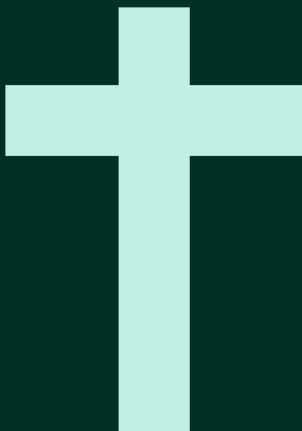

Elu Ọhụn: Ẹkúkwo-Nso
(Azụn Ọhụn rịn'a)

Revision of New Testament in Ika

Elu Ọhụn: Ekwkwọ-Nsọ (Azụn Ọhụn rịn'a)

Revision of New Testament in Ika

copyright © 2010 Wycliffe

Language: Ika

Translation by: Wycliffe

Ika (ikk) Nigeria

In Nigeria the word Ika is not only the name of the Ika people, but is also used to designate a local government area in the Akwa Ibom State. The Ika people are a sub group of the Igbo people. It is interesting to note that Ika is the name of a town in Croatia is one of the eight Annang local government areas of the local government areas in Akwa Ibom State. An alternative name for the Ika people is Ika-Annang. There appears to be another dialect of Ika that is spoken in Delta State of Nigeria.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789037056

Revision

The New Testament

in Ika

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
31b0248e-272a-5dee-8226-bcc00c54d9b1

Contents

Matiu	1
Maki	47
Luku	76
Jonu	127
Orun Ndi-Ozi	161
Ndi Rom	205
1 Ndi Korenti	226
2 Ndi Korenti	245
Ndi Galeshja	258
Ndi Efesosi	265
Ndi Filipi	272
Ndi Kolosi	277
1 Ndi Tesalonika	282
2 Ndi Tesalonika	287
1 Timoti	290
2 Timoti	296
Taitosi	300
Filemonu	303
Ndi Hibru	304
Jemisi	321
1 Pita	326
2 Pita	332
1 Jonu	336
2 Jonu	342
3 Jonu	343
Judu	344
Nghosi	346

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Kẹ Matiu Dọn De Ẹ

Ndi Mụ Jizos' Kraịstị

¹ Onwan wụ Ẹkụkwọ wẹ gi gba ndi mụ Jizosị, nwa Defidi, nwa Ebrahim.

Gha Ebrahim D'e ru Defidi

² Ebrahim wụ nedi Aziki, Aziki wụ nedi Jekopu, Jekopu wụ nedi Juda lẹ umunẹ-ẹ-ikennyẹ. ³ Juda wụ nedi Pẹrẹzi lẹ Zera. Nnẹ mụ ni wẹ wụ Tama. Pẹrẹzi wụ nedi Hez'ronu, Hez'ronu wụ nedi Aram, ⁴ Aram wụ nedi Aminadabu, Aminadabu wụ nedi Nashonu, Nashonu wụ nedi Salumonu, ⁵ Salumonu wụ nedi Buazi, nnẹ Buazi wụ Rehabu. Buazi wụ nedi Obedi, nnẹ Obedi wụ Rutu. Obedi wụ nedi Jese. ⁶ Jese wụ nedi eze wụ Defidi.

Gha Defidi D'e ru Ogen Wẹ Gi Weri Wẹ Si Alị Babilonu

Eze wụ Defidi wụ nedi Solomonu, hun nnẹ ẹ [te] wụ nwunye Yuria. ⁷ Solomonu wụ nedi Rehobum, Rehobum wụ nedi Abija; Abija wụ nedi Asa, ⁸ Asa wụ nedi Jehoshafati; Jehoshafati wụ nedi Joram—hun wuzi Jehoram; Joram wụ nedi Uzia. ⁹ Uzia wụ nedi Jotam, Jotam wụ nedi Ahazi; Ahazi wụ nedi Hezikaya. ¹⁰ Hezikaya wụ nedi Manase, Manase wụ nedi Emosi; Emosi wụ nedi Josaya. ¹¹ Josaya no mụ Jekonaya (hun wụ Jehoyakin) lẹ umunẹ-ẹ-ikennyẹ—ogen wẹ kẹ wẹ gi wepu wẹ alị wẹ, we wẹ si alị Babilonu.

Gha Ogen Wẹ Gi Weri Wẹ Si Alị Babilonu D'e Ru Ogen Kraịstị

¹² Ogen wẹ gi wepuguu wẹ si Babilonu, Jekonaya no mụ Shiatelu, Shiatelu wụ nedi Zerubabelu, ¹³ Zerubabelu wụ nedi Abiyudu, Abiyudu wụ nedi Eliyakim, Eliyakim wụ nedi Azo, ¹⁴ Azo wụ nedi Zadoku, Zadoku wụ nedi Akim, Akim wụ nedi Elayudu, ¹⁵ Elayudu wụ nedi Eleaza, Eleaza wụ nedi Matani, Matani wụ nedi Jekopu, ¹⁶ Jekopu wụ nedi Josefụ, di Meri—onye hun mụ Jizosị, hun w'a kpọ Kraịstị hun wụ “Onye Ahun Osolobue Tume.”

¹⁷ Ya wụ, agbo wẹ ile gha ogen Ebrahim d'e ru ogen Defidi wụ agbo mmenọ; gha ogen Defidi d'e ru ogen wẹ gi we wẹ si alị Babilonu wụ agbo mmenọ; gha ogen wẹ gi wesi wẹ Babilonu d'e ru ogen Kraịstị wụ agbo mmenọ.

Omumu Jizos' Kraịstị

¹⁸ Enina kẹ wẹ don mụ Jizosị wụ Mezaya: e kweriọlẹ wẹ ni nnẹ ẹ wụ Meri jenko d'a lụ Josefụ. Kanị, ni wẹ d'a nogbama nke di-lẹ-nwunye, Meri a turguo ime ghahani iken Mmon-nsọ. ¹⁹ Makeni Josefụ hun 'ya ni 'ya jenko d'a lụ wụ onye ezi-omume leni o choni n'o gbe ifenren ye ẹ ihun id'anya ihian ile, o no bu ẹ obi n'o siko d'e kpechan a nzuzue. ²⁰ Kanị, ogen o gi e ro ihienni, o no ro nro. Ime nro hu, o no hun mmon-ozị Di-nwonna-enyi k'ọ bja d'e kunrun ẹ, si, “Josefụ nwa Defidi, atule egun; luma Meri, makeni nwa o ri ime ẹ gha ẹka Mmon-nsọ bja. ²¹ O jenko d'a mụ okennyẹ; i jenko d'a kpọ nwa hu Jesu/Jizosị* makele iya jenko d'a zuofuha ndi nke ẹ ime njo wẹ.”

²² Ihien ndini ile me keni wẹ gi mezu ihien Onye-nwonna-enyi ku ghahani onye-amuma: o si, ²³ “Lee ẹ, okpoho keleni marin okennyẹ jenko d'a tu ime,

* Isi Nke Mbụ:21 Anị efani wụ Onye-nzuopuha.

mụ okennyē; wē jenkō d'a kpō nwa hụ 'Imanuēlū', ya wū, 'Osolobue sōn ɛnyi nōdī'."

²⁴Ogēn Josefū gi tēnhin, ọ nọ mē ihien mmōn-ozī Di-nwōnni-ɛnyi gwa a. Ọ nọ luma Meri; ²⁵kani, aranhinnī wē nke di lē nwunye d'e ru ogēn o gi mụgụu okennyē ibuzō a ahūn. Josefū nọ kpō a Jizōsi/Jesu.

Isi Nke Ebuo

Ndī Ahūn Gha Azuūn Owūwa-ɛnya-anwūn Bīa

¹Wē mụ Jesu imē obodo Bētulehēm hūn rī azuūn Judia ogēn Herōdū gi wū eze. Ogēn hū, ndī marīn ihien kokisē rī e ku nọ gha alī rī azuūn owūwa-ɛnya-anwūn bīa Jerusalem, ²a jū ajuju, sī, "Elebe kē onye hū wē mụ nke ohūn hūn wū eze ndī Ju rī? Makeni, ɛnyi a hūnōlē kokishia ku oku ɛ k'ọ pūha ogēn ɛnyi gi rī alī rī azuūn owūwa-ɛnya-anwūn; ɛnyi bīa d'e fe ɛ."

³Ogēn eze wū Herōdū gi nū ihienni, obi eruzini 'ya lē ndī Jerusalem ile alī. ⁴Ọ nọ kpogbama ndī-isi nchō-ɛjan lē ndī-nkuzi Iwu, jū wē, sī, "Elebe kē wē de ni iya kē wē jenkō d'a nọ mụ Mezaya, Onye Hū Osolobue Tume?"

⁵Wē nọ za, sī, "Bētulehēm hūn rī Judia rō, makeni onye-amūma de, sī,

⁶'Bētulehēm hūn rī imē Juda, ezioku rō nī i wū obodo mē ekere imē ndī okīkī Juda; kani onye-okīkī jenkō d'a gha imē i pūha, hūn jenkō d'a kī ndī nke m wū ndī Izrelū.' "

⁷'Ya Herōdū nọ kpō ndī hū marīn ihien kokisē rī e ku, gi nzuzue jū wē ogēn wē gi hūn kokisē hū. ⁸'Ya ọ nọ zi wē jēn Bētulehēm, sī, "Jēn ni; chōkēm mē ni nwata hū. Onū hūn a, bīa nī d'a gwa m, nī mmē lē enwēn m jenzi d'e fe ɛ."

⁹Ogēn wē gi nūchanrīgūu ihien eze ku, wē nọ jēnmē ebe wē jenkō! Kokisē hū nọ pūhazī, du wē ru Bētulehēm; e ru wē ebe nwata hū rī, ọ nō wuzo. ¹⁰Ogēn wē gi hūn kokishia hū, ighoghō nō jun wē obi. ¹¹Ogēn wē gi banye imē ulō hū, hūn nwata hū lē nne ɛ wū Meri, wē nọ sekpu, fe nwata hū. 'Ya wē nọ topū ɛkpa wē buche ihien nānranī rī ichēn-ichēn, ye ɛ goru lē frankisēsī lē maa.

¹²Makeni Osolobue a dōlē wē ɛka-ntin imē nrō sī w'e kinlē azuūn d'e kunrun Herōdū, wē nọ ghasi uzō ozō lashi alī wē.

Josefū E Gi Nzuzue We Wē Gbasi Ijīptu

¹³Ogēn wē gi lamagūu, mmōn-ozī Di-nwōnni-ɛnyi nọ bīa d'e kunrun Josefū imē nrō, sī a, "Lihi ọtō! Weri nwata hū lē nne ɛ gbasi Ijīptu; nōdī nī ebahūn d'e ru ogēn m jenkō d'a gwa i, makeni Herōdū e buguō a obi n'ọ jenkō d'a chō nwata hū kēni o gbu ɛ."

¹⁴'Ya Josefū nọ lihi, gi imē uhinhin weri nwata hū lē nne ɛ si Ijīptu. ¹⁵Wē nọ nōdī ebēhū d'e ru ogēn Herōdū gi nwūn. Onwan kē ihien ahūn Di-nwōnni-ɛnyi gi onye-amūma ku gi mēzu, nī "Imē Ijīptu kē m gha kpōpūha nwa m."

Herōdū A Sī Wē Gbu Umūeka

¹⁶Ogēn Herōdū gi hūn nī ndī hū marīn ihien kokisē rī e ku e meolē ɛ ero, eje-olulu nọ bumē ɛ. Ọ nọ zi ndī hūn o zi, wē nọ jēn d'e gbupū umūeka-ikennyē ile rī Bētulehēm lē alī ndī hū nōkunmēn'ɛ, ikennyē ndī hūn rī ahūa ɛbuō lē ndī kelēni ru ahūa ɛbuō—ogēn ndī ahūn marīn ɛnya kokisē gwa a nī ya kē wē hūn ya wū kokisē k'ọ gha gbakō ogēn, mē ihienni o mē.

¹⁷'Ya kē wē gi mēzu ihien Osolobue gi onye-amūma wū Jērimaya ku, sī,

¹⁸'Wē nū olu ohu imē obodo Rama, ọ hū a kwan—e goo ntan, e goo imōn. Rechēlū rō—ọ rī a kwan umū a;

o nini we hupu a,
make ni a nwunchanringuo we.”

A Gha We Ijptu Lua

19 Ogen Herodu gi nwunhunguu, mmon-ozu Di-nwonna-enyi no bia d'e kunrun Josefu ime nro ime ali Ijptu, 20 si a, “Lih, weri nwata hu le nne e si ali Izrelu, make ni ndi ri a cho ni we gbu nwata hu a nwunguo.” 21 O no tenhin, weri nwata hu le nne e si ali Izrelu.

22 Kani, ogen o gi nu ni Akilahusu rikin eze nedi e wu Herodu, a ki Judia, egun anin'a jen ebegu. A doguzi w'a eka-ntin ime nro, o no si egeru Galili. 23 O no jen d'e biri ime obodo w'a kpo Nazareti. Erira ke ihien ahun ndi-amuma ku, si, “We jenkō d'a kpo a onye Nazareti” gi mezu.

Isi Nke Eto

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi

1 O ru, Jonu hun e me mirin-Chuku no fuha ime atu Judia, a hi,
2 “Roghari ni, make ni Ali-eze elu-igwee a riguo nsue!”

3 Jonu ni wu onye hu onye-amuma wu Azaya ku oku e ogen o gi si,
“Olu onye ohu ri a han ime atu,
a si,
'kwa ni ni Di-nwonna-enyi uzō;
memē ni uzō a n'o zinrin'.”

4 Ewuru we gi enenren anu w'a kpo kamelu* memē ke Jonu e yi; akpukpo-anu ke we gi memē akpukpo-ukun e; ihien-oriri e wu igurube le mirin-enwun ri ofia.

5 Ndi Jerusalem le ndi Judia ile le ndi obodo ile nokunme Iyi Jodani hu e jen d'e kunrun e. 6 We hu e kupuha njo we, o hu e me we mirin-Chuku ime mirin Jodani.

7 Kani, ogen o gi hun ndi bu oda ime ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi ke we ri a bia n'o me we mirin-Chuku ahun o ri e me, o no si we, “Igunrun agwo! Onye si unu gba ni iwe le onuma Osolobue lalani oso?! 8 Mkwō ni nwan mkpuru ghosi ni onu e roghariguo; 9 atukwole ni enwen unu ntu, a si, ‘Ebrahim wu nedi enyi nu!’ Make ni, m ri a gwakwo onu, Osolobue jenkō d'a saeka gha omuma ndini wepuha ni Ebrahim umu.” 10 “Anyun a riguo le nwan ukun osisi, e che: osisi owule mieni ezigbo mkpuru, e gbutu w'e tuye okun. 11 Mmē nwen gi mirin-mmaka e me unu mirin-Chuku, unu gi a ghosi ni unu e roghariguo; kale onye hun lala m azuun ka m iken ohunma-ohunma—erudeni m onye hun jenkō d'e bu akpukpo-uku a—o jenkō d'e gi Mmon-nsō le okun me onu mirin-Chuku. 12 Ihien o gi a fuchan oka ri a eka: o siko d'a fuchanpu oka ile ri ebe o no a kuko oka a, kpōnpuchanrin oka a ye ebe o buto oka, kpōngbamazi efifia oka buche ime okun hu we ghaleni e ri-eka e tinyun.”

Jonu E Me Jizosi Mirin-Chuku (Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

13 Ya Jizosi no gha Galili bia Iyi Jodani d'e kunrun Jonu ni Jonu me e mirin-Chuku. 14 Jonu te ju aju, si Jizosi, “Mme te furu ni m bia ni me m mirin-Chuku, kani 'yu bia nwan d'e kunrun m?”

15 Jesu no si, “Hapu a n'o ri erira kiken ni; o furu ni enyi mezukwama ihien ile Osolobue cho.” Ya Jonu no kweri me e mirin-Chuku.

* Isi Nke Eto:4 “anyinyan-mkpukpuke”

¹⁶Jonu e meguu Jizosi mirin-Chuku, hun Jizosi gihu ghaguu ime mirin pula, elu-igwee no kpupun'a ideminzi; o no hun Mmon Osolobue k'o gi udi nduru hidanla, bja ebe o ri, bekwasia a.

¹⁷Idumuzi, olu no gha elu-igwee si, "Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a suoka m."

Isi Nke Eto

Ekwensu A Nwan Jizosi

¹'Ya ke Mmon-nsọ no duru Jizosi si ime atu keni Ekwensu nwan a. ²Jizosi bu onu ukinkin le efinnai—orogbo akpu-uhuokin ogunnai; omegu, egun no gunma a. ³'Ya ke onye-onwunwan hu no bja, si a, "Omēni 'yu wu Nwa Osolobue, si omuma ndini henrinsonme ogbe bredi."

⁴Kani Jesu no si a, "E deguo w'a ime Ekwkw-nsọ ni, 'Hjan a ra gi ihien-oriri suo a ri ndun, oku ile gha Osolobue onu puha ke we gi a ri ndun.'"

⁵'Ya ke Ekwensu no weri e si ime obodo nsọ wu Jerusalem, w'e tume mkponunu Ulo-nsọ, ⁶si a, "Omēle iyu wu Nwa Osolobue, tuha enwen i ye ali. Makele, e deguo w'a ime Ekwkw-nsọ, si, 'O jenkọ d'e ye ndi mmon-ozị e iwu banyen'i; we siko d'a pari i, amamgbe y'a kpooburu omuma.'"

⁷Jizosi no si a, "E deguozikwo w'a ime Ehuhuo-nsọ, si, 'Anwankwole Dinwonni-enyi wu Chuku i.'"⁸Ekwensu no werizi e si elu-ugu jen elu oda-oda, ghosikwama a ali-eze ile ri uwa le ogho we, ⁹si a, "M k'e ye i ihien ndini ile, omēni y'e keni m isi ali."

¹⁰'Ya Jizosi no si a, "Ekwensu, puni m! Makeni, e deguo w'a ime Ekwkw-nsọ, si, 'Di-nwonni-enyi wu Osolobue i k'i k'e keni isi-ali; iya suo k'i k'e fe.'"

¹¹'Ya ke Ekwensu no la Jizosi to, ndi mmon-ozị no puha, yeme e ihien ri a mkpa.

Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili (Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)

¹²Ogen Jizosi gi nu ni e buguo we Jonu che ime ulo-ngan, o no si Galili. ¹³O no gha Nazareti ri ime Galili pu, jen d'e biri ime obodo Kapanom hun rizi Galili, ehụ mirin Galili, egerere Zebulun le Naf'tali — ¹⁴keni ihien onye-amuma wu Azaya ku mezu. Azaya si,

¹⁵"Ali Zebulun le ali Naf'tali,
hun risonme uzo 'Ohimin' —
we fetuguu Iyi Jodani;
Galili we ile ri,
ali ndi wuleni ndi Ju jun!

¹⁶Ndi bi ime ishi
a hunole oken ukpe;
ukpe e nwunmeguoni
ndi bi ali onyinyon-onwun."

¹⁷Jizosi no gha ogen hu zime ozi, a si, "Roghari ni, makeni Ali-eze Osolobue a riguo nsue!"

Jizosi A Kpo Ndi Okun-Azun Eto (Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸Ogen Jizosi gi ghako mkpenren mirin Galili, o no hun umune-ikennyē ebuo, Saimonu (hun w'a kpo Pita) le Anduru nwenē e, ebe we ri a tu oga e ye ime mirin ahun, (makeni we wu ndi a kun azun). ¹⁹O no si we, "Sonme ni m,

m jenkọ d'e mę unu wuru ndi a kaha ihian rike azun." ²⁰ We no na oga we to ozigbo, sonme e.

²¹ Ogen o gi jenshi ihun, o nozi hun umune ebuo ozo, Jemisi nwa Zebedi le Jonu nwehe e; uwe le nedi we ri ime ugbo, e donzi oga we. O no kpọ we ebuo.

²² We no lato ugbo-mirin hu ni nedi we, sonme e ozigbo.

Jizọsi A Kuzi, O Zi Ozioma, O Gwo Orja (Luk 6.17-19)

²³ Jesu no ghagbari Galili ile, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo emu le orja ile ri ichen-ichen ri a kuni we. ²⁴ 'Ya ke otiti e no ghagbari ali Siria ile; we no wehe ne ndi ile emu ri a ku, ndi bu orja ichen-ichen le ndi ihien ri a turu, ndi ibobo le ndi oro le ndi eje-mmọn ri ime we—o no zuo we.

²⁵ Igunrun hi-ogbe no gha Galili le obodo iri hu nogbamanı wu Dikapolisi, le Jerusalem le Judia le n fetu Iyi Jodani sonme e.

Isi Nke Isen

Nkuzi Jizọsi No Elu Oke Kuzi

¹ Ogen Jesu gi hun igunrun ihian hu, o no si enu oke; o nodiguu ali, 'ya umu-azun a no bia d'e kunrun e.

Ndi Nke We Ka Mma (Luk 6.20-23)

² O no kuzime we, si,

³ "Ngozi ri ni ndi la enwen we toni Osolobue ime mmọn*, makeni Ali-eze elu-igwee wu nke we!

⁴ Ngozi ri ni ndi hun ri a kwanni, makeni we jenkọ d'a rokọ we obi.

⁵ Ngozi ri ni ndi hun e welua enwen we ali, makele we siko d'e nwonnin uwa ile.

⁶ Ngozi ri ni ndi o ri a gun ni ihien ile ri ke Osolobue don cho a, a gun we ke ihien-oriri le ihien-orira — makeni, efo jenkọ d'e jun we.

⁷ Ngozi ri ni ndi hun e me ebere, makele we siko d'e me ni we ebere.

⁸ Ngozi ri ni ndi obi we ri ochan, makeni we siko d'a hun Osolobue.

⁹ Ngozi ri ni ndi hun e me ni udon ri, makeni we siko d'a kpọ we umu Osolobue.

¹⁰ Ngozi ri ni ndi we ri e kpokpo makeni we ri e bi ke Osolobue don cho a, makeni Ali-eze elu-igwee wu nke we."

¹¹ "Ngozi wu nke onu we gha a kpari unu, e kpokpo unu, e gi ifiri m e buo unu udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

¹² Ghoghọ ni; efo 'ya suo unu usuo — makele ugwo-orun onu hi-ogbe ime elu-igwee!

Makeni, erira ke we don kpokpo ndi-amuma ndi hun buni unu uzo."

Nnu Le Ukpe (Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³ "Unu wu nnu uwa, kani owuni nnu asuozini usuo, eghani k'o jenkọ d'a don suomazi usuo? O nwonzini ihien owule we gi e e me, kama, w'a ma a e tuhu, a zogbume w'e.

* Isi Nke Isen:3 ...ndi wu "igbenye" ime mmọn.

14 Unu wu ukpe uwa. Obodo we tunye elu oke asaeka zueri. 15 Ozozu, ihian a ra munyewikwo ukpe zueme e okpuru afere, kama, w'e bu e e che enu ihien, keni ihian ile gi e legha uzọ. 16 Mezikwoni ni erira: ni ni ukpe onu nwun hun ihian e legha, keni we hun orun-oma unu, gi e ja Nedi onu ri elu-igwee mma.”

Nkuzi Banyeni Iwu

17 “Erokwole ni ni m bia d'a kagbu Iwu Mozizi mọbu ihien ndi-amuma de. Abiani m d'a kagbu we, kama, m bia d'e mezu we. 18 Makeni, m ri a gwa unu ezioku, d'e ru mgbe elu-igwee le uwa ghafe, o nwonna mkpuru-ekukwo owule mọbu ihien we vinyede mkpuru-ekukwo, hun ri ime Iwu, hun jenko d'a ghafeni bu o mezuni—ke hun kacharin ntin. 19 Ya wu ni onye owule dan iwu ohu ime iwu ndini, kuzi ndi ozọ erira, we siko d'a kpo a onye hun kacharin ekeri ime Ali-eze elu-igwee. Kani, onye hun e meni we, a kuzi we, we siko d'a kpo a oken-ihian ime Ali-eze elu-igwee. 20 Ezioku ke m ri a gwa onu, mmani unu ka ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi uche Osolobue e me, onu asaeka banye Ali-eze elu-igwee.”

Nkuzi banyeni Ibu-olulu

21 “Onu a nuguo ni we si ndi akan, ‘Egbule ni ochu; we siko d'a ma onye owule gbu-ochu ikpe.’ 22 Kani, mme le enwen m si onu ni we siko d'a ma onye owule buni nwene e olulu† ikpe; onye owule kpo nwene e iyi jenko Ogwa Ndi-isi; okun-mmom ri e che onye owule kpo nwene e ‘Onye-nzuzu!’ ”

23 “Yawu, omeni i ri e ye oyiye i ebahun w'a nodi e ye oyiye, y'a no ebegu nyanhan n'o nwon ihien i me, hun nwene i gi bu iwe i obi, 24 la oyiye i to ebegu w'a no e ye oyiye, pu, iyu le nwene i suokingu, i kebe kinhen d'e ye oyiye i.”

25 “Iyu le onye-ikpe i suokin egwa, ebe 'yu le 'ya keleni ru ogwa, amangbe o weri i ye oka-ikpe, oka-ikpe e weri i ye onye ewuru-ogi, a tu we i ye ulo-ngan; 26 M ri a gwa i ezioku, y'a saeka fuha d'e ru mgbe i kuguu ikobo ikpazuun we be i.”

Nkuzi Banyeni Ughere

27 “Unu a nuguo ni we si we, ‘Agherele.’ 28 Kani mme le enwen m ri a gwa onu ni onye owule lee okpoho enya, o la a enya, e meole mgba a ime obi e. 29 Omeni enya eka-nni i a han i e me njo, gupu a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehụ i ile ye okun-mmom. 30 Omeni eka-ihien i a han i e me njo, bepụ a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehụ i ile ye ime okun-mmom.”

Nkuzi Banyeni Mkpechan (Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)

31 “We sizikwo, ‘Onye owule kpechan nwunye e jenko d'e ye e ekukwo ghosi n'o kpechanole a.’ 32 Kani mme le enwen m ri a gwa onu ni onye owule kpechan nwunye e, wezuka ni nwunye e zo uku ye ofia, ri e me e n'o zo oku ye ofia. Onye owule lu okpoho we kpechanguu na nwunye ihian.”

Nkuzi Banyeni Ikun-iyi

33 “Ozo, onu a nuguozu ni we si ndi akan, ‘Ekunle Osolobue tu ntu; i jenko d'e me ni Di-nwonna-enyi ihien i kunn'e.’ 34 Kani mme le enwen m si unu, ekunkwole ihien-owule, kaka. Ekunkwole elu-igwee, makeni 'ya wu ukpo Osolobue; 35 ekunle uwa, makela 'ya wu ihien o gi a tukwasi uku a; ekunle Jerusalem, makeni 'ya wu obodo Eze uku hu; 36 ekunkwole isi i, makeni y'e

† **Isi Nke Isen:**22 mọbu: ...onye owule buni nwene e olulu bu o nwonna ihien nwene e me.

ri-eka gbehuto ntutu ohu n'ọ chanma ụchan mọbu n'o gimẹ ngi. ³⁷ Sihu 'Egheę' mọbu 'Mba'; ihien ọwule kari ọnwani gha ẹka Eje-onye hu bia."

*Nkuzi Banyeni Mmegwari
(Luk 6.29-30)*

³⁸ "Unu a nugo ni we si, 'Onye tikpo ihian enya ohu, we tikpogwari a enya ohu; onye tikwon ihian eze ohu, we tikwongwari a eze ohu.' ³⁹ Kama, mme le enwen m si i emegwari le onye me i eje-ihien. Kama, omeni ihian a ma i ora nti eka-nni, y'e bu azuun hun-ebọ zimen'e. ⁴⁰ Onye cho n'o kpe i narin i ewuru i yi ime, yezikwo a hun i yiye elu e. ⁴¹ Onye waye i olu n'i jen maili ohu, y'e son e jen maili ebuo. ⁴² Onye owule rio i ihien, y'e ye e; onye owule cho n'o zinarin i ihien, ajule."

Inwe Ihien-osisuo Ndi-inenren I

⁴³ "Onu a nugo ni we si, 'I siko d'e nweriri ihien-osisuo ndi-oma i, ze izize ndi-inenren i.' ⁴⁴ Kani mme le enwen m si unu 'E nwe ni ihien-osisuo jenni ndi-inenren onu; e me ni ni ndi ri e kpoko ni unu ekpere.' ⁴⁵ Onwan siko d'a ghosi nke-esi ni onu wu umu Nedi unu hun ri elu-igwee. Makeni o me anwuun a e tikpu ke onye-njo ke onye-oma; o zi mirin e jenni ndi e me ihien o cho le ndi ghaleni e me ihien o cho. ⁴⁶ Makeni, emele ndi ihien i a suo suo ke ihien we a suo i, elee ugwo-orun k'i k'e nwonhen? Ele erira ke ndi a na ugwo-isi, ndi hu we gi njo marin, e me? ⁴⁷ Ozozu, omeni ndi nke i suo ke y'e kele, k'i gi mekari ndi ozozu? Ele erira ke ndi kwerileni e me? ⁴⁸ Zu ni nwan oke ke Nedi unu hun ri elu-igwee don zu oke."

Isi Nke Isin

Emekwole Ni We Hun I

¹ "Kpachanpukwo ni enya amangbe ihien onu ri e meni Osolobue a wuru ni unu ri e me ni we hun unu; makeni unu me e, onu anarinkozu ugwo-orun eka Nedi unu hun ri elu-igwee."

Nkuzi Banyeni Imeni Ndi-igbennye Ohunma

² "Ya wu, ogen owule onu ri e ye ndi igbennye ihien, akule ni egogo* rike ke ndi-ihunnai don e me ime ulo-ofufe le okp'uzo, keni ihian ile hun uzo ja we mma. M ri a gwa unu ezioku, a narinchaningwole we ugwo-orun we. ³ Kama, unu gha e ye ndi-igbennye ihien, anile ni eka-ekpen onu marin ihien eka-nni unu ri e me, ⁴ keni ihien unu me ni ndi-igbennye wuru ihien zuerini; ni Nedi unu hun a hun ihien zuerini ku onu ugwo."

Nkuzi Banyeni Ekpere

⁵ "Ozozu, unu gha e me ekpere, emele ni ke ndi-ihunnai, makeni o suo we ni we turu ime ulo-ofufe le okp'uzo e me ekpere, keni ihian hun we. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchaningwole we ugwo-orun we. ⁶ Kama, unu jenkonu d'e me ekpere, ban ni mmulo, gunma uzo, me ekpere jenni Nedi onu hun we ghaleni e Igha; Nedi unu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku onu ugwo."

⁷ "Kani unu gha e me ekpere, aghale ni e ku oku ohu, e kudonzi e noko ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue don e me, makeni we ri e ro ni otutu-oku we ke we siko d'e gi nu ekpere we. ⁸ Anole ni nwan ke we, makeni Nedi onu a maringho ihien ri unu mkpa ni unu d'a rima a." ⁹ "Ya wu, e me ni nwan ekpere enina: 'Nedi enyi hun ri elu-igwee, we donme efan i nsq."

* **Isi Nke Isin:2** Egbuleni opi.

10 Alì-eze i ya bja d'a kịma,
uche i ya me elu-uwa, rịke ke o don e me elu-igwee.

11 Ye enyi ihien enyi jenkọ d'e ri tannj;

12 gbagharị enyi eje-ihien ndi enyi me, nọke ke enyi don gbagharị ndi hun me enyi eje-ihien.

13 Edule enyi ye ime onwunwan,
ka gbafula enyi aka Eje-onye hu. ”

14 “Eghee, onu gbagharị ndi ozo eje-ihien we me unu, Nedi unu hun ri elu-igwee siko d'a gbagharizikwo onu; 15 kanj, onuni unu agbagharini ndi ozo eje-ihien ndi we me unu, Nedi unu a gbaghariko unu eje-ihien ndi unu me.”

Nkuzi Banyeni Ibu-onu

16 “Ogen owule unu ri e bu-onu, eronmele ni ihun rike ndi ihunnai. W'e ronme ihun, keni ihian ile hun ni we ri e bu onu. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we.”

17 “Kama, onu gha e bu onu, te ni uden isi unu n'o den, fin ni ihun, onu a ha ntutu, 18 amangbe w'a marin ni unu ri e bu onu, keni Nedi unu suo, hun we ghaleni a hun, marin; Nedi onu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku unu ugwo.”

Aku-le-uba Hun Ri Elu-igwee

19 “Akpatole ni ni enwen unu aku-le-uba ime unani, ebe ekika siko d'a saeka ripu a, ebe o siko d'a saeka gba nchara, ebe ohin siko d'a saeka gbukpo banye, zun. 20 Kama, a kpatọ ni ni enwen onu aku-le-uba elu-igwee, ebe ekika jenkoleni d'e ri-eka ripu a, ebe o jenkoleni d'a no gba nchara, ebe ohin jenkoleni d'a saeka gbukpo. 21 Makeni ebe aku-le-uba unu ri, iya ke obi onu jenkọ d'a rizi.”

Ukpe Hun Zu Oke

22 “Enya wu ukpe hun ri ehụ. 'Ya wu, omeni enya unu ri iken, ehụ unu ile jenkọ d'e nwon ukpe. 23 Kanj, omele enya onu ari iken, ehụ unu ile siko d'a wu ishi-ishi. O me nwan ni ukpe hu ri ime unu wu ishi, ishi hu siko d'a kari aka!”

Odibo A Ra Saeka Fee Nna Ebuo

24 “O nwonna onye a saeka e fe nna ebuo, makele, ohu k'a rikenme e mkpa, hun-ebọ arikako a mkpa; mọbu o wechanrin enwen e ye ohu, legberi hun-ebọ: y'a sako aka fe Osolobue le egbo.”

Ehuele Uhue, Chogu Nke Osolobue

25 “'Ya wu, m ri a gwa onu, ehuele ni uhue ihien unu jenkọ d'e ri mọbu ihien unu siko d'a ra gi ri ndun mọbu ihien unu jenkọ d'e yiye ehụ onu. Ele ndun ka ihien-oriri mkpa? Ele ehụ ka ekwa mkpa? 26 Lekpode ni nnunu ndi hun e fehunmeni: w'a ra kun ihien mọbu e we ihien ugbo mọbu donme ihien ime oban, bu Nedi onu hun ri elu-igwee hu e ye we ihien-oriri. Ele unu ka we mkpa a ri? 27 Onye ime unu siko d'a saeka gi uhue o ri e hue gi mgbahunme okuloku ohu tcheni? 28 Kị hain onu gizi e hue uhue ihien unu jenkọ d'e yi? Lekpo ni ke obobo ri ime ofia don e sue: w'a ra run orun, w'a ra kpa ekwa; 29 kanj, m ri a gwa onu ni, ke Solomonu nwehanle ogho, o yini ihien owule rihan mma ke obobo ohu ime ndini. 30 Omeni Osolobue e yime efifa ri ogige ihien ri mma enina—efifa hun ri ndun tannj, eki fon e bu we che ime okun—o yimeko unu hun ka mma? Euu, ndi okukwe nta! 31 'Ya wu, ehuele ni nwan uhue, a si, 'Kị enyi k'e ri?' mọbu 'Kị enyi k'a ra?' mọbu 'Kị enyi k'e yi?' 32 Ndi kwerileni, uwe a chu ihien ndini we, bu ezioku-ezioku, Nedi unu hun ri elu-igwee a maringho ni ihien ndini ile ri onu mkpa; 33 kama, chomagude ni Alì-eze Osolobue le ihien Osolobue cho, o siko d'e yezikwo unu ihien ndini ile.”

34 “Ya wu, ehuele ni uhue banyeni ekile, makaeni ekile siko d'e nwon nsongbu nke e; nsongbu uhuohin e zugo n'a.”

Isi Nke Eṣa

Ikin Ibe i Ikpe

1 “Amale ndi-ozo ikpe amangbe Osolobue a ma i ikpe. 2 K'i don han enen ke Osolobue siko d'a don han ni. Eka i gi mayeni ihan ihien ke Osolobue jenko d'e gi mayeni.”

3 Ki hain i gi a hun irinrin-nkun ri nwene i enya, kanj y'a ra hun ogwe-nkun ri i enya? 4 Nanj ke y'e donzi saeka si nwene i, 'Ni m wepu i irinrin-nkun ri i enya' bu ogwe-nkun ri 'yu le enwen i enya? 5 Onye ihunnai! Bu uzo wefu ogwe-nkun ri i enya, keni i hun uzo legha irinrin-nkun ri nwene i enya ohunma mefu.”

Egile Ihien Ri Nso Gu Egu

6 “Eyekwole nkite ihien ri nso; atukwole ihien ri i mkpa yeni ezin, amangbe w'a zokpukpogu a, maye i ogun, ru i ehụ.”

Rio, Cho, Du Eka

7 “Rio ni, we siko d'e ye onu; cho ni, unu siko d'a hun; du ni eka, we siko d'a kpopuni onu uzo. 8 Makaeni onye owule rionj jenko d'e nwonhen; onye owule chonj siko d'a hun; we siko d'a kpopuni onye owule du eka uzo. 9 Onye ime onu jenko d'e ye nwa a akpuru-omuma omeni o rio a bredi 10 mobu ye e agwo omeni o rio a azun? 11 'Ya wu, omeni unu wu ndi njo marin ke unu don e ye umu onu ihien ri mma, Nedi onu ri elu-igwee eyeko ndi ri a rion'a ihien ka mma? 12 'Ya wu, ihien owule i ri e me, e me ndi ozo ihien i cho ni we me i: onwan wegbame ihien ile Iwu le ndi-amuma ku.”

Uzo Me Warara

13 “Ghasi ni onu-mgbon hu me warara. Makaeni, onu-mgbon we gha a banye ntikpo shia ashia, uzo a rizikwo nfe, ndi hun a gha uzo hu bu oda. 14 Kanj, onu-mgbon we gha a banye ndun me warara, uzo a zezikwo e ze, ndi a hun n'a ebuni oda.”

Osisi Le Mkpuru A

15 “Kpachanpu ni enya banyeni ndi amuma-ntu: w'e konrin rike si we wu atunrun, a bja d'e kunrun unu, kale, eje-eworo ke we wu. 16 Unu jenko d'e gi mkpuru we marin we. Ihan a ra ghorj grepu enu abi-ogun; ihan a ra ghorj figi elu ogun-le-ekirika. 17 Erija k'o gizi me ni mkpuru ri mma ke osisi ri mma a mi, kanj mkpuru rileni mma ke osisi rileni mma a mi. 18 Osisi ri mma asako eka mi mkpuru rileni mma; osisi rileni mma a sako eka mi mkpuru ri mma. 19 Osisi owule hun milen mkpuru ri mma, e gbuto we e, tu ye okun. 20 Eghae, mkpuru ndini mi k'i jenko d'e gi marin we.”

“A Marin M'i”

21 “Ele ndi ile hun a kpo m 'Onye-nwonna-enyi, Onye-nwonna-enyi' jenko d'a banye Ali-eze elu-igwee, kanj, ndi hun e me uche Nedi m hun ri elu-igwee, uwe suo. 22 Uhuohin hu, ndi bu oda jenko d'a si m, 'Di-nwonna-enyi, Di-nwonna-enyi! Ele efan i ke enyi gi bu amuma? Ele efan i ke enyi gi chupu eje-mmon, run oken orun-atumenya ri ichen-ichen?’ 23 Ogen hu, m siko d'a gwapu we, si, 'O nwonna ogen m gi marin onu; gha ni ebe m ri pu! Unu ndi e me eje-ihien.’ ”

Mmadu Ebuo Ahun Ri A Tun Ulo

24 “Ya wu, onye owule hun nu oku ndini m ri e ku, gi we run orun, siko d'a no ke onye hu marin ihien, hun tun ulo a ye elu omuma. 25 Mirin no zue, ide-mirin no huhu, oken ufere a kpokwasị ulo hu, kani o dani, makeni we runye e elu omuma. 26 Kani, onye owule nu oku ndini m ri e ku bu o gini we run orun siko d'a ri ke onye-nzuzu, hun tun ulo a ye elu uzunzun. 27 Mirin no zue, ide-mirin no huhu, oken ufere no kpokwasị ulo hu, o no dan, dankpochanrin qhunma-qhunma!”

Jizosi Ke Oku Ri Eka

28 “Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini we, nkuzi e no tu igunrun hu ile enya. 29 Makeni o kuzi we noke onye oku ri eka a, ele rike ndi-nkuzi Iwu we.”

Isi Nke Eṣaṭo

*Jizosi A Zuo Onye-oti
(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)*

1 Ogen Jesu gi hidan enu oku hu, igunrun hi-ogbe no sonme e. 2 Ya Okennye ohu wu onye-oti no bia d'e kunrun e, gbuwe osekpui si, “Di-nwonna-enyi, owuni y'a chogho, i ke ri-eka zuo m, a ri m ochan.”

3 Jesu no tinpu eka, metu a, si, “A chogho m, dinhin ni ri ochan.” Ozigbo, oti hu no gha a ehupui, o no ri ochan. 4 Jizosi no si a, “Hun a no nwonna onye i gwa ihieni; ka we enwen i d'a ghosi onye nchu-ejan, ye ye oyiye hu Mozizi ku ime Iwu—gi ghosi we ni y'a dnhingwo.”

*Jizosi A Zuo Odibo Onye-isi-agma Ndi Rom
(Luk 7.1-10)*

5 Ogen Jizosi gi banhan ime Kapanom, onye Romu ohu wu oki-agma, hun a ki ndi-agma ogun-isen no bia d'e kunrun e, riu a, 6 si, “Di-okpa, emu ri a ku odibo m, o dine edine ulo—o ra sa eka mehunme, o ri ime oken afunfun.” 7 Jizosi no si a, “M siko d'a bia d'a zuo a.”

8 Kani onyeni a ki ndi-agma ogun-isen no si a, “Di-okpa, eruni m onye i siko d'a banhan iwe e, ka kuhu oku suo, odibo m k'a dnhin. 9 Makeni, mmewen ri okpuru ihian, nwonzikwo ndi-agma ri okpuru m. M'a si onye ohu, 'Jen,' o jen; m'a si onye ozo, 'Bia,' o bia; siji igbon m, 'Me ihieni,' o me e.”

10 Ogen Jizosi gi nu ihien o ku, o tu a enya; o no si ndi ri e son ne, “M ri a gwa onu ezioku, ahuntuni m onye Izreli nwe okukwe no enina. 11 M ri a gwa unu, ndi bu oda siko d'a gha azuun ile bia, ke azuun owuwa-enya-anwun ke azuun ndidan enya-anwun, bia d'e son Ebrahim le Aziki le Jekopu e ri oriri ime Ali-eze elu-igwee; 12 kani umu Ali-eze, * siko d'a wu ndi we tu ye ezi ime ishi, ebe we jenkwo d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.” 13 O no si onye hu hun a ki ndi-agma ogun-isen, “Jenme; ya rin'i k'i don kweri.”

Ogen hu hura, odibo e no dnhin.

*Jizosi A Zuo Ndi Bu Oda
(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)*

14 Ogen Jizosi gi banye iwe Pita, o no hun ni nne nwunye Pita dine edine—emu ri a ku a, ehupui ri e nwun e. 15 O no metu a eka, 'ya ehupui hu no hapu a. O no lihi, leme Jizosi obia.

16 Ogen enyasi hu, we no wehe ni Jizosi ndi bu oda eje-mmom risonme ime we, o no gi oku-onu chupusonme mmom ndini we, zuozikwo ndi ile emu ri a ku. 17 Enina k'o don mezu ihien Chuku gi onye-amuma wu Azaya ku. Azaya si,

* **Isi Nke Eṣaṭo:12** ndi hun nke a banye ne

“O wepu orja enyi, buru emu enyi.”

Ihien Isọn Jizosị Chọ
(Luk 9.57-62)

¹⁸ Ogen Jizosị gi hun igunrun hi-ogbe nòhunmę n'e, o nọ sị ụmụ-azụun a fetu mirin hu. ¹⁹ 'Ya onye-nkuzi Iwu nọ bịa d'e kunrun ẹ, sị a, “Di-nwọnni-enyi, m jenkọ d'e sọn i ebe ọwụle i jenkọ.”

²⁰ Jizosị nọ sị, “Ufu nwọn okporo; nnunu e fe elu nwọn ẹkụ; kanị mmę wu Nwa nke Ihian e nwọn ebe m'e buche isi m.” ²¹ Onye ọzọ ime ụmụ-azụun a nọ sị a, “Di-ọkpa, nị m jenguu d'e li nedi m.”

²² Kanị Jizosị nọ sị a, “Sọnmę m, hapu ndi nwunni nị wẹ li ndi nke wẹ nwunni!”

Jizosị E Tinyun Ebi
(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)

²³ Ogen o gi banyeguu ime ụgbọ-mirin, ụmụ-azụun a nọ sọn ẹ banye. ²⁴ Idenmizi, ebi nọ kpoma, hun wu nị ebiri-mirin nọ kponbanma ime ụgbọ hu; kale Jizosị rị uran. ²⁵ 'Ya wẹ nọ jen d'a kpotien ẹ, sị, “Di-nwọnni-enyi, zuopuha enyi! Enyi e d'a la iwi!”

²⁶ O nọ sị wẹ, “Kị haịn ọnu gi a tų egun? Unu ndi okukwe nta!” 'Ya o nọ lihi oto, jugho ebi hu le ebiri-mirin hu. Ebe ọwụle nọ mecharin rajuu.

²⁷ O tukenmę wẹ enya. Wẹ nọ sị, “Elee ụdi ihian wu ọwan? Hun wu nị ufere le ebiri-mirin e humę n'e isi!”

Jizosị A Zuo Mmadu Ebuo Eje-mmọn Rị Imę Wę
(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸ Ogen o gi ru azun hun-ẹbọ—hun wu alị ndi Gadara, ikennyę ẹbuo ejemmon rị ime wẹ nọ gha ikpekpe bịa d'e kunrun ẹ. Wẹ tumę enya, e gbogbo, nke wu nị o nwonni onye a saeka a ghafe azun hu. ²⁹ Idumuzi wẹ nọ yi oro, sị, “Kị gi enyi e mę Nwa Osolobue? I bịa d'e ye enyi afunfun bu ogen e ke ru?”

³⁰ Igunrun ezin rị ẹhu ebẹhu a kpa nni. ³¹ Eje-mmọn ndi hu nọ rịọ Jesu, sị, “Omele y'a chupu enyi, dodo zi enyi ye ime igunrun ezin hu.”

³² 'Ya o nọ sị wẹ, “Jenmę ni!” 'Ya wẹ nọ puha, banyesonmę ime ezin ndi hu. Igunrun ezin hu ile nọ kpotu, zunban ime mirin hu, ragbu enwen wẹ.

³³ Ndi rị e du ezin ndi hu nọ gbasi ime obodo d'a gwa wẹ ihien ile menị le ihien mę ikennyę ndi hu eje-mmọn te rị ime wẹ. ³⁴ 'Ya ndi obodo hu nọ puha d'e kunrun Jizosị; ogen wẹ gi hun a, wẹ nọ rịọ a n'ọ gha egbere wẹ pu.

Isi Nke Iteneji

Jizosị A Zuo Onye-oro
(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹ Jizosị nọ banye ime ụgbọ-mirin, fetu mirin si obodo ẹ. ² 'Ya wẹ nọ gi ute buhen'ẹ okennyę ohu ọrọ kinmin. Ogen Jizosị gi hun okukwe wẹ, o nọ sị onyenị ọrọ kinmin, “Atule egun nwa m, a gbaghariguọ wẹ i njo i.”

³ 'Ya ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu nọ sị enwen wẹ, “Okennyęni rị e ku aru.”

⁴ Kanị ogen Jizosị gi marin ihien wẹ rị e ro, o nọ sị, “Kị haịn ọnu gi e ro eje-ihien ime obi ọnu? ⁵ Elee hun ka nfe: i sị, 'A gbaghariguọ wẹ i njo i,' ra i sị, 'Lih i ọtọ jenmę ijen?' ⁶ Kanị, m jenkọ d'a ghosị unu nị Nwa nke Ihian nwọn ikęn o gi a gbagharị njo elu-uwani.” O nọ sị onye hu ọrọ kinmin, “Lih i ọtọ! Heri ute i, lama iwe i!”

⁷ Okennyę hu nọ lihi ọtọ, lama iwe ẹ. ⁸ Ogen igunrun ihian rị ebẹhu gi hun ihienni, egun nọ tų wẹ, 'ya wẹ nọ ja Osolobue hun ye ihian ụdi ikenni mma.

Jizosị A kpọ Matiu*(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)*

⁹ Ogen Jizosị gi gha ebahun puko, o no hun onye ohu efan a wu Matiu ebe o nodi ali ime ulo-orun ndi a na ugwo-isi. O no si a, "Sonme m," o no lihi oto, sonme e.

¹⁰ Ogen Jizosị gi nodi ali ime ulo iwe Matiu e ri ihien-oriri, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi njo no bia d'e du 'ya le umu-azuun a ri ihien-oriri. ¹¹ Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihienni, we no si umu-azuun a, "Ki hain onye-nkuzi onu gi e son ndi a na ugwo-isi le ndi njo e ri ihien-oriri?"

¹² Kanị, ogen Jizosị gi nu a, o no si we, "Ndi ehụ ri iken a ra cho dibie, kama, ndi ehụ rileni iken wu ndi a cho dibie. ¹³ Jen ni d'a mu ihien okuni Ekwkwo-nso ku wu, 'M cho omiken, ele ichu-ejan.' Makeni, ele ndi ri-ochan ke m bia d'a kpọ ni we roghari, kanị ndi njo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu*(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)*

¹⁴ Umu-azuun Jonu no bia d'e kunrun Jizosị, ju a, si, "Ki hain enyi le ndi Itu-Farisi gi e bu onu mbu-le-ebọ, kanị umu-azuun i a ra bu onu?"

¹⁵ Jizosị no za we, si, "Ni ndi bia agbamekwkwo sukuru ebe okennyē ri a gba ekukwo keleni pu? Ogen lala hun we e gi wehu a ime igunrun we, ogen hu, we jenko d'e bumē onu."

¹⁶ "O nwonni onye e gi ekwa ohun taleni a kwakin nke akan. Makeni, ekwa ohun hu we gi kwakin e siko d'a dokapu, ebahun o doka a jowaye njo. ¹⁷ W'a ra gizikwo ihien akan gbaye manya ohun. Makeni we gi e, o gbawa, manya a kwanhu, ihien we gi gbaye e a la iwi. Kama, w'a gba manya ohun e ye ime ihien ohun, ogen ahun we ebuo alako iwi."

Jesu A Zuọ Okpoho Hu Ihien Ri A Gba, Kpotien Nwata Nwunhunni*(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)*

¹⁸ Ebe o ri a gwa we ihien ndini we, onye ohu ime ndi-isi we no banhan, gbu n'e osekpụ, si, "Nwa-m-okpoho nwunhunhu kikenni, ka bia d'e bu eka i kwasi a-makela, i bu eka i kwasi a, o siko d'a ri ndun."

¹⁹ "Ya Jizosị no lihi oto sonme e, 'ya le umu-azuun a. ²⁰ Idenmizi, okpoho ohu ihien ri a gba kete ahua mmebuo no ghaha azuun Jizosị, metu ntin efe Jizosị eka. ²¹ Makeni o si enwen e, "M metu hu ewuru e eka, m siko d'a ri mma."

²² Jizosị no gbehuto, ogen o gi hun a, o no si a, "A tula egun nwa m, okukwe i e meole i dinhin." Okpoho hu no dinhin ²³ Ogen Jizosị gi ru iwe onye-isi hu, hun ndi ri e gbu ekpiri le igunrun ihian ke we ri a zun uzun, ²⁴ o no si we, "Pu ni, ni nwata hu anwunni, uran k'o ri." We no muma a emu. ²⁵ Ogen we gi wepuqu igunrun hu ezi, o no banye, kwondon nwata hu eka, nwata hu no lihi. ²⁶ Ihienni no kpo gbama egbere hu ile.

Jizosị A Zuọ Ndi Enya-ishi Ebuo

²⁷ Ogen Jizosị gi gha ebegu puko, ikennyē ebuo enya kpu ishi no sonme e, e yi oro, a si, "Me omiken enyi nwa Defidi!"

²⁸ Ogen o gi banye ime ulo, ndi enya-ishi hu no bia d'e kunrun e. O no si we, "Unu e kwerigho ni m siko d'a saeka me ihienni?" We no si a, "Eghee, Dinwonni-enyi."

²⁹ "Ya o no metu we eka enya, si, "Ya ri ni onu ke unu don kweri." ³⁰ "Ya enya we no shapu, we no leghama uzọ. Ya Jizosị no dokennyē we eka-ntin, si we, "Anikwole ni onye owule marin ihienni."

³¹ Kanị a pu we, we no kusonme oku e egbere hu ile.

Jizọsị A Zụọ Onyẹ Ghaleni E Ku Oku

³² Ogen ndi ahun enya te kpu ishi gi puko, ndi ozo no wehe onye-odin ejemmon ri ime e d'e kunrun Jizosi. ³³ Ogen Jesu gi chupugwu eje-mmøn hu, onye-odin hu no kume oku. O tugenme igunrun hu enya. We no si, "A huntuni we ihien no enina ime Izrelu." ³⁴ Kani ndi Itu-Farisi no si, "O gi iken onye-isi eje-mmøn a chupu eje-mmøn."

Orun Rini E Hike. Kani Ndi K'a Runn'a Ebuni Oda

³⁵ Jizosi no ghama obodo-obodo, ke ndi shiani ke ndi me ekere, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo udi emu le oria ile. ³⁶ Ogen o gi hun igunrun ndi hu risomme ime obodo ndi hu, omiken we no mememe e, makeni we no ke ndi obi ruleni ali, ndi nweleni onye e yeni we aka-rike atunrun nwonleni onye-ndu. ³⁷ O no si umu-azuun a, "Ihien-ugbo we siko d'a gho e hike, kani ndi orun ebuni oda. ³⁸ Me ni nwan ekpere rio Osolobue, Onye hun nwon ugbo, n'o zihie ndi-orun siko d'a gho n'a ihien-ugbo e."

Isi Nke Iri

Ndi-ozu Mmebu Pu-ichen (Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Jizosi no kpo umu-azuun a mmebu, ye we iken w'e gi chupu eje-mmøn le iken w'e gi zuo udi emu ile le oria ile. ² Ndin wu efan ndi-ozu hu pu-ichen mmebu, ndi apostu mmebu: ndi ibuzo wu Sajmonu hun w'a kpo Pita ni Anduru nwehe e; Jemisi nwa Zebedi le Jonu nwehe e; ³ ndi ozo wu Filipu le Batolomi; Tamosi ni Matiu (Matiu hun e te na ugwo-isi); Jemisi nwa Alifosi le Tadiosi; ⁴ Sajmonu hun te ri ndi gi aka-iken e me ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we; onye ozo wu Judas' Iskarotu hun ren'e ogen ikpazuun.

Orun Mmadu Mmebu Hu (Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Jizosi no zipu mmadu mmebuoni, si we, "Ejenkwole ni d'e kunrun ndi wulen ndi Ju; abanyekwole ni obodo ndi ali Sameria owule. ⁶ Kani, jenne ni d'e kunrun ndi Izrelu, atunrun Osolobue huni. ⁷ Onu jenkoni, e zi ni ozioma, a si, 'Ali-eze elu-igwee a rigwo nsue.' ⁸ Zuo ni ndi emu ri a ku, kpotien ni ndi nwunni, zuo ni ndi oti-keni we ri ochan, chupu ni eje-mmøn. Unu nwonhen e ofe, ye n'e ofe. ⁹ Ewerile ni ego owule. ¹⁰ Ebule ni ekpa; ewerile ni ewuru mobu akp'oku ozo che ni hun unu yi; ewerile ni okpo. Makeni, o furu ni we ye ndi-orun ihien we gi e bi."

¹¹ "Obodo owule onu banye, ke hun shia efu ke hun shialeni, chorj ni onye furuni. Nodi ni iwe e d'e ru ogen unu e gi gha obodo ahun pu. ¹² Onu gha a banye ime ulo hu, kele ni we. ¹³ Omeni ndi ri ulo hu e furugho nke-esi, udon hu unu kele a ri ni we; kani omeni efuruni we, udon unu e kinheni unu azuun. ¹⁴ Onye owule mobu obodo owule nabanhanleni onu mobu ju n'o gonko ozi unu ntin, unu pukoni iwe onye hu mobu obodo hu, tichanpu ni ejan ri onu oku to n'a. ¹⁵ Ezioku ke m ri a gwa unu, o siko d'a ka obodo hu njo kari ali Sodom-le-Gomora Uhuohin Ichin-ikpe."

Ukpoko Hun Lalani (Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ "Lee n'e, m ri e zipu onu noke ebe we no zi atunrun jen ebe eworo[†] ri. E gi ni ako e bi, rike agwo, ka ri ni ke nduru hun ghaleni a ru onye owule eh. ¹⁷ Kpachanpu ni enya ebe ihian ri, makeni we jenk d'e wejen onu ogwa

* **Isi Nke Iri:3** Lebayosu † **Isi Nke Iri:16** wofu

rị ichen-ichen, fian unu mkpínsin ime ulo-ofufe we. ¹⁸ We siko d'e gi ufiri m dokpun onu jenni ndi Govano le ndi-nze, onwan jenkò d'e me keni unu shia ni m eri id'enya we le id'enya ndi ali ndi ozò ile wulenì ndi Ju. ¹⁹ Kanì ogeñ w'e gi we onu ye we, ehuele ni uhue banyeni ihien unu jenkò d'e ku mobu ke unu a don ku e, makeni unu jenkò d'e nwonhen ihien unu jenkò d'e ku ozigbo hu.

²⁰ Makeni ele unu jenkò d'e ku, kama, Mmon Nedi onu jenkò d'e gi unu ku."

²¹ "Umune jenkò d'e we umune we ye we gbu; ndi nedi jenkò d'e we umu we ye we gbu; umu jenkò d'e bunumanì ndi munì we, me we gbu we. ²² Ize unu jenkò d'a ban ihian ile make ufiri efan m, kanì onye hun din ndidi d'e ru njendemè jenkò d'e nwe nzuopuha. ²³ We kpokpo onu ime obodo ohu, gbasi ni hun sorn'e. M ri a gwa unu ezioku ni unu gini d'e jenchamringuu obodo ile ri Izrelu, Nwa nke Ihian siko d'a bia.

²⁴ Onye we ri a zun ara kari onye ri a zun'a, odibo ara kari nna a. ²⁵ O hugho mma ni onye we ri azun ri ke onye ri a zun'a le ni odibo ri ke nna a. Owule we kpo nna hun nwon ulo 'Bezibò' (onye-isi eje-mmøn ile), ki we jenkò d'a kpo ndi ulò a?"

Onye Hun Furu W'a Tu Egun E

(Luk 12.2-7)

²⁶ "Ya wu, atule ni nwan egun we. Makeni o nwonni ihien kpumeni hun jenkoleni d'e kpupu, mobu hun zuerini hun jenkoleni d'a wa. ²⁷ Ihien m gwa onu ime ishi, ku n'e ifonrin-ifon; ihien we kagwa unu, gi n'e yi oro elu ulò.

²⁸ Atule ni egun ndi hun siko d'a saeka gbu ehù bu a sa we eka gbu ume-ndun; ka tu ni egun onye hu siko d'a saeka tikpo ke ume-ndun ke ehù ime okun-mmøn. ²⁹ Ele ebuo ikobo ke w'e re achu? Kanì o nwonni achu ohu hun siko d'a dan ali omeni Nedi unu a ni n'a dan. ³⁰ Ke ntutu ri unu isi, we gun we a gun.

³¹ Ya wu, atule ni nwan egun, onu ka mkpa a ri karide achu bu oda."

Ikupu A Ni Wu Nke Kraisti Le Ighori Ni Y'ele Nke E

(Luk 12.8-9)

³² "Ya wu, onye owule no id'enya ihian kupu a n'o wu nke m, 'ya ke m jenkò d'a no id'enya Nedi m hun ri elu-igwee kuzikwo a n'o wu nke m. ³³ Kanì onye owule no id'enya ihian ghori, si n'o marin m, m jenkò d'a no id'enya Nedi m hun ri elu-igwee sizikwo ni a marin m'a."

Ele Udun Kanì Opi-a-gha

(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ "Erokwole ni ni m bia d'e me ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku ke m ri a gwa unu, ele iri-ohu kanì opia-gha hun e kebeni. ³⁵ Makeni m bia d'e kebe okennyè le nedi e, okpoho le nne e, nwunye-nwa le nne-di e. ³⁶ Ndi ulò ihian jenkò d'a wu eje-ihenren we."

³⁷ "Onye owule ihien nedi e mobu nne e ka a suo kari ke ihien m don a suo a efuruni onye siko d'e sonni m; onye ihien nwa-a-okennyè mobu nwa-a-okpoho ka a suo kari ke ihien m don a suo a efuruni onye siko d'e sonni m.

³⁸ Onye owule hun burulehi obe† e sornme m e furuni onye jenkò d'e son ni m.

³⁹ Onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to, kanì onye hun tuhu ndun a make ufiri m jenkò d'a hun a."

Ugwò-Orun Ndi-ozì Jesu Le Ndi Nabanhanì We

(Mak 9.41)

† **Isi Nke Iri:38** Ogeñ ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi memè e gbu onye we ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e sornme ndi-aga hun jenkò d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu-obe, a nodi we ebèhu e che nche d'e ru ni o nwunhun.

40 “Onye ọwụlẹ nabanhan unu, nabanhan m; onye hun nabanhan ni m nabanhan onye zihenị m. 41 Onye ọwụlẹ hun nabanhan onye-amuma makeni o wu onye-amuma jenko d’e nwonhen ugwo-orun onye-amuma; onye ọwụlẹ hun nabanhan onye hun e bi ke Osolobue cho makeni o bi ke Osolobue cho jenko d’e nwonhen ugwo-orun onye e bi ke Osolobue cho. 42 Onye ọwụlẹ ye onye ohu ime ndini me ekerē mkpu mirin-oyi ohude makeni o wu nwa-azuun m, m ri a gwa unu ezioku, ugwo-orun onye hu etuhuko.”

Isi Nke Mmanaj

Ndi-ozu Jonu Hun E Mirin-Chuku Zihe (Luk 7.18-35)

1 Ogen Jizosi gi gwaguu umu-azuun a mmebuo hu ihien ndi we jenko d’e me, o no gha ebefu pu d’a kuzime, e zi ozi ime obodo we ndi shia-efo. 2 Ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi no ulo-ngan nu ihien ndi hu Kraisti ri e me, o no zi umu-azuun a d’e kunrun e, 3 si a, “Iyu wu onye hu siko d’a biani ra enyi siko d’e leme enya onye ozu?”

4 Jizosi no za we, si, “Jen ni d’a gwa Jonu ihien onu ri a nu le ihien unu ri a hun: 5 ndi enya te kpu ishi a hunmaguo uzo; ndi nguro e jenneguo ijen; ndi oti hu a dinhin, a wuru ndi ri ochan; ndi odin a numaguo ihien, we hu e weli ndi nwunni, we hu e zi ndi igbenye ozioma. 6 Ngozi ya ri ni onye gileni ihien o hun m ehụ nweme obi-efuo!”

7 Ogen umu-azuun Jonu gi puko, Jizosi no gwama igunrun hu oku Jonu, si, “Kini ke onu jen ime atu d’e lee? Efiia ufere ri e buhunme? 8 Kini ke unu jenzi nwan d’e lee? Onye yi ekwa nanranni? Kaka, ogwa ndi-nze ke we no a hun ndi yi ekwa oma nanranni. 9 Kini ke unu jenzi nwan d’e lee? Onye-amuma? M si onu eghee, o karide onye-amuma. 10 Hunni wu onye hu we de banyen’e, si, ‘Lee e,

m ri e zi onye ozi m
n’o buru n’i uzo,
kwademe n’i uzo.’

11 Ezioku ke m ri a gwa unu, ime ndi ikpoho mu, o ke nwon onye ọwụlẹ hun ka Jonu hun e me mirin-Chuku. Kani onye hun kacharin ntin ime Ali-eze elu-igwee ka a. 12 Gha ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi bidon orun a d’e ru ogeni, Ali-eze elu-igwee hu e gi iken-iken a gha ihun, ndi-iken huzi e gi iken a banye e. 13 Makeni ndi-amuma ile le Iwu Mozizi busonme amuma, kusonme uche Osolobue d’e ru ogen Jonu gi bia. 14 Omeni unu jenko d’e kweri, Jonu le enwen e wu Elaija hu we de n’o lala-alala. 15 Onye hun nwon ntin ‘ya nu.”

16 “Kini ke m siko d’e gi nwan ma atu agboni? O no ke umueka nodi ali ime afia, a hi ibe we, a si,

17 ‘Enyi gi ekpiri bu efu a sioni,
onu e tenni egu;
enyi e ye olu ekwan,
unu akwannị ekwan.’

18 Makeni, ogen Jonu gi bia, o rini, o rani—we si, ‘Eje-mmom ri ime e.’ 19 Mme wu Nwa nke Ihan a bia, m hu e ri, a ra—we si, ‘Lee onye oken ihien-oriri, onye-manyi, owu ndi a na ugwo-isi le ndi ozo we gi njo marin k’o wu.’ Kani, ihien we gi a marin amamihien wu ihien o runpuha.”

*Jesu A Banmanị Obodo Ndi Hun Kwerileni Ozi We Zi We Mban
(Luk 10.13-15)*

20 'Ya ọ nọ banmanị obodo ndị hụ ọ ka ọrụn-atụmēnya a rụn ime wē mban, makēni e rogharịni wē. 21 "O siko d'a fụ unū ndi Korazin' ọrūn! O siko d'a fụ unū ndi Besaịda ọrūn! Makēni omēni ime ali Taya-le-Sidonū kē wē nọ rūn okēn ọrūn-atụmēnya ndi wē rūn ime Korazin lē Besaịda, nkē o tekē ndi Taya-le-Sidonū roghari, yiri ekwa ahio, kpōn ntūn kpu enwēn wē gi ghosị ni e roghariguo wē." 22 "M ri nwan a gwa ọnu, nke Taya-le-Sidonū k'a ka nke unū mma Uhuohin Okinkin-ikpe. 23 Kē iyu wū obodo Kapanom, wē siko d'e busi i elu-igwee? Mba, wē jenkō d'e wetu i si ali-mmōn. Makēni, omēni ime *eje-ali* ahun wū Sodom kē wē nọ rūn okēn ọrūn-atụmēnya ndi wē rūn ime i, nkē o mē ni ọ hū a d'e ru tanni. 24 M ri nwan a gwa i, nke Sodom k'a ka nke i mma Uhuohin Okinkin-ikpe!"

Bia Ni D'e Kunrun M Ni Onu Zu Iken
(Luk 10.21-22)

25 Ogen hū, Jizosị nọ si, "M ri e kele i Baba, Onye nwon elu-igwee lē uwa, makēni i zuemēni ndi marin ihien lē ndi nwē uche ihien ndini, wē ę ghosị umū-ndu. 26 Eghēę Baba, enina k'o don sọ ị." 27 "Nedi m e buguo ihien ile che m eka. O nwonni onye owule marin Nwa wezuka Chuku-Nedi; o nwonni onye owule marin Chuku-Nedi wezuka Nwa, lēzi onye owule Nwa cho n'o mē ę n'o marin Chuku-Nedi.

28 Bia ni d'e kunrun m, unū ndi ndun guu, ndi bu ibu nyini, m jenkō d'e ye unū izu-iken. 29 Yiri ni agbun m—yoku m*, unū a munarin m; makēni m wū onye ri juu, hūn e welua enwēn ę ali ime obi. Onu mē ę, umē-ndun unū e zu ikēn. 30 Agbun yoku m† a ra kenren, ibu m'e buye ihian ara nyin."

Isi Nke Mmēbụọ

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken
(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)

1 Ogen hū, o ru Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosị ghafekọ ugbo wē kun oka-witi; egun hū a gun umū-azuun a, 'ya wē nọ ghorima oka-witi a ta. 2 Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihienni, wē nọ si a, "Y'a hun a, umū-azuun i e memēle ihien iwu si w'e mele Uhuohin Izu-iken."

3 O nọ si wē, "Unū e ke guntu ihien Defidi mē ogen egun gi ri a gun 'ya lē ndi 'ya lē wē wi? 4 K'o don banye ulo Osolobue, ri bredi-nsọ ahun w'e bupuhani Osolobue, hun iwu si n'o furuni ni iya mōbū ndi ya lē wē wi ri ę, ni ndi nchuejan sọ* e ri ę?" 5 "Ra ọnu e ke guntu ime Iwu k'o don wuru ni, o ru Uhuohin Izu-iken, ndi nchuejan ri a rūn ọrūn ime Ulo-nsọ a dan iwu Izu-iken† bu ikpe amanı wē?"

6 M ri nwan a gwa unū ni ihien ka Ulo-nsọ ri ebeni! 7 Omēni unū te marin ali okuni: 'M cho omiken ele ichue-ajan‡, onu e ke gha a ma onye nwonlani ihien o mē ikpe. 8 Makēni, mmē wū Nwa nke ihian kē oku Uhuohin Izu-iken ri ęka."

Okennyę Eka Ohu Nwunhun
(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

9 Jesu nọ gha ebahun pu, banye ulo-ofufe wē. 10 O nwon okennyę eka ohu nwunhun ri ebahun. Ndi-Itu-Farisi ndi hū choko ihien w'e gi ma Jesu ikpe, wē nọ ju a utaa, si, "Iwu kwerioghọ ni wē zuo ndi emu ri a ku Uhuohin Izu-iken?"

* **Isi Nke Mmanaj:**29 Griki: Yiri ni yoku m. Yoku wū ihien wē gi e kengbama efin ebūo wē gi a rūn ọrūn-ugbo kēni wē saeka jen ahanmahan. † **Isi Nke Mmanaj:**30 Griki: yoku m * **Isi Nke Mmēbụọ:**4 1 Samuēl 21.1-6 ‡ **Isi Nke Mmēbụọ:**5 ghahani irun ọrūn Ulo-nsọ Uhuohin Izu-iken

‡ **Isi Nke Mmēbụọ:**7 Hosaya 6.6 k'ọ ri

11 O nọ sị wẹ, “Omèni onyẹ ohu ime ọnu nwọn atunrun ohu sọ, nị atunrun hu a danban ime olu Ụhụọhị Izu-ikèn, o zuko ẹka ye ẹ, wepuha? 12 Bụ ihian ka mkpa ọda-ọda karị atunrun. ‘Ya wụ, iwu e kwerioghọ nị w’e mę ihien rị mma Ụhụọhị Izu-ikèn.’ 13 ‘Ya ọ nọ sị okennyẹ hu, ‘Tinpụ ẹka i.’ O tinpụ a, ọ nọ rị mma kẹ hụn-ẹbọ. 14 Kani, ndi Itu-Farisi ahun nọ pụ d’e ri n’ẹ ngo kẹ wẹ siko d’a dọn gbu ẹ.

Odiho Osolobue Hori

15 Ogen Jizosi gi marin ihien ndi Itu-Farisi ahun rome, ọ nọ gha ebahun pu, ndi bu oda nọ sonme ẹ, ọ nọ zuochanrin wẹ ile. 16 O nọ dọ wẹ ẹka ntin w’a nile ihian marin nị iya rọ. 17 Onwan wụ igi mezu ihien Osolobue gi onyẹ-amuma wụ Azaya ku, si,

18 “Ledẹ odibo m, hun m hori; ezi odibo m rọ; ihien ẹ a sọka m.

M jenkọ d’e bu Mmon-nsọ m kwasị a; o jenkọ d’a ghosị ndi ali ndi ọzọ ile rị uwa ezigbo enen.

19 O dọkọ ndondo mobu yi oro; o nwonni onyẹ siko d’a nụ olu ẹ ogbara-ogbe.

20 O kpagipuko ẹfifia-ridi rị a kpagini mobu tinyunpu ukpe rị e tinyunni, d’e ru ni o ye ezi-omume mmeri.

21 Ndi ali ndi ọzọ ile jenkọ d’e gidẹ ẹfan a nwon olil’anya.”

Jizosi Le Bezibo

22 ‘Ya wẹ nọ wehen’e onyẹ eje-mmọn rị ime ẹ, hun o meni a ra legha uzọ, a ra ku oku. O nọ zuo a, onyẹ ẹnya-mpin odin hu nọ kume oku, hunma uzọ. 23 O nọ tikenme igunrun hu ẹnya, wẹ nọ sị, “Onwan wude nwan Nwa Defidi ra?”

24 Kani ogen ndi Itu-Farisi gi nū a, wẹ nọ sị, “Iken Bezibo, onyẹ-isi eje-mmọn ile, kẹ okennyeni gihu a chupu eje-mmọn.”

25 Jizosi a maringuo ihien wẹ rị e ro ime obi wẹ, ọ nọ sị, “O nwonni ali-eze owule kebeni hun wẹ jenkoleni d’a la iwi; o nwonni obodo mobu ikpun-ulo kebeni hun siko d’a toni. 26 Omele Ekwensu rị a chupu Ekwensu, o kebeguo enwen ẹ. Nani kẹ ali-eze ẹ e dọn nwan to? 27 Omèni iken Bezibo kẹ m gi a chupu eje-mmọn, iken onyẹ kẹ ndi nke unu gi a chupu wẹ? ‘Ya wụ, uwe jenkọ d’a ma onu ikpe. 28 Kani, omèni iken Mmon-nsọ Osolobue kẹ m gi a chupu eje-mmọn, ‘ya wụ nị Ali-eze Osolobue e ruguole ebe unu rị. 29 Nani kẹ ihian e dọn saeka banhan iwe dikẹ, kwari ibu ẹ, mmansi o bu uzọ kenmeguo a? Eghẹ, o kenmeguo a k’ọ nọ saeka kwari ihien rị iwe ẹ.

30 Onyẹ owule hun rileni azuun nke m rị a lusun m ogun; onyẹ owule hun ghaleni e son m e kponkikomẹ rị e kponyiya. 31 M rị nwan a gwa unu nị wẹ jenkọ d’a gbaghari ihian njo owule, gbaghari wẹ aru owule wẹ ku, kani agbaghariko wẹ onyẹ ku aru banyeni Mmon-nsọ. 32 Wẹ jenkọ d’a gbaghari onyẹ owule kuja oku mme wụ Nwa nke Ihian; kani, agbaghariko wẹ onyẹ kuja oku Mmon-nsọ, agbaghariko w’a kẹ ogenni kẹ ogen lalani.”

Osisi Le Mkpuru A

33 “Meme osisi n’ọ rị mma, mkpuru a jenkọ d’a rị mma; meme osisi n’ọ jọ njo, mkpuru a siko d’a jọ njo—makeni mkpuru osisi kẹ wẹ gi a marin a. 34 Igunrun agwo! Nani kẹ unu a dọn saeka ku ihien rị mma ebe onu wụ ndi-njo? Ihien jun ihian ime obi y’a gha a onu a puha. 35 Ezigbo ihian, a gha ihien rị mma rị a ime e wepuha ihien oma, kani eje-ihian a gha eje-ihien rị a ime e wepuha eje-ihien. 36 M rị a gwa unu n’o ru Uhuohin Ichin-ikpe, ihian jenkọ d’a za ajaju banyeni oku ile nwonleni isi hun wẹ ku. 37 Makeni wẹ jenkọ d’e gi ihien i ku ma i ikpe, gizikwo ihien i ku sị nị ikpe a manị i.”

A Sị Wẹ Jesu Ghọsị Wẹ Ahịma Pụ-ichèn

³⁸“Ya ndị hụ ime ndị-nkuzi Iwu lẹ ndị Itu-Farisi nọ sị Jesu, “Onyẹ-nkuzi, enyi chọ n’i ghọsị enyi ahịma pụ-ichèn hụn gha ẹka Osolobue bịa.” ³⁹Kanị ọ nọ sị wẹ, “Eje-agbo enya rịlẹni ụzọ ohu sị wẹ ghọsị wẹ ahịma! Kalẹ, o nwọnni ahịma wẹ jenkọ d’a ghọsị wẹ wezuka ihien me onyẹ-amuma wu Jona: ⁴⁰erira Jona dọn nọdị ime efo azun hụ hi-ogbe akpu-uhuohin eto ke mmẹ wu Nwa nke Ihian siko d’a nọdị ime alị akpu-uhuohin eto.”

⁴¹Ndị Ninive jenkọ d’a pụha osheri Ogẹn Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri, makeni e rogharioghọ wẹ ogẹn Jona gi zi wẹ ozi Osolobue—bụ ihien ka Jona rị ebeni!

⁴²Eze-okpoho alị Shiba, alị hụ rị azuun ndidan-mirin, jenkọ d’a pụha osheri Ogẹn Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri. Makeni, ọ gha alị tegbu enwen ẹ bịa d’e gọn amamihien Solomonu ntin; ka lee nwan, ihien ka Solomonu rị ebeni!”

Ihien E Wekinhen Eje-mmọn Wẹ Chupuguu

(Luk 11.24-26)

⁴³“Eje-mmọn gha ime ihian pu, ọ ghasonme ebe mirin rịlẹni, a chọ ebe o siko d’a nọ zu ikẹn. Omeni ọ hunni, ⁴⁴o jenkọ d’a sị enwen ẹ, ‘M siko d’e kin-azuun iwe m hūn m gha pūha.’ O bịa, hūn a nị o nwọnni ihien rịn’a, nị a zachanringuo w’a, donzichanrin a, ⁴⁵o jẹn d’e wehe eje-mmọn ẹsa ọzọ hūn ka ya lẹ enwen ẹ njo, ‘ya lẹ wẹ a wị banye ebẹhụ d’e biri. Onodi ikpazuun onyẹ hụ a ka njo kari nke mbu. Erira k’o jenkọ d’a rịzikwo nị ndi eje-agboni.”

Nne Lẹ Umunẹ Jizosị

(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶Ogẹn Jizosị gi rị a gwa igunrun hụ oku, nne ẹ lẹ umunẹ-ẹ-ikennyẹ nọ bịa d’e turu ihun ezi, a chọ nị wẹ gwa a oku. [⁴⁷Ya ke onyẹ ohu nọ sị, “Lee, nne i lẹ umunẹ i ikennyẹ turu ihun ezi, wẹ chọ nị wẹ gwa i oku.”] ⁴⁸Kanị, ọ nọ za onyẹ hụ gwa n’a, sị, “Onyẹ wu nne m? Elee ndi wu umunẹ-m-ikennyẹ?” ⁴⁹Ọ nọ zin umu-azuun a ẹka, sị, “Ndinị rị ebeni wu nne m lẹ umunẹ-m-ikennyẹ. ⁵⁰Makeni onyẹ owule hūn e me uche Nedi m hūn rị elu-igwee wu nwene-m-okennyẹ lẹ nwene-m-okpoho lẹ nne m.”

Isi Nke Mmèto

Ilu Jesu Gi Onyẹ-ugbo Ta

(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹Uhuohin hụ, Jizosị nọ gha ime ulo pu, jẹn d’a nọdị alị mkpenren mirin Galili. ²Igunrun hi-ogbe nọ fihunme ẹ, hūn wu nị ọ nọ banye ime ugbo, nọdị alị, igunrun hụ ile nọ turu mkpenren mirin. ³Ọ nọ gi ilu gwa wẹ ihien bu ọda, sị, “Gon ni ntin! O nwe onyẹ-ugbo jẹn d’a gha mkpuru ime ugbo.”

⁴Ogẹn o gi rị a gha a, mkpuru ndi hụ ime wẹ a danye okp’uzo, nnunu nọ bịa d’e ripu wẹ. ⁵Mkpuru ndi ọzọ a danye alị-omuma ebe ejan rịlẹni ọda, pu ozigbo makelẹ ejan arị a ọda. ⁶Kanị, ogẹn anwun gi wa, ọ ma wẹ, wẹ nọ shinwun, makeni enwon wẹ nkpoğun. ⁷Mkpuru ndi ọzọ a danye ebe ogun rị, ogun ndi hụ nọ sue, dungbu wẹ. ⁸Mkpuru ndi ọzọ a danye alị rị mma, mi mkpuru; ndi hụ ime wẹ a mi ụzọ ogun isen, ndi hụ ụzọ ogun eto, ndi hụ iri kwasi ogun.

⁹Onyẹ nwon ntin ‘ya nu.’

Ihien Hain Jesu Gi A Tasonme Ilu

(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ya ke ụmụ-azụn Jizọsị nọ bịa d'e kunrun ẹ, sị, “Kị haịn i gi e gi ilu a gwa wẹ oku?”

¹¹ O nọ za wẹ, sị, “E yeguo wẹ unu oghere onu e gi marin ihien-mini risonme Ali-eze elu-igwee, kanị eyeni wẹ wẹ. ¹² Makeni onye hun nwonni ke wẹ jenko d'e yechehi, keni o nwe mmagi-mmagi; kanị onye hun nwonleni, wẹ k'a napu a hun o nwede.” ¹³ “Ihien haịn m gi e gi ilu a gwa wẹ oku wu ni wẹ ri e lee ilee, kanị a ri w'a hun ụzọ; w'e gon ntin, kanị a ri w'a nu, a ri w'a ghoha. ¹⁴ Ihien onye-amuma wu Azaya ku e meguo ebe wẹ ri—Azaya sị,

‘Nke esi,

onu jenko d'a nu,

kalẹ o nwonni oge unu e gi ghoha;

unu jenko d'e lee ilee,

kanị o nwonni oge unu e gi legha ụzọ, ¹⁵ makeni ndini a ra ghoha,

ntin wẹ a kpokinguo,

a nyunmaguo wẹ enya,

amangbe w'e gi enya wẹ legha ụzọ, gi ntin wẹ nu ihien,

gi uche wẹ ghoha,

gbehuto d'e kunrun m,

a gbaghari m wẹ njo wẹ—ya ke Osolobue ku.’ ”

¹⁶ “Kanị, wẹ gozi enya onu agozi, 'ya haịn wẹ gi ri a hun ụzọ; wẹ gozizikwo ntin unu agozi, 'ya haịn wẹ gi ri a nu ihien. ¹⁷ Ezioku ke m ri a gwa unu, ndiamuma bu oda le ndi bu oda hun me ihien Chuku cho e te choguo ni wẹ hun ihien onu ri a hun, kanị a hunni w'a; a choguozi wẹ ni wẹ nu ihien unu ri a nu, kanị anuni w'a.”

Ihien Jesu Gi Ilu Onye-ugbo Hu Kuzi

(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ “Nu ni nwan nkowa ilu hu m gi onye-ugbo ta: ¹⁹ Oge ihian gi nu oku Ali-eze bu o ghohan'a, Eje-onye hu a bia, o junarin a ihien wẹ kunye ime obi ẹ. Onwan wu hun wẹ kunye okp'uzo. ²⁰ Hun danye ali-omuma wu onye hu hun nu oku hu, gi ighoghọ nabanhan a ozigbo. ²¹ Kanị, makeni onye hu e nwe nkpogun, o tohu ekerẹ. Oge nsongbu mobu ukpokpo e gi bia make oku hu, o danpu ozigbo. ²² Hun wẹ kunye ime ogun wu onye hu hun nu oku hu, kanị uhue ihien uwanị le ihien oli' enya aku-le-uba uwanị a kpangbu oku hu, o minị mkpuru. ²³ Kanị, mkpuru wẹ kunye ali ri mma wu ndi hu hun nu oku hu, ghoha a, mi mkpuru ezie-ezie: ndi hu ime wẹ a mi ụzọ ogun-isen, ndi hu a mi ụzọ ogun-etọ, ndi hu a mi ụzọ iri-kwasị-ogun.”

Ilu Jesu Gi Ata-witi Ta

²⁴ O nọ ta ni wẹ ilu ozo, sị,

“Ali-eze elu-igwee rike ebe ihian nọ kun mkpuru ri mma ime ugbo ẹ. ²⁵ Kanị, ebe ihian ri uran, enenren nọ bia d'a kun ata-witi ye ime oka-witi ndi hu pu. ²⁶ Oge ihien-ugbo ndini gi nwan sueguu, mima mkpuru, ata-witi ndi hu nozikwo puha.

²⁷ Ya ndi idibo ahun nọ bia d'e kunrun onye hu nwe ugbo, sị a, ‘Di-okpa, ele mkpuru ri mma k'i kunye ime ugbo i? Nani ke ata-witi don banzi a?’

²⁸ O nọ sị wẹ, ‘Onye-iwe me ihienni.’

Ndi idibo ndi hu nọ sị a, ‘Ni enyi jen nwan d'e huepu ata-witi ndi hu?’

²⁹ Kanị o nọ sị, ‘Mba, amangbe onu e huepu 'ya le oka-witi. ³⁰ Hapu ni wẹ ebuo ni wẹ suegbame d'e ru oge wẹ gi e be oka-witi. O ru oge wẹ gi e be oka-witi, a sị m ndi jenko d'e be n'e, “Bu ni ụzọ huepu ata-witi kenmesonme wẹ

ukun-ukun d'a dụn ọkụn, ụnụ e bepụha ọka-witi buche ebe m'e buche ihien-ugbo." "

*Ilu Jesu Gi Mkpuru Mọstadi Ta
(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)*

³¹ Ọ nọ ta nị wẹ ilu ọzọ, si, "Alị-eze elu-igwee nọ ke akpuru mọstadi ohu hụn onyẹ ohu weri, kụnye ime ugbo ẹ. ³² Iya kachanrịn ntịn ime mkpuru ile, kanị o sueguu, 'ya kachanrịn ogbe e hi ime ihien-akunkun ndi hụn hikeleni, ọ hande ke osisi, nke wụ nị nnụnụ a bịa d'a kpa ẹkụu e ye agalaba a."

*Ilu Jesu Gi Yisti Ta
(Luk 13.20-21)*

³³ Ọ nọ ta nị wẹ ilu ọzọ, si, "Alị-eze elu-igwee rịke yisti brędi gi a fụ hụn okpoho ohu gi gwogbama flawa wẹ gi e shi brędi hụn k'e jun ihien nọke adana ẹto d'e ru n'ọ ghagbari flawa hụ ile."

*Ihien Hain Jizosi Gi E Gi Ilu A kuzi
(Mak 4.33-34)*

³⁴ Jizosi gi ilu gwa igunrun hụ ihien ndini ile. O nwonnị ihien o gileni ilu gwa wẹ. ³⁵ Ọwan wụ igi mezu ihien onyẹ-amuma ku, si, "M jenkọ d'a shiapu onụ m e gi ilu e ku, m jenkọ d'a gha e ku ihien zuerini kete w'a tunle iyeto uwa."

Jizosi A Kowa Ilu Ata-witi Hu

³⁶ 'Ya ọ nọ na igunrun hụ to si ime ulo. Umụ-azun a nọ bịa d'e kunrun ẹ, si a, "Kowa nị enyi ilu ata-witi hụ wẹ kụnye ime ugbo." ³⁷ Ọ nọ za, si, "Onyẹ hụ kun mkpuru ri mma wụ Nwa nke Ihian. ³⁸ Ugbo hụ wụ uwa; mkpuru hụ hụn ri mma wụ umu Alị-eze; ata-witi hụ wụ umu Eje-onye hụ. ³⁹ Eriren ahun kun ata-witi ndi hụ wụ Ekwensu; ogen hụ wẹ jenkọ d'e gi gho ihien-ugbo hụ wụ ogugu ogenni; ndi ahun jenkọ d'a ghon'a wụ ndi mmọn-ozị."

⁴⁰ Ke wẹ don huepu ata-witi ndi hụ, wegbama wẹ dụn ọkụn, erira k'o jenkọ d'a ri ogugu-ogen. ⁴¹ Nwa nke Ihian jenkọ d'e zi ndi mmọn-ozị ẹ. Wẹ jenkọ d'e kponu ihien owule e buhe njo le ndi ile e me eje-ihien ime Alị-eze ẹ, ⁴² tu wẹ ye oken ọkụn hụ. Ebehu, ihian jenkọ d'a ri a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze. ⁴³ Ogen hụ, ndi ezi-omume k'e time ke enya-anwun ime Alị-eze Nedi wẹ. Onyẹ hụn nwon ntin 'ya nu."

Ilu Ndi Jesu Gi Ihien Ri Oken-mkpa Zuerini Ta

⁴⁴ "Alị-eze elu-igwee ri ke ihien ri oken-mkpa zueri ime ugbo, hụn onyẹ ohu hụn, zuemezi ẹ, gi ighoghọ jen d'e rechanrin ihien ile o nwon, bịa d'e nonrin alị hụ."

⁴⁵ "Ọzozị, Alị-eze elu-igwee nọ ke ebe onyẹ-afia ri a chosonme ihien ri mkpa a koni. ⁴⁶ Ogen o gi hụn hụn a kokenmeni rigbu enwen ẹ mkpa, ọ nọ jen, rechanrin ihien ile o nwe, bịa d'e nonrin ẹ."

Ilu Jesu Gi Oga Ta

⁴⁷ "Ọzozị, Alị-eze elu-igwee rịke oga wẹ tuye ime ohimin, ọ nọ nwundon udi azun ile ri ichen-ichen. ⁴⁸ Ogen o gi jun, wẹ nọ dokpunpuha a mkpenren mirin; ya wẹ nọ nodi alị, hopuha ndi ri mma, buche ime ukpali, kpon ndi rileni mma tuhu. ⁴⁹ Eriira k'o jenkọ d'a ri o ru ogugu-ogen. Ndi mmọn-ozị jenkọ d'a puha,

họpụ ndi-njọ ebe ndi-oma ri, ⁵⁰ kpọn wẹ ye okęn okun hu. Ebehu, ihian jenko d'a ri a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.”

Ezioku Nke Ohun Le Nke Akan

⁵¹ Jizosi no ju, si, “Onu a ghotaguo ihien ndini ile?” We no si a, “Eghe.” ⁵² O no si we, “Ya wu ni onye nkuzi Iwu owule we zun make Ali-eze elu-igwee nọke onye nwon ulo, hun gha ebe o donme ihien e wefuha ke ihien ohun ke ihien akan.”

A ju We Jizosi Ime Nazareti (Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Ogen Jizosi gi taguu ilu ndini we, o no gha ebahun pu, ⁵⁴ si obodo e. O no kuzime we ime ulo-ofufe we, hun wu ni nkuzi e no tu we enya, we no si, “Elebe ke okennyeni no nwehen amamihienni le orun-atumanya ndini o ri a run? ⁵⁵ Ele nwa Kapinta wu onwan? Efan nne e ele Meri? Ele Jemisi le Josefu le Saimonu le Judasi wu umune-e-ikennye? ⁵⁶ Ele enyi le umune-e-ikpoho ri ebeni? Elebe ke okennyeni gha nwehen ihien ndini ile?” ⁵⁷ Ya we no weme n'e iwe. Jizosi no si we, “W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe ile mmanji ime ali a le ezi-le-ulo a.” ⁵⁸ O runni orun-atumanya bu oda ebenu make ni ekwerini ni w'e.

Isi Nke Mmę̀o

Onwan Jonu Hun E Me Mirin-Chuku (Mak 6.14-21; Luk 9.7-9)

¹ Ogen hu, Herodu hun ri a ki Galili no nu ihien Jizosi ri e me, ² o no si ndi idibo e, “Onyeni wu Jonu hun e me mirin-Chuku. O ghaguo onwan lihi, 'ya hain o gi nwon iken o gi e me ihien ndini.”

³ Herodu ku erira make ni Herodu nwunrun Jonu, ken e egbun, bu e che ime ulo-ngan make ufiri Herodias nwanwe nwehe e wu Filipu, ⁴ makele o teguo Jonu gwama a, si, “Iwu ekwerikwoni n'i siko d'a lu a.” ⁵ O te cho n'o gbu Jonu, kale egun ihien ndi ali k'e me anin'a make ni we weri Jonu rike onye-amuma.

⁶ Kanj, o ru uhuhin hu we gi a nyanhan omumu Herodu, nwa-okpoho Herodias mu no teni we egu, efo no suo Herodu usuo, ⁷ hun wu ni Herodu no kwe e nkwa, kun iyi, n'o siko d'e y'e ihien owule o cho.

⁸ Nne e no dunye e, o no si Herodu, “Gi afereni ye m isi Jonu hun e me mirin-Chuku.”

⁹ O no fu eze, kanj o no gi ifiri iyi o kun le ndi obia a si we ye nwata-okpoho hu 'ya. ¹⁰ O no zi we, we no jen d'e bepu Jonu isi ime ulo-ngan. ¹¹ We no gi efere buhe e, we e ye nwata-okpoho hu, o no w'e jenni nne e.

¹² Umu-azun Jonu no bia, buru ehia a li, jen d'a gwa Jizosi.

Jizosi E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri (Mak 6.30-34; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

¹³ Ogen Jizosi gi nu onwan, ya suo no gi ugbo-mirin gha ebenu pu, si ebe ihian rileni. Kanj ogen ndi ri ebahun gi nu n'o puguo, we no gi uku gha ime obodo ndi hu sonme e. ¹⁴ Ogen o gi ru mkpenren mirin, o no hun igunrun hi-ogbe. O no me omiken we, zuo ndi emu ri a ku.

¹⁵ O ru ogen enyasi, umu-azun a no bia d'e kunrun e, si, “O nwonni onye bi ebeni, bu eki e gigo. Si igunrunni la, ni we jen ime obodo ndi me ekere-ekere risonme ebeni d'e nonrisonme ihien-oriri.”

¹⁶ Jizosi no si, “Ele hun w'e gi lama; ye ni we ihien-oriri.” ¹⁷ We no si a, “Ogbe bredi isen le azun ehio suo ke enyi nwon ebeni.” ¹⁸ O no si we, “Wehe ni ni me we.”

19 'Ya ọ nọ sị igunrun hụ nọdị alị enu irurue rị ebahun. O nọ weri ogbe bredi isen hụ lẹ azun ebuo hụ, lee enya elu-igwee, ye ekele, bebe bredi ndi hụ ye umu-azuun, we nọ ye igunrun hụ. 20 We ile nọ rijunchanrin efo. 'Ya we nọ tutukome ifunfun e hoduni, o jun ukpalị mmebuo.

21 Ndi hun ri bredi ni wu ihien nọke ikennyẹ ogun-iri kwasị nnu-mmebuo*, wezuka ikpoho lẹ umeka.

Jizosi Le Pita E Jen Ijen Elu Mirin (Mak 6.45-52; Jon 6.15-21)

22 'Ya Jizosi nọ sị umu-azuun a banye ime ugbo-mirin buru n'ẹ ụzọ jenme azuun hun-ebọ. 'Ya lẹ enwen e nọ nọdị gbashia igunrun hụ. 23 O gbashiaguu we, 'ya sọo nọ nyinrin ugu d'e me ekpere. O ru oge enyasi, 'ya sọo hụ ebefu. 24 Kani, ugbo-mirin hụ e jenteguọ oge hụ, ebiri-mirin hụ e ti ugbo hụ, e tikin e azuun—makeni ufere rị a gha ihun e fehe. 25 O ru ụzọ-utuntun biribiri, Jesu nọ jehen ijen elu mirin Galili hụ d'e kunrun we. 26 Oge umu-azuun a gi hun a k'o jehla ijen elu mirin hụ, 'ya egun nọ tuma we. We nọ sị, "Onye-mmọn rọ!" We nọ gi egun yi oro. 27 Kani, o nọ kuyeni we oku ozigbo, sị, "Kwondon ni obi unu, mme rọ, atule ni egun."

28 Pita nọ sị a, "Di-nwonn-enyi, owule iyu rọ, sị m bia d'e kunrun i elu mirin."

29 Jesu nọ sị a, "Bia." 'Ya Pita nọ gha ime ugbo-mirin hụ puha, jenme ijen elu mirin, buruko Jizosi.

30 Oge o gi hun oken ufere hụ, egun nọ bia a, o nọ rubanma ime mirin. Ya o nọ yi oro, sị, "Di-nwonn-enyi, zuopuha m!" 31 Jizosi nọ tnpu aka ozigbo kwondon e, sị, "Onye okukwe-nta! Kị haịn i gi nwon obi-ebuo?" 32 Oge we gi banye ime ugbo-mirin hụ, oken ufere hụ nọ kusị. 33 Ndi hun rị ime ugbo-mirin hụ nọ gbu n'ẹ oseku, sị, "Ezioku-ezioku, iyu wu Nwa Osolobue."

Jizosi A Zuo Ndi Emu Ime Obodo Genesareti (Mak 6.53-56)

34 Oge we gi fetuguu mirin, we nọ puha obodo Genesareti. 35 Oge ndi obodo hụ gi marin ni Jesu rọ, we nọ zi ozi ghagbari egerere hụ ile, wehesonmen'e ke we han emu rị a ku. 36 We nọ rịo a ni we metude ntin ewuru e aka; ke we han metun'a nọ dinhin.

Isi Nke Mmisen

Odinali Ndi-akan (Mak 7.1-13)

1 'Ya ndi Itu-Farisi lẹ ndi-nkuzi Iwu nọ gha Jerusalem bia d'e kunrun Jizosi, sị a, 2 "Kị haịn umu-azuun i gileni a gbaye odinali ndi nedi enyi kani? W'a ra kwọ aka we kebe ri ihien-oriri." 3 O nọ za we, sị, "Kị haịn onu gi a dan iwu Osolobue keni unu kwadon odinali onu? 4 Makeni Osolobue ye iwu. sị, 'Gbaye nedi i lẹ nne i,' siji, 'Onye owule kuja oku nedi e mobu nne e, we k'e gburiri onye ahun.' 5 Kani unu sị, 'Onye sị nedi e mobu nne e, 'E wegwo m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyiye,' o rizin mkpa n'o gi ihien o nwe gbaye nedi e mobu nne e.' 6 'Ya wu, onu e gi ifiri odinali unu e me oku Osolobue a wuru ihien la iwi. 7 Ndi ihunnai ke unu wu! Amuma Azaya bu banyeni unu wu ezioku! Azaya sị ni Osolobue sị, 8 'Onunu-ire sọo ke ndini gi a gbaye m,

* **Isi Nke Mmepụ:21** ikennyẹ nnu-uku isen

obi wẹ e teke ebe m ri.

⁹ Wẹ ri e fe m mmaka,

ihien w'a kuzi

wu odinali ihian mmaka tume.' "

Ihien Ndi Hun E Meru Ihian

(Mak 7.14-23)

¹⁰ Jesu no kpozunhan igunrun hu ebe o ri, si we, "Gon ni ntin; ghota ni! ¹¹ Ele ihien banye ihian onu e meru a, kanj ihien gha onu puha, 'ya e meru ihian."

¹² "Ya umu-azuun a no bia d'e kunrun e, si a, "Y'a maringho ni iwe we ndi Itu-Farisi ogen we gi nu ihien ni ku?"

¹³ O no za, si, "We jenko d'e huepu ihien owule Nedi m ri elu-igwee kunleni.

¹⁴ Hatu ni we, we wu ndi-ndu hun enya kpu ishi—owuni onye enya-ishi e du onye enya-ishi, we ebuo jenko d'a danye imee olu." ¹⁵ Ya Pita no si a, "Kowa ni enyi ilu nei."

¹⁶ "Ya o no si, "Onu nwen e ke ghotakwo nwan? ¹⁷ Unu a hun n'a ni ihien owule banye onu e si efu, gha erira shi mgbugbu-nsin? ¹⁸ Kanj ihien gha onu fuha gha obi ihian puha—iya wu ihien e meru ihian. ¹⁹ Makeni imee obi ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, igbu-ochu, ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, mgbanzuzue, izun-ohin, ishia eri-ntu le nkuto. ²⁰ Ihien ndini we nwe e meru ihian. Kanj, igi eka we kwoleni ri ihien-oriri ara meru ihian."

Okukwe Okpoho Ohu Nwa A Nwon Nsongbu

(Mak 7.24-30)

²¹ Jizosi no gha ebefu pu, si egerere Taya-le-Sidonu. ²² Ogen hu hura, okpoho onye ali hu wu Kena hun gha egerere ahun bia no puha, yimee oro, a si, "Euu Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi, me omiken m, eje-mmom ri imee nwa-m-okpoho, o ri e songbu e oda-oda." ²³ Kanj Jesu azan'a kaka. Umu-azuun no bia, ri o a, si, "Gwa a lama, makeni o ri e yison enyi oro."

²⁴ Jesu no si, "We zi m d'e kunrun atunrun Izrelu huni suo."

²⁵ "Ya ke okpoho hu no bia, sekpu ali ihun e, si, "Di-nwonni-enyi, ye ni m eka."

²⁶ Jesu no si, "O rini mma ni we tu bredi umueka ye ni nkitee."

²⁷ Okpoho hu no si a, "Eghee Di-nwonni-enyi, kanj, ke nkitee e ri ifunfun gha ebe ndi nwonni we ri e ri ihien-oriri a dan."

²⁸ "Ya Jizosi no si, "Euu okpoho, okukwe i e hie ogbe! 'Ya ri ni i k'i don cho.'" Nwa a hu no dnhin ozigbo.

Jizosi A Zuo Ndi Bu Oda

²⁹ Jizosi no gha ebahun pu, si mkpenren "Ohimin" Galili. O no nyinrin enu oke, nodi ali ebahun. ³⁰ We hu e huhu d'e kunrun e, e wehe n'e ndi nguro, ndi oro, ndi enya-ishi, ndi odin le imerinme ndi ozo—e bu we a to uku a. O no zuo we, ³¹ nke wu ni o tu igunrun hu enya ke we don ri a hun ebe ndi odin ri e ku oku, ndi oro e zuzi oke, ndi nguro e jennee ijen, ndi enya-ishi a hunma uzo, we no ja Osolobue Izrelu mma.

Jizosi E Yezi Igunrun Ozọ Hi-ogbe Ihien-oriri

(Mak 8.1-10)

³² "Ya Jizosi no kpozunhan umu-azuun a ebe o ri, si, "Omiken igunrunni ri e me m, makeni mme le we a nopusu akp'ohin eto, kale ihien we siko d'e ri a ri a, bu a choni m ni we bu egun la, amamge wa dantoshime uzo."

³³ Umu-azuun a no ju a, si, "Elebe ke enyi jenko d'a no wehe bredi k'e zu igunrunni ri imee atu ebene?" ³⁴ Jizosi no si we, "Ogbe ole ke unu gi?" We no si a, "Ogbe esa le azun me kirikiriri buleni oda."

35 O nọ si igunrun hụ nọdị akpakali. 36 O nọ weri ogbe ęsa hụ lę azun ndi hụ; o yeguu ekele, o nọ bebe wę ye umu-azuun a. Umu-azuun a nọ we wę ye igunrun hụ.

37 Wę ile nọ rijunchanrin ęfo: wę nọ tutukome ifunfun ę hoduni, o jun ukpali ęsa.

38 Ndi hun ri ihien-oririni wu ikennyę nnu-iri, wezukade ikpoho lę umuęka.

39 Jesu a gbashiaguu igunrun hụ, o nọ banye ugbo-mirin si ęberę Magadani hun wu Mag'dala.

Isi Nke Mmisi

A Si Wę Jizosi Ghosi Wę Ahima
(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

1 Ndi Itu-Farisi lę ndi Itu-Sadusi nọ bja d'e kunrun Jesu, lele ę, si a ghosi wę ahima gha elu-igwee bja.

2 O nọ za wę, si, "O ru oęen ęnyasi, onu si, 'Uhuohin siko d'a ri mma, make ni igwere fon efon.' 3 Utuntun, unu si, 'Miri jenkọ d'e zue tan make ni igwere efonni.' Onu marin ke wę don e gi igwere a kowa ihien jenkọ d'e meni, kale unu ara s'ęka a kowa ihien ihien ri e me oęenni ri a ghosi.

4 Eje-agbo ęnya rileni uzọ ohu ri a cho ahima. Kanj, o nwonn ahima wę jenkọ d'a ghosi wę, wezuka ahima ihien me onye-amuma wu Jona." O nọ na wę to, gha ebenu pu.

Yisti Ndi Itu-Farisi Lę Ndi Itu-Sadusi
(Mak 8.14-21)

5 Oęen umu-azuun a gi fetuguu mirin Galili, wę nọ hun a ni a zole wę bredi.

6 Jizosi nọ si wę, "Kpachanpu ni ęnya ebe yisti ndi Itu-Farisi lę ndi Itu-Sadusi ri."

7 Wę nọ si ibe wę, "O ri e ku ihien ni makele ęnyi e wehenu bredi."

8 Oęen Jizosi gi marin ihien wę ri e ku, o nọ si wę, "Ki onu ri e kuni ni unu e nwon bredi? Euu, unu ndi okukwe nta! 9 Onu e k'e ghotakwo nwan? Unu anyanhanni ogbe bredi isen hu mmadu oęun-iri kwasj nnu-mmebu ri lę ukpali ole onu kponjun ihien wę rihodu? 10 Unu anyanhanni ogbe bredi ęsa mmadu nnu-iri ri lę ukpali ole unu kponjun ihien wę rihodu? 11 Ki hain onu gileni ghoha ni ele bredi mmaka ke m ri e ku? Kpachanpu ni ęnya ebe yisti ndi Itu-Farisi lę ndi Itu-Sadusi ri!" 12 'Ya wę nọ ghoha ni ele yisti bredi mmaka gi a fu k'ọ si wę kpachanpu ni ęnya, kanj o gi ę e ku nkuzi ndi Itu-Farisi lę ndi Itu-Sadusi.

Pita E Ku Onye Jizosi Wu
(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

13 Oęen Jizosi gi banye ęberę Sizeria-Filipi, o nọ ju umu-azuun a si, "Onye ke wę si ni 'ya ke mme wu Nwa nke Ihan wu?"

14 Wę nọ za, si, "O nwe ndi si Jonu hun e me mirin-Chuku, ndi ozo si Elaija, ndi ozo si Jerimaya mabu onye ohu ime ndi-amuma mbu."

15 Kanj o nọ si wę, "Onye ke unu si ni 'ya ke m wu?"

16 Saimonu wu Pita nọ za, si, "Yu wu Onye Hu Osolobue Tume, hun wu Kraisti, Nwa Osolobue—Osolobue hu ri ndun."

17 Jizosi nọ si a, "Onye wę gozi agozi k'i wu Saimonu nwa Jona*! Make ni ele ihian ghosi i ihien ni, kama, Nedi m hun ri elu-igwee ghosi i 'ya. 18 M ri a gwa i, i wu Pita†, m jenkọ d'a tun ęka m ye elu omumanj, iken onwun a saęka meri

* Isi Nke Mmisi:17 Jonu † Isi Nke Mmisi:18 "Pita" wu "omuma" onu Griki.

e. ¹⁹ M jenkō d'e ye i ịsanhan Alị-eze elu-igwee: ihīen ọwụlẹ ị sị, 'Mba,' elu-ụwa elu-igwee siko d'a sị, 'Mba.' Ihīen ọwụlẹ ị sị, 'Eghēe,' elu-ụwa, elu-igwee jenkō d'a sị, 'Eghēe.' ”

²⁰ 'Ya Jizōsị nọ dọkenm̄e umu-azuun a ẹka-ntin, sị wẹ agwalẹ onyẹ ọwụlẹ nị 'ya wu Onyẹ Hụ Osolobue Tume wu Kraistị.

Jizōsị E Ku Oku Afunfun O Siko D'a Ta Le Onwun A
(Mak 8.31–9.1; Luk 9.22-27)

²¹ Gha ogen hụ jenm̄e, Jizōsị nọ gwama umu-azuun a, sị, “M jenkō d'e jenriri Jerusalem, ndi-isi le ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-nkuzi Iwu jenkō d'e m̄e m nị m ta afunfun bu ọda. Wẹ jenkō d'e gbu m, kanị, hun m'ẹ akpu-uhuohin ẹto, Osolobue jenkō d'a gha onwun weli m.”

²² Kanị Pita nọ weri ẹ si usuo, jugho a, sị, “Di-nwonni-enyi, Osolobue a ju; o nwonni ogen ihīenni e gi m̄e i!”

²³ Kanị Jesu nọ gbhuto, sị Pita, “Ekwensu, pu nị m! I ri a nokin m uzo, makeni y'a ri e ro nke Osolobue, nke ihian k'i ri e ro.”

²⁴ 'Ya Jizōsị nọ sị umu-azuun a, “Onyẹ ọwụlẹ cho n'o son m, 'ya jukwo enwen ẹ, buru obe ẹ, sonm̄e m. ²⁵ Makeni onyẹ ọwụlẹ cho n'o ghe isi, isi ẹ a to a, kanị onyẹ ọwụlẹ tuhu ndun a make ufiri m jenkō d'a hun a. ²⁶ Elee erere k'o ban nị ihian e nwonchanringuu ụwa ile, tuhu ume-ndun a? Kinị ke ihian siko d'e gi gbari ume-ndun a?”

²⁷ “Eghēe, Nwa nke Ihian le ndi mm̄on-ozị ẹ jenkō d'a bja; o siko d'e gi ogho Nedi ẹ bja. Ogen hụ, o jenkō d'a ku onyẹ ọwụlẹ ugwo ihīen o m̄e. ²⁸ M ri a gwa unu ezioku, o nwongho ndi ri ebeni hun jenkoleni d'a nwun d'e ru ni a hun wẹ Nwa nke ihian k'o lala nọke Eze ki Alị-eze ẹ.”

Isi Nke Mm̄esa

Jizōsị E Nwonhuto
(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Ogen akpu-uhuohin isin gi ghafeguu, Jizōsị nọ weri Pita le Jemisi le Jonu nwen̄e Jemisi, kirị wẹ si elu-ugu jen elu ọda-oda; 'ya le wẹ suo wi. ² Jesu nọ nọ id'nya wẹ nwonhuto: ihun ẹ nọ nwonm̄e rikẹ ẹnya-anwun, ẹwo o yi nọ henrin nke ochan, nwonm̄e ke ukpe.

³ Idumuzi Mozizi le Ẹlajja nọ fopuha ebe wẹ ri, wẹ le Jizōsị nọ kume oku.

⁴ Pita nọ sị Jizōsị, “Di-nwonni-enyi, o hugho mma nị enyi ri ebeni. Om̄eni y'a choghō, m jenkō d'e mem̄e ọdu ẹto ebeni: ohu wu nke i, ohu wu nke Mozizi, ohu wu nke Ẹlajja.”

⁵ Ebe o ri e ku ihīenni, idumuzi, orukpu nwunchanni nọ kpum̄e wẹ. Olu nọ gha im̄e orukpu ahun sị, “Onwan wu ezi Nwa m; ihīen ẹ a suo ka m; gon n'ẹ n̄in!”

⁶ Ogen umu-azuun Jesu ndi hụ gi nū ihīenni, oken egun nọ tuma wẹ, wẹ nọ dan alị, wẹ ihun kpum̄e alị. ⁷ Kanị Jizōsị nọ bja ebe wẹ ri, metu wẹ ẹka, sị, “Lih̄i ni, atule ni egun.” ⁸ Ogen wẹ gi wesi ẹnya elu, o nwonzini onyẹ wẹ hun kari Jizōsị.

⁹ Ogen wẹ gi gha elu-ugu hụ hidanla, Jizōsị nọ do wẹ ẹka-ntin, sị, “Agwakwole nị onyẹ ọwụlẹ ihīenni onu hun d'e ru ogen Osolobue e gi ghaguu onwun weli mm̄e wu Nwa nke Ihian.”

¹⁰ Umu-azuun nọ ju a, sị, “Kị hain nwan ndi-nkuzi Iwu gi a sị nị Ẹlajja jenkō d'e buriri uzo biaguu?”

¹¹ O nọ za wẹ, sị, “Ezie ro nị Ẹlajja jenkō d'e bu'zo biaguu d'a kwademechanringuu ihīen ile. ¹² Kanị m ri a gwa unu nị Ẹlajja a biaguo

bụ amarịnni w'a, e me w'e ihien sọọ ni wẹ. Eriira ke mme wu Nwa nke Ihian jenkọ nwan d'e gi ta afunfun eka we." ¹³ Ya umu-azun a no ghotu ni Jonu hun e me mirin-Chuku k'o ri e ku.

Jizosi A Zuọ Nwata Eje-mmọn Ri Ime E
(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Ogen we gi ru ebe igunrun hu ri, okennyẹ ohu no bia d'e kunrun Jizosi, sekpu n'e ali, si, ¹⁵ "Di-okpa, me omiken nwa-m-okennyẹ! Ibobo ri a ku a. O ri a ta oken afunfun; o danyesonme ime okun le ime mirin. ¹⁶ M wehe ni umu-azun i 'ya, kanị asani we eka zuo a." ¹⁷ Jesu no si, "Euu, agbo nwonleni okukwe! Agbo zinleni?! Elee ogen ke m k'e sonru unu nodi? Elee ogen k'e m k'e dinrini onu?! Wehe ni ni m'e." ¹⁸ Ya k'o no jugbo eje-mmọn hu, o no gha ime nwata hu puha, nwata hu no dnhin ozigbo.

¹⁹ Ya umu-azun a no bia d'e kunrun e be 'ya sọọ ri, ju a, si, "Ki hain enyi gileni saeka chupu a?" ²⁰ O no za we, si, "Makeni okukwe unu ehini. M ri a gwa unu ezioku, omeni onu nwon okukwe hun hande ke mkpuru mostadi, unu jenkọ d'a s'eka si uguni, 'Gha ebeni pu si ebahun!' O jenme. O nwonni ihien jenkọ d'a kari unu eka! [²¹ Kanị uđini a ra pu wezuka ni we bu-onu me ekpere.]"

Jizosi E Kuzi Oku Onwun A
(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

²² Ogen Jizosi le umu-azun a gi zu ime Galili, Jizosi no si we, "We jenkọ d'e we mme wu Nwa nke Ihian che eka ihian, ²³ we jenkọ d'e gbu m; hun m'e akp'ohin eto, Osolobue e weli m." Onwan no fukem me we.

Iku Ugwo-isi Ulo-nsọ

²⁴ Ogen we gi ru Kapanom, ndi a na ugwo-isi Ulo-nsọ no jemburu Pita, si a, "Onye-nkuzi onu ara kude ugwo-isi* Ulo-nsọ ra?"

²⁵ Pita no si, "O ku a ku." Ogen o gi lua, Jizosi no bu e uzo kupuha a, si a, "Saimonu-o, k'i ro? Onye ke ndi-nze uwanị a na utu ichen-ichen w'a na? Umu we ra ndi ozo?"

²⁶ Ogen o gi si, "Ndi ozo."

Jizosi no si a, "Ya wu ni umu we ara ku. ²⁷ Kanị, amamgbe enyi e me ihien e se oku, shi mirin hu; y'a tuye ukpo i; y'e weri azun ibuzo i siko d'e gbu-shiapu a onu, i siko d'a hun akpuru egho shekelu† ohu. Weri e ni gi e ku ugwo-isi mme le 'yu."

Isi Nke Mmęsa

Onye Kacharinni ime Ali-eze Elu-igwee
(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Ogen hu, umu-azun Jizosi no bia d'e kunrun Jizosi, si, "Onye kacharinni ime Ali-eze elu-igwee?" ² O no kpo nwata ohu, bu e che etintinai we, si, ³ "M ri a gwa unu ezioku, omeni unu egbehutonị, wuru ndi no ke umueka, o nwonni ogen onu e gi banye Ali-eze elu-igwee. ⁴ Onye owule welua enwen e ali, wuru onye no ke nwatanị, 'ya wu onye kacharinni ime Ali-eze elu-igwee. ⁵ Onye owule nabanhan nwata no enina make ufiri efan m a nabanhanguo m."

Onwunwan
(Mak 9.42-48; Luk 17.1-2)

* **Isi Nke Mmęsa:**²⁴ ugwo-isi. Akpuru egho w'a kpo "drak'ma" ebuo ke we gi a ku ugwo-isi Ulo-nsọni.

† **Isi Nke Mmęsa:**²⁷ "Shekelu" wu drak'ma eno.

6 “Kani onye owule han onye ohu ime ndini me ntin hun kwere ni m me njo, o ka mma ni we kenme olo hi-ogbe ye onye hu olu, tu a ye ime ohimin mini. 7 Uwa ri ime nsongbu, make ihien ndi hu e me ihian e me njo rin'a! Ihien k'a han ihian me njo k'a bjakwo-o, kale nsongbu ri ni onye hu we jenkwo d'a gha eka a bia.”

8 “Om̄eni eka i mobu uku i a hain i e me njo, bep̄u a tuhu. O ka i mma ni banye ndun bu eh̄u i ezuni mobu ni dan nguro, kari ni we tu i ye ime okun itebite bu eka i eb̄uo le oku i eb̄uo zu oke. 9 Om̄eni enya i a hain i e me njo, gup̄u a tuhu. O ka i mma ni gi enya ohu s̄uo banye ndun kari ni we tu i ye okun-mm̄on bu enya i eb̄uo ri a ri.”

Ilu Jesu Gi Atunrun Hu Tuhuni Ta (Luk 15.3-7)

10 “Hun n'a ni unu elegberini onye owule ime ndini me eker̄e. Make ni, m ri a gwa unu, ndi mm̄on-oz̄i we ri ebe Nedi m hun ri elu-igwee ri e lee ihun e oḡen ile. 11 Make ni mme wu Nwa nke Ihian bia d'a zuop̄uha ndi huni.”

12 “Kini ke onu ro? Om̄eni ihian nw̄on atunrun ogun-is̄en, ohu ime we a kpahu, o natoko ohu-aria-ogun-is̄en hoduni elu-ugu ebahun we no a kpa nni jenme d'a cho ohu hu kpahuni? 13 O hun a, m ri a gwa unu ezioku, o jenkwo d'a ghogho n'a kari ohu-aria-ogun-is̄en hu kpahule ni. 14 Er̄irazikwo, Nedi onu hun ri elu-igwee achoni ni onye owule ime ndini me eker̄e la iwi.”

Nwene I Me Injo K'i Jenko D'e Me?

15 “Nwene i me i njo, jen d'a gwa a mm̄efie e ebe 'yu ni 'ya s̄uo ri a. Om̄eni o gongho i ntin, 'ya wu ni y'e wechinhenguo nwene i azuun. 16 Kani, om̄eni o goni i ntin, weri onye ohu mobu mmadu eb̄uo che ni enwen i, 'yu le we e jenzi d'a hun a keni o meye we enya. 17 O ju n'o gonko we ntin, gwa ndi uka. O ju n'o gonko uka ntin, weri e rike onye ghaleni e fe Osolobue mobu onye a na ugwo-isi njo a ma ikpe.”

Iken Uka Kraisti Nwon

18 “Ezioku ke m ri a gwa unu, ihien owule unu si, 'Mba' elu-uwa, elu-igwee jenkwo d'a si, 'Mba.' Ihien owule onu si, 'Eghēe,' elu-uwa, elu-igwee jenkwo d'a si, 'Eghēe.' 19 M riji a gwa unu ezioku, om̄ele mmadu eb̄uo ime onu e kweregbame elu-uwani r̄io ihien owule, Nedi m hun ri elu-igwee siko d'e me ni unu 'ya. 20 Make ni ebe owule mmadu eb̄uo mobu eto gi ufiri efan m zu, mme le we ri eb̄ehu.”

Mgbaghari

21 Pita no bia d'e kunrun Jizosi, si a, “Di-nw̄onni-enyi, mgbe ole ke nwene m siko d'e me m njo a gbaghari m'a? Mgbe esa?”

22 Jizosi no si, “Asini m'i mgbe esa, kani mgbe esa-esa uz̄o iri kwasi ogun eto.”

Ilu Jesu Gi Odibo Hun Ju N'o Gbaghariko Ta

23 “Ya wu, Ali-eze elu-igwee no ke ebe eze ohu no cho ni 'ya le ndi idibo e gbako eghe we gi e. 24 Oḡen o gi gbakoma, we no wehen'e onye ohu gi e eghe h̄ibu enwen e ogbe, k'e zu we kus̄onme ndi-orun nnu is̄en-kwasi-ogun orogbo ah̄u mm̄isen. 25 Kani o sani eka ku a. Eze no si we re 'ya le nwunye e le umu a le ihien ile o nw̄on, wehe eghe d'a ku a ugwo o gi e.”

26 “Make onwan, odibo hu no gbu osekp̄u, r̄iokenme e, si, 'Nna, nw̄on ni m ndidi, m jenkwo d'a kucharin i ihien ile m gi i.' 27 Nna a no gi omiken hapu a, gbaghari a, si a y'a kuzile ugwo hu o gi e.”

28 “Kani, ogeen odiboni gi pu, o no hun odibo ibe e hun gi e egho-orun akp’ohin ogun-isen suo. O no todon e ekpiri, si a, ‘Ku m ugwo i gi m.’”

29 “Ya odibo ibe e hu no dan ali, rjokenme e, si, ‘Nwon ni m ndidi, m jenk’o d’a ku i ugwo i.’” 30 Kani o no ju, jen d’e bu e che ime ulo-ngan d’e ru ogeen o jenk’o d’a ku a ugwo hu.”

31 “Ogeen idibo ibe e gi hun ihienni, o futu we oda-oda ime obi, we no jen d’a gwa Nna we ihien ile meni. 32 ‘Ya nna a no kpo a, si, ‘Odibo efo-njo! M hapu i, si i akuzile ugwo hu ile i gi m, make ni i rjo m arjo. 33 O furuni n’i me ni odibo ibe i omiken ke m don me n’i omiken?’” 34 Nna a no gi olulu w’e ye we ni we ye e afunfun ime ulo-ngan d’e ru ogeen o jenk’o d’a kucharin ugwo hu ile o gi.”

35 Ya wu, erira ke Nedi m hun ri elu-igwee jenk’o d’e mezikwo onye owule ime unu, omeni y’e gini obi i ile gbaghari nweni i.

Isi Nke Mmiteneji

Jizosi A Kuzi Banyeni Mkpechan (Mak 10.1-12)

1 Ogeen Jizosi gi kucharingwu ihien ndini, o no gha Galili pu, shi egerere Judia hun ri n fetu Iyi Jodani. 2 Igunrun hi-ogbe no somme e, o no zuo we ebegu.

3 Ndi hu ime ndi Itu-Farisi no bia d’e kunrun e, keni we shi n’e onyan. We no ju a, si, “O nwegho ihien owule iwu ku ni ya ke me okenny e kpechan nwunye e?”

4 Jizosi no za, si, “Onu e ke gun a ime Ekukwo-nsu ni Onye hun keni we ke we oken le onyenny e ogeen mbidon? Unu e ke gun a no?” 5 si, ‘Make onwan, okenny e siko d’a nato nedi e le nne e, jen d’a banye ni nwunye e, we ebuo a wuru ehuhuhu.’ 6 ‘Ya wu, elezi we mmadu ebuo, kani we wu ehuhuhu. ‘Ya wu, ihien Osolobue wegbamagu, ihian y’e kebele e.’”

7 Ndi Itu-Farisi hu no juzi a, si, “Ki hain nwan Mozizi gi ye iwu ime Ehuhuhu-nsu, si ni okenny e siko d’a seka ye nwunye e ehuhuhu-mkpechan, kpechanpu a?”

8 Jizosi no za, si, “Make ni obi onu e zeke—‘ya hain Mozizi gi hapu unu ni unu kpechan nwunye unu; kani ele erira k’o ri ogeen mbidon. 9 M ri a gwa unu, onye owule kpechan nwunye e luma onye ozu, wezuka ni nwunye e zu ukwu ye ofia, a gheretole.”

10 Umuzazuun a no si, “Omene erira k’o ri egbata okenny e le nwunye e, o ka mma ni aluni we di-le-nwunye.”

11 Kani Jesu no si we, “Ele ihian ile jenk’o d’a saeka nabanhan okuni, mmani ndi hun o wu nke we. 12 O nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye make ni ehuhuhu we ezuni oke kete w’a mule we; o nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye make ni ihian memewe we erira; o nwon ndi si ni aluko we make ufiri Ali-eze elu-igwee. Onye hun jenk’o d’a saeka nabanhan okuni ‘ya nabanhan a.”

Jizosi A Gozi Umundu (Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

13 O nwe ndi weheni Jizosi umundu keni o bu eka kwasu we, me ekpere, kani umuzazuun a no jugbo ndi hu. 14 Kani Jizosi no si, “Hatu ni umundu ni we bia d’e kunrun m; egbondonle ni we, make ni Ali-eze elu-igwee wu nke ndi no enina.” 15 O no bu eka kwasu we, gha ebahun pu.

Okorobia Odafin Hu (Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

16 Ya ke onye ohu no bja d'e kunrun Jizosi, si, "Onye-nkuzi, elee orun-oma ke m siko d'a run ni m nwonrin ndun itebite?"

17 Jizosi no si a, "Ki hain i gi a ju m oku ihien ri mma? Onye ohu suo ri mma. I cho n'i banye ndun, donme iwu ndi hu ri ime Iwu."

18 O no si, "Elee ndi?"

Jizosi no si, "Egbule ochu; agherele; ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; 19 gbaye nedi i le nne i; ihien ibe i ya suo i ke ihien enwen i don a suo i."

20 Okorobia hu no si, "M hu e donme ihien ndini ile, ki hoduzi m jenko d'e me?"

21 Jizosi no si a, "I cho n'i zu oke, jenne, rechanrin ihien ile i nwon, y'e we eghe e ye ndi igbenye, gi e nwon aku-le-uba ime elu-igwee, y'a bja d'e sonme m." 22 Ogen okorobia hu gi nu ihieni, ndun no guu a, o no sukuru, pu, makele o nwon ihien oda-oda.

23 Jizosi no si umu-azuun a, "M ri a gwa onu ezioku, o jenko d'a fu orun ebe odafin jenko d'a no banye Ali-eze elu-igwee. 24 M rizi a gwa unu, o jenko d'a ka nfe ni anyinyan-mkpukpuka wu kamelu gha oghere oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue." 25 Ogen umu-azuun a gi nu ihieni, o tukenme we enya, we no si, "Matie jenko d'a sazi nwan aka nwon nzuopuha?"

26 Kani Jizosi e lee we enya, o no si we, "Ebe ihian ri, o sako aka me, kani ebe Osolobue ri, o nwonna ihien we ghaleni a saeka e me."

27 Ya Pita no si, "Lee e, enyi a laguo ihien ile to sonme i, kini ke enyi jenko nwan d'e nwonhen?"

28 Jizosi no si we, "M ri a gwa onu ezioku, ime uwa ohun lalani, ogen we jenko d'e gi mema ihien ile nke ohun, ogen hu Nwa nke Ihian jenko d'e gi nodi ukpo e nwe ogho, unu ndi hun sonni m siko d'a nodisonme ukpo mmebuo, a ki ebon mmebuo ri Izrelu. 29 Onye owule hun o meni o giguu ufiri m nato ulo ndi o nwon mobu umune-e-ikenny e mobu umune-e-ikpoho mobu nedi e mobu nne e mobu umu a mobu ali o nwon, jenko d'e nwonhen we uzo ogun-isen, nwonhenzikwo ndun itebite. 30 Kani, ndi bu oda bu uzo jenko d'a kpari azuun, ndi kpa azuun e buru uzo."

Isi Nke Ogun

Ihien Jesu Gi Ndi Run Orun Ime Ugbo Kuzi

1 "Makeni Ali-eze elu-igwee ri ke ebe onye ohu no pu uz'utuntun d'e weri ndi orun hun jenko d'a run ime ugbo-vaini a. 2 Ogen 'ya le we gi kwerebamaguu n'o jenko d'a ku we eghe orun akpu-uhuhin wu dinariosi ohu, o no zi we ban ime ugbo-vaini a d'a runma orun."

3 "Ihien noke okuloku itenei utuntun, o no puzi, hun ndi ozo wuzo mmaka ime afia. 4 O no si we, 'Unu nwen jenne ugbo-vaini m d'a run orun, m jenko d'a ku unu ugwo ohunma.' We no jenne."

5 O puzikwo okuloku mmebuo, ogen hu anwun gi a ri isi le okuloku eto efinnai, o no mezikwo ihien ohu ahun."

6 "Ihien rike okuloku isen enyasi, o no puzi, hun ndi ozo turusonmeni; o no si we, 'Ki hain onu gi turu ebeni mmaka kete utuntun?'"

7 "We no si a, 'Makeni o nwonna onye we enyi orun.' O no si we, 'Unu nwen jenne ugbo-vaini m d'a run orun.'

8 O ru ogen enyasi, onye hu nwon ugbo-vaini hu no si onye hun e lepu n'a ugbo-vaini hu enya, 'Kpo ndi orun hu n'i ku we ugwo we, gha ndi ikpazuun kuma d'e ru ndi ibuzo.' 9 Ogen ndi hu gha okuloku isen enyasi runma gi bja, we no ku onye-onye ime we eghe-orun akp'ohin ohu-ohu."

10 “Ogen ndi ibuzo gi bia, we ro ni we jenkọ d'a kụkarị we egbo-orun akp'ohin; kanị we nọ kụ onye-onye ime we egbo-orun akp'ohin* . 11 Ogen we gi kugwu we ugwo, we nọ denwinwinma ni onye hun nwon orun, 12 si, ‘Ndi ikpazunnị run mgbahunme okuloku ohu sọ, bu enyi nwen bu orunnị isi kete utuntun, ma anwun, kale y'a kụ enyi le we ahanmahan.’ ”

13 “Kanị o nọ shiari onye ohu ime we, si a, ‘Di-enyi, a ri m e megbu i; ele egbo-orun akp'ohin ke me le yu kwerigbama? 14 Weri hun wu nke i lama; mmẹ cho ni m ye onyeni we we ikpazun ke m don ye i. 15 Anikozide we m gi ihien m me ihien m cho ni m gi e me ra? Ra i ri e we iwe ni m ri a ha-eka?’ ”

16 “Ya wu, ndi kpa azun jenkọ d'e bu uzọ, ndi bu uzọ a kpari azun.”

Hun m'e Mgbe Eto Jizosi Ku Oku Onwun A

(Mak 10.32-34; Luk 18.30-34)

17 Ogen Jizosi gi jenkọ Jerusalem, o nọ wesi umu-azun a nkọ ohu, si we, 18 “Lee n'e, enyi jenkọ Jerusalem; enyi ru ebahun, we siko d'e re Nwa nke Ihian ye ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu. We jenkọ d'a ma a ikpe-onwun, 19 we e ye ndi ali ndi ozọ ni we kpa a ye emu, fian a mkpinsin, kpogbu e elu obe; kanị hun m'e akp'ohin eto, Osolobue jenkọ d'e weli e.”

Ihien Nne Ohu Rịo Ni Umu A

(Mak 10.35-45)

20 “Ya nne Jemisi le Jonu, umu Zebedi, nọ wehe we d'e kunrun Jesu, o nọ gbu oseku ihun e, rịo a n'o men'e ohunma. 21 Jesu nọ si a, “K'i cho?” O nọ si a, “Ku e ni onye ohu ime umu-m-ikenny ebuoni jenkọ d'a nodi ali eka-ihien i, hun-ebọ a nodi ali eka-ekpen i ime ali-eze i.”

22 Kanị Jizosi nọ si, “Onu a marin ihien onu ri a rịo. Ni unu saeka ra ihien ri ime mkpu hun m jenkọ d'a ra?” We nọ si, “Enyi jenkọ d'a s'eka.” 23 O nọ si we, “Ezioku-ezioku, unu jenkọ d'a ra ihien ri ime mkpu m, kanị ele mmẹ jenkọ d'e kụ onye siko d'a nodi ali eka-nni m le eka-ekpen m; kama ndi hu Nedi m kwademe n'e, we jenkọ d'a nodi a.”

24 Ogen umu-azun iri hoduni gi nu ihienni umune ebuo hu me, we nọ bumeni umune ebuo hu olulu. 25 Kanị Jizosi nọ kpozunhan we, si we, “Unu a maringho ni ebe ndi ali ndi ozọ ri ndi hun a kini e me rike si uwe nwon ndi we ri a ki, ndi-ndu we e me we a marin ni uwe ri a ki we. 26 Ka emele ni erira. Onye owule cho n'o wuru onye ibuzo ime unu, 'ya wuru igbon onu — 28 noke ke Nwa nke Ihian don bia, ele ni we gba n'a odibo, kanị, n'o gba odibo, yezikwo ndun a, gi e gbahua ndi bu oda.”

Jizosi A Zuo Ndi Enya-ishi Ebuo

(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

29 Ogen Jesu le umu-azun a gi gha Jeriko puko, igunrun hi-ogbe nọ sonme e. 30 Ikenny ebuo enya kpu ishi nodi ali mkpenren uzọ hu. Ogen we gi nu ni Jizosi ghafeko, we nọ yi oro, si, “Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi me ni enyi ebere!”

31 Igunrun hu nọ jugbo we, si we kpukin onu; kanị we nọ yikenmede oro, si, “Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi, me ni enyi ebere!”

32 Jizosi nọ kusị, kpọ we, si, “Kini ke unu cho ni m me ni onu?”

33 We nọ si a, “Di-nwonni-enyi, enyi cho ni enyi leghama uzọ.”

34 Jizosi nọ me ni we omiken, metu we eka enya. Ozigbo hu, we nọ hunma uzọ; we nọ sonme e.

* Isi Nke Ogun:10 Griki: dinarijsi

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Jizọsị A Banhan Jerusalem Lẹkẹ Onyẹ-mmeri
(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jọn 12.12-19)

¹ Ogen wẹ gi nọkunmeme Jerusalem, e ru we Ugu Olivu hun ri Befeji, Jizọsị nọ zipu umu-azuun a ebuo, ² si wẹ, “Banye ni ime obodoni me ekerẹ hun ri unu ihun, onu jenko d’a hun Jaki wẹ lime ebẹhu le nwa a nodiye ni n’e. Topu ni wẹ wehe ni m. ³ Onyẹ si unu ihien owule, si n’a hu, ‘Nna cho wẹ’, o siko d’a si unu weri wẹ ozigbo.” ⁴ Onwan me keni wẹ mezu ihien onyẹ-amụa ku, si,

⁵ “Gwa ndi obodo Zayonu,
lee e, eze onu lala d’e kunrun unu,
o welu enwen e ali:
o ri enu Jaki,
le elu nwa-jaki.”

⁶ Umu-azuun a ebuo hu no jen, me ke Jizọsị don zi wẹ, ⁷ e wehe wẹ Jaki hu le nwa-jaki hu, gi ewuru w’e yiye elu e gbama elu wẹ, Jizọsị nọ nyinrin wẹ.

⁸ Imerinme ndi ri ime igunrun hu no gi ewuru wẹ gbama uzọ, ndi ozo a kpagiri agalaba osisi ndi risonme ebẹhu, gbama wẹ uzọ. ⁹ Igunrun hu ri a ihun le azun hu e yi oro, a si,
“Ojija-mma ya ri ni Nwa Defidi!

Onyẹ hu gi efan Di-nwonni-enyi bia wu onyẹ Chuku gozi agozi!

Ojija-mma 'ya ri ni Osolobue Ebẹhu Kachanrin elu ejen*”

¹⁰ Ogen o gi banye Jerusalem, o rike si wẹ kpasu obodo hu ile: Wẹ hu a ju, si, “Onyẹ wu onwan?”

¹¹ Igunrun ahun no si, “Hunnị wu onyẹ-amụa hu w’a kpọ Jizọsị hun gha Nazareti ri Galili bia.”

Jizọsị E Si Ulo-nsọ
(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jọn 2.13-22)

¹² Jizọsị nọ banye Ulo-nsọ, chupu ndi ile ri a zu afia ime Ulo-nsọ, hukpume teburu ndi a gbahuto ego le oche ndi hun e re oluikuku. ¹³ O nọ si wẹ,
“Wẹ de e ime Ekukwo-nsọ, si,
‘Wẹ jenko d’a kpọ Ulo m ulo ekpere’,
kale onu e giguọ a henrin ebe ndi-ohin e zueri!”

¹⁴ Ndi enya-ishi le ndi-nguro nọ bia d’e kunrun e ime Ulo-nsọ, o nọ zuo wẹ.

¹⁵ Kanị ogen ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu gi hun ihien ndi a tu enya o ri e me, hunzi ke umu-ndu ri ime Ulo-nsọ ri e yi oro, a si, “Hozana (ojija-mma) ri ni nwa Defidi!”, iwe nọ weme wẹ. ¹⁶ Wẹ nọ si a, “I hu a nu ihien umu-ndu ndini ri e ku?” Jizọsị nọ si wẹ, “Eghe, m hu a nu. Unu e ke guntu ebẹhu Ehuhuo-nsọ nọ si,

‘Ya zunguo umeka le ndi ri a ra eran ni wẹ ja i mma zu oke.’?”

¹⁷ O nọ la wẹ to, gha ime obodo hu pu, si Betani, d’a nodi uchinchin hu.

Jizọsị A Bu Osisi Figi Onu
(Mak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Eki e fon uzotuntun, ebe o kinko azuun Jerusalem, egun hu a gun a. ¹⁹ O nọ hun osisi figi ohu mkpenren uzọ, o nọ jen ebe o ri; kanị, o hunni ihien owule enu e, mmanị ehuhuo suo. O nọ si a, “Amizile mkpuru jenrin ejen.” Osisi hu nọ kpọpu-nkun ozigbo. ²⁰ Ogen umu-azuun gi hun ihieni, o tukenme wẹ enya, wẹ nọ si, “Nani ke osisi hu don kpọpu-nkun ozigbo?” ²¹ Jizọsị nọ si wẹ, “M ri

* **Isi Nke Ohu-kwasị-ogun:**9 Griki: “...ime Elu-igwee kachanrin elu e jen”. (Osolobue ke wẹ gi ihieni e ku.)

a gwa unu ezioku, o wuni onu e nwongho okukwe bu unu enweni obi-ebuo, unu jenko d'a saeka mekari ihien we me osisi figi hu; edede ohun suo, osuon'a ni onu si uguni, 'Jen d'a tu enwen i ye ime ohimin,' o jenko d'e me. ²² Ihien unu gi okukwe me ekpere ri, onu jenko d'e nwonhen e."

A Ju We Jizosi Ke Onye Zi E
(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Ogen o gi banye Ulo-nsọ, ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi no bia d'e kunrun e ebe o ri a kuzi, si a, "Elee iken k'i gi e me ihien ndini, onye ye i ikenni?" ²⁴ Jizosi no za we, si, "Mme le enwen m jenko d'a ju unu akpu otaa ohu, unu za m'a, a gwa m onu iken m gi e me ihien ndini." ²⁵ "Mirin-Chuku Jonu me, elebe k'o gha bia: o gha elu-igwee bia ra o gha eka ihian bia?"

We no tugbame iroro, si, "Enyi si, 'O gha elu-igwee bia,' o siko d'a si, 'Ki hai nwan unu gileni gi oku e don?' ²⁶ Kanj egun igunrunni aniko enyi si, 'O gha eka ihian bia, makeni ihian ile weri e ni Jonu wu onye-amuma.'" ²⁷ Ya we no za Jizosi, si, "Enyi amarin." O no si we, "Mme nwen a gwako unu iken m gi e me ihien ndini."

Jesu E Gi Umune Ebuo Kuzi Ime-ihien Chuku Ku

²⁸ "Kini ke onu ro nwan? Okennyne ohu mu ikennyne ebuo; o jen d'e kunrun nke ibuzo, si a, 'Nwa m, jen d'a run orun ime ugbo vaini tanni.'" ²⁹ O no si, 'Ejenko m.' Kanj, omegu, o no gb hut o obi e, jenme. ³⁰ 'Ya nedi e no jen d'e kunrun hun-ebu, gwazi a ihien ohu ahun. O no si, 'Baba, m siko d'e jen.' Kanj o jenni. ³¹ Onye ime we me ihien nedi e cho?" We no si, "Nke ibuzo." Jizosi no si we, "M ri a gwa unu ezioku, ndi a na Ugwo-isi we gi njo we marin le ndi igbaraja hu e buni unu uzo a banye Ali-eze Osolobue. ³² Makeni Jonu bia d'e kunrun onu, a ghosi unu ezigbo uzo ahun Osolobue cho, kanj, unu egini oku e don. Kanj ndi a na ugwo-isi we gi njo we marin le ndi igbaraja gi e don; ogen onu gide hun ihien ri e meni unu egiden'e cheghari, kweri ihien o ku."

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Ugbo Run Ta
(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ "Nu ni ilu ozo: O nwon onye ohu nwon ali, o no kun a vaini, kenhunme e ugba, gu olu ebe w'a no a pinpuha manya-vaini ye ime ugbo hu, tunzikwo ulo-nche ye e, bu e che eka ndi siko d'a gha a run a e-gbu-e-ke. O no si ali ozo.

³⁴ Ogen vaini e rume, o no zi ndi idibo e jenni ndi hu ri a run ugbo hu d'a nahan we ihien vaini a mi. ³⁵ Ndi hu ri a runn'a no kwondon ndi-idibo e, gbu onye ohu ili, gbu onye ohu ozun, mazi onye ohu omuma. ³⁶ 'Ya o no zijenzi ndi-idibo e ozo bu oda kari ndi ibuzo. E me we we ihien we me ndi ibuzo. ³⁷ Omegu, o no zijen nwa a, si, 'We siko d'a gbye nwa m.' ³⁸ Kanj, ogen ndi hu ri a run ugbo-vaini hu gi hun nwa a, we no si ibe we, 'Onyeni wu hun jenko d'e nwonrin ebeni omegu; ni enyi gbupun'a nwan weri ihien e!' ³⁹ 'Ya we no weri e, chupu a ime ugbo-vaini hu, gbu e."

⁴⁰ "Onye nwon ugbo-vaini hu bia nwan, k'o siko d'e me ndi hu ri a run ugbo hu?" ⁴¹ We no za, si, "O jenko d'e gbu ndi-eti hu, gbu we la iwi, we ugbo-vaini hu ye ndi ozo hun jenko d'a runn'a, e yesonme e ihien-ugbo e ogen ihien-ugbo."

⁴² Jizosi no si we, "Onu e ke guntu ihien Ekukwo-nsọ ku? Ekukwo-nsọ si, 'Omuma hu ndi a tun ulo ju, a wuruole hun gi ulo; Di-nwonni-enyi 'ya me ihieni, o tuka enyi enya!'

43 "Ya wu, m ri nwan a gwa unu ni we jenko d'a narin onu Ali-eze Osolobue, we e ye ndi ali hu hun jenko d'a mi mkpuru a. 44 Onye owule danye elu omumanj jenko d'e tikpochanrin, kanj o jenko d'e gwerinrieni onye owule o dankwasj!"

45 Ogen ndi-isi nchu-ejan le ndi Itu-Farisi gi nu ilu ndini, we no marin ni uwe k'o ri e ku. 46 We te cho ni we nwunrun a, kale egun igunrun ri ebahun a nini we, make ni we weri e noke onye-amuma.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

*Jesu E Gi Oriri-agbamekukwo Kuzi
(Luk 14.15-24)*

1 Jizosi no tazi ni we ilu, si, 2 "Ali-eze elu-igwee rike ebe eze ohu no kpọ ni nwa a oriri-agbamehuhuo. 3 O no zi ndi-idibo e d'a kpọ ndi we kpọ oriri-agbamekukwo hu, kanj abiani we. 4 O no zizi ndi idibo ozo, si, 'Gwa ni ndi hu we kpọ oriri, si, 'Lee n'e, a kwademeguo m oriri m; e gbuole m oken-efin m le umu-efin m zunto. A kwademeguo m ihien ile; bia ni oriri-agbamehuhuo hu.' ' ' 5 "Kanj egin w'e don, onye-onye no jenne ebe o jenko: onye ohu e jenne ugbo e, onye ozo e jenne afia a, 6 ndi ozo no nwunrun ndi idibo e, gbe ifenren ye we ihun, gbu we. 7 Eze hu no bume olulu; o no zijen ndi-agma a, we no gbupu ndi ogbu-ochu hu, dunchanrin obodo we okun. 8 O no si ndi idibo e, 'A kwademeguo we oriri-agbamekukwo hu, kanj ndi we kpọ d'e ri e efuruni ndi we siko d'a kpọ. 9 Jensonme ni nwan ogbara-ogbe ichen-ichen d'a kpọ ke we han unu hun; si ni we bia oriri.' 10 Ndi idibo hu no jensonme ogbara-ogbe ichen-ichen d'e wehe ndi ile we hun, ke ndi-oma ke ndi-eje, nke wu ni ndi-obia e junchanrin ebahun we ri e me mmemme."

11 "Kanj, ogen eze hu gi bia n'o hun ndi obia, o no hun onye ohu yileni ewuru we gi e jen agbamehuhuo. 12 O no si a, 'Di-enyi; nanj k'i don banhan ebeni bu ye yi ewuru we gi e jen agbamehuhuo?' O shiarini ihien owule. 13 Eze no si ndi hu e jenn'e ozi, 'Kenme n'e uku le eka, tu a ye ishi hu ri ezi, ebe ihjan jenko d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.' 14 Make ni ndi we kpọ bu oda, kanj ndi we hori ebuni oda."

*Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
(Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)*

15 Ndi Itu-Farisi no jen d'a tu iroro ni we marin ke we a don gi ihien we le Jizosi k'e ku nwundon e. 16 We no zijen umu-azunun we le ndi itu Herodu d'a ju a utaan: "Onye-nkuzi, enyi a maringho ni wu onye ezioku, ni i ri a kuzi uzo Osolobue k'o furu, ni egun ihjan ara tu i, y'a ra gbeyeni ihjan. 17 Gwa enyi nwan ihien i ro: O furugho ni enyi ku eze-kanj wu Siza ugwo-isi ra o furuni?" 18 Kanj Jizosi a maringho ni we ju utaan make ni izize e ri e ze we. O no si, "Kj hajun unu gi a nwan m, onu ndi ihunnaj. 19 Ghosidele ni m eghe we gi a ku ugwo-isi hu." We no wehen'e akpuru ego dinariosi ohu. 20 Jizosi no si we, "Isi onye le efan onye wu ndini?" 21 We no si, "Nke Siza ro." Ya o no si we, "We ni nwan ihien Siza ye Siza, unu e we nke Osolobue ye Osolobue." 22 Ogen we gi nu a, o tukenne we enya, we no na a to, pu.

*Ajuju Banyeni Igha Onwun Lih
(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)*

23 Uhuohin ohu huzikwo, ndi hu ime ndi Itu-Sadusi no bia d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi kweri ni ndi nwunni a ra lihi: we no ju a utaa, 24 si, "Onye-nkuzi, Mozizi si ni 'Omeni okennyen nwunhun bu o munj nwa, nwenen e ya luma

okpoho hụ di ẹ nwun, keni o mudon ni nwenẹ ẹ nwunni nwa.’²⁵ Ikennyẹ ẹsa wu umunẹ te ri ime enyi; nke ibuzo a luguu nwunye, o meguu, o no nwunhun bu o muni nwa, o no la nwunye ẹ to, nwenẹ ẹ hun e sonn’ẹ no luma a.²⁶ Eriazikwo ke nke ebuo ahun me, le nke eto, d’e ru hun me we ẹsa, we ile a nwunhunchanrin.²⁷ Omeguu, okpoho hụ no nwunhun.²⁸ Ya wu, ogen ndi nwunni e gi nwan lihi, nwunye onye k’o jenko nwan d’a wu ime mmadu ẹsa hụ, ebe o me ni we ile lugbari a?”

²⁹ Kanị Jizosi no za we, si, “Unu e fiegoo uzo makeni unu a marin Ehuho-nso, onu amarin ke iken Osolobue han.³⁰ Ogen ndi nwunni siko d’e gi gha onwan lihi, aluko we di le nwunye, eyeko we we luru, we jenko d’a no ke ndi mmon-ozu.³¹ O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke guntu ihien Osolobue gwa onu ime Ehuho-nso? ³² O si, ‘Mme wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki le Osolobue Jekopu.’ Osolobue ele Osolobue ndi nwunni, kanị nke ndi ri ndun.”³³ Ogen igunrun hụ gi nu nkuzi ẹ, o tukemwe we enya.

Iwu Kachanrinni
(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Ogen ndi Itu-Farisi gi nu ni Jesu e kpukingoo ndi Itu-Sadusi onu, we no zu, buru ẹ,³⁵ onye ohu ime we wu okaa-Iwu no gi otaa shin’ẹ onyan, si³⁶ “Onyenkuzi, elee iwu kachanrin ime Iwu Mozizi?”³⁷ O no si a, “‘Gi obi i ile, enwen* i ile le uche i ile nwe ihien-osisuo Di-nwonni-enyi wu Osolobue i.’³⁸ Onwan wu iwu kachanrinni le nke ibuzo.³⁹ Nke ebuo nozi ke nke ibuzoni, o si, ‘Ihien ibe i siko d’a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.’⁴⁰ Iwu ebuoni gi Iwu Mozizi ile le ihien ile ndi-amuma ku.”

Ajuju Banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume
(Mak 12.35-37; Luk 20.41-47)

⁴¹ Ogen ndi hụ ime ndi Itu-Farisi gi nogbame, Jizosi no ju we utaa,⁴² si, “Kini ke unu ro banyeni Kraisti? Nwa onye k’o wu?” We no si a, “Nwa Defidi.”⁴³ O no si we, “Nani ke Mmon-nso don nwan me Defidi kpo a ‘Di-nwonni-m’ ebehu Ehuho-nso no si,

⁴⁴ ‘Di-nwonni-enyi si Di-nwonni-m;
nodi ali eka-nni m,
d’e ru mgbe m buguu ndi inenren i
che okpuru uku i?’ ”

⁴⁵ “O me nwan ni Defidi kpo a ‘Di-nwonni-m’, eghanị k’o don wuru nwa Defidi?”⁴⁶ O nwoni onye saeka za ihien owule. O nwonzini onye egun ni ju a utaa ozo gha uhohin hụ jempe.

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

Jizosi Si We Kpachanpukwo Enya Ebe Ndi-nkuzi Iwu Le Ndi Itu-Farisi Ri
(Mak 12.38-39; Luk 11.43-46; 20.45-46)

¹ Ya Jizosi no si igunrun hụ le umu-azuun a,² “Ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi nodi ali elu Ocho-Mozizi—*ya wu, uwe wu ndi a kuzi Iwu Mozizi;*³ e me ni nwan ihien owule we gwa unu, e gi n’ẹ don; kale, esonkwole ni we me ihien we ri e me. Makeni, w’a kuzi, bu w’a ra me ihien we ri a kuzi.⁴ W’e kenme ibu nyinni, hun a fu orun obubu e che ihian isi-uvun, kanị we le enwen we ara tinpude mkpinsi-eka ohu ni we bu udi ibu hu.⁵ We e me ihien ile w’e me keni ihian ile hun we: we gha e memẹ mkpo Filatri ahun ihian ilee deye ihien ri Ekukwonso e kenmwe ezimezi ihun, e memẹ we nke we n’o hi-ogbe. We gha e memẹ

* Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun:37 uwe-ndun

Taselu ahun ihian ile a kwaye ekwa ekpere, e memenzi we nke we n'o sue, keni ihian hun we. ⁶ O suo we ni w'a nodi isi-ocher we gha e ri oriri; a suo we ni w'e ye we ochu pu-ichen ime ulo-ofufe, ⁷ ni w'e kele we ekele pu-ichen ime afia ebe ihian ri, ni w'a kpọ we 'Onye-nkuzi.' ⁸ Ka anile ni ihian kpọ onu 'Onye-nkuzi,' makele Onye-nkuzi ohu suo ke unu nwon, umune ke unu ile wu. ⁹ Akpokwole ni onye owule ri elu-uwani 'Nedi enyi,' makeni Nedi ohu suo ke unu nwon, elu-igwee k'o ri. ¹⁰ Anikwole ni ihian kpọ unu 'Nna' makeni Nna ohu suo ke unu nwon—Kraisti suo wu Nna unu. ¹¹ Onye kachanri nni ime onu, k'a wuru odibo unu. ¹² Onye owule busi enwen e elu, we siko d'e wetu e ali; kani onye owule welua enwen e ali, we jenko d'e wesi e enu."

Jizosi A Ban Mban Make Obibi Ihunna! We
(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52; 20.47)

¹³ "Kani nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Makeni onu a kpokin uzọ Ali-eze elu-igwee: unu a banyeko, onu eyeko ndi cho ni we banye efe banye.

¹⁴ Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Unu e rigbu ikpoho di we nwun, e gi ekpere sueni e kpukin e. 'Ya wu, onu jenko d'a narin anfun kani.

¹⁵ Nsongbu ri ni unu, ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Makeni onu e jensonme ali ichen-ichen, e fetude ohimin, a cho ke unu a don nwehende onye ohu hun siko d'e kweri feme ofufe onu, kani onye gbehuto nwan sonme unu—unu e me e wuru nwa okun-mmom rike unu, wukaride unu."

¹⁶ "Nsongbu ri ni onu ndi enya-ishi ri e duni, a si, 'Omeni ihian kun Ulo-nsọ, o nwonna ihien o wu; kani, o kun goru ri ime Ulo-nsọ, o jenko d'e mezuriri ihien o kun n'e.' ¹⁷ Unu ndi nzuzu enya kpu ishi! Elee hun ka? Goru ra Ulo-nsọ hun me goru hu ri nsọ? ¹⁸ Onu a si ni 'Omeni ihian kun ebe we no a chu-ejan, o nwonna ihien o wu, kani o kun oyiye ri elu e, iwu gi e, o siko d'e mezuriri ihien o kun n'e.' ¹⁹ Unu ndi enya-ishi! Elee hun ka? Oyiye ra ebe we n'a chu-ejan hun me oyiye hu ri nsọ? ²⁰ Onye kun ebe we n'a chu-ejan e kungu ebe we n'a chu-ejan le oyiye ile ri elu e. ²¹ Onye kun Ulo-nsọ kun Ulo-nsọ le Osolobue hun bi ime e. ²² Onye kun elu-igwee kun ukpo Osolobue le onye hu a nodi ali elu ukpo hu."

²³ "Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Unu a kusonmede uzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihien e me ofe a suo—ke arabasi-minti ke dilu ke kumini—bu unu a natogu o ihien ndi hu ka mkpa ime Iwu—rike iye onye owule ihien run'e le omiken le okukwe. O te furu ni unu e me ihien ndini ka mkpa, bu ele hun unu e gi lato ndi ozọ. ²⁴ Ndi enya-ishi ri e du ndi ozọ! Unu e shenpu nzinzin ri ime manya, kani unu e luepu kamelu, anyinnyan-mkpukpuke higbu enwen e ogbe!"

²⁵ "Nsongbu ri ni onu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Makeni unu a chanchan azuun mkpu le afere, kale ihien we gi enya-uku nwehen le ime ihien gunni unu ya jun ime we. ²⁶ Onye Itu-Farisi enya-ishi! Bu uzọ chanchan ime mkpu le ime afere, keni azuun we hun uzọ nwunchan."

²⁷ "Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Onu no ke ili we gi ihien ochan tekware, hun magbu enwen e mma azuun a, kani ihien jun ime we wu okpuku ndi nwunni le ihien ile runi. ²⁸ Eri ra ke unu rizikwo: enya ihian, onu ri ke ndi e me ihien Osolobue cho, kani ihunna! le njo jun ime unu."

Jizosị E Ku Oku Ikpe-omuma Lalanị Nị We
(Luk 11.47-51)

²⁹ “Nsongbu rị nị unu ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Unu a tun ili ndi-amuma, a chosonme ihien we tun we gi a nyanhan ndi me ihien Osolobue cho mma; ³⁰ a si, ‘Omēni enyi rị a ogen ndi nedi enyi we kanị, enyi e ke sọn we gbu ndi-amuma!’ ³¹ Erira ke unu gi a shiagbu enwen unu eri nị unu wu umu ndi gbu ndi-amuma! ³² Mezuchanrin nị nwan ihien ndi nedi onu kanị bidon! ³³ Agwo ke unu wu! Igunrun eju-alị! Nani ke unu jenko d'e gi wanahin ikpe-omuma lẹ afunfun okun-mmōn?”

³⁴ Lee n'ẹ nwan, m jenko d'e ziheni onu ndi-amuma, ndi marin ihien lẹ ndi-nkuzi. Unu jenko d'e gbu ndi hu ime we, kpogbu ndi hu ime we, fian ndi hu ime we mkpinsin ime ulo-ofufe unu, a chu we, e kpoko we, gha obodo d'e ru obodo, ³⁵ keni edeke ndi ezi-omume ile we gbu elu-awa hun uzọ rị onu isi—gha edeke Ebelu onye ezi-omume d'e ru edeke Zekaraya nwa Barakaya, hun unu gbutọ ime Ulo-nsọ—egbata Ebehu-ri-nsọ lẹ Ukpo w'a nodi a chu ejan. ³⁶ M rị a gwa unu ezioku, agboni jenko d'e gi isi buru ihien ndini ile.”

Ke Obodo Jerusalem Rihan Jesu Obi
(Luk 13.34-35)

³⁷ “Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, a magbu ndi we zihen'e omuma! Mgbe ole-le-ole ke m chopu ni m kigbama umu i ke nneku-ohuhu don a kigbama umu a e ye okpuru nku e, bu y'a nini m! ³⁸ Lee e, a la we ulo i to okpokoro! ³⁹ M rị a gwa i ni y'a hunkozi m d'e ru ogen i siko d'a si, ‘Onye hu gi efan Di-nwōnni-enyi a bia wu onye we gozi agozi.’”

Isi Nke Eno-kwasị-ogun

Jizosị E Ku E Nị We Jenko D'e Tikpo Ulo-nsọ
(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Jizosị nọ gha Ulo-nsọ pu; ebe o pukọ, umu-azun a nọ bia d'e kunrun e, a ghosisonme e ulo rị ichen-ichen rị Ulo-nsọ. ² Kanị Jizosị nọ si we, “Onu a hunguọ ihien ndini we, ele 'ya? M rị a gwa unu ezioku, o nwōnni ogbe-omuma ohu hun jenko d'a hodụ enu ibe we; we jenko d'e nutuchanrin we ile ye alị.”

Nsongbu Lẹ Ukpoko Lalanị
(Mak 13.3-13; Luk 21.7-19)

³ Ogen Jizosị gi nodi alị elu Ugu Olivu, umu-azun a nọ bia d'e kunrun e ebe 'ya sọo nodi, we nọ si, “Gwa enyi, elee ogen ke ihien ndini jenko d'e me? Kini jenko d'a wu ahima obibia i lẹ nke ogugu-ogen?” ⁴ Jizosị nọ za we, si, “Kpachanpu nị enya maka w'e dufie onu, ⁵ makeni ndi bu oda jenko d'e gi efan m bia, si, ‘Mme wu Kraisti.’ We siko d'e gi e dufie ndi bu oda. ⁶ Onu jenko d'a nusonme ukwere agha ndi we rị a lu, nusonme nị agha jenko d'a rị—kanị, anile ni egun tu unu, makeni ihien ndini jenko d'e me bu ogugu-ogen e ke ru. ⁷ Makeni alị siko d'a luson alị; alị-eze a luson alị-eze, unwun lẹ alị-omahihie jenko d'a rị ebe rị ichen-ichen. ⁸ Ihien ndini ile rike ebe ime nonu memẹ okpoho.

⁹ Ogen hu, we jenko d'e we unu ye we nị we ye onu afunfun, we siko d'e gbu onu; ize unu jenko d'a ban ndi alị ile rị ichen-ichen maka ufiri efan m. ¹⁰ Ndi bu oda jenko d'a danpu ime okukwe, e re ibe we, e ze ize ibe we. ¹¹ Ndi amumantu ndi bu oda jenko d'a puha, dufie ndi bu oda. ¹² Ufiri nị njo jenko d'a barahi, ihien-osusuo ndi bu oda nwe jenko d'a juu oyi. ¹³ Kanị onye hun din ndidi d'e

ru njendeme jenkọ d'e nwon nzuopuha. ¹⁴ We jenkọ d'e zi ozioma banyeni Ali-eze ghagbari elu-ua ile ke n'ọ wuru osheri ye ndi ali ile ri ichen-ichen; ogen hu ke ogugu-ogen e gi ru."

Arụ Hu Hun E Buhe Ntikpo
(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ "Ya wu, ogen onu jenkọ d'e gi hun aru hu hun e buhe ntikpo k'o wuzo ebahun ri nso, nọke ke onye-amuma wu Danelu don ku (onye ri a gunni ya gho), ¹⁶ ndi ri Judia we gbasikwo elu ugu ndi risonme ebehu; ¹⁷ onye hun ri elu ulo y'a gha ebehu gbama oso—y'e hidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenkọ d'e weri ihien owule; ¹⁸ onye hun ri ugbo, y'e kinkwole ulo n'o jenkọ d'e weri ewuru o yiye elu e. ¹⁹ Euu, o jenkọ d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun ogen hu! ²⁰ Mekwo ni ekpere amangbe oso unu a wu ogen oyi mobu Uhuohin Izu-iken. ²¹ Makeni oken nsongbu jenkọ d'a ri, udi hun rituleni kete uwa e bidonle d'e ru tanni: o ke ritu bu o rikoji. ²² Omeni ebeluanj we ogen hu, o nwonni onye siko d'a wanahinni; kale, we siko d'e gi ufiri ndi Osolobue hori belua ogen nsongbu ahun.

²³ Onye si onu, 'Lee e, Kraisti ri ebeni!' Mobu 'Lee e ebehu,' ekwerikwole ni. ²⁴ Makeni ndi kpọ enwen we Kraisti jenkọ d'a fuha, we le ndi amumantu, runsonme ihien-ahima hi-ogbe le oken orun-atumenya, keni we dufie ihian, dufiede ndi Osolobue hori owuni o te k'a ni we me. ²⁵ Gon ni ntin! A gwatogukwo m onu ihienni o gini d'e me. ²⁶ 'Ya wu, we si unu, 'Lee e, o ri ime atu', ejenkwole ni; we si, 'Lee e, o ri ime mmughe', ekwerikwole ni. ²⁷ Makeni, rike ke amuma don e be elu-igwere ihian ile a hun a—ke ndi ri owuwa-nya-anwun ke ndi ri ndidan enya-anwun—erira ke obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a ri. ²⁸ Ebe owule ozun ri, ebahun ke udele siko d'a gbakikome."

Obibia Nwa Nke Ihian
(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ "Hun nsongbu ogen hu gi ghafeguhu, enya-anwun jenkọ d'a gba ishi, ifon etikoji; kokishia jenkọ d'a ri a gha elu-igwere a dantusonme, iken ndi ri elu-igwere jenkọ d'e mehunme. ³⁰ Ogen hu ke ahima Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi puha igwere. Ndi ali ile ri uwa jenkọ d'a kwan ekwan ogen w'e gi hun a. We k'a hun Nwa nke Ihian k'ọ ri elu orukpu elu-igwee hun o gi lala, k'o gi iken le ogbo hi-ogbe lala. ³¹ O siko d'e gi oken opi hannj zipu ndi mmon-ozie e jen d'e wegbama ndi nke Osolobue ri ebe owule—ebe ile elu-igwere ru."

Ihien Jesu Gi Osisi Figi Kuzi
(Mak 13.28-31; Luk 21.29-33)

³² "Gi ni osisi figi munrun ihienni: Hun agalaba a gihu forima, y'a marin ni udu-mirin e d'e bidon. ³³ Erirazikwo, ogen onu e gi hun ihien ndini ile, onu a marin ni ogen hu e ruguo, eghē, o ruguo onumuzo. ³⁴ M ri a gwa unu ezioku, ndi ri ogenni a guchanrinko ihien ndini kebe mezu. ³⁵ Elu-igwee le uwa jenkọ d'a ghafe, kanj oku m aghafeko."

O Nwonni Onye Marin Uhuohin Hu Mobu Ogen Hu
(Mak 13.32-37; Luk 17.6-30, 34-36)

³⁶ "O me nke uhuohin o jenkọ d'a wu mobu ogen o k'a wu uhuohin hu, o nwonni onye marin—ke ndi mmon-ozie ri elu-igwee ke Nwa; kanj Chuku-Nedi suo marin. ³⁷ Obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a no ke ihien me ogen Nwa. ³⁸ O k'a ri k'ọ ri ogen hu ni oken-mirin hu d'a bia: we ri e ri, a ra; a lu di le nwunye, e we umu we e ye di a luru—d'e ru uhuohin Nua banye ime ugbo-mirin hu, ³⁹ amarin we ihien ri e meni d'e ru ni oken ide-mirin hu a bia, gbupu

wę ile. Eriřa ke ọbibię Nwa nke Ihięan jęnkọ d'a ri. ⁴⁰ Ogeń hu, ikęnyę ebuọ jęnkọ d'a ri ime ugbo a ruń ọruń, e weri wę onye ohu na onye ohu to; ⁴¹ ikpoho ebuọ k'a gha a kwọ ihię, e weri wę ohu la ohu to. ⁴² 'Ya wu, munruń ni nwan ęnya makeni onu amarin uhuońin Di-nwońni-onu lala! ⁴³ Kanj, marinkwo ni ni omeni onye nwon ulo marin ogeń ohin gi lala iwe e ime abali, nke o nođi che nche, o ke ni a gbukpo ulo a banhan.' ⁴⁴ 'Ya wu, unu le enwen onu siko d'a kwademezikwo, makele mme wu Nwa nke Ihięan lala ogeń onu tuleni ęnya.'

Odibo Furu Wę Gi E Dọn Ęnya Ra Hụn Furuleni? (Luk 12.41-48)

⁴⁵ 'Onye wu nwan odibo hu furu ni wę gi e d'ęnya, odibo ahun marin ihię, hụn nna a si lefu ezi-le-ulo a ęnya, n'o ye wę ihię-oriri ogeń furuni? ⁴⁶ O jęnkọ d'a ri ni odibo hu mma ọwuni nna a a lua, hụn a n'o hu e me ihię ndi hu — ⁴⁷ m ri a gwa unu ezioku, o siko d'e bu ihię e ile che odibo hu eka lepu ęnya. ⁴⁸ Kanj, omeni eje-odibo hu a si enwen e, 'Nna m e biekezi d'a lua,' ⁴⁹ o gbume ndi-idibo ibe e ili, e ri, a ra, 'ya le ndi-manya, ⁵⁰ nna a jęnkọ d'a lua uhuońin o tuleni ęnya a le ogeń o marinleni. ⁵¹ o jęnkọ d'a jakika a, bu e che ebe ndi ihunna ri, ebahun ihięan jęnkọ d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.'

Isi Nke Isen-kwasị-ogun

Ihię Jesu Gi Igbagba Iri Kuzi

¹ 'Ogeń hu, ihię jęnkọ d'e me ime Ali-eze elu-igwee jęnkọ d'a no ke ebe igbagba iri no weri ukpe we jęnme d'a nabanhan okęnyę jęnkọ d'a gba ekukwọ. ² Mmadu isen ime wę wu ndi marin ihię, mmadu isen wu ndi nzuzu. ³ Makeńi, ogeń ndi nzuzu hu gi buru ukpe wę, ewerini wę mirin-ukpe che ni hụn ri ime ukpe we, ⁴ kanj ndi hu marin ihię gi ihię weri mirin-ukpe che ni hụn ri ime ukpe.

⁵ Okęnyę hu ri a gba ekukwọ abianę egra, uran no tuma wę ile, wę no ranhin. ⁶ Kanj, o ru ime abali, oro no pu, si, 'Lee n'e-o, okęnyę jęnkọ d'a gba ehuhuo a biaguo-o! Bja ni d'e kunrun e!' ⁷ 'Ya igbagba ndi hu ile no lihi, fisi ukpe wę elu. ⁸ Ndi nzuzu hu no si ndi hu marin ihię, 'Yebeye ni ęnyi mirin-ukpe onu, ni ukpe ęnyi ri e tinyun.' ⁹ Kanj, ndi hu marin ihię no si, 'Mba! O zuko ęnyi le onu; o ka mma ni unu jęnburu ndi hụn e ren'e d'e nonrin nke onu.' ¹⁰ Ogeń wę gi jęnme guu d'e nonrin mirin-ukpe; okęnyę hụn jęnkọ d'a gba ehuhuo no banhan; ndi hu kwademeni no sọn e banye ime ebęhu wę k'a no ri oriri agbamekwọ, wę no gunma uzọ. ¹¹ Ome guu, igbagba ndi ozo hu no biązikwo, si, 'Di-okpa! Di-okpa! Kporu uzọ ni ęnyi banhan!' ¹² Kanj o no si, 'M ri a gwa unu ezioku, a marin m ndi onu wu.'

¹³ Jizosi a taguu iluni, o no si wę, 'Che ni nwan nche, makeńi onu amarin uhuońin mobu ogeń o siko d'a wu.'

Ihię Jesu Gi Idibo Eto Kuzi (Luk 19.11-27)

¹⁴ 'Ihię jęnkọ d'e me ime Ali-eze elu-igwee jęnkọ d'a ri ke ebe okęnyę ohu no jęnkọ ali-ihian, o no kpọ ndi idibo e, we ihię o nwon che wę eka. ¹⁵ O ye onye ohu egho jun eka isen, ye hụn-ębo egho jun eka ebuo, ye hụn me wę eto egho jun eka ohu—onye-onye ke iken e han. 'Ya o no jęnme. ¹⁶ Onye o ye hụn jun eka isen no jęnme ozigbo, gi e zuma afia, o no nwonhenzi egho jun eka isen che n'e. ¹⁷ Eriřa ke onye o ye hụn jun eka ebuo don gi e nwonhen eka ebuo che n'e. ¹⁸ Kanj onye o ye hụn jun eka ohu no jęnme, gu ali, zueme egho nna a ye e.'

19 O tebe, nna we nọ lụ; ọ nọ bịa nị we gbako. 20 Onye hụ o ye hụn jun ẹkpa isen nọ bịa, wehēzi egbo jun ẹkpa isen chen'ẹ. Ọ nọ sị, 'Nna-enyi, egbo jun ẹkpa isen k'ị ye m; lee ẹ, e nwonhenguozị m egbo jun ẹkpa isen che n'ẹ.' 21 Nna a nọ sị, 'Ye meyeke, odibo oma, hụn we gi e d'anya! Y'a ghosigho n'ị furu nị we gi i d'anya ime ihien me ntin, m jenkọ d'e tumē i n'ị lepụ ihien bu ọda enya. Bịa d'e sọn m ghoghọ.' 22 Onye hụ o ye egbo jun ẹkpa ẹbuo nọ biazikwo, sị, 'Nna-enyi, egbo jun ẹkpa ẹbuo k'ị ye m, lee ẹ, e nwonhenole m egbo jun ẹkpa ẹbuo che n'ẹ.' 23 Nna a nọ sị a, 'Ye meyeke, odibo oma we gi e d'anya; y'a ghosigho n'ị furu nị we gi i don enya ebe ihien me ẹkerē rị, m jenkọ d'e ye i ihien bu ọda n'ị lepụ enya. Bịa d'e sọn m ghoghọ.'

24 Onye hụ o ye ẹkpa egbo ohu nọ biazikwo, sị, 'Nna-enyi, a maringho m nị obi i e zeke, n'ị y'a ghorị ihien i kunlani, e ri ihien i runlani. 25 Egun rị a tū m, ya m nọ jẹn d'e zueme egbo i ye ime alị; lee ẹ, weri ihien i.' 26 Kanị nna a nọ shiari a, sị, 'Eje-odibo! Odibo lagbu enwen ẹ nzunzun! Y'a maringho nị m'a ghorị ihien m kunlani, e kpōrin ihien m ghotolani, ẹlẹ iya? 27 Nke y'e bu nwan egbo m cheni m ime ulo-egho*, m lụ, keni m weri hụn wu nke m lẹ omuninwa rị n'a. 28 Napu n'a nwan egbo hụ jun ẹkpa ohu, w'ẹ ye onye hụ nwon hụn jun ẹkpa iri. 29 Makeni onye gi ihien hụ we ye ẹ run ọrun, e yeche ni w'ẹ keni o nwoncheni. Kanị onye gileni ihien we ye ẹ run ọrun, a napu w'a ke ẹkerē hūn o nwon. 30 Tū nị nwan odibo eti hụ ye ishi rị ezi, ebe ihian jenkọ d'a nọ a kwan ẹkwan, a ta nkwenren-eze.' "

Okinkin-ikpe Ikpaun

31 "Ogen Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi gi ogho a bịa rikē eze, 'ya lẹ ndi mmōn-ozī ile, o siko d'a nōdī alī ukpo ẹ nwē ogho. 32 Wē siko d'e wehē ndī alī ile rī ichen-ichen ebe ọ rī; o jenkọ d'a hōpūha wē ohu-ohu ebe ibe wē rī, ẹrira onye e du anū don a hōpūha atunrun ebe ewu rī. 33 O jenkọ d'e donmē atunrun ndī hū ẹka-ihien ẹ, donmē ewu ndī hū ẹka-ekpen e.

34 Ogen hū, eze jenkọ d'a sī ndī hū rī a ẹka-nni, 'Bia nī, ndī Nedi m gozi, weri ni Alī-eze hū wē kwademe nī unū kete w'a tunlē iyeto ūwa. 35 Makeni, ogen ẹgun gi rī a gun m, onū ye m ihien-oriri, ẹgun-mirin a gun m, unū e ye m ihien-orira, a wū m otumunye, unū a nabanhan m, 36 a gba m ọto, unū e ye m ẹkwa, emu a kụ m, unū a bịa d'e lee m, ogen m gi rī ime ulo-ngan, onū a bịa d'a hūn m.' 37 Ogen hū, ndī ezi-omumē ahūn jenkọ d'a za a, sī, 'Di-nwōnni-enyi, elee ogen ke enyi gi hūn i ke ẹgun rī a gun i, enyi nọ ye i ihien-oriri mōbū ke ẹgun-mirin rī a gun i, enyi nọ ye i ihien-orira? 38 Elee ogen ke enyi gi hūn i n'ị wū otumunye, enyi nọ nabanhan i mōbū n'ị gba ọto, enyi nọ yime i ẹkwa? 39 Elee ogen ke enyi gizi hūn i nī emu rī a kū i mōbū n'ị rī ulo-ngan, enyi nọ bịa d'a hūn i?!' 40 Eze siko d'a za wē, sī, 'M rī a gwa onū ezioku, ebe unū nọ mē ni onye ohu ime ndini rikē sī arinī wē mkpa ime umunē m ndini iya, mmē ke unū men'!' "

41 "Ogen hū, o siko d'a sī ndī hū rī ẹka-ekpen e, 'Pu nī nī m ebeni, onū ndī wē bu-onū! Shi nī okun itebite hū wē kwademe nī Ekwensu lē ndī mmōn-ozī e! 42 Makeni ogen ẹgun gi gun m, unū eyeni m ihien-oriri, ẹgun-mirin a gun m, unū eyeni m ihien-orira; 43 a wū m otumunye, unū anabanhan nī m; a gba m ọto, onū eyimeni m ẹkwa; emu a kū m, a nōdizikwo m ime ulo-ngan, kanī onū abiani d'a hūn m.'

44 Wē k'a zazikwo a, sī, 'Di-nwōnni-enyi, elee ogen ke enyi gi hūn i ke ẹgun rī a gun i mōbū ke ẹgun-mirin rī a gun i mōbū k'ị wū otumunye mōbū k'ị gba ọto mōbū ke emu rī a kū i mōbū k'ị rī ulo-ngan bu enyi eyeni n'ị ẹka?' 45 O jenkọ d'a

* Isi Nke Isen-kwasị-ogun:27 Ika siji aza

za wẹ, sị, ‘Ezioku kẹ m rị a gwa unu, ebe o menị unu emenị ni onyẹ ohu ime ndini nọkẹ sị arini wẹ mkpa ime umunẹ m ndini iya, unu emenị ni m’e.’⁴⁶ Wẹ jenkọ d’e zi wẹ si ime afunfun itebite, kanị ndi ezi-omumẹ siko d’e shi ndun itebite.”

Isi Nke Isin-kwasị-ogun

E Rini Wẹ Jizọsị Ngo

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Ogen Jizọsị gi kuguu ihien ndini ile, o nọ sị umu-azuun a,² “Unu a maringho ni akpu-uhuohin ebuo ghafeguu Mmemme-Nghafe e ru. Uhuohin hu kẹ wẹ jenkọ d’e gi we mme wu Nwa nke Ihian ye wẹ kpogbu.”

³ Ogen ohu hu o gi rị e ku ihienni, ndi-isi nchu-egan le ndi-isi rị ime ogwa Kayafasi onyẹ-isi nchu-egan, e zu. ⁴ Wẹ nọ tugbama iroro ni wẹ gi nzuzue nwunrun Jizọsị gbu. ⁵ Kanị, wẹ nọ sị, “Elekwọ ogen mmemmeni, amamgbe isusu gha rị.”

E Hukpu Wẹ Jizọsị Uden Ime Betani

(Mak 14.3-9; Jon 12.1-8)

⁶ Ogen Jizọsị gi rị Betani, iwe onyẹ w’a kpo Saimonu onyẹ-oti,⁷ okpoho ohu nọ wehe ogo-alabasta uden nanranni rị ime e. O nọ hu e ye Jizọsị isi ebe o ndi alị e ri ihien-oriri. ⁸ Kanị ogen umu-azuun a gi hun ihienni, iwe nọ weme wẹ, wẹ nọ sị, “Elee iwi wu onwan? ⁹ Nkẹ w’e re udeni egbo hi-ogbe, we e ye ndi-igbennye.” ¹⁰ Kanị, ogen Jizọsị gi marin ihien we rị e ku, o nọ sị wẹ, “Kị haij onu gi e songbu okpohoni? Ihien rị mma k’o menị m. ¹¹ Unu le ndi igbennye rị ebeni ogen ile, kalẹ mme nwen esonko unu ndi ebeni ogen ile. ¹² O gi udeni o hukpu m kwademe olili m. ¹³ Ezioku kẹ m rị a gwa onu, ebe owule wẹ nọ zi ozioma ime uwa ile, wẹ jenkọ d’e ku ihienni o mẹ, gi e a nyanhan a.”

Judas' E Kweri N'ọ Re Jizọsị

(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ ‘Ya onyẹ ohu w’a kpo Judas' Iskarotu, hun wu onyẹ ohu ime mmadu mmebuo hu nọ jen d’e kunrun ndi-isi nchu-egan,¹⁵ sị wẹ, “Kini kẹ unu jenkọ d’e ye m omeni e we m Jizọsị ye unu? Wẹ nọ ku a mkpuru ego ọla (siva) iri-kwasị ogun, ego orun akpu-uhuohin iri kwasị ogun,” ¹⁶ Gha ogen hu jenne, o nọ choma oghere o jenkọ d’e gi we Jesu ye wẹ.

Jizọsị Le Umu-azuun A E Ri Oriri Nghafe

(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jon 13.21-30)

¹⁷ Uhuohin hu wẹ gi e bidon Mmemme ahun wẹ gi e ri Bređi nwonleni yisti o gi a fu, umu-azuun nọ bia d’e kunrun Jizọsị, ju a, sị, “Elebe k’i cho ni enyi kwademe hun y’a nọ ri Oriri-Nghafe?” ¹⁸ O nọ sị wẹ, “O nwe okennyẹ ohu m zijenko unu d’e kunrun ime obodo; jenni d’a sị a, ‘Onyẹ-nkuzi sị, ‘Ogen m e ruguo, mme le umu-azuun m siko d’a ndi iwe i me Mmemme-Nghafe.’” ¹⁹ Umu-azuun nọ mẹ kẹ Jizọsị don zi wẹ, wẹ nọ kwademe ihien-oriri Mmemme-Nghafe.

²⁰ O ru ogen enyasi, Jizọsị le umu-azuun mmebuo hu nọ ndi alị e ri ihien-oriri. ²¹ Ebe we rị e ri ihien-oriri hu, o nọ sị, “Ezioku kẹ m rị a gwa unu, onyẹ ohu ime unu jenkọ d’e re m.” ²² Efo asuozini wẹ usuo, onyẹ-onyẹ nọ sị, “Elekwọ mme, Di-nwonni-enyi, mme rọ?” ²³ Jizọsị nọ sị, “Onyẹ hu m le iya buche eka ime aferẹ jenkọ d’e re m. ²⁴ Nwa nke Ihian lakọ kẹ wẹ don de banyen’e, kanị nsongbu jenkọ d’a rị ni onyẹ hu jenkọ d’e we Nwa nke Ihian ye wẹ! O te ka onyẹ

hụ mma nị amụnị w'a." ²⁵ Judasị hụn sikọ d'e re ẹ ye wẹ nọ sị, "Onye-nkuzi, mmẹ ro?" Ọ nọ sị a, "Ịyụ ku."

Oriri-nso

(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Kọ 11.23-25)

²⁶ Ebe wẹ rị e ri ihien-oriri ahun, Jizosị nọ weri bređi, o yegụ Osolobue ekele, ọ nọ bebe ẹ ye umu-azun a, sị, "Weri ni ri, onwan wu ehiu m." ²⁷ Ọ nọ weri mkpu, yegụ Osolobue ekele, ọ nọ we ẹ ye wẹ, sị, "Unu ile, rarisonme ni; ²⁸ makeni onwan wu edeke m, hun wẹ gi biye nkwerigbama ohun hu Osolobue kwademe egbata iya le ndi nke ẹ ẹka; edeke m hun wẹ hupu ni ndi bu oda, make mgbaghari njo. ²⁹ M ri a gwa onu, arakozị m manyani gha mkpuru osisi vaini puha d'e ru uhuhohin hu mmẹ le unu jenkọ d'a razi a nke ohun ime Ali-eze Nedi m."

³⁰ Ogen wẹ gi bugu ebu Mmemme-Nghafe, wẹ nọ shi Ugu Olivu.

Jizosị E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghori N'o Marin A

(Mak 14.27-30; Luk 22.31-34; Jon 13.36-38)

³¹ Ya Jizosị nọ sị wẹ, "Ukinkinni, unu ile jenkọ d'a gba m to, makeni Ehuhuo-nso sị, 'Osolobue jenkọ d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile a gbayiya.'

³² Kani, m ghaguu onwun lihi, m sikọ d'e buni unu uzọ si Galili."

³³ Pita nọ sị Jizosị, "O nwonnị ogen m'e gi gba i to, osun'a ni ndi hoduni a na i to." ³⁴ Jizosị nọ sị Pita, "M ri a gwa i ezioku ni okpa gini d'a kwan ime abalini, i jenkọ d'a ghori mgbe eto ni y'a marin m." ³⁵ Pita nọ sị, "Kaka, aghoriko m, osun'a ni mmẹ le yu jenkọ d'a nwun!" Umu-azun ile hoduni nọ kuzikwo erira.

Jizosị E Me Ekpere Ime Ugba Geshmani

(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ Ya Jizosị le umu-azun a nọ sị ebe w'a kpo Geshmani. Ọ nọ sị umu-azun a, "Nodi ni ali ebeni ni m jenzuka d'e me ekpere." ³⁷ Ọ nọ weri Pita le umu Zebedi ebuo, ọ nọ sukuru ma, obi nọ ferime ẹ. ³⁸ Ya ọ nọ sị wẹ, "Obi e d'a gbawapu m; o d'e gbu m. Nodi ni ebeni son m mu ẹnya."

³⁹ Ọ nọ jenshi ihun ẹkere, tuha enwen ẹ ye ali, me ekpere, sị, "Baba, omeni ọ ri nfe, ni mkpu afunfunni ghafe m; kani, uche i y'a me, ele uche m." ⁴⁰ Ọ nọ bia d'e kunrun umu-azun a; ọ hun ni wẹ ri uran, ọ nọ sị Pita, "Ya wu, onu e ri-eka son m mu ẹnya mgbahunme okulokọ ohu? ⁴¹ Mu ni ẹnya, me ni ekpere, amangbe unu a danye ime onwunwan; ezioku-ezioku, mmọn ihian a chogho, kani ndun guu ehu."

⁴² Ọ nọ puzi nke mgbe ebuo d'e me ekpere, a sị, "Baba, omeni mkpu afunfunni asaeka ghafe bu arani m'a, uche i y'a me." ⁴³ Ọ nọ biazị ebe wẹ ri, hun wẹ ke wẹ ri uran, makele ẹnya wẹ a nyintoguo.

⁴⁴ Ọ nọ lazị wẹ to, pu d'e me ekpere nke mgbe eto, e kuzikwo ihien ohu hu. ⁴⁵ Ya ọ nọ bia d'e kunrun umu-azun a, sị wẹ, "Unu rikwo uran, e zuru iken? Lee n'e, ogen hu e ruguo—e we wẹ Nwa nke Ihian ye ndi njo. ⁴⁶ Lihi ni ni ẹnyi jenne. Lee n'e, onye ri e reni m a biazuo."

A Nwunrun Wẹ Jizosị

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴⁷ Jizosị rikwo e ku okuni, ke Judasị hun wu onye ohu ime umu-azun a mmebuọ bia. Judasị le igunrun hi-ogbe wi—wẹ bu opia-agma le egbe. Ndi-isi nchu-egan le ndi-isi zihẹ we. ⁴⁸ Onye hun ri e ren'e gwa wẹ ihien wẹ sikọ d'e gi marin Jesu. Ọ sị, "Onye m jenkọ d'e gi isu-onu kele, y'a wu onye hu, nwunrun n'a." ⁴⁹ Ọ nọ bia d'e kunrun Jizosị ozigbo, sị, "Uwa-oma, Onye-nkuzi!" Ọ nọ su ẹ

onụ. ⁵⁰ Jizọsị nọ sị a, “Di-enyi, mē ihien i bja d'e me!” ‘Ya wē nọ kwonḍon Jizọsị, nwunrun a. ⁵¹ Ozigbo, onyē ohu ime ndi wē lē Jizọsị wī nọ tnpu ẹka, sepuha ọpia-agma a, banpu odibo onyē-isi nchụ-ẹjan ntin. ⁵² ‘Ya Jizọsị nọ sị a, “Wekin ọpia-agma i azuun, makeni ndi ile e bu ọpia-agma, siko d'a gha ọpia-agma nwun. ⁵³ I ro ni asa m ẹka rịo Nedi m, o zihē ni m ihien kari igunrun ndi mmōn-ozī agha mmebuo ozigbo? ⁵⁴ Kani, m mē ẹrira, nani kē wē jenkō d'e gi mezu ihien ndi rī ime Ehuhuo-nsō hun ku n'o jenkō d'a rī enina?”

⁵⁵ Ogēn hū kē Jizọsị gi sī igunrun hū, “Unu gi ọpia-agma lē egbe bja d'a nwunrun m nọkē sī m wū onyē-ohin? Uhuohin ile m'a nōdi alī ime Ulo-nsō a kuzi, onu a nwunrun ni m. ⁵⁶ Kani, ihien ndini ile rī nwan e mē keni ihien ndi-amuma ku ime Ekukwō-nsō mezu.” ‘Ya umu-azuun a ile nọ na a to, gbama ọsō.

*E We We Jizọsị Si Ogwa Kayafasi, Onyē-isi Nchụ-ẹjan
(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jōn 18.13-14, 19-24)*

⁵⁷ ‘Ya ndi nwunrun Jizọsị nọ wē ẹ jenni Kayafasi wū onyē-isi nchụ-ẹjan ime ogwa a, ebe ndi-nkuzi Iwu lē ndi-isi gbakikome. ⁵⁸ Kani Pita sōnkō a d'e ru ogwa onyē-isi nchụ-ẹjan, bu egbata wē te e te. Ya Pita nọ banye, sōn ndi-nche nōdi alī keni o hun njendeme ihienni.

⁵⁹ Ogēni, ndi-isi nchụ-ẹjan lē Ndi-isi Nkikwama ile hū a cho ihien w'e gi buokin Jizọsị onu keni wē gbu ẹ; ⁶⁰ kani, ahunni wē, osuon'a ni ndi osheri-ntu puhani bu oda. Omeḡuu, mmadu ebuo nọ nwan puha, ⁶¹ sī, “Onyeni sī, ‘M jenkō d'a saeka tikpo Ulo-nsō Osolobue, gi akpu-uhuohin eto tunkin ẹ.’” ⁶² ‘Ya onyē-isi nchụ-ẹjan nọ lihi, sī, “Y'e nwon ihien i jenkō d'a shiarī? Kī wū ihien ndini wē rī a sī nī ‘ya k'i me?”” ⁶³ Kani, Jizọsị ekuni ihien ọwule. Onyē-isi nchụ-ẹjan nọ sī a, “E gi m ẹfan Osolobue hun rī ndun sī i gwa enyi mbuni iyū wū Kraistī, Nwa Osolobue.”

⁶⁴ Jizọsị nọ sị a, “Yū ku ẹ. M rī nwan a gwa unu ile ni ogēni ghafeguu, unu siko d'a hunde Nwa nke Ihian ebe o nōdi alī ẹka-nni Osolobue, Onyē hun nwon iken ile, hunzikwō a k'ọ rī elu orukpu o gi lala.”

⁶⁵ ‘Ya onyē-isi nchụ-ẹjan nọ tika ẹfē hun ‘ya lē enwen ẹ wū onyē-isi nchụ-ẹjan yi, sī, “O kuole aru! Kī enyi rī a chozini ndi osheri? Onu a nuguo nwan aruni o ku! ⁶⁶ Kini kē unu ro?” Wē nọ za, sī, “Ikpe a maol'a, o jenkō d'a nwun!” ⁶⁷ Wē nọ ju a eson ihun, fian a ihien, ndi hū ime wē nọ ma a ọra, ⁶⁸ sī, “Iyū hun sī nī i wū Kraistī, Onyē hū Osolobue Tume, bu amuma nī gwa enyi onyē fian i ihien?”

*Pita A Ghori N'ọ Marin Jizọsị
(Mak 14.16-72; Luk 22.56-62; Jōn 18.15-18, 25-27)*

⁶⁹ Ogēni, Pita nōdi alī ezi ogwa, ‘ya nwa-agboo wū odibo nọ bja d'e kunrun ẹ, sī a, “Iyū lē Jizọsị onyē Galili wizikwō.” ⁷⁰ Kani, o nọ ghorī id'enya wē ile, sī, “Amarin m ihien i rī e ku.”

⁷¹ Ogēn o gi si ebe wē gha a banye ezi-ogwa hū, nwa-agboo ọzō wū odibo nọ hun a, sī ndi turu ebēhū, “Onyeni lē Jizọsị onyē Nazaretī wī.” ⁷² O nọ ghorizi, kunde Osolobue, sī, “Amarinde m okennyē hū!”

⁷³ O nọbezi ẹkere, ndi turu ebahun nọ bja d'e kunrun Pita, sī a, “I wū onyē ohu ime wē nke-esi, asusu i e sepuhaguo i.” ⁷⁴ ‘Ya Pita nọ kunmē Osolobue, sī, “Amarinde m okennyē hū.” Ozigbo hū, ọkpa nọ kwan. ⁷⁵ ‘Ya Pita nọ nyanhan oku Jizọsị ku, nī, “Okpa gini d'a kwan, i jenkō d'a ghorī mgbe eto nī y'a marin m.” O nọ shi ezi d'a kwan ezigbo ẹkwan.

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E We Wẹ Jizọsị Si ọgwa Paileti
(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jọn 18.28-32)

¹ O ru oḡen ụtuntun, ndi-isi nchụ-ẹjan ile lẹ ndi-isi nọ tughame iroro ke w'a don gbu Jizọsị. ² Wẹ nọ ken ẹ eḡbun, we ẹ jenni Paileti, onye Rom hun wu Govanọ ri a kinị we.

Judasị E Hogbu Enwẹn E
(Orun Ndi-Ozi 1.18-19)

³ Oḡen Judasị hun re ẹ ye we gi hun a ni a maguo we Jizọsị ikpe-onwun, o nọ kwan mmani, wekin ni ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-isi akpuru egho oia iri-kwasị-ogun hu, ⁴ si, “E meole m njo m gi re onye nwonlenni ihien o me.” Kani, we nọ si a, “O gbasharini enyi; ohun wu mkpa i!”

⁵ O nọ tu akpuru-egho oia ndi hu ye ali ime Ulo-nsọ, pu d'e hogbu enwẹn ẹ. ⁶ Ndi-isi nchụ-ẹjan nọ tuturu akpuru-egho oia ndi hu; we nọ si, “O furuni ni enyi bu we che ebe w'e donme ihien ime Ulo-nsọ, make ni egho edeke ro (eghommẹ).” ⁷ Ya we nọ tu iroro, gi ẹ nonrin ogige onye a kpu-ite, gi ẹ memẹ ikpekpe itumunye. ⁸ Ya haịn we gi a kpo ogige hu “Ogige Edeke” d'e rukwo tanni. ⁹ Ya ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku nọ mezu, ni, “Wẹ nọ weri akpuru-egho oia iri-kwasị-ogun hu, hun wu onye egho ndi Izrelu kweri ni 'ya ke we siko d'e non okennyẹ hu; ¹⁰ gi ẹ nonrin ogige Okpui-ite rike ke Onye-nwonni-enyi don gwa m.”

Paileti A Ju Jizọsị Utaa
(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jọn 18.33-38)

¹¹ Oḡen ihien ni gi ri e me, Jizọsị turu ihun Paileti wu Govanọ ri a kidon ni ndi Rom. Paileti nọ si, “Iyọ wu eze ndi Ju?” Jizọsị nọ si a, “Iyọ ku.” ¹² Kani, oḡen ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-isi gi ri e kusonme ihien ndi we si ni 'ya k'o me, o gba nkintin! ¹³ Paileti nọ si a, “Y'a ri a nu ihien ole we ri e ku ni 'ya k'i me?” ¹⁴ Kani, o shiarini ihien owule, ke akpu ohu—nke wu n'o tikenme Paileti wu Govanọ enya.

A Ma Wẹ Jizọsị Ikpe Onwun
(Mak 15.6-15; Luk 23.13-15; Jọn 18.39; 19.16)

¹⁵ Oḡen Mmemme-Nghafe owule, Govanọ a hapu ni we onye-ngan owule we cho. ¹⁶ Oḡen hu, eje-ihian ohu ihian ile marin ri ime ulo-ngan, efan a wu [Jizọsị] Barabasi. ¹⁷ Oḡen we gi gbakikomeguu, Paileti nọ si we, “Onye ke onu cho ni m hapu ni onu [Jizọsị wu] Barabasi ra Jizọsị hun w'a kpo Kraisti?” ¹⁸ (Paileti ku ihien ni make ni o maringho ni iwe ke we gi we Jizọsị wu Kraisti ye ẹ.) ¹⁹ Oḡen o gi nodi ali elu Ocho-okink'ikpe, nwunye ẹ nọ zi ozi jenn'e, si a, “Wepukwo eka oku onye ezi-omume hu, make ni e giguu m ufiri e ta afunfun oda-oda ime nro tanni.” ²⁰ Ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-isi Izrelu nọ nwan gwa igunrun hu we si Paileti hapuni we Barabasi, gbu Jizọsị. ²¹ Paileti nọ siri we, “Onye ime we ebuo ke unu cho ni m hapu ni unu?” Wẹ nọ si, “Barabasi.” ²² Paileti nọ si, “Ki m'e gi nwan Jizọsị hun w'a kpo Kraisti me?” Wẹ ile nọ si, “Kpogbu ẹ enu obe.” ²³ O nọ si, “Ki haịn? Elee eje-ihien k'o me?” Kani we ile e yikennede, si, “Kpogbu ẹ elu obe.” ²⁴ Oḡen Paileti gi hun ni ihien o ri e ku e nwonni isi ebe we ri, hunzi ni isusu choke n'o bidon, o nọ weri mirin kwopu eka id'enya igunrun hu, si, “Edeke onyeni ari m eka; eka onu k'o rizi!” ²⁵ Igunrun hu ile nọ si, “Edeke

ẹ 'ya rị ẹnị lẹ ụmụ ẹnị isi!" ²⁶ 'Ya ọ nọ hapunị wẹ Barabasi, ọ fianguu Jizosi mkpinsi, ọ nọ w'ẹ ye wẹ kpogbu.

*Ndi-agma A Kpa Jizosi Ye Emu
(Mak 15.16-20; Jon 19.2-3)*

²⁷ 'Ya ndi-agma Paileti nọ weri Jizosi si ime ogwa Paileti, kpogbama itu-agma hu ile; ya wẹ nọ fihunme ẹ. ²⁸ Wẹ nọ yipu a ewuru ẹ, yime ẹ ewuru nanranni ẹ nwun ufie-roni, ufie-roni*²⁹ Wẹ nọ weri agalaba osisi-ogun, gi ẹ kpa okpu-eze, bu ẹ che ẹ isi, bu okpo che ẹ eka-ihien; e gbu n'ẹ osekp, a kpa a e ye emu, a si a, "Agu!! Eze ndi Ju!"

³⁰ Wẹ nọ ju a eson, napu a okpo hu wẹ te buche ẹ eka, fianma a ya isi. ³¹ Ogen wẹ gi kpaguu a ye emu, wẹ nọ yipu a ewo ufie hu, yimezi ẹ ewuru ẹ. Wẹ nọ duru ẹ d'a kpogbu elu obe.

*A Kpoma Wẹ Jizosi Elu Obe
(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)*

³² Ebe wẹ jenko, wẹ nọ kunrun onye Sajrini ohu w'a kpo Sajmonu, wẹ nọ w'a y'ẹ olu buru obe Jizosi. ³³ Ogen wẹ gi ru ebe w'a kpo Gogota ('ya wu Ebe-Okpokom'isi), ³⁴ wẹ nọ ye Jesu manya wẹ buche olulu-anu ra, kanị, ogen o gi danmin a, ọ nọ ju n'ọ rakọ a. ³⁵ Ogen wẹ gi kpomaguu a elu obe, 'ya wẹ nọ tu nkpo, gi ẹ keru ewuru ndi o yi. [Onwan me ken ihien onye-amuma ku hun uzọ mezu—makeni onye-amuma si, "E keru wẹ ekwa m, a tu wẹ nkpo, gi ẹ keru ewuru m."]

³⁶ Wẹ nọ ndi ali, e che ẹ nche. ³⁷ Wẹ de ihien wẹ gi m'a ikpe ye enu obe hu. Ihien wẹ de wu, "Onwan wu Jizosi, Eze ndi Ju."

³⁸ Wẹ kpomazi ndi ohin ebuo che n'ẹ, onye ohu elu obe ri eka-mni ẹ, onye ohu elu obe ri eka-ekpen ẹ. ³⁹ Ndi hun ghafekoni hu a kpa a e ye emu, e finfin isi, ⁴⁰ a si, "Iy hu jenko d'e tikpo Ulo-nsọ, gi akpu-uhuhin eto tundonzi ẹ, zuopuha nwan enwen i! Omeni i wu Nwa Osolobue, gha elu enu obe hidan." ⁴¹ Erira ke ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi donzikwo kpa a ye emu, a si, ⁴² "O zuopuha ndi ozọ, kanị ọ sanị eka zuopuha enwen ẹ. Iya wu eze Izrelu nu! 'Ya gha nwan elu obe hidan, ken i ẹnị kweri n'ẹ." ⁴³ O tukwasị Osolobue obi; Osolobue 'ya zuopuha a nwan owuni ọ suoghọ a. Makeni, ọ si, 'Mme wu Nwa Osolobue.' ⁴⁴ Erira ke ndi ohin ndi hu wẹ kpogbu 'ya le wẹ donzikwo kpri ẹ.

*Onwan Jizosi
(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)*

⁴⁵ Efinnai hu, gha okuloku mmebuo, ogen hu ẹnị anwan gi a ri isi, d'e ru okuloku eto, okiki nọ gba ali hu ile. ⁴⁶ Ihien rike okuloku eto, Jizosi nọ gi oken olu yi oro, si, "Elai, Elai, lama Sabakitani?" 'Ya wu, "Osolobue m, Osolobue m, ki hañ i gi la m to?" ⁴⁷ Kanị, ogen ndi hu ime ndi turu ebahun gi nu a, wẹ nọ si, "O ri a hi Elajja!" ⁴⁸ Ozigbo, onye ohu ime wẹ nọ gba osọ, weri eru bianye ime manya ru-uka, fa a ye mkpinsi, y'ẹ 'ya n'ọ ra. ⁴⁹ Kanị, ndi ozọ si, "Cheri ni, ni ẹnị lee omeni Elajja jenko d'a bia d'a zuopuha a." ⁵⁰ Jizosi nọ gi oken olu yizi oro, kwonbepu, nwunhun. ⁵¹ Ozigbo hu, ekwa wẹ gi gbombepu Ebegu kachanrin-nsọ ime Ulo-nsọ nọ bawapu ebuo, gha elu d'e ru ali. Ali nọ mahihie, omuma hu e tiwa; ⁵² ili ndi nwunni nọ kpupu, ndi nsọ bu ọda nwunni

* **Isi Nke Eṣa-kwaṣi-ogun:28** ewuru ndi nze le ndi-idañ

nọ lihi. ⁵³ Ogen Jizosị gi ghaguu onwun lihi, we nọ puha, si obodo nso hu wu Jerusalem, ndi bu oda nọ hun we ebeku. ⁵⁴ Ogen oki-agma hu le ndi-agma 'ya ni we ri e che Jizosị nche gi hun ali-omahilie le ihien ndi hu meni, egun nọ bia we, we nọ si, "Ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue!"

⁵⁵ Ikpoho bu oda gha Galili sonhen Jizosị e yen'e aka rizi ebahun, we ri a gha ebe teni e lee ihien ri e meni. ⁵⁶ Ndi hu ime we wu Meri onye obodo Mag'dala, Meri nne Jemisi le Josefụ le nne umu Zebedi.

Olili Jizosị

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁵⁷ O ru ogen enyasi, odafin ohu w'a kpọ Josefụ, onye obodo Arimatia, nọ bia. Okennyeni wuzikwo onye e son uzọ Jizosị. ⁵⁸ O nọ jẹn d'e kunrun Paileti, si a buye e ehụ Jizosị. 'Ya Paileti nọ si we buye e ya. ⁵⁹ Josefụ nọ buru ehụ hu; gi ekwa line nwunni fuma a, ⁶⁰ bu e che ime ili ohun o kwademeni enwen e, hun we gu nọke okporo ye ime omuma. O nọ gi omuma hi-ogbe nukin onu ili hu, pu. ⁶¹ Meri onye obodo Mag'dala le Meri hun-ebọ nọdi ali bu ihun zinme ili hu.

E We We Ndi-nche D'e Chedon Ili Hu

⁶² Ogen uhuhin Nkwademe gi ghafeguu, o ru enyasi, ogen Uhuhin Izu-iken gi bidon, ndi-si nchu-egan le ndi Itu-Farisi nọ zugbama d'e kunrun Paileti, ⁶³ si a, "Di-okpa, enyi a nyanhangho ni ogen onye-ntunji gi ri ndun, o si, 'Akpụ-uhuhin eto ghafeguu, m jenko d'e lihi.' ⁶⁴ Si we nwan d'e gbokinkenme ili hu ohunma-ohunma d'e ru akpu-uhuhin eto hu, amamgbe umu-azuun a abia d'e zunrun ehụ a, gwama ihian ile ni, 'O ghaguo onwun lihi'; ogen hu ndufie ikpazuun hu a kari nke ibuzo njo." ⁶⁵ Paileti nọ si we, "Weri ni nwan ndi-agma; jen ni d'e chedon e ke unu siko d'a saeka." ⁶⁶ 'Ya we nọ jenne, kpukinkenme ili hu, bu ndi-nche to ebeku.

Isi Nke Eṣatọ-kwasị-ogun

Jizosị A Gha Onwun Lihi

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Ogen Uhuhin Izu-iken gi ghafeguu, ogen eki gi fonme nke uhuhin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuhin Sonde), Meri onye obodo Mag'dala le Meri hun-ebọ nọ jẹn d'e lele ili hu. ² Idemizi, ali nọ mahihie oda-oda, makeni mmọn-ozị Di-nwọnni-enyi gha elu-igwee bia, nupu omuma hu hi-ogbe, nọdi ali elu e. ³ O hu e be nwanran-nwanran ri ke amuma, ewuru e hu e nwun nọke igwere. ⁴ Egun e nọ bia ndi nche, ehụ nọ mama we nni, we nọ richanrin ke ndi nwunhunni. ⁵ Kani, mmọn-ozị hu nọ si ikpoho ndi hu, "Atule ni egun, a maringho m ni unu ri a cho Jizosị, hun we kpogbu elu obe. ⁶ O rizi ebeni; o lihiguo k'o don ku. Bia ni d'e lee ebe o te ri. ⁷ Jenme ni nwan ozigbo d'a gwa umu-azuun a, si we, 'O ghaguo onwun lihi, o buruguo ni unu uzọ si Galili; ebeku ke unu jenko d'a nọ hun a!' A gwaguo kwọ m unu." ⁸ 'Ya we nọ gi egun le oken ighogho gha ili hu pu ozigbo, gbama oso d'a gwa umu-azuun a.

⁹ Idumuzi, Jizosị nọ kunrun we, si, "Darụ ni!" 'Ya we nọ bia d'e kunrun e, fiedon e oku, fe e. ¹⁰ 'Ya Jizosị nọ si we, "Atule ni egun, jen ni d'a gwa umune m we jen Galili, ebahun ke we k'a nọ hun m."

E Ye We Ndi-nche Egho-azuun, Si W'e Kule K'o Me

¹¹ Ogeṅ ikpoho ndi hụ gi jenkọ, ndi hụ ime ndi-nche hụ nọ si ime obodo d'a gwa ndi-isi nchụ-ejan ihien ile meni. ¹² Ogeṅ ndi isi nchụ-ejan le ndi-isi gi zuguu, tugbamaguu iroro, we nọ ye ndi-agma hụ ego hi-ogbe, ¹³ si we, "Gwakwo ni ihian ile ni, 'Umụ-azuuṅ a bja d'e zunrun e ime abali ebe enyi ri uran.' ¹⁴ Omēni onwan e ru ntin Govaṅ wu Paileti, enyi jenkọ d'e me obi ru e ali, hun a ni nsongbu arikoni unu." ¹⁵ "Ya we nọ narin we egbo hụ, me ihien we gwa we. Echen ke we rikwo a ko akikoni ime ndi Ju d'e ru tanni.

Orun Hu Ri Mkpa Jizosi Ye Umụ-azuuṅ A

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

¹⁶ Ya umu-azuuṅ mmanai hụ nọ nwan si ugu hụ ri Galili, ebahun Jizosi gwa we. ¹⁷ Ogeṅ we gi hun Jizosi, we nọ fe e, kan ndi hụ ime we nwon obi-ebu. ¹⁸ Jizosi nọ jenzunhan, si we, "E yeole we m iken ile ri elu-igwee le elu-ṅwa. ¹⁹ Jenme ni nwan d'e me ndi ali ile ri ichen-ichen ni we wuru ndi e son ni m; e gi ni efan Nedi le Nwa le Mmon-nsọ e me we mirin-Chuku. ²⁰ Kuzi ni we, ni we hun uzọ e me ihien ile m si unu me. Ezie, m nọye ni unu ogeṅ ile d'e ru ogugu-ogēn."

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Kẹ Makị Dọn De Ẹ

Onye Jẹnko D'a Kwanị Kraịstị Uzọ

(Azaya 40.3; Malakajị 4.5; Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Jọn 1.19-28)

¹ Ẹnina kẹ ozioma banyeni Jizọsị hụn wụ Kraịstị, Onye ahụn Osolobue tume, hụn wụ Nwa Osolobue dọn bidọn: ² Nọkẹ kẹ wẹ dọn de ẹ ime ẹhụhụọ Azaya onye-amụma,

“Osolobue sị, ‘Lee ẹ, m rị e zi onye-ozim n'o buru n'i uzọ, n'o kwan'i uzọ.’

³ Olu onye ohu rị a han ime atụ, a sị,

‘Kwa ni ni Di-nwọnni-ẹnyi uzọ; memẹ ni uzọ a n'o zinrin!’ ”

Jonu Hụn E Mẹ Mirin-Chuku A Kwadememe Wẹ Make Obibia Jesu

⁴ Jonu hụn e mẹ mirin-Chuku nọ puha, mama okwa ime atụ, a sị wẹ gha ime njo wẹ roghari, keni wẹ mẹ wẹ mirin-Chuku wẹ gi a ghọsị n'e roghariguo wẹ, keni Osolobue gbaghari wẹ njo. ⁵ Ndi ile rị umu-ali ndi risomẹ Judia lẹ ndi Jerusalem ile hụ e jẹn d'e kunrun Jonu, wẹ hụ e kupuha njo wẹ, o hụ e mẹ wẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ⁶ Jonu yi ewuru wẹ gi ẹnenren anu w'a kpọ kamelụ memẹ; akpukpọ-anu k'o gi kẹnmẹ ukun ẹ. Ihiẹn-oriri ẹ wụ igurube lẹ mirin-ẹnwun rị ofia.

⁷ O hụ a sị wẹ, “Onye kani m lala m azuun, erudeni m onye jẹnko d'e hulua ali topu eriri akpukpọ-uku a. ⁸ M rị e gi mirin mmaka e mẹ onu mirin-Chuku, kani, 'ya nwen jẹnko d'e gi Mmọn-nsọ mẹ unu mirin-Chuku.’”

Jonu E Mẹ Jesu Mirin-Chuku, Ekwensu A Nwan Jesu

(Mat 3.13-4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Ogen hụ, Jesu nọ gha Nazareti rị azuun Galili bia, 'ya kẹ Jonu nọ mẹ e mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ¹⁰ Hụn Jesu gihu gha ime mirin puha, o nọ hụn kẹ elu-igwere kpupu, hụn kẹ Mmọn-nsọ gi udi nduru hidanla, bia d'a nokwasị a. ¹¹ 'Ya olu nọ gha elu-igwee sị, ‘Iyụ wụ ezi Nwa m; ihiẹn i a sọka m.’”

¹² Ozigbo hụ, Mmọn-nsọ nọ nu ẹ shi ime atụ. ¹³ O nọ nodi ebahun akpuhuhuhin ogunnai, iya lẹ eje-anu rị ichen-ichen. Ekwensu hụ a nwan a; ndi mmọn-ozim hụ e yen'e ẹka.

Jesu E Bidon Orun A

(Mat 4.12-17; Luk 4.14-15)

¹⁴ Ogen wẹ gi kpokingwu Jonu ye ime ulo-ngan, Jesu nọ bia Galili d'e zime ozioma Osolobue. ¹⁵ O hụ a sị, “Ogen e zuguo, Ali-eze Osolobue a riguo nsue! Roghari ni, unu e kweri ozioma!”

Jesu A Kpoma Ndi K'e Sonn'e

(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁶ Ebe Jizọsị ghako mkpenren “Ohimin” Galili, o nọ hụn Saịmonu lẹ Anduru nwenẹ e ebe wẹ rị a tọ oga e ye ime mirin ahụn, makeni azun kẹ w'a kun.

¹⁷ Jizọsị nọ sị wẹ, “Sonnẹ ni m, m siko d'e mẹ onu wuru ndi a kuha ihian rike azun.” ¹⁸ Wẹ nọ la oga wẹ tọ ozigbo, sonnẹ ẹ.

19 O jenshi ihun ẹkẹrẹ, ọ nọ hun Jemisi lẹ Jonu, umu Zẹbẹdi ebe wẹ rị ime ugbo-mirin wẹ e donzi oga wẹ. 20 O nọ kpọ wẹ ozigbo; wẹ nọ na nẹdi wẹ lẹ ndi wẹ we orun tọ ime ugbo, sɔnmẹ e.

Jesu A Chupu Eje-mmọn Rị Imẹ Okennyẹ Ohu
(Luk 4.31-37)

21 Wẹ nọ shi obodo Kapanom; o ru Uhuoḥin Izu-iken, ọ nọ banye ulo-ofufe rị ebẹhu d'a kuzi. 22 Nkuzi ẹ nọ tu wẹ ẹnya, makele ọ kuzi nọkẹ onye oku rị ẹka ẹlẹ nọkẹ ndi-nkuzi Iwu. 23 Ogen hu dai, o nwon okennyẹ ohu eje-mmọn rị ime ẹ, hun rị ime ulo-ofufe wẹ. Okennyẹ hu nọ yi oro, si, 24 “Hapu ẹnyi ye, k'i gi ẹnyi e me, Jesu onye Nazaretị? I bja d'e tikpo ẹnyi? A maringho m onye i wu, yu wu Onye-nso Osolobue.” 25 Kanj, Jizosi nọ jugbo eje-mmọn hu, si a, “Kpume onu; gha ime ẹ puhal!” 26 Eje-mmọn hu nọ se okennyẹ hu, gi oken olu yi oro, gha ime ẹ pu. 27 O nọ tu wẹ ile ẹnya, wẹ hu a ju ibe wẹ, si, “Kj wu hunni? Onwan wu nkuzi ohun—hun iken ri! O gwade eje-mmọn oku, wẹ hu a gbaye ẹ!” 28 Ozigbo, otiti ẹ nọ kpogbari ẹgbere Galili ile.

Jizosi A Zuọ Ndi Bu oda
(Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)

29 Hun Jesu gihu gha ime ulo-ofufe ahun pu, iya lẹ Jemisi lẹ Jonu nọ banye iwe Saimonu lẹ Anduru. 30 Emu rị a ku nne nwunye Saimonu, o dine edine, ehụ okun rị e nwun ẹ. Ozigbo, wẹ nọ gwa Jesu ni emu rị a ku a. 31 Jizosi nọ jen d'e kunrun ẹ, kwondon ẹ ẹka, weli ẹ enu, ehụ okun hu nọ hapu a; ọ nọ lemẹ wẹ obia.

32 O ru ogen ẹnyasi, ogen anwun gi roguu, wẹ nọ wehen'e ndi emu ile lẹ ndi eje-mmọn rị ime wẹ. 33 Ndi obodo hu ile e jun onumuzo; 34 Jesu nọ zuọ ndi bu oda emu ichen-ichen rị a ku, chupusomme eje-mmọn bu oda, ọ nini eje-mmọn ndi hu ku oku makeḅi a maringho wẹ onye ọ wu.

Jizosi E Zisonme Ozioma Imẹ Galili
(Luk 4.42-44)

35 O ru uzo-utuntun, ebe eki keleni fonchanpu, ọ nọ zopu ẹgwa, jenme ebe ihjan rileni, ọ nọ ebẹhu memẹ ekpere. 36 Saimonu lẹ ndi 'ya lẹ wẹ wi nọ choḅa a. 37 Ogen wẹ gi hun a, wẹ nọ si a, “Ihjan ile rị a cho i.” 38 O nọ si wẹ, “Ni ẹnyi shizi ni obodo ndi ozo rị ehụ ebeni, keni m zizikwo ozioma ime wẹ. Makeḅi 'ya wu ihien m bja d'e me.” 39 O nọ ghagbari azuḅun Galili ile, e zisonme ozioma ime ulo-ofufe wẹ rị ichen-ichen, a chupusomme eje-mmọn.

Jizosi A Zuọ Onye-oti
(Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)

40 Okennyẹ ohu emu oti rị a ku nọ bja d'e kunrun Jesu, gbu osekp, rioma a, si a, “Omẹni 'ya choḅho, nibe i saeka zuọ m, a ri m ochan.” 41 Omiken ẹ nọ me Jizosi, ọ nọ tnpu ẹka metu a, si a, “A choḅho m! Dinjin, n'i rị ochan!” 42 Ozigbo, oti hu nọ gha ehụ a pu, ọ nọ rị ochan! 43 Jizosi nọ zi okennyẹ hu lama ozigbo, ogen o gi dokemeguḅu a ẹka ntin, 44 si a, “A gwakwole onye owule ihieni; ka, jen d'e we enwen i ghoḅi onye nchụ-ẹjan n'o lele i, y'e weri ihien ndi hu Mozizi ku ime Iwu gi chụ-ẹjan, n'i gi ghoḅi wẹ ni 'ya riḅu ochan.” O nọ si a lama. 45 Kanj, okennyeni a ghaguu ebahun pu, ọ nọ kusommede ihieni ebe ile. O kukeḅme ihieni, nke wu ni Jesu asazini ẹka puha ime obodo ebe ihjan a nọ hun a, kama, ọ ghasomme azuḅun ihjan bileni, kanj wẹ huzikwo a gha ebe ile a bja ebahun d'e kunrun ẹ.

Isi Nke Ebuo

Jesu A Zuo Onye-orọ (Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Akpu-uhuohin ole a ghaguu, Jesu no kinhen Kapanom, o no kpogbari n'ọ ri ọlo. ² Ndi bu ọda no gbakikome, nke wu ni ọzo eruzini we, ke ime ọlo ke ihun-ezi, o nwonzini ebe e ru ihian. Jesu hu a gwa we oku-Chuku. ³ "Ya ke ikennye no buhen'e okennye ohu ọro kinmin; ikennye eno bu e." ⁴ Makeni ahunni we ọzo d'e kunrun Jesu ufiri ni ihian jun ebeku, we no nyinrin elu ọlo, be oghe ye e elu ebe Jesu wuzo. E beguu we oghe ye e, we no gha ebeku do onye hu ọro kinmin le ute e ye ihun Jesu. ⁵ Ogen Jizosi gi hun okukwe we, o no si onye hu ọro kinmin, "Nwa m, a gbahariguọ we i njo i."

⁶ O nwon ndi-nkuzi Iwu nodisonme ali ebahun, we hu e ro ihienni ime obi we, a si, ⁷ "Ki hain okennyeni gi e ku enina? O ri e ku aru! Onye e ri-eka a gbahari njo wezuka Osolobue suọ!" ⁸ Ozigbo, Jesu no marin ime mmom ihien we ri e ro ime obi we. O no si we, "Ki hain onu gi e ro udi iroroni ime obi unu?" ⁹ Elee hun ka nfe: isi onye-oroni, 'A gbahariguọ we i njo i'—ra isi a, 'Lih ọto, heri ute i n'i jenne ijen?' ¹⁰ Kani, ni m ghosi onu ni Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbahari njo elu-üwa." O no si onye-orọ hu, ¹¹ "M si i, lih ọto, heri ute i, lama iwe i!" ¹² O no lih ọto, heri ute e ozigbo, gha ebahun pu—id'anya we ile; nke wu ni o tu we ile enya, we no jama Chuku mma, si, "Enyi ahuntuni ihien no enina mbu!"

Jesu A Kpo Livai (Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Ya Jesu no jennezi mkpenren mirin Galili. Igunrun ihian no fihunme e, o no kuzi we. ¹⁴ Ebe o ghafeko, o no hun Livai nwa Alifosi k'ọ nodi ali ọdu ndi ugwo-isi, o no si a, "Sonme m." Livai no lih ọto, sonme e.

¹⁵ Ogen Jesu gi ri e ri ihien-oriri iwe Livai, ndi bu ọda ime ndi a na ugwo-isi le ndi ọzo we gi njo marin hu e son Jesu le umu-azun a e ri ihien-oriri, makeni ndi ri e son n'e bu ọda. ¹⁶ Ogen ndi-nkuzi Iwu hun ri ime ndi Itu-Farisi gi hun ni 'ya le ndi njo hu le ndi a na ugwo-isi ri e ri ihien-oriri, we no si umu-azun a, "Ki hain o gi e du ndi a na ugwo-isi le ndi ọzo we gi njo marin e ri, a ra?" ¹⁷ Ogen Jesu gi nu ihien we ri e ku, o no si we, "Ndi eh ọto iken ara cho dibie, kama, ndi emu ri a ku wu ndi a cho dibie; ele ndi ezi-omume ke m bia d'a kpo, kama, ndi njo ke m bia d'a kpo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu (Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ O nwon ogen umu-azun Jonu le ndi Itu-Farisi gi ri e bu onu. We no bia d'a ju Jesu, si, "Ki hain umu-azun Jonu le umu-azun ndi Itu-Farisi gi e bu onu, bu umu-azun i a ra bu?" ¹⁹ Jizosi no za we, si, "Ni ndi bia agbamehuo bu onu ebe okennye ri a gba ekukwo ri ime igunrun we? Mba nu! Ebe we le okennye hu ri a gba ehuhuo ri, ebuko we onu." ²⁰ Kani, ogen lala hun we jenko d'e gi wepu okennye hu ri a gba ekukwo ime we, ogen hu, e bumwe we onu."

²¹ "O nwonni onye e gi ekwa ohun a kwakin ekwa akan. O gi e kwakin e, nke ohun ahun e hekapu, o tikakenme."

²² "O nwonzikwoni onye e gi ihien akan a gbaye manya ohun. O gi e gbaye e, manya hu a gbawapu a, ke manya ke ihien we gi gbaye e a la iwi. 'Ya wu, gi nwan ihien ohun gbaye manya ohun.'"

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken (Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Uhuoḥin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka witi, ebe we ghako ime ugbo hu, 'ya umu-azuun a no ghorima oka-witi. ²⁴ 'Ya ndi Itu-Farisi no si a, "Ki haij we gi a gho ihien ugbo Uhuoḥin Izu-iken, we ri a dan Iwu."

²⁵ 'Ya Jesu no si we, "'Ya wu, unu aguntuni ihien Defidi me ogen o gi nwe mkpa, ogen egun gi ri a gun iya le ndi we ile wi? ²⁶ K'o don banye ime ulo Osolobue ogen Abiata gi wu onye-isi nchu-ejan, ri bredi-nsọ hu w'e bupuhani Osolobue, hun o me ni Iwu si ni onye ozo eriko a mmani ndi nchu-ejan; kani Defidi ri e eri, yezikwo ndi 'ya le we wi."

²⁷ 'Ya Jesu no nwan si, "Maka orinimma ihian ke we gi tumę Uhuoḥin Izu-iken, eginu we ufiri Uhuoḥin Izu-iken ke ihian. ²⁸ 'Ya wu ni mme wu Nwa nke Ihian wu Nna—ke ebe oku Uhuoḥin Izu-iken ri."

Isi Nke Eto

Okennyę Eka Ohu Nwunhun (Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ 'Ya Jizosi no banyezi ulo-ofufe. Imę ulo-ofufe ebahun, o nwe okennyę eka ohu nwunhun rin'a. ² We no keme Jesu nke ni we hun k'o jenko d'a zuo a Uhuoḥin Izu-iken keni we gi e ma a ikpe. ³ 'Ya o no si okennyę hu eka nwunhun, "Puhai ihun ebeni." ⁴ O no si we, "Elee hun ke Iwu kwadon ni we e me Uhuoḥin Izu-iken? Imę ihian ihien ri mma ra ime ihian eje-ihien? Izuo ihian ra igbun'e?" Kani a gba w'a nkintin.

⁵ Jizosi no gi iwe lehunme we, makeni o fuka a ni obi we e zeke. 'Ya o no si okennyę hu, "Tinpu eka i." O no tinpu a, eka a no ri mma. ⁶ Ndi Itu-Farisi no pu; 'ya we ni ndi itu Herodu no zume ume ke w'a don gbu Jesu.

Eje-mmọn A Kọma Jizosị Enyia

⁷ Jesu le umu-azuun a no pu, jenme mkpenren iyi Galili; igunrun bugbu enwen e oda no gha Galili sonme e. ⁸ Ndi bu oda ghazikwo Judia le Jerusalem le Idumia le azuun nokunme Taya le Sidonu bia. Ndinu bia makeni we nu ihien ile Jesu ri e me. ⁹ O no si umu-azuun a kwademen'e ugbo-mirin maka ufiri igunrun hu, amangbe w'a kpangbu e. ¹⁰ Makeni ndi ile emu ri a ku ri a fufa a keni we metu a eka, makeni o zuogu ndi bu oda mbu. ¹¹ Ogen owule ndi eje-mmọn ri ime we gi hun a, a dani w'a ali, yi oro, si, "Iyu wu Nwa Osolobue!" ¹² O gbakenme eje-mmọn ndi hu mkpinsin-eka, si we ekukwole onye o wu.

Jizosị E Tumę Ndi-ozị Pụ-ichen Mmębu (Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Omegu, Jesu no si elu oke, kpọ ndi hun o cho, we no bia d'e kunrun e. ¹⁴ O no hori mmadu mmębu, kpọ we ndi-ozị pu-ichen, ni we du e nodi, n'o zipu we d'e zi ozioma ¹⁵ lezikwo ni we hun uzo nwe iken w'e gi a chupu eje-mmọn. ¹⁶ Mmadu mmębu hu o tumę wu: Sajmonu (hun Jesu tu Pita); ¹⁷ Jemisi le Jonu—we ebuo wu umu Zebedi (ndi hun o tu "Bonagesi", 'ya wu Umu Akpabo); ¹⁸ le Anduru le Filipu le Batolomi le Matiu le Tamosi le Jemisi nwa Alifosi le Tadiosi le Sajmonu hun te ri ndi gi eka-iken e me ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we, ¹⁹ lezi Judasi nwa Iskarotu hun re Jesu ogen ikpazuun.

Jizosị le Bezibo Onye-isi Eje-mmọn ile (Mat 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰ 'Ya Jesu no lama; igunrun ihian no gbakikomezi, nke wu ni 'ya le umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri. ²¹ Ogen ezi-le-ulo Jesu we gi nu a, we no

bɩa nɩ wɛ weri ɛ, makɛlɛ wɛ nɩ kɛ ndɩ ihɩan rɩ ɛ kusonmɛ, a sɩ, “Era a pumaguo al!”

²² Ndi-nkuzi Iwu gha Jerusalem bɩa nɔ sɩ, “Onyɛ-isi eje-mmɔn ile wu Bɛzibɔ rɩ imɛ ɛ; ikɛn Bɛzibɔ onyɛ-isi eje-mmɔn ile k'o gi a chupu eje-mmɔn.” ²³ Ya Jizosɩ nɔ kpɔzunhan wɛ ebe ɔ rɩ, gi ilu gwa wɛ oku, sɩ, “Nani kɛ Ekwensu a dɔn chupu Ekwensu?” ²⁴ Alɩ-eze ɔwulɛ kebeni, asakɔzɩ ɛka wuzo. ²⁵ Ikpunulo kebeni, asaɛka turu. ²⁶ Ya wu, omɛni Ekwensu ɛ buguɔ lumani enwen ɛ, omɛni o kebuguɔ—o sako ɛka turu, nke ɛ a guɔɔ!

²⁷ Kani, o nwɔnni onyɛ jɛnkɔ d'a s'ɛka banye iwe dikɛn, kirɩ ihien rɩ iwe ɛ mmɩni o bu ɔzɔ kɛnmɛguu a—ogɛn hu k'o nɔ saɛka banye, kirɩ ihien rɩ iwe ɛ.

²⁸ “M rɩ a gwa onu ezioke, wɛ siko d'a gbaghari njo ile ihɩan mɛ lɛ eje-oku ɔwulɛ wɛ ku; ²⁹ kani agbaghari kɔ wɛ onyɛ ɔwulɛ ku aru banyeni Mmɔn-nsɔ, onyɛ hu ɛ meɔlɛ njo itɛbitɛ.” ³⁰ O ku ihienni makɛni wɛ rɩ a sɩ nɩ “Eje-mmɔn rɩ imɛ ɛ.”

Nnɛ Lɛ Umunɛ Jesu

(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Nnɛ Jizosɩ lɛ umunɛ Jizosɩ nɔ bɩa, turu ihun-ezi, zi ozi jɛnn'ɛ, sɩ a bɩa. ³² Igunrun ihɩan nodisonmɛ alɩ, fihunmɛ ɛ; 'ya wɛ nɔ sɩ a, “Nnɛ i lɛ umunɛ i ikɛnyɛ lɛ [umunɛ i ikpoho] rɩ ihun-ezi, a ju ukwere i.” ³³ Ya ɔ nɔ shɩari wɛ, sɩ, “Onyɛ wu nnɛ m? Elee ndɩ wu umunɛ-m-ikɛnyɛ?” ³⁴ ɔ nɔ lehunmɛ ndɩ hu nodisonmɛ alɩ, fihunmɛn'ɛ, sɩ, “Lee nnɛ m lɛ umunɛ-m-ikɛnyɛ ebeni! ³⁵ Onyɛ ɔwulɛ hu ɛ mɛ uche Osolobue wu nwɛnɛ-m-okɛnyɛ lɛ nwɛnɛ-m-okpoho lɛ nnɛ m.”

Isi Nke Eno

Ilu Jesu Gi Onyɛ-ugbo Ta

(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Jesu nɔ nodɩ mkpɛnrɛn mirin Galili kuzimezi. Igunrun highu enwen ɛ ogbe nɔ fihunmɛ ɛ, nke wu nɩ ɔ nɔ banye imɛ ugbo rɩ imɛ mirin ebahun d'a nodɩ alɩ, igunrun hu ile nɔ nodɩ akpakalɩ mkpɛnrɛn mirin Galili ebahun. ² ɔ nɔ gi ilu kuzi wɛ ihien bu ɔda. Imɛ nkuzi ɛ, ɔ sɩ wɛ, ³ “Gɔn ni ntɩn! O nwɛ onyɛ-ugbo jɛn d'a gha mkpuru imɛ ugbo. ⁴ Ogɛn o gi rɩ a gha a, mkpuru ndɩ hu imɛ wɛ a danye ɔkp'uzo, nnunɩ nɔ bɩa d'e ripu wɛ; ⁵ mkpuru ndɩ hu imɛ wɛ a danye alɩ ɔmuma, ebe ejan rilɛni ɔda. O pupuha ozigbo, makɛni o jɛnteni imɛ ejan. ⁶ Ogɛn anwun gi wa, ɔ ma a, ɔ nɔ shinwun, makɛni mkpogun arɩ a; ⁷ mkpuru ndɩ hu imɛ wɛ a danye imɛ ogun, ogun ahun nɔ sue, dungbu ɛ, ɔ mizɩnɩ mkpuru; ⁸ kani ndɩ hu imɛ wɛ a danye alɩ rɩ mma, o pupuha, sue, du, mɩ mkpuru mmagi-mmagi: ndɩ hu imɛ wɛ a bawaye uzɔ iri kwasɩ ogun, ndɩ hu imɛ wɛ uzɔ ogun ɛto, ndɩ hu imɛ wɛ uzɔ ogun isɛn.”

⁹ Ya ɔ nɔ sɩ, “Onyɛ nwɔn ntɩn o gi a nu ihien, 'ya nu!”

Ihien Hain O Gi E Gi Ilu A Kuzi

(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ogɛn 'ya sɔɔ gi nodɩ, ndɩ fihunmɛn'ɛ lɛ umu-azurun a mmɛbuɔ hu nɔ juma a nkɔwa ilu hu. ¹¹ ɔ nɔ sɩ wɛ, “Onu kɛ wɛ ye oghere imarin ihien-mini risonmɛ Alɩ-eze Osolobue, kani nke ndɩ rɩ ogbe, ilu kɛ wɛ gi a gwa wɛ ihien ile; ¹² keni ihien hu Ekukwo-nsɔ ku hun uzɔ mɛzu, Ekukwo-nsɔ sɩ, ‘Wɛ siko d'e lee ilee kalɛ eleghako wɛ uzɔ, a nu onunɩ-onunɩ

kanɩ aghɔtakɔ wɛ,
amamgbɛ wɛ ɛ gbɛhutɔ d'e kunrun Osolobuɛ,
ɔ gbaghari wɛ nɔ wɛ.”

Jesu A Kɔwa Ilu Hu O Gi Onyɛ-ugbo Ta

(*Mat 13.18-23; Luk 8.11-15*)

¹³ 'Ya ɔ nɔ ju wɛ, si, “Onu aghɔtani iluni? Nani kɛ unu ɛ gi nwan ghɔta ilu ile?” ¹⁴ ‘M gi onyɛ-ugbo ahun ɛ ku onyɛ ri a ghaye oku-Chuku. ¹⁵ Mkpuru ndi hu danye okp'uzo wu oku ndi hu wɛ ghaye, hun o mɛ ni ogeɛ wɛ gi nu a, Ekwensu nɔ bia ozigbo d'e wɛfu oku hu wɛ kun ime wɛ. ¹⁶ Ndi hu wɛ ghaye ali omuma wu ndi hu nu oku hu, ɛ gi wɛ ighoghɔ nabanhan a ozigbo, ¹⁷ kanɩ, ɛ nwe wɛ nkɔgɔn; w'a tohu ekere suɔ. Nsongbu mobu ukpokpo gi ufiri oku ahun wɛ nu bia, a danpu wɛ ozigbo. ¹⁸ Mkpuru ndi hu wɛ ghaye ime ogun wu ndi hu nu oku hu, ¹⁹ kanɩ ufiri ni wɛ ri ɛ hue uhue banyeni ihien unani le ni aku-le-uba* uwa ri a la wɛ enya le egun ihien ndi ozɔ, wɛ ile banhan, a kpangbu wɛ oku hu, ɔ mikozi mkpuru.

²⁰ Kanɩ ndi hu wɛ ghaye ali ri mma wu ndi hu nu oku hu, nabanhan a, mi mkpuru mmagi-mmagi uzo iri kwasɩ ogun, ndi hu ime wɛ a bawaye uzo ogun-eto, ndi hu ime wɛ a bawaye uzo ogun-isen.”

Ukpe Ri Okpuru Afere

(*Luk 8.16-18*)

²¹ 'Ya Jizosi nɔ sɩzi wɛ, “Onyɛ ɛ wehe ukpe ɛ bu ɛ ɛ che okpuru afere, mobu okpuru bedi? Ele enu obu-ukpe kɛ w'e bu ɛ ɛ che? ²² O nwɔnni ihien zuerini hun jenkoleni d'a wa, mobu ihien owule wɛ kpume hun jenkoleni d'a wa. ²³ Onyɛ nwe ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!”

²⁴ 'Ya ɔ nɔ si wɛ, “E gikwo ni ihien unu nu ɛ don! Mkpɩ i gi mayeni ihian kɛ wɛ jenkɔ d'e gi mayeni i, kanɩ wɛ siko d'a machedeni y'e. ²⁵ Makeni, onyɛ hun nweni kɛ wɛ siko d'e yecheni; kale onyɛ hun nwɔnleni a napude w'a kɛ hun o nwe.”

Ihien Jesu Gi Ihien-ugbo Ri E Sueni Kuzi

²⁶ Jesu nɔ sɩzi wɛ, “Ali-eze Osolobuɛ nɔ kɛ ebe okennyɛ ohu nɔ ghigha mkpuru ye ali ugbo, ²⁷ jɛnme—ɔ hu a ranhin ɛ tenhin uhinhin le efinnai, ihien ɔ kun nɔ pu, sue, bu okennyɛ hu a marin k'o don mɛ. ²⁸ Ali ɛ gi eka a ɛ yeni ihien-akunkun eka ɛ sue, a mi mkpuru. O bu'zo gbapu, osisi ɛ a puha, ɔ mi mkpuru. ²⁹ Mkpuru karaguhu, okennyɛ ahun ɛ weri ihien o gi a ghɔ ihien-ugbo banye d'a ghoma a, makeni ogeɛ igho-mkpuru ɛ ruguo.”

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta

(*Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19*)

³⁰ Jizosi nɔ sɩzi, “Kini kɛ enyi ɛ gi ma atu Ali-eze Chuku? Elee ilu kɛ enyi siko d'e gi kowa a? ³¹ O ri ke mkpuru mostadi, hun o mɛ ni 'ya kacharin ntin ime mkpuru osisi ile; ³² kanɩ wɛ kun a, o sue, o hi-ogbe kari ihien-akunkun ndi ozɔ ile w'a kunye ime ugbo. O wa agala hi-ogbe, nke wu ni nnunu a bia d'a ku ekpu ɛ ye elu ɛ.”

Ilu-ilu Kɛ Jizosi Gi E Ku Oku

³³ Jesu nɔ gisonme ilu bu oda nɔ enina gwa wɛ oku-Chuku; ɔ gwa wɛ kɛ wɛ a sa eka ghota; ³⁴ ɔ gwanɩ wɛ oku mmaka, ilu suɔ k'o gi gwacharin wɛ oku; kanɩ, 'ya le umu-azun a suɔ nodi, ɔ kowacharin ni wɛ ihien ile.

* **Isi Nke Ɛnɔ:19** “Aku-le-uba” kɛ wɛ ka a kpo, kanɩ Ika a kpozɩ a efee.

*Jizosɩ A kusɩ Ebiri-mirin**(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)*

³⁵ Oge:n enyasɩ ɔhɔhɔhɩn hu, Jizosɩ no sɩ we, “Nɩ enyi fetu ni azuun mirinni hun-ehɔ.” ³⁶ Ya we no lato igunrun ahun; umu-azuun no banye ime ugbo hu hun Jizosɩ le enwen e ri ime e, we le ya no gi ugbo ahun jenme. O nwezikwo ugbo ndi ozo son Jesu. ³⁷ Idemizi, oken ebi no kpoma, ebiri-mirin no kponbanma ime ugbo hu, nke wu ni mirin e d'e jun ime ugbo. ³⁸ Kanɩ Jizosɩ ri ibe azuun ime ugbo ahun, bu isi kwasɩ ofi-isi, a ranhɩn uran. Umu-azuun a no kpoti:n e, si, “Onye-nkuzi, y'a hunn'a ni enyi e d'a nwunhun!”

³⁹ Jizosɩ no tenhin, jugbo ebi hu, si “ohimin” hu, “Kusɩ! Me juu!” Ebi ahun no kusɩ, uzo ile no me rajuu. ⁴⁰ Ya Jesu no si umu-azuun a, “Ki ha:n egun gi a tu onu? Unu e ke nwekwɔ nwan okukwe?”

⁴¹ Egun no tuma we oda-oda, ya we no juma ibe we, si, “Onye wude onwan, o gi me ni ke ufere ke ohimin a gbaye e?”

Isi Nke Ise:n*Jesu A Zuɔ Okennyɛ Eje-mmɔn Ri Ime e**(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)*

¹ We no fetu mirin Galili, puha obodo ndi Gerasa (Gadara)*.

² Hun Jizosɩ gi hu gha ime ugbo hidan, ya okennyɛ o hu eje-mmɔn ri ime e no gha ikpekpe puha d'e kunrun e. ³ Ikpekpe ebahun k'o bi; o nwonn ni onye e ri-eka e gbondonn'e, osuon'a ni we gi egan kpoma a. ⁴ Make ni mgbe ole-le-ole ke we te gipu egan kpoma a ukule eka: o tibepu egan ndi ahun, o kpagipu igwe ndi ahun ri a ukule. O nwezini onye a saeka e kwondonn'e. ⁵ O wahunme ikpekpe le elu ugu risonme ebeku, e yi oro, e gi omuma a dokika enwen e ehɩ, ke ukinkin ke efinnai.

⁶ Oge:n o gi lecheni Jesu, ya o no gbaburu e, gbu'e oseku. ⁷ O no gi oken olu yikenme oro, si, “K'i sikɔ d'e gi m me Jesu Nwa Chuku, Chuku Hun Kachanrinni? E gi m efan Osolobue rɔ i, eyele m afunfun!” ⁸ O ku ihien ni make ni Jesu a siguol'a, “Iyɩ wu eje-mmɔn, gha ime okennyɛ ahun puha!”

⁹ Ya ke Jesu no ju a, si, “Ki wu efan i?” O no shiari, si, “Efan m wu Igunrun, makele enyi bu oda.” ¹⁰ Ya o no rikonenme Jesu y'a chupule we ime egerɛ hu.

¹¹ Oge:n hu, o nwe igwe ezin ri a kpa nni elu oke nokunme mkpenren ohimin hu, ehɩ ebahun we ri. ¹² Eje-mmɔn ndi hu no rɔ a, si, “Chu enyi yesonme ime ezin ndini; ni enyi ban ime we.” ¹³ O no ni we; ya eje-mmɔn ndi hu no gha ime okennyɛ hu puha, banyesonme ime ezin ndi hu, ezin ndi hu ile no gi oso kpotu, zunban ime mirin Galili ebahun, ragbu enwen we. Ezin hu ile ri ihien noku nnu isen.

¹⁴ Ndi-ndu ezin ndi hu no gbajenme d'a gwa ndi obodo we le umu-ali ndi ri egerɛ hu ihien men. We ile no puha d'e lee ihien men. ¹⁵ Ya we no bia d'e kunrun Jesu; we no hun onye hu igunrun eje-mmɔn te ri ime e; o nodihu ali, o yi hu ekwa, o gi hu ezigbo uche e—egun no tu we. ¹⁶ Ndi o me enya no gwa we ihien me okennyɛ hu eje-mmɔn te ri ime e le ezin ndi hu.

¹⁷ Ya we no rɔma Jesu n'o gha egerɛ we pu.

¹⁸ Oge:n Jesu gi banko ime ugbo, okennyɛ hu eje-mmɔn te ri ime e no rɔ a n'o sonme e.

¹⁹ Kanɩ Jesu no ju, si a, “Laburu ndi nke i d'a gwa we oken ihien Osolobue meni i, le k'o mehan ni omiken.”

* **Isi Nke Ise:n:1** mɔbu: Gegasa

20 'Ya okennyeni nọ pu, ghagbama obodo iri hụ nọgbamanị w'a kpọ Dikapolisi, a gwa wẹ ihien Jesu men'ẹ. Ọ nọ tụ wẹ ile nụ n'a ẹnya.

Jesu A Zuọ Okpoho Ihien Rị A Gba, Kpọtien Nwata Nwunhunnị
(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)

21 Ogen Jizosị gi gi ugbo-mirin fetuguzi mirin ahun, kinhenzi azuun hun-ebọ, igunrun hi-ogbe nọ fihunmẹ ẹ mkpenren mirin ebahun. 22 Onye ohu w'a kpọ Jairosi, hun wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe nọ bia; ogen o gi hun Jesu, 'ya ọ nọ dannị Jesu alị; 23 rịokemẹ ẹ, si, "Emu rị a ku nwa m okpoho hun nta, o d'a nwun. Dodo bia d'e bu ẹka i kwasị a, zuọ a, keni ọ rị ndun!"

24 Ya Jizosị nọ sọnmẹ ẹ. Igunrun hi-ogbe nọzi sọnmẹ wẹ, wẹ ile hụ a fufa Jizosị.

25 Imẹ igunrun hụ, o nwe okpoho ihien rị a gba kete ahụ mmẹbuo. 26 Ọ hunjunguọ ẹnya ẹka ndi idibiẹ, d'e ru ni ihien a guu a ẹka, kanị, hun nke ọ gi dnhin, ọ hude a jowaye njọ. 27 Makeni ọ nuguo banyeni Jizosị, ọ nọ gha azuun nokunmẹ Jizosị ime igunrun hụ, metu ẹkwa a ẹka; 28 makeni ọ si enwen ẹ, "Omēni m k'a sahu ẹka metu ẹkwa a ẹka, m siko d'a rị mma." 29 Hun o gihu metu ẹkwa Jesu ẹka, ihien rị a gban'a nọ kusị ozigbo—ke ẹhụ don mē ẹ, ọ nọ marin n'ọ dnhinguo. 30 Ozigbo, Jesu nọ marin ni iken a ghaole ime ẹ pu, o gbeshuọ ime igunrun hụ, si, "Onye metu ẹkwa m ẹka?"

31 Umụ-azuun a nọ si a, "I hụ a hun igunrun ihian rị a fufan'i, y'a jumazi 'Onye metu m ẹka?' " 32 Kanị Jizosị hukwo e lehunmẹ ẹnya n'ọ hun onye ọ wu. 33 Makeni okpoho hụ a maringuo ihien mē n'ẹ, ya ọ nọ gi egun lẹ ehju-omuma-nni bia d'a dannị Jesu alị, gwapuchanrin a ezioku. 34 Jesu nọ si a, "Nwa m, okukwe i e meguo i dnhin; lama, udon 'ya rị ni i, dnhinchanrin ime nsongbu i."

35 Ebe Jizosị rikwo e ku, ndi-ozị nọ gha iwe Jairosi bia, si a, "Nwa i a nwunhuguo, k'i nọzi e songbuni onye-nkuzi?" 36 Kanị, ogen ihieni wẹ rị e ku gi feban Jesu ntin†, ọ nọ si Jairosi, "Atule egun, ka kwerihu!"

37 Jesu anini ndi ozo son ẹ kari Pita lẹ Jemisi lẹ Jonu nwenẹ Jemisi. 38 Ogen wẹ gi ru iwe onye-isi ulo-ofufe hụ wu Jairosi, Jesu a hun oken isusu lẹ ndi rị a kwan ẹkwan, e goshi elu. 39 Ogen o gi banye ime ulo, ọ nọ si wẹ, "Kị wu isusuni? Kị onu rị a kwanni? Nwata ahun a nwunhunnị, ọ rihu uran!" 40 'Ya wẹ nọ muma Jesu emu. Kanị, ogen o gi chupuguu wẹ ile ezi, ọ nọ weri nedi lẹ nne nwata ahun lẹ umu-azuun a eto ahun ya lẹ wẹ wị, wẹ ile nọ wiri banye mmughe ebe nwata hụ dine. 41 'Ya ọ nọ kwondon nwata hụ ẹka, si a, "Talita, kum!" 'Ya wu, "Nwata okpoho, m si i lihi!"

42 Ozigbo, 'ya nwata ahun nọ lihi oto, jehunmeme. (Nwata hụ wu nwa ahụ mmẹbuo.) Ọ nọ tukemẹ wẹ ile ẹnya. 43 Jesu nọ dokemẹ wẹ ẹka ntin, si wẹ a gwakwole onye owule ihien meni, ọ nọ si wẹ, ye nwata hụ ihien-oriri ri.

Isi Nke Isin

Ndi Obodo Nazareti A Ju Jizosị
(Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

1 Jizosị a gha ebenu pu, ọ nọ si obodo ẹ wu Nazareti*, umu-azuun a nọ sọnmẹ ẹ. 2 Ọ ru Uhoihin Izu-iken, ọ nọ kuzime ime ulo-ofufe. Ọ tụ ndi bu oda rị a nun'a ẹnya, wẹ hụ a si, "Elebe ke okennyeni nọ nwonhen ihien ndini ile? Elee

† **Isi Nke Isen:36** mọbu: Kanị, Jesu egonden ntin ihien wẹ rị e ku.

* **Isi Nke Isin:1** obodo ọ nọ sue

amamihięn wu hunnį wę ye e? Elebe k'ọ nọ nwọnhen ikęn o gi a run okęn ọrun-atumęnya ndįnį ọ rį a run? ³ Ọnwan eļę Kapįnta, nwa Meri? Ọnwan eļę nwęnę Jemisi lę Josisi? lę Judasi lę Saimonu? Eļę ęnyi lę umunę-ę-ikpoho rį ebenu?" Ya ke izize e nọ ban we, wę nọ legberi e.

⁴ Jizosi nọ si wę, "W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe ọwule węzuka ime obodo e lę ebe ndi nke e rį lę ime ezi-lę-ulo a."

⁵ Ọ sanį ęka run ọrun-atumęnya ebęhu, kari ndi buleni ọda emu rį a ku o bu ęka kwasį zuo. ⁶ Ọ nọ tu a ęnya ni enwe wę okukwe.

Jesu E Zipu Umu-azuun Mmębuo Hu (Mat 10.5-10; Luk 9.1-6)

Ya ke Jesu nọ jęsonmęmę obodo-obodo męsonmę ękere-ękere rį egerę hu, a kuzi we. ⁷ Ọ nọ kpọ umu-azuun a mmębuo hu, zipu wę mmadu ębuo-ębuo, ye wę ikęn w'e gi a chupụ eje-mmọn. ⁸ Ọ si wę, unu jęnkoni, ewerile ni ihien ọwule kari okpo: ewerile ni ihien-oriri mọbu egho, ebule ni ęka. ⁹ Yiri ni akpukpo-uku; ka ewerile ni ęwo ọzọ che ni hun ọnu yi. ¹⁰ Ọ si wę, "Ulo ọwule ọnu banye, nọdi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. ¹¹ Kani, obodo ọwule nabannhanlęni unu, mọbu ju ni egonko wę ọnu ntin, unu pukoni, kpukpupu ni ęjan rį ọnu uku toni wę. Iya jęnko d'a wuru ihien w'e gi shiagbu we ęri."

¹² Ya wę nọ jęnme d'e gwasonmę wę roghari; ¹³ a chupusonmę wę eje-mmọn bu ọda, a tankpu ndi emu rį a ku udeń olivu, a zuo wę.

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku (Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Eze wu Herodu nọ nu ihien ndinį Jesu rį e mę—makęni ęfan Jesu a kpogbariọle. O nwę ndi rį a si, "Jonu hun e mę mirin-Chuku ro, ọ ghaguo onwun lihi, 'ya hain o gi nwę ikęn o gi a run ọrun-atumęnya ndinį.'" ¹⁵ Ndi hu ime wę si, "Elaija ro." Ndi ọzọ si, "Onye-amuma ro—rike ndi-amuma mbu." ¹⁶ Kani, oęn Herodu gi nu a, ọ nọ si, "Jonu hun m bepụ isi a ghaọle onwun lihi."

¹⁷ Herodu ku ęnina makęni Herodu lę enwen e zi wę d'a nwunrun Jonu, kęn e egbun, kpokin e ye ulo-ngan, make ufiri Herodiasį nwunye nwęnę Herodu wu Filipu, hun Herodu jęn d'a luma; ¹⁸ ufiri ni Jonu si Herodu, "Iwu ekwerini n'i weri nwunye nwęnę i luma; i rį a dan Iwu Osolobuę." ¹⁹ Ize Jonu nọ zeme Herodiasį; o te cho n'o gbu Jonu, kalę ọ sanį ęka. ²⁰ Egun Jonu a tu Herodu makęni Herodu a maringho ni Jonu wu onye ezi-omumę lę onye rį nsọ, Herodu aninį wę gbu e. Ọ sọ Herodu n'o gọn ntin oku Jonu ọsọn'a n'o gbu e mgbu obi oęn ọwule o gi nu a.

²¹ Omęguu, efe nọ puhani Herodiasį uhuhin hu wę gi a nyanhan omumu Herodu. O ru uhuhin hu, Herodu nọ kpọ oriri hi-ogbe. Ndi ọ kpọ 'ya wu oriri wu ndi-isi Ọrun-ebo lę ndi oki-agma, lę ndi wę marin amarin ime Galili. ²² Oęn nwa Herodu okpoho hun w'a kpọ Herodiasį gi puha, ten egu, ọ nọ sọ Herodu lę ndi-obja a usuo ọda-oda; Herodu nọ si nwata hu, "Riọ m ihien sọ n'i, m jęnko d'e ye i y'e." ²³ Ọ nọ kun iyi, si, "Ihien ọwule i riọ m, m sikọ d'e ye i y'e, ọsọn'a n'i si m kebe ali-eze m kọ ębuo ye i azuun ohu." ²⁴ Nwata okpoho hun nọ jęn d'a ju nne e, si, "Kini ke m sikọ d'a riọ?" Nne e nọ za a, si, "Isi Jonu hun e mę mirin-Chuku." ²⁵ Ozigbo, ọ nọ gbakin-azuun buru eze, sọ a, "M cho n'i gi mgbadon s ye m isi Jonu hun e mę mirin-Chuku kikenį!" ²⁶ Ihienni nọ fu eze, kani, makęni iyi o kun lę ndi obja a, ọ chonį n'ọ si nwata-okpoho hu mba. ²⁷ Ọ

nọ zi onye-agma ime ndi ri e dun'e e che e nche jen d'e behe isi Jonu. Onye-agma hu no jen ime ulo-ngan, bepụ Jonu isi. ²⁸ O no gi mgbadon buhe e, bu e ye nwata-okpoho hu, nwata-okpoho hu no bu e jenni nne e. ²⁹ Ogen umu-azuun Jonu gi nu ihieni, we no bia d'e buru ehụ a li.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

³⁰ Ogen ndi-ozu hu pu-ichen gi lwa, we no fihunme Jizosi; we no gwa a ihien ile we run le ihien ile we kuzi. ³¹ O no si we, "Puhā ni, ni enyi si ebe ihian bileni keni unu zu iken ekere!" (O ku ihieni make ni ndi bu oda ri a bia, a la, nke wu ni Jesu le umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri.) ³² Iya le we suo no banye ugbo-mirin si ebe ihian bileni. ³³ Ndi bu oda hun we ke we jenko, we no marin ni uwe ro, ya we no gha obodo ri ichen-ichen weri uku gbama oso, buni we uzo ru ebahun. ³⁴ Ogen Jesu gi gha ime ugbo puha, o hun igunrun ahun hi-ogbe, omiken we e jun e obi, make ni we no ke atunrun nwonleni onye-ndu, o no kuzime we ihien bu oda.

³⁵ Ogen eki gi gime, 'ya umu-azuun a no bia d'e kunrun e, si, "O nwonni onye bi ebeni enyi ri bu ohihi a gbamaguo; ³⁶ gbashia ndini ni we shi ali-ofia le obodo ndi mesonne ekere-ekere ri ehụ ebeni d'e nonrin ihien we jenko d'e ri." ³⁷ Jesu no si we, "Onu le enwen unu, ye ni we ihien we siko d'e ri." We no ju a, si, "Ni enyi hun egbo onu akpu-uhuhin ogun-iri nonye ndini ile bredi we k'e ri?" ³⁸ Jesu no si we, "Ogbe bredi ole ke onu gi? Jen ni d'e lele e." Ogen we gi leleguu a, we no si a, "Ogbe isen le azun ebuo." ³⁹ O no si we gwa ndi hu nodi ali okudu-okudu elu irurue ndun ri ebegu.

⁴⁰ Ndi hu no nodisonme okudu-okudu: ndi hu ime we madu ogun-isen, ogun-isen, ndi hu ime we iri-kwasị-ogunnaị, iri-kwasị-ogunnaị. ⁴¹ O no wesi ogbe bredi isen hu le azun ebuo hu enu, lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele. O no bebe bredi ndi hu buye umu-azuun a d'e ye we. O no kebezikwo ni we azun ebuo ndi hu.

⁴² We ile no rijunchanrin efo. ⁴³ Ogen we gi tutukomeguu bredi le azun we rihodu, o jun ukpali mmebu. ⁴⁴ Ikennye ri ime ndi ri ihien-oriri hu wu mmadu ogun-iri kwasị nnu-mmebu, 'ya wu nnu-uku isen.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin
(Mat 14.22-23; Jon 6.15-21)

⁴⁵ Jesu no zipu umu-azuun a ozigbo, si we banye ime ugbo keni we bu n'e uzo si Besaida hun ri azun ohimin hu hun-ebō. 'Ya nwen nke no gbashia igunrun hu. ⁴⁶ Ogen o gi gbashiaguu we, o no si elu ugu d'e me ekpere. ⁴⁷ O ru ogen enyasi, ugbo e ru etintinnaị mirin ahun bu Jesu suo ri akpakali. ⁴⁸ O no hun a n'o ri a fu we onun inyanishi ihun makele ufere ri e bukin we azun. Ihien rike okuloku eto utuntun, o no jenhēn ijen elu mirin d'e kunrun we. O te k'a ghafe we. ⁴⁹ Ogen we gi hun a k'o jenko ijen elu mirin, we ro ni onye-mmōn ro, 'ya we no yi oro — ⁵⁰ make ni egun tuma we ke we ile hun a. Jesu no kuye ni we oku ozigbo, si, "Mme ro, atule ni egun!" ⁵¹ Ya o no banye ni we ime ugbo, ufere hu no kusị. O no tukemme umu-azuun a enya, make ni ⁵² aghotanị we onun-atumenya ahun o gi bredi hu run, make ni obi we ze eze.

Jesu A Zuo Onye Emu Ri A Ku Ime Genesareti
(Mat 14.34-36)

⁵³ Ogen we gi fetuguu "ohimin" hu, e ru we obodo Genesareti, we no lime ugbo-mirin we ebegu. ⁵⁴ Ozigbo we gha ime ugbo-mirin puha, ndi ri ebegu no marin ni Jesu ro. ⁵⁵ We no gi oso ghagbame egerē hu ile, e gi ute e buhe ndi

emu rɩ a kɩ ebe ɔwɩlɛ wɛ nɩ nɩ 'ya k'ɔ rɩ. ⁵⁶ Ebe ɔwɩlɛ Jesu jɛn—kɛ obodo mɛ ntɩn kɛ hɩn shɩa-ɛfɔ kɛ alɩ-ɔfɩa, wɛ hɩ e bu ndɩ emu rɩ a kɩ a tɔ imɛ afɩa, a rɩɔ Jesu nɩ wɛ mɛtɩhɩ ntɩn ɛwuru ɛ ɛka; ndɩ ile hɩn mɛtɩ a ɛka nɔ dɩnhɩn.

Isi Nke Eṣa

Odinalɩ Ndɩ Nɛdi Kani (Mat 15.1-9)

¹ Ndɩ Itu-Farisi lɛ ndɩ hɩ imɛ ndɩ-nkuzi Iwu hɩn gha Jerusalem bɩa nɔ fihunmɛ Jesu. ² Wɛ nɔ hɩn a nɩ ndɩ hɩ imɛ umu-azɩun a rɩ e gi ɛka runɩ e ri ihɩɛn-oriri, ya wɩ, ɛka wɛ kwɔlɛni kɛ wɛ dɔn a kwɔ.

³ (Makɛni ndɩ Itu-Farisi lɛ ndɩ Ju ile ara ri ihɩɛn-oriri mmanɩ wɛ kwɔ ɛka hɩn wɛ gi e dɔnmɛ enwɛn wɛ nsɔ. W'e gi e e mɛzu omɛnalɩ ndɩ nɛdi wɛ kani; ⁴ wɛ gha afɩa lua, erikɔ wɛ ihɩɛn ɔwɩlɛ mmanɩ kɛ wɛ chanchanguu enwɛn wɛ;* o nwɔnsɔnmɛzi imɛrinmɛ ihɩɛn w'e mɛ hɩn wɛ gi e dɔnmɛ omɛnalɩ; kɛ ɩchanchan mkpu, ite, lɛ ihɩɛn ndɩ ɔzɔ wɛ gi igwe mɛmɛ, hɩn w'e gi e shi ihɩɛn-oriri lɛ ihɩɛn wɛ gi e dɩnɛ.)

⁵ Ya ndɩ Itu-Farisi lɛ ndɩ-nkuzi Iwu ahɩn nɔ nwan ju Jesu ajuju, sɩ, “Kɩ hain umu-azɩun ɩ gilɛni e dɔnmɛ omɛnalɩ ndɩ mbu, e gi ɛka runɩ e ri ihɩɛn-oriri?”

⁶ Ọ nɔ sɩ wɛ, “Ezioku kɛ Azaya ku banyeni unu ndɩ ihunnaɩ ebɛhu wɛ nɔ de ɛ nɩ:

'Ndɩni gi ugbon-ɔnu

a gbaye m,

kalɛ obi wɛ

e tekɛ ebe m rɩ;

⁷ ofufe ɔlal'iwi

kɛ wɛ rɩ e fe m,

w'a kuzi omɛnalɩ ihɩan tumɛ

nɔkɛ sɩ Iwu Osolobue rɔ.

⁸ Ọnu e bu Iwu Osolobue che usɔ, kwɔnkɛnmɛ omɛnalɩ ihɩan.”

⁹ Ọ nɔ sɩ wɛ, “Ọnu marɩn kɛ unu dɔn a kpachanpu ɛnya a lato Iwu Osolobue, kɛni ọnu hɩn uzɔ e dɔnmɛ ɔdinalɩ unu! ¹⁰ Makɛni, Mozizi sɩ, 'Gbaye nɛdi i lɛ nne i', sɩzi, 'Onyɛ ɔwɩlɛ kpari nɛdi ɛ mɔbu nne ɛ, wɛ k'e gburɩrɩ a.' ¹¹ Kani, unu sɩ nɩ onyɛ sɩhu nɛdi ɛ mɔbu nne ɛ, 'E wegɔ m ihɩɛn nkɛ m'e ye i ye Osolobue oyiye,' ¹² ɔhɩn e higuɔ, unu a nɩkozi a mɛni nɛdi ɛ mɔbu nne ɛ ihɩɛn ɔwɩlɛ. ¹³ Ẹnina kɛ unu gi e mɛ oku Osolobue a pazilɛ ire kɛni ọnu hɩn uzɔ chedɔn omɛnalɩ unu a kuzi. Unu e mɛsɔnmɛzi ihɩɛn bu ɔda nɔ ɛnina.”

Ihɩɛn Ndɩ E Mɛru Ihɩan (Mat 15.10-20)

¹⁴ Jesu nɔ kpɔzunhanzi igunrun hɩ, sɩ wɛ, “Ọnu ile, gon ni m ntɩn, nɩ unu ghɔta: ¹⁵ O nwɔnni ihɩɛn a banye imɛ ihɩan hɩn e mɛrun'a. Kama, ihɩɛn gha imɛ ihɩan puha wɩ ihɩɛn e mɛrun'a.” ¹⁶ [Onyɛ nwɛ ntɩn o gi a nɩ ihɩɛn y'a nɩ.]

¹⁷ Ogen o gi na igunrun hɩ tɔ banye imɛ ulɔ, 'ya umu-azɩun a nɔ sɩ a kɔwa nɩ wɛ ilu hɩ. ¹⁸ 'Ya ọ nɔ sɩ wɛ, “Ya wɩ, unu lɛ enwɛn ọnu aghɔtazɩkwɔni? Unu aghɔtanɩ nɩ ɛlɛ ihɩɛn banye imɛ ihɩan e mɛru a? ¹⁹ Makɛni ọ banyeni imɛ obi ɛ, kani, imɛ ɛfɔ a k'ɔ banye, ọ gha ɛrɩra shi mgbugbu-nsɩn.” (O gi ihɩɛni ku ni ihɩɛn-oriri ile rɩ ɔchan*.) ²⁰ Ọ nɔ sɩzi, “Ihɩɛn gha imɛ ihɩan puha wɩ ihɩɛn e

* **Isi Nke Eṣa:4** ...wɛ gha afɩa lua, erikɔ wɛ ihɩɛn ɔwɩlɛ mmanɩ kɛ wɛ chanchanguu enwɛn wɛ kɛ wɛ dɔn a chanchan gi dɔnmɛ enwɛn wɛ nsɔ. † **Isi Nke Eṣa:19** Ya wɩ nɩ wɛ jɛnkɔ d'a saɛka rɩ wɛ ile.

m̄erun'a. ²¹ Makeni, ime ihian, ime obi ihian, ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, udi ughere ri ichen-ichen, izun-ohin, igbu-ochu, ²² ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, enya-uku, ime ihien-ifenren, ndufie, obibi 'mme-nwon-enwen-m,' enya-ufu, nkuto, mpache le nzuzu. ²³ Ime ihian ke eje-ihien ndini ile a gha a puha, e meru a."

Okukwe

(Mat 15.21-28)

²⁴ Jizosi no gha ebegu buli, shi egera Taya. O no banye ime ulo ohu; o te choni ni onye owule marin no ri ebahun, kanj o sani aka zueri.

²⁵ Ozigbo, okpoho ohu eje-mmom ri ime nwa-a-okpoho no nu banyen'e, 'ya okpoho hu no bia d'e gbuwe' osekpu. ²⁶ Okpoho ahun wu onye ali ozo, ele onye Ju; ndi Finishia mu a, Siria wu ali we. O no rijo Jesu no o chupu eje-mmom hu ri ime nwa a. ²⁷ Jesu no si a, "Ni umuka rigude, makeni o rini mma ni ihian buru ihien-oriri umuka tuye ni nkite." ²⁸ 'Ya okpoho hu no si a, "Ezioku ro Di-nwonni-enyi; kale, nkite ri okpuru teburu e ri ifunfun ihien-oriri gha ebe umuka no e ri a danto ali." ²⁹ 'Ya Jesu no si a, "Maka ufiri ihieni i ku, lama, eje-mmom hu a ghaole ime nwa i pu." ³⁰ Ogen o gi ru ulo, o no hun nwata hu k'o dine elu bedi, eje-mmom hu a pugo.

Jesu A Zuo Onye Odin Ghaleni E ku Oku Ohunma

³¹ Jesu no gha egera ali Taya pu, ghashi ali Sidonu puha azuun obodo iri hu nogbamanj hun w'a kpo Dikapolisi, hun nokunme "Ohimin" Galili. ³² We no wehe n'e okennyeh ohu, onye ntin-okin hun ghaleni e ku oku ohunma, we no rijo Jesu no bu aka kwasj a. ³³ Jesu no weri e pu ebahun igunrun hu ri. We e si usuo ebe ihian rileni, o no ru mkpnsin aka ye e ime ntin, juu eson ye mkpnsin-eka, gi eson hu de e ire. ³⁴ 'Ya o no lee enya elu-igwee, gi okwonlusa si, "Efata." Efata wu "Shiapu".

³⁵ Ozigbo, ntin okennyeh hu no shiapu, ire e a topu, o no kume oku ohunma.

³⁶ Jizosi no si we agwale onye owule; kanj k'o don ri a gwa we ekule, erira ke we don ri e kukunme e. ³⁷ O tu we ile enya oda-oda, we no si, "O me ihien ile ohunma! O mede onye ntin-okin numa ihien, mede onye odin kume oku!"

Isi Nke Ɛsa

Jesu E Ye Mmadu Nnu-iri Ihien-oriri

(Mat 15.32-39)

¹ Ogen hu, igunrun ozo hi-ogbe no gbakikome; o meguu, makeni ihien we siko d'e ri arja, Jizosi no kpo umu-azuun a, si we, ² "Omiken igunrunni ri e me m, makeni mme le we a nopule akpu-uhuhin eto, bu enwonzi we ihien we jenko d'e ri. ³ M si we bu egun lama, we siko d'a suohito uzo makele ndi hu ime we gha ebe tegbu enwen e bia." ⁴ Umu-azuun a no ju a, si, "Elebe ke ihian jenko d'a no hun bredi hun siko d'e jun ndini ile efu ime ebeni ihian bileni?" ⁵ O no ju we, si, "Ogbe bredi ole ke onu nwon?" We no za, si, "Esa." ⁶ 'Ya o no si igunrun hu nodisonme ali akpakali; o weri ogbe bredi esa hu, o yeguu ekele, o no bebe we, we we ye umu-azuun a ni we ke ni ndi hu 'ya, umu-azuun a no ke ni igunrun hu 'ya. ⁷ We nwonzikwo azun me kirikirj buleni oda; o yezikwo ekele make azun ndini we, o no si umu-azuun a kezikwo ni we 'ya. ⁸ Igunrun hu no ri, efu e jun we, ifunfun e hoduni hun we kponkikome jun ukpali esa. ⁹ Ndi ri ihien-oririni ri ihien rike mmadu nnu-iri. 'Ya o no gbashja igunrun hu. ¹⁰ Ya le umu-azuun a no banye ugbo-mirin ozigbo si egera Damanuta.

Nɔɩ Itu-Farisi Sɩ A Ghɔsɩ Wɛ Ihɩen Ahɩma

(Mat 12.38-42; 16.1-4)

¹¹ Nɔɩ Itu-Farisi nɔ bɩa d'e kunrun Jesu, dɔsɔnmɛ ɛ ndɔndɔ, sɩ a ghɔsɩ wɛ ahɩma *hɩn sɩkɔ d'a ghɔsɩ wɛ n'o* gha elu-igwee bɩa. Wɛ gi ihɩenni shi n'ɛ ɔnyan. ¹² Kanɩ, Jesu nɔ sun ɔkɛn udɛn, sɩ, “Kɩ haɩn ndɩ agbɔnɩ gi a chɔ ahɩma? Eziokw kɛ m rɩ a gwa ɔnu, o n'wɔnni ahɩma ɔwɩlɛ wɛ jɛnkɔ d'a ghɔsɩ agbɔnɩ!” ¹³ O nɔ na wɛ tɔ, banyezi imɛ ugbo-mirin, fetu azuɩn hɩn-ɛbɔ.

Yisti Nɔɩ Itu-Farisi Lɛ Nke Hɛrɔdu

(Mat 16.5-12)

¹⁴ Umɩ-aazuɩn a nyanhannɩ weri brɛdi; ogbe ohu sɔɔ kɛ wɛ gi imɛ ugbo-mirin ebɛhɩ. ¹⁵ Jizɔsɩ nɔ dɔ wɛ ɛka ntɩn, sɩ wɛ, “Elekwɔ nɩ ɛnya! Kpachanpɩkwɔ nɩ ɛnya makɛ yisti ndɩ Itu-Farisi lɛ nke Hɛrɔdu.” ¹⁶ Wɛ nɔ sɩ ibe wɛ, “O ku ihɩenni makɛni ɛnyi e gi brɛdi.” ¹⁷ Jesu a marɩnguɔ ihɩen wɛ ri e ku, ɔ nɔ sɩ wɛ, “Kɩ haɩn unɩ gi e ku oku brɛdi ɔnu gilɛni? Unɩ e ke leghamakwɔ nwan uzɔ? Unɩ e ke ghɔtakmakwɔ nwan? A kpɔkinguɔ wɛ obi unɩ?” ¹⁸ ɔnu nwe ɛnya bu unɩ a ra gi ɛ legha uzɔ? Unɩ nwe ntɩn bu ɔnu a ra gi wɛ nɩ ihɩen? Unɩ a nyanhannɩ? ¹⁹ Ogen m gi bebe ni mmadu ɔgun-iri-kwasɩ-nnu-mmɛbɩɔ ogbe brɛdi isɛn, ukpalɩ ole kɛ ifunfun ɛ wɛ rihɔdu jun?” Wɛ nɔ sɩ a, “Mmɛbɩɔ.” ²⁰ O sɩzi wɛ, “Ogen m gi bebe ni mmadu nnu-iri ogbe brɛdi ɛsa, ukpalɩ ole kɛ ifunfun ɛ wɛ rihɔdu jun?” Wɛ nɔ sɩ a, “ɛsa.” ²¹ Ya ɔ nɔ sɩ wɛ, “Unɩ e ke ghɔtakwɔ nwan?”

Jesu A Zɩɔ Okɛnnyɛ ɛnya-ishi Imɛ Obodo Bɛsaɩda

²² E ru wɛ Bɛsaɩda, wɛ nɔ wɛhɛni Jesu okɛnnyɛ ɛnya-ishi, rɩɔ a n'o mɛtu a ɛka. ²³ O nɔ weri okɛnnyɛ hɩ ɛka, du ɛ pu imɛ obodo hɩ, ogen o gi buguu ɛsɔn che ɛ ɛnya, buguu ɛka kwasɩ a, ɔ nɔ ju a, sɩ, “O n'wɔnghɔ ihɩen i hɩn?” ²⁴ Okɛnnyɛ hɩ e lee ɛnya elu, ɔ nɔ sɩ, “M hɩ e legha ihɩan, kanɩ wɛ nɔ kɛ osisi rɩ e jɛn ijɛn.” ²⁵ Ya Jizɔsɩ nɔ buzi ɛka che ɛ ɛnya; ɔ kparapu ɛnya, ɔ nɔ leghamazɩ uzɔ, leghama ihɩen ile ɔhɩnma. ²⁶ Ya Jizɔsɩ nɔ zi ɛ lama, sɩ, “I lakɔni, abanyekwɔlɛ imɛ obodo d'a gwa wɛ.”

Pita E Ku Onyɛ Jizɔsɩ Wu

(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Jesu lɛ umɩ-aazuɩn a nɔ si obodo ndɩ mɛ ɛkɛrɛ-ɛkɛrɛ hɩn nɔkunmɛ obodo Sizerɩa-Filipi; ebe wɛ jɛnkɔ, ɔ nɔ ju umɩ-aazuɩn a, sɩ, “Onyɛ kɛ wɛ sɩ nɩ 'ya kɛ m wu?” ²⁸ Wɛ nɔ za a, sɩ, “O nwe ndɩ sɩ nɩ i wu 'Jonɩ hɩn e mɛ mirin-Chuku' ndɩ ɔzɔ sɩ, 'ɛlaɩja' ndɩ ɔzɔ sɩ, 'Onyɛ ohu imɛ ndɩ-amɩma mbu.' ” ²⁹ O nɔ ju wɛ, sɩ, “Onyɛ kɛ ɔnu lɛ enwɛn unɩ sɩ nwan nɩ 'ya kɛ m wu?” Pita nɔ za a, sɩ, “Iyɩ wu Kraɩstɩ*, Onyɛ Hɩ Osolobue Tume.” ³⁰ Jesu nɔ dɔkɛnmɛ wɛ ɛka ntɩn, sɩ wɛ agwakwɔlɛ onyɛ ɔwɩlɛ onyɛ ɔ wu.

Jesu E Ku ɛ N'o K'a Nwɩn, Lihizi

(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Jesu nɔ kuzimɛ umɩ-aazuɩn a, nɩ, Nwa nke Ihɩan jɛnkɔ d'a ta okɛn afunfun rɩ ichɛn-ichɛn, ndɩ-isi lɛ ndɩ-isi nchɩ-ɛjan lɛ ndɩ-nkuzi Iwu sɩkɔ d'a ju a tɔ. Wɛ jɛnkɔ d'e gbu ɛ; kanɩ, hɩn m'ɛ akpu-uhɩhɩn ɛtɔ, o jɛnkɔ d'a gha ɔnwɩn lihi. ³² O gwapu wɛ ihɩen ndɩni, o gini ilu ku ɛ. Pita nɔ weri ɛ si usɔɔ jugbɔma a. ³³ Kanɩ, o gbɛhutu, lee umɩ-aazuɩn a, ɔ nɔ jugbɔ Pita, sɩ, “Gha ebe m rɩ pu, Ekwɛnsɩ! Makɛni y'a rɩni e ro nke Osolobue, kanɩ, nke ihɩan!”

* Isi Nke Esatɔ:29 Mezaya

34 O nɔ kpɔzɔnhan igunrun hɔ lɛ ɔmɔ-azɔɔn a, sɔ wɛ, “Onyɛ ɔhɔ n'ɔ wurɔ nwa-azɔɔn m, onyɛ hɔ jɛnkɔ d'a juriri enwɛn ɛ, buru obe† ɛ, sɔnmɛ m. 35 Makɛni, onyɛ ɔwulɛ ɔhɔ n'ɔ ghe isi, isi ɛ jɛnkɔ d'a tɔ a; onyɛ ɔwulɛ tuhu ndɔn a makɛ ufiri mmɛ lɛ ozioma jɛnkɔ d'a zɔɔpuha ndɔn a. 36 Elee erere ke ihian jɛnkɔ d'e nwonhɛn omɛni o nwonrin ɔwa ile kalɛ o tuhu umɛ-ndɔn a? 37 Eghɛɛ, kɔni ke ihian jɛnkɔ d'a saɛka ye gi gbari umɛ-ndɔn a. 38 Onyɛ ɔwulɛ hɔn ri e mɛ ifɛnrɛn m lɛ ihien m ku imɛ agboni jogbu enwɛn ɛ enya rilɛni ɔzɔ ohu, mmɛ wɔ Nwa nke Ihian siko d'e mɛ ifɛnrɛn onyɛ hɔ ogen mmɛ lɛ ndi mmɔn-ozɔ ri nsɔ jɛnkɔ d'e gi bia—ogen ahɔn m jɛnkɔ d'e gi oghɔ Nɛdi m bia.”

Isi Nke Iteneɔ

1 Jesu nɔ sɔzi wɛ, “Ezioku ke m ri a gwa ɔnɔ, o nwon ndi wuzo ebeni hɔn jenkoleni d'a nwon d'e ru mgbe wɛ hɔn Ali-eze Osolobue k'o gi ikɛn hi-ogbe bia.”

Jizosɔ E Nwonhuto (Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

2 Akpu-uhuhɔn isin a ghafeguu, Jesu nɔ weri Pita lɛ Jemisi lɛ Jonu, duru wɛ shi elu-ugu jɛn elu oda-oda, ya lɛ wɛ sɔɔ nɔ nodi ebɛhu. Id'ɛnya ɔmɔ-azɔɔn a ebɛhu, Jesu nɔ nwonhuto, 3 ɛkwa a nɔ hɛnrin nke ɔchan, e gbuke—nwunkari hɔn onyɛ ɔwulɛ ri imɛ ɔwa jɛnkɔ d'a saɛka sɔ wɛ. 4 ‘Ya ke Elajja lɛ Mozizi nɔ nwonpuha ebɛhu wɛ ri, e sɔn Jesu e ku oku. 5 Pita nɔ si Jesu, “Onyɛ-nkuzi, ɔ rika mma ni ɛnyi nodichanrin ebeni! Ni ɛnyi mɛmɛ ɔdu ɛtɔ, ohu jɛnkɔ d'a wɔ nke i, ohu wɔ nke Mozizi, ohu wɔ nke Elajja.” 6 (O marinzi ihien o siko d'e ku, makɛni egun ri a tɔ wɛ). 7 ‘Ya orukpu nɔ puha d'e kpumɛ wɛ; olu nɔ gha imɛ orukpu ebɛhu hanpuha, si, “Onwan wɔ ezi Nwa m; gon n'ɛ ntin!” 8 Wɛ nɔ lehnɔmɛ ɛnya ozigbo, kanɔ a hɔnzini wɛ onyɛ ɔwulɛ kari Jesu sɔɔ.

9 Ogen wɛ lɛ Jizosɔ gi gha elu-ugu hɔn hidanla, ɔ nɔ si wɛ, “Agwakwole ni onyɛ ɔwulɛ ihien unu hɔn d'e ru mgbe Nwa nke Ihian ghaguu ɔnwun lihi.” 10 Wɛ nolɛni gwa onyɛ ɔwulɛ, kanɔ wɛ sɔɔ nodi, wɛ hɔ e ku ɛ, a ju ihien “igha ɔnwun lihi” wɔ. 11 Ya wɛ nɔ ju Jizosɔ, si, “Ki hain ndi-nkuzi Iwu gi si ni Elajja jɛnkɔ d'e bu'zɔ biaguu?” 12 O nɔ za wɛ, si, “Ezioku rɔ ni Elajja siko d'e bu'zɔ bia keni o kwademɛchanrin ihien ile. Ki ɔnɔ rozi nwan ni 'ya hain Ekukwo-nsɔ gi si ni Nwa Nke Ihian jɛnkɔ d'a ta okɛn afunfun, ni wɛ siko d'e legberi ɛ? 13 M ri a gwa unu ni Elajja a biaguo, kanɔ e meguo w'a ihien sɔɔ ni wɛ—rike ke Ehuhuo-nsɔ don ku banyen'ɛ.”

Jizosɔ A Zuo Nwata Okennyɛ Eje-mmɔn Ri Imɛ E (Mat 17.14-21; Luk 9.37-43)

14 Ogen wɛ gi kunrun ɔmɔ-azɔɔn a ndi ɔzɔ, wɛ nɔ hɔn igunrun hi-ogbe fihunmɛni wɛ, lɛ ndi hɔ imɛ ndi-nkuzi Iwu ke wɛ ri a doson wɛ ndondo. 15 Ogen igunrun hɔ ile gi hɔn Jizosɔ, ɔ tɔ wɛ ɛnya ɔda-oda, wɛ nɔ gɔbaburu ɛ d'e kele ɛ. 16 Jesu nɔ ju ɔmɔ-azɔɔn a, si, “Kini ke ɔnɔ lɛ wɛ ri a do?” 17 Onyɛ ohu imɛ igunrun hɔ nɔ za a, si, “Onyɛ-nkuzi, m wɛhɛ n'i nwa-m-okennyɛ; eje-mmɔn hɔn ghalɛni a ni a e ku oku ri imɛ ɛ; 18 ogen ɔwulɛ o gi kwondɔn ɛ, o bu ɛ e gbe ali, ufofo a gboma a ɔnɔ, ɔ tama nkwenrɛn-eze, ɛhɔ a ile e shiri. M si ɔmɔ-azɔɔn i wɛ chupu eje-mmɔn hɔ, kanɔ asani wɛ ɛka.”

† **Isi Nke Ɛsatɔ:34** Ogen ahɔn, ndi Rom e gi obe wɛ gi osisi mɛmɛ e gbu onyɛ wɛ ma ikpe-ɔnwun. Onyɛ hɔ e buru obe ɛ sɔnmɛ ndi-agma hɔn jenkɔ d'a kpɔgbun'ɛ. Wɛ kpɔmaguu a elu-obe, a nodi wɛ ebɛhu e che nche d'e ru n'ɔ nwonhɔn.

19 Jizosɩ nɔ sɩ wɛ, “Euu, agbɔ nwɔnɔlɛni okukwe! Elee ogeɛ ke m'e sɔnrɩ unɩ nɔdi?! Elee ogeɛ ke m'e dinruni unɩ ndidi?! Wehe ni ni m nwata hu!” 20 We nɔ wehe ni Jesu nwata hu. Hun eje-mmɔn hu gihu hun Jesu, ɔ nɔ dɔma nwata hu, nwata hu nɔ dan alɩ, kpereme, ufofo a gbɔma a onu. 21 Jesu nɔ ju nedi nwata hu, sɩ, “Kete elee mgbe ke ihieni bidon e?” ɔ nɔ sɩ, “K'o ri nwa-ndu k'o dɔma a. 22 Imerinme ogeɛ, ɔ tu a e ye ime okun le ime mirin kenɩ o gbu e. Kanɩ, omeni i saeka me ihien owule, y'e me ni enyi omiken, yeni enyi eka.” 23 Jesu nɔ sɩ a, “I sɩ, ‘Omeni i saeka?’ ɔ nwɔnni ihien we ghaleni e ri-eka e me ni onye nwe okukwe.” 24 Ozigbo, nedi nwata hu nɔ dankpɔpu ekwan, sɩ, “E kwerighɔ m, ye ni m eka ebe m noleni nwe okukwe!”

25 Ogeɛ Jesu gi hun a ni igrunrun ri a gbaha d'e kunrun we, ɔ nɔ jugbo eje-mmɔn hu, sɩ a, “Iyɩ eje-mmɔn odin hun ri a napu nwatanɩ iku-okule ihien, m sɩ i gha ime nwatanɩ pu! Abanzile ime e ozɔ!” 26 Mmɔn hu nɔ yi oro; ɔ dɔkenmeguu nwata hu, ɔ nɔ gha ime e puha. Nwata-okennyɛ hu nɔ richanrin ke ozun, nkesini ndi bu ɔda nɔ sɩ, “O nwunole!” 27 Kanɩ, Jesu nɔ kwɔndɔn nwata ahun eka, tu udɔn yen'e eka lihi, ɔ nɔ turu ɔto.

28 Ogeɛ Jizosɩ gi banyeguu ime ulo, umu-azuun a nɔ ju a ebe ya le we suo ri a, sɩ, “Kɩ haɩn enyi gileni saeka chupu a?” 29 ɔ nɔ sɩ wɛ, “Ekpere* suo ke we gi a sa eka a chupu udini.”

Jesu E Kuzi Oku Onwun A, Kuzi N'o K'e Lihi
(Mat 17.22-23; Luk 9.43-45)

30 Jizosɩ le umu-azuun a nɔ pu ebahun, ghasi Galili. Jesu achonɩ ni onye owule marin ebe we ri, 31 makeɩi ɔ ri a kuzi umu-azuun a, a sɩ wɛ, “We siko d'e we Nwa nke Ihian ye ndi siko d'e gbun'e; kanɩ, we gbuguu a, nke akpu-uhuhin eto, o lihi.” 32 Kanɩ aghotanɩ we ihien ɔ ri e ku, bu egun anini we ju a utaa.

Onye Kachanrin Ibe E Ime Umu-azuun Jesu?
(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)

33 E ru we Kapanom, ogeɛ we gi banyeguu ime ulo, Jizosɩ nɔ ju umu-azuun a, sɩ, “Kɩ unu rɩde a do ogeɛ enyi gi ri uzɔ?” 34 Kanɩ azani we Jesu, makeɩi ke we ri uzɔ, we ri a do onye kachanrinni ime we ile.

35 Jesu a nodi alɩ, kpɔ umu-azuun a mmebuɔ hu, sɩ wɛ, “Onye owule cho n'o wuru onye ibuzɔ, ya wuru onye ikpazuun, ya wuru odibo onu ile.” 36 ‘Ya ɔ nɔ weri nwata ohu, bu e tumɛ ihun we. ɔ nɔ kon eka ye e olu, sɩ wɛ, 37 “Onye owule nabanhan onye ohu ime ndini make ufiri m, nabanhan m; onye owule hun nabanhanni m, ele mme k'o nabanhan, kanɩ onye hun zihɛ ni m k'o nabanhan.”

Onye Ghaleni A Lu Onu Ogun Ri Azuun Nke Unu
(Luk 9.49-50)

38 Jonu nɔ sɩ Jesu, “Onye-nkuzi, enyi hun okennyɛ ohu k'o ri e gi efan i a chupu eje-mmɔn, enyi nɔ sɩ a kusɩ a, makeɩi ɔ rini e sɔn enyi.” 39 Kanɩ Jesu nɔ sɩ a, “Akusile n'a; makeɩi ɔ nwɔnni onye gi efan m runghu orun-atumenya hun siko d'e kujakenrin oku m. 40 Makeɩi onye owule hun ghaleni a lu enyi ogun ri azuun nke enyi. 41 Ezioku ke m ri a gwa onu, onye owule ye unu mkpu mirin ohu ra makele unu ri a za efan Kraisti, jenko d'a narin ugwo orun a.”

Ihien E Buhe Njo
(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)

* Isi Nke Itenei:29 mɔbu: ekpere le ibu-onu

42 “Onyẹ ọwụlẹ hụn mẹ onyẹ ohu ime ụmụeka ndịni kwereini ni m mẹ njo, o ka mma ni wẹ yime onyẹ ahun ọlo hi-ogbe olu, tu a ye ime ohimin. 43 ‘Ya wu, omeni eka i a hain i mẹ njo, bepụ a. O ka mma ni i gi ehụ zulenị oke banye ndun kari ni y’e nwongho eka ebuo, bu y’e si okun-mmọn, okun hu ghaleni e tinyun. [44 Ohoṛi ri ebahun a ra nwun, okun rin’a ara tinyun.] 45 Omeni uku i a hain i e mẹ njo, bepụ a: o ka mma ni dan nguro banye ndun kari ni y’e nwongho uku ebuo bu y’e si okun-mmọn. [46 Ohoṛi ri ebegu a ra nwun, okun rin’a ara tinyun.] 47 Omeni enya i a hain i e mẹ njo, gupụ a, o ka mma ni gi enya ohu banye Ali-eze Osolobue kari ni y’e nwongho enya ebuo, a tu wẹ i ye okun-mmọn. 48 Ohoṛi ri ebegu a ra nwun, okun rin’a ara tinyun.”

49 “Wẹ k’e gi okun mē ihian suo ke wẹ don e gi nnu e mē ihien a suo. 50 Nnu ri mma; kari, o tuhu usuo a, nani ke y’a don mē e n’o suomazi usuo? A no ni ke nnu ebe ibe unu ri; e mē ni ni udon a ri egbata onu le ibe unu.”

Isi Nke Iri

Jesu A Kuzi Banyeni Mkpechan (Mat 19.1-12; Luk 16.18)

1 Jesu no gha Kapanom shi egberẹ Judia le n fetu Iyi Jodani. Igunrun ihian a gbakikomezi ebe o ri. O no kuzime wẹ ke o don e mē ogen ọwule.

2 ‘Ya ke ndi Itu-Farisi no bja d’e kunrun Jesu, gi ajaju shin’ẹ onyan, si a, “Iwu enyi e kweregho ni okennyẹ kpechan nwunye ẹ?”

3 O no za wẹ, si, “Kinj ke Mozizi gwa onu?”

4 Wẹ no si a, “Mozizi si ni okennyẹ jenko d’a saeka de ehuhuo-mkpechan, kpechan nwunye ẹ.” 5 Kani Jizosi no si wẹ, “Ufiri ni obi unu e zekẹ k’o gi deni unu iwuni, 6 kale, gha isi mbidon ahun Osolobue gi ke ihien lala ‘Osolobue ke wẹ oken le onyennyẹ’ ri ke ke Ekwkwọ-nsọ don ku ẹ, o no si: 7 ‘Makẹ onwan, okennyẹ siko d’a lato nedi ẹ le nne ẹ, d’a banye ni nwunye ẹ, wẹ ebuo e henrin ohu.’ 8 Wẹ ebuo a wuru ehụ ohu. ‘Ya wu, elezi wẹ ebuo, kani ehụ ohu. 9 Ya wu nwan ni ihien Osolobue wegbama, onyẹ ọwule ekebele ẹ.”

10 Ogen wẹ gizi ri ime ulo, ‘ya umu-azuun a no juzi a oku mkpechanni. 11 O no si wẹ, “Onyẹ ọwule kpechan nwunye ẹ luma okpoho ozo, gherẹ aghere; o meole nwunye ẹ njo. 12 Eriazikwo, okpoho kpechan di ẹ, luma okennyẹ ozo gherẹ aghere—o zoguọ oku ye ofia.”

Jesu A Gozi Umụ-ndu (Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

13 O nwon ndi ri e wehe ni Jesu umuẹka n’o metu wẹ eka, kani umu-azuun a no jugbo ndi hu weheni wẹ. 14 Ogen Jesu gi hun a, iwe no we ẹ, o no si wẹ, “Ni ni umuẹka bja d’e kunrun m; akusile ni wẹ, makeni Ali-eze Osolobue wu nke ndi no enina. 15 Ezioku ke m ri a gwa onu, onyẹ ọwule nabanhanleni Ali-eze Chuku noke nwa-ndu, abanyeko a.” 16 O no pari umuẹka hu, bu eka kwasi wẹ, gozi wẹ.

Odafin Hu (Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

17 Ogen Jesu gi puko, okennyẹ ohu no gbaha d’e gbun’ẹ osekpụ, si a, “Onyẹ-nkuzi oma, ki m’e mē hūn m’e gi nwehen ndun-itēbite?” 18 Jesu no si a, “Ki hain i gi kpo m onyẹ-oma? O nwonn onyẹ ri mma wezuka Osolobue. 19 ‘Ya maringho ihien Iwu ku: ‘Egbule ochu; agherele, ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; atunarinle ihian ihien ẹ, gbaye nedi i le nne i.’ ”

²⁰ Okennyẹ hụ nọ sị Jesu, “Onyẹ-nkuzi, m hụ e dọnmẹ iwu ndịni ile kete m'a marinle ihien*”

²¹ Kanị Jizosị nọ gi ihien-osisuọ lee ẹ, sị a, “O nwẹ ihien ohu rị a kọn'i: jẹn d'e rekwama ihien ile i nwe; we egbo ẹ ye ndi igbennye—y'e gi ẹ nwẹ akụ-le-uba ime elu-igwee, y'a bja d'e sọnmẹ m.” ²² Ogen okennyẹ hụ gi nụ ihienni, ọ nọ ronmẹ ihun, sūkuru pu, makeni o nwẹ akụ-le-uba ọda.

²³ Jizosị e lehunmẹ ọnya, ọ nọ sị umu-azuun a, “N'ọ fuka orun ebe ndi idafin jenkọ d'a nọ banye Ali-eze Osolobue!” ²⁴ Okuni nọ tu umu-azuun Jizosị ọnya. Kanị Jizosị nọ sịzi wẹ, “Umu m, ni Ali-eze Osolobue fuka orun obanye! ²⁵ Ọ ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wu kamelụ ghafẹ ọnya olodẹn karị ni odafin banye Ali-eze Osolobue.”

²⁶ Ọ tu wẹ ọnya oda-oda, wẹ nọ juma ibe wẹ, sị, “Onyẹ siko d'a sazi nwan ẹka nwẹ nzuopuha?”

²⁷ Jesu e lee wẹ, ọ nọ sị, “Ebe ihian rị, ọ niko mẹ, kanị ẹle ebe Osolobue rị, makeni ihien ile rị nfe ebe Osolobue rị.”

²⁸ Pita nọ sị a, “Lee ẹ, ọnyi a latoguo ihien ile sọnmẹ i.”

²⁹ Jesu nọ sị, “Ezioku kẹ m rị a gwa umu, o nwonni onyẹ hun o meni o gigo ọfiri mmẹ ẹ ozioma natọ ulo, mọbu umunẹ-ekennyẹ mọbu umunẹ-ekpoho, mọbu nne ẹ mọbu nedị e mọbu umu a mọbu ali o nwon, ³⁰ hun jenkoleni d'e nwehen ulo le umunẹ-ekennyẹ le umunẹ-ekpoho le nne le umu le ali—nwonhen wẹ ọzọ ogun-isen, nwehenzikwo ukpokpo; nwehenzikwo ndun itebite ime uwa hun lalanị. ³¹ Kanị, ndi bu oda wu ibuzọ jenkọ d'a kpari azuun, ndi ikpazuun e buru ọzọ.”

Hun M'e Mgbe Eto Jizosị Ku Oku Onwun A Kuzi E N'o Shiko D'e Lihi (Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)

³² Jesu le umu-azuun a rị ọzọ hun wẹ gi jenkọ Jerusalem. Jizosị rị wẹ ihun, ọ hụ a tu umu-azuun a ọnya; egun hụ a tu ndi hun sọnkoni wẹ. Jizosị nọ werizi uwe mmebuọ si usuo, gwama wẹ ihien jenkọ d'e men'e; ³³ ọ sị wẹ, “Gon ni ntin, ọnyi jenkọ Jerusalem; wẹ siko d'e we Nwa nke Ihian che ẹka ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-nkuzi Iwu. Wẹ siko d'a ma a ikpe-onwun, w'e ye ndi wuleni ndi ju. ³⁴ Wẹ jenkọ d'a kpa a ye emu, ju a eson, fian a mkpinsiin, gbu ẹ; kanị hun m'e akp'ohin eto o k'e lihi.”

Ihien Jemisi Le Jonu Rijo Jesu (Mat 20.20-28)

³⁵ Umu Zebedi wu Jemisi le Jonu nọ puha ihun Jesu, sị a, “Onyẹ-nkuzi, o nwon ihien ọnyi cho ni ọnyi rijo i; ọnyi cho ni mē ni ọnyi 'ya.”

³⁶ Ya ọ nọ sị wẹ, “Kị onu cho ni m mē ni unu?” ³⁷ Wẹ nọ sị a, “Kweri ni onyẹ ohu ime ọnyi jenkọ d'a nodi ali ẹka-mmi i, onyẹ ohu a nodi ali ẹka-ekpen i, ime Ali-eze ogbo i.”

³⁸ Kanị Jizosị nọ sị wẹ, “Onu a marin ihien unu rị a rijo. Ni unu saeka ra mkpu afunfun m siko d'a ra mọbu gha ime ihien m jenkọ d'a gha—hunjun ọnya kẹ mme?”

³⁹ Wẹ nọ sị a, “Enyi jenkọ d'a s'eka.” Jesu nọ sị wẹ, “Ezioku, onu jenkọ d'a ra mkpu afunfun m siko d'a ra, hunjuzikwo ọnya kẹ mme; ⁴⁰ kanị ẹle mme jenkọ d'e ku onyẹ k'a nodi ẹka-ihien m mọbu ẹka-ekpen m; nke ndi wẹ kwademẹ n'e ro.”

⁴¹ Ogen uwe iri hoduni gi nwan nū a, wẹ nọ bumeni Jemisi le Jonu olulu. ⁴² Jesu nọ kpozunhan wẹ ebe ọ rị, sị, “Onu a maringho ni ime ndi ali ndi ozo,

* **Isi Nke Iri:20** Ndi Ju weri ẹ ni ahua mmeto kẹ nwata-okennyẹ gi a marin ihien rị mma ọnya Osolobue le ihien rileni mma.

ndi hun a kɔni e me nɔke si we nwɔn ndi we ri a ki, ndi nwe okwa ri ime we a ghoɔi ndi ri okpuru we ni we ka we. ⁴³ Kani emele ni erira; onye owule hun cho n'o me oken ihian ime unu siko d'a wuriri odibo unu; ⁴⁴ onye owule cho n'o wuru onye ibuzo ime unu jenko d'a wuriri igbon onu ile — ⁴⁵ make ni, ke Nwa nke Ihian abiani ni we gba n'a odibo, kale, o bia n'o gba odibo, n'o ye ndun a, gi gbapuha ndi bu oda.”

*Onye Enya-ishi Njugbo Gbondonleni Okukwe e
(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)*

⁴⁶ Ya we no ru Jeriko. Ogen 'ya le umu-azuun a le igunrun ihian sonkonu we gi gha ime Jeriko puko, onye enya-ishi ohu, hun a rɔ urɔ noɔi ali mkpenren uzɔ ebahun, efan a wu Batimiɔsi nwa Timosi. ⁴⁷ Ogen o gi nu ni Jesu onye Nazareti ro, o no yime oro, si, “Jesu! Nwa Defidi! Me ebere m!”

⁴⁸ Ndi bu oda ime ndi ri ebahun no jugbo a, si a gba nkintin; kani o no yikemede oro ahun, si, “Nwa Defidi, me ebere m!”

⁴⁹ Jizosi no wuzo, si, “Kpoha n'a.” We no kpɔ onye enya-ishi hu, si a, “Kwondon obi i, lihi oto, o hu a kpɔ i.”

⁵⁰ O no fe ewuru o yiye elu e tuhu, felihii oto d'e kunrun Jesu. ⁵¹ Ya Jizosi no si a, “Ki cho ni m me ni i?” Ya onye enya-ishi hu no si a, “Onye-nkuzi, m cho ni m leghama uzɔ.” ⁵² Jesu no si a, “Jenme, okukwe i e meguo i ri mma.” Ozigbo, o no leghama uzɔ, o no sonme Jesu.

Isi Nke Mmanai

*Jizos' A Banhan Jerusalem Rike Onye-mmere
(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)*

¹ Ogen we gi rumɛ Jerusalem, nokunme Bejeji le Betani, e ru we ehɔ Ugu Olivu, Jesu no zi umu-azuun a ebuzo ozi, ² si we, “Jen ni ime obodoni me ekere ri onu ihun: hun unu gihu banye ime e, unu jenko d'a hun nwa-jaki we keleni nyintu we limeto; topun'a, onu e weheni me. ³ Onye si unu, ‘Ki unu ri e meni ihienni?’ Si n'a hu, ‘Nna cho a, o jenko d'e wekinhen e kikenni.’” ⁴ We no jenme. We no hun nwa-jaki we limeto ihun-ezi ehɔ onumuzo ogele uzɔ. Ogen we gi ri a topu a, ⁵ ndi hu ime ndi wuzo ebuhu no si we, “Ki unu ri a topu ni nwa-jaki hu.” ⁶ We no ku ihien Jesu si we ku; we no kwere ni we weri e. ⁷ We no weheni Jesu nwa-jaki hu, gbama ewuru we ye enu e, o no noɔi ali elu e. ⁸ Ke Jizosi nyinko a, ndi bu oda no gbama ewuru we e yiye elu e ye uzɔ, ndi ozo no gha ofia tigrisonme agalaba osisi, gbama we ye uzɔ. ⁹ Ndi hun ri ihun le ndi hun ri e sonne hu e yi oro, a si, “Hozana!

Onye ahun gi efan Di-nwonni-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi! ¹⁰ Ali-eze hu lalan wu ali-eze Chuku gozi agozi —

Ali-eze nedi enyi kani wu Defidi.

Ojja-mma ya ri ni Osolobue ebahun kachanrin elu e jen ime elu-igwee!”

¹¹ Ya Jizosi no banye Jerusalem, si Ulo-nsɔ. O no lehunmehanchanrin ihien ile. Kani, ebe o meni ohii a gbaguo; 'ya le umu-azuun a mmehuo no si Betani.

*Jesu A Bu Osisi Figi Hu Onu
(Mat 21.18-22)*

¹² Eki e fon, ebe we gha Betani lala Jerusalem, egun hu a gun Jesu. ¹³ O lee enya, o no lecheni osisi figi ehuhuo jun elu e. O no jen d'e lele ke mkpuru figi hu elu e. Kani, ogen o gi ru ebahun, ehuhuo suo k'o hun elu e, make ni ogen figi

gi a mi e ke ru. ¹⁴ Jesu n̄o s̄i osisi figi h̄u, “O nw̄onni onȳe s̄ik̄o d'e rizi mkp̄ur̄u i!”

Um̄u-az̄uun a n̄ugh̄o k̄e o ku ih̄ienni.

Jiz̄os̄i E Jen Ulo-ns̄o

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

¹⁵ Ogen w̄e gi ru Jerusalem, Jesu n̄o si ime Ulo-ns̄o, ch̄up̄uma nd̄i r̄i a z̄u af̄ia eb̄eh̄u—k̄e nd̄i r̄i e n̄onni k̄e nd̄i r̄i e reni. O n̄o hukp̄um̄es̄onm̄e teburu nd̄i a gbahut̄o eḡho l̄e och̄e nd̄i r̄i e re nduru. ¹⁶ O nw̄onni onȳe o n̄i bu ih̄ien̄ o w̄ul̄e ḡhafa ime Ulo-ns̄o. ¹⁷ O kuzi nd̄i r̄i eb̄eh̄u, s̄i, “W̄e de e ime Ek̄ukw̄o-ns̄o, s̄i, “W̄e s̄ik̄o d'a kp̄o Ulo m̄ ul̄o-ekpere nd̄i al̄i ile r̄i ich̄en-ich̄en’, kan̄i on̄u e ḡiḡu o a h̄enrin ebe nd̄i ohin a war̄i!” ¹⁸ Nd̄i-isi nch̄u-egan l̄e nd̄i-nkuzi Iwu a n̄u ih̄ienni, w̄e n̄o ch̄oma uz̄o w̄e gi gbu Jesu. Egun e h̄u a t̄u w̄e mak̄el̄e nkuzi e a nw̄unḡuo igunrun h̄u ile ri. ¹⁹ O ru enȳasi, Jiz̄os̄i l̄e um̄u-az̄uun a n̄o ḡha ime Jerusalem pu.

Jesu E Gi Osisi Figi Ahun Kuzi Okukwe

(Mat 21.20-22)

²⁰ Eki e fon uz̄o utuntun, ebe w̄e ghak̄o uz̄o hu, w̄e n̄o h̄un n̄i osisi figi h̄u a kp̄oḡuo nkun d'e ru nk̄ogun. ²¹ Pita n̄o nyanhan ih̄ien̄ men̄i, o n̄o s̄i Jesu, “Onȳe-nkuzi, lee-o, osisi figi h̄u i bu-on̄u a nw̄unh̄unḡuo!” ²² Jesu n̄o za w̄e, s̄i, “Nw̄e n̄i okukwe ime Osolobue. ²³ Eziok̄u k̄e m̄ r̄i a gwa un̄u, onȳe s̄i uguni, ‘W̄e buli i elu, t̄u i ye ime ohimin’ bu onȳe h̄u enw̄eni obi eb̄uo, kama o kwerigh̄o n̄i ih̄ien̄ o ku j̄enk̄o d'e m̄e, w̄e j̄enk̄o d'e m̄en'e' ya. ²⁴ Ifiri e, m̄ r̄i a gwa un̄u, un̄u m̄e ekpere r̄io ih̄ien̄ o w̄ul̄e, kweri ni n̄i un̄u e nw̄eh̄enḡuo a, un̄u k'e nw̄onh̄en e ²⁵ Ogen o w̄ul̄e i r̄i e m̄e ekpere, gbaghari—om̄eni o nw̄on onȳe m̄e i eje-ih̄ien̄, k̄eni Nedi i h̄un r̄i elu-igwee gbaghari i n̄jo i.” ²⁶ [Kan̄i, om̄eni y'a gbaghari n̄i, Nedi i h̄un r̄i elu-igwee agbaghari k̄okw̄o i n̄jo i.]

A Ju We Jiz̄os̄i Onȳe Zi E

(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Ya w̄e n̄o banhanz̄i Jerusalem.

Ebe Jesu j̄enk̄o ijen ime Ulo-ns̄o, nd̄i-isi nch̄u-egan l̄e nd̄i-nkuzi Iwu l̄e nd̄i-isi nd̄i Ju n̄o b̄ia d'e kunrun e. ²⁸ W̄e n̄o ju a, s̄i, “Elee ik̄en k'i gi e m̄e ih̄ien̄ nd̄in̄i w̄e? Onȳe ye i ik̄enni?” ²⁹ Jesu n̄o za w̄e, s̄i, “M̄ j̄enk̄o d'a ju un̄u ajuju ohu; un̄u za m̄ ajuju h̄u, a gwa m̄ on̄u ik̄en m̄ gi r̄i e m̄e ih̄ien̄ nd̄in̄i w̄e: ³⁰ Mirin-Chuku Jon̄u m̄e, o ḡha elu-igwee b̄ia ra o ḡha eka ih̄ian̄ b̄ia? Za n̄i m'a?” ³¹ W̄e w̄e n̄o t̄ugbama iroro, s̄i, “Kin̄i k̄e enȳi j̄enk̄o d'e ku? Enȳi s̄i, ‘O ḡha elu-igwee, eka Osolobue, b̄ia,’ o j̄enk̄o d'a s̄i, ‘Ki hān̄ nwan un̄u gil̄eni kweyeni Jon̄u?’ ³² Kan̄i enȳi as̄ik̄o, ‘O ḡha eka ih̄ian̄ b̄ia.’”

(Egun r̄i a t̄u w̄e mak̄eni ih̄ian̄ ile mar̄in̄ n̄i Jon̄u w̄u onȳe-am̄uma nke-esi.)

³³ “Ya w̄e n̄o za Jesu, s̄i, “Enȳi a mar̄in̄.” Jesu n̄o s̄i w̄e, “M̄m̄e nw̄en̄ nke agwak̄okw̄o un̄u ik̄en m̄ gi e m̄e ih̄ien̄ nd̄in̄i w̄e.”

Isi Nke Mm̄bũ

Ilu Jesu Gi Nd̄i W̄e Ye Ugbo Lefu Enya Ta

(Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)

¹ Jesu n̄o tama n̄i w̄e ilu, s̄i, “Ok̄ennȳe ohu nw̄e al̄i vāin̄i, h̄un o k̄enhunm̄e ugba, guzi olu w̄e n̄o a p̄in̄puha manya-vāin̄i ye ime e, t̄un ul̄o nche ime e, bu ya w̄u al̄i vāin̄i che eka nd̄i s̄ik̄o d'a run n'a e-gbu-e-ke, o n̄o j̄enm̄e al̄i ih̄ian̄. ² O ru oḡen vāin̄i, o n̄o z̄ijen odibo ohu d'e kunrun nd̄i h̄u ugbo h̄u r̄i eka d'e w̄eh̄e h̄un w̄e ket̄on'a. ³ W̄e n̄o kw̄ond̄on onȳe h̄u o z̄ijen, gbu e ili, gbama a eka

chupu. ⁴ Okennyē hụ nọ zijen ni wẹ odibo ozo, wẹ nọ ti ẹ ihien isi, gbe ifenren ye ẹ ihun. ⁵ O nọ zijenzi ozo, wẹ nọ gbu ẹ. Eriira ke wẹ mezi ndi bu oda o zijenzi; e gbu wẹ ndi hụ ime wẹ ili, gbu ndi hụ ime wẹ ozun.

⁶ Onyē ohu sọọ hodụ o kelēni zi: ezi nwa a. Omeguu, o nọ zijen ni wẹ nwa a, si, 'Wẹ jenkō d'a gbaye nwa m.' ⁷ Kanj ndi hụ nọ si ibe wẹ, 'Onyeni siko d'e weri uku ẹ ile omeguu, bia ni ni enyi gbu ẹ keni ihien nke e ru ẹ aka wuru nke enyi!' ⁸ 'Ya wẹ nọ kwondon nwa a hụ, gbu ẹ, gha ime ugbo hụ tupu a.'

⁹ "Kj onu ro ni 'ya ke onyē hụ nwe ugbo hụ jenkō d'e me? O siko d'a bia d'e tikpo ndi hụ, we ali-vaini hụ ye ndi ozo.

¹⁰ Unu e ke guntu ẹ ime Ehuhuo-nsọ ni
'Omuma hụ ndi ri a tun ulo ju a wuruole omuma gi ulo.

¹¹ Di-nwonn-enyi 'ya me ẹ,
ihien a tu enya ro ebe enyi ri! "

¹² Makeni ndi-ndu ndi Ju a ghotaguo ni uwe k'o ta ni ilu hụ, wẹ te nọ cho ni wẹ nwunrun a, kanj egun ndi ri ebahun anini wẹ. Wẹ nọ la a to, gha ebahun pu.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi (Mat 22.15-22; Luk 20.27-40)

¹³ Ya ndi-ndu nọ zi ndi hụ ime ndi Itu-Farisi le ndi itu Herodu d'a cho ihien ri Jesu onu, ni wẹ gi ẹ kwondon ẹ. ¹⁴ Wẹ nọ bia d'e kunrun Jesu, si a, "Onyē-nkuzi, enyi a maringho ni wu onyē ezioku, ni y'a ra lee ihian enya ihun, y'a ra gbeyeni ihian, kama, y'a kuzi uzọ Osolobue k'o ri. Gwa enyi nwan, o huhọ mma ni enyi ku eze-kanj wu Siza ugwo-isi ra o ri mma? ¹⁵ Ni enyi ku wẹ ra enyi akule?" Kanj, Jesu a hunguo a ni wẹ gi ero bia, o nọ si wẹ, "Kj hain unu gi e shini m onyan? Wẹhe ni ni m akpuru egbo dinariosi, ni m lele ẹ."

¹⁶ Wẹ nọ wehen'ẹ akpuru ego dinariosi ohu. O nọ si wẹ, "Isi le fan onyē wu hunni?" Wẹ nọ si a, "Nke Siza ro."

¹⁷ Jizosi nọ si wẹ, "We ni ihien Siza ye Siza, onu e we ihien Osolobue ye Osolobue." Ihien o za nọ tukemwe wẹ enya.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lih (Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ O nwon ndi Itu-Sadusi bia d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi weri ẹ ni ndi nwunni ara lihi. Wẹ nọ ju Jizosi utaa, si a, ¹⁹ "Onyē-nkuzi, Mozizi ye enyi iwu, si, 'Omēni okennyē a nwunhun, lato nwunye ẹ, bu o mun nwa, nwehe-ẹ-okennyē y'a luma nwunye nwehe ẹ hụ, keni o mudonni nwehe ẹ nwunhunni umu.' ²⁰ O nwon umun ịkenyē esa; onyē ibuzo ime wẹ a lu nwunye, o nwunhun bu o mun nwa. ²¹ Hun me wẹ ebuo nọ luma okpoho hụ, o nwunhunzi bu o mun nwa. Eriira ke hun me wẹ eto jenzi. ²² Wẹ mmadu esa lugbari okpoho hụ, nwunhunchanrin, bu a mun wẹ nwa. Omeguu okpoho hụ nọ nwunhun. ²³ Ogen ndi nwunni jenkō d'e gi lihi, onyē k'o jenkō d'a wu nwunye ẹ, ebe o me ni wẹ esa lugbari a?"

²⁴ Jesu nọ si wẹ, "Unu a marin Ekukwo-nsọ, onu a marin ịken Osolobue, ya hain unu gi e fie uzọ, ele 'ya? ²⁵ Ogen ndi nwunni siko d'e gi lihi, aluko wẹ di le nwunye, eyeko wẹ wẹ luru, wẹ jenkō d'a ri ke ndi mmon-ozu ri elu-igwee. ²⁶ O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke gun ime Ekukwo Mozizi, ebeku o nọ ku banyeni aku-ofia hụ ri e nwun okun, ke Osolobue don si Mozizi, 'Mme wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki, ni Osolobue Jekopu?' ²⁷ 'Ya wu n'o wu Osolobue ndi ri ndun, ele nke ndi nwunhunni. Unu e fiechanringuo uzọ.'

*Iwu Kachanrɩn Mkpa**(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)*

²⁸ Onȳe-nkuzi Iwu ohu n̄o jenz̄unhan, n̄u k̄e w̄e-w̄e r̄i a d̄o nd̄ond̄o, h̄unz̄i n̄i Jesu za w̄e ̄oh̄unma, ̄o n̄o j̄u Jesu ̄oɔaa, s̄i, “Elee iwu kachanrɩn mkpa?”

²⁹ Jesu n̄o za a, s̄i, “H̄un kachanrɩn̄n̄i w̄u ̄onwan: ‘On̄u nd̄i Izr̄el̄u, ḡon ni nt̄in! Di-nw̄onni-̄enyi w̄u Osolobue ̄enyi, iya s̄uɔ w̄u Nna.’” ³⁰ ‘I j̄enk̄o d’e gi obi i ile l̄e enw̄en* i ile l̄e uche i ile l̄e ik̄en i ile nwe ih̄ien-̄os̄us̄uɔ Di-nw̄onni-̄enyi w̄u Osolobue i.’ ³¹ H̄un m̄e ̄e ̄buɔ w̄u ̄onwan: ‘Th̄ien ibe i sik̄o d’a s̄uɔr̄iri i k̄e ih̄ien enw̄en i d̄on a s̄uɔ i.’ O nw̄onni iwu ̄ozo ka nd̄ini.”

³² Onȳe-nkuzi Iwu h̄u n̄o s̄i Jiz̄os̄i, “Y’e kugh̄o ̄oh̄unma onȳe-nkuzi. Ez̄ie k’i ku n̄i Di-nw̄onni-̄enyi s̄uɔ w̄u Osolobue, ̄ozo ar̄i a, ³³ l̄eni igi obi i ile l̄e ngh̄oha i ile l̄e ik̄en i ile nwe ih̄ien-̄os̄us̄uɔ Osolobue l̄e in̄i ih̄ien ibe i a s̄uɔ i k̄e ih̄ien enw̄en i d̄on a s̄uɔ i kachanrɩn ejan ile w̄e d̄un ̄ok̄un l̄e ejan nd̄i ̄ozo ile mkpa a r̄i.”

³⁴ Ogen Jiz̄os̄i gi h̄un a n̄o za ̄oh̄unma, ̄o n̄o s̄i onȳe-nkuzi Iwu h̄u, “Y’a n̄okunm̄eɓuɔ Al̄i-eze Osolobue.”

Ogen ̄onwan gi m̄eɓuɔ, o nw̄onzini onȳe egun n̄i j̄u Jesu ajuju.

*Ajuju Banyeni Mezaya, Onȳe H̄u Osolobue Tume**(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)*

³⁵ Ogen Jesu gi r̄i im̄e Ūlo-ns̄o a kuzi, ̄o n̄o s̄i, “K̄i hāin̄ nd̄i-nkuzi Iwu gi e ku ni Krāist̄i w̄u nwa Defidi?” ³⁶ “Bu Defidi l̄e enw̄en ̄e ku oku ghahani M̄mon-ns̄o, s̄i,

‘Di-nw̄onni-̄enyi s̄i Di-nw̄onni-m;

n̄oɔi al̄i ̄eka-nni m,

d’e ru mgbe m buguɔ nd̄i in̄enr̄en i

che okpuru uk̄u i’

³⁷ Ebe o m̄e ni Defidi l̄e enw̄en ̄e kp̄o a ‘Di-nw̄onni-m,’ nani k’o d̄on nwan wuru nwa Defidi?”

Ih̄ien ̄o r̄i e ku h̄u a s̄uɔ igunrun h̄u us̄uɔ.

*Jesu A D̄o W̄e ̄Eka-nt̄in Banyeni Nd̄i-nkuzi Iwu**(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)*

³⁸ K’o d̄on r̄i a kuzi, ̄o s̄i, “Kpachanpu n̄i ̄enya banyeni nd̄i-nkuzi Iwu, ̄o s̄uɔ w̄e n̄i w’e yi ̄ekwa tueni a ghahunm̄e; ̄o s̄uɔzi w̄e n̄i w̄e e kele w̄e ekele pu-ich̄en im̄e af̄ia; ³⁹ ̄o s̄uɔ w̄e n̄i w’a n̄oɔi isi-och̄o im̄e ūlo-ofufe, a n̄oɔi isi-och̄o w̄e gha e ri oriri. ⁴⁰ W’e gi ̄ero e rigbu ikpoho di w̄e nw̄un l̄e ūlo w̄e, e gi ekpere sueni e kpum̄e ̄e. Ikpe-̄om̄uma w̄e j̄enk̄o d’a ka n̄jo.”

*Oyiye Ogb̄ennȳe Di ̄E Nw̄un Ye**(Luk 21.1-4)*

⁴¹ Jesu n̄o n̄oɔi al̄i bu ihun zinm̄e ebe w’e buche oyiye, e lee k̄e igunrun h̄u r̄i e buche eḡho im̄e eb̄eh̄u. Nd̄i id̄af̄in bu ̄oda h̄u e buche eḡho h̄ini. ⁴² Ogb̄ennȳe ohu di ̄e nw̄un n̄o b̄ia d’e buche akpuru eḡho k̄opa ̄ebuɔ m̄e ek̄ere, ‘ya wu ik̄obo.

⁴³ Jiz̄os̄i n̄o kp̄o um̄u-az̄uun a, s̄i w̄e, “Ogb̄ennȳeni di ̄e nw̄un buchekari ih̄ian ile h̄un r̄i e buche ego im̄e ebe w’e buche oyiye. ⁴⁴ Mak̄eni w̄e ile gha im̄e h̄un bu ̄oda w̄e nwe ye, kan̄i ‘ya l̄e enw̄en ̄e, k’o m̄ehan ogb̄ennȳe, yechanrɩn ih̄ien ile o nw̄on, ih̄ien ile o nw̄on h̄un o gi bi.”

Isi Nke Mm̄eɓuɔ*Jesu E Ku ̄E N̄i W̄e J̄enk̄o D’e Tikp̄o Ūlo-ns̄o**(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)*

* **Isi Nke Mm̄eɓuɔ:**30 um̄e-nd̄un

¹ Ogen Jizosɔ gi gha Ụlọ-nsọ pụkọ, onyẹ ohu ime ụmụ-azụn a nọ sị a, “Onyẹ-nkuzi, lee ihien ọmụma ndini hi-ogbe-o! Lee oken ụlọ ndini magbu enwen wẹ mma-o!”

² Jesu nọ sị a, “Y'a hun oken ụlọ ndini? O nwonn̄ni ogbe-ọmụma ohu hun siko d'a hodụ elu ibe ẹ, wẹ jenkọ d'a tū wẹ ile ye alì.”

Nsogbu Lẹ Ukpokpo
(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Ogen Jesu sọọ gi nọdì alì elu Ugu Olivu hun rì nchetarì ihun Ụlọ-nsọ, Pita, Jemisi, Jọnụ lẹ Andurụ nọ bịa d'e kunrun ẹ, jū a ajujū ebe 'ya lẹ wẹ sọọ rì a, sị,
⁴ “Gwa ẹn̄yi, elee ogen kẹ ihien ndini siko d'e mẹ? Kì wụ ahịma w'e gi marin nì ihien ndini ile e d'e mẹ?”

⁵ Jesu nọ gwama wẹ, sị, “Kpachanpukwọ nì ẹn̄ya amamgbe w'e dufie unū.
⁶ Ndì bu ọda jenkọ d'e gi ẹfan m bịa, sị, ‘Mm̄e wụ Kraistì, Onyẹ Ahun Chuku Tumè!’ Wẹ siko d'e gi ẹ dufie ndì bu ọda. ⁷ Ogen unū jenkọ d'e gi nū ukwere agha rì ichen-ichen lẹ karì-karì agha ndì wẹ risonm̄e a lụ, atukwọlẹ ni egun. Ihien ndini jenkọ d'e mẹ bu njendeme ogen e ke ru.

⁸ Alì siko d'a lusun ibe wẹ, alì-eze ohu jenkọ d'a lusun alì-eze ọzọ, alì-omahihie siko d'a rì ebe rì ichen-ichen; unwun siko d'a rì; kanì, ihien ndini nọ kẹ ebe ime nọhụ mem̄e okpoho.”

Ukpokpo

⁹ “O m̄e nke onū lẹ enwen unū, kpachanpū nì ẹn̄ya; mak̄eni wẹ jenkọ d'e wejen onū ogwa rì ichen-ichen; wẹ siko d'e gbu unū ili ime ụlọ-ofufe* rì ichen-ichen; onū jenkọ d'e wuzo ihun ndi-Govan̄o rì a k̄ini lẹ ndi-nze mak̄e ufiri m—unū k'e gi ẹ shia nì m ẹri ebe wẹ rì.

¹⁰ Wẹ k'e bu ụzọ zigbarigū ndi alì ile ozioma. ¹¹ Ogen wẹ siko d'e gi nwunrun unū, wẹ onū si ogwa, ehuele nì uhue ihien unū jenkọ d'e ku, kalẹ, ku nì ihien ọwule Osolobue jenkọ d'e ye unū ogen hū, mak̄eni ẹlẹ unū jenkọ d'e ku, kama, Mm̄on-nsọ siko d'e gi unū ku. ¹² Umun̄e jenkọ d'e we umun̄e wẹ ye wẹ gbu; ndi nedi jenkọ d'e we umū wẹ ye wẹ gbu; umū jenkọ d'a lusun ndi mun̄i wẹ, m̄e wẹ gbu wẹ. ¹³ Ize unū jenkọ d'a ban ihian ile mak̄e ufiri m. Kanì onyẹ hū din ndidi d'e ru njendeme kẹ Osolobue siko d'a zuopuha.”

Eje-urū Hu
(Dan̄elū 9.27; Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)

¹⁴ “Kanì, ogen onū jenkọ d'e gi hun ‘Eje-urū ahun’ k'o wuzo ebe furuleni n'o rì (onyẹ hun rì a gun ihien̄ni 'ya ghōha a), ogen hū, ndi rì Judia wẹ gbasikwọ elu-ugu. ¹⁵ Onyẹ hun rì elu ụlọ ehidangukwọlẹ banyemezi ime ụlọ n'o jenkọ d'e weri ihien ọwule. ¹⁶ Onyẹ rì ugbo ekinhenkwọlẹ d'e weri ẹkwa a. ¹⁷ O jenkọ d'a fū ndi rì ime lẹ ndi pa nw'eka orun ogen hū! ¹⁸ E m̄e nì ekpere amamgbe ọ gha e m̄e ogen oyi! ¹⁹ Mak̄eni oken afunfun jenkọ d'a rì ogen hū—udì hun rituleni, gha ogen Osolobue gi ke ụwa d'e ru ogenni; udì a arikozi. ²⁰ Omeni Di-nwonn̄ni-ẹn̄yi e te beluan̄i ogen hū, o nwonn̄ni onyẹ siko d'a s'eka wanahini. Kanì, o giguọ ufiri ndi ọ hori, ndi nke ẹ, belua ogen hū.”

²¹ “Ogen hū, onyẹ sị i, ‘Lee ẹ, Kraistì rì ebeni!’ Mọbū, ‘Lee ẹ, ọ rì ebahun,’ ekwerikwọlẹ ihien ọ rì e ku. ²² Ndì kpọ enwen wẹ Kraistì lẹ ndi-amuma-ntū jenkọ d'a puha. Wẹ jenkọ d'a runsonm̄e orun-atum̄enya, ihien-ahima rì ichen-ichen ken̄i wẹ dufie ihian, ken̄i wẹ dufiede ndi Osolobue hori—omeni o te k'a nì wẹ m̄e. ²³ Kpachanpukwọ nì nwan ẹn̄ya, n'a gwatoguo m unū!”

* **Isi Nke Mm̄et̄o:9** Iya wuzikwọ ogwa obodo ọwule ogen ahun.

*Obibia Jesu**(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)*

²⁴“Oḡen hụ, oḡen afunfun hụ ghafeguu, ɛnya-anwun jenko d'a gba ishi, ifon etikozi, ²⁵kokise jenko d'a gha elu-igwere a danye ali, iken ri elu siko d'e zinzin. ²⁶Oḡen hụ ke ihian ile jenko d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala ime orukpu. ²⁷O jenko d'e zipu ndi mm̄on-ozie je nime uwa ile, d'e wegbama ndi nke Osolobue ri ebe owule—gha ebe uwa ru d'e ru ebe elu-igwere ru.”

*Ihien Jesu Gi Osi Figi Kuzi**(Mat 24.32-35; Luk 2.29-33)*

²⁸“Gi ni osisi figi munrun ihien: Hun o gihu forima onu a marin ni udu-mirin e d'e bidon. ²⁹Eria k'o rizikwo, oḡen unu e gi hun ke ihien ndini ri e me, unu a marin ni Nwa nke Ihian a riguo ehue nsue, o ruguo onumuzo. ³⁰Ezioku ke m ri a gwa onu, agboni a ghafeguko ihien ndini kebe mezu. ³¹Elu-igwee le uwa siko d'a ghafe, kanj ihien ndi m ku a ghafeko.”

*O Nwonna Onye Marin Uhuohin Hu Mabu Ogen Hu**(Mat 24.36-44)*

³²“Kanj, o nwonna onye marin uhuohin o jenko d'e me mabu oḡen o jenko d'e gi me ime uhuohin ahun, ke ndi mm̄on-ozie ri elu-igwee ke Nwa; Chuku-Nedi suo marin. ³³Kpachanpu ni enya, munrun ni enya, makeni unu amarin oḡen o jenko d'a wu. ³⁴Obibia Nwa nke Ihian jenko d'a ri ke ebe okennyee ohu no jenko ali-ihian, o no bu ihien e che eka ndi idibo e, onye le orun a, onye le orun a; o no si onye-nche 'ya cheme nche. ³⁵'Ya wu, munrun ni nwan enya, makele onu amarin oḡen nna nwe ulo e gi lua—ke oḡen enyasi k'o gi lua-o, ke ime abali ro-o, ke okpa kwan ro-o, ke eki fonme ro-o—o nwonna onye marinni. ³⁶Omeni o bia idenmizi, amangbe o hun unu ke onu ri a ranhin uran. ³⁷Ihien m ri a gwa unu ke m ri a gwa onye owule: munrun ni enya!”

Isi Nke Mm̄eṅo

*E Rini We Jesu Ngo**(Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Jon 11.45-57)*

¹Oḡen o gi hodu akpu-uhuohin ebuo ni Mmemme-Nghafe le Mmemme we gi e ri Breḡi nwonleni yisti o gi a fu ru, ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu hu a cho ke w'a don gi nzuzue nwunrun Jesu d'e gbu. ²We no si, “Enyi emekokwo a oḡen Mmemme, amangbe isusu gha a ri.”

*E Hukpu We Jesu Uden**(Mat 26.6-13; Jon 12.1-8)*

³Oḡen Jesu gi ri obodo Betani, iwe Saimonu hun emu oti te ku, e ri ihien-oriri, okpoho ohu no buhe ogo alabasta uden e shin ohunma jun ime e; uden hun nanran oda-oda—nadi ke we gi memee e. O no kuke ogo hu, hu uden hu kpu Jesu isi. ⁴Kanj ndi hu ime ndi ri ebahun no weme iwe, a si ibe we, “Ki we ri e wiwini udenni nanranni? ⁵Nke e rekari we udenni ihien noke egho orun akp'ohin ogun-mmisen, we egho e ye ndi igbennye.” We no koriamani okpoho hu oda-oda.

⁶Kanj, Jesu no si we, “Hapun'a! Ki unu ri e songbun'e? O feguo m ofufe ri mma. ⁷Onu le ndi igbennye ri ebeni oḡen ile, unu nwe iken meni we ohunma oḡen owule unu cho; kanj mme nwen esonko unu nodi ebeni oḡen ile.

⁸Okpohoni a nwanguo iken e; o hukpuguo m udenni ehio n'o gi kwademe

olili m, o gini d'e ru. ⁹ Ezie, m ri a gwa unu ni ebe owule we siko d'e zi ozioma ime uwa, we jenkɔ d'e ku ihieni o me, e gi e a nyanhan a."

Judasɔ E Kweri N'ɔ We Jesu Ye We

(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ 'Ya Judasɔ nwa Iskarotu, onye ohu ime we mmebuo hu no jenne d'e kunrun ndi-si nchu-ejan keni o hun uzo re Jesu ye we. ¹¹ Ogen we gi nu ihien o biani, efo no suw we usuw ohunma-ohunma; we no kwe e nkwa ni we jenkɔ d'e ye egho. 'Ya o no choma efe o k'e gi we Jesu ye we.

Jesu Le Um̄u-azuun A E Ri Oriri-Nghafe

(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Jon 13.12-30)

¹² O ru uhuhin ibuzo Mmemme we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu, uhuhin hu we gi e gbu ebulu Oriri-Nghafe, umu-azuun Jesu no ju a, si, "Elebe k'i cho ni enyi kwademe hun y'a no ri Oriri-Nghafe?"

¹³ 'Ya Jesu no zi mmadu ebuzo ime umu-azuun a, si we, "Jen ni ime obodo hu, okennye ohu bu ite-mirin jenkɔ d'e kunrun onu; sɔmmen'e. ¹⁴ Si ni onye nwe ulo o jenkɔ d'a banye, 'Onye-nkuzi si, "Elee hun wu mmughe m ahun me le umu-azuun m siko d'a no ri Oriri-Nghafe?"' ¹⁵ O jenkɔ d'a ghosi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hun we kwademegu ohunma, no ni ebuhu kwademe ni enyi ihien ile."

¹⁶ 'Ya umu-azuun hu no shi ime obodo hu, hun ihien ile ke Jesu don ku; we no kwademe ihien-oriri Nghafe.

¹⁷ O ru ogen enyasi, Jesu le umu-azuun a mmebuo no bia ebuhu. ¹⁸ Ogen we gi nodiguu ali e ri ihien-oriri, Jesu no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenkɔ d'e re m—onye mme le 'ya ri e ri ihien-oriri."

¹⁹ Efo asuwuzini umu-azuun a usuw; onye-onye hu a si a, "Elekwo mme! Mme ro?"

²⁰ Jesu no za we, si, "Onye ohu ime onu mmebuo ro, onye hun mme le iya gba e suru bredi ime afere ohu e ri. ²¹ Eghee, Nwa nke ihian k'a la rike ke Ehuho-nsɔ don ku; kanɔ nsongbu jenkɔ d'a ri ni onye hun siko d'e we Nwa nke Ihian ye we! O te ka onye hu mma ni amuni w'a!"

Oriri-nsɔ

(Mat 26.26-30; Luk 22.14-20; 1Kɔ 11.23-25)

²² Ogen we gi ri e ri ihien-oriri ahun, Jesu no weri bredi, o goziguu a, o no bebe e, w'e ye umu-azuun a, si, "Weri n'e, onwan wu ehụ m."

²³ 'Ya o no weri ope, o yeguu Osolobue ekele, o no ye we ile 'ya. We ile no rarisonme. ²⁴ O no si we, "Onwan wu edeke m, hun we gi ufiri ndi bu oda hupu; edeke m, hun we gi biye nkwerigbama * Osolobue tume egbata 'ya le ndi nke e. ²⁵ M ri a gwa unu ezioku, arakozɔ m manya vaini d'e ru ogen m jenkɔ d'a ra a nke ohun ime Ali-eze Osolobue." ²⁶ We no bu ebụ Mmemme-Nghafe; a buguu w'a, we no gha ebahun jenne Ugu Olivu.

Jesu E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghori N'ɔ Marin A

(Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; Jon 13.36-38)

²⁷ Jesu no si we, "Unu ile jenkɔ d'a gba m to, make ni Ekukwo-nsɔ si, 'M jenkɔ d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile jenkɔ d'a gbaiyal'

²⁸ Kanɔ m ghaguo onwun lihi, m k'e bu ni unu uzo si Galili."

²⁹ Pita no si a, "Anakɔ m'i to! Osuwon'a ni ndi ozɔ ile a la i to!"

* Isi Nke Mm̄en̄o:24 m̄obu: nkwerigbama ohun

³⁰ Jesu n̄o s̄i Pita, “Ezioku k̄e m̄ r̄i a gwa ì, n̄i tann̄i, im̄e abal̄in̄i, ọkpa gini d’a kwan mgbe ẹb̄u, ì j̄en̄k̄o d’a gh̄or̄i mgbe ẹt̄o n̄i y’a mar̄in m.”

³¹ Kan̄i, Pita e kusi ẹ ik̄en, s̄i, “O nw̄onni ogen m’e gi la ì t̄o, ọs̄uon’a n̄i mme l̄e ‘ȳu sik̄o d’a nw̄un!’” Ụm̄u-az̄uun̄ ile h̄od̄un̄i n̄o kuzikw̄o ẹr̄ira.

Jesu E M̄e Ekpere Im̄e Ges̄emani

(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

³² Ya w̄e n̄o sh̄i ebe w’a kp̄o Ges̄emani, Jesu n̄o s̄i um̄u-az̄uun̄ a, “N̄od̄i n̄i al̄i ebeni, n̄i m̄ j̄en d’e m̄e ekpere.” ³³ O n̄o weri Pita l̄e Jemisi l̄e J̄on j̄enm̄e.

Ya obi n̄o ferim̄e ẹ, obi eruzin̄’ẹ al̄i. ³⁴ O n̄o s̄i w̄e, “Obi e d’a gbawap̄u m—o d’e gbu m; n̄od̄i n̄i ebeni, un̄u a m̄unr̄un ẹnya.”

³⁵ O n̄o j̄en̄zukaz̄i, t̄uha enw̄en ẹ ye al̄i, kpe ekpere, n̄i mb̄un̄i o j̄en̄k̄o d’a n̄i m̄e, nk̄e a nap̄u w’a ogen af̄un̄fun̄ h̄u. ³⁶ O n̄o s̄i, “Baba, Baba N̄edi m! O nw̄onni ih̄ien ì ghal̄eni a s’ẹka e m̄e; nap̄u m̄ mkpu af̄un̄fun̄ni. Kan̄i uche ì m̄e, ẹl̄e nke m.”

³⁷ Ogen o gi kin-az̄uun̄, ọ h̄un w̄e k̄e w̄e r̄i uran. O n̄o s̄i Pita, “Saim̄on̄u, ì r̄i uran? ‘Ya w̄u y’a s’ẹka m̄unr̄un ẹnya mgbahunm̄e ọk̄ulok̄u ohu?’” ³⁸ O n̄o s̄i w̄e, “M̄unr̄un n̄i ẹnya; e m̄e ni ekpere, amam̄gb̄e ọn̄u a danban im̄e ọnw̄unwan; mm̄on ih̄ian a ch̄ogh̄o, kan̄i nd̄un guu ẹh̄u.”

³⁹ O n̄o puz̄i d’e m̄e ekpere, e mez̄ikw̄o ekpere ohu h̄u. ⁴⁰ O kinh̄enzi az̄uun̄ ebe um̄u-az̄uun̄ a r̄i, h̄un̄zi w̄e k̄e w̄e r̄i a ranh̄in—ezigbo uran gi w̄e, asan̄i w̄e ẹka sh̄iap̄u ẹnya. Amarin̄zin̄i w̄e ih̄ien w̄e sik̄o d’a s̄i a.

⁴¹ O kinh̄enzi nke mgbe ẹt̄o, ọ n̄o s̄i w̄e, “Un̄u rikw̄o a ranh̄in, e zuru ik̄en? O higu! Ogen e ruguo. Lee n’ẹ, e we w̄e Nwa nke Ih̄ian che ẹka nd̄i-n̄jo. ⁴² Lih̄i n̄i n̄i ẹnyi j̄enm̄e. Lee n’ẹ, onȳe r̄i e reni m e ruguo ẹh̄u ebeni!”

A Nwunr̄un W̄e Jesu

(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; J̄on 18.3-12)

⁴³ Ozigbo h̄u, k̄e Jesu rikw̄o e ku oku h̄u, Judasi, onȳe ohu im̄e um̄u-az̄uun̄ a n̄o b̄ia, ‘ya l̄e igunrun bus̄onm̄e ih̄ien ọgun—k̄e ọpia-agma, k̄e ẹgbe. N̄di-isi nch̄u-ẹjan l̄e nd̄i-nkuzi Iwu l̄e nd̄i-isi zih̄e w̄e. ⁴⁴ (Onȳe h̄un r̄i e ren’ẹ w̄u Judasi gwa w̄e ih̄ien w̄e sik̄o d’e gi mar̄in Jesu, s̄i, “Onȳe h̄un m̄ j̄en̄k̄o d’e su ọn̄u, ìya w̄u onȳe h̄u un̄u ch̄ok̄o, nw̄unr̄un n’a, ọn̄u e kw̄onk̄enm̄e ẹ, duru ẹ j̄enm̄e.”) ⁴⁵ Ogen Judasi gi nwan b̄ia, ọ n̄o j̄enburu Jiz̄os̄i, s̄i a, “Onȳe-nkuzi!” O n̄o su ẹ ọn̄u. ⁴⁶ N̄di h̄u n̄o kw̄ond̄on Jesu, nw̄unr̄un a. ⁴⁷ Kan̄i, onȳe ohu im̄e um̄u-az̄uun̄ a nd̄i ah̄un turu eb̄eh̄u n̄o sep̄uha ọpia-agma, ban̄p̄u odibo Onȳe-isi nch̄u-ẹjan nt̄in. ⁴⁸ Jesu n̄o s̄i w̄e, “K̄i un̄u buh̄e n̄i ọpia-agma l̄e ẹgbe d’a nw̄unr̄un m—nok̄e s̄i m̄ w̄u onȳe-ohin? ⁴⁹ M̄ r̄i im̄e igunrun un̄u im̄e Ụl̄o-nso uh̄uoh̄in ìle a kuzi, un̄u anw̄unr̄unni m. Kan̄i ih̄ien nd̄in̄i r̄i e m̄e k̄eni ih̄ien Ẹh̄uh̄uo-nso k̄i h̄un ụz̄o ẹh̄u.”

⁵⁰ Um̄u-az̄uun̄ a ìle n̄o la a t̄o, gbama ọs̄o. ⁵¹ Okorob̄ia ohu, h̄un yih̄u ẹkwa line w’e yiye elu ẹ s̄u, n̄o s̄onm̄e Jesu. W̄e n̄o d̄od̄on ẹkwa a, ch̄o n̄i w̄e nw̄unr̄un a, ⁵² kan̄i ọ n̄o la ẹkwa a t̄on̄i w̄e, gi ọt̄o gha ebah̄un gbap̄u.

E We W̄e Jesu Jenni N̄di-isi Nk̄ikwama

(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; J̄on 18.13-14, 19-24)

⁵³ W̄e n̄o weri Jesu si iwe Onȳe-isi nch̄u-ẹjan. N̄di-isi nch̄u-ẹjan l̄e nd̄i-nkuzi Iwu l̄e nd̄i-isi ìle n̄o gbakikom̄e eb̄eh̄u. ⁵⁴ Kan̄i, Pita s̄onk̄o Jiz̄os̄i; ẹgbata w̄e e teyezi ẹk̄ere. O banye ezi ọgwa Onȳe-isi nch̄u-ẹjan, ọ n̄o s̄on nd̄i-nche n̄od̄i al̄i nyanma ọk̄un. ⁵⁵ N̄di-isi nch̄u-ẹjan l̄e N̄di-isi Nk̄ikwama ìle h̄u a ch̄o ih̄ien w̄e k’e gi hangbu Jiz̄os̄i en̄en, k̄eni w̄e gbu ẹ, kal̄e ah̄un̄ni w̄e — ⁵⁶ ọs̄uon’a n̄i nd̄i bu ọda e buokin̄ol̄e Jesu ọn̄u, oku w̄e adangbamani. ⁵⁷ ‘Ya k̄e nd̄i h̄u im̄e nd̄i r̄i eb̄eh̄u n̄o lihi ọt̄o, buokin̄ Jesu ọn̄u, s̄i, ⁵⁸ “Enyi n̄u k’o ku n’o j̄en̄k̄o d’e tikp̄o

Ulo-nson̄i w̄e gi ̄eka tun, gi akpu uhuoḥin ̄eto tun hun w̄e ghal̄eni e gi ̄eka a tun.”
 59 Kan̄i, ̄eri w̄e a dangbamazikw̄on̄i.

60 “Ya k̄e Onȳe-isi nch̄u-̄ejan n̄o lihi ̄oto ihun w̄e ile, ju Jesu n̄ju, si, “O nw̄onni ihien̄ y'e ku banyeni ihien̄ni ile w̄e ri e ku ni iya k̄e i me?”

61 Kan̄i Jesu a gba nk̄int̄in, ̄o sh̄iar̄in̄i ihien̄ ow̄ule. Onȳe-isi nch̄u-̄ejan n̄ozi ju a, si, “Iȳu w̄u Krāst̄i, Nwa Onȳe Hu R̄ichan̄r̄in̄ mma?”

62 Jesu n̄o si, “Mm̄e r̄o; ̄on̄u jen̄k̄o d'a hund̄e Nwa nke Ih̄ian ebe ̄o n̄odi ali azuḥ̄en ̄eka-nni Osolobue, Onȳe ah̄un Iken̄ ile w̄u nke e, hun̄zi a k'o gi orukpu gha elu-igwee lala!”

63 “Ya Onȳe-isi nch̄u-̄ejan n̄o tika ̄ekwa 'ya l̄e enw̄en e w̄u Onȳe-isi nch̄u-̄ejan, si, “K̄i ̄enyi r̄izi a ch̄on̄i osh̄eri ozo?! 64 Un̄u a n̄uḡo ar̄un̄i o ku. K̄i w̄u uche un̄u.” W̄e ile n̄o si ni ikpe-onw̄un a maguo a.

65 Nd̄i hu im̄e w̄e n̄o ju ma ̄eson̄ kpu Jesu, e kpum̄e w'e ̄nya, fian a ihien̄, si a, “Bu am̄uma!” Nd̄i-nche n̄ozi weri e, gbu e ili.

Pita A Gh̄ori N'o Marin̄ Jiz̄osi (Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; J̄on 18.15-18, 25-27)

66 K̄e Pita ri ibe al̄i im̄e ezi-ogwa hu, okpoho ohu im̄e nd̄i idibo Onȳe-isi nch̄u-̄ejan n̄o bia eb̄eh̄u. 67 Ogen̄ o gi hun̄ Pita ebe ̄o ri a nyan̄ okun, o bu ̄nya tuma a, si a, “Iȳu l̄e Jiz̄osi onȳe Nazaret̄i hu w̄iz̄ikwo.”

68 Kan̄i Pita n̄o gh̄ori, si, “Amar̄ind̄e m̄ ihien̄ i ri e ku, agh̄otan̄i m̄ ihien̄ i ri e ku.” ̄O n̄o pu eb̄eh̄u, si on̄u-mgb̄on. “Ya k̄e okpa n̄o kwan.

69 Okpoho odibo hu a hun̄zi a ebah̄un, ̄o n̄o gwama nd̄i wuzo eb̄eh̄u, si, “Onȳeni w̄u onȳe ohu im̄e w̄e!” 70 Kan̄i Pita a gh̄or̄izi.

O tebe, nd̄i turu ebah̄un n̄ozi si Pita, “Ezioku-ezioku, i w̄u onȳe ohu im̄e w̄e, mak̄eni i w̄u onȳe Galili.”

71 Kan̄i, Pita n̄o buma enw̄en e on̄u, kund̄e Osolobue, si, “A mar̄in̄ m̄ ok̄enyeni on̄u ri e ku oku e.”

72 Ozigbo, okpa n̄o kwan nke mgbe eb̄uo, ya Pita n̄o nyanhan̄ oku Jesu gwa a; ni “Okpa gini d'a kwan mgbe eb̄uo, i jen̄k̄o d'a gh̄ori mgbe ̄eto ni y'a mar̄in̄ m̄.” “Ya nd̄un n̄o guu a, ̄o n̄o kwan ezigbo ̄ekwan.

Isi Nke Mm̄isen̄

E Weri W̄e Jesu Jenni Pāileti (Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; J̄on 18.28-38)

1 Hun̄ eki gihū fon, nd̄i-isi nch̄u-̄ejan l̄e nd̄i-isi l̄e nd̄i-nkuzi Iwu l̄e nd̄i ile ri Nd̄i-isi Nk̄ikwama n̄o zu, tugbama iroro ihien̄ w̄e siko d'e me. W̄e n̄o ken̄ Jesu ̄egbun, duru e pu, w̄e e ye Pāileti, hun̄ w̄u Govan̄o ri a kid̄on̄ ni nd̄i Rom. 2 Pāileti n̄o ju a, si, “Iȳu w̄u Eze nd̄i Ju?” Jesu n̄o za, si, “Iȳu ku e.”

3 Nd̄i-isi nch̄u-̄ejan n̄o kuson̄m̄e ihien̄ bu oda w̄e si ni 'ya k'o me. 4 Pāileti n̄o juzi a, si, “O nw̄onni ihien̄ y'a za? Lee ihien̄ nd̄in̄i ile w̄e ri e ku ni iya k'i me.”

5 Jesu ekuzini ihien̄ ow̄ule, nke w̄u ni ̄o tu Pāileti ̄nya.

A Ma W̄e Jesu Ikpe-onw̄un (Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; J̄on 18.39–19.16)

6 Ogen̄ Mm̄em̄m̄e-Nghafe ow̄ule, Pāileti a gha im̄e ul̄o-ngan e w̄epuḥa ni w̄e onȳe ohu ow̄ule w̄e ch̄o. 7 Mm̄em̄m̄e-Nghafeni, o nw̄on ok̄enȳe ohu w'a kpo Barabas̄i hun̄ ri im̄e ngan, iya l̄e nd̄i ri a lus̄on̄ nd̄i-̄okiki; nd̄i ah̄un̄ ya l̄e w̄e ri im̄e ngan gbu ̄och̄u ogen̄ isusu. 8 Ya k̄e igunrun̄ hu n̄o nwan̄ bia d'a rīo Pāileti n'o me ni w̄e k'o don̄ e me mb̄u, 9 Pāileti n̄o ju w̄e, si, “Un̄u a ch̄ogh̄o ni m̄ hapu

nɩ ɔnɔ Eze ndɩ Ju?" ¹⁰ (Paɩleti jɔ wɛ ɛrɩra makɛni ɔ marɩnguɔ nɩ ɛnya-ɔfɩ kɛ ndɩ-isi nchɩ-ɛjan gi we Jesu ye ɛ.)

¹¹ Ndɩ-isi nchɩ-ɛjan nɔ sɩ igunrun hɩ gwa a n'o wɛpuha nɩ wɛ Barabasi hɩn nkɛ o gi wɛpuha Jizosi. ¹² Paɩleti nɔ jɔ wɛ, sɩ, "Kɩ ɔnɔ chɔ nwan nɩ m gi okɛnyɛni ɔnɔ a kpɔ 'Eze ndɩ Ju' mɛ?"

¹³ Wɛ nɔ yi oro, za, sɩ, "Kpɔgbu ɛ!"

¹⁴ Paɩleti nɔ jɔ wɛ, sɩ, "Kɩ haɩn? Elee nɔ k'o mɛ?"

Kanɩ, wɛ nɔ yikɛnmɛdɛ oro, sɩ, "Kpɔgbu ɛ!!"

¹⁵ Makɛni Paɩleti chɔ n'o mɛ ihɩɛn sikɔ d'a sɔɔ igunrun hɩ ɔsɔɔ, ɔ nɔ hapu Barabasi yeni wɛ; ɔ fianguu Jesu mkpɩnsɩn, ɔ nɔ w'ɛ ye ndɩ jɛnkɔ d'a kpɔgbun'ɛ.

Ndɩ-agma A Kpa Jesu Ye Emu

(Mat 27.27-31; Jɔn 19.2-3)

¹⁶ Ya ndɩ-agma rɩ okpuru Paɩleti nɔ weri Jesu sɩ ezi-ɔgwa Paɩleti; wɛ nɔ kpɔgbama itu-agma wɛ. ¹⁷ Wɛ nɔ yimɛ ɛ ɛwuru nanranɩ ɛ nwun ufie-rɔnɩ, ufie-rɔnɩ*; wɛ nɔ gi ogun kpa n'a okpu-eze, bu ɛ che ɛ isi. ¹⁸ 'Ya wɛ nɔ kelemɛ ɛ, a sɩ, "Eze ndɩ Ju, isi i che!" ¹⁹ A fiɩn w'a mkpɩnsɩn isi, jɩkpu ɛ ɛsɔn; ɛ gbuni w'ɛ osekpɩ, ɛ liyen'ɛ ɛka. ²⁰ A kpaguɩ w'a ye ɛmu, wɛ nɔ yipu a ɛfɛ popu hɩ, yimɛzi ɛ nke ɛ. 'Ya wɛ nɔ weri ɛ d'a kpɔgbu.

A Kpoma Wɛ Jesu Elu Obe

(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jɔn 19.17-27)

²¹ E ru wɛ ɔzɔ, wɛ nɔ hɩn okɛnyɛ ohu w'a kpɔ Saɩmonɩ, ebe ɔ gha alɩ ɔfiɩ lala imɛ obodo. Ndɩ-agma hɩ nɔ wa a ye ɛ olu n'o buru obe *ahun wɛ jɛnkɔ d'e gi kpɔgbu* Jesu. (Saɩmonɩ wu neɔi Alɛzanda lɛ Rufosi, onyɛ alɩ Saɩrini k'ɔ wu).

²² Wɛ nɔ we Jesu sɩ ebe w'a kpɔ Gɔgɔta, hɩn wu "Ebe Okpokom'isi." ²³ Ebɛhu kɛ wɛ nɔ ye ɛ manya wɛ gwɔgbama 'ya lɛ ihɩɛn e lu ilu w'a kpɔ Maa n'o ra, kanɩ Jizosi aran'a. ²⁴ 'Ya wɛ nɔ kpoma a enu obe. Wɛ nɔ kebe ɛkwa a, tɩ nkɔ kɛni wɛ marɩn hɩn onyɛ-onyɛ jɛnkɔ d'e weri.

²⁵ Okulokɩ iteniɛ utuntun kɛ wɛ gi kpoma a elu-obe. ²⁶ Ihɩɛn wɛ deye elu obe nɩ iya kɛ wɛ gi ma a ikpe wu "Eze ndɩ Ju." ²⁷ Wɛ kpoma Jizosi lɛ ndɩ ohin ɛbuɔ elu-obe ichɛn-ichɛn; onyɛ ohu rɩ elu obe rɩ ɛka-ihɩɛn Jizosi, hɩn-ɛbɔ rɩ elu-obe rɩ ɛka-ekpɛn ɛ. ²⁸ [kɛni ihɩɛn ɛkukwo-nso ku hɩn ɔzɔ mɛzu—makɛni Ehuhuɔ-nso sɩ, "Wɛ gun a yeni ndɩ a dan iwu."] ²⁹ Ndɩ ghafekɔnɩ hɩ e finfin isi, a kpari ɛ, a sɩ, "Ha! Eɛ lɩ sɩ n'i jɛnkɔ d'e tikpɔ Ulo-nso, gi akpu-uhuhɔhɩn ɛtɔ tundɔnzi ɛ?! ³⁰ Zuɔpuha nwan enwɛn i! Gha nwan elu obe hɩ hidan."

³¹ Ndɩ-isi nchɩ-ɛjan lɛ ndɩ-nkuzi Iwu hɩzi a kpa a e ye ɛmu imɛ igunrun wɛ, a sɩ ibe wɛ, "O zuɔpuha ndɩ ɔzɔ, kanɩ ɔ sanɩ ɛka zuɔpuha enwɛn ɛ! ³² Onyɛ nwan sɩ n'o wu Kraistɩ, Eze ndɩ Izrelɩ, 'ya gha nwan elu obe hidan, kɛni ɛnyi hɩn, kweri!"

Ndɩ ohin ɛbuɔ hɩ wɛ kpoma wɛ lɛ iya hɩzikwo a kpari ɛ.

Jizosi A Nwunhun

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jɔn 19.28-30)

³³ O ru ogɛn ɛnya-anwun gi a rɩ isi, alɩ hɩ ile nɔ gba ishi d'e ru okulokɩ ɛtɔ ɛfinnai hɩ. ³⁴ Ogɛn ihɩɛn nɔkɛ okulokɩ ɛtɔ gi ku, Jesu nɔ gi okɛn olu yi oro, sɩ, "Eloɩ! Eloɩ!! Lama Sabakitani?!" hɩn wu "Osolobue m! Osolobue m!! Kɩ haɩn i gi gbakɩtɔ m azuun?!"

³⁵ Ndɩ hɩ imɛ ndɩ wuzo ebɛhu a nu ihɩɛn o ku, wɛ nɔ sɩ, "Gɔn ni ntɩn, ɔ rɩ a hɩ ɛlajal!" ³⁶ Onyɛ ohu imɛ wɛ nɔ gba ɔsɔ, weri ɛru suru manya ru-ɔka, fa a

* **Isi Nke Mmisen:**¹⁷ ɛwuru ndɩ nze lɛ ndɩ-ɛdafɩn

ye onunụ mkpịnsin, ye ẹ ra, si, “Cheri ni, ni enyi lele ke Ẹlajja jenkọ d'a bja d'e wetu ẹ enu obe!”

³⁷ Ya Jesu nọ gizi oken olu yikenme oro, kwonbepu.

³⁸ Ẹkwa we gi gbọnbeput Ebehu- kachanrin-nsọ ime Ulo-nsọ nọ bawapu ebuo gha elu d'e ru ali. ³⁹ Oki-agma hun wuzo ihun e ebegu a hun ke Jesu don nwun, o no si, “Ezioku-ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue.”

⁴⁰ O nwonghozi ikpoho ndi hu ri a gha ebe teni e lee ile; ndi hu ime we wu: Meri onye Mag'dala le Salomi le Meri nne Jemisi hun-nta le Josisi†. ⁴¹ Ikpoho ndini wu ndi e son Jesu, e yen'e aka, e jenn'e ozi ogen o gi ri Galili. Ikpoho ndi ozọ bu oda son ẹ bja Jerusalem rizikwo ebahun.

E Li We Jesu

(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁴² O ru enyasi Uhuohin hu, ebe o meni Uhuohin-nkwademe ro, 'ya wu ghi gbama Uhuohin Izu-iken e ru, ⁴³ 'ya Josefu onye obodo Arimatia nọ jen d'e kunrun Paileti. Josefu wu onye we marin amarin ime Ndi-isi Nkikwama. O rizikwo ndi ri e che obibia Ali-eze Osolobue. O no wepu egun enya, buru Paileti, si a ye ẹ ehụ Jesu. ⁴⁴ Ogen Paileti gi nu ni Jesu a nwunole, o tu a enya. O no kpọ oki-agma hu, ju a k'o teguo Jesu nwun. ⁴⁵ Ogen o gi nuguu ihien oki-agma hu za, o no si Josefu jen d'e buru ehụ hu. ⁴⁶ Josefu nọ nonrin ekwa line, butu ehụ Jesu elu obe, gi ekwa hu fuma a, bu ẹ che ime ili we gu rike okporo ye ime omuma zeni ke we e me. 'Ya o no gi omuma hi ogbe nukin onu ili hu. ⁴⁷ Meri onye Mag'dala le Meri nne Josisi‡ ri ebahun e lee ile, we no hun ebe we buto ehụ Jesu.

Isi Nke Mmisen

Jesu A Gha Onwun Lih

(Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Ogen Uhuohin Izu-iken gi ghafeguu, Meri onye Mag'dala le Salomi le Meri nne Jemisi nọ nonrin ihien ndi e shin ohunma keni we jen d'e gi ẹ te ehụ Jesu. ² Uzo-utuntun uhuohin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuohin Sonde), ogen anwun gi wama, we no jenne ili Jesu. ³ Ogen we gi jenkọ, we hu a tu ibe we, si, “Onye jenkọ d'e nupu ni enyi omuma ri onu ili?” ⁴ Ogen we gi ru ebegu, lee enya, we no hun a ni e nupugule we omuma hu higbu enwen ẹ ogbe. ⁵ 'Ya we no banye ime ili hu, we no hun okorobia yi ekwa ochan tueru ali k'o nodi ali aka-nni, o no tu we enya.

⁶ Okennyeh hu no si we, “Atule ni egun; onu ri a cho Jesu onye Nazareti, hun we kpogbu. O lighu! O rizi ebeni. Lee ni ebe we te buto a! ⁷ Jen ni nwan d'e zi umu-azuun a le Pita ni 'O buruguo ni unu uzo shi Galili; ebegu ke unu siko d'a no hun a—k'o don gwa onu.”

⁸ 'Ya we no gha ili hu puha, gbama oso, makele o tu we enya, tu we egun. O nwonni onye we gwa ihien owule uzo makeni egun ri a tu we.

[We no be ni Pita le ndi 'ya le we wi ihien ndini nke-nke. Omeuu, Jesu le enwen e no zipu umu-azuun a, we gha owuwa-enya-anwun ru ndidan enya-anwun, we d'e zi ozi nzuopuha-itēbite, ozi hu ri nsọ, ri ndun jenrin ejen. Isee.

Meri Onye Mag'dala A Hun Jesu Ogen O Gi Ghaguu Onwun Lih

(Mat 28.9-10; Jon 20.11-18)

⁹ Uz'utuntun uhuohin ibuzo ime izu-uka (hun w'a kpọ uhuohin-uka tanni), ogen Jesu gi ghaguu onwun lihi, o no bu'zo nwonpuha ebe Meri onye Mag'dala

ri—Meri onye Mag'dala hun o gha ime e chupu eje-mmom esa. ¹⁰ O no jenne d'a gwa ibe e ndi we ile wi e son Jesu, ebe we ile sukuru, a kwan ekwan. ¹¹ Kanj, ogen we gi nu k'o ku ni Jizosi rizi ndun, n'o hunguo a, egini we don.

Jesu E Nwonna Ebe Umuzuru A Ebuo Jenko Emausu Ri
(Luk 24.13-35)

¹² Onwan e meguru, 'ya ke Jesu no gi udi ozo nwonpuha ebe umuzuru a ebuo jenko ali-ofia ri. ¹³ We no kin-azuru d'a gwa umuzuru a ndi hoduni, kanj egizikwoni w'a don.

Jesu E Nwonna Ebe Umuzuru A Mmanaj Ahun Ri
(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

¹⁴ Omeuru, Jesu no nwonpuha ebe umuzuru a mmanaj ahun ri e ri ihien-oriri. O no jugbo we make obi-ebu we le obi we zen, make ni egini we ihien ndi hunn'a n'o ghaguo onwan lihi gwa we don. ¹⁵ O no ye we iwu, si, "Ghagbame ni uwa ile d'e zi ihian ile ozioma. ¹⁶ Onye owule hun kwerini, e me we e mirin-Chuku, jenko d'e nwe nzuopuha; kale, onye owule hun kwerini, ikpe jenko d'a ma a. ¹⁷ Ahima ndini siko d'e son ndi kwerini: we siko d'e gi efan m chupu eje-mmom; we jenko d'a su asusu ndi ozo ri ichen-ichen we marinleni; ¹⁸ we k'a saeka gi eka buru agwo; we ri nshi, o nwonna ihien o jenko d'e me we; we jenko d'e bu eka kwasu ndi emu ri a ku, a dinhin we."

E We We Jesu Si Elu-igwee
(Luk 24.50-53; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)

¹⁹ Ogen Di-nwonna-enyi wu Jesu gi gwaguru umuzuru a oku ndini, Osolobue no we e si elu-igwee d'a nodi ali eka-nni Osolobue. ²⁰ 'Ya umuzuru a no jenne d'e zi ozioma ebe ile, Di-nwonna-enyi no nyeni we, e gi orun-atumanya o gi ri e son e a ghasi ni ozi we wu ezioku.]

Ozioma Jesu Kristi Rikę Ke Luku Dọn De E

Thien We De Ni Ekukwọni

¹ Tiofilosị Ikpen ile ri ni, ndi bu oda a lili maguọ depuha ihien ndi hun me imegunrun enyi; ² we de we hu ke ndi ahun gi enya we hun ihien ndini we gha isi mbidon le ndi zisonme ozi hu don gwa enyi. ³ Ya wu, make ni a kpachanpu guo m enya lebancharin ihien ndini ile enya gha mbidon lala, e roguo m'a ni o hugho mma ni mme nwen nke gi usonron-usonron den'i k'o don mesonme, ⁴ keni o hun uzọ we i enya ni ihien we kuzi i wu ezioku.

Mmon-ozị E Wehe Ozi Ni We K'a Mụ Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

⁵ Ogen Herodu gi wu eze Judia, o won onye nchu-ejan ohu w'a kpo Zekaraya. Ke we don han ndi nchu-ejan, itu Abija k'o ri. Elizabethi nwunye e wuzikwo onye ebọn Eronu ke ya. ⁶ We ebuo wu ndi ezi-omume enya Osolobue; enwon we nkoriani—w'e donmcharin iwu le odinali ile ri ofufe hun Di-nwonni-enyi tumesonme. ⁷ Kanị amuni we nwa, makele Elizabethi wu agan, bu we ebuo a kaguo egedi.

⁸ Uhuohin ohu, Zekaraya ri ime Ulo-nso a run orun nchu-ejan a, ogen ndi itu e gi ri orun. ⁹ Ke omenalị ndi nchu-ejan don ri, iya ke mkpo we tu hanrin hun siko d'a banye Ebehu-ri-nso ime Ulo-nso Di-nwonni-enyi d'a kpo nsensi okun. ¹⁰ K'o ri a kpo nsensi hu okun, ndi hu ile bia d'e fe ofufe hu ihun-ezi, e me ekpere. ¹¹ Ya ke mmon-ozị Di-nwonni-enyi no nwonpuha ni Zekaraya ime ebahun; mmon-ozị hu wuzo azuun eka-ihien ukpo w'a no a kpo nsensi okun. ¹² Ogen Zekaraya gi hun a, ehụ no mama a nni oda-oda, egun no tuma a. ¹³ Mmon-ozị hu no si a, “Atule egun Zekaraya! Osolobue a nuguo ekpere i: Elizabethi nwunye i jenkọ d'a mun'i okennyel! I siko d'a kpo a Jonu. ¹⁴ Unu jenkọ d'a ghoghọ oda; efo siko d'a suo onu usuo oda-oda; ndi bu oda jenkọ d'a ghoghoni omumu a, ¹⁵ make ni o jenkọ d'a wu oken ihian enya Di-nwonni-enyi. O rakokwo manya owule mobu manya zeni. We gini d'a mu a, Mmon-nso siko d'a gha ebe o ri efo nne e jun ime e. ¹⁶ O jenkọ d'e me ndi Izrelu bu oda gbehuto d'e kunrun Di-nwonni-enyi wu Osolobue we. ¹⁷ O siko d'e buru ni Di-nwonni-enyi uzọ ken'o kwan'a uzọ; o jenkọ d'e gi agungun le iken onye-amuma wu Elaija me e—keni o me obi ndi nedi gbehuto si ebe umu we ri, me ndi nnupu-isi gbehuto d'e romel iroro ndi ezi-omume, iroro ndi marin ihien—gi e kwademe ndi alini make obibia Di-nwonni-enyi.”

¹⁸ Zekaraya no si mmon-ozị hu, “Nani m'e don marin ni onwan siko d'e me? A kaguo m egedi, nwunye m a kaguozị egedi.” ¹⁹ Mmon-ozị hu no shiarị a, si, “Mme wu Gebrelu hun e wuzo ihun Osolobue. Iya zi m d'a gwa i oku, zi i oziomanị. ²⁰ Ebe o me nwan ni y'e gini ihien ndi hu m ku don, ihien ndi hu hun jenkọ d'e mezu ogen e ru, i jenkọ d'a wu odin: 'ya sakozị eka ku oku d'e ru uhuhin ihien m ku jenkọ d'e me.”

²¹ Ogen ihieni gi ri e me, ndi ahun hu e che Zekaraya, a si, “K'o biehanzini enina ime Ebahun-ri-nso?” ²² Ogen o gi puha, o sani eka gwa we oku, 'ya we no marin n'o hunole ohun ime Ebahun-ri-nso—make ni o to e gi eka a gwa we oku, o sazi ni eka ku oku.

23 Ogen orun a a guu, o no lama iwe e. 24 Omeogu, Elizabethi nwunye e no turu ime. Elizabethi aghani ime ulo pu orogbo ifon isen. 25 O si, "Di-nwonni-enyi e meke ni m ebe o no gi enya ri mma lee m, wepu uya ile m ri a hun ebe ndi nke m ri!"

Mmon-ozì E Wehe Ozi Omumu Jizosi

26 Ogen efò-ime Elizabethi gi ri ifon isin, Osolobue no zi mmón-ozì ahun w'a kpò Gebrelù jèn obodo ohu me ekere w'a kpò Nazareti hun ri Galili; 27 o zi e d'e kunrun nwa-agbò ohu keleni marin okennyè. Efan nwa-agbò hu wu Meri. Nwa-agbò ahun le okennyè ohu w'a kpò Josefù kwerigbama ni we jenkò d'a lu; Josefù wu onye ikpun-ulo eze, ikpun-ulo Defidi. 28 Mmon-ozì hu no bia d'e kunrun Meri, si a, "Darù! Onye Chuku gozi agozi! Chuku noyeni i anoyeni."

29 Oku mmón-ozì hu gwa Meri anizini obi ru Meri ali kaka; o hu a ju enwen e ke elee udi ekele wu onwan. 30 Mmon-ozì hu no si a, "Atule egun. Osolobue e meguo ni ohunma. 31 I k'a tu ime, mu okennyè; i jenkò d'a kpò a Jizosi/Jesu. 32 O k'a wu oken ihian; we jenkò d'a kpò a Nwa Onye Hu Kachanrinni. Di-nwonni-enyi wu Osolobue jenkò d'e ye e ukpo nedi-e-kani wu Defidi; 33 o k'a ki Izrelù, ikpun-ulo Jekopu, jennin ejen; ali-eze e aguko!"

34 Meri no si mmón-ozì hu, "Nani k'o don me—bu m'e ke marin okennyè?"

35 Mmon-ozì hu no si a, "Mmon-nsò jenkò d'a biakwasì i; ikèn Onye Hu Kachanrinni jenkò d'e kpume i. Ya wu, nwa i jenkò d'a mu k'a ri nsò—we k'a kpò a Nwa Osolobue. 36 Ozòzi, Elizabethi nwene i a turuguo ime—ebeni o kaguu egedi! Efo-ime ri a nwan ifon isin—onye nwen we te si n'o wu agan! 37 Makeni, o nwónni ihien Osolobue ghaleni a saeka e mel!"

38 Ya Meri no si, "Iyaa; odibo Di-nwonni-enyi ke m wu—'ya ri ni m k'i don ku!"
'Ya mmón-ozì hu no la a to, pu.

Meri E Jen D'a Hun Elizabethi

39 Omeogu, 'ya Meri no kwademe ozigbo-ozigbo jennme obodo ohu hun ri oke ali Judia. 40 O ru ebèhu, o no banye iwe Zekaraya, kele Elizabethi. 41 Ogen Elizabethi gi nu ekele Meri, nwa ri a efò no tusi elu. 'Ya Mmon-nsò no gbajun Elizabethi. 42 'Ya Elizabethi no gi oken olu dobeta oro, si, "Iyù ke we kachanrin a gozi ime ikpoho ile; nwa i siko d'a mu wu onye we gozi agozi. 43 Nani ke ihien oma han enina don me m, ni nne Di-nwonni-m bia d'a hun m? 44 Makeni, hun m gihu nu k'i kele, nwa ri m efò no gi ighoghò tusi elu! 45 Ngozi ri ni okpoho hu hun kweri ni oku hun Di-nwonni-enyi gwa a jenkò d'e mezu!"

Ebu Meri Gi Ja Osolobue mma

46 Meri no si,

"Obi m ri a ja Di-nwonni-enyi mma;

47 mmón m ri a ghoghò ime Onye-nzuopuha m wu Osolobue,

48 makeni o giguò enya ri mma lee m —

mmè, hun wu odibo e mmakalaka!

Ezioku-ezioku, gha nwan kikenni e jen,

agbò ile siko d'a gha a kpò m onye we gozi agozi,

49 makeni Onye Hu Nwon Iken e meole ni m oken ihien ri ichen-ichen; efan a rizikwo nsò!

50 O mesonme ni ndi hun e humen'e isi omiken —
gha agbò d'e ru agbò.

51 O tinpuguo eka a, kpa ikèn,
kpónyiya ndi mpache le ihien we ri e ro.

- 52 O wetuguo ndi-nze uku elu ukpo we,
bushi ndi nwonleni ihien we wu enu.
- 53 O giguo ihien ri mma yejun onye egun ri a gun efo,
gbama odafin eka, chupu a.
- 54 O yeguo ni odibo e wu Izrelu eka;
o nyanhanguo omiken ya le enwen e wu Osolobue.
- 55 O nyanhanguo a
k'o don kwe ndi nedi enyi kani nkwa —
k'o don kwe Ebrahim le ebon a ile nkwa jenrin ejen!”
- 56 Ya Meri no son Elizabeti nodi ihien rike orogbo ifon eto, o no lakin iwe e.

Omumu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

- 57 O ru ogen Elizabeti k'e gi mu, o no mu okennye. 58 Ndi bikunmen'e le ndi nke we no nu ni Di-nwonni-enyi e meguo n'a oken omiken, we no son e ghoghoh.
- 59 Nke akpu-uhuohin esato, we no bja d'a kwa nwata hu ugun; we te k'a gun a Zekaraya noke nedi e, 60 kale nne e no si, “Mba-o! We jenko d'a kpo a Jonu.”
- 61 We no si a, “O nwonni onye nke unu hun a za efan hu!” 62 We no gi eka ju nedi e efan we siko d'a kpo a. 63 O no si we y'e omuma hun w'a kaye ihien, 'ya o no de, “Efan a wu Jonu.” O no tu we ile enya! 64 Idumuzi, onu a no shiapu, ire e a topu, o no kume oku, jama Osolobue mma. 65 Egun no tuma ndi ile bikunmeni we; ndi ihian hu e ku oku ihien ndini egbere ok Judia ile. 66 Onye owule nun'a hu e ro e, a si, “Kini ke nwatan jenko d'a wu?” We ri a ju enina makeni eka Di-nwonni-enyi ri ime ndun a ezioku-ezioku.

Amuma Zekaraya Bu

- 67 Mmon-nso no jun ime nedi e wu Zekaraya, 'ya o no bu amuman; 68 “Ojja-mma ya ri ni Di-nwonni-enyi wu Osolobue Izrelu!
Makeni o bjaole d'e yeni ndi nke e eka,
o gbapuhaguo we.
- 69 O wepuhaguoni enyi Mpin,
Oken Onye-nzuopuha, hun jenko d'a zuopuha enyi —
onye ikpun-ulo odibo e wu Defidi.
- 70 O meguu a k'o don ku e edei,
ghahani ndi-amuma nso a,
- 71 n'o jenko d'a zuopuha enyi eka ndi inenren enyi ile
le ndi iwe enyi ri e we;
- 72 n'o siko d'e meni ndi nedi enyi kani omiken
nyanhan nkwerigbama nso a —
73 nyanhan efan a,
hun o kuni nedi enyi kani wu Ebrahim
ogen o gi kwe e nkwa —
- 74 n'o siko d'a gbapuha enyi eka ndi inenren enyi,
amamgbe egun ghazi a tu enyi enyi gha e fe e,
- 75 kama, enyi e gi iri-nso le ime-ihien o cho
e fe e,
ogologo ndun enyi ile.”
- 76 “Nke iyu wu nwa,
we jenko d'a kpo i
onye-amuma nke Onye Hu Kachanrinni;
i siko d'e buru ni Di-nwonni-enyi uzọ,
keni i hun uzọ kwa n'a uzọ a;

77 i jenkọ d'e me ndi nke e marin
ke w'a don nwonhen nzuopuha
ghahani inwonhen mgbaghari njo we.

78 Onwan jenkọ d'e me
make efoma le omiken Osolobue enyi,
hun o jenkọ d'e gi me ukpe nzuopuha nwonmeni enyi,
79 me e gha elu-igwee nwonmeni
ndi hun ri ime ishi le ime onyinyon-onwun;
du uku enyi
ye uzọ udon."

80 Nwata hu wu Jonu e sue, wuru onye zeni ime mmon; o no biri atu d'e ru
uhuohin hu o puha d'a runma onun a id'anya ndi Izrelu ile.

Isi Nke Ebuo

Omumu Jizosi (Mat 1.18-25)

1 Ogen hu, eze-kani w'a kpo Siza Ogotusu no ye iwu, si we detucharin efan
ihian ile ri uwa—ebe ile ri okpuru okiki ndi Rom. ² (Onwan wu nke ibuzo we
detu efan ihian ile; ogen Kwirinosi gi wu Govano ri a ki ali Siria ke we gi detu
efanni.) ³ Onye owule hu e jen obodo e d'e deye efan.

⁴ Ya Josefu no gha obodo Nazareti ri Galili si obodo Betulehem hun ri Judia,
obodo we no mu Defidi—makeni ikpun-ulo Defidi k'o gha puha. ⁵ Iya le Meri
hun we ebuo kwerigbama ni we jenkọ d'a lu wi jen d'e deye efan. Meri ri ime
ogen hu. ⁶ Ebe we ri Betulehem, ogen Meri k'e gi mu nwa hu e ru, ime no mema
e. ⁷ O no mu nwa ibuzo a, mu a okenny, gi ekwa we gi a pa nwa fuma a, bu
e dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri—makeni uzo arja hun we siko d'a nodi
ime ulo ndi-ijen a nodi.

Ozi Ndi Mmon-ozu Wehe Ni Ndi-ndu Anu Ahun

8 Uhinhin hu, o nwe ndi e du anu ri ofia egbera ahun, e lepu anu we enya.
9 Mmon-ozu Di-nwonni-enyi no nwonpuha ebe we ri, ogho Di-nwonni-enyi no
nwonhunme we leke ukpe. 'Ya egun no tuma we. ¹⁰ Kani mmon-ozu hu no
si we, "Atule ni egun! M bia d'e zi onu ozi oma hun siko d'e weheni ihian
ile eregede ighoghọ. ¹¹ A muguo ni we unu Onye-nzuopuha tanni ime obodo
Defidi; iya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, hun wu Di-nwonni-enyi!
¹² Onwan ke unu jenkọ d'e gi marin a: unu jenkọ d'a hun nwa we gi ekwa fuma,
bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri."

¹³ Idemizi, igunrun ndi mmon-ozu elu-igwee no fopuha che ni mmon-ozu hu,
a ja Chuku mma, a si,

¹⁴ "Ogho 'ya ri ni Osolobue
ebehu kacharin elu ejen;
udon 'ya ri ni ndi ri ime uwa,
ndi o ri e meni ohunma!"

¹⁵ Mgbe ndi mmon-ozu hu gi lagu we to, si elu-igwee, ndi-ndu anu hu no si
ibe we, "Ni enyi jenu Betulehem d'a hun ihieni meni, hun Di-nwonni-enyi gwa
enyi." ¹⁶ We no jenne ozigbo-ozigbo. We no hun Meri le Josefu le nwa ahun
we bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri. ¹⁷ Ogen ndi hu a zun anu gi hun
Jesus, we no gwa we ihien mmon-ozu hu gwa we banyeni nwa hu. ¹⁸ Ihien ndi
hu e du anu ku no tu ndi ile nun'a enya. ¹⁹ Kani Meri e buchanrin ihien ndini
ile to ime obi e, e ro we.

²⁰ Ndi hu e du anu no lama, e tuchan Osolobue, a ja a mma, make ni ihien ile we nu le ihien ile we hun richanrin ke mmon-ozu hu don gwa we.

A Gun We Jizosi Efan

²¹ Nke akpu-uhuohin esato, ogen we jenko d'e gi kwa nwata hu ugun no ru, we no gun a Jesu/Jizosi, efan hu mmom-ozu hu ye e ni nne e d'a tu ime e.

A Papuha We Jizosi Ime Ulo-nsa

²² O ru ogen Josefụ le Meri e gi me Mmemme Idon-nsa rike ke Iwu Mozizi don ku, 'ya we no weri nwa hu shi Jerusalem keni we papuhani Di-nwonnienyi 'ya, ²³ (ke we don de e ime Iwu Di-nwonnienyi, ni, "We siko d'e wepuha ni Di-nwonnienyi nwa-okenny e ibuzo owule we mu"). ²⁴ We no chu ejan ke we don de e ime Iwu Di-nwonnienyi, ebenu Iwu no si, "Nduru ebuo mobu umu olukuku ebuo."

²⁵ Ogen hu, o nwon okenny e ohu w'a kpo Simionu hun bi Jerusalem. Onye e me ihien Osolobue cho k'o wu; o gi obi e ile e fe Osolobue, e che ni Osolobue zuopuha ndi Izrelu. Mmon-nsa noyen'e anoyeni. ²⁶ Mmon-nsa me e marin n'o nwunko d'e ru n'o hun Kraisti, Onye Hu Di-nwonnienyi Tume. ²⁷ Mmon-nsa no duru Simionu si ime Ulo-nsa. Ogen ndi mu nwa hu wu Jizosi gi wehe e d'e me n'e ihien Iwu cho, ²⁸ Simionu no pari nwa hu, ja Osolobue mma, si,

²⁹ "Di-nwonnienyi,
i ri nwan a si odibo i ya gi udon lama,
noka ke i don ku;

³⁰ makele e gigu o m enya m hun nzuopuha i,

³¹ hun i kwademe id'enya ndi ali ile ri ichen-ichen:

³² Ukpere hun jenko d'a ghosi ndi ali ndi ozo uche i,
ukpere hun jenko d'e wehe ni ndi nke i wu ndi Izrelu ogho."

³³ Ihien ndi hu we ku banyeni nwata hu no tu nedi e le nne e wu Josefụ le Meri enya. ³⁴ 'Ya Simionu no gozi we; ya o no si nne e wu Meri, "Gon ntin, we tume nwatani n'o wuru onye we siko d'e gi budan ndi bu oda ime Izrelu, gizikwo a busi ndi bu oda elu ime Izrelu."

"O siko d'a wu ahima, hun gha aka Osolobue bia, hun ndi ihian jenko d'a luson, ³⁵ keni ihien ndi bu oda ri e ro hun uzu puha ifon—ihien ufu jenko d'e zupuzi iyu nwen obi rike opia-agma make ufiri nwatani."

³⁶ O nwon onye-amuma ohu wu okpoho, hun w'a kpo Ana*, nwa Fanuelu, onye ikpun-ulo Asha ro; o kagu o egedi; di e a nwunhunguo—ahua esa suo ke iya le di e bi ni di e d'a nwunhun. ³⁷ O ri nwan nwa ahua eno kwasị ogun-eno. A ra gha Ulo-nsa pu, o hu e fe Osolobue ukinkin le efinnai, e bu onu, e me ekpere. ³⁸ Ogen ohu hu k'o gi puhazikwo, ye Osolobue ekele, kume oku nwa hu keni ndi ile ri e che ni Osolobue gbapuha Jerusalem nu.

A Lakin We Nazareti

³⁹ Ogen Josefụ le Meri gi megwu ihien ile Iwu Di-nwonnienyi cho, we no lakin obodo we bi wu Nazareti hun ri ime Galili. ⁴⁰ Nwata ahun e sue, ka ehụ, marin ihien oda-oda, ewere Osolobue hu e son e.

Ihien Jesu Me Ime Ulo-nsa K'o Ri Nwata

⁴¹ Ahua ile ke ndi mu Jizosi gi e jen Jerusalem d'e me Mmemme-Nghafe. ⁴² Ogen Jesu gi ri nwa ahua mmebuo, we no jenzi mmemme hu ke we don e jen mbu. ⁴³ Ogen mmemme gi guguu, we no lama, kani nwata hu wu Jesu no dino Jerusalem bu ndi mun'a a marin.

* **Isi Nke Ebuo:**36 Griki: Hana

44 Wẹ rị e ro n'o rị ime igunrun ihian hu wẹ ile gba lakọ, wẹ nọlẹni cho a d'e ru ni e jẹnpu wẹ ijẹn akpu-uhuohin ohu gbe-gbe-gbe—ya wẹ nọ nwan choma a ebe ndi nke wẹ lẹ ndi owu wẹ rị. 45 a chobe w'e, ahunni w'a, ya wẹ nọ kin-azun, si Jerusalem d'a cho a. 46 Hun me akpu-uhuohin eto ke wẹ gi hun a ime Ulo-nso, ebe o nodiye ni ndi-nkuzi, e gon wẹ ntin, a ju wẹ otaa. 47 Nghota a lẹ aziza a atukemme ndi ile rị e gon e ntin enya. 48 Ogen ndi mun'a gi hun a, ndun a guu wẹ; nne e nọ si a, "Nwa m, ki meni enyi ihienni? Mmẹ lẹ nedi i hu a gbaka-obi, a cho i."

49 O nọ si wẹ, "Ki unu chomazi ni m? Unu amarin ni m jenkọ d'a ririri iwe† Nedi m?" 50 Kanị aghotanị wẹ ihien o za wẹ. 51 Ya Jesu nọ sonmẹ wẹ, wẹ ile nọ lashi Nazareti. O hu e humeni wẹ isi; nne e a nachanrin ihien ndini ile to ime obi e. 52 Jesu hu e sue, a ka ehii, a marinwaye ihien; ihien e hu a suo ke Osolobue ke ihian.

Isi Nke Eto

*Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi
(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jon 1.1-28)*

1 Hun me e ahua mmisen ime okiki eze-kanị w'a kpo Siza Taiberiasị, ogen hu Pontus' Paleti gi wu Govano rị a ki Judia—wẹ kebe Izrelu lẹ ali ndi nokunme n'e uzo eno ogen hu: Herodu hu a ki Galili; Filipu nwenẹ e hu a ki Ituria lẹ Trakonitisi; Lisaniasị hu a ki Abileni. 2 Anasi lẹ Kayafatisi wu ndi-isi nchuejan. Ogen hu ke oku Osolobue gi biani Jonu nwa Zekaraya ime atu. 3 'Ya o nọ ghagbamachanrin egberẹ Iyi Jodani, a ma okwa—a si wẹ bia d'e me mirin-Chuku, gi e ghosi n'e roghariguọ wẹ—keni Osolobue hun uzo gbaghari wẹ njo. 4 Erira ke wẹ don de e ime ehuhuo Azaya onye-amuma, ni,

"Olu onye ohu rị a han ime atu,

a si,

'Kwa ni ni Di-nwonni-enyi uzo;

meme ni uzo a n'o zinrin.

5 Wẹ jenkọ d'e hukin odanmgbugbu ile,
me ugu lẹ oke ile henrinsonmẹ ali-aradan;
wẹ jenkọ d'e me uzo-ngirigo ile zinpu,
me uzo-mkpoke ile riempu —

6 ihian ile a hun nzuopuha Osolobue!"

7 Ya Jonu nọ rị a gwa igunrun ndi hu rị a bia d'e kunrunn'e n'o me wẹ mirin-Chuku oku, a si, "Igunrun eju-ali! Onye si unu gba ni iwe lẹ onuma Osolobue lalanị oso?! 8 Mikwo ni nwan mkpuru hun jenkọ d'a ghosi ni unu e roghariguọ! Aghakwole ni a si enwen unu, 'Ebrahim wu nedi enyi nu!' Makeni, ezioku ke m rị a gwakwo unu, Osolobue siko d'a saeka gi omuma ndini memesonme ni Ebrahim umu. 9 Anyun a rigulele nwan ukun-osisi, e che: osisi owule mijeni mkpuru rị mma, e gbutu w'e, tu a ye ime okun."

10 Igunrun ndi ahun hu a si a, "Kini ke enyi siko d'e me nwan?" 11 O nọ si wẹ, "Onye owule nwon ewuru ebuo jenkọ d'e weriri ohu ye onye nwonlẹni; onye owule nwon ihien-oriri siko d'e mezikwo erira." 12 Ndi a na ugwo-isi hun biazikwo d'e me mirin-Chuku nọ ju a, si, "Onye-nkuzi, kini ke enyi jenkọ d'e me?" 13 O nọ si wẹ, "Anakarile ni ihien wẹ si unu na." 14 Ndi-agma nọ biazikwo d'a ju a, si, "Enyi nwen? Kini ke enyi jenkọ d'e me?" O nọ si wẹ, "Aghazile ni e

† Isi Nke Ebuo:49 mọbu: orun

gi ẹka-ikẹn a narin ihian ego; ebuokinzile ni ihian onu; ni ni ugwo-orun unu e jun unu ẹfo.”

¹⁵ Makeni we ri a tuxenme ẹnya Kraisti, Onye-nzuopuha Hu Osolobue Tume, hun o kwe nkwa n'o jenkọ d'e zihẹ, lezi makeni we ri a ju enwen we ke Jonu ro, ¹⁶ Jonu no si we, “M gi mirin mmaka e me unu mirin-Chuku, kanj onye kanj m lala: efurudeni m onye jenkọ d'a topu eriri akpukpo-uku a! O siko d'e gi Mmon-nso le okun me unu mirin-Chuku.

¹⁷ O gi ihien o gi a fuchan oka: o jenkọ d'a fuchanchanrin oka ile ri ebe o no a kpkpo oka, kpon akpuru a ye ebe o kponto oka, kponkikome ẹfia kponye ime okun hun we ghaleni e tinyun.”

¹⁸ Jonu gizi oku ndunmodun bu oda risonme ichen-ichen zi we ozioma.

¹⁹ Jonu no jugbo eze wu Herodu makeni o jen d'a luma Herodias wu nwunye nwenye ẹ lezi make eje-ihien ndi ozo bu oda Herodu me. ²⁰ Ya Herodu no mede hun ka njo ghahani ikpokin Jonu ye ulo-ngan.

E Me We Jizosi Mirin-Chuku

(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹ Ogen we gi ri e me ihian ile mirin-Chuku, we nozi me Jizosi. E megwu w'a 'ya, ebe o ri e me ekpere, elu-igwee no kpupu, ²² Mmon-nso no gi udi nduru hidan, bekwasị a. Olu no gha elu-igwee si, “Iyu wu ezi Nwa m; ihien i a sọka m.”

Ndi Mu Jizosi

(Mat 1.1-17)

²³ Jizosi ri ihien rike nwa ahua iri-kwasị-ogun k'o bidon orun a. We weri Jizosi noke nwa Josefu.

Josefu wu nwa Heli,

²⁴ Heli wu nwa Matitaji,

Matitaji wu nwa Livaị,

Livaị wu nwa Meki,

Meki wu nwa Janai,

Janai wu nwa Josefu,

²⁵ Josefu wu nwa Matiasị,

Matiasị wu nwa Emosi,

Emosi wu nwa Nahum,

Nahum wu nwa Es'li,

Es'li wu nwa Nagai,

²⁶ Nagai wu nwa Maati,

Maati wu nwa Matiasị,

Matiasị wu nwa Semei,

Semei wu nwa Joseki,

Joseki wu nwa Joda,

²⁷ Joda wu nwa Johanani,

Johanani wu nwa Resa,

Resa wu nwa Zerubabelu,

Zerubabelu wu nwa Shiatelu,

Shiatelu wu nwa Neri,

²⁸ Neri wu nwa Meki,

Meki wu nwa Adi,

Adi wu nwa Kosam,

Kosam wu nwa Emadam,

Emadam wu nwa Eh,

²⁹ Eh wu nwa Joshua,

Joshua wu nwa Elicza,

Elięza wu nwa Jorim,
 Jorim wu nwa Matitai,
 Matitai wu nwa Livaı,
³⁰ Livaı wu nwa Simionu,
 Simionu wu nwa Juda,
 Juda wu nwa Josefı,
 Josefı wu nwa Jonam,
 Jonam wu nwa Eliakin,
³¹ Eliakin wu nwa Męlia,
 Męlia wu nwa Męna,
 Męna wu nwa Matata,
 Matata wu nwa Natani,
 Natani wu nwa Defidi,
³² Defidi wu nwa Jese,
 Jese wu nwa Obędi,
 Obędi wu nwa Buazi,
 Buazi wu nwa Salumonu,
 Salumonu wu nwa Nashonu,
³³ Nashonu wu nwa Aminadabu,
 Aminadabu wu nwa Adimini,
 Adimini wu nwa Ani,
 Ani wu nwa Hez'ronu,
 Hez'ronu wu nwa Perezı,
 Perezı wu nwa Juda,
³⁴ Juda wu nwa Jekopu,
 Jekopu wu nwa Aziki,
 Aziki wu nwa Ebrahim,
 Ebrahim wu nwa Tera,
 Tera wu nwa Nahu.
³⁵ Nahu wu nwa Serugu,
 Serugu wu nwa Reu,
 Reu wu nwa Pelegi,
 Pelegi wu nwa Eba,
 Eba wu nwa Sheła,
³⁶ Sheła wu nwa [Kainani],
 [Kainani] wu nwa Afasadi,
 Afasadi wu nwa Shem,
 Shem wu nwa Nua,
 Nua wu nwa Lamęki,
³⁷ Lamęki wu nwa Metuseła,
 Metuseła wu nwa Enoku,
 Enoku wu nwa Jaređi,
 Jaređi wu nwa Mahalalelu,
 Mahalalelu wu nwa Kenan *
³⁸ Kenan wu nwa Enosi,
 Enosi wu nwa Seti,
 Seti wu nwa Adam,
 Adam wu nwa Osolobue.

Isi Nke Eno

Onwunwan Ekwensu Nwan Jesu
(Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)

* **Isi Nke Eto:**³⁷ mọbu: Kainani (onu-Hibru)

1 'Ya Jesu nọ gha Iyi Jọdani lwa. Mmọn-nso jun ime ẹ; Mmọn-nso nọ duhunmeme ẹ ime atu, ²Ekwensu nọ nwan a ebẹhu ọrọgbọ akp'ohin ogunna. O rini ihien ọwule oge hụ ile. Mgbe akp'ohin ogunna ahun gi zuguu, egun hụ a gun a oda-oda. ³Ekwensu nọ si a, "Ọwule i wu Nwa Osolobue, si omumanị henrin ogbe bredi." ⁴Jesu nọ si a, "E deguo w'a ime Ẹkukwo-nso ni, 'Ihian ara gi ihien-oriri suo a ri ndun.*,"

⁵'Ya ke Ekwensu nọ w'e si ebe jen elu, gi njube-nya ohu ghoşichanrin a ali-eze ile ri elu-owa; ⁶si a, "M'jenko d'e ye i iken we ile le ogho we, make ni e buguo we uwe ile che m eka—onye sọni m ke m'e y'e." ⁷Ya wu, i ke ni m nwan isi ali, ihien ndini ile jenko d'e me nke i." ⁸Jesu nọ si a, "Ẹkukwo-nso si, 'Ke ni Di-nwonn-nyeni wu Osolobue i isi-ali; fe iya suo!'"

⁹'Ya ke Ekwensu nọ weri Jesu si Jerusalem, bu ẹ che mkp'onunụ Ulo-nso, si a, "Omeni i wu Nwa Osolobue, gha ebeni tuha enwen i ye ali. ¹⁰Make ni, e deguo w'a ime Ehuhuo-nso, si, 'O siko d'a si ndi mmọn-pazi ẹ chemẹ i, ¹¹we jenko d'a pari i, amangbe y'a kpogburu omuma.'"

¹²Kani, Jesu nọ si a, "Ehuhuo-nso si, 'Anwankwole Di-nwonn-nyeni wu Chuku i.'"

¹³Ekwensu a nwanchanringuu Jesu, 'ya o nọ la a to, e che oghere ozo.

Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili

(Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)

¹⁴'Ya ke Jizosi nọ kinhen Galili. Iken Mmọn-nso jun ime ẹ. Efan a nọ kpogbari obodo ile ri egberẹ hụ. ¹⁵O nọ kuzime ime ulo-ofufe ndi risonme ebahun, onye owule hụ a ja a mma.

A Ju We Jizosi Ime Nazareti, Ali O Nọ Sue

(Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)

¹⁶'Ya Jesu nọ si Nazareti, ebe o nọ sue; o ru Uhuohin Izu-iken, o nọ jen ulo-ofufe k'o don e jen mbu. O nọ lihi oto n'ọ gun Ẹkukwo-nso, ¹⁷we nọ y'e ehuhuo Azaya onye-amuma. O fifipu a, *make ni ẹkukwo w'a fifima afifima ro*; o nọ chorị ebẹhu we deye ni

¹⁸"Mmọn Di-nwonn-nyeni nokwasị m anokwasị, make ni o tumeguo m d'e zi ndi igbennye ozioma.

O ziguo m

d'a si ndi ri ime egbun weri enwen we,

si ndi enya-ishi hunma uzọ;

mmẹ d'a gbapuha ndi we ri a biangbu;

¹⁹mmẹ d'a ma okwa ni ahua hụ e ruole

hun Di-nwonn-nyeni e gi meni ndi nke ẹ ohunma."

²⁰Jesu nọ fifimazi ehuhuo hụ, we ẹ ye onye e donme n'e; 'ya o nọ nodi ali. Ihian ile ri ime ulo-ofufe e bu enya tuma a, ²¹o nọ gwama we, si, "Ebeni we gun ime Ẹkukwo-nso e mezuguo tanni ke unu don ri a nu a."

²²We ile hụ e ku oku ẹ ohunma, oku oma ndi hụ ri a gha a onu a puha a tu we enya. We nọ si, "Onyeni ele nwa Josefụ?" ²³O nọ si we, "A maringuo m ni unu siko d'a tuni m iluni: 'Dibi, zuo nwan enwen i!' 'Ihien ndi hun nyeni nu ni 'ya k'i me ime Kapanom, mezi ẹ nwan ime obodo i.'"

²⁴"M ri a gwa unu ezioku, w'a ra nabanhan onye-amuma ime obodo ẹ: ²⁵kani, ni m gwa unu ezioku rin'a: ezioku ro ni ikpoho di we nwun bu oda ime ali Izrelu oge Elaija, oge ahun mirin gileni zue ọrọgbọ ahua eto le ifon

* Isi Nke Ẹnọ:4 Ditorononmi 8.3

isin, oken unwun no mugbame ali ile, ²⁶ kanj o nwonni hun Osolobue zi Elaija d'e kunrun; o na we ile to, zi e jen ali ozo—obodo Zarefatj hun ri ali Sidonu—d'e kunrun okpoho di e nwun ri ebehu.

²⁷ Ndi-oti ri ali Izrelu ogen Elaiha onye-amuma buzikwo oda; kale o nwonni hun o zuo; o na we ile to, zuo Nemani onye ali Siria—onye ali ozo.”

²⁸ Ogen ndi ri ime ulo-ofufe hu gi nu ihienni, iwe no weme we. ²⁹ A fulihi we, nupu Jesu ime obodo hu, w'e si mkpenren oke hu obodo we ri. We te cho ni we gha elu ebahun kwantu e, ³⁰ kanj Jesu no jenghafa etintinnaj igunrun ahun, jenme nke e.

Jizosi A Zuo Okenye Eje-mmom Ri Ime E

(Mak 1.21-28)

³¹ Ya Jesu no si obodo w'a kpo Kapanom, hun ri Galili. O no kuzime we Uhuohin Izu-iken; ³² nkuzi e no tu we enya, make ni o ku lekwe onye oku ri aka.

³³ Okenye ohu eje-mmom ri ime e ri ime ulo-ofufe hu; o no yi oken oro, si,

³⁴ “Euu! Hapu enyi ye, Jesu onye Nazareti?! I bia d'e tikpo enyi? A maringho m onye i wu: yu wu Onye-nso Osolobue!”

³⁵ Kanj, Jesu no jugbo eje-mmom hu, si a, “Gba nkintin! Gha ime e puha!” Eje-mmom hu no bu okenye hu gbe ali id'enya we ile, o no gha ime e pu, kanj o run'a ehụ.

³⁶ O tu ndi hu ile enya, we hu a si ibe we, “Ki wu onwan? O nwe iken hun o gi a gwa eje-mmom oku rikwe onye oku ri aka, we hu a puha” ³⁷ Oku Jesu no kpoobarj eghere hu ile.

Jizosi A Zuo Ogo Pita Le Ndi Ozo Bu Oda

(Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)

³⁸ Jizosi no gha ime ulo-ofufe hu pu, si iwe Saimonu. Oken ehụ-okun ri e nwun nne nwunye Saimonu; we no juma Jizosi nani w'e m'e. ³⁹ Ozigbo, Jizosi no jemburu e, wuzo ebehu, jugbo ehụ-okun hu, ehụ-okun hu no hapu a. O no lihi oto ozigbo, leme we obia.

⁴⁰ Ogen anwun gi roma, ndi ile nwon ndi emu ichen-ichen ri a ku no we we jenni Jizosi, o no bu aka kwasj onye-onye, zuocharin we ile. ⁴¹ Eje-mmom huzi a gha ime ndi bu oda we risonme ime we a pu, e yi oro, a si, “Iy wu Nwa Osolobue!” Kanj, Jizosi hu a jugbo eje-mmom ziheni m.” ⁴⁴ Eriira k'o gi jensonme, e ku oku-Chuku ime ulo-ofufe ndi risonme ime Judia.†

Jesu E Zisonme Ozioma

(Mak 1.35-39)

⁴² Ogen eki gi fon, Jesu no gha ime obodo hu pu, si ebe ihjan bileni, kanj igunrun ahun hu a cho a. Ogen we gi hun a, we no cho ni we gbondon e make o gha a la we to. ⁴³ Kanj o no si we, “M sikwo d'e ziri ri ozioma Ali-eze Osolobue ime obodo ndi ozo, make ni 'ya ke Osolobue ziheni m.” ⁴⁴ Eriira k'o gi jensonme, e ku oku-Chuku ime ulo-ofufe ndi risonme ime Judia.†

Isi Nke Isen

Umuzuuun Ibuso Jesu Kpo

(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)

¹ Uhuohin ohu, Jesu turu mkpenren “Ohimin” Genesareti*, igunrun ihjan hu a fufa a, keni we nu oku-Osolobue. ² O hun ugbo-mirin ebuo we limeto mkpenren mirin ebahun—ndi gi we e gbu azun nato we d'a su oga we. ³ Jesu

† **Isi Nke Eno:**44 ali ndi ju * **Isi Nke Isen:**1 Efanij ke w'a kpozi “Ohimin” Galili

nọ banye ohu ime wẹ hun wu nke Saimonu, o nọ si a gha mkpenren ebenu nyanshi ihun ekere. Ya Jesu nọ nodi ali ime ugbo hu, gha ebenu kuzime igunrun hu.

⁴Ogen o gi kuguu, o nọ si Saimonu, “Nyanshi ugbo ebe mirin nọ mi, ni unu tyesonme oga unu, keni unu nwun azun.” ⁵Saimonu nọ si a, “Di-okpa, enyi nọ ebeni eki e we fon, enyi anwunni ihien-anaị. Kani, ebe o me ni i si enyi tuye, m jenko d'a tuye oga ndi hu.” ⁶We nọ tyesonme oga we: we nọ nwun azun bu oda, nke wu ni oga we e te tikama. ⁷Ya we nọ fe ibe we ri ime ugbo hun-ebọ eka we bia d'e yeni we eka. A bia we, 'ya we nọ kpon azun kponjun ime ugbo ebọ hu, nke wu ni e te rubanma we ime mirin. ⁸Ogen Saimonu wu Pita gi hun ihien meni, o nọ gbuni Jesu osekpụ, si, “Gha ebe m ri pu, Di-nwonna-enyi, ni m wu onye njo!” ⁹O ku erira makeni o tu ya le ndi 'ya le we wi enya ni we gbu azun buhan oda erira. ¹⁰Erira k'o rizi umu Zebedi wu Jionu, ndi hun we le Saimonu gba a run.

Ya Jesu nọ si Saimonu, “Atule egun; gha kikenne jenne, ihian k'i siko d'a gha a kaha rike azun.” ¹¹A dokpupuhaguu we ugbo we mkpenren mirin, 'ya we nọ la ihien ile to, sonme Jesu.

Jesu A Zuọ Onye-oti (Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)

¹²Ogen Jesu gi ri obodo ohu, okennye ohu oti fuko ehụ ile ri obodo hu. Ogen o gi hun Jesu, o nọ dan ali, rịoma a, si, “Di-nwonna-enyi, mbuni y'a choghọ, i jenko d'a s'eka zuo m, a ri m ochan!” ¹³Jesu nọ tinpu eka, metu a, si a, “A choghọ m, ri ochan!” Orịa hu nọ gha ehụ okennye hu pu ozigbo. ¹⁴Jesu nọ si a, “Agwakwole onye owule; ka jen d'e kunrun onye nchu-ejan ozigbo, n'o lele i, y'a chu-ejan ahun Mozizi si onye dnhinguu oti k'a chu, gi e ghosi ihian ile ni y'a dnhinguo.” ¹⁵Kani, oku Jesu nọ kpokaride k'o kpoan mbu; igunrun bu oda hu e ruhe ni we gon e ntin le ni o zuo we emu we. ¹⁶Kani o ru, o si ebe ihian bileni d'e me ekpere.

Jizosi A Zuọ Onye-oro (Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷Uhuohin ohu, ogen Jesu gi ri a kuzi, ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu hun gha umu-ali ile risonme Galili le Judia bia le ndi gha Jerusalem bia ri ebenu. Iken Di-nwonna-enyi wu Osolobue hu a hun Jesu jenko d'e gi gwọ oria. ¹⁸Ogen ahun hura, ikennye gi ute bula okennye oro kinmin nọ bia; we hu a nwan ni we bubanhan a ime ulo hu d'e bu e to ihun Jesu, ¹⁹kani, ahunni we uzo bubanhan a makeni igunrun hu jun ebenu. “Ya we nọ nyinrin elu ulo hu, be oghe ye okpukpu e, gha ebahun do 'ya le ute e ye etintinnaị igunrun hu ihun Jesu.

²⁰Ogen Jesu gi hun okukwe we, o nọ si okennye hu, “Owu m, a gbahariguo we i njo i.” ²¹Ya ndi-nkuzi Iwu hu le ndi Itu-Farisi nọ juma ibe we, si, “Onye wu hunni ri e ku aru?! Onye a saeka a gbahari njo wezuka Osolobue so?!” ²²Jesu a maringuo ihien ri we obi, 'ya o nọ si we, “Ki hain unu gi e ro udi iroroni? ²³Elee hun ka nfe okuku: i si, 'A gbahariguo we i njo i' ra i si, 'Lihi oto n'i jenne ijen?’” ²⁴“M jenko nwan d'a ghosi unu ni Nwa nke Ihian nwe iken o gi a gbahari njo ime uwa.” ‘Ya o nọ si okennye hu oro kinmin, “M si i nihi oto, heri ute i ni lama!”

²⁵Okennye hu nọ nihi oto ozigbo—id'anya we ile ri ebahun, weri ute hu o te gi dine, jari Chuku mma, lama. ²⁶O nọ tu we ile enya oda-oda, we nọ ja Osolobue mma. O tuka we egun; we hu a si, “Enyi a hunole ihien enyi huntuleni tanni!”

Jizosị A Kpọ Onyẹ Ugwo-isi W'a Kpọ Livai (Matiu)
(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷ Onwan e meguu, Jizosị nọ pu; 'ya o nọ hun onyẹ w'a kpọ Livai, hun a na ndi Rom ri a kini ugwo-isi, ebe o nodi ali ime odu we n'a na ugwo-isi. Jizosị nọ si a, "Sonme m." ²⁸ Livai nọ lihi oto, nato ihien ile, sonme e.

²⁹ Ya ke Livai nọ gi ifiri Jizosị kpọ oriri hi-ogbe iwe e; igunrun ndi Ugwo-isi le ndi ozo huzi teburu ebegu e du we e ri ihien-oriri. ³⁰ Ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu we hun ri itu ndi Farisi nọ son umu-azuun Jizosị kpeme, a si, "Ki hain unu gi e du ndi Ugwo-isi le ndi-njo e ri, a ra?" ³¹ Jizosị nọ shari we, si, "Ndi ri iken ara cho dibie, ndi emu ri a ku suo, uwe wu ndi a cho dibie. ³² Ele ndi ezi-omume ke m bia d'a kpọ ni we roghari, kani ndi-njo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu
(Mat 9.14-17; Mak 2.18-21)

³³ Ya we nọ si Jesu, "Umu-azuun Jonu e bu onu mbu-le-ebu, e me ekpere, umu-azuun ndi Itu-Farisi e mezikwo erira; kani umu-azuun i e ri, a ra."

³⁴ Jesu nọ shari we, si, "Unu asako eka me ndi bia oriri agbamekukwo bu onu ebe we le okennyẹ ri a gba ehuhuo ri. Ni unu sa eka? ³⁵ Ogen w'e gi wepu okennyẹ hun ri a gba ekukwo lala, we jenko d'e bu onu ogen hu."

³⁶ Jizosị nọzi tuni we iluni: "O nwonni onyẹ hun a dkarị eka ohun a kwakin nke akan. O m'e, nke ohun hu e tikapu; mpekele nke ohun hu efurukode nke akan. ³⁷ O nwonni onyẹ e gi ihien-manya akan a gbaye manya ohun. Makeni, o m'e, manya ohun hu siko d'a gbawa ihien-manya hu, manya hu a kwanhu, ihien-manya hu a la iwi. ³⁸ Ya wu, gba manya ohun ye ime ihien-manya ohun! ³⁹ O nwonni onyẹ a raguu manya akan hun a cho nke ohun; makeni o jenko d'a si, 'Nke akan hu mma.'"

Isi Nke Isin

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken
(Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)

¹ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka-witi, umu-azuun a nọ ghorima mkpuru oka-witi, e gi eka a fuchanpu, e ri. ² Ndi hu ime ndi Itu-Farisi nọ juma we, si, "Ki unu ri e meni ihien Iwu si we e mele Uhuohin Izu-iken?"

³ Jesu nọ shari we, si, "Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun 'ya le ndi 'ya le we wi? ⁴ O banye ime ulo Osolobue, weri bre-di-nso hu w'e bupuhani Osolobue, ri e-yezi ndi 'ya le we wi, bu Iwu si onyẹ owule erile bre-di hu mmani ndi nchu-egan suo." ⁵ Ya Jesu nozi si we, "Nwa nke Ihian ke oku Uhuohin Izu-iken ri eka."

Jesu A Zuo Onyẹ Eka Nwunhun
(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ O ru Uhuohin Izu-iken ozo, Jizosị nọ banye ime ulo-ofufe ohu, kuzime. Okennyẹ ohu eka-nni nwunhun ri ebegu. ⁷ Ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi hu a cho ihien we k'a si Jesu me; we hu e ke e nke keni we hun omeni o siko d'a gwọ oria Uhuohin Izu-iken, ni we gi e ma a ikpe. ⁸ Kani Jizosị a maringuo ihien we ri e ro. O nọ si okennyẹ hu, "Lihii oto ni bia ihun ebeni d'e turu." Okennyẹ hu nọ lihi oto, shi ebahun d'e wuzo. ⁹ Ya Jizosị nọ si we, "Ni m ju unu ajuju: Kini ke Iwu si enyi me Uhuohin Izu-iken? O si we me ihien ri mma ra eje-ihien? O si we zuo ihian ra o si we gbu ihian?" ¹⁰ O lehunmeguu we ile, o nọ si okennyẹ hu, "Tinpụ eka i." Okennyẹ ahun nọ tinpu a, eka a nọ rizi mma. ¹¹ Kani, eje-olulu nọ bume we, we nọ zume ume ihien we jenko d'e me Jizosị.

Jesu A Hori Ndi-ozu Pu-ichen Mmebu
(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ogen hu, Jesu no si enu ugu d'e me ekpere, nochanrin uchinchin hu ile e me ekpere e Jenni Osolobue. ¹³ Eki e fon, o no kpo umu-azuun a, hori mmadu mmebu ime we, kpo we ndi-ozu pu-ichen. We wu:

¹⁴ Saimonu hun o kpo Pita,
Anduru nwe Pita,

Jemisi,

Jonu,

Filipu,

Batolomi,

¹⁵ Matiu,

Tamosi,

Jemisi nwa Alifosi;

le Saimonu hun w'a kpo "Onye-Zilotu", make ni o te ri ndi gi aka-iken e me ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we;

¹⁶ ndi ozu wu Judasi nwa Jemisi le

Judas' Iskarotu hun ren'e ogen ikpazuun.

Jesu A Kuzi Ndi Bu Oda, Zuo We Emu
(Mat 4.23-25)

¹⁷ Ogen Jizosi le ndi-ozu hu pu-ichen gi hidanguu, o no turu ali-aradan, 'ya le igunrun umu-azuun a. Imerinme ndi ozu ndi hun gha ebe ile ri ime Judia le Jerusalem le azuun ali Taya-le-Sidonu ri mkpenren Ohimin bia rizikwo ebahun; ¹⁸ we bia keni we gon e ntin le n'o zuo we emu ri a kuni we. Ndi hun eje-mmou ri e ye nsongbu biazikwo ebegu, we no dinhin. ¹⁹ Igunrun hu ile hu a cho ni we metu a aka, make ni iken ri a gha ime e a puha, a zuo we ile.

Ndi Nke We Ka Mma
(Mat 5.1-12)

²⁰ O no bu enya zinme umu-azuun a, si,

"Nguzi wu nke unu ndi la enwen we toni Osolobue*, makele Ali-eze Osolobue wu nke unu!

²¹ Nguzi wu nke unu, ndi hun egun ri a gun ogenni, make ni efo jenkod'e jun unu! Nguzi wu nke unu ndi hun ri a kwan ekwan ogenni, make ni unu siko d'a mu emu.

²² Nguzi wu nke unu we gha a e gi ifiri Nwa nke ihian e ze ize unu, a gunpu unu onu ogun, a kpari unu, a gba ni unu oso!

²³ A ghogho ni, a tusi ni elu ogen owule we m'e! Make ni ugwo orun hi-ogbe ri e che unu ime elu-igwee. Make ni, erira ke ndi nedi we kani me ndi-amuma ogen mbu.

²⁴ Kani nsongbu ri e che unu, ndi wu odafin ogenni, make ni unu e riguo nke unu!

²⁵ Nsongbu ri e che unu ndi efo jun ogenni, make ni egun siko d'a gun unu! Nsongbu wu nke unu, ndi ri a mu emu ogenni, make ni unu jenkod'a gha a kwan, e gool!

²⁶ Nsongbu wu nke unu ogen owule ihian ile gi e ku oku unu ohunma, make ni erira ke ndi nedi we kani me ndi amuma-ugha ogen mbu."

E Nwe Ni Ihien-osusuo Jenni Ndi Ineren Unu
(Mat 5.38-48; 7.12a)

* **Isi Nke Isin:20** ndi igbenye

²⁷ “Kani m ri a gwa unu ndi ri e gon m ntin: e nwe ni ihien-osusuo jenni ndi inenren unu; e me ni ni ndi iwe unu ri e we ihien ri mma; ²⁸ a gozi ni ndi hun a bu unu onu; e me ni ni ndi hun e meja ni unu ekpere. ²⁹ Onye ma i ora nti ohu, y'e zinmen'e hun-ebou; onye napu i ewo i yiye elu e, yezi e hun i yi ime e. ³⁰ Onye owule ri i ihien, y'e ye e. Onye weri ihien i, a dol'a 'ya. ³¹ E me ndi ozo ke i cho ni we e me i.”

³² “Omeni ndi ihien i a suo susuo ke ihien we a suo i, elee ihien-oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ndi njo e nwezikwo ihien-osusuo jenni ndi ihien we a suo! ³³ Omeni ndi hun e me n'i ohunma ke y'e me ni ohunma, elee ihien-oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezi erira! ³⁴ Omele ndi i marin ni we siko d'a kukin i suo ke y'e zinye, elee ihien oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezikwo erira, keni we kukin we ihien we zinye we! ³⁵ Mba! Kama, e nwe ni ihien-osusuo jenni ndi inenren unu, e me ni ni we ohunma. E zinye ni onye owule, k'a tula ni enya ni we jenko d'a kukin unu. Unu me e, ugwo-orun unu jenko d'e hi-ogbe, unu jenko d'a wuru ezigbo umu Onye Hu Kachanrinni. Make ni, o me ni ndi ohunma-ogodan le ndi-njo efoma. ³⁶ E me ni ebere ke Nedi unu don e me ebere.”

Amale Ndi Ozo Ikpe (Mat 7.1-5)

³⁷ “Amale ndi-ozo ikpe, make Chuku gha a ma i ikpe; ekutole ndi ozo make Chuku gha e kuto i; gbaghari ndi ozo keni Osolobue gbaghari i.”

³⁸ “Ye ndi ozo keni Osolobue ye i: i siko d'e nwehen hun we kponjun ohunma, bianu e ali, zinzin, o junpuha—e hu we e ye i ngadan. Make ni, ke i yehan ndi ozo ke Chuku jenko d'e ye i.”

³⁹ Jizosi nozi tu ni we iluni: “Onye enya-ishi as'eka du enya-ishi ibe e. N'o sa eka? O me, ele we ebou a danban ime mgbugbu? ⁴⁰ Onye we ri a kuzi ara kari onye-nkuzi e; kama, onye we kuziguu siko d'a no ke onye hun kuzin'e. ⁴¹ K'i ri a hunni irinrin-nkun ri nweni i enya, bu y'a hunni ogwe-nkun ri i enya? ⁴² Nani ke y'e don si nweni i, 'Nweni-onye, ni m wepu i irinrin-nkun ri i enya, bu y'a hundeni ogwe-nkun hun ri 'yu le enweni i enya? Onye ihunna! Bu uzo bupu ogwe-nkun ri i enya, keni i legha uzo ohunma wepu irinrin-nkun ri nweni i enya.”

Osisi Le Mkpuru A (Mat 7.1-20; 12.33-35)

⁴³ “Osisi ri mma ara mi mkpuru rileni mma; osisi jo njo ara mi mkpuru ri mma. ⁴⁴ Mkpuru osisi owule mi ke we gi a marin osisi hu: w'a ra ghorj figi elu ogun-le-ekirika; w'a ra ghorj grepu elu abi-ogun w'a kpou brambu. ⁴⁵ Ezigbo ihian a gha ihien oma o buto ime obi e e wepuha ihien ri mma; kani eje-ihian a gha eje-ihien o buto e wepuha eje-ihien. Make ni, ihien hun junpuha ime obi ke onu e ku.”

Ihien Jesu Gi Mmadu Ebou Ri A Tun Ulo Kuzi (Mat 7.24-27)

⁴⁶ “Ki hain unu gi a kpou m 'Di-nwonni-enyi, Di-nwonni-enyi, bu unu ara me ihien m ku? ⁴⁷ Ni m ghosi unu ke onye hun bia d'e kunrun ni m, a nu ihien m ri e ku, e gi e a run orun, no: ⁴⁸ o no ke onye hun ri a tun ulo, hun gumi mgbugbu, gbe iyeto a ye elu omuma; ogen oken-mirin gi huru, ide e no hukunrun ulo hu, kani, o sani eka mehunme ulo hu—make ni we tun a ohunma, [we tun a ye enu omuma].”

49 “Kani, onye hụn nū oku m bu a ra gi ẹ run ọrun rị ke onye hụ tūn ulo ye aḷi-mmakalaka bu o gbeni iyeto: hūn mirin ahūn gihu hukunrun ulo ahūn, o dan ozigbo—dankpochanrīn!”

Isi Nke Eṣa

Jizos' A Zuọ Igbon Onye-isi Agha Ndị Rom (Mat 8.5-13)

1 Ogen Jesu gi gwachanrīnguṣu wẹ oku ndīnī, 'ya o nọ si Kapanom. 2 Onye-ndu agha ohu hūn a kī ndi-agma Rom oḡun isen rī ebēhū. Onyeni nwon igbon ohu hūn rī a mkpa oḡa-oḡa. Emu rī a kū igbon hū, o d'a nwun. 3 Ogen onye-ndu aghani gi nū banyeni Jesu, o nọ zi ndi hū ime ndi-isi ndi Ju d'a rīo a bia d'a zuọ igbon ẹ. 4 Ogen wẹ gi kunrun Jesu, wẹ nọ rīokemme ẹ, si, “Okennyeni furu onye i jenkọ d'e yenī ẹka, 5 makele ihien alī enyi wū Izrelu sūo a asūo—iya tūn ulo-ofufe enyi.” 6 Jesu nọ sōmme wẹ. Kani, ogen o gi rumẹ ẹhū iwe onye-ndu-agma hū, 'ya okennyẹ hū nọ zihẹ ndi ọwū a d'e kunrun ẹ, si a, “Di-okpa, esongbulẹ enwen i, makeni eruni m onye hūn i jenkọ d'a banhan iwe ẹ. 7 Ya hain m gi weri ẹ ni eruni m hūn jenkọ d'a bia d'e kunrun i. Ka kuhū oku sūo, igbon m k'a dīnhin.”

8 “Makeni, mmẹ nwen nwon ndi m rī okpuru wẹ, nwonzikwọ ndi-agma rī okpuru m. M'a si onyeni, 'Jen!' O jenne; m'a siji hūn-ẹbo, 'Bia!' O bia; m'a si igbon m, 'Mẹ ihienni!' O mē ẹ.”

9 Ogen Jesu gi nū ihienni, o tū a enya; o nọ gbehuto, bu ihun zime igunrun hū sōnkọ n'a, si, “M rī a gwa unū ezioku, m'e ke huntu ụdi okukweni, ke ime Izrelu!” 10 Ogen ndi hū onye-ndu agha hū zijen gi lua, wẹ nọ hūn a ni igbon ahūn a dīnhinguṣu.

Jizos' E Welī Ni Okpoho Di E Nwun Nwa a Nwunni

11 O nọbe ẹkere, Jesu nọ si obodo ohu w'a kpọ Nēini. Ụmụ-azūn a lẹ igunrun hi-ogbe sōnjen ẹ ebēhū.

12 Hūn o gi rumẹ ọnū-mgbon obodo hū, e lee ozun wẹ bupukọ d'e li—akpu-okennyẹ ohu hū sūo nne ẹ mụ rọ bu di okpoho hū a nwunhūnguṣu. Igunrun ihian gha ime obodo hū sōnkọ okpoho hū. 13 Ogen Di-nwunni-enyi gi hūn a, ebere okpoho hū nọ mē ẹ oḡa-oḡa, 'ya o nọ si a, “Akwanle ẹkwan.” 14 O nọ jēnpūha d'e metū ẹkpēti-ozun hū ẹka; ndi bun'e nọ wuzo ụzọ ohu. 'Ya o nọ si, “Okorobia, m si i lihi ọto!” 15 Okennyẹ hū nwunhūnni nọ nōdi alī, kumẹ oku. Jizosi nọ w'e ye nne ẹ. 16 Egun nọ tū wẹ ile; wẹ nọ ja Osolobue mma, si, “Onye-amuma hi-ogbe a pūhaguṣu ime enyi!” “Osolobue a biaguṣu d'e menī ndi nke ẹ ọhūnma!” 17 Ihienni Jesu mē nọ kpogbama Judia ile lẹ alī ile nōkunmen'ẹ.

Ndi-ozī Jonu Hūn E Mē Mirin-Chuku Zi (Mat 11.2-19)

18 Ogen ụmụ-azūn Jonu gi gwachanrīnguṣu a ihien ndi nī ile Jesu rī e mē, 'ya o nọ kpọ mmadu ebūo ime wẹ, 19 zi wẹ jēn d'e kunrun Di-nwunni-enyi d'a jū a, si, “Iyū wū onye hū Osolobue kwe nkwa n'ọ lala-alala, ra ni enyi lemẹ enya onye ọzọ?” 20 Ogen wẹ gi bia d'e kunrun Jesu, wẹ nọ si a, “Jonu hūn e mē mirin-Chuku zi enyi d'a jū i, si, 'Iyū wū onye hū Osolobue kwe nkwa n'ọ lala-alala, ra ni enyi lemẹ enya onye ọzọ?' ” 21 Ogen ohu hū, Jizosi nọ zuo ndi bu oḡa emu ichen-ichen rī a kū, chupusōnmẹ eje-mmom ime ndi bu oḡa, mē ndi enya-ishi bu oḡa hūnma ụzọ. 22 'Ya o nọ si wẹ, “Unū ru, unū a gwa Jonu ihien unū hūn lẹ ihien unū nū: ndi enya-ishi e leghama ụzọ; ndi nguro ẹ jenne ijen; ndi-oti a dīnhin, rī ochan; ndi odin a nūma ihien; wẹ hū a kpōtien ndi nwunni;

e zi ndi igbennyẹ ozioma. ²³ Ngozi wu nke onye hun gileni ifiri ihien o hun m ehu nweme obi-ebuo!"

²⁴ Ogen ndi ahun Jonu zihẹ gi puguu, Jesu no gwama igunrun hu oku Jonu, si, "Kini ke unu jen ime atu d'e lee ogen unu gi jen d'e kunrun Jonu ime atu? Efiifia ufere ri e buhanme? ²⁵ Kini ke unu jen nwan d'e lee? Onye yi ekwa oma nanranni? Kaka akp'ohu! Ime ogwa ndi-nze ke we no a hun ndi hun e kon erira le ndi hun e bi obibi ehu-ufu. ²⁶ Kini ke unu jen nwan d'e lee ebahun? Onye-amuma? Eghẹ, m ri a gwa unu n'o karide onye-amuma. ²⁷ Makeṅi, Jonu wu onye hu we ku oku e ebahun Ehuhuo-nsọ no si, 'Lee e,

m jenko d'e zihẹ onye-ozim
n'o buru n'i uzo,
keni o kwan'i uzo i.' "

²⁸ Jesu nozi si, "M ri a gwa unu, ime ndi ile okpoho mu, o nweni onye ka Jonu. Kani, onye hun kachanrin ekerẹ ime Ali-eze Chuku ka Jonu."

²⁹ Ndi ile nu ihien o ku kwere ni ke Osolobue don e me ihien e ri mma—ke ndi ugwo-isi ri ime we, makeṅi we gon Jonu ntin, ni a me we mirin-Chuku. ³⁰ Kani, ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ju ihien Osolobue kwademẹ ni we—makeṅi we ju ni Jonu e meko we mirin-Chuku.

³¹ "Ki m'e gi nwan ma atu ndi agboni? Nani ke we no?" ³² "We no ke umueka nodi ali ime afia, a hi ibe we, a si, 'Enyi e gbu ni unu ekpiri hun a sọni,
unu etenni egu;

enyi e ye olu ekwan,
unu a kwanni ekwan.' "

³³ "Jonu hun e me mirin-Chuku a bia, o rini ke ihian ile e ri, o rani manya, unu si, 'Eje-mmọn ri ime e!' ³⁴ Nwa nke ihian a bia nwan—o hu e ri, a ra, unu si, 'Lee okennyeni! Onye oken ihien-oriri, onye-manya, owu ndi a na ugwo-isi le ndi we gi njo marin!' "

³⁵ "K'osileri, ihien amamihiyen mupuha ke we gi a marin a."

Jesu E Jen Iwe Onye Itu-Farisi Oti Te Ku

³⁶ Onye Itu-Farisi ohu kpo Jesu d'e son e ri ihien-oriri iwe e, Jesu no jen, nodi ali, e ri ihien-oriri. ³⁷ O nwon okpoho ohu hun we gi eje-obibi e marin hun ri ime obodo hu. O nu ni Jesu ri iwe onye Itu-Farisi hu e ri ihien-oriri, 'ya o no wehe ogwo-alabasta uden e shin ohunma jun ime e.

³⁸ O no nodi azuun ebe uku-ali Jesu ri, a kwan ekwan: o hu a kwan enya-mirin e ye Jesu uku-ali, e gi ntutu e e fikori a; o hu e su uku-ali Jesu onu, e hu uden hu e kpu e uku-ali. ³⁹ Ogen onye Itu-Farisi hu kpo Jesu oriri ahun gi hun ihieni, o no si enwen e, "Omēni okennyeni te wu onye-amuma nke-esi, nke o marin onye okpohoni ri e metu a eka wu—nke o marin udi ihian o wu—n'o wu onye-njo!"

⁴⁰ Jesu no si a, "Saimonu, m nwon ihien m cho ni m gwa i." O no si a, "Onye-nkuzi, kume." ⁴¹ Jesu no si, "O nwon onye mmadu ebuo gi ugwo. Onye ohu gi e egwo orun akp'ohin iri kwasị ogunna, hun-ebog gi e egwo orun akp'ohin ogunisen kwasị nnu. ⁴² Asani we eka ku ugwo hu; 'ya o no gbaghari we ebuo, si we akuzile ugwo hu. Onye ime we ke ihien okennyẹ ahun gbagharini we k'a ka nwan a sọ?" ⁴³ Saimonu no si, "M weri e ni onye hun o gbaghari ugwo kani ro." Jesu no si a, "Y'a zaguo a ohunma."

⁴⁴ "Ya o no gbewoto, bu ihun zinme okpoho hu, si Saimonu, "Y'a hungho okpohoni? A banhan m iwe i, y'e yeni m mirin gi chanchan uku m, kale o gigo e enya-mirin e chanchan m oku, gi ntutu e fikori a; ⁴⁵ ke m banhan, y'e

suni m ọnu gi kele m, kanị 'ya nwen e ke subehikwo m nwan ọnu ụku kete m'a biale; ⁴⁶ y'e huyeni m uđen isi, kanị o huguọ uđen e shin ọhunma ye m ụku. ⁴⁷ M ri nwan a gwa i n'a gbaghariguọ w'a njo bu ọda o me, 'ya haịn o gi a ghoị oken ihien-osisuoni; kanị onye we gbaghari njo me ekere o me a ghoị ihien-osisuọ me ekere."

⁴⁸ Ya Jesu no si okpoho hu, "A gbaghariguọ we i njo i."

⁴⁹ Ndi hu ya le we ri e ri ihien-oriri no juma enwen we, "Onye ke onyeni wude o gi a gbaghari njo?"

⁵⁰ 'Ya Jesu no si okpoho hu, "Okukwe i a zuopuhago i. Lama, udon y'a ri ni i."

Isi Nke Ɛsa

Ikpoho Ndi Son Jizosi A Ghahunme

¹ Otebe ekere, Jizosi no ghasonme obodo ndi hi-ogbe le ndi me ekere, e zi ozioma Ali-eze Osolobue; 'ya le umu-azuun a mmebuo hu wi, ² le ikpoho ndi hu ime ndi o chupu eje-mmọn ime we le ndi o zuo ọria ri ichen-ichen. Ikpoho ndini wu Meri hun w'a kpo onye obodo Mag'dala, hun o chupu eje-mmọn esa ime e ³ le Juana hun Chuzadi e wu onye-isi ọrun ime ogwa Herodu, le Suzana, lezi ikpoho ndi-ozo bu ọda hun gi ihien we e yeni Jesu le umu-azuun a aka.

Ilu Jesu Gi Onye-ugbo Ta

(Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

⁴ Ndi bu ọda no ri a gha obodo ri ichen-ichen a bja d'e kunrun Jesu. Ogen igunrun hi-ogbe gi gbakikomeguu, Jesu no ta ni we iluni: ⁵ "O nwon onye-ugbo hun jen d'a gha mkpuru a. K'o don ri a gha mkpuru ime ugbo, ndi hu ime we a danye okp'uzo, we no zogbu e, nnunu no ripu a. ⁶ Ndi hu ime we a danye elu omuma, ogen we gi pupuha, a kpopu we nkun, makeni e nwen we mirin. ⁷ Mkpuru ndi hu ime we a danye ime ogun—we le ogun hu e suepuha, ogun no dungbu we. ⁸ Ndi hu ime we a danye ezigbo ali, e pu we, sue, mi mkpuru mmagi-mmagi, mirude zo ogun-isen." Ogen o gi kuguu ihieni, o no wesi olu elu, si, "Onye nwon nti n o gi a nu ihien, 'ya nu!"

Ihien Hain O Gi Ri A Ta Ilu

(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)

⁹ Umu-azuun Jesu no si a kowa ilu hu. ¹⁰ 'Ya o no si we, "Osolobue e yeguọ unu oghere imarin ihien-mini risonme Ali-eze Osolobue, kale, nke ndi ozo wu ilu-ilu, ilu-ilu, keni o wuru ni, 'We hu e lee ile, kanị arị w'a hun, we hu a nu, kanị arị w'a ghoṭa.' "

Jesu A Kowa Ilu Onye-ugbo

(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)

¹¹ Jesu no si, "Onwan wu nkowa inu hu: Mkpuru hu wu oku Osolobue. ¹² Mkpuru ndi hu danye okp'uzo wu ndi hu nuni, kanị, Ekwensu a bja d'e wefu ozi we nu ime obi we amangbe we e kweri, nwon nzuopuha. ¹³ Mkpuru ndi hu danye elu omuma wu ndi hu nu ozi hu, gi lghoghọ nabanhan a. Kanị enwe we nkogun—o jennini ime obi we; w'e kwerihu ekere ogen, kanị nlele bja, a danpu we. ¹⁴ Mkpuru ndi hu danye ime ogun wu ndi hu nun'a—kanị, ebe

wẹ bikọ elu, uhue lẹ akụ-lẹ-uba* lẹ ihien a sọọ ọsọọ rị ọwanị a kpangbu wẹ, mkpuru wẹ akazini.”

¹⁵ “Mkpuru ndi hun danye ezigbo ali wu ndi hu nu oku hu, gi obi wẹ ile nabanhan a, kwonkenme ẹ, dikenme ndidi—d’e ru ni a mipuha wẹ mkpuru.”

Ukpe Wẹ Gi Afere kpume

(Mat 4.21-25)

¹⁶ “Ihian ara muye ukpe, gi ihien kpume ẹ mọbu ru a ye okpuru bedi. Kama, w’e bu ẹ e che elu obu-ukpe, keni ndi ri a banhanni legha ọzo.” ¹⁷ “Makeni, o nwonni ihien owule zuerini hun jenkoleni d’a puha ifon; o nwonni ihien owule wẹ kpume hun jenkoleni d’a wa.” ¹⁸ “Kpachanpu ni nwan enya ihien unu gi ihien unu ri a nu e me; makeni ndi hun nweni gi ẹ run orun ke wẹ siko d’e yecheni; kale, ndi hun nwonleni ihien wẹ gi nke wẹ run, wẹ siko d’a napude wẹ hun nta wẹ nwon.”

Nne Lẹ Umunẹ Jizosi

(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)

¹⁹ Ya nne lẹ umunẹ Jizosi nọ bja d’e kunrun ẹ, kale asani wẹ ẹka nọchime ẹ make igunrun hu ri ebẹhu. ²⁰ Onye ohu nọ si Jizosi, “Nne i lẹ umunẹ-i-ikennyẹ turu ezi e che; wẹ cho ni wẹ hun i.” ²¹ Jizosi nọ si wẹ, “Ndi hun a nu oku Chuku e gi ẹ e bi—uwẹ wu nne m lẹ umunẹ m!”

Jesu A Kusi Ebi

(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)

²² Uhuohin ohu, Jesu lẹ umu-azun a nọ banye ime ugbo-mirin, o nọ si wẹ, “Ni enyi fetu ni azun hun-ẹbo.” Ya wẹ nọ jenne. ²³ Ebe wẹ nyanko, uran nọ buru Jizosi. Idumuzi, ebi nọ kpoma mirin hu, mirin nọ junme ime ugbo, nke wu ni wẹ ile nọ ri eje-onodi. ²⁴ Umu-azun a nọ jenuro ẹ, kpotien ẹ, e yi oro, a si, “Onye-nwonni-enyi! Onye-nwonni-enyi! Enyi e d’a nwun!” Jizosi nọ tenhin, jugbo ebi hu lẹ ebiri-mirin hu; wẹ ile nọ kusi, ebe ile nọ me rajuu. ²⁵ Ya o nọ si umu-azun a, “Elebe ke okukwe unu ri?” Kani o tu wẹ enya, tu wẹ egun; wẹ nọ juma ibe wẹ, “Onye wukwo nwan okennyeni? O yede ebi lẹ ebiri-mirin iwu, a gbaye w’e!”

Jesu A Zuo Onye Eje-mmon Ri Ime E

(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)

²⁶ Ya wẹ nọ ru obodo Gadara hun bu ihun zinme Galili. ²⁷ Hun Jesu gihu gha ime ugbo hidan ye mkpenren mirin hu, ya okennyẹ ohu eje-mmon ri ime ẹ nọ bja d’e kunrun ẹ, okennyẹ ahun wu onye obodo hu.

O tekemẹke okennyeni yibeme ẹkwa; a ra nodi ime ulo—ikpekpe k’o nodi. ²⁸ Mgbe o gi hun Jesu, o nọ dopebu oro, dan ni Jesu ali; gi ndun ile o nwe yi, “Jesu, Nwa Chuku-Kachanrinni! Kini ke i cho n’i gi m me? Dodo, eyekwole m afunfun!” ²⁹ O ku ihienni makele Jesu a gwaguo eje-mmon hu ‘ya gha ime ẹ pu. (Eje-mmon hu e kwondon ẹ mbu-lẹ-ẹbo: o kwondon ẹ, osun a ni wẹ kpoma a ẹgan oku lẹ ẹka—chedon ẹ, o siko d’e tibepu ẹgan ndi ahun, eje-mmon hu e nurun ẹ si ime ofia lẹ ebe ihian bileni.) ³⁰ Jesu nọ si a, “Ki wu efan i?” Ya o nọ si, “Efan m wu ‘Igunrun.’ ” O za enina makeni eje-mmon bu oda jun ime ẹ. ³¹ Eje-mmon ndi hu nọ rijo Jesu y’a chule wẹ ye ime Abisi, Eje-mgbugbu hu migbu enwen ẹ ri ali-mmon.

³² O nwon igunrun ezin bu oda ri nkpotu-oke nokunme ebahun a kpa nni. Ya ke eje-mmon ndi hu nọ rijo Jesu ‘ya ni wẹ banyesomme ime ezin ndi hu. Jesu nọ ni wẹ banye. ³³ Ya eje-mmon ndi hu nọ gha ime okennyẹ hu puha,

* **Isi Nke Ɛsatọ:14** “Akụ-lẹ-uba ke wẹ ka a kpo, kani ika a kpozị a efee.”

banyesomme ime ezin ndi hu. 'Ya igwee ezin hu ile no kpotu oke hu, zunban ime mirin Galili hu, ragbu enwen we.

³⁴ Ogen ikennye ndi hu ri e du ezin ndi hu gi hun ihien meni, we no gbaṣu, weri oku hu ghabame ime obodo hu ile le umu-ali ndi risomme egbera ahun.

³⁵ 'Ya ndi bu oda no puha d'a hun ihien meni. Ogen we gi ru ebe Jesu ri, a hun we okennye ahun eje-mmom ndi hu gha ime e pu k'odi ali ehū uku Jesu: o yihu eka; uche e e zu oke; egun no tuma we. ³⁶ Ndi ri ebahun ogen ihienni gi me no gwa ndi hu ke okennye hu don dnhin. ³⁷ Ya ndi Gadara le egbera ahun ile no si Jizosi 'ya gha ebahu puni we, make ni egun ri a tu we oda-oda. 'Ya Jizosi no banyezi ime ugbo mirin hu, kin-azun. ³⁸ Okennye hu eje-mmom ndi hu gha ime e pu no ri Jizosi n'o ni a somme e, kan Jizosi no zipu a, si a, ³⁹ "Lashi iwe unu d'a gwa we oken-ihien Osolobue meni i." Ya okennye hu no jenne, ghasomme ebe ile ime obodo hu, kuko ihien hu Jizosi me n'e.

*Jesu Le Okpoho Ihien Ri A Gba Le Nwata Nwunni
(Mat 9.18-26; Mak 5.21-43)*

⁴⁰ Ogen Jesu gi gha ali ndi Gadara kinhen, igunrun ihian ri ebahu no nabanhan a, make ni we ile ri e che e. ⁴¹ Ebahu ke okennye ohu w'a kpo Jairo si no bia; okennyeni wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe we. O no dan ni Jesu ali, ri o n'o bia iwe e, ⁴² make ni akpu nwa okpoho ohu o mu hun wu ihien no ke nwa ahua mmebuo ri a nwunhun. Ogen Jesu gi jenko, igunrun ihian hu a fufa a.

⁴³ O nwon okpoho ohu ihien ri a gba kete ahua mmebuo ri ime igunrun ahun; ihien ile o nwon a guchanringuo hun o gi e jen eka ndi dibie, kan Jizosi onye hun saeka zun'a. ⁴⁴ O no ghaha ibe azun Jizosi metu ntin-ekwa Jizosi eka, ihien ri a gban'a no kus ozigbo. ⁴⁵ Ya Jizosi no si, "Onye metu m eka?"

Ogen we ile gi ghoru ni ele we, Pita no si Jizosi, "Di-nwonn-enyi, ihian ile fihunme i ma, a fufa i!"

⁴⁶ Kan Jizosi no si, "O nwongho onye metu m eka. A maringho m ni o nweole iken gha ime m pu." ⁴⁷ Ogen okpoho hu gi hun a n'o sako eka zueri, o no puha -ehu hu a ma a nni; o no dan ni Jesu ali, no id'anya ndi ri ebahu gwa a ihien hain o gi metu a eka le k'o don dnhin ozigbo. ⁴⁸ Jizosi no si, a, "Nwa m, okukwe i e meguo ri rima. Lama, udon 'ya ri ni."

⁴⁹ Ogen Jizosi gi ri e ku ihienni, onye ohu no gha iwe onye-isi ulo-ofufe hu bia d'a si a, "Nwa i a nwunhunguo; eyezile onye-nkuzi nsongbu."

⁵⁰ Ogen Jizosi gi nu a, o no si Jairo si, "Atule egun; nwehu okukwe; o jenko d'a dnhin."

⁵¹ Ogen Jesu gi ru iwe Jairo si, o nini onye owule son e banye ime ulo hu wezuka Pita le Jonu le Jemisi lezi ndi mu nwata hu. ⁵² We ile ri ebahun hu a kwan, e goo nwata hu. Kan Jesu no si we,

"Akwanzile ni; nwata hu anwunni, o rihu uran!"

⁵³ We no muma Jizosi emu, make ni a maringuo we ni nwata hu a nwunhunguo.

⁵⁴ Kan Jizosi no kwondon nwata hu eka, si, "Nwata, lihi oto!"

⁵⁵ Mmon nwata hu no kinhen, o no rizi ndun; 'ya o no lihi oto ozigbo. Jizosi no si we ye nwata hu ihien-oriri. ⁵⁶ O tu ndi mun'a enya oda-oda, kan Jizosi no si we agwakwole onye owule ihien meni.

Isi Nke Iteneji

Jesu E Zipu Umụ-azụun Mmēbuo Hụ (Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)

¹ Jesu nọ kpokikome umụ-azụun a mmēbuo hụ, ye wẹ iken hụn eje-mmōn ile e gi rị okpuru wẹ lẹ hụn wẹ e gi gwọ ọria. ² Ya ọ nọ zipu wẹ kenị wẹ jẹn d'e zi ozi Alì-eze Osolobue lẹni wẹ jẹn d'a zuo ndị emu rị a kụ. ³ O nọ sị wẹ, “Ewerile ni ihien ọwụlẹ unu jenkoni: ke okpo, ke ekpa, ke ihien-oriri, ke egbo; ewerile ni ekwa ọzọ che ni hụn unu yi. ⁴ Ulo ọwụlẹ wẹ nọ nabanhan unu, nọdị ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hụ pu. ⁵ Ebe ọwụlẹ wẹ nọlẹni nabanhan unu, unu pukoni obodo hụ, kpukpupu ni ejan rị unu uku n'ọ wuru ihien wẹ gi shiagbu wẹ eri.” ⁶ Umụ-azụun hụ nọ jenne, a ghasonne wẹ umụ-alì ile rị ichen-ichen, e zi ozioma, a gwọ ọria ebe ile wẹ ru.

Obi Eruzini Herodu Ali (Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)

⁷ Ogen Herodu, hụn rị a kị azụun Galili, gi nū ihien ile rị e menị, obi eruzin'ẹ ali. Makeni o nwẹ ndị rị a sị ni Jonu hūn e mē mirin-Chuku a ghaguo onwun lihi; ⁸ ndi hū ime wẹ sị ni Elaija a puhaguo; ndi hū ime wẹ sizi ni onye ohu ime ndi-amuma mbu e lihiguo. ⁹ Herodu nọ sị, “E bepuguo m Jonu isi; onye wuzi nwan onyeni m rị a nū otiti ẹ?” “Ya ọ nọ choma n'ọ hūn Jizosi.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri (Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jon 6.1-14)

¹⁰ Ndi-ozì hū pu-ichen a luaha, wẹ nọ gwa Jesu ihien ile wẹ mesonne ebe wẹ jẹn. O nọ gi nzuzue weri wẹ pu, wẹ nọ si obodo w'a kpo Besaida. ¹¹ Kanj ogen igunrun ndi ahun gi nū a, wẹ nọ rusonne e. O nọ nabanhan wẹ, gwa wẹ oku Alì-eze Osolobue, zuo ndi hūn cho nzuri.

¹² Ogen anwun gi roma, umu-azun a mmēbuo hū nọ bia d'e kunrun ẹ, sị a, “Sị igunrunni lama, ni wẹ jẹn obodo ndi mē ekere-ekere lẹ ali-ofia rị egbereni d'a chori ihien wẹ siko d'e ri lẹ ebe wẹ k'a ranhin, makele o nwonni onye bi ebeni enyi rị.” ¹³ Kanj Jizosi nọ sị wẹ, “Unu lẹ enwen unu, yeni wẹ ihien wẹ jenkọ d'e ri.”

Wẹ nọ sị a, “Ogbe-brēdi isen lẹ azun ebuo suo ke enyi nwon—mmanj i cho ni enyi jẹn d'e non ni igunrunni ile ihien-oriri.” ¹⁴ Makeni wẹ rị ihien rikẹ ikennyẹ ogun-iri-kwasì-nnū-mmēbuo (hūn wū nnu-uku isen). “Ya ọ nọ sị umu-azun a, “Donmesonne ni wẹ okudu-okudu—ihien nọke mmadu iri-kwasì-ogunnai nodisonne okudu-okudu.” ¹⁵ Umụ-azun a nọ mē k'o ku, wẹ nọ sị ndi hū ile nodisonne ali. ¹⁶ Jesu nọ weri ogbe-brēdi isen hū lẹ azun ebuo hū, o lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele, 'ya ọ nọ bebe wẹ, weye umu-azun a ni wẹ kesonne ni igunrun hū 'ya. ¹⁷ Wẹ ile nọ rijunchanrin ẹfo. Wẹ nọ kpokikome hūn hoduni, ọ nọ jun ukpalì mmēbuo.

Pita E Ku Onye Jesu Wu (Mat 16.13-19; Mak 8.27-29)

¹⁸ Uhuohin ohu, Jesu suo nọdị e mē ekpere. Umụ-azun a suo nokunne e. O nọ ju wẹ, sị, “Onye ke wẹ sị ni iya ke m wu?” ¹⁹ Wẹ nọ sị, “Ndi hū ime wẹ sị ni i wu Jonu hūn e mē mirin-Chuku; ndi hū ime wẹ sị ni i wu Elaija; ndi ọzọ sị ni onye ohu ime ndi-amuma mbu a ghaguo onwun lihi—ni iya k' i wu.”

²⁰ O nọ nwan sị wẹ, “Onye ke unu lẹ enwen unu sị ni iya ke m wu?” Pita nọ za, sị, “Iyū wū Kraistì Osolobue, Onye Hū Osolobue Tume.”

Jesu E Ku E N'o K'a Ta Afunfun, Nwunhūn, Lihizi (Mat 16.20-28; Mak 8.30-9.1)

21 'Ya Jizosị nọ dọkẹnme wẹ ẹka-ntịn, sị wẹ agwakwọlẹ onyẹ ọwụlẹ ihienni. 22 O nozi sị wẹ, "Nwa nke Ihian jenkọ d'a tariri oken afunfun ẹka ndi-isi le ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-nkuzi Iwu. Wẹ siko d'a ju a, gbu ẹ—kalẹ, nke akp'ohin ẹto Osolobue siko d'a gha onwun weli ẹ."

23 O no sị wẹ, "Onyẹ ọwụlẹ cho n'o sọnmẹ m, 'ya ju enwen ẹ, buru obe* ẹ uhuohin ile, sọnmẹ m. 24 Makeni onyẹ ọwụlẹ cho n'o ghe isi ẹ, isi ẹ a to a; kanị, onyẹ ọwụlẹ hun gi ufiri m tuhu ndun a jenkọ d'a zuopuha a. 25 Elee erere k'ọ ban ni ihian, ọwunji o nwonchanringuu uwa ile, 'ya le enwen ẹ e tuhu?"

26 "Makeni, onyẹ ọwụlẹ hun mẹ ifenren mme le oku-onu m, onyẹ hu ke mme wu Nwa nke Ihian siko d'e mezi ifenren ẹ ogen m jenkọ d'e gi gi ogho m le nke Chuku-Nedi le nke ndi mmọn-ozị nso bia. 27 M ri a gwa unu ezioku, ndi hu ime ndi turu ebeni anwunko d'e ru ni a hun wẹ Ali-eze Osolobue."

Jizosị E Nwonhuto
(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)

28 O ri ihien rike akpu-uhuohin esato Jesu kuguu ihien ndini, o no weri Pita le Jonu le Jemisi si elu ugu d'e me ekpere. 29 K'ọ ri e me ekpere, ihun ẹ no nwonhuto, ẹkwa a no nwunme nke ochan, gbukepuma. 30 Idenmizi 'ya le ikennyẹ ẹbuo no kumẹ oku. Ikennyẹ ndi ahun wu Mozizi le Elaija; 31 wẹ gi ogho pu-ichen puha; wẹ le Jizosị ri e ku oku ula o jenkọ d'a la ghaghani onwun o k'a nwun ime Jerusalem gi mezu uche Osolobue. 32 Enya uran ri e me Pita le ndi 'ya le wẹ nodi oda-oda, kanị ogen uran gi fon wẹ enya, wẹ no hun ogho Jizosị, hunzikwo ikennyẹ ẹbuo ahun turuye ni n'e. 33 Hun ikennyẹ ẹbuo hu gi latoko Jesu, Pita no sị Jesu, "Di-nwonni-enyi, o rika mma ni enyi nodichanrin ebeni! Ni enyi tun odu ẹto: nke i wu ohu, nke Mozizi wu ohu, nke Elaija wu ohu." (O marin ihien o ri e ku, kaka!) 34 Ogen o gi ri e ku ihienni, orukpu no puha d'e kpumẹ wẹ; egun no tuma umu-azuun a ndi hu ogen orukpu hu gi ri e kpumẹ wẹ. 35 Olu no gha ime orukpu hu sị, "Onwan wu Nwa m, Onyẹ hun m hori—gon n'e ntin!" 36 Mgbe olu hu gi kuguu, Jesu suo ke wẹ hunzi.

Umu-azuun a ẹto hu ekuphadeni oku ihienni wẹ hun ogen hu wẹ gi hun a; agwanị wẹ onyẹ ọwụlẹ ihien wẹ hun.

Jesu A Zuọ Nwata Okennyẹ Eje-mmọn Ri Imẹ E
(Mat 17.14-21; Mak 9.14-29)

37 Eki e fon, ogen Jesu le umu-azuun a ẹto ahun gi gha elu ugu hu hidan, igunrun hi-ogbe no kunrun Jesu. 38 Okennyẹ ohu no gha ime igunrun hu yi oro, sị, "Onyẹ-nkuzi! Dodo, lee nwa m—iya suo ke m mu! 39 O nwe eje-mmọn e kwondon n'e: o m'e a dọbepu oro, ufofa a puhama a onu; o ru a ẹhu; a ra yen'e efe! 40 M riọ umu-azuun i wẹ chupu a, asani wẹ ẹka." 41 Jesu no shiari, sị, "Eje-agbo nwoleni okukwe ke unu wu! Nani ke mme le unu jenkọ d'a nobiehan?! Elee ogen ke m k'e dinruni unu ndidi?!" 'Ya o no sị okennyẹ hu, "Wẹhe nwa i ebeni." 42 Ogen nwata-okennyẹ ahun gi puła, eje-mmọn hu no kwantuzi ẹ, doma a, kanị Jesu no jugbo eje-mmọn hu, zuọ nwata hu, wẹ ẹ ye nedi ẹ. 43 Ikenni hi-ogbe Osolobue kpa no tu ndi hu ile enya.

Jizosị E Kuzi Oku Onwun A
(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)

44 Kẹ ihien ile Jesu ri e me rikwo a tu ihian ile enya, o no sị umu-azuun a, "Azokwọlẹ ni ihienni m jenkọ d'a gwa unu kikenni: Wẹ siko d'e re Nwa nke

* **Isi Nke Iteneji:**23 Ogen ahun, ndi Rom e gi obe wẹ gi osisi memẹ e gbu onyẹ wẹ ma ikpe-onwun. Onyẹ hu e buru obe ẹ, sọnmẹ ndi-agma hun jenkọ d'a kpogbun'e. Wẹ kpomaguu a elu-obe, a nodi wẹ ebehu e che nche d'e ru n'ọ nwunhun.

Ihian ye ndi ihian.”⁴⁵ Kanị umu-azuun a aghotani ihien o ri e ku. We zueme ni we iya, amangbe w'a ghota a—bu egun anini we ju a ihien o gi e ku.

Onye Kachanrin Ibe E

⁴⁶ Ogen ohu, umu-azuun Jesu no doma oku onye hun jenko d'a kachanrinni ime we. ⁴⁷ Jizosi a maringwo ihien we ri e ro ime obi we, 'ya o no weri nwa-ndu ohu, w'e wuzo ehu a, ⁴⁸ si we, “Onye owule gi ufiri efan m nabanhan nwata no enina nabanhan m, bu onye hun nabanhan ni m nabanhan onye hun zini m. Makeni onye hu kachanrin ekeré ime unu ile, iya wu onye hun kachanrinni.”

Onye Ghaleni A Nokin Unu Uzo Ri Azuun Nke Unu (Mak 9.38-40)

⁴⁹ Jonu no si Jizosi, “Di-nwonni-enyi, enyi hun okennyé ohu ri e gi efan i a chupu eje-mmom, enyi no si a kusi a, makeni ele onye itu enyi.” ⁵⁰ Kanị Jesu no si 'ya le umu-azuun ndi ozo, “Akusile n'a, makeni onye owule ghaleni a nokin unu uzo ri azuun nke unu.”

Obodo Ju Jesu

⁵¹ Mgebe ogen hu we jenko d'e gi we Jizosi si elu-igwee gi rume, o no kwademecharin obi e jemmé Jerusalem, o leni enya azuun. ⁵² O no zi ndi-ozu buru n'e uzo. We no banye obodo ohu ri ime Sameriya d'a kwademe n'e ihien. ⁵³ Kanị ndi ri ebehu anabanhann'a makeni Jerusalem ke enya a ri. ⁵⁴ Ogen umu-azuun a wu Jemisi le Jonu gi hun ihienni, we no si, “Di-nwonni-enyi, y'a chogho ni enyi gha elu-igwee kpotu okun n'o ripu we [ke Elaija don me]?” ⁵⁵ Kanị Jesu no gbeghootu, jugbo we, [si, “Unu amarin udi obi unu nwon!† [Mme wu Nwa nke Ihian abiani d'e tikpo ndun ihian, kama, m bia d'a zuopuha we].” ⁵⁶ Ya le we no si ali ozo me ekeré.

Ndi Hu Cho Ni We Sonme Jizosi (Mat 8.19-22)

⁵⁷ Ogen we gi jenko, okennyé ohu no si Jesu, “M k'e son i ebe owule i jenko.” ⁵⁸ Jesu no si a, “Ufu nwon okporo ebe w'e bi; nnunu nwonzikwo ekwu; kanị mme wu Nwa nke Ihian enwon ebe m'e buche isi m.”

⁵⁹ Jesu si okennyé ozo, “Sonme m.” Kanị okennyé hu no si, “Di-okpa, ni m bu uzo jen d'e liguu nedi m.” ⁶⁰ Ya Jesu no si, “Hapu ndi nwunni ni we li ndi nke we nwunni. Iyü nwen, jemmé d'e zi ozi Ali-eze Osolobue.”

⁶¹ Onye ozo si, “Di-okpa, m jenko d'e son i, kale, ni m buguu uzo jen d'a si ezi-le-ulo m, 'Nodi ni ohunma.” ⁶² Jizosi no si a, “Onye owule hun e bucheguu eka orun e lee enya azuun, efuruni Ali-eze Osolobue.”

Isi Nke Iri

Jizosi E Zipu Mmadu Mmebu-owu-ogun-eto Ozo

¹ Onwan e meguu, Di-nwonni-enyi no hori ikennyé mmebu-owu-ogun-eto ndi ozo. O no zipu we mmadu ebuo-ebu, ni we buru n'e uzo jen obodo ile le ebe ile 'ya le enwen e jenko d'e jen. ² O no si we, “Ihien-ugbo we jenko d'a gho ebuke, kanị ndi jenko d'a gho'a ebuni oda. Me ni nwan ekpere rido onye nwon ugbo n'o zi ndi orun d'a gho'a ihien-ugbo e.

³ Jemmé ni! Lee e, m ri e zipu unu rike atunru e ye ime igunrun eworo*.
⁴ Ewerile ni ego; ebule ni ekpa; ewerile ni akp'uku; akusile ni uzo d'e kele onye owule. ⁵ Ulo owule unu banye, bu ni uzo kele, si, 'Udon 'ya ri ni uloni.' ⁶ Omeni

† **Isi Nke Iteneji:**55 moju: “udi Mmon unu wu nke e”

* **Isi Nke Iri:**3 Griki: wofu

onye udon ri ulo hu, udon unu a noyen'e; kanj, omeni o nwonna onye udon rin'a, udon unu e kinhen ni unu.

⁷ Nodi ni ulo ohu ahun ndi rin'a nabahan unu, e ri, a ra ihien owule we ye unu, make ni o furu ni we ku ndi orun ugwo. Akwahunmele ni. ⁸ Obodo owule unu banye, ni a nabahan we unu, ri ni ihien owule we ye unu; ⁹ zuo ni ndi emu ri a ku ime obodo hu; si ni ndi ri n'a, 'Ali-eze Osolobue a riguo nsue.'

¹⁰ Kanj obodo owule unu banhan ni anabanhanni we unu, shi ni ogbara-ogbe, unu a nodi ebehu si, ¹¹ 'Ke ejan obodo unu hun ri enyi uku, enyi ri e tichanpu a atoni unu n'o shiagbu unu eri. Kanj, nyanhan ni ni Ali-eze Osolobue a riguo nsue!' ¹² M ri a gwa unu ezioku, o jenko d'a ri ni eje-ali ahun wu Sodom nfe Uhuohin Okinkin-ikpe kari obodo hu!"

Jizosi A Ban Ni Obodo Ndi Hu Kwerileni Mban (Mak 11.20-24)

¹³ "Oken nsongbu jenko d'a ri ni ndi obodo Korazin! Oken nsongbu jenko d'a rizikwo ni ndi obodo Besaida! Make ni, omeni ime eje-ali wu Taya-le-Sidonu ke we no run orun-atumena ndi hun we run ime unu, nke o teke ndi Taya-le-Sidonu roghariguo, yiri ekwa-ahio, buo ntun kpu enwen we, nodi akpakali—gi ghosi n'e roghariguo we! ¹⁴ Unu jenko d'a takari ndi Taya-le-Sidonu afunfun Uhuohin Okinkin-ikpe."

¹⁵ "Nke unu ndi obodo Kapanom, unu ro ni we siko d'e busi unu elu-igwee? Mba! We jenko d'a tutu unu ye ali-mmom!"

¹⁶ O no si umu-azuun a, "Onye owule gon unu ntin ri e gon m ntin; onye owule ju unu ri a ju m; onye owule ju ni m ri a ju onye hun ziheni m."

Ndi hu Jesu Zipu A luo

¹⁷ Omeogu, ikennyee mmebuo-kwasi-ogun-eto hu no gi oken ighogho luo. We no si, "Di-nwonna-enyi, ke eje-mmom ri ichen-ichen humeni enyi isi hun enyi gihu gi efan i gwa we oku!" ¹⁸ Jesu no si we, "A hungho m ke Ekwensu gha elu-igwee dan 'nwain!', rike ebe amuma no be. ¹⁹ Lee e! E yeole m unu iken hun unu e gi zo agwo le akpi oku ghafe, lezikwo hun unu e gi meri iken ile Ehenren hu nwon—o nwonna ihien siko d'a ru unu eh. ²⁰ K'osiler, egile ni ifiri ni ejemmom hume ni unu isi ghogho, ka ghogho ni make ni e deyeguo we efan unu ime elu-igwee."

Jesu A Ghogho (Mat 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Ogen ohu hu, Jesu no ghogho ime Mmomo-nsa, si, "Baba, Onye nwon elu-igwee le uwa! M ri e kele i makele 'y'e zuemequo ni ndi marin ihien le ndi nwe nghota ihien ndini, we we ghosi umu-ndu. Eghese Baba, enina ki cho no ri." ²² "Nedi m e buguo ihien ile che m aka. O nwonna onye marin onye Nwa Osolobue wu wezuka Chuku-Nedi; o nwonzikwoni onye marin Chuku-Nedi wezuka Nwa a—lezi onye owule Nwa a cho no me e marin a."

²³ Ya ke Jizosi no gbehuto, bu ihun zime umu-azuun a, kagwa we, si, "Unu wu ndi we gozi agozi ni enya unu ri a hun ihien ndini unu ri a hun! ²⁴ M ri a gwa unu, ndi-amuma le ndi nze bu oda a choguo ni we hun ihien unu ri a hun, ahanni w'a; a chozikwo we ni we nu ihien unu ri a nu, anuni w'a."

Onye Sameria Hun Me Ohunma

²⁵ Okaa-Iwu ohu bia d'e shini Jesu onyan. O si Jesu, "Onye-nkuzi, kini ke m jenko d'e me ni m nwonhen ndun-itebite?" ²⁶ Jesu no si a, "Ki Iwu Mozizi ku? Nani i ghota a?" ²⁷ Okennyee hu no za, si, "Gi obi i ile, enwen† i ile, iken i ile lezi

† Isi Nke Iri:27 umu ndun

uche i ile nwe ihien-osisuo Di-nwonna-enyi wu Osolobue i; lezikwo 'ihien ibe i k'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.' " 28 Jesu no si a, "Ya zaguo ohunma; me onwan keni i ri ndun." 29 Kanj Okaa-Iwu hu cho n'o kuni enwen e ohunma, o no ju Jesu, si, "Onye wu nwan ibe m?"

30 Jesu no za, si, "Okennyeh ohu gha Jerusalem jenko Jeriko. O no danban eka ndi ohin, we no napucharin a ihien ile o gi, gbama a oto, gbu e ili—nke wu ni o hodu ekere n'o nwun, we no la a to uzo. 31 O no nwan me ni onye nchu-egan ohu ghako uzo hu; kanj, ogen o gi hun okennyeh hu, o no ghakpen e. 32 Erija k'o gi mezikwo ni onye Livai, onye a run ime Ulo-nsu, ghako uzo hu; o hun okennyeh ahun, o nozi ghakpen e. 33 Kanj, ogen onye Samerja ohu hun ghako uzo hu jenko ali-ihian gi puha ebe okennyeh hu ri, hun a, omiken e no me e. 34 O no jen d'e kunrun e, hu uden le manya yesonme ebe ile o ru ehju, kenmecharin a we ile. Onye Samerja hu gi anyinnyan—o no bu okennyeh hu che enu anyinnyan hu, we okennyeh ahun si ulo ndi ijen a nodi, no ebehu lefu a enya. 35 Ogen eki gi fon, o no wepuha egbo orun akpu-uhuohin ebuo, ye onye hun e lepu ulo ndi ijen hu enya, si a, 'Dodo, lepu a enya; m kinhen, a kukin mi ihien hoduni hun i gi lepu a enya.' "

36 Ya Jesu no nwan si onye-nkuzi Iwu hu, "K'i ro? Onye ime mmadu etoni henrin ibe okennyeh hu danban eka ndi ohin?"

37 Onye-nkuzi Iwu hu no za, si, "Onye hun me ne efoma." Ya ke Jesu no si a, "Jenme nwan d'e me erira."

Jizosi A Bija Iwe Mata Le Meri

38 Ogen Jesu le umu-azuun a gi jenko, we no banye obodo ohu me ekere. Okpoho ohu efan a wu Mata no nabanhan a iwe e: 39 Mata nwe nwe-ekpoho efan a wu Meri, hun nodi ali ehju ukwu Di-nwonna-enyi, e gon ntin ihien o ri e ku. 40 Kanj, Mata asani eka nodi make orun bu oda o ri a run mmulo; 'ya o no bija d'e kunrun Jesu, si, "Di-nwonna-enyi, o nwonna ihien i kpo a ni nwenen m la orun ile toni mmeh suo? Gwa a nwan ya d'e yeni m eka." 41 Kanj Di-nwonna-enyi no za a, si, "Mata, Mata! I ri e hue uhue, e songbu enwen i banyeni ihien bu oda — 42 bu ihien ohu suo ri mkpa; Meri a horiguho hun ka mma; anapuko w'a ya."

Isi Nke Mmanaj

Jizosi A Kuzi Ke We Don E Me Ekperere (Mat 6.9-13; 7.7-11)

1 Jizosi ri ebe ohu e me ekperere; ogen o gi meguu, nwa-azuun a ohu no si a, "Di-nwonna-enyi, kuzi enyi ekperere—ke Jonu don kuzi umu-azuun a." 2 Jizosi no si we, "Unu gha e me ekperere, si ni:

'Baba,

ni we donme efan i nsu;

Ali-eze i 'ya bija d'a kima.

3 Ye enyi ihien-oriri sikwo d'e zu enyi uhuhohin-uhuhohin;

4 Gbaghari enyi njo enyi,

makeni enyi a gbaghari onye owule mejani enyi a gbaghari.

Edubanle enyi ime onwunwan, [ka gbapuha enyi eka Eje-onye hu*].'

5 'Ya Jizosi no si umu-azuun a, "Ni enyi weri e ni onye ohu ime unu jen iwe owu a ime abali d'a si a, 'Di-enyi, zinye m ogbe-bredi eto. 6 Owu m hun ri uzo-ijen rihu a banhan iwe m kikenni, kanj enwe m ihien-oriri owule m sikwo d'e

* Isi Nke Mmanaj:4 mobu: eje-ihien

ye e? ⁷ Nị ẹnị werizikwọ a nị ọwụ ị ahụn gha ime ụlọ sị, 'Eyele m nsongbu; a kpokinguo wẹ ụzọ; mmẹ lẹ ụmụ m e dineguo. Asa m ẹka lihi ọtọ d'e ye i ihien ọwụlẹ.' ⁸ M rị a gwa ị nị ọsụn'a n'ọ gini ifiri nị ị wụ ọwụ a lihi ye i bredi, o siko d'e ye 'y'e makeni y'a riọbehini.

⁹ Ya wụ, m rị a gwa ị: riọ, ị k'e nwonhen; cho, ị jenkọ d'a hun; dụ ẹka, wẹ siko d'a gunpun'ị ụzọ. ¹⁰ Makeni ndi ile hun riọni jenkọ d'e nwehen; ndi hun choni jenkọ d'a hun; wẹ siko d'a gunpuzikwoni ndi ile dụ ẹka ụzọ. ¹¹ Ime unu ile, elee nedi siko d'e ye nwa a agwo o riọ a azun ¹² mọbu ye e akpi omeni o riọ a ẹkwan? ¹³ O me nwan nị unu hun wu ndi-njo ma ye umu unu ihien ri mma, nani ke Nedi ahun ri elu-igwee k'e yehan ndi riọ a Mmon-nsọ? O yekariko wẹ?"

Jesu Le Bezibo

(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)

¹⁴ Uhuohin ohu, Jesu chupu eje-mmọn odin. Ogen eje-mmọn hu gi puguu, okennyeh hu o te ri ime e no kume oku. O tukenme igunrun ri ebahun enya; ¹⁵ kani, ndi hu ime ndi ri ebeguho no si, "Bezibo, hun wu onye-isi eje-mmọn ile, 'ya ri e ye e iken o gi a chupu eje-mmọn.'" ¹⁶ Ndi ozo no shini Jesu onyan, si a runghosi wẹ orun-atumanya pu-ichen gha elu-igwee bia. ¹⁷ Kani Jesu a maringuo ihien wẹ ri e ro, o no si wẹ, "Ali-eze owule kebeni, nwon itu ri ichen-ichen ri a luson ibe wẹ ogun, jenkọ d'e henrin ofia; ezi-le-ulo owule ndi ri n'a kebe, a luson ibe wẹ ogun siko d'a dan."

¹⁸ "Ya wu, omeni ali-eze Ekwensu kebe ekebe, nwe itu ichen-ichen ri n'a hun a luson ibe wẹ ogun, eghani ke ali-eze e e don turu?—bu unu si nwan ni m gi iken Bezibo a chupu eje-mmọn. ¹⁹ Omeni iken Bezibo ke m gi a chupu eje-mmọn, iken onye ke ndi nke unu gi a chupu wẹ? Uwe jenkọ d'a ma unu ikpe!" ²⁰ "Kani, o me nwan ni iken Osolobue ke m gi a chupu eje-mmọn, 'ya wu ni Ali-eze Osolobue e ruguole ebe unu ri."

²¹ "Owule diken a kwademechanringuu ihien ogun a, nodi e che oken-ulo a nche, o nweni ihien jenkọ d'e me ihien o nwe. ²² Kani, omeni onye ka a iken a maye e ogun, meri e, o jenkọ d'a napuchanrin a ihien ogun ile hun o gi don enya, buru ihien e ile, kesonme ni ndi ozo ya." ²³ "Onye owule rileni azuun nke m ri a luson m ogun; onye owule hun ghaleni e ye ni m ẹka a kikwama ri e kponyiya."

Ihien E Wekinhen Eje-mmọn Wẹ Chupuguu

(Mat 12.43-45)

²⁴ "Eje-mmọn ghaguu ime ihian pu, o ghahunmeme ebe mirin rileni, a cho ebe o jenkọ d'a nodi zu iken. Omeni o hunni, o siko d'a si enwen e, 'M siko d'e kin-azuun ulo hu m gha puha.' ²⁵ O kinhen, hun a ni a zachanguo w'a, donkwamaguu a, ²⁶ o jen d'e wehezi eje-mmọn esa ozo ka 'ya le enwen e njo, a bia wẹ d'e biri ebeguho. Onodi onye hu a ka njo kari ke o ri mbu."

Ndi Wẹ Gozi Agozi

²⁷ Ogen Jesu gi ri e ku ihienmi, okpoho ohu ri ime igunrun hu no gha ebahun si a, "Efo mun'i le eran i ra wuchanrin ihien wẹ gozi agozi!" ²⁸ Kani Jesu no si, "Mba, ngozi wu nke ndi hun a nu oku Osolobue, e gi e e bi!"

Ihien Me Onye-amuma Wu Jona Wu Ahima

(Mat 12.38-42)

²⁹ Ogen ndi ri e ruhe ebe Jizosi ri gi ri e buwaye oda, o no kumezi, si, "Agboni jo njo! Wẹ si m ghosi wẹ ahima pu-ichen, kani o nwonni ahima owule pu-ichen wẹ jenkọ d'a ghosi wẹ wezuka ihien me onye-amuma wu Jona. ³⁰ Ke Jona don wu ahima ebe ndi Ninive ri, erira ke Nwa nke Ihian jenkọ d'a wu ahima ebe agboni ri. ³¹ O ru Ogen Ichin-ikpe, eze-okpoho ali Shiba, ali hu

rị azuụn ndịdan-mirin, jenkọ d'e lihi, shịagbu agbọnị eri. Makeni, ọ gha alị hu tegbu enwẹn ẹ bịa d'e gọn ntin amamihiẹn Solomonu—bụ onyẹ ka Solomonu rị nwan ebeni. ³² O ru Ogen Okinkin-ikpe, ndi Ninive jenkọ d'a puha ọsheri, ma ndi agbọnị ikpe, makeni we roghari eroghari ogen we gi nụ ozi Jona zi—bụ onyẹ ka Jona rị nwan ebeni!”

Ukpẹ Hụn Rị Ehu
(Mat 5.15; 6.22-23)

³³ “O nwonni onyẹ hụn a mụye ukpẹ e bu ẹ e zuemẹ mọbụ e bu ẹ che okpuru aferẹ. Mba, w'e butọ a elu obu-ukpẹ—keni onyẹ ọwulẹ banhannị gi e legha ụzọ.” ³⁴ “Enya i wụ ukpẹ rị i ẹhụ. Omẹni enya i rị mma, ukpẹ jenkọ d'e junchanrịn i ẹhụ. Kani omẹni enya i a rị mma, ishi jenkọ d'e junchanrịn i ẹhụ. ³⁵ Hụnkwo a nị ukpẹ hụn rị ime i ẹlẹ ishi. ³⁶ ‘Ya wụ, omẹni ukpẹ junchanrịn i ẹhụ ile, bụ o nwonni mkpamkpa ọwulẹ rị ime ishi, ẹhụ i ile siko d'e mẹ ukpẹ-ukpẹ nọkẹ ebe ukpẹ nọ e nwunkpu i.”

Jesu A Jughọ Ndị Itu-Farisi Lẹ Ndị-nkuzi Iwu
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

³⁷ Ogen Jesu gi kuguu, onyẹ Itu-Farisi ohu nọ sị a bịa iwe ẹ d'e du ẹ ri ihien-oriri. ‘Ya ọ nọ jẹnme; ọ nọ weri ọnọdị a elu teburu ihien-oriri ahun.

³⁸ Ogen onyẹ Itu-Farisi hụ gi hụn nị Jesu a chanchannị ẹhụ a kẹ wẹ dọn a chan n'o d'e rime ihien-oriri, ọ nọ tū a enya. ³⁹ Ya kẹ Di-nwonni-enyi nọ sị a, “Lee nwan, unu ndi Itu-Farisi a chanchan azuun mkpu lẹ aferẹ unu, kani enya-uku lẹ eje-ihien jun ime unu. ⁴⁰ Ndi-nzuzu! Ele onyẹ hūn memẹ azuun a memẹzikwo ime e? ⁴¹ Ka we ni nwan ihien ndi hūn rị ime ẹ ye ndi igbennye; unu m ẹ e, m rị a gwa unu, ihien ile jenkọ d'e nwunchan nị unu.

⁴² Nsongbu rị nị unu ndi Itu-Farisi! Unu a kusunmede ụzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihien e mẹ ofe a sụọ—kẹ arabasi-minti kẹ riu kẹ ihien-akunkun ndi ọzọ rị ichen-ichen—bụ unu a nato iye onyẹ ọwulẹ ihien run'ẹ lẹ inwe ihien-osusuo jenni Osolobue—ndini te furu unu k'a gha e mẹ; kani, ele hūn unu e gi latọ ihien ndi ahun unu a ku.”

⁴³ “Nsongbu rị nị unu ndi Itu-Farisi! O sụọ unu nị unu a nọdị isi-ochọ ime ụlọ-ofufe lezi nị wẹ e kele unu ekele pu-ichen ime afia ebe ihian rị. ⁴⁴ Nsongbu rị nị unu! Unu nọ kẹ ili w'a ghafe elu ẹ bụ a marin wẹ nị ili rọ.”

⁴⁵ Onyẹ ohu ime ndi-nkuzi Iwu nọ sị a, “Onyẹ-nkuzi, i gha e ku ihien ndini wẹ, i rị a kparizikwo enyi nwen!”

⁴⁶ Jesu nọ sị a, “Nsongbu rizikwonị unu nwen, ndi-nkuzi Iwu! Unu e buyesomme ndi ọzọ ibu a fu ọrụn obubu, kani unu lẹ enwen unu ara tinpude mkpinsin-eka ohu yeni we ẹka bu ibu ndi ahun. ⁴⁷ Nsongbu rị nị unu! Unu a tun ili ndi-amuma hū ndi nedi unu kani gbu — ⁴⁸ hūn unu gi a ghosi nị unu kwadon ihien ndi nedi unu mē—makeni, uwẹ gbu ndi-amuma, unu nwen nọ tun ili ndi-amuma ahun wẹ gbu. ⁴⁹ Ufiri ihienni kẹ Osolobue gi gi Amamihiẹn ẹ sị, ‘M jenkọ d'e zijen ni wẹ ndi-amuma lẹ ndi-ozu pu-ichen: wẹ jenkọ d'e gbu ndi hū ime wẹ, kpokpo ndi hū ime wẹ’ — ⁵⁰ keni wẹ ju agbọnị ukwere edeke ndi-amuma ile wẹ gbu kete w'e kele uwa — ⁵¹ ghakworị edeke Ebelu d'e ru edeke Zekaraya wẹ gbutọ Ụlọ-nsọ, ẹgbata Ụkpo nchụ-ẹjan lẹ Ebehu-rị-nsọ. Eghẹe, m rị a gwa unu, wẹ siko d'a ju agbọnị ukwere wẹ ile!”

⁵² “Nsongbu rị nị unu ndi-nkuzi Iwu! Unu e wepuguo isafin amamihiẹn: unu lẹ enwen unu abanyeni, unu eyeni ni ndi rị a chọ nị wẹ banye efe banye!”

⁵³ Ogen Jesu gi ghagụụ ebahụn pụ, ndị-nkuz Iwu lẹ ndị Itu-Farisi nọ kọrjama n'a oda-oda, juchanma a ọnụ ihien bu oda, ⁵⁴ a chọ ihien rị a ọnụ, keni wẹ hun ihien wẹ e gi kwondon e.

Isi Nke Mmēbụọ

Gbakwoni Nị Ihunnai Oso!
(Mak 10.26-27)

¹ Ke mmadụ nnụ ole-le-ole don rị a gbakikome, nke wụ nị wẹ hụ a zọ ibe wẹ ụkụ. Jizosị nọ bu ụzọ sị umụ-azụn a, “Kpachanpụ nị ẹnya banyeni yisti* ndi Itu-Farisi—hun wụ ihunnai wẹ. ² O nwonni Ihien ọwụlẹ kpumeni hun jenkoleni d'e kpupu; o nwonni ihien zuerini hun jenkoleni d'a wa. ³ Ya wụ, ihien ọwụlẹ unu ku ime ishi, ihian jenkọ d'a nū a ifonrin-ifon; ihien ọwụlẹ unu gunma enwen unu ime-ulo ka-uka ku, ihian siko d'e gi e yi oro elu ulọ.”

Onye Wẹ K'a Tụ Egun E
(Mat 10.28-31)

⁴ “Ndi ọwụ m, m rị a gwa unu, atule ni egun ndi e gbu ẹhụ sọ ọ bụ o nwonzini ihien wẹ siko d'a s'eka mē kari ọhun. ⁵ Kama, nị m ghosị unu onye unu siko d'a tụ egun e: tụ nị egun Osolobue, onye hun o mē ni o gbuchanrin ẹhụ, o nwonghokizkwọ ikē o gi a tụ ihian e ye okun-mmōn. Eghēe, tū nị egun e! ⁶ Elee isen 'ikobọ' ẹbụọ ke w'e re achu† Kanj, Osolobue ara zọ ke akp'ohu ime nnunū ndini. ⁷ Ke ntutu rị unu isi, Osolobue a gunguo a. Atule ni nwan egun: unu ka achu mkpa a rị ebe Osolobue rị—osun'a nị achu bu oda ro!”

Ikweri Nị Wụ Nke Kraistị Lẹ Ighori Nị Y'ele Nke E
(Mat 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ “M rị a gwapu unu ezioku, onye ọwụlẹ nọ id'anya ihian kweri n'ọ wụ nke m, mmē wụ Nwa nke Ihian jenkọ d'a nọ id'anya ndi mmōn-ozī Osolobue kwerezikwọ nị onye hụ wụ nke m. ⁹ Kanj, onye nọ id'anya ihian ghorī nị ẹlẹ nke m, mmē wụ Nwa nke Ihian jenkọ d'a nọ id'anya ndi mmōn-ozī Osolobue kuzikwọ nị onye hụ ẹlẹ nke m.” ¹⁰ “Ozozī, wẹ siko d'a gbagharī onye ọwụlẹ kuja oku mmē wụ Nwa nke Ihian, kanj agbagharikọ wẹ onye ọwụlẹ kuja oku Mmōn-nsọ. ¹¹ Ogen wẹ jenkọ d'e gi wẹhẹ unu ulọ-ofufe mōbū ebe ndi hun a kinī mōbū ndi-nze rị d'e kin unu ikpe, ehuekwolẹ ni uhue ke unu k'a don kinrin ọnū unu mōbū ihien unu k'e ku. ¹² Makeni, ogen hụ ru, Mmōn-nsọ jenkọ d'a kuzi unu ihien furu unu k'e ku.”

Ilu Wẹ Gi Odafin Nzuzu Ta

¹³ Okennyẹ ohu rị ime igunrun hụ nọ sị Jizosị, “Onye-nkuzi, dodo gwa nwenę m n'ọ keye m uku nedi ẹnyi lato nị ẹnyi.” ¹⁴ Jizosị nọ sị a, “Owụ m, onye tumę m onye a hannī unu ẹbụọ enen mōbū onye e keni unu ihien?”

¹⁵ “Ya ọ nọzị sị wẹ, “Kpachanpukwọ nị ẹnya, unu e gbondon enwen unu makę ụdi ẹnya-uku ọwụlẹ gha a rị ime ndun unu; makeni, ẹlẹ ihien ihian nwon wụ ezigo ndun a, osun'a n'ọ mekẹ odafin.” ¹⁶ “Ya Jizosị nọ ta nị wẹ iluni: “O nwon okennyẹ ohu wụ odafin, hun nwon alj. Alj hụ nọ men'e ihien oda-oda. ¹⁷ O nọ sị enwen e, ‘Enwon m ebe siko d'e zu m butọ ihien ugbo m. Kinj ke m jenkọ d'e mē?’ ¹⁸ O nọ sị enwen e, ‘Lee ihien m siko d'e mē: m k'a totusonmē oban m ile, tun ndi kanj wẹ; ebēhū ke m jenkọ d'e donmē oka m lẹ ihien m ndi ozo. ¹⁹ Ogen hụ, m k'a sị enwen m, “Enwen m, y'e nwonguo ihien ile rị mma siko d'e zu i bi ahua bu oda lalani! Eyezilẹ enwen i nsongbu! Ri! Ra! Efo ya sọma i usọ!”’

* **Isi Nke Mmēbụọ:**1 yisti: ihien brēdi gi a fu † **Isi Nke Mmēbụọ:**6 sparo

20 Kanị Osolobue nọ sị a, ‘Onye nzuzu! Uhinhinni ke we jenkọ d'a napu i ndun i—onye jenkọ nwan d'e nwonrin ihien ndini ile i buto ni enwen i?’ ”

21 Igi mekin iluni, Jizosi nọ sị, “Enina k'o ri ni ndi hu a kpatọ ni enwen we aku-le-uba kanị ele we odafin ime ihien Osolobue.”

Ehuele Uhue, Gi Osolobue Dọn Enya

(Mat 6.25-34)

22 Ya Jesu nọ sị umu-azuun a, “Ya ke m gi ri a sị unu ehuele uhue ihien unu jenkọ d'e ri ri ndun mobu ekwa unu jenkọ d'e yi. 23 Ndun ka ihien-oriri; ehii ka ekwa. 24 Lekpo ni nnunu: w'a ra kun mkpuru mobu we ihien-ugbo; w'a ra nwon mmughe mobu oban w'e buto ihien—kanị Osolobue hu e ye we ihien-oriri! Bu unu kade mkpa a ri oda-oda kari nnunu! 25 Onye ime unu siko d'a saeka gi uhue o ri e hue gi mgbahunme okuloku ohu tocheni? 26 Omeni y'a s'eka me ihien mehan ntin enina, k'i ri nwan e songbuni enwen i banyeni ihien ndi ozọ?”

27 Lekpo ni ke obobo ofia don e sue: w'a ra nungbu enwen we mobu kpa ekwa—kanị m ri a gwa unu ni, ke eze wu Solomonu eyini ihien owule rihan mma ke obobo ohu ime ndini. 28 Omele Osolobue e yime efifia ihien ri mma enina—efifia hun a ri ebeni tanni, eki fon a tu w'a ye okun, o yimeko unu hun ka mma? Euu, ndi okukwe-nta!

29 Ya wu, atole ni e ro ihien unu jenkọ d'e ri le ihien unu siko d'a ra; esongbule ni enwen unu banyen'e. 30 Make ni, ndi ghaleni e fe Osolobue ime uwa ile a chusonme ihien ndini—bu Nedi unu a maringho ni ihien ndini ri unu mkpa.

31 Kama, chomagude ni Ali-eze e—o siko d'e yezikwo unu ihien ndini we.”

Kpatọ Aku-le-uba Elu-igwee

(Mat 6.19-21)

32 “Umu-atunrun m, atole ni egun, make ni o suo Nedi unu usuo n'o ye unu Ali-eze. 33 Repu ni ihien unu nwe, we egbo e ye ndi igbenye, unu e gi uzoni memem ni enwen unu ekpa hun ghaleni e wiwi, wuru ndi nwe aku-le-uba ghaleni a guu aguu ime elu-igwee. Ebehu, ohin asako eka ru e; ekika a sako eka ripu we. 34 Make ni, ebe aku-le-uba unu ri, iya ke obi unu jenkọ d'a rizi.”

Kwademe Ni, Ni Di-nwonnienyi Lala

35 “Kwademe ni orun; hun n'a ni ukpe unu e nwunsonme; 36 nọ ni ke idibo ri e che nna we n'o gha oriri agbamehuhuo lua. O lua, du eka, keni unu saeka gunpu n'a uzọ ozigbo. 37 O jenkọ d'a ri ni idibo ndi hu mma omeni nna we a lua, hun a ni we mu enya, kwademe, e che e! M ri a gwa unu ezioku, o jenkọ d'a sị we weri onodi we teburu, o konrin, gi eka a buye we ihien-oriri. 38 O siko d'a ri ni idibo ndi ahun mma owuni ogen o gi lua—o suo n'a ni ime abali mobu igirigi utuntun k'o gi lua—o hun a ni a kwademequo we!

39 Marinkwo ni ni omeni onye nwon ulo te marin ogen ohin e gi bia, o ke ni a gbukpo iwe e banhan. 40 Ya wu ni unu le enwen unu jenkọ d'a kwademezikwo, make ni Nwa nke ihian siko d'a bia ogen unu tuleni enya a.”

Odibo Furu We Gi E D'enya Ra Hun Furuleni?

(Mat 24.45-51)

41 Pita nọ sị, “Di-nwonnienyi, enyi ke i ri a tu ni iluni ra i ri a tu ni ihian ile ya?” 42 Di-nwonnienyi nọ za, sị, “Onye wu onye-nlepu-enya ahun furu we gi e d'enya, hun marin ihien, hun nna a tumen n'o lehu n'a idibo ri ulo a enya, e ye we ihien-oriri we ogen o furu? 43 O jenkọ d'a ri n'a mma omeni nna a lua, o hun a n'o hu e me ihien ahun o sị a me! 44 Ezioku ke m ri a gwa unu, nna a ahun jenkọ d'e we ihien ile o nwe che e eka lepu enya.”

45 “Kani, omęle odibo hu a si enwen e, ‘Nna m e biekezi d’a lua’, o gbume idibo ibe e hodunı ilı—ke ikennyę ke ikpoho—e ri, a ra, a ra manya a tu, 46 ‘ya wu ni nna a jęko d’a lua idumuzi—uhuhin odibo hu tuleni enya a le ogen hun o marinleni. O siko d’a jakika a, we e che ebe ndi nnuwu—isi ri.”

47 “Odibo hun marin ihien nna a cho n’o me, bu o kwademeni enwen e n’o me e mabu o men’e, we siko d’a fian a mkpinsin oda-oda. 48 Kani, odibo hu marinleni ihien nna a cho bu o me ihien w’e gi a fian mkpinsin, we jęko d’a fian a hun buleni oda.”

“Ihien bu oda ke w’a tu enya a eka onye we ye ihien bu oda; kani, hun ka oda ke w’a tu enya a eka onye we ye hun ka oda.”

Jesu E Kebe Ihian (Mat 10.34-36)

49 “M bia d’a mu okun ye uwa; k’o ri m, o dunmaguole! 50 Kani we jęk’e gi afunfun meguu m mirin-Chuku; ehu efuko m d’e ru ni e meguu m ya wu mirin-Chuku. 51 Unu ri e ro ni m bia d’e me ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku ke m ri a gwa unu, ele iri-ohu kani nkebe. 52 Gha oğenni jenme, mmadu isen hun ri ezi-le-ulo siko d’e kebe make ufiri m: eto gha a lusun ebuo ogun, ebuo hu a lusun eto; 53 nedi ihian gha a lusun nwa a okennyę, nwa-okennyę hu a lusun nedi e; nne gha a lusun nwa-a-okpoho, okpoho hu a lusun nne e; nne-di siko d’a gha a lusun nwunye nwa a, nwunye ihian jęko d’a gha a lusun nne-di e.”

Ighota Ihien Ri E Meni (Mat 16.2-3)

54 Jizosi no sızikwo ndi hu, “Unu hun ke mirin ri e ru azuun ndidan enyanwun, unu si ni mirin jęko d’e zue—o zue. 55 Unu hunzi a ni ufere gha azuun ndidan-mirin fehe, unu si ni uwowo jęko d’a ri—o me. 56 Ndi ihunna! Unu ma ke w’e lee ali le igwere enya e ku ke uhuhin jęko d’a ri; ki hain unu gizileni a saeka e ku ihien ihien ri e me oğenni ri a ghozi?”

Iyu Le Onye Ikpe I Dękwę Egwá (Mat 5.25-26)

57 “Ki hain unu gileni a marinde ihien ri mma unu jęko d’e me? 58 Lilima ni iyu le onye-ikpe i don, unu gini d’e ru ogwa, amangbe o dokpun i ye oka-ikpe, oka-ikpe e we i ye onye ewuru-ogi—o tu i ye ime ulo-ngan. 59 M ri a gwa i ezioku, i k’a to ebahun d’e ru ni y’a hanchanrin ihien ile we be i—d’e rude ikobo ka ntin.”

Isi Nke Mmęto

Rogharı! I Ju, Y’a La Ntikpo

1 Ogen ohu hu ke ndi hu ime ndi ri ebegu gi gwa Jesu oku ndi Galili hu Paileti gbu ebe we ri a chuye ni Osolobue ejan, gi edeke we gwọ ejan ahun we ri a chu. 2 Jesu no shiri we, si, “Unu ro ni ihien me ndi Galili hu ghozi ni uwe ka ndi Galili ndi ozọ ile njo e me? 3 Mba! M ri a gwa unu ni omeni unu le enwen unu erogharini, unu ile siko d’a lazikwo ntkpo ke we. 4 Ra unu ro ni mmadu mmesato ahun ulo-nche uku ahun ri Siluam dangbu ka ndi ozọ ile bi ime Jerusalem njo e me? 5 Mba! M ri a gwa unu ni omeni unu erogharini, unu ile jęko d’a la ntkpo ke we.”

Ilu Jesu Gi Osisi Figi Mileni Mkpuru Ta

⁶ 'Ya Jesu nọ ta nị wẹ iluni: "Okęnnyę ohu kụ figi ime ali-vajni a. O hụ a chọha mkpuru elu figi hụ, o hunnị. ⁷ O nọ si onyę hụn e lepun'a ali vajni hụ ęnya, 'Lee ę, kete ahua ęto ęnwain kę m bįama d'a chọ mkpuru elu figini, ahunnị m. Gbutu ę! K'o rị e wiwini ali?" ⁸ Kanị, onyę e lefu ugbo hụ ęnya nọ si a, 'Di-ọkpa, dodo hapuzi a ahua ohu sọ, nị m hụn ụzọ guhunmę ę, buche ę ęjan hụn e me ihien. ⁹ Omęni o mi mkpuru akan-ile, o hụ mma; kanị, ọwunị o minị, n'i siko d'e gbutu ę, y'e gbutu ę."

Jizọsị A Zụọ Okpoho Eje-mmọn Hieme

¹⁰ Uhuohein Izu-iken ohu, Jesu rị ụlọ-ufufe ohu, a kuzi. ¹¹ Okpoho ohu eje-mmọn rị ime ę rị ebęhụ. Eje-mmọn hụ hieme ę kete ahua mmęsato—nke wu nị a ra saęka tinpu. ¹² Ogen Jizọsị gi hūn a, o nọ kpọche n'ę, si, "Okpoho, y'a dnhinlęle emu i!" ¹³ Ya Jesu nọ bu ęka kwasị a, o nọ tinpu ozigbo; o nọ jama Osolobue mma.

¹⁴ Kanị iwe nọ we onyę-isi ụlọ-ufufe nị Jizọsị zụọ emu Uhuohein Izu-iken, o nọ si ndi rị ebęhụ, "Akpu-uhuohein isin rị a hūn furu ęnyi e gi rūn ọrūn—bįa nị ogen hū d'a zụọ isi, ęle Uhuohein Izu-iken!" O hụ e ku ę, e kudonzi.

¹⁵ Di-nwonn-ęnyi nọ si a, "Ndi ihunna! Onyę-onyę ime unu a topu okęn-efin ę mọbu jaki ę ụlọ-anu wẹ limęto a Uhuohein Izu-iken, du ę e si ebe o jęnkọ d'a nọ ra mirin; ęle iya?"

¹⁶ "Lee ni nwan okpohoni: nwa Ebrahim hūn Ekwensu kęn ęgbun kete ahua mmęsato; o runi hūn w'a topu Uhuohein Izu-iken?" ¹⁷ Ogen o gi ku ihienni, ifenren nọ mę ndi ihenren ę. Kanị igunrun ahun rị ebęhụ hū a ghogho makę ihien ile a tu ęnya o rị e mę.

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mọstadi Ta (Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ 'Ya Jesu nọ nwan si, "Kini kę Ali-eze Osolobue yi? Kini kę m'e gi ghosị k'o nọ? ¹⁹ Ali-eze Osolobue nọ kę ebe onyę ohu nọ weri mkpuru mọstadi, kun a ye ugbo-nta a, ihien akunkunni e sue, henrin osisi, nnunụ nọ bįa d'a kụ ękụ wẹ ye agalaba a."

Ilu Jesu Gi Yisti Brędi Gi A Fụ Ta (Mat 13.33)

²⁰ Jesu nọ sịzi, "Kini kę m'e gi ghosị kę Ali-eze Osolobue nọ? ²¹ ęnįna k'o nọ: o nọ kę ebe okpoho ohu nọ weri ękere yisti brędi gi a fụ, gwogbamę 'ya lę adana oka ęto ę wẹ gwe—d'e ru ni wẹ ile a fuchanrin."

Onumuzo Hūn Mę Mwara (Mat 7.13-14, 21-23)

²² Ebe Jesu jęnkọ Jerusalem, o hụ a banyesonmę obodo ndi hi-ogbe lę ndi mę ękere-ękere, a kuzi ndi rị ime wẹ. ²³ Onyę ohu nọ ju a ajuju, si, "Di-nwonn-ęnyi, ndi bulęni ọda sọ jęnkọ d'e nwe nzuppuha?" Jesu nọ si wẹ, ²⁴ "Gikwo ni ndun ile unu nwe lilima nị unu banye onumuzo hū mę mwarara! Makęni ndi bu ọda jęnkọ d'e mę ni wẹ banye, kanị asako wẹ ęka."

²⁵ "Makęni, onyę nwe ụlọ ma-ama gunma ụzọ, unu e turu ezi ebahun duma ęka onumuzo, a si, 'Di-nwonn-ęnyi, dodo gunpunị ęnyi ụzọ! O jęnkọ d'a za unu, si, 'Amarin m ebe unu gha bįa! ²⁶ Ogen hū, unu jęnkọ d'e kumę, si, 'Ele ęnyi lę iyu wị ri, ra? Y'a noguozidę ogbe ęnyi kuzi! ²⁷ Kanị o siko d'a si, 'Amarin m ebe unu gha bįa! Gha nị ebe m rị pu, unu ile hūn e mę njo! ²⁸ İkwana-ękwa lę ita nkwenren-eze jęnkọ d'a rị ogen unu jęnkọ d'e gi hūn Ebrahim lę Aziki lę jekopu lęzikwo ndi-amuma ile ime Ali-eze Osolobue, bu a tu wẹ unu lę enwen unu ye ezi!"

29 “Ihian ję̄nkọ d'a gha ę̄bamịn-ę̄nọ ụwa bja d'e ri oriri ime Alį-eze Osolobue—wę̄ k'a ghasonmę̄ azuun ọwụwa-ę̄nya-anwun lę̄ ndidan ę̄nya-anwun lę̄ azuun ugu lę̄ ndidan-mirin bja. 30 Ezie, o nwonghọ ndi kpa azuun ogenni ję̄nkọ d'a wuru ndi bu ụzọ ogen ahun lę̄ ndi bu ụzọ kikenni hun k'a wuru ndi kpa azuun.”

Obodo Jerusalem Ri Jizosị Obi

(Mat 23.37-39)

31 Ogen ohu hu, ndi hu ime ndi Itu-Farisi no bja d'e kunrun Jizosị, si a, “Ghakwo ebeni pu, makeni Herodu cho n'o gbu i!” 32 Jesu no si we, “D'a gwa ni ni m ufu ahun e me ero ni m si, ‘Gon ntin, m ri nwan a chupu eje-mmön, a zuo emu tanni, ekile e mezi m erira, hun me e akpu-uhuhin eto, a runchanrin m orun m.’”

33 Jesu nozi si, “K'osileri, m puko apuko—m siko d'a riri ụzọ tanni lę̄ ekile lę̄ nweę̄-eki—makele Jerusalem suọ ke we no e gbu onye-amuma—onwonzini ebe ozo.”

34 “Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, e gi omuma a magbu ndi we zihen'e! Mgebe ole-le-ole ke m chopu ni m kponkikome ndi ri ime i ke nneku-ohuhu don e kponkikome umu a e ye nku e, kanj y'a nini m! 35 Lee e, a la we nwan Ulo i ton'i! M ri a gwa i ni y'a hunkozi m d'e ru ogen i ję̄nkọ d'a si ‘Onye hu gi efan Di-nwonn-ę̄nyi a bja wu onye we gozi agozi.’”

Isi Nke Mmę̄o

Jesu A Zuo Okennye Ehu A Fun

1 Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosị no jen d'e ri ihien-oriri iwe onye ohu ime ndi-isi ndi Itu-Farisi; ndi ri e ke Jizosị hu e ke e. 2 Ya ke okennye ohu ehu a fun nohu puha ihun Jizosị ebę̄hu. 3 Jesu no ju ndi-nkuzi Iwu lę̄ ndi Itu-Farisi, si, “Iwu e kwerigho ni we zuo emu Uhuohin Izu-iken ra o kwerini?”

4 Kanj we ile a gba nkintin. Ya Jesu no weri okennye hu, zuo a, si a lama. 5 ‘Ya o no si we, “Omeni nwa i okennye mobu oken-efin i danban omi Uhuohin Izu-iken, y'e wepuhako a ozigbo?” 6 Kanj, asani we eka za ihien owule.

Iwelua-Enwen-Ihian-Alį Lę̄ Imę̄ Ni Ndi Igbennyę̄ Ohunma

7 Jesu a hun ke ndi oja ri a horisonmę̄ isi-ochę̄, o no kuzime we, si, 8 “Ogen owule we kpo i oriri-agbamehuhuo, eję̄nkwole d'a nodi alį isi-ochę̄. Ikenkwọ o nwon onye ka i mkpa a ri hun we kpozi oriri hu. 9 Ogen hu onye hu kpo unu ebuo oriri ję̄nkọ d'a bja d'a si i, ‘Owu m, lihi oto ni onyeni nodi alį.’ Ogen hu ifenren e megbu i, y'e gi ifenren jenme nwan d'a nodi alį ochę̄ mmaka. 10 Kama, we kpo i oriri, jen d'a nodi alį ochę̄ mmaka, keni onye hun kpo i oriri bja, o si i, ‘Owu m, bja d'a nodi alį isi-ochę̄.’ Ogen ahun ogho e jun i ehu ihun ndi we kpo ‘yu lę̄ we oriri ahun.’”

11 “Makeni onye wesi enwen e enu, e wetu w'e alį; onye welua enwen e alį, e wesi w'e elu.”

12 ‘Ya Jizosị no si onye hun kpo a oriri, “I kpo oriri, akpole ndi owu i mobu umune i mobu ndi-ıdafin ibe i amangbe w'a kpogwarı i—o wuru ni a kukunguọ we i ugwo.”

13 “Kama, i kpo oriri, kpo ndi igbennyę̄ lę̄ ndi nguro lę̄ ndi ukụ rileni ıken lę̄ ndi ę̄nya-ıshı.”

14 “I ję̄nkọ d'e nwehę̄n ngozi makeni asa we eka kudin i y'e—Osolobue siko d'a kudin i y'e uhuhin hu ndi ri ochan k'a gha onwun lihi.”

Ilu Jesu Gi Ndi We Kpo Oriri Hi-ogbe Ta

(Mat 22.1-10)

¹⁵ Ogen onye ohu ime ndi hu bia oriri hu gi nu ihienni, o no si, “Ndi hu siko d’e ri oriri hu ime Ali-eze Osolobue e nwekekwo ewere!”

¹⁶ Jizosi no si a, “Okennye ohu kpo oriri hi-ogbe; o no kpo ndi bu oda oriri ahun. ¹⁷ Ogen oriri hu e ru, o no zi odibo e d’a gwa ndi o kpo oriri, si we, ‘Bia ni ni a kwademeguwo we ihien ile!’”

¹⁸ “Kani, we ile no kume ihien jenko d’e me we abiale. Onye ibuzo si odibo hu, ‘M nonhu ali; m siko d’e jenniri d’e lele e. Dodo, asa m aka bia.’ ¹⁹ Onye ozo no si, ‘M nonhu oken-efin iri we gi a run ugbo, m jenko nwan d’e lele we—dodo asa m aka bia.’ ²⁰ Onye ozo si, ‘M luhu nwunye ma!—Asa m aka bia.’ ²¹ ‘Ya odibo hu no bia d’a gwa nna a k’o jen. Olulu no bume onye hu nwe ulo, o si odibo e, ‘Jensomme nwan ogbara-ogbe le uzo-upu ozigbo, d’e wehensome ndi igbennyel ndi-nguro le ndi enya-mpin le ndi uku we rileni iken.’ ²² Omeguwo, odibo hu no bia d’a si a, ‘Di-okpa, e meguwo m ihien i zi m, kani ebeguwo eke junkwo.’ ²³ Ya nna odibo hu no si a, ‘Shi nwan uwaya le nwa-ozue: liliima n’i me ihian bia—keni ulo m jun. ²⁴ M ri a gwa unu ni o nwonna akpu onye ohu ime ndi hu we bu uzo kpo hun jenko d’a danmin ihien-oriri m!’”

Ihien Isen Jesu Cho (Mat 10.37-38)

²⁵ Igunrun ihian sonko Jesu, o no gbehuto, si we, ²⁶ “Onye owule hun bia d’e kunrunni m, bu ihien m asuon’a kari ihien nedi e le nne e le nwunye e le umu a le umune-e-ikennyel le umune-e-ikpoho—eghee, ke ndun a de, o sako aka wuru nwa-azuun m; ²⁷ onye owule buruleni obe e sonme m asako aka wu nwa-azuun m.”

²⁸ “Onye owule ime unu hun cho n’o tun oken-ulo ebuko uzo nodi ali, chopuhaguwo ihien jenko d’a ban n’a—n’o marin ke o nwongho ego jenko d’e zu e runcharin a? ²⁹ Omeni y’e meni erira, i gbeguwo iyeto a ni y’a sazi ni aka tunguwo a, onye owule hun ihien meni siko d’a mu i emu. ³⁰ We jenko d’a si, ‘Onyeni jen d’a tunma ulo bu o sani aka tunguwo a!’

³¹ Ra o nweđe eze jenko d’e kunrun eze ozo hun lala d’a luson e agha, hun jenkoleni d’e bu uzo nodi ali leleguwo ke n’o saeka gi mmadu nnu isen-kwasigun o nwe luson eze hu gi mmadu nnu iri-kwasigunna lala d’a luson e agha? ³² Omeni o sako aka, o siko d’e zi ozi jenni eze hun-ebogegen o keleni nokunme e—keni we ku ke w’e me don.”

³³ “Erirazi kwow, o nwonna onye owule ime unu hun jenko d’a s’eka wu nwa-azuun m mmani o latocharin ihien ile o nwon!”

Nnu Tuhu Usuo A (Mat 5.13; Mak 9.50)

³⁴ “Nnu ri mma; kani omeni nnu e tuhu usuo a, nani ke we jenko d’e gi me e n’o suomazi usuo a? ³⁵ O nwonna erere o ban: o rikwo mma ali; o rikwo mma ihien we gi e ye ihien-akunkun. W’a m’a e tuhu. Onye hun nwon nfin o gi a nu ihien, y’a nu.”

Isi Nke Mmisen

Ilu Jesu Gi Atunrun Tuhuni Ta (Mat 18.12-14)

¹ Uhuohin ohu, ogen ndi ile hun a na ugwo-isi le ndi we gi njo marin gi ri a bia d’e gon Jizosi ntin, ² ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu no denwinwinma, a si, “Okennyeni a nabanhan ndi njo, e son we e ri ihien-oriri.”

³ ‘Ya Jizosi no ta ni we iluni: ⁴ “Omeni onye ohu ime unu nwe atunrun ogunisen, ni ohu e tuhu ime we, kini k’o jenko d’e me? O hapuko ohu-aria-ogun-isen

hụ ogige ebèhụ wẹ rị a kpa nni d'a chọ ohu hụ tuhuni d'e ru mgbe ọ hụn a? ⁵ Ọ hụn a, ọ ghoghoma—nke wụ nị o siko d'a pa a che uvun, ⁶ bulua a ulọ. O ru ulọ, ọ kpogbama ndị ọwụ a lẹ ndị bikunmẹ n'ẹ, sị wẹ, 'Sọn ni m ghoghọ, makèni a hụngụọ m atunrụn m te tuhuni.' ⁷ M rị a gwa unu nị ẹrira kẹ ighoghọ jenko d'a rị elu-igwee ọda-ọda makẹ ufiri onye-njọ ohu rogharini kari ndi ezi-omumẹ ohu-aria-ogun-isen hụn o mę ni ọ rini mkpa ni wẹ k'e roghari."

Ilu Jesu Gi Egho Tuhuni Ta

⁸ "Ra, omeni okpoho donmẹ egho orun akpu-uhuohin iri, egho orun akpu-uhuohin e tuhu, k'o jenko d'e me? Ele o jenko d'a muye ukpe, zacharin ulo a, cho a itan, cho a imon—d'e ru mgbe o hun a? ⁹ O hun a, o kpokikome ndi owu a lẹ ndi bikunmẹ n'ẹ, sị wẹ, 'Sọn ni m ghoghọ makèni a hūngụọ m egho m te tuhuni.' " ¹⁰ "M rị a gwa unu nị ẹrira kẹ ighoghọ don a rị ebe ndi mmọn-ozu Osolobue rị makẹ ufiri onye-njọ ohu rogharini."

Ilu Jesu Gi Nwa Kpahuni Ta

¹¹ Ya Jizosi nọ siji, "Okennyẹ ohu mu ikennyẹ ebuo. ¹² Hụn-nta nọ sị nedi ẹ, 'Baba, kebe ihien ile, y'e ye m hūn k'e runi m.' 'Ya o nọ kebe ni wẹ ihien ile o nwe. ¹³ O ke mehu akpu-uhuohin ole, hūn-nta nọ kpokwame ihien ile wẹ keye ẹ, bu ẹ re, gha ulo pu, si ali ohu teni, ebahun k'o nọ ritita ego ẹ ebe o rị e bi obibi nwonleni isi.

¹⁴ Ogen o gi riguu ihien ile o nwon, oken unwan nọ mughama ali hu, elu nọ fuma a. ¹⁵ 'Ya o nọ jenmẹ d'a runma ni onye ali hu orun. Onye ahun nọ zi ẹ si ebe o nọ a zun ezin d'e yeme ezin ndi hu ihien-oriri. ¹⁶ O te rị a n'o gi ihien-oriri ezin e gbon egun, kale o nwonni onye y'e ihien owule.

¹⁷ Ogen uche ẹ gi kinhen, o nọ sị, 'Kẹ ndi ile nedi m we orun nwon hūn w'e ri e rihodu, mmẹ nwen hu ebeni a ka enwen m egun?' ¹⁸ 'M jenko d'e lihi, buru nedi m; m jenko d'a si a, "Baba, e meole m elu-igwee njọ, mezikwo 'yu lẹ enwen i njọ. ¹⁹ Efuruzini m onye wẹ siko d'a kpo nwa i; weri m kẹ onye ohu ime ndi hūn i we orun."

²⁰ Ya o nọ buli, buru nedi ẹ. Kani, ebe o rị ebe teni, nedi ẹ nọ lechen'e; omiken ẹ nọ mę nedi ẹ ọda-ọda, 'ya o nọ gbaburu nwa a, dide ẹ, su ẹ onu. ²¹ Ya nwa a nọ sị nedi ẹ, 'Baba, e meole m elu-igwee njọ, mezikwo 'yu lẹ enwen i njọ, efuruzini m onye w'a kpo nwa i!'

²² Kani, nedi ẹ nọ kpo ndi idibo ẹ, sị wẹ, 'Ogbahu-ogbahu! Wẹhe ni ekwa hūn kacharin mma yime ẹ! Yime n'ẹ ọla mkpinsin-eka! Yimen'e akp'ukul' ²³ Wepuha ni nwa-efin ahun kacharin mma enyi zuntọ ni unu gbu ẹ! Ni enyi ri ni oriri, ni enyi ghoghọ— ²⁴ makèni nwa m ni te nwunhūn anwunhūn, kani o rị nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani a hūngụọ m'a nwan.' Wẹ nọ rime oriri, ghoghoma."

²⁵ "Ogen hu, nwa a hūn kani rị ugbo. Ogen o gi lala, o rumẹ ehụ ulọ, o nọ nu ukwere egu wẹ rị a kpo, e ten. ²⁶ 'Ya o nọ kpo odibo ohu, ju a, sị, 'Kini rị e me?' ²⁷ Odibo hū nọ sị a, 'Nwenę i bia abia; nedi i e gbugu nwa-efin ahun kacharin mma wẹ zuntọ, makèni o nwehenzi nwa a ebe o rị ndun, o nwonni ihien men'e.' ²⁸ Iwe nọ wemę nwenę ẹ hūn kani, nke wū nị o kwerini banye ime ulọ; 'ya nedi ẹ nọ puha, rjoma a. ²⁹ Kani, o sị nedi ẹ, 'Lee ẹ, kete ahua ole-lẹ-ole m rị a run n'i kẹ igbon, enuputuni ni m'i isi. Kani, y'e yetuden i m kẹ nwa-ewu mmaka ni mmẹ lẹ ndi owu m gi ri oriri! ³⁰ Kani, nwa i ni giguu ihien i ile bupu igbaraja a lua nwan, y'e gbon'e nwa-efin hu kacharin mma enyi zuntọ!'

* **Isi Nke Mmisen:**21 ...weri m nọkẹ onye ohu ime ndi i we orun.

³¹ Ya Nēdi ẹ nọ sị a, ‘Nwa m, mmẹ lẹ yu ričanrịn ebeni, ihien ile m nwọn wu nke i. ³² Kanị, o furu nị ẹnị ri oriri, ghoghọ, makẹlẹ nwẹnẹ i ni te nwunhụn anwunhụn, kalẹ ọ rị nwan ndun; o te tuhu etuhu, kanị, a hunguọ w’a nwan.’”

Isi Nke Mmisen

Ilu Jesu Gi Onyẹ-nlepụ-ẹnya Nwẹ Akọ Ta

¹ Jizọsị nọzi sị umu-azuun a, “O nwọn ọdafiñ ohu, hun nwọn onyẹ e lepun’a ihien ẹ ẹnya. Ọdafiñ hu nọ numa nị onyẹ hu rị e lefun’a ihien ẹnya rị e ritita ihien ẹ. ² Ya ọ nọ kpọ a, sị a, ‘Kị wu ihienni m rị a nụ nị ‘ya kẹ i rị e mẹ? Kowachanrịn nị m k’i dọn run—makeni y’e lepukọzi ihien m ẹnya.’ ³ Onyẹ nlepụ ẹnya hu nọ sị enwẹn ẹ, ‘Hunnị nna m jenkọ d’a chụ m nwan ọrun, kịni kẹ m jenkọ d’e mẹ? Enwẹ m ndun m’e gi run ọrun-ugbo, bu ifenren anikọ m rịọ urio. ⁴ A maringuo m nwan ihien m jenkọ d’e mẹ, omeni a chụ wẹ m ọrun, keni m hun ndi jenkọ d’a nabanhan m iwe wẹ.’”

⁵ ‘Ya ọ nọ kpọ ndi gi nna a ugwo ohu-ohu. O nọ ju onyẹ ibuzọ, sị, ‘Ole k’i gi nna m?’ ⁶ O nọ za, sị, ‘Galonu uđen-olivu ogun-isen.’ Onyẹ-nlepụ-ẹnya hu nọ sị a, ‘Lee ẹhuhuo wẹ gi de ẹ ebeni. Nodi ali, ejije-ejije, n’i dehuto a si galonu iri-kwasị-ogunna.’ ⁷ Ya ọ nọ juzi hun mẹ ẹ ebuo, ‘Ole kẹ ‘yu nwen gi?’ O nọ sị a, ‘Eka oka-witi ogun-isen.’ Onyẹ-nlepụ-ẹnya hu nọ sị a, ‘Lee ẹhuhuo wẹ gi de ẹ ebeni, dehuto a si ogun-eno.’ ⁸ Ufiri ihienni o mẹ, ọdafiñ hu nọ ja onyẹ-nlepụ-ẹnya hu hun furuleni wẹ gi e dọn ẹnya mma—makẹ akoni o nwọn. Eghẹ, makeni ndi uwani ka umu ukpe akọ e nwọn ebe wẹ n’e sọn ibe wẹ.’”

⁹ Jizọsị nọ sị, “M rị a gwa i: gi akọ-lẹ-uba uwani han ọwu, omeni ọ guu keni i hun onyẹ jenkọ d’a nabanhan i iwe ẹ biri jenin ejen.”

¹⁰ “Onyẹ ọwule hun furu wẹ gi e dọn ẹnya ebe ihien mẹ ekere rị furuzikwo wẹ e gi dọn ẹnya ebe ihien hi-ogbe rị; onyẹ ọwule hun furuleni ni wẹ gi e dọn ẹnya ebe ihien mẹ ekere rị efuruko wẹ e gi dọn ẹnya ebe ihien hi-ogbe rị.”

¹¹ “O mẹ nwan nị y’a ghosiole nị y’e furuni wẹ gi e dọn ẹnya ebe akọ-lẹ-uba uwani rị, onyẹ jenkọ d’e ye i ezigbo akọ-lẹ-uba lepụ ẹnya?” ¹² “Omeni y’e dọnmeni ihien onyẹ ọzo ohunma, onyẹ jenkọ d’e ye i nke i?”

¹³ “O nwonni odibo jenkọ d’e ri-eka fe nna ebuo; o jenkọ d’e ze ize ohu, nwẹ ihien-osusuo hun-ebọ mọbu o wechanrịn enwẹn ẹ ye ohu, lelja hun-ebọ. Y’a sakọ ẹka fe Osolobue lẹ egbo.”

Jesu E Ku Banyeni Nkpechan Lẹ Ihien Ndi Ozọ (Mat 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴ Ogen ndi Itu-Farisi gi nuguu ihienni ile, wẹ nọ ru Jesu imi, makeni egbo a suka wẹ.

¹⁵ Kanị Jizọsị nọ sị wẹ, “Unu wu ndi hun e mẹ kẹ sị unu a rika mma id’ẹnya ndi ozọ, kanị, Osolobue a maringuo obi unu. Makeni, ihien hun ihian weri n’o rika mkpa wu aru ẹnya Osolobue.”

¹⁶ “Iwu Mozizi lẹ ihien ndi-amuma de kẹ wẹ gi run ọrun d’e ru ogen Jonu hun e mẹ mirin-Chuku gi bidon ọrun a. Kete mgbe hu, wẹ hu e zi ozioa Ali-eze Osolobue, ihian ile hu e gi ikẹn a zuo nị wẹ banye e.”

¹⁷ “O ka nfe nị elu-igwee lẹ uwa ghafe kari nị akpu ihien ohu rị ime Iwu a danpu, ọ suo n’a ihien kachanrịn ntin wẹ kaye mkpuru-ekukwo rị ime Iwu.”

¹⁸ “Okennyẹ ọwule hun kpechan nwunye ẹ luma okpoho ozọ ghere ghere; okennyẹ hun luma okpoho wẹ kpechan ghere ghere.”

Ọdafiñ Hu Lẹ Lazarosị

19 “O nwọn ọdafin ohu, hun e kon ekiken ọdafin, e ri ke eze uhuohin ile.”

20 “O nwonzikwo okennyę ohu w’a kpo Lazarosị, ogbennye ro, ete jun e ehụ a ile. W’e bu Lazarosị a to onu-mgbon ọdafin hu ogen ile. 21 Lazaros’ a chode n’o gi ifunfun ihien-oriri hun a dannahin ọdafin hu o gha e ri ihien-oriri gbon egun. O ru, nkte a biade d’a rachan ete ndi hu ri a ehụ.”

22 “Omęguu, ogbennye hu no nwunhun, ndi mmon-ozu no bu e si ebe Ebrahim ri. Ọdafin hu a nwunhunzikwo, we no li e. 23 Imę ali-mmom, ebe ọdafin hu ri a ta afunfun, o wesi enya elu, o no gha ebe teni lecheni Ebrahim, hunzi Lazarosị k’o nodiyen’e. 24 ‘Ya o no kpochen’e, si, ‘Nedi enyi Ebrahim! Me omiken m zi Lazarosị n’o gi onunu mkpinsin-eka a deri mirin tanye m ire keni ire hun uzọ juu m oyi, makele m ri a ta oken afunfun ime okunni!’ ”

25 “Ebrahim no si a, ‘Nwa m, nyanhan n’i nwehchanrin ihien ile ri mma ogen i gi ri ndun, bu Lazarosị nwehen ihien ile jo njo. Kanj, ehụ fu e nwan ebeni, bu yu nwen ri nwan a ta afunfun. 26 Wezukade ihien ndini ile, o nwonzikwo oghe shiagbu enwen e we donme egbata enyi le unu, nke wu ni onye owule cho n’o fetu shi ebe unu ri asako eka, bu o nwonni onye owule ri ebahun jenko d’a saeka fetu bia ebe enyi ri.’ 27 ‘Ya ọdafin hu no si a, ‘Baba dodo nwan, zi Lazarosị jen iwe nedi m— 28 ni m nwon umune ikennyę isen. Y’a jen d’a do we eka-ntin make we gha a bia ebeni afunfun ri.’ ”

29 “Kanj, Ebrahim no si a, ‘E nwegho we Iwu Mozizi le Ihien ndi-amuma de; umune i we gon we ntin.’ 30 Ọdafin hu no si a, ‘Mbakwo nedi enyi Ebrahim, ohun ezuni! Kanj, omeni onye gha onwun lihi jen d’e kunrun we, we jenko d’e roghari.’ 31 Kanj, Ebrahim no si a, ‘Omeni egonni we Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de ntin, ekweriko we—osuwkwon’a ni ihian gha onwun lihi d’a gwa we.’ ”

Isi Nke Mmęsa

Njo Le Igbagharị-njo

(Mat 18.6-9, 21-22; Mak 9.42)

1 Jizosị no si umu-azuun a, “Thien ndi hun a han ihian e me njo jenko d’a bjariri; kanj, nsongbu ri ni onye hun we k’a gha eka a bia! 2 O ka onye hu mma ni we kenme olo y’e olu, tu a ye ime ohimin kari n’o han onye ohu ime ndi-ntani me njo.”

3 “Ya wu, kpachanpu ni enya! Nwene i me njo, jugbo a; o gb hutoto obi, y’a gbagharị a. 4 Osuon’a n’o me i njo mgbe esa ime uhuohin, bu o biachanrin mgbe esa hu d’a si i, ‘E gb hutoguo m obi; dodo.’, i sikọ d’a gbaghariri a.”

Okukwe

5 Ndi-ozu hu pu-ichen no si Di-nwonni-enyi, “Me okukwe enyi waye.” 6 Di-nwonni-enyi no si we, “Omeni i nwon okukwe hun hande ke mkpuru mostadi megbu enwen e ntin, i jenko d’a sa eka si osisi Muberi-ni higbu enwen e ogbe ri ebeni, ‘Hueri, y’e jen d’a gbori ime ohimin!’ O jenko d’a gbaye i.”

K’o Furu Ni Odibo E Me

7 “Onye ime unu k’o me ni odibo e hun gha ebe o jen d’a run onu ime ugbo mọbu ebe o jen d’e lepu atunrun enya luaha, y’a si a ‘Bia ozigbo d’a nodi ali n’i ri ihien-oriri?’ 8 Mba nu! I jenko d’a si a, ‘Meme ni m ihien-oriri enyasi, y’a kwademe n’i buye m ‘ya wu ihien-oriri; y’e cheri m ni m riguu, ra, n’i kipu ihien; i kebe ri, ra.’ 9 Eghęę, y’e keleko odibo hu kaka ebe o nohu me ihien i si a me. N’i kele e?”

10 “Eriira k’o rizikwo ni unu: unu mechanringuu ihien ile we si unu me, si ni, ‘Idibo mmaka furuleni w’e kele ke enyi wuhu, makeni ihien furu ni enyi me suo ke enyi mehu.’ ”

Onye Bja D’a Kpanmin Jizosi

11 Ogen Jizosi gi jenko Jerusalem, o no ghasi egbata Sameria le Galili. 12 Ogen o gi banyeko ime obodo ohu me ekerę, ndi oti iri no kunrun e. Anokunmechanringi w’a; 13 we no hijenn’e, si, “Jizosi! Di-nwonni-enyi! Me omiken enyi!” 14 Jizosi a hun we, o no si we, “We ni enwen unu d’a ghosi ndi nchu-ejan ni we ghosi we ni unu a dishingu.” E ru we uzo, ‘ya we no ri mma. 15 Ogen onye ohu ime we gi hun a n’o riguo mma, o no kin-azuun, yiko, jako Osolobue mma. 16 O no dan ni Jizosi ali, kpanmin a. Okennyę hu wu onye Sameria. 17 Jizosi no si, “Ele mmadu iri ke we zuo, me we ri uchan? Elebe ke mmadu itenei hoduni ri? 18 Ya wu, o nwonni onye hun kin-azuun d’a ja Osolobue mma wezuka onye ali-ozoni?”

19 Ya Jizosi no si okennyę hu, “Lihio oto n’i lama, okukwe i e meguo i dinhin.”

Ke Ali-eze Don A Bja (Mat 24.23-28, 37-41)

20 O nwon ndi Itu-Farisi ju Jesu ogen Ali-eze Osolobue jenko d’e gi bja. O no shari we, si, “Ele enya ke we gi a marin ni Ali-eze Osolobue a biale d’a kima.

21 O nwonni onye jenko d’a si, ‘Lee e, ebeni k’o ri!’ mobu ‘Ebeni k’o ri’, makeni, ezie, Ali-eze Osolobue a rigule ime igunrun unu.”

22 Ya o no si umu-azuun a, “Ogen lala hun o gi ri unu ni unu hundę osuon’a akpu-uhuhin ohu hun ri ime ogen Nwa nke Ihian, kanj unu ahunko a. 23 We k’a si unu, ‘Lee e ebeni!’ mobu ‘Lee e ebeni!’ Kanj, ekwerikwole ni; esonkwole ni we d’a choma a. 24 Makeni, ke amuma don e be elu-igwere, a gha we azuun ile hun a, erira ke Nwa nke Ihian jenko d’a ri uhuhin o jenko d’a bja. 25 Kanj, o jenko d’e bu uzo taguu afunfun bu oda, ndi agboni a juguu a.

26 K’o don ri ogen nke Nwa k’o jenko d’a rizikwo ogen nke Nwa nke Ihian. 27 We hu e ri, a ra; we hu a lu di le nwunye, e we we e ye we a luru—d’e ru uhuhin hu Nwa banye ime ugbo hu pu-ichen, oken-mirin hu no bja d’e gbupuchanrin we ile.

28 O jenko d’a rizikwo ke ogen Lotu. Ihian ile hu e ri, a ra; e non, e re; a kun, a tun. 29 Kanj, uhuhin hu Lotu gha Sodom pu, okun le nsin-enya-anwun no gha elu-igwee zuetu ke mirin, gbu we ile. 30 Eriira k’o jenko d’a ri uhuhin hu Nwa nke Ihian jenko d’e kinhen.

31 Uhuhin hu, onye ri elu ulo a, hun ihien e ri mm’ulo, y’e hidangukwole banyemezi ime ulo n’o jenko d’e weri ihien owule. Eriirakwo, onye owule ri ime ugbo y’a lashikwole ulo n’o jenko d’e weri ihien. 32 Nyanhankwo ni ihien me nwunye Lotu! 33 Onye owule cho n’o ghe isi e, isi e a to a; onye owule tuhu ndun a k’a zuopuha a. 34 M ri a gwa unu ni uhinhu hu, mmadu ebuo jenko d’e dine elu-ukpo ohu, e weri we onye ohu, a la we hun-eboto. 35 Ikpocho ebuo jenko d’a gha a kwo ihien, e weri we onye ohu, a la we hun-eboto. [36 Ikennyę ebuo jenko d’a ri ime ugbo a run orun, e weri we onye ohu, a la we onye ohu to.]

37 Umu-azuun a no ju a, si, “Di-nwonni-enyi, elebe ke ihieni jenko d’a no me?” Jizosi no si we, “Ebe owule ozun ri ke udele a gbakikome!”

Isi Nke Mmesato

Ime Ekpere Ogen Ile

¹ 'Ya Jiz̄os̄i n̄o lu ni ụm̄-azụn̄ iluni, gi ẹ gh̄os̄i w̄e mkpa ọ r̄i n̄i w̄e e m̄e ekpere oḡen ile bu an̄iḡo w̄e nd̄un guu w̄e. ² Ọ s̄i, "O nw̄e ok̄ennȳe ohu a han en̄en h̄un r̄i im̄e obodo ohu. Ok̄ennȳeni ara t̄u egun Osolobue, ara gbaye ih̄ian. ³ O nw̄onzikw̄o okpoho di ẹ nw̄un, h̄un r̄i im̄e obodo h̄u, h̄un a bias̄nm̄e d'a s̄i a, 'D'a hagbuni m onȳe r̄i e m̄egbuni m en̄en!' ⁴ Ọ biabe, ok̄ennȳe h̄u a ju n'o lek̄o a ẹnya ihun. Kan̄i, ọ n̄obe, ok̄ennȳe ah̄un n̄o s̄i enw̄en ẹ, 'Os̄un'a n̄i m'a ra t̄u egun Osolobue m̄obu gbaye ih̄ian, ⁵ m s̄iko d'a h̄un a n̄i w̄e ye okpohoni di ẹ nw̄un ih̄ien run'ẹ, mak̄e ns̄ongbuni ọ r̄i e ye m, mak̄e ẹh̄iụ gha a ghanah̄in m mak̄e ọb̄iḡiani ọ r̄i a b̄ia oḡen ile!'"

⁶ Di-nw̄onni-ẹnȳi n̄o s̄i, "Un̄u a n̄ugh̄o ih̄ien eje ok̄ennȳe ah̄un a han en̄en ku. ⁷ Osolobue ah̄unk̄o a n̄i w̄e ye nd̄i nke ẹ h̄un a kwangh̄os̄i a ẹfinnai l̄e uhinhin ih̄ien runi w̄e? N'o bieke d'ẹ yen̄i w̄e ẹka?"

⁸ "M r̄i a gwa un̄u n'o j̄enk̄o d'ẹ m̄e ezioku p̄uha if̄on, m̄ed̄e ẹ ngwa, e nw̄eh̄en w̄e ih̄ien furu ni w̄e. Kan̄i, n̄i Nwa nke Ih̄ian h̄un nd̄i nw̄e okukwe im̄e ụwa oḡen o gi b̄ia?"

Ilu Jesu Ta N̄i Nd̄i H̄un Ro Ni A R̄ika W̄e Mma

⁹ Jiz̄os̄i n̄o tan̄i nd̄i ah̄un ro ni a r̄ika w̄e mma, e len̄ia nd̄i ọz̄o ile iluni: ¹⁰ Ọ s̄i, "Ik̄ennȳe ẹb̄uḡ j̄en Ụl̄o-ns̄o d'ẹ m̄e ekpere: ohu w̄u onȳe Itu-Farisi, h̄un-ẹb̄o w̄u onȳe a na ụgw̄o-isi w̄e gi n̄jo mar̄in. ¹¹ Onȳe Itu-Farisi n̄o wuzo n'o m̄e ekpere: ọ n̄o kum̄e banyeni enw̄en ẹ ẹn̄ina: 'Osolobue, a kpanm̄in m'i n̄i an̄on̄i m ke nd̄i ọz̄o: ẹl̄e m onȳe a tunarin ih̄ian ih̄ien m̄obu onȳe-nt̄u m̄obu onȳe-ugh̄ere. A kpanm̄in m'i n̄i an̄oden̄i m ke onȳe ụgw̄o-isi h̄u r̄i eb̄eh̄u. ¹² M'ẹ bu ọn̄u mgbe ẹb̄uḡ im̄e izu-uka, m'ẹ ye i ụz̄o-ohu-im̄e-uz̄o-iri ih̄ien ọw̄ul̄e m nwe.'" "

¹³ "Kan̄i, onȳe ụgw̄o-isi n̄o wuzo ebe teni; ọ sad̄eni ẹka bu ih̄un zinm̄e elu-igwee, kama, ọ h̄u a f̄ian ẹka obi, a s̄i, 'Osolobue, dodo m̄e omik̄en m, onȳe n̄jo k̄e m w̄u!' " ¹⁴ Jesu n̄o s̄i, "M r̄i a gwa un̄u n̄i onȳe ụgw̄o-isi h̄u k̄e Osolobue kuni ọh̄unma n'o d'a lama iwe ẹ, ẹl̄e onȳe Itu-Farisi h̄u. Mak̄eni, onȳe busi enw̄en ẹ elu, e wetu w̄e al̄i; onȳe wel̄ua enw̄en ẹ al̄i, e busi w̄e ẹ enu."

Jiz̄os̄i A Ḡzi Ụm̄ẹka (Mat 19.13-15; Mak 10.10-16)

¹⁵ O nw̄e nd̄i r̄i e w̄eh̄ed̄e ụm̄ẹka w̄e pa ẹka k̄eni Jesu met̄u w̄e ẹka, ḡzi w̄e. Kan̄i, oḡen ụm̄-azụn̄ a gi h̄un ih̄ien̄ni, 'ya w̄e n̄o juḡboma w̄e. ¹⁶ Kan̄i, Jiz̄os̄i n̄o s̄i w̄e w̄eh̄e ụm̄ẹka h̄u, ọ n̄o s̄i, "N̄i n̄i ụm̄-ndu b̄ia d'ẹ kunrun m; ak̄us̄i n̄i w̄e—mak̄eni Al̄i-eze Osolobue w̄u nke nd̄i n̄o ẹn̄ina. ¹⁷ M r̄i a gwa un̄u ezioku, onȳe ọw̄ul̄e h̄un nabanhan̄len̄i Al̄i-eze Osolobue r̄ik̄e nwata abanyek̄o a."

Onȳe-ndu Ah̄un W̄u Ọdaf̄in (Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ Onȳe-ndu ohu ju Jiz̄os̄i ajuju, s̄i a, "Onȳe-nkuzi ọma, k̄in̄i k̄e m j̄enk̄o d'ẹ m̄e n̄i m nw̄eh̄en nd̄un it̄ebite?"

¹⁹ Jiz̄os̄i n̄o s̄i a, "K'i r̄i a k̄pon̄i m onȳe-ọma? O nw̄onni onȳe r̄i mma wez̄uka Chuku s̄uḡ. ²⁰ Ya mar̄ingh̄o Iwu nd̄in̄i w̄e: 'Agh̄erele; egbul̄e ọch̄u; ezunle ohin; ebuokinle ih̄ian ọn̄u; gbaye n̄edi i l̄e n̄ne i.'" "

²¹ Ok̄ennȳe h̄u n̄o s̄i a, "M h̄u e d̄onm̄e iwu nd̄in̄i ile kete m'a mar̄inle ih̄ien."
²² Ogen Jiz̄os̄i gi n̄u ih̄ien̄ni, ọ n̄o s̄i a, "O nw̄e ih̄ien ohu i kel̄eni m̄e: rep̄u ih̄ien ile i nw̄on, y'ẹ we eḡho ẹ ye nd̄i igbennȳe, gi ẹ w̄ur̄u onȳe nw̄on ak̄u-l̄e-ụba im̄e elu-igwee; y'a b̄ia d'ẹ s̄onm̄e m." ²³ Kan̄i, oḡen ok̄ennȳe h̄u gi n̄u ih̄ien̄ni, ẹf̄o a s̄oz̄in'a ụs̄oḡ kaka—mak̄eni o hik̄e ọdaf̄in.

²⁴ Ogen Jizọsị gi hụn nị ẹfọ asuọzi n'a usuo, o nọ si, “Nibe o fuka ọrun ebe ndi idafin a nọ banye Ali-eze Osolobue! ²⁵ Ezioku-ezioku, o ka nfe nị anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu gha ęnya oloden kari nị odafin banye Ali-eze Osolobue.”

²⁶ Ndi hụn nụ ihienni nọ si, “Onye k'a sazi nwan ęka nwe nzuopuha?”

²⁷ Jesu nọ si we, “Ihien ihian ghaleni a sa ęka e me, Osolobue k'a sa ęka me e.”

²⁸ Ya Pita nọ si, “Lee ę, ęnyi a laguokwo ihien ile ęnyi nwon to sonme i!”

²⁹ Jizọsị nọ si we, “Mri a gwa unu ezioku, o nwonni onye owule hụn o me ni o natoguo ulo mobu nwunye mobu umune mobu nedi le nne mobu umu—make ufiri Ali-eze Osolobue, ³⁰ hụn jenkoleni d'e nwehen we mmagi-mmagi ogenni, nwehen ndun itebite ogen hụn lalani.”

Hụn Me E Mge Eto Jesu Ku E N'o Jenko D'a Nwun, Lihizi (Mat 20.17-19; Mak 10.30-34)

³¹ Jizọsị nọ weri mmadu mmebuo hu si usuo, si we, “Gon ni ntin! ęnyi jenko nwan Jerusalem; ihien ile ndi-amuma de banyeni mme wu Nwa nke Ihian jenko d'e mezuchanrin.”

³² “We siko d'e we ę che ęka ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju; we jenko d'a kpa a ye emu, kpari e, ju a ęson.”

³³ “We siko d'a fian a mkpinsin oda-oda; we k'e gbu ę; kani, hụn me ę akpu-uhuohin eto, o jenko d'e lihi.”

³⁴ Kani, o nwonni ihien mmadu mmebuo hu ghota ime ihienni ile o ku; oku ndi hu wu ihien zuerini ebe we ri; aghotanị we ihien Jizọsị ri e ku.

Jesu A zuo Onye ęnya-ishi (Mat 20.29-34; Mak 10.46-52)

³⁵ Ogen Jizọsị gi nokunmeme Jeriko, okenye ęnya-mpin ohu nodi ali mkpenren uzọ hu, a riọ riọ.

³⁶ Ogen onye ęnya-mpin hu gi nụ uzun igunrun ghafekoni, o nọ ju we ke ki ri e me?

³⁷ Ya we nọ si a, “Jesu onye Nazareti ghafeko.”

³⁸ Ya o nọ yi oro, si, “Jizọsị, Nwa Defidi, me omiken m!”

³⁹ Ndi ri ihun igunrun hu nọ jugbo a, si a kpume onu. Kani, o nọ yikenmede, si, “Nwa Defidi, me omiken m!”

⁴⁰ Ya Jesu nọ wuzo, si we wehe okenye hu. Ogen o gi nozunhan, Jesu nọ ju a, si, ⁴¹ “K'i cho nị m me n'i?” O nọ si, “Di-nwonni-ęnyi, m cho nị m leghama uzọ.”

⁴² Jizọsị nọ si a, “Leghama uzọ! Okukwe i a zoگو i.”

⁴³ Uzigo, o nọ leghama uzọ; o nọ sonme Jizọsị, a ja Osolobue mma. Ihian ile hụn n'a nozikwo ja Osolobue mma.

Isi nke Mmitenęi

Jizọsị Le Zakiosị

¹ Ya Jizọsị nọ banye obodo Jeriko. Ogen Jizọsị gi ghafeko ime ę, ² okenye ohu w'a kpo Zakiosị ri ebegu. Zakiosini wu onye ohu ime ndi-isi ndi a na ugwo-isi; odafin ro. ³ O hu a cho n'o legha Jesu, kani o me mkpuru, o sani ęka legha Jesu make igunrun hu.

⁴ Ya o nọ gbahafe igunrun hu, si ihun d'e nyinrin elu osisi w'a kpo Sikamo, keni o hụn Jesu, makeni uzọ ahun ke Jesu jenko d'a gha. ⁵ Ogen Jesu gi jenu ebahun, o lee ęnya elu, o nọ si a, “Zakiosị, mengwa hidan, makele m jenko d'a nodiriri iwe i tanni.”

⁶ Zakiṣi nọ hidan ozigbo-ozigbo, gi ighoḡho nabanhan a. ⁷ Iḡian ile hūn'n'a nọ dēnwīnwīnma, a sị, “Okēnyeni e jēnmeḡuḡ iwe onye-njọ!”

⁸ Zakiṣi nọ wuzo ụzọ ohu, sị, “Di-nwōnni-enyi, lee ẹ, m rị nwan e kebe ihien ile m nwẹ ụzọ ẹbuḡ; m jenkọ d'e we azūun ohu ye ndi igbennyē. Omēni o nwōn onye m meḡbu, m jenkọ d'a kụkin ẹ 'ya ụzọ ẹnọ.”

⁹ Ya Jizosi nọ sị a, “Nzūpūha a bīaḡle ezi-le-ūlōnī tannī, makēni okēnyeni wuzikwọ nwa Ebrahim. ¹⁰ Mmē wū Nwa nke Iḡian bīa d'a chọ ndi tuhuni nī m wūpūha wē.”

*Ilu Jesu Gi Ndi Wẹ Ye Egho Gi Zụ Afia Ta
(Mat 25.14-30)*

¹¹ Kẹ wẹ dōn rị e gōn ntin ihien ndinī ọ rị e ku, Jizosi nọ ta nī wẹ ilu. Makēni o rumēḡuḡ ẹhū Jerusalem, wẹ rị e rō nī Alī-eze Osolobue e d'a bīahū d'a kīma kikenī-kikenī. ¹² Ya ọ nọ sị, “O nwẹ okēnyē ohu; okēnyeni wū nwa-eze; o jenkọ alī ohu teni nī w'e d'e kin ẹ eze. Uche ẹ wū nī wẹ kinguḡ a eze, ọ luahazī. ¹³ N'o d'e jēnme, ọ nọ kpokikomē ndi idibo ẹ iri, we egbo ọrūn ụhūhūn ọḡun-isen ọḡun-isen ụzọ iri ye wẹ, sị wẹ, 'Gi ni eghoni zū afia d'e ru nī a lūa m.' ¹⁴ Kanī, ize okēnyē ahun rị e ze ndi alī a. Wẹ nọ zi ndi-ozī sōnmē ẹ, d'a sị, 'Enyi achōnī nī okēnyeni kī enyi.' ”

¹⁵ “Kanī, e kinkwọ w'a eze nwēn.

Ọ nọ lūa; ozigbo, ọ nọ kpọ ndi idibo ẹ ndi hū o ye ego, kēni ọ marin erere wẹ nwēhen.

¹⁶ Nke ibuzọ a pūha, sị, 'Nna-enyi, e giguḡ m egbo i ye m nwēhen ụzọ iri elu ẹ.' ¹⁷ Ọ nọ sị a, 'Odibo ọma! Y'e mekē. Ebe o mē ni y'a ḡhōsiguḡ n'i furu onye wẹ gi e dōn enya imē ihien mē ẹkēre, weri obodo iri kīma.' ¹⁸ Hūn mē ẹ ẹbuḡ nọ pūha, sị, 'Nna-enyi, e giguḡ m egbo i ye m nwēhen ụzọ isen chen'ẹ.' ¹⁹ Ọ nọ sị a, 'Yū nwēn, weri obodo isen kīma.' ²⁰ Odibo ọzọ nọ pūha, sị, 'Nna-enyi, lee egbo i; m gi ẹkwa kēnmē ẹ, bu ẹ tọ ọhūnma. ²¹ Egun i rī a tū m, makēni y'e zekē; y'e weri ihien i dōnmeleni, a ḡhōrī ihien i kūnleni.' ²² Eze nọ sị a, 'Eje-odibo! M jenkọ d'e gi oku ọnū i kin i ikpe. Y'a maringho nī e zekē m, nī m'e weri ihien m dōnmeleni, a ḡhōrī ihien m kūnleni. Eḡe iya? ²³ Ọ hūḡho nwan mma. Kī hain nwan i gilēni bu egbo m che ni m imē ụlō-egho*, kēni, m bīa, e weri m 'ya lē ọmūnīnwa rīn'a?' ”

²⁴ “Ya eze hū nọ sị ndi turu ebēhū, 'Napūha n'a ego hū, wẹ ẹ ye odibo ahun nwẹ ụzọ iri.' ²⁵ Kanī wẹ nọ sị a, 'Nna-enyi, o nwēḡuḡ ụzọ iri nū!' ²⁶ Eze nọ sị wẹ, 'M rī a gwa unū, ndi ile nwē ihien wẹ gi ihien wẹ ye wẹ rūnpūha kẹ wẹ jenkọ d'e yecheni. Kanī, ndi nwēleni ihien wẹ gi nke wẹ rūnpūha, wẹ jenkọ d'a napudē wẹ hūn wẹ nwōn. ²⁷ O mē nke ndi inēnren m ahun chōleni nī m wūrū eze wẹ, wēheni wẹ d'e gbu id'enya m ebeni.' ”

*Onye Mmeri A Banhan Jerusalem
(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jōn 12.12-19)*

²⁸ Oḡen Jesu gi kuguḡ ihienī, ọ nọ jēnme Jerusalem o jenkọ. Ọ hū ihun; ndi 'ya lē wẹ wī hū e sōn ẹ. ²⁹ O rumē Bēfeji lē Bētani, hūn rī ugu w'a kpọ Ugu Olivu, ọ nọ zi ụmū-azūun ẹbuḡ ozi, ³⁰ sị wẹ, “Banye ni obodo ahun mē ẹkēre rī ihun; unū banye, unū siku d'a hūn nwa-jaki wẹ limetọ ebēhū, hūn wẹ nyintulēni kaka; topū n'a, unū e wēhē ẹ ebeni. ³¹ Onye sị unū, 'Kī unū rī a topūn'a?' Sī n'a hū, 'Nna chọ a.' ”

* Isi nke Mmiteneji:23 aza

³² Ya ndi o zi ozi no jenne, a hunchanrin we ihien ile ke Jesu don gwa we. ³³ Ebe we ri a topu nwa-jaki hu, ndi nwonn'e no si we, "Ki unu ri a topu ni nwa Jaki hu?"

³⁴ We no si, "Nna cho a." ³⁵ Ya we no weri nwa-jaki hu jenni Jesu. We no gbama ewuru we yiyesonme elu e ye elu anu hu; ya we no yeni Jesu aka nyinrin enu e. ³⁶ Ogen o gi nyinko, igunrun ahun hu e gi ewuru we yiyesonme elu e a gbama uzọ.

³⁷ Ogen o gi ru ehụ Jerusalem, uzọ ahun we gha a kpotu Ugu Olivu, igunrun umu-azuu a no ghoghoma, wesi olu elu a ja Osolobue mma make ihien a tu enya ndi we hun, a si,

³⁸ "Eze ahun gi efan Di-nwonn-enyi bia

wu onye Chuku gozi agozi!

Udon 'ya ri elu-igwee,

oghọ 'ya ri ni Osolobue

ebe hu kachanrin elu ejen."

³⁹ Kani ndi hu ime ndi Itu-Farisi ri ime igunrun hu no si Jesu, "Onye-nkuzi, jugbo umu-azuu il!"

⁴⁰ Jizosi no si we, "M ri a gwa unu, ndini gba nkintin, omuma ndini ri ebeni jenko d'e yime oro hu."

Jizosi A Kwan Ni Jerusalem Ekwan

⁴¹ Ogen Jesu gi ru ehụ ya wu obodo wu Jerusalem, hun a, o no kwanma n'a ekwan, ⁴² si, "Eghee, iyu, iyude! Omeni i te marin tanni ihien nke e ye i udon! Kani, e zueme guo ni we i 'ya! ⁴³ Ogen lala, hun ndi inenren i jenko d'e gi gi ihien mgbondon tunhunmehariri i, gha azuu ile zunbanhan ime i. ⁴⁴ We jenko d'e tikpochanrin i—'yu le ndi ri ime i—o nwonn ogbe-omuma ohu we gi tun i hun we jenko d'a lato elu ibe e, make ni y'a marini ogen Osolobue gi bia d'e meni i ohunna."

Jizosi A Chupu Ndi Ri Ulo-nsọ A Zu Afia

(Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; Jon 2.13-22)

⁴⁵ "Ya ke Jizosi no banye ime Ulo-nsọ, chupuma ndi ri ebahun a zu afia, ⁴⁶ a si we, "We de e ime Ekwkwo-nsọ ni Osolobue si, 'Ulo m jenko d'a wu ulo w'a no e me ekpere', kani unu e gigu a nwan henrin 'ebe ndi ohin a wari.'"

⁴⁷ Uhuohin ile, Jizosi hu a kuzi ime Ulo-nsọ. Ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ndi ju hu a cho ni we gbu e, ⁴⁸ kani, a hunni we uzọ w'e gi me e, make ni nkuzi e a nwungo igunrun ahun ile ri.

Isi Nke Ogun

A Ju We Jesu Ke Onye Zi E

(Mat 21.23-27; Mak 11.27-33)

¹ Uhuohin ohu, ebe Jesu ri a kuzi, e zi ozioma ime Ulo-nsọ, ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi no puha, ² si a, "Gwa enyi, elee iken k'i gi e me ihien ndini? Onye ye i ikenni?" ³ Jesu no za we, si, "Mme nwen jenko d'a ju unu ajuju ohu: gwa ni m, ⁴ mirin-Chuku Jonu me, elebe k'o gha bia? O gha elu-igwee bia ra o gha aka ihian bia?"

⁵ "Ya we no tugbame iroro yen'e, si ibe we, "Kini ke enyi jenko d'e ku? Enyi si, 'O gha elu-igwee bia, o jenko d'a si, 'Kini haun unu gileni gi ihien Jonu ku don?"

⁶ Kani enyi si, 'O gha aka ihian bia, we jenko d'e gi omuma magbu enyi make ni we ile kweri ni Jonu wu onye-amuma."

⁷ "Ya we no si a, "Enyi amarin ebe o gha bia."

⁸ "Ya Jizosị nọ sị wẹ, "Mẹ nwẹn agwakọ unu onye ye m ikem m gi e me ihien ndini."

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Ugbo-vaini Run Ta
(Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)

⁹ O nọ ta ni ndi ile ri ebahun iluni: "Okennyẹ ohu run ugbo-vaini, 'ya o nọ we e ye ndi jenko d'a runn'a e-gbu-e-ke, o nọ si ali ozo d'a nobie. ¹⁰ Ogen vaini e ru, 'ya o nọ zi odibo ohu jenni ndi hu ri a run 'ya wu ugbo ni we keye e ihien run'e; kanj, ndi hu nọ gbu e ili, gba a eka la. ¹¹ O nọ zijenzi odibo ozo; kale ndi hu nozi gbu e ili, gbe ifenren ye e ihun, gba a eka la. ¹² O nọ zijenzi odibo hun me we eto; we nọ rude ohun ehu, chupu a. ¹³ 'Ya onye hu nwe ugbo-vaini hu nọ si enwen e, 'Kini ke m'e me nwan? M jenko d'e zi ezi nwa m, ikenkwo a gbaye we e!' ¹⁴ Kanj, ogen ndi hu gi hun a, we nọ si ibe we, 'Onwan wu hun siko d'e nwonrin ugboni omegu, ni enyi gbu e keni ihien nke e ru e eka henrin nke enyi!' ¹⁵ 'Ya we nọ gha ime ugbo-vaini hu dokpunpu a, gbu e."

Jesu nọ si, "Kini ke onye hu nwon ugbo hu jenko d'e me ndi hu ri a run ugbo hu? ¹⁶ O siko d'a bia d'e tikpo we, we ugbo hu ye ndi ozo."

Ogen we gi nu ihieni, we nọ si, "Chuku a ju!"

¹⁷ Kanj, Jesu e lee we, 'ya o nọ si, "Ki we den'e nwan ime Ehuhuo-nsọ ni 'Omuma hu ndi a tun ulo juto, e henringuo omuma hun gi ulo.'"

¹⁸ "Omuma hu jenko d'e tikpo onye owule dankwasị n'a; kanj o siko d'e gwerien onye owule o dankwasị."

¹⁹ Ya ke ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi nchu-ejan nọ cho ni we nwunrun Jesu ozigbo—makele a ghotaguo we ni uwe k'o tuni ilu hu; kanj, egun igunrun ahun anini we.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
(Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)

²⁰ 'Ya we nọ keme Jesu nke. We nọ zi ndi we zi d'e kunrun e, si we me leke si we gi ezioku bia—keni we hun uzo gi ihien o k'e ku kwondon e, we che eka Govano ri a kidon ni ndi Rom. ²¹ We nọ si a, "Onye-nkuzi, enyi a maringho ni oku-onu i le nkuzi i kuru-oto; y'a ra lee ihian enya ihun, kama, y'a kuzi uzo Osolobue k'o richanrin. ²² Gwa enyi, Iwu enyi e kweringho ni enyi ku eze-kanj wu Siza ugwo-isi ra o kweringho?"

²³ Kanj, Jizosị nọ ghotu ni ero ke we gi bia, o nọ si we, ²⁴ "Ghosidele ni m akpuru egho dinariosi: isi onye le efan onye ri a?" We nọ za, si, "Nke Siza ro."

²⁵ 'Ya Jesu nọ si we, "We ni nwan ihien Siza ye Siza; unu e we ihien Osolobue ye Osolobue."

²⁶ Ahunzini we ihien we siko d'e gi nwundon e id'anya ndi hu. Oku hun o shari we a tukenme we enya, we nọ kpume onu.

Ajuju Banyeni Igha-onwun-lihi
(Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)

²⁷ Ndi hu ime ndi Itu-Sadusi nọ bia d'e kunrun Jesu. (Ndi Itu-Sadusi kweri ni ndi nwunni ara lihi.) ²⁸ We nọ ju a ajuju, si a, "Onye-nkuzi, Mozizi de ni enyi 'ya ime Ekukwo Iwu, ni: 'Omēni okennyẹ a nwunhun bu nwunye e amuni nwa, nwene okennyẹ hu nwunni ya luru nwunye e, ni we mudonni nwene e nwa.' ²⁹ O nwon nwan umune ikennyẹ esa. Nke ibuzo a lu nwunye, o nwunhun bu o muni nwa. ³⁰ Hun me e ebuo nọ luma okpoho hu; omegu, o nọ nwunhun bu o muzikwoni nwa. ³¹ Ihien ohu hu mezikwo hun me we eto le ndi ozo ile hoduni, d'e ru ni we esa lugbari okpoho hu—a nwunhunchanrin we, bu amuni

wę nwa. ³² Omęguu, okpoho nwen nọ nwunhun. ³³ O ru oge ndi nwunni e gi lihi, nwunye onye ke okpoho hu jenkọ d'a wu ime we ile ebe o me ni we esa lugbari a?"

³⁴ Jesu nọ si we, "Ndi ogenni suo a lu di le nwunye, e ye we a luru; ³⁵ kani o riko erira oge hu lalani. Makeni, ndi hu we jenkọ d'e weri ni we furu efuru, hun we jenkọ d'a gha onwun weli keni we bi oge hu a lukọ di le nwunye, eyeko we we luru. ³⁶ We siko d'a nọ ke ndi mmon-ozu; anwunkozi we. We wu umu Osolobue—makeni we wu ndi gha onwun lihi—elezi we ihian-mmaka. ³⁷ O me nke iweli ndi nwunni, Mozizi le enwen e e kuguod'a ime Ekukwo-nsọ ni we siko d'e weli ndi nwunni. Ebehu o nọ ku oku aku-ofia hu ri e nwun okun bu o dunni okun k'o nọ ku e, ebehu o nọ kpọ Di-nwonna-enyi 'Chuku Ebrahim le Chuku Aziki le Chuku Jekopu'. ³⁸ Osolobue ndi ri ndun k'o wu, ele nke ndi nwunni, makeni ebe o ri, ihian ile ri ndun."

³⁹ Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu nọ si, "Onye-nkuzi, y'a zaguọ ohunma!"

⁴⁰ Egun anizini we juzi a ajuju.

Nwa Onye Ke Kraisti Wu?

(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹ Ya Jesu nọ si we, "Ki hai n we gi e ku ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, wu nwa Defidi? ⁴² Bu Defidi le enwen e e kuguọ oku ime ehuhuo Ebu-oma, si, 'Di-nwonna-enyi si Di-nwonna-m,

"Nodi ali eka-nni m,

⁴³ d'e ru mgbe m giguu ndi inenren i henrin ihien i gi a zoma uku."

⁴⁴ O me nwan ni Defidi kpọ Kraisti 'Di-nwonna-m', nani k'o donzi nwan wuru nwa Defidi?"

Jizosi A Do We Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu

(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵ Ebehu ihian ile ri e gon e ntin, Jizosi nọ si umu-azuun a, ⁴⁶ "Kpachanpu ni enya ebe ndi-nkuzi Iwu ri: o suo we ni w'e yi ewuru tueni a ghahunme; o suo we ni w'e kelesonme we ekele pu-ichen ime afia le ebe ndi ozo ihian risonme; o suo we ni we a nodi isi-ochi ime ulo-ofufe le ebe we nọ e ri oriri. ⁴⁷ W'e rigbu ikpoho di we nwun, e gi ekpere sueni e kpume e! We jenkọ d'a narin afunfun ka njo."

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Oyiye Ogbennyę Di E Nwun Ye

(Mak 12.41-44)

¹ Jesu nọ lee enya, hun ke ndi idafin ri e bu oyiye we e che ime ebehu w'e buche oyiye ime Ulo-nsọ; ² o hunzi ogbennyę mgbeleke ohu di e nwun k'o buche ikobo ebuo. ³ Ya o nọ si, "Ezioku ke m ri a gwa unu ni okpoho ogbennyę-mgbelekeni di e nwun kachanrin we ile e ye. ⁴ Makeni we ile gha ime hun bu oda we nwe wepuha, ye—kalę ya nwen, ke o mehan ogbennyę, o yechanrin ihien ile o nwe o gi bi."

Jizos' E Ku E Ni We K'e Tikpo Ulo-nsọ Ri Jerusalem

(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Ndi hu ime umu-azuun a hu e ku oku Ulo-nsọ, e ku oku omuma ndi magbu enwen we mma le oyiye pu-ichen ndi we ye Osolobue hun we gi cho Ulo-nsọ mma. Kani, Jizosi nọ si we, ⁶ "O me nke ihien ndini unu ri a gba-ilee, oge hun bu hun o gi meni o nwonna kaka ogbe omuma ohu hun k'a hodụ elu ibe e, we k'e tituchanrin we ile."

Nsongbu Lẹ Ukpokpo Lalani
(Mat 24.3-14; Mak 13.3-13)

⁷ Wẹ nọ ju a, si, “Onye-nkuzi, elee mgbe ke ihien ndini jenkọ d'e gi me? Kị wu ahima hun siko d'a ghosị ni ihien ndini e d'e me?”

⁸ Jesu nọ si wẹ, “Donrin ni ẹnya maķe wẹ gha e dufie unu. Maķeni, ndi bu oda siko d'e gi ẹfan m bja, si, ‘Mme wu Kraisti’, a si, ‘Ogen hu e ruguo!’ Kani, esonkwole ni we. ⁹ Unu nu otiti agha ichen-ichen le otiti ndi risonme a lusun ndi okiki, anikwole ni egun tu unu. Maķeni, udi ihien ndini jenkọ d'e bu uzo me—kani ogugu-ogen abiakọ ozigbo hu.”

¹⁰ Ya o nozi si wẹ, “Ali le ali jenkọ d'a lu agha; ali-eze siko d'a lusun ali-eze agha. ¹¹ Oken ali-omahihie le unwun le eje-emu ichen-ichen e feni siko d'a ri ebe ri ichen-ichen. Ihien ndi a tu egun le ihien ndi a tu ẹnya jenkọ d'a puha igwere.

¹² Kani, ihien ndini ile gini d'e me, wẹ jenkọ d'a nwunrun unu, kpokpo unu; we unu ye wẹ ni wẹ kin unu ikpe ime ulo-ofufe ndi Ju ebe ri ichen-ichen, bu unu che ulo-ngan; wẹ siko d'e gi ufiri ẹfan m we unu jenni ndi nze le ndi Govano. ¹³ Onwan siko d'a wu oghere unu e gi shia ni m eri ebe wẹ ri. ¹⁴ Kwademe ni nwan obi unu ni unu erotoko ke unu a don kinrin onu unu o gini d'e ru. ¹⁵ Maķeni m siko d'e ye unu amamihien le oku-onu hun ndi ikpe unu jenkoleni d'a saeka shari mobu papu.

¹⁶ Ndi munu unu le umune unu—ikennye le ikpoho—le ndi nke unu le ndi opu unu jenkọ d'e rede unu. Wẹ jenkọ d'e gbu ndi hu ime unu. ¹⁷ Ize unu jenkọ d'e ze ihian ile maķe ufiri ẹfan m. ¹⁸ Kani o nwomni akpu ntutu ohu ri unu isi hun jenkọ d'a la iwi. ¹⁹ Dikenme ni ndidi keni unu hun uzo nwe nzupuha.”

Jesu E Ku E Ni Wẹ Jenkọ D'e Tikpo Obodo Jerusalem
(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ “Kani, unu hun ke ndi-agma fihunme Jerusalem, unu a marin ni ogen wẹ jenkọ d'e gi tikpo a ariguo nsue. ²¹ Ogen hu, ndi hun ri Judia wẹ gbasị elu-ugu ndi risonme ebehu; ndi hun ri ime Jerusalem wẹ gha ime e pu; ndi rileni ime e abanyekwole ime e. ²² Maķeni ogen hu siko d'a wu ogen Osolobue gi e megwari, ogen hun w'e gi mezuchanrin ihien ile wẹ de ime Ekukwo-nsọ. ²³ O jenkọ d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun uhuhin hu. Maķeni, oken nsongbu siko d'a ri alini; oken onuma k'e wẹ k'e gi son ndini. ²⁴ Wẹ jenkọ d'e gi opia-agma gbu wẹ; wẹ meriguu wẹ, e duru wẹ wẹ nke ndi wẹ meri, si ali ile ri ichen-ichen. Ndi ali ndi ozo wulen ndi Ju jenkọ d'a gha a zo Jerusalem ukọ d'e ru ni ogen ali ndi ozo e zu.”

Obibia Nwa Nke Ihian
(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ “Wẹ jenkọ d'a hun ihien-ahima ime ẹnya-anwun le ifon le kokishia ri igwere. Ime uwa, ali ichen-ichen jenkọ d'a ri ime nsongbu, maķe oken uzun ohimin ri a zun le ebiri o ri a kpo; o siko d'a gba wẹ nghari-ẹnya. ²⁶ Ndun siko d'a guu ihian maķe egun ihien jenkọ d'e me uwa ile, maķeni iken ndi ri igwere jenkọ d'e mehunme. ²⁷ Ogen hu ke wẹ jenkọ d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala ime orukpu. ²⁸ Ogen ihien ndini e gi bidon, turu ni nwan oto, unu e wesi isi elu, maķeni ogen wẹ gi gba puha unu a riguo nsue!”

Ihien Jesu Gi Osisi Figi Kuzi
(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹ Ya Jizosị nọ tu nị wẹ ilu: “Lekpọ nị osisi figi lẹ osisi ndị ọzọ ile: ³⁰ Hụn wẹ gihụ foma ẹhụhụọ, unu lẹ enwen unu e gi ẹnya unu hụn a, gi ẹ marin nị udu-mirin e d’e bidon. ³¹ Erirazikwọ, unu hụn kẹ ihien ndini ri e me, unu a marin nị ali-eze Osolobue a riguo nsue.”

³² “M ri a gwa unu ezioku, ndi ri ogeenni aguchanringuko ihien ndini wẹ kebe me. ³³ Elu-igwee lẹ uwa jenko d’a ghafe, kanj, ihien m ku aghafeko: o k’e mezuriri.”

Kwademe Enwen I!

³⁴ “Kanj, kpachanpu nị ẹnya, amamgbe oken ẹhu-ufu, oken oriri-lẹ-orira lẹ uhue ihien unani a nyindan obi unu, uhuhin hu a nwundon unu idumuzi kẹ onyan. ³⁵ Makeni, uhuhin hu siko d’e kunrun ihian ile ri elu-uwā. ³⁶ Munnun nị nwan ẹnya oge nile; e me nị ekpere nị Osolobue me unu sa-eka wanahin ihien ndini ile jenko d’e meririni, sazikwọ ẹka turu ihun Nwa nke Ihian.”

³⁷ Uhuhin ile kẹ Jesu gi a kuzi ime Ulo-nsọ, kanj ohi gba, o pu, si ugu ahun w’a kpọ Oliveti d’a nodi. ³⁸ Uzọ utuntun ile ihian ile hu a bia d’e kunrun ẹ ime Ulo-nsọ, e gon ẹ ntin.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

E Ri Ni Wẹ Jesu Ngo

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Oge Mmemme ahun wẹ gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu hun w’a kpozikwo Mmemme-Nghafe gi rumẹ, ² ndi-isi nchu-egan lẹ ndi-nkuzi Iwu hu a cho ọzọ w’e gi gi nzuzue gbu Jizosị, makelẹ egun ndi ali ri a tu wẹ.

Judasị E Kweri N’o Siko D’e Re Jesu

(Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)

³ Ya Ekwensu nọ banye ime Judasị hun w’a kpọ Iskarotu, hun wu onye ohu ime unu-azuun mmebu hu. ⁴ O nọ pu, jenme d’e son ndi-isi nchu-egan lẹ ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsọ ku kẹ o don re Jesu ye wẹ.

⁵ Oge wẹ gi nū a, ẹfo nọ suọ wẹ usuo, wẹ nọ kweri nị wẹ jenko d’e ye ẹ egho.

⁶ “Ya o nọ kweri. O nọ choma ezigbo efe o jenko d’e gi we Jesu ye wẹ ebe ndi bu ọda rileni.

Oriri-Nghafe

(Esodosi 12.1-20; 13.3-10; Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jon 13.21-30)

⁷ Uhuhin hu wẹ gi e bidon Mmemme wẹ gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu e ru, uhuhin ahun wẹ gi e gbu nwa-ebulu Nghafe, ⁸ Jizosị nọ zipu Pita lẹ Jonu, si wẹ, “Jenme ni d’a kwademe ihien nị ẹnyi ri Oriri-Nghafe.”

⁹ Wẹ nọ ju a si, “Elebe k’i cho nị ẹnyi nọ memẹ ẹ?”

¹⁰ O nọ si wẹ, “Gon ni ntin: unu banyekoni ime obodo, okennyẹ ohu bu itemirin jenko d’e kunrun unu. Sonn’ẹ banye ulo o siko d’a banye. ¹¹ Si nị onye nwon ulo hu, ‘Onye-nkuzi si i, “Elebe kẹ mmughe hu obia a nodi ri, hun mme lẹ unu-azuun m jenko d’a nodi ri ihien-oriri Nghafe?’” ¹² O siko d’a ghoji unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hun wẹ kwademegu o hūnma-ohūnma; nọ nị ebēhū kwademēchanrin ihien ile.”

¹³ “Ya wẹ nọ jenme. Wẹ nọ hunchanrin ihien ile k’o don gwa wẹ, ‘ya wẹ nọ kwademe Oriri Nghafe.

Oriri-nsọ

¹⁴ Oge e ru, Jizosị nọ weri oche, ndi-ozu hu pu-ichen nọ son ẹ nodisonme ali-ni wẹ ri Oriri hu. ¹⁵ Jizosị nọ si wẹ, “A chokenmẹkẹ m nị mme lẹ unu ri

Oriri-Nghafeni m gini d'a ta afunfun! ¹⁶ Makeṅi, m rị a gwa unu, erikozi m'a d'e ru mgbe ihien we gi e e ku jenkọ d'e gi mezu ime Ali-eze Osolobue."

¹⁷ Ya o no weri mkpu, o yegwu Osolobue ekele, o no si, "Weri ni onwan keru.

¹⁸ M rị a gwa unu ni arakozu m manya vaini d'e ru mgbe Ali-eze Osolobue bia."

¹⁹ "Ya o no weri ogbe-bredi, ye Osolobue ekele, bebe e, we e ye we, si, "Onwan wu ehii m, hun we ri e gi ufiri unu e ye. E me ni onwan e gi a nyanhan m."

²⁰ Erira k'o donzikwo weri mkpu hu ye we, ogen we gi rigwu, si, "Mkpuni wu nkwerigbama ohun hu Osolobue tumu, hun we gi edeke m biye aka—edeke m we gi ufiri unu gbapu."

²¹ "Ka lee ne, mme le onye jenko d'e re m rị ebeni e ri ihien-oriri! ²² Nwa nke Ihan siko d'a nwun ke Osolobue don ku, kanị nsongbu rị ni onye hu jenko d'e ren'e!"

²³ "Ya we no juma ibe we ke onye ime we jenko d'e me ihienni.

Onye Kacharin?

²⁴ Ndi-ozu ahun pu-ichen no domazikwo ndondo ime igunrun we onye we siko d'e weri ni 'ya kacharin ime we ile. ²⁵ Jizosi no si we, "Ndi-nze uwa a ki ndi we ri a ki rike si uwe nwe we; ndi ri a kinị a za 'Ome-ogho!" ²⁶ Kanị, emekwole ni erira. Kama, onye kacharinni ime unu 'ya no ke onye kacharin nwata; onye-ndu 'ya no ke odibo. ²⁷ Eghu, onye kade ibe e? Onye hun nodi alị e ri ihien-oriri ra onye hun ri e buhe ihien-oriri, e jen ozi rin'a? Ele onye hun nodi alị e ri ihien-oriri ka? Kanị, m rị nwan ime igunrun unu leke onye e jen ozi."

²⁸ "K'osileru, unu wu ndi son m nodi ime nsongbu ile we gi lele m, unu anatonu m: ²⁹ m rị nwan e ye unu Ali-eze a ki—noke ke Nedi m don ye m, ³⁰ kenị unu hun uzọ son m ri, son m ra ime Ali-eze m; unu siko d'a nodisonme enu ukpo-eze, e kin ikpun-ulo mmebuo rị Izrelu ikpe."

Jizos' E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghoru N'o Maru A (Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Jon 13.36-38)

³¹ "Sajmonu, Sajmonu! Gon ntin! Ekwensu a sigwo Osolobue ni a lele unu ile, kenị o yo unu ke we don a yo oka. ³² Kanị, e megwo ni m'i ekpere Sajmonu, amamgbe okukwe i a dan. Ogen y'e gi gbewotogwu obi kinhen azuun, y'a gba umune i ume."

³³ Kanị, Pita no si, "Di-nwonn-enyi, a kwademegwo m ni m jenko d'e son i jen ngan, sonde i nwunhun!"

³⁴ Jizosi no si a, "Pita, m rị a gwa i, okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i siko d'a ghoru mgbe eto ni y'a maru m."

Ekpa Le Opi-agma

³⁵ Ya Jesu no ju umu-azuun a ajuju, si, "Ogen hu m gi zipu unu, si unu ewerile egbo mobu buru ekpa mobu akpukpo-uku, o nwongho ihien koni unu?" We no si a, "Mba, o nwonni"

³⁶ Jesu no si we, "Ujeni, onye nwon egbo ya weri e nwan; onye nwe ekpa ya buruzikwo a. Onye nwonleni opia-agma 'ya re ewuru o yiye elu e, gi e nonrin opia-agma. ³⁷ Makeṅi, m rị a gwa unu ni ihien ahun Ekukwo-nsọ ku, ni 'We jenko d'a gun a yeni ndi a dan iwu' jenko d'e mezuriri ebe m ri.

Ezie, ihien we de ime Ekukwo-nsọ banyeni m hu e mezu."

Umu-azuun a no si a, "Di-nwonn-enyi, lee e, opia-agma ebuo rị ebeni!"

³⁸ "Ya o no si we "Ohun e higuo."

Jesu A No Elu Ugu Olivu Me Ekpere (Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)

39 Jesu nọ gha ime obodo hu pu, jenne elu Ugu Olivu k'o don e me mbu, umu-azun a no sonme e. 40 Ogen o gi ru ebahun, o no si we, "Me ni ekpere make unu gha a danban ime onwunwan."

41 "Ya o no jenshi ihun ekere, ihien rike ebe mburu e ru we ma a, gbu osekp, me ekpere, 42 si, "Baba, omeni y'a chogho, napu m mkpu afunfunni; kan, uche i 'ya me, ele nke m." 43 Ya mmn-ozu no gha elu-igwee d'e kunrun e, yeche n'e iken. 44 Make ni o ri ime oken ufu, o mekenme ekpere kari k'o me mbu; o banje e no ke edeke ri a tatuni.

45 Ogen o gi gha ebahun o ri ali e me ekpere lihi oto, o no bia d'e kunrun umu-azun a; o no hun ni we ri uran, make ni ehuru we gi kwan ekwan. 46 "Ya o no si we, "Ki unu ri a ranhinni? Lihi ni oto me ekpere make unu gha a danban ime onwunwan."

*E We We Jizosi Ye We, A Nwunrun W'a
(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Jon 18.3-16)*

47 Ebe Jizosi rikwo e ku oku, idenmizi, igunrun ihian no bia. Onye hu w'a kpo Judasi, onye ohu ime ndi-ozu pu-ichen mmebuo hu, duhe we. O no jennuru Jizosi d'e su e onu. 48 Kan Jizosi no si a, "Judasi, isu-onu k'i gi e re Nwa nke Ihian?"

49 Ogen umu-azun ndi we le Jesu wi gi hun ihien jenko d'e meni, we no si Jesu, "Di-nwonni-enyi, ni enyi gi oia-aga enyi lu ogun?!" 50 Onye ohu ime we no banpu odibo onye-isi nchu-ejan ntin eka-ihien.

51 Jesu no si we, "Kusi ni ihienni!" "Ya o no metu okennyeh hu eka ntin, zuo a.

52 Ya Jizosi no si ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsu le ndi-isi-hun we ile gba bia ebegu d'a nwunrun a, "Ki unu buheni oia-aga le ege, rike si m wu onye-ohin? 53 Ogen ahun mme le unu gba a ri ime Ulo-nsu uhuhin ile, unu anwunni m. Kan humni wu ogen unu le ogen iken ishi gi a ki!"

Pita a Ghori N'o Marin Jizosi

(Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 67-72; Jon 18.12-18, 25-27)

54 "Ya we no nwunrun Jesu, duru e jenne, we si iwe onye-isi nchu-ejan. Kan Pita sonko a azun-bu ebata we e teyeghozi. 55 Ogen ndi ri ebegu gi fiye okun ahanmahan ezi-ogwa onye-isi nchu-ejan hu, nonnme okun ahun, Pita no nodiyeni we. 56 Ogen nwa-agbo ohu hun wu odibo gi gi okun ahun we fiye legha Pita k'o nodi ebahun a nyan okun, o bu enya tuma a, o no si, "Okennyeni le Jizosi te wiziwo!"

57 Kan Pita no ghor, si, "Okpoho, amarin m'a!"

58 O tebe, onye ozo a hun Pita, o no si a, "I wuzi onye ohu ime we!" Pita no si a, "Di-enyi, ele mme!"

59 Ihien no ke mgbahunme okuloku a ghafegu, onye ozo nozi si, "Iru-uka ari a, okennyeni le Jesu wi, make ni onye Galili k'o wu!"

60 Pita no si a, "Di-enyi, amarin m ihien i ri e ku!"

Ke Pita don ri e ku okuni, okpa no kwan.

61 "Ya Di-nwonni-enyi no gbeghuto, bu enya zinme Pita. Pita no nyanhan oku Di-nwonni-enyi gwa a, k'o don si a, "Okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i k'a ghor mgbe eto ni y'a marin m." 62 Pita no pu d'a kwan ezigo ekwan.

E Gbu we Jizos' Ili, Kpa A Ye Emu

(Mat 26.67-68; Mak 14.65)

63 Ikennyeh ndi hu gi Jesu e che e nche no kpama a e ye emu, e gbu e ili. 64 E kenkin we e enya, a ju a, a si, "Bu nwan amuma! Onye ime enyi fian i ihien?!"

65 We no kusonmezi ihien ndi ozo bu oda, e gi e a kpari e.

E Weri Wẹ Jizọsị Sị Ogwa Ndị-isi Nkikwama
(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Jọn 18.19-24)

⁶⁶ Ogeṅ eki gi fọn, Ndị-isi ile nọ zu ogwa—ke ndị-isi nchụ-ẹjan ke ndị-nkuzi Iwu. 'Ya wẹ nọ duru Jizọsị, duhe ẹ Ogwa Ndị-isi nkikwama ahun zuni. ⁶⁷ Ndị-isi nkikwama ahun nọ sị a, "Omēni 'yū wū Kraịstị, Onyẹ Hụ Osolobue Tume, gwa ẹnị?" O nọ sị wẹ, "M gwa unu, unu ẹ kweriko; ⁶⁸ m ju unu ajuju, unu azako. ⁶⁹ Kanị, gha kikenị jenne, Nwa nke Ihian jenko d'a nọdị alị ẹka-nni Chuku, Onyẹ nwẹ iken ile." ⁷⁰ Wẹ ile nọ sị, "Iyū wū nwan Nwa Osolobue?"

O nọ sị wẹ, "Ya ke unu rị e ku nị ya ke m wu."

⁷¹ Wẹ nọ sị, "Kị ẹnị rị a chozi nị osheri! Ẹnyi e giguo ntin ẹnị nū ihien o ku!"

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

E We Wẹ Jizọsị Jenni Govanọ Wụ Paileti
(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jọn 18.28-38)

¹ 'Ya Ndị-isi Nkikwama hụ ile nọ lihi oto, weri Jizọsị jenni Paileti, hūn wū Govanọ rị a kidon ni ndi Rom. ² Ebehū ke wẹ nọ kinme, sị, "Ẹnyi nwundon okennyeni k'ọ rị e dufie ndi alị ẹnị, a sị wẹ akuzile eze-kanị wū Siza ugwo-isi. O sizikwo nị 'ya le enwen ẹ wū Kraịstị, Onyẹ Hụ Osolobue Tume, 'ya wū nị o wū eze."

³ Paileti nọ ju Jesu, sị, "Iyū wū eze ndi Ju?"

O nọ sị a, "Y'e kuguo a."

⁴ 'Ya Paileti nọ sị ndi-isi nchụ-ẹjan le igunrun hū, "Ahunnị m ihien m'e gi ma okennyeni ikpe."

⁵ Kanị, wẹ hukwo e ku ẹ, a sị, "O gi nkuzi ẹ e buheni ndi ile rị ime Judia isusu. Imẹ Galili k'ọ gha bidon, o ruguo nwan ebeni."

Paileti A Sị Wẹ We Jesu Jenni Herodu

⁶ Ogeṅ Paileti gi nū ihienni, o nọ ju wẹ ke okennyẹ hū wū onyẹ Galili. ⁷ Ogeṅ o gi marin nị azuun Herodu rị a kị k'ọ gha bja, 'ya o nọ zi ẹ jenni Herodu, hūn rizi ime Jerusalem ogeṅ hū. ⁸ Ogeṅ Herodu gi hūn Jesu, ẹfo nọ suo a usuo oda-oda, makeni o teke o choma n'ọ hūn a. Makeni, o nuṅuo otiti ẹ, a tu ẹnya n'ọ siko d'a hūn a ebe o rị a run orun-atumenya. ⁹ 'Ya o nọ jusonme Jizọsị ajuju bu oda, kale Jizọs' a sharin'a ihien owule. ¹⁰ Ndị-isi nchụ-ẹjan le ndi-nkuzi Iwu turuhukwo ebahun e kukenme eje-ihien bu oda wẹ sị nị 'ya k'ọ me.

¹¹ Herodu le ndi-agma a nozi me Jesu rike onyẹ-eti, kpa a ye emu. 'Ya Herodu nọ yime ẹ ẹkwa ma mma, zikin ni Paileti ya. ¹² Uhuokhin hū ke Herodu le Paileti henrin owu; wẹ te wū enenren mbu.

E Wẹhe Wẹ Jizọsị Ebe Ihian Ile Rị

¹³ Paileti nọ kpogbama ndi-isi nchụ-ẹjan le ndi-isi le ndi alị hū ile, ¹⁴ sị wẹ, "Unu wẹhe ni m okennyeni; unu sị n'ọ rị e dufie ndi alini. E leleguo m'a nwan id'nya unu; ahunnị m eje-ihien ndi hū unu sị nị 'ya k'ọ me. ¹⁵ Herodu le enwen ẹ ahunzikwoni eje-ihien owule o me, 'ya k'ọ gi zikinhen nị ẹnị 'ya azuun. Lee ni ẹnya, o nwonnị ihien okennyeni me hūn wẹ gi gbu ẹ. ¹⁶ 'Ya wū, m jenko d'a sị wẹ fian a mkpinsin, a hatu m'ẹ n'ọ lama."

¹⁷ (Ogeṅ Mmemme-Nghafe owule Paileti k'e wepuhariri nị wẹ onyẹ-ngan ohu.)

¹⁸ Kanị igunrun hū ile nọ yime oro, a sị, "Wepu onyeni! Gbu ẹ! Wepuha nị ẹnị Barabasi!" ¹⁹ (Barabasi nị wū okennyẹ ohu wẹ buche ime ulo-ngan make ufiri isusu me ime obodo hū le ochu o gbu.)

20 Makèni Pàlèti te chọ n'ọ hapụ Jizọsị ye, ọ nọ gwamazị igunrun hụ oku.
21 Kanị wẹ ile hukwọ e yi oro, a sị, “Kpogbu ẹ! Kpogbu ẹ!”

22 Pàlèti nọ gwazị ndị ahun oku hun mę mgbe eto, sị, “Kì hain? Elee eje-ihien k'ọ mę? Ahunni m ihien ọwụle o mę hun wẹ e gi gbu ẹ! 'Ya wụ, m jenko nwan d'a fjan a mkpịnsin, hatu ẹ ye.”

A Ma We Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jón 18.39–19.16)

23 Kanị wẹ hukwọ e yi oro, a gwakemmę ẹ 'ya kpogbu Jizọsị. Oro wẹ nọ kari ẹka; nke wẹ nọ bun. 24 'Ya Pàlèti nọ ma Jizọsị ikpe hụ wẹ chọ n'ọ ma a. 25 Ọ nọ hatu onyẹ hụ wẹ chọ—onyẹ hun wẹ gi ufiri isusu lẹ igbu-ochụ buche ime ngan.

Ọ nọ we Jizọsị ye wẹ kpogbu—nọkẹ kẹ ndị hụ dọn chọ.

E Duru Wẹ Jesu D'a Kpogbu Elu Obe

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jón 19.17-27)

26 Ebe ndi-agma dukọ a, wẹ nọ hun okennyẹ ohu w'a kpọ Saimonụ, onyẹ obodo Saırini, hun gha ali-ọfia lala ime obodo. Wẹ nọ kwondon ẹ, bu obe hụ kwasị a uvun, sị a buru ẹ sọnmę Jesu.

27 Igunrun ihian hụ e sọn Jizọsị, wẹ lẹ ikpoho ndi rị a kwan ni Jizọsị ẹkwan, e ti ẹka obi, e gon'ẹ. 28 Jesu nọ gb hutọ, sị wẹ, “Ikpoho Jerusalem! Akwanlẹ ni ni m ẹkwan, ka kwanmanị ni enwẹn unu lẹ umu unu. 29 Makèni ogen zeni lalarị, hun wẹ e gi sị, 'Ndi-agan lẹ ikpoho mutuleni nwa lẹ ndi yetuleni nwa ẹran e nwẹkẹ isi-oma.' 30 Ogen hụ ihian jenko d'a gha a sị ugu, 'Dankwasị ẹnyi ndo-ol', a sị oke, 'Kpumę ẹnyi ndo-ol!' 31 Makèni, o mę nwan ni wẹ rị e mę ihienni ogen osisi gi rị ndun, kịni k'e mę ọ kpogwu nkun?”

A Gun W'a Yeni Ndi Njo

(Azaya 53.12)

32 O nwon ikennyẹ ẹbuo ọzọ hun wẹ duru wẹ lẹ Jesu d'a kpogbu—kanị ndini mę eje-ihien.

A Kpoma Wẹ Jesu Elu Obe

33 Ogen wẹ gi ru ebẹhụ w'a kpọ “Okpokom'isi”, wẹ nọ nọ ebẹhụ kpoma Jesu elu obe, iya lẹ ndi hụ mę eje-ihien—onyẹ ohu azuun ẹka-nni ẹ, hun-ẹbọ azuun ẹka-ekpen ẹ.

34 Jesu nọ sị, “Baba, gbagharị wẹ, makẹlẹ amarin wẹ ihien wẹ rị e mę.”

Wẹ nọ tu-nkpọ, gi ẹ kerị ẹkwa a.

35 Igunrun ihian turu ebẹhụ, e lee ile; kanị, ndi-isi ndi Ju hụ a kpa a e ye emu, a sị, “Ọ zuo ndi ọzọ. 'Ya zuo nwan enwẹn ẹ nu—mbuni iya wụ Kraistị Osolobue, Onyẹ Hụ Osolobue Tume, Onyẹ Hụ ọ hoi!”

36 Ndi-agma huzi a kpa a e ye emu: a bia wẹ d'e kunrun ẹ, ye ẹ manya ru-uka, 37 sị a, “Omęni iyü wụ Eze ndi Ju, zuopuha enwẹn i!”

38 O nwęzikwọ ihien wẹ deye elu obe hụ. Ihien wẹ de wụ, “Onwan wụ Eze ndi Ju.”

39 Onyẹ ohu ime ndi hụ mę eje-ihien hun wẹ kpoma elu obe nọ kparimę ẹ, a sị a, “Elẹ 'yü wụ Kraistị, Onyẹ Hụ Osolobue Tume? Zuopuha nwan enwẹn i, y'a zuopuhazikwọ ẹnyi!”

40 Hun ẹbọ nọ jugbo hun ku ihienni, sị, “Y'a ra tudę egun Osolobue—ebe o mę ni ikpe ohu kẹ wẹ ma 'yü lẹ iya? 41 Ikpe wẹ ma ẹnyi nwen furu efuru, makèni ihien ẹnyi chọ kẹ ẹnyi rị a hun; kanị o nwonnı ihien okennyeni mę.” 42 'Ya ọ nọ sị Jesu, “Jizọsị, ogen y'e gi bia rikẹ Eze, dodo nyanhankwọ m-o!”

⁴³ Jesu nọ sị a, “M rị a gwa ị ezioku, tannị, i siko d'e sọn m nọdị ime Alị Izu-iken wụ Paradaịsị.”

Onwun Jizosi

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jon 19.28-30)

⁴⁴ Ihiẹn nọkẹ okulokụ mmebuo efinnai, ogen hụ enya-anwun gi a rị isi, ohihi nọ gbachanrịn alị hụ ile d'e ru okulokụ eto efinnai, ⁴⁵ makeni anwun amuzini. Ekwā wẹ gi gbọnbeputu Ebẹhụ-kachanrịn-nso ime Ulo-nso nọ bawapu ebuo*. ⁴⁶ Ya Jesu nọ gi oken olu yi oro, sị, “Baba, e bu m mmọn m che i eka!” O kuguu ihienni, o nọ kwonbeputu, nwunhụn.

⁴⁷ Ogen onye-isi agha hụ hụn kị ndi-agma kpogbun'e gi hụn ihiẹn menị, o nọ ja Osolobue mma, sị, “Ezioku-ezioku, eka okennyeni rị ochan!” ⁴⁸ Ogen ndi hụ ile gbakikome ebahun e lee ilee gi hunguu ihiẹn menị, wẹ nọ tiri eka obi lama. ⁴⁹ Ndi ile marin Jesu ohunma le ikpoho ndi hụ gha Galili sonhen e ntezi ekerẹ, e lee ihiẹn ndi rị e menị.

Olili Jizosi

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jon 19.38-42)

⁵⁰ Ogen hụ, o nwon okennyẹ ohu efan a wu Josefu, hụn gha obodo Arimatia rị Judia bia. O wu ezigbo ihian le onye e bi obibi rị ochan. O rị e che oibibia Alị-eze Osolobue.

O wu onye ohu ime Ndi-isi Nkikwama— ⁵¹ kanị, o kweyeni ni wẹ ime ihiẹn wẹ ku le ihiẹn wẹ me Jesu.

⁵² O nọ jẹn d'e kunrun Paileti, sị a buye e ehụ Jizosi. ⁵³ 'Ya o nọ gha elu obe butu e, gi ekwa line kwama a, bu e che ime ili wẹ liyetuleni ihian hụn wẹ gu rike okporo wẹ ile omuma zeni. ⁵⁴ Uhuohin Nkwademe ro (Uhuohin Fraide), hụn wẹ gi a kwademe Uhuohin Izu-iken, bu o rumeguo enyasi hụn Uhuohin Izu-iken gi e bidon.

⁵⁵ Ikpoho ndi hụ gha Galili sonhen Jizosi nọ sonme Josefu, wẹ nọ hụn ili hụ, hunzi ke wẹ don donme ehụ Jizosi. ⁵⁶ Ya wẹ nọ lama d'a kwademe ihiẹn ndi e shin ohunma le uden wẹ jenko d'e gi te ehụ hụ.

O ru Uhuohin Izu-iken, wẹ nọ zu iken—makeni erira ke Iwu ku.

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

Jesu A Gha Onwun Lihi

(Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jon 20.1-10)

¹ Kanị, uto-utuntun biribiri uhuhin ibuzo ime izu-uka (hụn wu nwan uhuhin Sonde), ikpoho ndi hụ nọ weri ihiẹn ndi ahun e shin ohunma wẹ kwademeuu, jenne ili hụ. ² Wẹ nọ hụn a nị e nupuguo wẹ omuma wẹ gi nukin onu ili hụ. ³ 'Ya wẹ nọ banye ime e; kale ahunni wẹ ehụ Di-nwonn-enyi wu Jesu. ⁴ O nọ gba wẹ ngari-nya. Ke wẹ don rị e ro e, idenmizi ikennyẹ ebuo yi ekwa rị e be nwanran-nwanran nọ wuzoye ni wẹ. ⁵ Oken egun nọ tuma wẹ, 'ya wẹ nọ bu ihun koma alị. Ikennyẹ ndi hụ nọ sị wẹ, “Kị haịn unu gi a cho onye rị ndum ebe ndi nwunni rị?” ⁶ O rizi ebenu; o ghaguo onwun lihi. Nyanhan nị ihiẹn o gwa unu ogen o gi rị Galili: nị, ⁷ 'Wẹ jenko d'e bu mme wu Nwa nke ihian che eka ndi njo, a kpogbu wẹ m; kanị hụn m'e akp'ohin eto, m k'a gha onwun lihi.' ”

⁸ Ya ikpoho ndi hụ nọ nyanhan ihiẹn Jesu ku, ⁹ a gha wẹ ili ahun lua, wẹ nọ gwa madu mmanai hụ le ndi ozo ile hoduni. ¹⁰ Ikpoho ndi hụ wu Meri onye Mag'dala le Juana le Meri nne Jemisi; uwẹ le ikpoho ndi ozo wẹ ile wị gba

* Isi Nke Eto-kwasị-ogun:45 Eşodşı 26.31-33

gwa ndi-ozì hụ pụ-ichèn ihien ndini. ¹¹ Kani, ndi-ozì hụ pụ-ichèn egini ẹ dòn makeni ihien wẹ rì e ku rì wẹ hụ kẹ oku nwonlèni isi.

¹² Kani Pita nọ lihi ọtọ, gbasi ili ahun; o hulua ali, nyonye, 'ya ọ nọ hun ẹkwa line hụ wẹ te gi kwama Jesu, kani o nwonzini ihien ọzọ ọ hun. Ọ nọ pụ, e ro ihien menì.

Umụ-azuun A Jenko Emausu A Hun Jesu K'ọ Ghaguu Onwun Lihi
(Mak 16.12-13; Luk 24.44-47; Jón 5.39, 45-47)

¹³ Uhuohin ohu ahun zi, umu-azuun Jesu ẹbuo jenko obodo ohu me ẹkerẹ w'a kpọ Emausu. (Gha Jerusalem d'e ru Emausu wu ihien rì kẹ maili esa.) ¹⁴ Wẹ hụ e ku oku ihien ndi hụ ile menì. ¹⁵ Kẹ wẹ rì e ku, e shi inyenren, 'ya Jizosi le enwen ẹ nọ nọchime wẹ, sọn wẹ jensonme; ¹⁶ kani anini wẹ wẹ koma a ẹnya. ¹⁷ Ya Jizosi nọ si wẹ, "Elee inyenren kẹ unu shiko ihienni ile jenko?"

Wẹ nọ biwuzo, ronme ihun. ¹⁸ 'Ya onye ohu ime wẹ w'a kpọ Klopasi nọ si a, "O nọkẹ si 'yụ sọ wu onye obia rì ime Jerusalem hun marinlèni ihien ndi me ebahun kete uhuohinni?"

¹⁹ Jesu nọ si, "Kì me?"

Wẹ nọ si a, "Ihien ndi gbashari Jesu onye Nazareti: Okennyeni gi ọrun a le oku-onu a ghosichanri n'ọ wu oken onye-amuma rì mkpa—kẹ ebe Osolobu rì kẹ ebe ihian rì— ²⁰ lezi kẹ ndi-isi nchụ-ẹjan le ndi-isi ẹnyi dòn we ẹ ye wẹ ni wẹ ma a ikpe-onwun; 'ya wẹ nọ ma a ikpe onwun, kpogbu ẹ; ²¹ kani ẹnyi te nwon olile-ẹnya ni iya wu onye hun jenko d'a gbapuha Izrelu!"

"Eghẹ, wezukade ihien ndini ile, onwan me ẹ nwan akpu-uhuohin eto ihien ndini me. ²² Ozozì, ikpoho ndi hụ ime ndi itu ẹnyi me ihien tu ẹnyi ẹnya; wẹ jẹn ili ẹ ụzọ-utuntun tanni, ²³ kani ahunni wẹ ẹhu a. Wẹ nọ kinhen d'a gwa ẹnyi ni a hunguode wẹ ohun ebe ndi mmọn-ozì pūha d'a gwa wẹ ni ọ hụ ndun. ²⁴ Ndi hụ ime ndi ẹnyi le wẹ wì e jenguzi ili hụ, wẹ nọ hunzikwọ a ni ọ rìchanrin kẹ ikpoho ndi hụ dòn ku; kani ahunni wẹ 'ya le enwen ẹ."

²⁵ Ya Jizosi nọ si wẹ, "Euu! Unu e zuzukẹ; ọ fuka unu ọrun ikweri ihien ile ndi-amuma ku ime Ẹkukwo-nsọ! ²⁶ Ekuni w'ẹ ni Mezaya jenko d'a taguu afunfun ndini o kebe banye ogho a?" ²⁷ 'Ya Jizosi nọ gha ihien Mozizi de ime Ẹkukwo-nsọ d'e ru ihien ndi-amuma ile de kowachanrin ni wẹ ihien ile Ẹkukwo-nsọ ku banyeni 'ya le enwen ẹ."

²⁸ Hun wẹ gi rume ẹhụ obodo hụ wẹ jenko, Jizosi nọ me rike si o k'e jenghafe; ²⁹ wẹ nọ rìokenme ẹ, si a, "Du ẹnyi nọdi ndo-o, ni ohì a gbamaguo, uhuohin tanni a gumaguo ma." 'Ya ọ nọ banye d'e sọn wẹ nọdi.

³⁰ Ogen o gi nọdi ali n'ọ sọn wẹ ri ihien-oriri, ọ nọ weri brẹdi, gozi ẹ; ọ nọ bebe ẹ, we ẹ ye wẹ. ³¹ Ebẹhụ kẹ ẹnya wẹ nọ shiapu, wẹ nọ marin ni iya ro. 'Ya ọ nọ fori, ahunzini w'a!

³² Wẹ nọ si ibe wẹ, "Ogen o gi a gwa ẹnyi oku ụzọ le ogen o gi rì a kowa ni ẹnyi Ehuhuo-nsọ, ẹle ọ nọ kẹ si okun rì ime obi ẹnyi a dun?"

³³ Wẹ nọ lihi ọtọ ozigbo ahun, kin-azuun si Jerusalem; wẹ nọ hun umu-azuun mmanai hụ le ndi ọzọ wẹ le wẹ wì kẹ wẹ gbakikome; ³⁴ wẹ ile gbakikomeni hụ a si, "Ezioku rọ! Di-nwonnì-ẹnyi e lihiguo, Saimonu a hunguọ a!"

³⁵ Wẹ ẹbuo nọ nwan gwa wẹ ihien me ụzọ, gwazikwọ wẹ kẹ wẹ dòn ghoha ni Di-nwonnì-ẹnyi ro ogen o gi bebe brẹdi.

Umụ-azuun Jesu A Hun Jesu K'ọ Ghaguu Onwun Lihi
(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jón 20.19-23; Ọrun Ndi-Ozi 1.6-8)

³⁶ Ebe mmadu ẹbuo hụ rì a gwa wẹ ihienni, Jizosi le enwen ẹ nọ nwonpūha idemizi, turu etintinnai wẹ. Ọ nọ si wẹ, "Udọn 'ya rì ni unu."

³⁷ Wẹ ile nọ jụsọhị, ezigbo egun nọ tuma wẹ; wẹ hụ e ro n'a hụn wẹ onyẹ-mmọn. ³⁸ 'Ya ọ nọ sị wẹ, “Kị haịn egun gi a tū unū? Kị haịn unū gi e nwẹ obi-ẹbụ? ³⁹ Lee nị ẹka m; lee nị ụkụ m: Mmẹ rọ! Metū nị m ẹka nị unū hūn a nị mmẹ rọ; onyẹ-mmọn ara nwẹ uru lẹ ọkpukpụ kẹ unū dọn hūn nị e nwonghọ m.”

⁴⁰ O kuguu ihienni, ọ nọ ghọsị wẹ ẹka a ẹbụ lẹ ọkụ a ẹbụ. ⁴¹ Ebe omēni ekwerikwōnị wẹ—makelẹ ọ tū wẹ ẹnya leni ighoghọ jun wẹ obi—ya Jesu nọ sị wẹ, “Unū e nwẹghọ ihiēn ọwūlẹ w'e ri eri ebeni?” ⁴² Wẹ nọ ye ẹ mkpikpi azun wẹ shi, ⁴³ ọ nọ narin wẹ iya, ri ẹ id'ẹnya wẹ.

⁴⁴ Ya ọ nọ sị wẹ, “Ihiēn ndini kẹ m gwa unū oge mme nị unū gi rị; nị ihiēn ile wẹ de banyeni m ime Iwu Mozizi lẹ ime ihiēn ndi-amuma de lẹ ime Ebu-oma jenkọ d'e mezuchanrinriri.”

⁴⁵ 'Ya ọ nọ kpupu uche wẹ keni wẹ sa-ẹka ghota Ekukwo-nsọ, ⁴⁶ sị wẹ, “Onwan wū ihiēn wẹ de: nị Kraistị, Onyẹ Hụ Osolobue Tume, siko d'a ta afunfun, nwunhūn, nke akpu-uhuohin eto ọ gha onwun lihi; ⁴⁷ nị wẹ jenkọ d'e gi ẹfan a zi ndi alị ile ozi nroghari lẹ mgbaghari njo—nị Jerusalem kẹ wẹ jenkọ d'a gha bidon.

⁴⁸ Unū wū osheri ihiēn ndini ile hūn meye unū ẹnya. ⁴⁹ Lee n'ẹ, m jenkọ nwan d'e zihẹ nị unū Mmon-nsọ ahun Nedi m kwe nkwa a. Ka cherikwo nị ime obodo ebeni d'e ru oge wẹ yimeguu unū iken hū gha Elu-igwee bia.”

Jizọsị E Si Elu-igwee

(Mat 28.19-20; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)

⁵⁰ Ọ nọ duru wẹ gha ime obodo hū pūha, duru wẹ rukworị Bētani; e ru wẹ ebẹhū, ọ nọ kishi ẹka enu, gozi wẹ. ⁵¹ Oge ọ gi rị a gozi wẹ, 'ya ọ nọ gha ime igunrun wẹ pū, e wẹ w'ẹ shi elu-igwee. ⁵² 'Ya wẹ nọ fe ẹ.

Wẹ nọ gi oken ighoghọ lakin Jerusalem. ⁵³ Wẹ hū a nọ ime Ulo-nsọ oge ile, a ja Osolobue mma.

Ozioma Jizos' Kraistì Nọkẹ Kẹ Jõnu Dõn De Ẹ

Jesu Wụ Oku Osolobue

¹ Ogeṅ mbidõn, oku hụ rị ari; Oku hụ lẹ Osolobue rị; Oku hụ wụ Osolobue. ² Oku ahun lẹ Osolobue rị ogeṅ mbidõn. ³ Osolobue ke ihien ile rinì ghahan'a; o nwõnni ihien Osolobue ke hun o keleni ghahan'a. ⁴ Imẹ ẹ kẹ ndun rị; ndun hụ wụ ukpe ihian ile. ⁵ Ukpe hụ e nwun ime ishi, kanì ishi, mkpokiki, a s'eka tinyun a mọbụ ghọha a.

⁶ O nwõn okennyẹ ohu Osolobue zihẹ; ẹfan a wụ Jõnu. ⁷ Ọ bja d'a shia ẹri banyeni ukpe hụ, keni ihian ile nù ẹri ẹ, kweri. ⁸ Ẹlẹ 'ya wụ ukpe hụ, kalẹ ọ bja d'a shia ẹri banyeni ukpe hụ. ⁹ Onyẹ hụ wụ Ezigbo Ukpe hụ hun e ye ihian ile ukpe lala ime ụwa ogeṅ ahun.

¹⁰ Osolobue ke ụwa ghahan'a, kanì ụwa amarinn'a ogeṅ o gi bja. ¹¹ Ọ bja d'e kunrun ndi nke ẹ, kanì ndi nke ẹ anabanhann'a. ¹² Kanì, ndi ile hun nabanhan n'a, ndi ile hun kwerini n'ẹ, o ye wẹ iken ni wẹ wuru umu Osolobue; ¹³ ẹlẹ ihian mu wẹ; eginì wẹ uche ihian mu wẹ, o nwõnni okennyẹ owule han wẹ mu wẹ, kama, Osolobue mu wẹ.

¹⁴ Oku hụ nọ hennin ihian, ọ nọ sọn ẹnyi biri elu-ụwa. Ẹfoma lẹ ezioku jun ime ẹ! Ẹnyi a hunọlẹ ogho a, ogho akpu Nwa ohu Chuku-Nedi mu.

¹⁵ Jõnu ku banyen'ẹ, yi oro si, "Onwan wụ onyẹ hun m rị e ku ogeṅ m gi si, 'Onyẹ hun lalanì m memegu ka m, makele ọ rị a rị ni wẹ d'a mu m.'" "

¹⁶ Make ihien ahun jun ime ẹ, ẹnyi hụ e nwehen ngozi mmagi-mmagi. ¹⁷ Wẹ ye Iwu ghahanì Mozizi; kanì ẹfoma lẹ ezioku ghaha ẹka Jesu Kristi. ¹⁸ O nwõnni onyẹ huntu Osolobue, kanì akpu Nwa ohu ọ mu sọ, hun wụ Osolobue, hun nọkunmẹ n'ẹ, e meguo ẹnyi marin a.

Osheri Jõnu Hun E Mẹ Mirin-Chuku Shia (Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Onwan wụ ẹri Jõnu shia ogeṅ ndi ndu ndi Ju gi gha Jerusalem zihẹ ndi nchụ-ẹjan lẹ ndi Livai d'a ju a, si, "Onyẹ k'i wu?" ²⁰ Jõnu a ghorini; mba, o kupu a, si, "Ẹlẹ m Kraistì Onyẹ Nzuopuha hụ Osolobue Tume." Ọ ghorini.

²¹ Wẹ nọzi ju a, si, "Onyẹ k'i wu? Iyü wụ Ẹlajja?"

Ọ nọ si, "Mba."

"Iyü wụ Onyẹ-amuma hụ pu-ichen?"

Ọ si, "Mba."

²² Wẹ nọ si a, "Onyẹ k'i wu nwan? Gwa ẹnyi keni ẹnyi marin ihien ẹnyi siko d'a gwa ndi zihẹ ni ẹnyi. K'i jenkọ d'e ku banyeni enwen i?"

²³ Ọ nọ gi ihien onyẹ-amuma wụ Azaya ku za wẹ, si, "Mme wu

'Olu hụ rị e yi oro ime atụ,

a si,

"Kwa ni ụzọ Di-nwõnni-ẹnyi n'o zinrin!" "

²⁴ Ndi itu ndi Farisi hun rị ime ndi hụ wẹ zi ²⁵ nọ ju a, si, "Kì hañ nwan i gi e me mirin-Chuku mbuni y'elẹ Mezaya mọbụ Ẹlajja mọbụ Onyẹ-amuma hụ pu-ichen?"

²⁶ Jönü nọ za wẹ, sị, “M gi mirin mmaka e mẹ mirin-Chuku, kanị o nwọn onyẹ rị ime ụnụ hun ụnụ marinlẹni. ²⁷ Iya wụ onyẹ hụ lalanị m memegwu. Erudeni m onyẹ siko d'a topu akpukpo-uku a.”

²⁸ Onwan mẹ ime Bẹtani, nftetu Jodani, ebe Jönü nọ e mẹ mirin-Chuku.

Nwa-ebulu Osolobue

²⁹ Eki e fon, o nọ hun Jizosi k'o lala ebe o rị, Jönü nọ sị, “Lee n'ẹ! Onwan wụ Nwa-ebulu Osolobue hun e wepu njo uwa! ³⁰ Ya wụ onyẹ m rị e ku ogen m gi sị, ‘Omegwu, okemnye ohu kanị m lala; iya ka m makeni o rị a-rị ni wẹ d'a mụ m. ³¹ E te marin m'a, kanị m rị e gi mirin e mẹ mirin-Chuku keni ndi Izrelu marin a.’ ” ³² Jönü nọ shia eri, sị, “M hun Mmon-nsọ k'o gi udi nduru gha elu-igwee hidanla, nokwasị a. ³³ E te marin m'a, kanị onyẹ hun zi ni m sị m, ‘Onyẹ i jenkọ d'a hun ke Mmon-nsọ hidan d'a nokwasị a d'e son e nodi, iya wụ onyẹ hụ jenkọ d'e gi Mmon-nsọ mẹ ihian mirin-Chuku.’ ³⁴ A hunole m'a; e kuole m ni iya wụ Onyẹ Hụ Osolobue Tume.”

Umụ-azụun Ibuo Jesu Kpo

³⁵ Eki e fon, Jönü ni umụ-azụun a ebuo wuzo, ³⁶ ya Jönü nọ hun Jesu k'o ghafeko, o nọ sị, “Lehu Nwa-ebulu Osolobue!” ³⁷ Umụ-azụun Jönü ebuo ahun a nọ k'o ku ihieni, wẹ nọ sonmẹ Jesu. ³⁸ Ogen Jesu gi gbehuto, o hun wẹ ke wẹ rị e son e, o nọ sị wẹ, “K'i unu rị a cho?” Wẹ nọ za, sị, “Rabai, elebe k'i bi?” (“Rabai” wụ “onye-nkuzi.”)

³⁹ O nọ sị wẹ, “Bia ni d'e lee e.” Wẹ nọ jen d'a hun ebe o bi; ihien rike okuloku eno efinnai rị a ku ogen hu; wẹ nọ du e nodichanrin uhuohin hu.

⁴⁰ Onyẹ ohu ime umụ-azụun ebuoni nọ ihien Jönü ku sonmẹ Jesu wụ Anduru nwenẹ Saimonu Pita. ⁴¹ O nọ bu uzọ chojen nwenẹ e wụ Saimonu, sị a, “Enyi a hunole Onyẹ Hụ Osolobue Tume wụ Kraisti.” ⁴² Anduru nọ weri Pita d'e kunrun Jizosi. Jizos' e lee Pita, o nọ sị a, “Yü wụ Saimonu nwa Jönü. Efan i jenkọ d'a wụ Kefasi.” (Ani efanị asusu Griki wụ Pita, ya wụ “omuma.”)

⁴³ Eki e fon, Jesu cho n'o jen Galili; o hun Filipu, o nọ sị a, “Sonmẹ m.”

⁴⁴ (Filipu wụ onyẹ Besaida, obodo Anduru lẹ Pita.) ⁴⁵ Filipu a hun Natanelu, o nọ sị a, “Enyi a hunole onyẹ hụ Mozizi de banyen'e ime Iwu, hun ndi-amuma dezikwo banyen'e—Jesu onyẹ Nazareti nwa Josefụ ro.”

⁴⁶ Natanelu nọ sị a, “Ni ihien owule rị mma s'eka gha Nazareti puha?” Filipu nọ sị a, “Bia d'e lee.” ⁴⁷ Ogen Jizosi gi hun Natanelu k'o lala ebe o rị, o nọ sị, “Onwan wuchanrin onyẹ Izrelu hun nwonlẹni ero!”

⁴⁸ Natanelu nọ ju a, sị, “Nani k'i don marin m?”

Jizosi nọ za, sị, “A huntuo m'i okpuru osisi figi hụ ni Filipu d'a kpọ i!”

⁴⁹ Natanelu nọ sị, “Onye-nkuzi, ezie iyü wụ Nwa Osolobue; iyü wụ Eze ndi Izrelu!”

⁵⁰ Jizosi nọ sị a, “Y'e kweriọle makeni m gwa i hụ ni m hun i okpuru osisi figi?! I jenkọ d'a hun ihien ndi ka onwan!” ⁵¹ O nọ sị wẹ, “M rị a gwa unu ezikwo, unu siko d'a hun ke elu-igwee kpupu, hun ke ndi mmon-ozu Osolobue rị e jẹnen, e jẹnlu d'e kunrun Nwa nke Ihian.”

Isi Nke Ebuo

Jesu E Gi Mirin Hēnri Manya

¹ Hun mẹ e akpu-uhuohin eto, o nwọn agbamehuhuo rị obodo Kana rị Galili. Nne Jizosi rị ebahun. ² Wẹ kpozikwo Jizosi lẹ umụ-azụun a agbamekukwo hụ.

³ Ogen manya gi guu, nne Jesu nọ sị Jesu, “Manya wẹ a guu.” ⁴ Jizosi nọ sị a,

“Okpoho, hatu m ye nù, ogeṅ m e ke ru.” ⁵ Nnè ẹ nọ sị ndị rị e jẹn ozi, “Thien ọwulẹ ọ sị unu m, unu e mē.”

⁶ O nwọn ite-mirin isin wẹ gi omuma mēmē rị ebahun. Ohu-ohu imē wẹ jenkọ d'e ripu ogbogoro mirin isen mọbọ ẹsa. W'e gi wẹ e donmē mirin wẹ gi a chanchan ihien, hun wẹ gi e mezu omenalị ndi Ju.

⁷ Jesu nọ sị idibo ndi hu, “Gbajun ni ite ndi hu mirin.” 'Ya wẹ nọ gbajun wẹ d'a pu onu. ⁸ O nọ sị wẹ, “Kuru ni nwan ekere jenni onye-isi ocho.” 'Ya wẹ nọ mē ihien o ku.

⁹ Onye-isi ocho nọ danmin mirin hu henringu manya, bu ọ marin ebe ọ gha bia, (kanj, ndi hu rị e jẹn ozi a maringho), ọ nọ kpọ okennyẹ hu rị a gba-ekukwo, ¹⁰ sị a, “Ndi ozo ile e bu ọzo e wepuha manya ka a sọ, ihian ile rajungu ẹfo wẹ kebe wepuha hun sọleni; kalẹ y'e bu hunni sọni to d'e ru ogeṅni.”

¹¹ Imē Kana rị Galili ke Jesu nọ run orun-atumanya ibuzoni hun o gi ghosi ogho a, umu-azuun a nọ kweri n'e. ¹² Omegu, Jesu nọ si Kapanom—'ya lẹ nne ẹ lẹ umunẹ ẹ lẹ umu-azuun a, wẹ nọ ndi ebegu ekere.

Jesu E Jẹn Ulo-nso

(*Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46*)

¹³ Ogeṅ ndi Ju gi e mē Mmemme-Nghafe e rume, 'ya Jesu nọ si Jerusalem. ¹⁴ O nọ hun ndi rị Ulo-nso ebegu e re efin lẹ atunrun lẹ oluikuku lezi ndi a gbahuto ego ebe wẹ ndiyesonmē ni teburu wẹ. ¹⁵ O nọ kpa iberi (aya), gi ẹ chupu wẹ ile lẹ oken-efin wẹ lẹ nduru wẹ imē Ulo-nso, buoyiya egbo ndi a gbahuto egbo, hukpumesonmē teburu wẹ. ¹⁶ O nọ sị ndi rị e re nduru, “Wepu ni ihien ndini wẹ ebeni; egizileni ulo Nedi m henrin ebe wẹ nọ a zu afia!” ¹⁷ Umu-azuun a nọ nyanhan ni wẹ de ẹ imē Ekukwo-nso ni, “Adudu ulo i jenkọ d'e bu m ri.”

¹⁸ Ya ndi-ndu ndi Ju nọ nwan sị a, “Ghosi enyi ahima enyi e gi marin ni Osolobue sị i mē ihienni.”

¹⁹ Jizosi nọ za wẹ sị, “Tikpo ni Ulo-nsoni, e gi m akpu-uhuhin eto wesi e elu.”

²⁰ Ndi-ndu ndi Ju nọ sị a, “Ulo-nsoni wẹ gi ahua isin-kwasị-ogunna tun k'i jenkọ d'e gi akpu-uhuhin eto wesi elu?” ²¹ Kanj Ulo-nso Jesu rị e ku oku ẹ wu ehū a. ²² Ogeṅ o gi ghagu ọnwun lihi, umu-azuun a nọ nyanhan n'o kuoghō ihienni, wẹ nọ gi ihien Ehuho-nso ku lẹ ihien Jesu ku don.

Jesu Marin Ke Ihian Nọ

²³ Ogeṅ Jesu gi rị imē Jerusalem ogeṅ Mmemme-Nghafe, ndi bu oda nọ kweri n'e makeni wẹ hun orun-atumanya ndi ọ rị a run. ²⁴ Kanj Jizosi ebuni enwen ẹ ye wẹ, makeni ọ maringuo ke ihian ile nọ. ²⁵ Efe hun onye ọwulẹ e gi gwa a ke ihian nọ, makeni 'ya lẹ enwen ẹ a maringuo ihien rị imē ihian.

Isi Nke Ètò

Nikodimosi A Bia D'a Hun Jizosi

¹ O nwọn okennyẹ ohu w'a kpọ Nikodimosi. Onye Itu Ndi Farisi ro, onye ohu imē ndi-isi ndi Ju k'ọ wu. ² O gi imē uhinhin bia d'e kunrun Jizosi, sị a, “Onye-nkuzi, enyi a maringuo n'i wu onye-nkuzi gha ebe Osolobue rị bia, makele ọ nwonni onye jenkọ d'e ri-eka run orun-atumanya ndini i rị a run mmanị Osolobue nyen'e.”

³ Jesu nọ za, sị, “Ezioku ke m rị a gwa i, mmanị wẹ mudonzi ihian, ọ saeka hun Ali-eze Osolobue.” ⁴ Nikodimosi nọ sị a, “Nani ke w'a don mudonzi ihian ebe ọ kagu ẹgedi? Ni ihian sazi eka banye ẹfo nne ẹ, a muzi w'a nke mgbe ẹbuo?”

⁵ Jizosi nọ za a, sị, “Ezioku ke m rị a gwa i, mmanị wẹ mu ihian ghahan mirin lẹ Mmon-nso, ọ sako eka banye Ali-eze Osolobue. ⁶ Hun ihian mu wu ihian; hun

Mmọn-nsọ wụ wụ mmọn. ⁷ Y'a tulẹ i ẹnya nị m sị nị wẹ siko d'a mụdọnziriri unu." ⁸ Ufere e fesi ebe owule o cho—unu a nụ uzun a, kanị unu ara marin ebe o gha a bja mobu ebe o feko—erira k'o ri ebe onye owule Mmọn Osolobue mu ri.

⁹ Nikodimosi no si a, "Nani ke onwan e don saeka me?"

¹⁰ Jizosi no si a, "I wu onye-nkuzi ime Izrelu, bu y'a ghotani ihien ndini?"

¹¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, enyi ri e ku ihien enyi marin, a shia eri ihien enyi hun, kanị unu ara nabanhan eri enyi. ¹² Ebe o me nwan ni m gwa unu ihien ndi ri elu-ua bu unu e kwereini, nani ke unu a don kwere omeni a gwa m unu ihien ndi ri elu-igwee? ¹³ Make ni, o nwonni onye jentu elu-igwee wezuka onye hu gha elu-igwee bja—wu Nwa nke Ihan."

¹⁴ "Erira Mozidi don wesi agwo hu elu ime atu ke we jenko d'e wesi Nwa nke Ihan elu, ¹⁵ keni onye owule hun kwereini n'e hun uzọ nwon ndun itebite."

¹⁶ "Make ni Osolobue nwe ihien-osisuọ jenni ndi ri uwa oda-oda, 'ya hain o gi ye akpu Nwa ohu o nwe, ken'o wuru ni onye owule hun kwereini n'e alako iwi, kama o nwon ndun itebite. ¹⁷ Ezie, Osolobue ezini Nwa a d'a ma ndi ri uwa ikpe, kama, o zi e keni we hun uzọ nwon nzuopuha ghanan'a. ¹⁸ Ikpe amanị onye owule kwereini n'e, kanị ikpe a maguo onye owule hun kwereini, make ni o kwereini ime efan akpu Nwa ohu Osolobue. ¹⁹ Onwan ke we gi hangbu we enen: ni ukpe a biaguọ ime uwa, kale ishi ka Ihan a suo kari ukpe, make ni eje ihien ke w'e me. ²⁰ Ize ukpe e ze ndi ile e me eje-ihien, w'a ra bja ebe ukpe ri make eje-ihien we ri e me gha a puha ifon."

²¹ "Kanị ndi hun e me ihien ri mma a bja ebe ukpe ri, keni Ihan ile hun a ni we ri e me ihien Osolobue cho."

Jizosi Le Jónu Hun E me Mirin-Chuku

²² Omeguu, Jizosi le umu-azuun a no si Azuun Judia, o no du we nodi ebegu, e me ndi Ihan mirin-Chuku. ²³ Jónu nke rizi obodo Enom hun nokunme Salim e me mirin-Chuku make ni mirin ri ebahun oda-oda. Ihan hu e jen d'e kunrun e, o hu e me we mirin-Chuku. ²⁴ W'e ke bu Jónu che ime ulo-ngan ogen hu.

²⁵ Ogen hu, umu-azuun Jónu le onye Ju no doma oku ichan-egu w'a chansonnme hun wu odinali ofufe we gi e don enwen we nso. ²⁶ We no bja d'e kunrun Jónu, si a, "Onye-nkuzi, onye hu yu le 'ya ritan n fetu Jodani, onye hun i gwasonnme ndi Ihan oku e, lee e nwan k'o ri ebeni e me mirin-Chuku, Ihan ile hu e jen d'e kunrun e."

²⁷ Jónu no za, si, "O nwonni onye hun e nwehen ihien owule mmani we gha elu-igwee y'e ihien hu. ²⁸ Unu le enwen unu wu osheri m ni e kughọ m'a ni 'Ele m Kristi, kanị we zi m buru n'e uzọ.' ²⁹ Okpoho hun we ri a lu wu nke okennye hun ri a lu n'a. Owu okennye hu ri a gba ekukwo, hun wuzoye n'e e gon e ntin, a ghoghọ oda-oda o nu olu okennye hun ri a gba ekukwo. Ya wu ni ighoghọ m e zuole nwan oke. ³⁰ O k'a riwaye mkpa, kanị mmē nwen k'e belua.

³¹ Onye hun gha elu bja ka Ihan ile; onye hun gha uwa bja wu nke uwa, o ku oku ihien ri ime uwa. Hun gha elu-igwee bja ka Ihan ile. ³² O hu a shia eri ihien o hun le ihien o nu, kanị o nwonni onye e gi eri e e don. ³³ Onye owule gi oku e don a ghosile ni Osolobue wu onye-ezioku. ³⁴ Make ni onye Osolobue zihē k'o wu, oku Osolobue k'o ri e ku, make ni Osolobue e yehodu n'a Mmọn-nsọ. ³⁵ Ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, o wegwo ihien ile che e aka. ³⁶ Onye hun kwere ni Nwa Osolobue nwon ndun itebite; onye hun ju n'o kwerekonị Nwa Osolobue ahunko ndun; mba, iwe-le-onuma ke Osolobue k'e gi sionsonnme e."

Isi Nke Ẹnọ

Jizọsị Lẹ Okpoho Onyẹ Sameriya

1 Ogen ahun, Jesu nọ nwan marin ni itu-ndi Farisi a nuguo ni umu-azuun ndi Jesu ri e nwehen e me mirin-Chuku kade nke Jonu. 2 (Kani, ele Jesu ri e me we mirin-Chuku, umu-azuun a suo ri e me.) 3 Ya Jesu nọ gha Judia pu, kinko Galili. 4 O nọ ghasi ali Sameriya makele o ri mkpa n'o k'a ghariri ebehu. 5 'Ya o nọ puha obodo ohu w'a kpo Sika, hun ri ime Sameriya, ehụ ali hu Jekopu ye nwa a wu Josefu. 6 Omi Jekopu ri ebehu; ndun guu Jesu make ijeh o jeh; otudeni, o nọ ndi ali ehụ omi hu. (Ihien rike okuloku mmebuo efinnai ro, ogen hu anwun gi a ri isi.)

7 'Ya ke okpoho ohu, onye ali Sameriya, nọ bia d'a dori mirin. Jesu nọ si a, "Ye m mirin ra." 8 (Ogen hu, umu-azuun a e jehmeguo ime obodo d'e nonhen ihien-oriri.) 9 Okpoho onye Sameriya hu nọ si a, "Nani ke iyu wu onye Ju don nwan a rijo mme wu okpoho onye Sameriya mirin?" (O ku onwan makeni ndi-Ju le ndi-Sameriya ara meko.) 10 Jizosi nọ za a, si, "Omehi i te marin ihien Osolobue e ye le onye hun ri a si i, 'Ye m mirin ra', nke y'a rijo a, o ye i mirin hun e ye ndun." 11 Okpoho hu nọ si a, "Di-okpa, omi ni mi emi bu y'e gi mkpu y'e gi do mirin. Elebe ke y'a nọ nwan nwehen mirin hu e ye ndun? 12 'Yu ka Jekopu nedi enyi kani hun ye enyi omi ni, hun 'ya le umu a le ihien-uriri e ra mirin rin'a?" 13 Jesu nọ si a, "Onye owule hun ra mirinni, egun mirin jenko d'a gunzi a. 14 Kani, onye owule hun ra mirin hu m jenko d'e ye e, egun mirin agunkozi a; kama, mirin hu m siko d'e ye e jenko d'e henrin n'e isi-mirin hun ri ime e e hupuha ndun itebite."

15 Okpoho hu nọ si a, "Di-okpa, ye m nwan mirin hu amamge egun-mirin gha a gunzi m mobu a biamazi m ebeni d'a do mirin." 16 Jizosi nọ si a, "Jen d'a kpo di i, y'e kinhen azuun." 17 Okpoho hu nọ si a, "Enwon m di." Jesu nọ si a, "Ezioku ke i ku ebe i nọ si, 'Enwon m di', 18 makeni y'a lupuguo di isen, bu okennyeh hun iyu le 'ya ri nwan ele di i; ezioku k'i ku!"

19 Okpoho hu nọ si a, "Di-okpa, a hunole m'a ni i wu onye-amuma. 20 Ndi-nedi enyi we kani nọ uguni fe ofufe, bu unu ndi Ju si ni Jerusalem wu ebe furu ihian jenko d'a noriri e fe ofufe." 21 Jesu nọ si a, "Okpoho, gi ihien m ri e ku don: ogen lala, hun o gi me ni elezi enu uguni mobu ime Jerusalem ke unu siko d'a nọ fe Chuku-Nedi. 22 Unu amarin onye unu ri e fe; kani, enyi a maringho onye enyi ri e fe, makeni eka ndi Ju ke nzuopuha gha a bia. 23 Kani ogen lala, o ruguode nwan, hun ndi hun e fe ezigbo ofufe k'e fe Chuku-Nedi ofufe ime-mmohon le nke ezioku. Makeni ndi hun e fe ofufe nọ erira ke Chuku-Nedi cho ni w'e fe e ofufe. 24 Osolobue wu Mmohon, ele ihian; ndi hun k'e fe e ofufe siko d'e feriri a ime-mmohon, gi ezioku fee e." 25 Okpoho hu nọ si a, "A maringho m ni Onye Hu Osolobue Tume wu Mezaya, (hun w'a kpo Kraisti), lala; o bia, o gwachanrin enyi ihien ile." 26 Jesu nọ si a, "Mme hun ri a gwa i oku ro."

27 Ozigbo hura, umu-azuun a nọ lua. O nọ tu we enya oda-oda nọ ri e son okpoho e ku oku; kani o nwonn onye si, "K'i cho", mobu "K'i hain i gi ri e son e e ku oku." 28 Ya okpoho hu nọ la ite mirin e to, kin-azuun si ime obodo; o nọ si ndi rin'a, 29 "Bia ni d'e lee onye hun gwa m ihien ile m me. Onye ma ke 'ya wu Onye Hu Osolobue Tume wu Kraisti?" 30 We nọ gha ime obodo puha, ruhem ebe Jesu ri.

31 Ogen hu, umu-azuun hu a rijo Jesu, a si, "Onye-nkuzi, dodo ri ihien-oriri." 32 Kani o nọ si we, "M nwonn ihien-oriri m'e ri hun unu marinleni." 33 'Ya umu-azuun a nọ juma ibe we, si, "O nwonde nwan onye wehe n'e ihien-oriri ra?"

³⁴ Jizosị nọ sị wẹ, “Ihiẹn-oriri m wụ ime uche onye zini m le irunchanrin orun a. ³⁵ Elee unu a si, ‘O hodu ifon eno ni ogen we gi a gho ihiẹn-ugbo ru?’ Kani m ri a gwa unu, lehunme ni enya ebe unu ri ni unu hun ni ihiẹn-ugbo a kaguole hun w’a gho. ³⁶ Onye hun a gho ni ri nwan a gho, a narin ugwo-orun a; o hu e kponkikome mkpuru a toni ndun itebite, keni onye hun kunn’a le onye hun gho’n’a hun uzọ nwongbame ighoghọ. ³⁷ O meguo nwan ke we don e ku, ‘Onye ozọ a kun, onye ozọ a gho.’ ”

³⁸ “M zi unu d’a gho ihiẹn unu runleni; ndi ozọ a runguole orun, unu a banhanguo d’a gho mkpuru we runpuha.”

Ndi Sameriya A Bia D’e Kunrun Jesu

³⁹ Ndi Sameriya bu oda wu ndi obodo hu no kwerini Jesu make ni okpoho hu si, “O gwa m ihiẹn ile m me!” ⁴⁰ Ogen ndi Sameriya gi nwan bia d’e kunrun Jesu, we no rjo a n’o son we nodi. ‘Ya o no son we nodi akp’ohin ebuo. ⁴¹ Ndi bu oda no gi ufiri ihiẹn ndi o ri e ku kwerizi, cheni ndi ibuzo. ⁴² We no si okpoho hu, “Elezi ihiẹn i ku suo ke enyi gi kweri, makele enyi le enwen enyi a nuole onu a, marin ni ezioku-ezioku, onwan wu Onye-nzuopuha uwa.”

Jizosi A Zuo Nwa Onye-isi-orun Eze

⁴³ Ogen akpu-uhuhin ebuo gi ghafegu, Jesu no gha Sameriya si Galili. ⁴⁴ (Jizosi le enwen e e kuguo a ni w’a ra ye onye-amuma mgbaye ime ali onye-amuma ahun.) ⁴⁵ Ogen o gi ru Galili, ndi Galili no nabandan a, make ni a hunguo we ihiẹn ile o me ime Jerusalem ogen Mmemme-Nghafe (make ni we nwen e jenghozi mmemme hu).

⁴⁶ O no biazị obodo Kana hun ri ime Galili ebe o no gi mirin henrin manya. O nwe okennyẹ ohu emu ri a ku nwa-a-okennyẹ ime Kapanom. Okennyẹni wu onye ohu ime ndi-isi-orun eze. ⁴⁷ Ogen okennyẹ hu gi nu ni Jizosi a ghaguo Judia kinhen Galili, o no buru e, rjo a ‘ya bia d’a zuo nwa a make ni o d’a nwun. ⁴⁸ ‘Ya Jesu no si a, “Mani unu hun ahima le ihiẹn atumenya, unu ekweriko.” ⁴⁹ Onye-isi orun hu no si a, “Di-okpa bia ndo-o, nwa m gini d’a nwun.” ⁵⁰ Jizosi no si a, “Lama, nwa i jenkọ d’a ri ndun.” Okennyẹ hu no kweri oku Jizosi gwa a, o no lama. ⁵¹ Ebe o lako, ndi idibo e no kunrun e; we no gwa a ni nwa a hu a riguo mma. ⁵² O no ju we ke ele ogen k’o gi rima mma. We no si a, “Okuloku ohu efinnai unyanhun ke ehụ-okun hu gi hapu a.” ⁵³ Nedi e no nyanhan ni ogen hu ke Jizosi gi si a, “Nwa i jenkọ d’a ri ndun.” Ifiri e, ke ya le enwen e ke ikpun-ulo a no kwerini Jesu. ⁵⁴ Onwan wu orun-atumenya nke ebuo Jesu run ogen o gi ghaguo Judia bia Galili.

Isi Nke Isen

Jesu A Zuo Onye Nwonleni Onye E Yen’e Eka

¹ Omegu, Jesu no kin-azuun si Jerusalem make ni o nwon mmemme ndi Ju rini.

² Ime Jerusalem, o nwon mirin ri ehụ Onu-mgbon Atunrun, hun ndi Hibru a kpo mirin Betes’da [mogu mirin Be’zata], hun nwon uzọ isen we kpumesonme elu we hun we gha e ru e. ³ Igunrun ndi-emu ri a ku e dinesonme uzọ ndi hu: ke ndi enya-ishi, ke ndi nguro, ke ndi oro kinrin, fe che ni we mehunme mirin hu. ⁴ Make ni, o ru, mmọn-ozị Di-nwonni-enyi e hidan d’e mehunme mirin hu. Onye owule ime ndi emu ri a ku, hun bu uzọ banye ime mirin hu ogen we gi mehunmeguu a, o dinhin emu owule ri a kun’a.]

⁵ Onye ohu ime ndini dine ebahun ri a ku emu kete ahua ebuo-aria-ogunnai. ⁶ Ogen Jizosi gi hun a, marin n'o teguo emu hu kuma a, o no si a, "Y'a chogho ni dinhin?" ⁷ Okennyeh hu emu ri a ku no za, si, "Di-okpa, enwon m onyeh e bu m e che ime mirinni ogen owule we gi mehunme e; m cho ni m banye ime e, onye ozo e bu m uzo banye."

⁸ Jizosi no si a, "Lih i ot! Heri ute i, jenne ijeh!" ⁹ Ozigbo, okennyeh ahun no dinhin; o no buru ute e, jenne ijeh.

Uhuohin ahun wu uhuohin izu-iken. ¹⁰ 'Ya ndi-ndu ndi Ju no si okennyeh hu Jizosi zuo, "Onwan wu Uhuohin Izu-iken, o furuni ni y'e bu ute i, i ri a dan Iwu."

¹¹ O no za we, si, "Onyeh hun zuo ni m si m, 'Heri ute i, jenne ijeh.'" ¹² We no ju a, si, "Onyeh wu onyeh hu si i, 'Heri ute i jenne ijeh?'" ¹³ Kanj okennyeh hu we zuo amarin onyeh o wu, make ni Jizosi a rubanguo ime igunrun ri ebahun.

¹⁴ Omequu, Jizosi no hun a ime Ulo-nsu, o no si a, "Lee enya, y'a riguo nwan mma! Emezile njo, amangbe ihien ka njo gha e me i." ¹⁵ 'Ya okennyeh hu no jemburu ndi-ndu ndi Ju d'a gwa we ni Jesu wu onyeh hu zuo n'a. ¹⁶ 'Ya ke ndi-ndu ndi Ju no kpokpome Jesu make ni o ri e me ihien ndi no enina Uhuohin Izu-iken.

¹⁷ Kanj Jizosi no si we, "Echen ke Nedi m rikwo a run orun, mme nwen siko d'a gha a runzikwo orun." ¹⁸ Ifiri ihien ni o ku, ndi-ndu ndi Ju no chokenmede ni we gbu e. Makele, ele n'o dan iwu Izu-iken suo, kanj, o kpozikwo Osolobue Nedi e—gi ohun ku ni 'ya le Osolobue han.

Iken Jesu

¹⁹ Jizosi no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, Nwa a saeka gi uche e me ihien owule—mmani ihien o hun Chuku-Nedi ri e me; make ni ihien owule Chuku-Nedi me, 'ya ke Nwa a e mezikwo. ²⁰ Make ni ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, o ghosj Nwa a ihien 'ya le enwen e ri a run. O jenko d'e ye e iken gi run orun kade ndini we run keni o tu unu enya. ²¹ Ezie, erira Chuku-Nedi don e weli ndi nwunni we ndun ye we ke Nwa a donzikwo e we ndun e ye ndi Nwa a cho n'o ye. ²² Ozoz, Chuku-Nedi ara kin onyeh owule ikpe, kama, o buguo okinkin-ikpe ile che Nwa a eka, ²³ keni ihian ile gbaye Nwa ke we don a gbaye Chuku-Nedi. Onyeh hun ghaleni a gbaye Nwa arizikwoni a gbaye Chuku-Nedi hun zih e n'e."

²⁴ "Ezioku ke m ri a gwa unu, onyeh hun nu oku m, kweye ni onyeh ziheni m, onyeh ahun e nweguo ndun itebite. Amako we onyeh hu ikpe; kama, onyeh hu a ghaguo onwan banye ndun.

²⁵ Ezioku ke m ri a gwa unu, ogen lala—o ruguode nwan—hun ndi nwunni siko d'e gi nu olu Nwa Osolobue; ndi nun'a jenko d'a ri ndun. ²⁶ Ke Chuku-Nedi don nwon ndun ime enwen e, erira k'o yeziwu Nwa *iken* n'o nwon ndun ime enwen e. ²⁷ O yegu Nwa a iken n'o kin ihian ile ikpe—make ni iya wu Nwa nke ihian. ²⁸ Anile ni onwan tu unu enya, make ni ogen lala hun ndi ile ri ime ili jenko d'e gi nu olu e ²⁹ puha—ndi hun me mma jenko d'e lihi banye ndun itebite; ndi hun me njo siko d'e lihi narin ikpe-omuma."

Ndi Hun A Shiani Jesu Eri

³⁰ "Asa m eka gi iken m me ihien owule. M'a han enen ke Osolobue don gwa m—'ya wu ni ezigbo enen ke m'a han, make ni ari m e me uche m, kale uche onyeh hun zih e ni m. ³¹ M shiani enwen m eri, 'ya wu ni eri m wu ntu.

³² M nwon onyeh ozo hun a shia ni m eri. A maringho m ni eri o shia ni m wu ezioku. ³³ Unu e ziguo we jenni Jonu, o shiaguo eri wu ezioku. ³⁴ (Ele ni eri ihian shia ri m mkpa, kanj m ri e ku ihien ni keni unu hun uzo nwon nzuopuha.) ³⁵ Jonu e te nwungho ke ukpe—a dun, e ti, unu no gi ukpe e ghogho ekere ogen."

36 “Kani m nwon ihien a shja ni m eri hun ka hun Jonu shja. Orun ndi hun Nedi m ye m run, 'ya wu orun ndini m ri a run, uwe nwe a shiani m eri ni Chuku-Nedi zihem.”

37 “Chuku-Nedi le enwen e hun zihen m a shjaguoni m eri. Unu anutuni olu e; unu ahuntuni k'ọ nọ; 38 oku e ari ime ndun unu, make ni unu ekwerini ni onye hun o zihem.

39 Unu a mu ihien ndi ri ime Ekwkwo-nsọ a mukemme, make ni unu ro ni uwe ke unu e gi nwon ndun-itēbite; bu Ehuhuo-nsọ ri a shiani m eri, 40 kani unu ekwerini bja d'e kunrun m keni unu nwon ndun. 41 Ele m choko ojija-mma ihian; 42 kani a maringho m ndi unu wu, ni ihien Osolobue a ra suo unu. 43 M gi efan Nedi m bja, unu a nabanhanni m, kani onye ozo gi efan nke e bja, unu siko d'a nabanhan a. 44 Nani ke unu e don kweri? Unu hun a cho ni ibe unu ja unu mma, kani o nwonni ihien unu kpọ ija-mma hun gha eka onye hu 'ya suo wu Osolobue bja. 45 Erokwole ni ni m jenko d'e kpe unu eka Chuku-Nedi; Mozizi wu hun e kpeni unu, Mozizi ahun unu gi don enya. 46 Omeni unu gi oku Mozizi don, nke unu e gi oku m don, make ni Mozizi de banyeni m. 47 Kani omeni unu egini ihien Mozizi de don, nani ke unu e don gi oku m don?”

Isi Nke Isin

Jesu E Ye Mmadu Ogun-iri kwasi nnu-mmebuọ Ihien-oriri
(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

1 Onwan e meguu, Jizosi nọ fetu “Ohimin” Galili hu shi azuun hun-ebọ. W'a kpọzi “Ohimin” Galili ohimin Taiberias. 2 Igunrun hi-ogbe hu e son e, make ni we hun orun-atumenya ndi o ri a runni ndi emu ri a ku. 3 Jizosi nọ si elu ugu, 'ya le umu-azuun a nọ nodi ali ebegu. 4 (Ogen hu, mmemme ndi Ju e me ahua-ahua w'a kpọ Mmemme-Nghafe e rumegu.) 5 Jizosi e wesi enya elu, o nọ hun igunrun ihian ke we lala d'e kunrun e. O nọ si Filipu, “Elebe ke enyi a nọ non bre di keni ndini ri?” 6 (O ku ihien ni n'o gi cho ihien ri Filipu onu, make ni 'ya le enwen e a maringuo ihien o jenko d'e me.) 7 Filipu nọ za a, si, “Egho orun ifon isin ezuko non bre di siko d'e rusonme we eka—osun'a ekere-ekere.” 8 Onye ohu ime umu-azuun Jesu w'a kpọ Anduru, hun wu nwen Saimon' Pita, nọ si a, 9 “O nwon nwata-okenny e bu ogbe bre di isen we gi oka bali memem le azun ebu ebeni; kale, ebe we siko d'a pu igunrunni?” 10 Jizosi nọ si, “Gwa ni we nodi ali.”

(Irurue ri ebegu oda.)

Ya ndi hu nọ nodi ali—ihien rike ikenny e ogun-iri-kwasi-nnu-mmebuọ ri ime we, ('ya wu ihien nọke nnu-uku isen). 11 Jesu nọ weri ogbe bre di ndi hu, o yegu Osolobue ekele, o nọ keni ndi nodi ali 'ya; o nọ mememezi azun erira, we nọ ri ke we cho. 12 Ogen efo gi jungu we, Jesu nọ si umu-azuun a, “Kponkwama ni ifunfun e hoduni, amangbe ihien-anai a la iwi.” 13 'Ya we nọ kponkwame we, che ime ukpali. Ifunfun bre di hoduni ime ogbe-bre di bali isen hu ogen ndi hu gi riguu jun ukpali mmebuọ.

14 Ogen ndi hu gi hun orun-atumenya hun Jizosi run, we nọ gwama ibe we, si, “Ezioku-ezioku, onwan wu onye-amuma hu enyi ri e lee enya a nọ jenko d'a bja ime uwa!”

15 Ogen Jesu gi hun ni w'e d'a bja d'e gi iken weri e, kin e eze, o nọ gha ebahun pu, 'ya suo nọ kin-azuun shizi elu-ugu.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin
(Mat 14.22-33; Mak 6.45-52)

16 O ru oge enyasi, umu-azuun Jesu no shi "Ohimin", 17 banye ime ugbo-mirin, buli, jenko Kapanom. (Ohihi no gbachanrin bu Jesu eke bjakwo d'e kunrun we.) 18 Mirin hu e mehunme oda-oda makele oken-ufere ri a kpọ. 19 Oge we gi nyanru ihien rike maili eto mobu eno, we no hun Jesu ke o jena ijen elu mirin, a nokunme ugbo. Egun no tuma we. 20 Kanj o no si we, "Mme ro, atule ni egun!" 21 We no cho no banye ni we ime ugbo; ozigbo, ugbo hu no ru mkpenren mirin ali hu we jenko.

Igunrun Hu A Choma Jizosi

22 Eki e fon, o no we ndi ahun ndi azuun "Ohimin" hu hun-ebo hun umu-azuun Jizosi gha bia Kapanom enya ni ugbo ohu suo te ri ebefu; ni Jesu esonni umu-azuun a banye ime ugbo le ni umu-azuun a suo gba gha ebefu pu. 23 Kanj ogeenni, ugbo ndi ozo gha Taiberiasia bia ri nwan ehju ebahun we no ri bredi oge Di-nwonni-enyi gi yegu ekele. 24 Oge ndi hu gi nwan hun ni ke Jesu ke umu-azuun a arizi ebahun, we le enwen we no banye ugbo ndi hu chosomme Jesu shi Kapanom'.

Jesu Wu Ihien-oriri Hu Hun E Ye Ndun

25 Oge we gi hun Jesu azuun "ohimin" hu hun-ebo, we no si a, "Onye-nkuzi, elee oge k'i gi puha ebeni?" 26 Jesu no za we, si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, unu ri a cho m make ni unu ri bredi, o jun unu efu, ele make ni unu hun orun-atumanya ndi hun m run. 27 Egile ni ifiri ihien-oriri hun e wiwini a rungbu enwen unu, ka gi ni ifiri ihien-oriri ahun siko d'a to jennin ejen, e ye ndun itebite, rungbu enwen unu, ihien-oriri hu Nwa nke Ihan jenko d'e ye unu; make ni iya wu Nwa nke Ihan ke Chuku wu Nedi tume."

28 We no si a, "Ki enyi jenko d'a run hun wu orun Osolobue cho ni enyi run?"

29 Jesu no za we, si, "Onwan wu orun Osolobue cho ni unu run: O cho ni unu kweri ni onye hun o zihē."

30 We no si a, "Elee orun-atumanya k'i jenko nwan d'a runghosi enyi keni enyi hun a, enyi e kweyi ihien i ku? Kiji ke i jenko d'e me? 31 Ndi nedi enyi kanj ri mana ime atu; ya ke we de ime Ekukwo-nsọ, si, 'O ye we bredi gha elu-igwee bia ri.' " 32 Jizosi no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, ele Mozizi ye unu bredi gha elu-igwee bia; Nedi m wu hun ri nwan e ye unu ezigbo bredi gha elu-igwee bia. 33 Make ni bredi Osolobue wu onye hu gha elu-igwee bia, hun e ye uwa ndun." 34 We no si a, "Di-okpa, yeme enyi bredini oge ile."

35 Jizosi no si we, "Mme wu bredi hun e ye ndun. Egun agunko onye hun bia d'e kunrun ni m; egun mirin agunko onye hun kwerini ni m.

36 Kanj, nọke ke m don gwa unu mbu, unu a hunole m, kanj unu e kwerini. 37 Ndi ile Nedi m ye m siko d'a bia d'e kunrun m; a chupuko m onye owule hun bia d'e kunrun ni m." 38 Make ni ele m gha elu-igwee bia d'e me uche m, kanj m bia d'e me uche onye hun zihē ni m. 39 Onwan wu uche onye zihen m: ni etuhuko m onye owule ime ndi ile o ye m, kama, ni m jenko d'a gha onwan weli we Uhuohin-ikpazuun. 40 Make ni uche Nedi m wu ni onye owule hun hun Nwa, kweri n'e, jenko d'e nwon ndun itebite; m siko d'e weli e Uhuohin-ikpazuun.

41 Ndi Ju no denwinwinma n'a make ni o si, "Mme wu bredi hu hun gha elu-igwee bia." 42 We hu a si, "Ele Jesu nwa Josefụ wu onwan—hun enyi marin ndi mun'a? Nani k'o don nwan a si, 'M gha elu-igwee bia?'"

43 Jizosi no za we, si, "Edenwinwinzile ni. 44 O nwonni onye jenko d'a s'eka bia d'e kunrun m mmanj Chuku-Nedi hun zihē ni m d'oha a; m jenko d'e weli onye ahun Uhuohin-ikpazuun. 45 We de e ime Ekukwo ndi-amuma ni, 'Osolobue siko d'a kuzi we ile.' Onye owule hun ri e gon Chuku-Nedi ntin, a munarin a,

ija wu onye hun a bia d'e kunrun ni m. ⁴⁶ (Ele n'o nwe onye hun huntu Chuku-Nedi—onye hu hun gha ebe Chuku ri bia, 'ya suo huntu Chuku-Nedi.) ⁴⁷ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule kwerini nwon ndun itebite.

⁴⁸ Mme wu bre di hun e ye ndun. ⁴⁹ Ndi nedi unu kanj ri mana* hu we ri ime atu, kanj, a nwunhugho we. ⁵⁰ Kanj onwan wu bre di hun gha elu-igwee bia hun o me ni onye ri n'e anwunhunko. ⁵¹ Mme wu bre di hu ri ndun hun gha elu-igwee bia. Onye owule ri bre dini jenko d'a ri ndun jenrin ejen. Bre di hu m siko d'e ye make ufiri ndun ndi ri ime uwa wu ehụ m.”

⁵² “Ya ke ndi Ju ahun no doma ndondo ime we, a si, “Nani ke okennyeni a don ye enyi ehụ a ri?”

⁵³ “Ya Jizosj no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, mmanj unu ri ehụ Nwa nke Ihian, ra edeke e,—unu enwono ndun ime unu. ⁵⁴ Onye ri ehụ m, ra edeke m, o wuru onye nwe ndun itebite; m siko d'e weli e Uhuohin-ikpazuun. ⁵⁵ Make ni, ehụ m wu ezigo ihien-oriri, edeke m wuzikwo ezigo ihien-orira. ⁵⁶ Onye hun ri ehụ m ra edeke m, bi ime m, mme le enwen m bi ime e.”

⁵⁷ “Ke m don ri ndun make ni Chuku-Nedi hun zihē ni m ri ndun, erira ke onye hun ri ni m k'a don ri ndun make ufiri m. ⁵⁸ Onwan wu ezigo bre di hun gha elu-igwee bia; o noni ke ihien ahun ndi mbu ri, omegu a nwunhunkwo we. Onye hun ri bre dini jenko d'a ri ndun jenrin ejen.”

⁵⁹ Ogen Jesu gi ri a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju ri ime obodo Kapanom k'o gi ku ihien ndini.

Oku Hun E Ye Ndun Itebite

⁶⁰ Ndi bu oda ime umu-azuun a a nu ihieni, we no si, “Okuni e zekewo! Onye siko d'a saeka nabanan a?”

⁶¹ Kanj, Jizos' a maringwo ni umu-azuun a ri e denwinwin make ihieni o ku. O no si we, “Onwan k'e me unu ekwerizile? ⁶² Ki unu jenko d'e mezi nwan omeni unu a hun Nwa nke Ihian k'o lako elu-igwee ebe o ri mbu? ⁶³ Mmonso iya suo e ye ndun, ihien ihian mmaka ara ban erere owule: oku ndini m ri a gwa unu wu oku ime-mmon le oku hun e ye ndun. ⁶⁴ Kanj ndi hu ime unu ekwerini.” (Gha isi mbidon lala, Jesu a maringwo ndi hun jenkoleni d'e kweri le onye hun jenko d'e re n'e.) ⁶⁵ O no siji, “Onwan hain m gi si unu n'o nwonna onye jenko d'a saeka bia d'e kunrun m mmanj Chuku-Nedi me e n'o bia.”

⁶⁶ Make onwan, umu-azuun Jesu bu oda no kin-azuun, esonzini w'e.

⁶⁷ Ya Jizosj no si umu-azuun a mmebuo hu, “Unu le enwen unu siko d'a puzide nwan ra?” ⁶⁸ Sajmonu wu Pita no za a, si, “Di-nwonna-enyi, onye ke enyi jenburuko? Iyu nwon oku ndi e ye ndun itebite. ⁶⁹ Enyi e kwerigho, marinzikwo, ni iyu wu Onye-nsọ Osolobe.” ⁷⁰ Jizosj no si we, “Mme hori unu mmebuo, ele 'ya? Kanj onye ohu ime unu wu Ekwensu!” ⁷¹ (Judasi nwa Sajmonu Iskarotu k'o ri e ku, make ni o wu onye ohu ime umu-azuun mmebuo hu bu 'ya jenko d'e re e.)

Isi Nke Esa

Ogen Umune Jesu Keleni Kweri N'e

¹ Omegu, Jesu no ghagbari ime Galili, latogu Judia; o jenhunmeni ime Judia, make ni ndi-ndu ndi Ju ri a cho ni we gbu e. ² Ogen hu, mmemme ndi Ju gi a nodisonme ime Odu* e ruguo. ³ Ya umune Jesu no si a, “O furu ni gha

* **Isi Nke Isin:49** mana: Iya ke we kpọ ihien-oriri hu Osolobe gha elu-igwee zihē ni ndi Izrelụ ime atu ogen Mozizi. * **Isi Nke Esa:2** Livitikosj 23.34

ebeni pu, si Judia, keni umu-azun i hun orun-atumenya ndi i ri a run. ⁴ Makeni o nwonna onye hun a run orun ime nzuzue owuni o cho ni we marin a. Ebe o me ni i ri e me ihien ndini ile, we nwan enwen i ghosi uwa.” ⁵ (Onwan me makeni ke umune e de e kwerini n'e.)

⁶ Ya Jizosi no si we, “Ogen furu ni m e ke ru, kanj ogen ile furu unu. ⁷ Izize unu ezeko uwa, kale izize m e ze we makele m ri a gwa we ni ihien w'e me jo njö. ⁸ Jenme ni nwan mmemmeni, mme le enwen m eke jenko mmemme hunni, makeni ogen furu ni m e ke ru.” ⁹ O kuguu ihienni, o no nodikwo ime Galili.

Jesu E Jen Mmemme-odu

¹⁰ Kanj ogen umune Jesu gi jenneguu mmemme hu, o nozi jennme, kanj nzuzue k'o gi jen.

¹¹ Ndi-ndu ndi-Ju hu a cho a ime mmemme hu, we hu a si, “Elebe k'o ri?”

¹² Ndi ri igunrun risonme ebegu hu a kasonne murinmurin. Ndin si, “Ezigbo ihian k'o wu,” ndini si, “Mba, o rihu e dufie ndi ali.” ¹³ Kanj, makeni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu we, o nwonna onye s'eka ku oku e ifonrin-ifon.

¹⁴ Ogen mmemme hu gi ruguu ahanmahan, Jizosi no si Ulo-nsö d'a kuzime.

¹⁵ O no tu ndi-ndu ndi Ju enya, we no si, “Nanj ke okennyeni don marin ihien oda enina, bu o ke jentu ozunzun owule?” ¹⁶ Jesu no za we, si, “Nkuzi m ele nke m kanj nke onye zihé ni m ro. ¹⁷ Oméni ihian a kwademe obi e n'o jenko d'e me uche Osolobue, onye hu siko d'a marin oméni nkuzi m gha éka Osolobue bia ra m gi iken m e ku. ¹⁸ Onye hun e gi iken e e ku ri a cho ni we ja a mma; kanj onye ri e me ni we ye onye zihen'e ogho wu onye ezioku, ntü a ri ime e.”

¹⁹ “Mozizi ye unu Iwu, ele 'ya? Kanj o nwonna onye ohu ime unu hun e donme Iwu hu. Ki hain unu gi a cho ni unu gbu m?”

²⁰ Igunrun hu no za, si, “Eje-mmön ri ime i! Onye ri a cho n'o gbu i?”

²¹ Jesu no si, “M run orun-atumenya ohu, o no tu unu ile enya. ²² Mozizi ye unu iwu ikwa-ugun. (Kanj ele Mozizi bidon ikwa-ugun, ndi nedi unu kanj bidon e.) Unu a kwade okennyé ugun Uhuohin Izu-iken keni unu hun uzö mezu iwu hu. ²³ Oméni we hu a kwa okennyé ugun Uhuohin Izu-iken amangbe w'a dan Iwu Mozizi, ki hain unu gi e we ni m iwe makeni m zuochanrin okennyeni ehü a ile Uhuohin Izu-iken? ²⁴ Ahanzile ni enen ke unu hun a, kama, e leban ni ihien enya ohunma keni unu hun uzö han enen ri mma.”

Onye Ke Jesu Wu?

²⁵ Ya ndi hu ime ndi Jerusalem no si, “Ele onwan wu okennyé hu ndi-ndu ri a cho ni we gbu? ²⁶ Lee e nwan k'o ri ebene e ku oku id'enya ihian ile, a gba w'a nkintin! A maringwode we nwan ni 'ya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume ra? ²⁷ Kanj enyi a maringho ebe okennyeni gha bia; ogen Kraisti jenko d'e gi bia, o nwonna onye jenko d'a marin ebe o gha bia.”

²⁸ Ogen Jesu gi ri a kuzi ime Ulo-nsö, o no weshi olu elu, si, “Ezie, unu a maringwo m, marinzikwo ebe m gha bia! Kanj, egin m ihien éka m bia; onye hun zihé ni m furu we gi don enya—'ya ke unu marinleni! ²⁹ A maringho m'a makeni m gha ebe o ri bia, 'ya zihé m.”

³⁰ “Ya we no cho ni we nwunrun a; kanj o nwonna onye metu a éka, makeni ogen e e ke ru. ³¹ K'osileri, ndi bu oda ri ebegu no kwerini n'e; we hu a si, “Ogen Kraisti wu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume, k'e gi bia, n'o runkaré okennyeni orun-atumenya?”

E Zi We Ndi-unakpa Ulo-nsö D'a Nwunhan Jesu

³² Ndi Itu-Farisi a nu ke igunrun hu ri e ku ihien ndini we banyeni Jizosi, 'ya ndi-isi nchu-ejan le ndi Itu-Farisi no zi ndi unakpa Ulo-nsö d'a nwunhan a.

³³ Jizọsị nọ sị, “M jenkọ d'e sọn unu nọdị ẹkẹrẹ, omẹguu, a laburu m onye hun zihẹ ni m; ³⁴ unu jenkọ d'a cho m, kanị, unu ahunko m; ebe m ri, unu e ri-eka bia.” ³⁵ Ndị-isi ndi Ju nọ sị ibe wẹ, “Elebe ke okennyeni cho n'o jẹn, hun ẹnyi jenkoleni d'a hun a? O cho n'o jẹn alị ndi Griki—alị ndi wulenị ndi Ju—ebe ndi nke ẹnyi risonme d'a kuzimẹ ime igunrun ndi wulenị ndi-Ju? ³⁶ K'o gi ihienni e ku: 'Unu siko d'a cho m, kanị, unu ahunko m; ebe m ri, unu asako ẹka bia a.'?”

Mirin Hun E Ye Ndun

³⁷ Uhuohin ikpazuun mmemme hu, hun wu uhuohin kachanrin mkpa, Jesu nọ wuzo oto, yi oro, sị, “Omẹni o nwon onye egun mirin ri a gun, 'ya bia d'e kunrun m n'o ra! ³⁸ Onye owule hun kwerini ni m, ya ra; o siko d'a ri n'a ke Ehuho-nsọ don ku:

‘Mirin hun e ye ndun
jenko d'a gha ime ẹ
e hupuha ke iyi.’”

³⁹ Jizọsị gi onwan e ku oku Mmon-nsọ hun ndi kwerini n'ẹ jenkọ d'e nwehen. W'e ke ye wẹ Mmon-nsọ oge hun makeni Jesu e ke banye ogho a.

Igunrun Hu E Kebe

⁴⁰ Oge wẹ gi nu oku ndini, ndi hu ime igunrun hu nọ sị, “Ezioku, onwan wu onye-amuma Hu pu-ichen.” ⁴¹ Ndị ozo sị, “Onwan wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume!” Kanị ndi hu ime wẹ sị, “Kraisti k'a ghadẹ nwan Galili bia ra?! ⁴² Ehuho-nsọ e kuguon'a ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, siko d'a gha ebọn Defidi puha; n'o siko d'a gha Betulehem, obodo Defidi te bi bia?” ⁴³ Oku banyeni Jizọsị nọ kebe igunrun ahun. ⁴⁴ Ndị hu ime wẹ te cho ni wẹ nwunrun a, kanị o nwonni onye metu a ẹka.

Ndi-ndu Ndi Ju A Ju N'e Kwerikoni We Jesu

⁴⁵ Oge ndi-unakpa Ulo-nsọ ahun gi kinhen azuun d'e kunrun ndi-isi nchuejan le ndi Itu-Farisi, wẹ nọ juma wẹ, sị, “Ki haịn unu gileni wehe ẹ?” ⁴⁶ Ndị unakpa Ulo-nsọ hu nọ za, sị, “O nwonni onye kutu oku ke okennyeni!”

⁴⁷ Ndị Itu-Farisi nọ ju wẹ, sị, “E dufieguozide wẹ nwan unu nwen ra? ⁴⁸ O nwongho kaka akpu onye-ndu mobu onye Itu-Farisi ohu unu marin hun kwerini n'ẹ? ⁴⁹ Igunrunni amarin Iwu Mozizi, ndi wẹ bu onu ke wẹ wu.”

⁵⁰ Nikodimosi hun jẹn d'e kunrun Jesu mbu, hun wu onye ohu ime wẹ nọ sị wẹ, ⁵¹ “Iwu ẹnyi a made ihian ikpe bu ebuni wẹ uzọ nu onu a mobu chopuha ihien o me ra?”

⁵² Wẹ nọ za, sị, “I wuzide onye Galili ra? Mu Ekwkwo-nsọ n'i marin ni onye-amuma ara gha † Galili bia.” [⁵³ Onye owule nọ lashi iwe ẹ.

Isi Nke Eṣaṭo

Okpoho Hu Zo-uku-ye-ofia

¹ Kanị, Jesu nọ si Ugu Olivu. ² O ru uzọ-utuntun, o kinhenzi Ulo-nsọ. Ndị hu ile nọ bia d'e kunrun ẹ, o nọ nọdị alị, kuzimẹ wẹ.

³ Ya ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi nọ wehe okpoho ohu wẹ nwun ebe o ri a zo-uku-eye-ofia. Wẹ nọ bu ẹ tume ihun ihian ile. ⁴ Wẹ nọ sị Jizọsị, “Onye-nkuzi, wẹ nwun okpohoni ebe o ri a zo uku e ye ofia. ⁵ Imẹ Iwu, Mozizi sị ẹnyi gi omuma magbu okpoho nọ ẹnina, kale, k'i k'e ku nwan banyen'ẹ?” ⁶ (Wẹ ju a ihienni ni wẹ gi ẹ kwondon Jizọsị, keni wẹ hun ihien wẹ k'a sị ni ya k'o me.) Ya ke Jizọsị nọ hulua alị, gi mkpoin-eka a demẹ ihien alị. ⁷ Oge wẹ gi to a

† **Isi Nke Eṣa:52** ...onye-amuma hu pu-ichen aghako...

ju a, o nọ lihi ọtọ, si wẹ, “Onye ọwụlẹ ime unu metuleni njo, 'ya bu ụzọ ma a omuma.”⁸ 'Ya o nọ huluazi ali, demẹ ihien ali.⁹ Ogen wẹ gi nọ ihienni, wẹ ile nọ puma, ohu-ohu, ndi kani bu ụzọ puma, d'e ru n'ọ hodu Jizosi sọ; okpoho hu turuhukwo ebefu ihun Jizosi.¹⁰ 'Ya Jesu nọ lihi ọtọ, si a, “Okpoho, elebe ke wẹ ri? O nwonni onye ma i ikpe?”¹¹ O nọ si, “Di-okpa, o nwonni.” Jizosi nọ si a, “Mme nwen ẹ amakokwo i ikpe. Jenme. Kani, gha kikenni jenme, emezile njo.”]

Jizosi Wu Ukpe Uwa

¹² Jizosi nọ siji ndi ahun o te ri a kuzi, “Mme wu ukpe uwa. Onye ọwụlẹ hun ri e sonni m aghako ime ishi, kama, o siko d'e nwon ukpe hu hun e ye ndun.”

¹³ Ndi-Farisi nọ shiari a, si, “I ri nwan a shiani enwen i eri, egiko wẹ eri i don.”

¹⁴ Jesu nọ za, si, “Osun'a ni m shia ni enwen m eri, eri m furu wẹ gi don, makele a maringho m ebe m gha bia le ebe m jenko. Unu amarin ebe m gha bia mobu ebe m jenko.¹⁵ Unu e gi ihien enya e legha a han enen. O nwonni onye m'a hannii enen.¹⁶ Kani o sọ n'a ni m jenko d'a han enen, enen m'a han wu ezioku, make ni ele mme sọ a han a, kama mme le Chuku-Nedi hun zihę ni m gba a han a.”

¹⁷ Ime Iwu unu, wẹ de ẹ ni eri mmadu ebuo ke wẹ gi e don.¹⁸ M ri a shiani enwen m eri; Nedi m hun zihę ni m ri a shiazikwo ni m eri.”¹⁹ 'Ya wẹ nọ si a, “Elebe ke Nedi i ri?” Jesu nọ za, si, “Unu amarin m, unu amarinzikwo Nedi m. Omele unu marin m amarin, nke unu a marinzikwo Nedi m.”

²⁰ Jesu ku ihien ndini ogen o gi ri ehu ebe w'e buche oyiye ime Ulo-nsọ a kuzi, bu o nwonni onye nwunrunn'a make ni ogen ẹ e ke ru.

Ebe Jesu Gha Bia Le Ebe O Jenko

²¹ Jizosi nozi gwa wẹ, si, “M jenko d'a pu; unu siko d'a cho m—kani unu jenko d'a nwunto ime njo unu. Unu asako ẹka bia ebe m jenko.”

²² Ndi-ndu ndi Ju nọ si, “O si ni enyi asako ẹka bia ebe o jenko. 'Ya wu n'ọ jenko d'e gbude nwan enwen ẹ ra?’ Iya k'o gidę nwan ihienni e ku ra?”

²³ Jizosi nọ za wẹ, si, “Unu gha ibe ali bia, kale m gha elu bia. Unu wu nke uwan, kani ele m nke uwan.²⁴ 'Ya hain m gi gwa unu ni unu siko d'a nwunto ime njo unu. Unu jenko d'a nwunto ime njo unu mmani unu kweri ni m wu onye ahun m si ni 'ya ke m wu.”

²⁵ Wẹ nọ si a, “Onye k'i wu?” Jesu nọ si wẹ, “Thien hu m gwa unu isi mbidon ke m wu.²⁶ M nwon ihien bu oda m k'a saeka ku banyeni unu, ihien bu oda m'e gi ma unu ikpe; kani, onye hun zihę ni m furu wẹ gi e don enya, m rihu a gwa uwa ihien ndi m nu onu a.”²⁷ (Kani aghotan wẹ n'ọ ri a gwa wẹ banyeni Chuku-Nedi.)²⁸ 'Ya Jizosi nọ si, “Ogen unu jenko d'e gi wesi Nwa nke Ihian enu ke unu jenko d'e gi marin ni m wu onye m wu—Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume—ni m'a ra gi uche m me ihien ọwule, kama, ni m ri a gwa unu ihien ndini wẹ ke Nedi m don kuzi m.²⁹ Onye hu zihę ni m noyeni m anoyeni; o natoni m, make ni ogen ile ke m gi e me ihien a sun'a.”

³⁰ Ogen o gi ri e ku ihien ndini wẹ, ndi bu oda nọ kweri.

Ezioku Jenko D'e Me Unu Weri Enwen Unu

³¹ Jizosi nọ si ndi Ju hun kwerini n'e, “Omēni unu e son nkuzi m, 'ya wu unu wu umu-azuun m nke-esi.³² Unu me ẹ, unu jenko d'a marin ezioku, ezioku jenko d'e me unu nwonrin enwen unu.”³³ Wẹ nọ za a, si, “Enyi wu umu Ebrahim, enyi awutuni igbon onye ọwule. K'i ri a sini, 'Unu jenko d'e weri enwen unu?’”³⁴ Jesu nọ si wẹ, “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ọwule hun e me njo wu igbon njo.³⁵ Igbon ara nwon onodi ime ezi-le-ulo jenrin ejen, kani, nwa

nwon onodi ime ezi-le-ulo jenrin ejen. ³⁶ 'Ya wu, omeni Nwa Osolobue me unu weri enwen unu, unu jenko d'e nwonrin enwen unu nke-esi. ³⁷ A maringho m ni unu wu umu Ibrahim, kanj unu ri nwan a cho ni unu gbu m, make ni oku m enwon onodi ime unu. ³⁸ M'e ku ihien m hun ebe Nedi m ri, kale unu e me ihien unu nu onu nedi unu.'

³⁹ We no za a, si, "Ibrahim wu nedi enyi." Jesu no si we, "Omeni ezie ro ni unu wu umu Ibrahim, nke unu hu e me ihien Ibrahim me. ⁴⁰ Kanj unu cho nwan ni unu gbu m, onye hun gwa unu ezioku hun m nu onu Osolobue. Ibrahim e meni ihien no erira! ⁴¹ Unu rihu e me ihien nedi unu e me."

We no si a, "Enyi ele umu owu; Osolobue le enwen e suo wu Nedi enyi nwon."

⁴² Jizosi no si we, "Omeni Osolobue wu Nedi unu, nke ihien m a suo unu, make ni m gha ebe Osolobue ri bia; iya me m nwan ri ebeni. Ele mme gi ihien aka m bia, iya zihem. ⁴³ Ki hajin unu gileni a ghota ihien m ri e ku? Unu ari a ghota make ni unu asani aka nabanhan oku m.

⁴⁴ Unu wu nke Ekwensu nedi unu, ihien Ekwensu nedi unu cho ke unu cho nwan ni unu me. Ogbu-ochu k'o wu gha isi mbidon lala; o kwadontuni ezioku—make ni ezioku ari ime e. O gha a tu ntu, o nwonni ihien o wu ebe o ri, make ni onye ntu le nedi ntu ile k'o wu. ⁴⁵ Ya hajin unu gileni kweri ihien m ri e ku, make ni m ri e ku ezioku. ⁴⁶ Onye ime unu siko d'a saeka ghosi ni m me njo? O me nwan ni ezioku ke m ri a gwa unu, ki hajin nwan unu gileni kweri ihien m ri e ku? ⁴⁷ Onye owule hun wu nke Osolobue e gi oku Osolobue e don. Ihien hajin unu gileni e gi oku Osolobue e don wu ni unu ele nke Osolobue."

Jizosi Le Ibrahim

⁴⁸ Ndi-ndu ndi Ju no za a, si, "Ele ezioku ke enyi ri e ku ni i wu onye Sameria, ni eje-mmom ri ime i?" ⁴⁹ Jesu no za a, si, "Eje-mmom a ri ime m; m'a gbaye Nedi m, kanj unu ara gbaye m. ⁵⁰ Ari m e me ni we ye m ogho; kanj, o nwongho onye ri e me ni we ye m ogho—Nedi m ro; iya a han enen. ⁵¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule me ihien m ku ahunko onwun, kaka."

⁵² Ndi Ju no si a, "O wegwo nwan enyi enya ohunma-ohunma ni eje-mmom ri ime i! Ibrahim le ndi-amuma a nwungho, kanj i si, 'Onye owule hun donme oku m ahunko onwun.' ⁵³ 'Yu ka nedi enyi wu Ibrahim hun nwunni le ndi-amuma ndi nwunzikwo onwun? Onye k'i ro ni 'ya ke i wu?'"

⁵⁴ Jizosi no za a, si, "M ja enwen m mma, ojja-mma m wu ihien mmaka. Onye hun a ja m mma wu Nedi m, hun unu si ni 'ya wu Osolobue unu, ⁵⁵ bu unu amarin a, kale a maringho m'a. M si n'a marin m'a, m jenko d'a wu onye ntu ke unu; kanj a maringho m'a; m'e me ihien o ku. ⁵⁶ Nedi unu kanj wu Ibrahim ghogho n'o jenko d'a hun ogen m; o hun a, efo no suo a usuo."

⁵⁷ 'Ya ndi Ju no si a, "Y'e ke ru ahua iri-kwasi-ogunnai, y'a hunole Ibrahim?"

⁵⁸ Jesu no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, ni we d'a mu Ibrahim, m ri aril!"

⁵⁹ 'Ya we no tuturu omuma ni we ma a, kanj Jesu no wari, gha ime Ulo-nso pu.

Isi Nke Itenei

Jizosi A Zuo Okennywe We Mu Enya-ishi

¹ Ogen Jizosi gi ghafeko, o no hun onye enya kpu-ishi kete w'a mul'a. ² Umuzazuun a no ju a, si, "Onye-nkuzi, onye me njo hun we gi mu okennyeni enya-ishi, iya le enwen ra ndi mun'a?" ³ Jesu no za a, si, "Eleni okennyeni mobu ndi mun'a me njo, kanj we mu a enya-ishi keni iken Osolobue hun uzo puha ifon ime ndun

a. ⁴ Ẹnyi siko d'a gha a run ọrun onye hun zihẹ ni m ebe eki kelẹni gi, makẹni, ohi gba, o nwonni onye jenko d'a saeka run ọrun. ⁵ Hunni m ri ime ụwa, mme wu ukpe ụwa."

⁶ Ogen o gi kuguu ihienni, o no ju eson to ali, gi eson hu memẹ urua, gi ẹ te onye ẹnya-ishi hu ẹnya. ⁷ O no si a, "Jenme d'e fin ihun ime mirin Siluam." (Ali ẹfanni wu "E zijenguo.") O no jen d'e fin ihun ẹ, o no leghama ụzo, luaha. ⁸ Ndi nochimen'e le ndi marin n'ọ te riọ urio hu a si, "Onwan ele onye hu a nodi ali a riọ urio?" ⁹ Ndi hu ime we hu a si, "Iya ro." Ndi ozo si, "Mba, ele ya; kanị o yi ẹ eyi."

Kanị 'ya nwen no si, "Egheẹ, mme wu okennyẹ hu." ¹⁰ We hu a ju a, a judonzi, a si, "Nani k'i don nwan leghama ụzo?" ¹¹ O no si, "Okennyẹ hu w'a kpo Jizosi/Jesu memẹ urua gi ẹ te m ẹnya, o no si m, 'Jen Siluam d'e fin ihun.' 'Ya m no jenme d'e fin ihun, m no leghama ụzo!" ¹² We no ju a, si, "Elebe k'o ri?" O no si, "Amarin m."

Ndi Itu-Farisi E Leban Nzuoři Hu Ẹnya

¹³ We no weri onye hu ẹnya te kpu-ishi jenni ndi Itu-Farisi. ¹⁴ (Uhuohin Izu-iken ke Jesu memẹ urua gi ẹ shiapu a ẹnya.) ¹⁵ 'Ya ndi Itu-Farisi no juma a k'o don leghama ụzo. O no si we, "O bu urua che m ẹnya, e fin m ihun m—e leghamaguo m nwan ụzo." ¹⁶ Ndi hu ime ndi Itu-Farisi no si, "Okennyeni ele nke Osolobue makẹni o rinị e donme iwu Izu-iken." Ndi ozo si, "Nani ke onye-njo don saeka a run ọrun-atumẹnya ndini?" We no kebe. ¹⁷ We no siji onye ẹnya-ishi hu, "K'i nwon y'e ku banyen'e, ebe o me ni 'ya shiapu i ẹnya?" O no si, "O wu onye-amuma."

¹⁸ Ndi-ndu ndi Ju e te kwerini ni ẹnya te kpu ẹ ishi d'e ru n'a kpo we ndi mun'a. ¹⁹ We no ju ndi mun'a, si, "Onwan wu nwa unu hun unu si ni unu mu a ẹnya-mpin? Nani k'o don nwan leghama ụzo?" ²⁰ Ndi mun'a no za, si, "Enyi a maringho ni onwan wu nwa ẹnyi; ni ẹnyi mu a ẹnya-mpin. ²¹ Kanị, ẹnyi amarin k'o don nwan leghama ụzo mobu onye shiapu a ẹnya. O ruguo ogo; jun'a. 'Ya siko d'e ku onu a." ²² (Ndi mu n'a ku erira makele egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu we. Makẹni, ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamaole ni onye hun jenko d'a si ni Jesu wu Kristi, Onye Hu Osolobue Tume, a chupu w'a ime ulo-ofufe. ²³ Ya hain ndi mun'a gi si, "O ruguo ogo; jun'a.")

²⁴ Ya we no kpozi okennyẹ hu ẹnya te kpu ishi, jumazi a ajuju nke mgbe ẹbuo, si a, "Ku ezioku n'i ye Osolobue ogho! Ẹnyi a maringho ni okennyeni wu onye-njo." ²⁵ O no za, si, "Amarin m omeni o wu onye-njo mobu ele onye-njo. Kanị ihien ohu m marin wu ni ẹnya te kpu m ishi, kale, e leghamaguo m nwan ụzo!" ²⁶ Ya we no si a, "K'o me i? Nani k'o don shiapu i ẹnya?" ²⁷ O no si we, "A gwaguo m unu, kanị unu eginị ẹ don; ki hain unu gi a cho ni unu nuzi a? Unu chozikwo ni unu wuru umu-azuun a?"

²⁸ Ya we no kpoma a iyi, si, "Nwa-azuun a k'i wu, kanị ẹnyi nwen wu umu-azuun Mozizi. ²⁹ Ẹnyi a maringho ni Osolobue gwa Mozizi oku, kanị nke okennyeni, ẹnyi amarinde ebe o gha bia!" ³⁰ Okennyẹ hu no za, si, "Onwan wu ihien a tu ẹnya! Unu amarin ebe o gha bia, bu o shiapu m ẹnya. ³¹ Ẹnyi a maringho ni Osolobue ara gon onye-njo ntin, kanị o gon onye hun e fe n'e le onye hun e me uche ẹ ntin. ³² Kete ụwa e bidonle, anutuni we ni onye owule shiapu ẹnya onye we mu ẹnya-mpin. ³³ Owule okennyeni ele nke Osolobue, o ke sa eka me ihien owule."

³⁴ We no za a, si, "Ime njo ke we nocharin mu i; i ri nwan a cho ni kuzi ẹnyi?!" We no chupu a ime ulo-ofufe.

Enya-ishi Ime-mmọn

³⁵ Ogẹn Jizọsị gi nū nị a chupuguo w'a, o hūn a, o nọ sị a, "Y'e kwerigho nị Nwa nke Ihian?"

³⁶ O nọ za, sị, "Onye k'ọ wu di-okpa? Gwa m, keni m hūn ụzọ kweri n'e!"

³⁷ Jizọsị nọ sị a, "Y'a hūnguo a—onye hūn rị e du i e ku oku ro."

³⁸ O nọ sị, "Di-nwonn-enyi, e kwerigho m." O nọ sekpu alị, fe e.

³⁹ Jesu nọ sị, "M bia ụwanị d'a han enen, keni ndị enya-ishi leghama ụzọ, ndi hūn e legha ụzọ a wuru ndi enya-ishi."

⁴⁰ Ndi Itu-Farisi nokunme n'e a nū ihienni o ku, we nọ ju a, sị, "Enyi wuzikwo ndi enya-ishi?"

⁴¹ Jizọsị nọ za we, sị, "Omēni unu wu ndi enya-mpin, we e ke sị nị unu me njọ; kale, ebe unu sị nị unu hu e legha ụzọ, njọ unu hukwonị unu."

Isi Nke Iri*Ilu Jesu Gi Ezigbo Onye-ndu Atunrun Ta*

¹ "Ezioku ke m rị a gwa unu, onye owule hūn ghaleni onumuzo banye ime ụlọ-atunrun, kanị o gha ụzọ ozo nyinban, onye ahun wu onye-ohin le onye e chekin ihian ụzọ a napu a ihien e. ² Onye hu gha onumuzo banye, 'ya wu onye-ndu atunrun ndi hu. ³ Iya ke onye nche a kpogu nị ụzọ; atunrun ndi hu e gon ntin olu e. O kpo atunrun a efan, o dupuha we. ⁴ O wepuhaguu we ile wu ndi nke e, o buruni we ụzọ; atunrun ndi hu e son e makeni we marin olu e. ⁵ Esokko we onye we marinleni, kama, w'a gban'a oso, makeni amarin we olu e."

⁶ Jizọsị gi iluni gwa we oku, kanị a ghotani we.

Jizọsị Wu Ezigbo Onye-ndu Atunrun Hu

⁷ Ya Jizọsị nọzi sị we, "Ezioku ke m rị a gwa unu, mme wu onumuzo atunrun gha a banye. ⁸ Ndi ozo ile bu m ụzọ bia wu ndi ohin le ndi e chekin ihian a napu a ihien e; kanị atunrun ndi hu egonni we ntin. ⁹ Mme wu onumuzo. Onye owule hūn gha m banye siko d'e nwon nzuopuha; o jenko d'a gha e jen, a lua, a hunsomē efifia o siko d'e ri. ¹⁰ Onye ohin ara bia wezuka n'o bia n'o zun, n'o gbu le n'o tikpo, kanị m bia keni we nwon ndun, nwon e mmagi-mmagi."

¹¹ "Mme wu ezigbo onye-ndu atunrun. Ezigbo onye-ndu atunrun gi ufiri atunrun e ye ndun a. ¹² Nke onye we wehu orun, hūn wulenị onye-ndu atunrun ndi hu, hūn atunrun ndi ahun wulenị nke e, o hūn eworo* k'ọ lala, o la atunrun ndi hu to, gbapu—eworo hu nwunrun we, o chuziza we. ¹³ Onye we we orun a gbapu makeni o wuhu onye we we orun, ele iya nwon atunrun, o nwonni ihien o kpo atunrun ndi hu.

¹⁴ Mme wu ezigbo onye-ndu atunrun. A maringho m atunrun m; atunrun m a maringhozi m—¹⁵ rike ke Nedi m don marin m, a marin m Nedi m. M rị e ye ndun m make ifiri atunrun. ¹⁶ M nwon atunrun ndi ozo rileni ime igunrunni. M jenko d'e wehezi we. We jenko d'e gon ntin olu m, keni o wuru igunrun ohu le onye-ndu ohu. ¹⁷ Ihien m suo Nedi m makeni m rị e we ndun m e ye keni m werizi e. ¹⁸ O nwonni onye rị a napu m ndun m; kama, mme rị e gi uche m e ye e. O rị m eka iyen'e; o rizi m eka iwerizin'e. Nedi m sị m me ihienni."

¹⁹ Ya ke ndi-ndu ndi Ju nọ kebezi make ihien ndini o rị e ku. ²⁰ Ndi bu oda ime we hu a sị, "Eje-mmọn rị ime e; era rị a pu a! Ke enyi rị e gonn'e ntin?" ²¹ Ndi ozo hu a sị, "Oku ndini ele oku onye eje-mmọn rị ime e. Nị eje-mmọn saeka shiapu enya onye enya-ishi?"

* Isi Nke Iri:12 Grikli: wofu

A Ju Wę Jesu

²² Ogen hụ wụ ogen oyi. Wę rị ime Jerusalem, e me Mmemme wę gi e don Ulo-nsọ nsọ†, ²³ Jizosị ghako etu-ulo Solomonu hun rị Ulo-nsọ, ²⁴ 'ya ndi-ndu ndi-Ju no fihunme e, si a, "Elee ogen ke y'e komeru enyi obi elu? Omeni 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, gwapu enyi?"

²⁵ Jizosị no za, si, "A gwagwo m unu, kani unu ekwerini. Orun-atumenya ndi m gi efan Nedi m a run wu osheri m; ²⁶ kale unu ekwerini makele unu ele atunrun m. ²⁷ Atunrun m a maringho olu m; a maringho m we; w'e son m eson. ²⁸ Mm'e ye we ndun itebite; alako we ntikpo. O nwonni onye siko d'a napu ni m we. ²⁹ Nedi m hun we we che m aka ka ihien ile; o nwonni onye jenkọ d'e ri-eka wepu we aka Nedi m."

³⁰ "Mme le Nedi m wu ohu."

³¹ Ndi-ndu ndi-Ju no burusonmezi omuma, cho ni we magbu e. ³² Jizosị no za we, si, "A runghosiguo m unu orun-oma bu oda gha aka Nedi m bia: elee hun ime we ke unu jenkọ d'e gini ufiri e ma m omuma?" ³³ Ndi-ndu ndi-Ju no za, si, "Ele orun ri mma ke enyi k'a ma n'i omuma, kani, aru i ku. Make ni ihian mmaka ki wu bu i ri e weri enwen i ni wu Osolobue." ³⁴ Jesu no za we, si, "Ele we de e ime Iwu unu, si, 'M si ni unu wu chi.' ³⁵ Ebe o me ni w'a ra s'eka gbehuto oku ri ime Ehuhuo-nsọ, omeni o kpo ndi hu we zijen ni oku Osolobue mbu 'chi', 'ndi ri ke Chuku', ³⁶ nani ke unu gi ri a si ni, mme, hun Chuku-Nedi don nsọ zihę ime uwa, ri e ku aru, make ni m si, 'M wu Nwa Osolobue'? ³⁷ Omele arj m a run ihien Nedi m a run, egile ni ihien m ku don. ³⁸ Kani omeni m hu a run we, osuon'a ni unu egin ihien m ku don, gi ni orun-atumenya ndi m run don, keni o we unu enya ni Chuku-Nedi ri ime m, mme nwen ri ime Chuku-Nedi."

³⁹ 'Ya we no chozi ni we nwunrun a, kani o no gbunahin we.

⁴⁰ Jizosị no kin-azuun, fetu Iyi Jodani, si ebegu Jonu no me mirin-Chuku ogen mbu, o no nodi ebegu. ⁴¹ Ndi bu oda no bia d'e kunrun e, we hu a si, "Jonu a runni orun-atumenya kaka akpu-ohu, kani, ihien ile Jonu ku banyeni okennyeni wu ezioku." ⁴² Ndi bu oda no kwerini Jesu ebahun.

Isi Nke Mmanaj

Onwun Lazarosị

¹ O nwon okennyę ohu w'a kpo Lazarosị hun emu ri a ku. Onye Betani, obodo Meri le nwenę e okpoho wu Mata ro. ² Merini wu hun hu uden e shin ohunma ye Di-nwonni-enyi wu Jesu uku, gi ntutu e fikori a; nwenę e wu Lazarosị ke emu ri nwan a ku. ³ 'Ya umunę-ikpoho ebuoni no zi ozi jenni Jizosị, si, "Di-nwonni-enyi, emu ri a ku onye ahun ihien e a sụo i."

⁴ Kani, ogen Jizosị gi nu ihien ni, o no si, "Emuni ele nke onwun, kama, o k'e wehęni Osolobue ogho; o jenkọ d'a wu uto Nwa Osolobue jenkọ d'e gi nwonhen ogho." ⁵ (Ihien Mata le nwenę-e-okpoho wu Meri lezi Lazarosị a sụokwo Jesu asuo.)

⁶ O nuguu ni emu ri a ku Lazarosị, kuguu ihien ni o ku, o no nodi ebegu o ri akpu-uhuhin ebuo.

⁷ Omeuguu, o no nwan si umu-azuun a, "Ni enyi kin ni azuun si Judia." ⁸ Umu-azuun a no si a, "Onye-nkuzi, o ke te ndi Ju cho ni we ma i omuma ebegu, i choke ni kinzi ebegu?" ⁹ Jesu no si, "Ele mgbahunme okuloku mmebuo ke anwun gi a ri elu? Ndi hun a ghahunme ebe eki ri elu ara kpoğburu, make ni we gi ukpe uwanę e legha uto. ¹⁰ Kani ndi hun a ghahunme ime ukinkin a kpoğburu

akpogburu, make ni ukpe a ri ime we.”¹¹ Ogen o gi kuguu ihienni, o nozi si we, “Uran e buruole owu enyi wu Lazarosi, kale, m jenko ebeku d'a kpotien e.”

¹² Umụ-azuun a no si a, “Di-nwonna-enyi, omeni o ri uran, o siko d'a ri mma.”

¹³ (Jizosi gi e e ku ni o nwunhuguo, kanj we ri e ro n'o ri e ku uran mmaka.)

¹⁴ Ya Jizosi no gwapu we, si, “Lazarosi a nwunhuguo,¹⁵ kanj, make ufiri unu, efo ri a suo m usuo ni ari m ebahun, make ni o k'e me unu kwere. Kanj, bia ni nwan ni enyi jen d'e kunrun e.”¹⁶ Tamosi (hun w'a kpo Ejime) no si umu-azuun ibe e, “Ni enyi nwan jenzi, keni enyi son onye-nkuzi nwun!”

Jesu Wu Onye Hun E Weli Ndi Nwunni

¹⁷ Ogen Jizosi gi ru ebahun, o no hun a ni Lazarosi a riote ime ili kete akpu-uhuhin eno.¹⁸ Betani nokunme Jerusalem, egbata we wu ihiem rike maili ebuo.

¹⁹ Ndi Ju bu oda a ghaole Jerusalem bia d'e kunrun Meri le Mata ni we roko we obi make onwun nweke-ke-okenny.

²⁰ Ogen Mata gi nu ni Jizosi lala, o no jenme d'e kunrun e, kanj Meri nodi ali ime ulo.²¹ Mata no si Jesu, “Di-nwonna-enyi, omeni i te ri ebeni, nweke m e ke nwun.²² Kanj a marigho m ni ke kikenni o nwunhuguo, Osolobue jenko d'e ye i ihiem owule i ri o a.”

²³ Jizosi no si a, “Nwene i jenko d'a gha onwun lihizi.”

²⁴ Mata no si a, “A marigho m n'o jenko d'e lihi ogen ndi nwunni siko d'e gi lihi Uhuohin-ikpazun.”

²⁵ Jizosi no si a, “Mme wu onye hun e weli ndi nwunni; mme wu onye hun e ye ndun. Ndi hun kwere ni m, o suo n'a ni we nwunhun anwunhun, we siko d'a ri ndun;²⁶ onye owule ri ndun hun kwere ni m anwunko, kaka. Ye gigho a don?”

²⁷ Mata no za a, si, “Eghe Di-nwonna-enyi, e kweregho m ni 'yu wu Onye Hu Osolobue Tume, Nwa Osolobue, hun we ri e lee enya a n'o lala ime uwa.”

Jizosi Kwan Ekwan

²⁸ Ogen Mata gi kuguu ihienni, o no kin-azuun d'a kpo nweke e wu Meri. O no kagwa a, si, “Onye-nkuzi ri ebeni, o ri a kpo i.”²⁹ Ogen o gi nu ihienni, o no lihi oto ozigbo, jen d'e kunrun e.³⁰ Ogen hu Jesu e ke banye ime obodo hu—echen k'o rikwo ebe Mata no kunrun e.³¹ Ndi Ju ahun we le Meri ri ime ulo ri a roko a obi a hun Meri k'o lihi oto ozigbo pu, we no sonme e make ni we ro n'o jenko ili hu d'a kwan ekwan.

³² Ogen Meri gi ru ebeku Jizosi ri, hun Jizosi, o no dann'a ali, si a, “Di-nwonna-enyi, omeni i te ri ebeni, nweke m e ke te nwun!”

³³ Ogen Jizosi gi hun a k'o ri a kwan ekwan, hunzi ndi Ju ndi 'ya le we wi ke we ri a kwan, o no metu a obi oda-oda, futu a.

³⁴ O no si we, “Elebe ke unu liye e?” We no si a, “Di-nwonna-enyi, bia d'e lee e.”

³⁵ Jizosi no kwan ekwan.³⁶ “Ya ndi Ju ahun no si, “Euu, lee ke ihiem e sughan a!”

³⁷ Kanj ndi hu ime we no si, “Onyeni shiapu enya onye enya-ishi, o ke sa eka gbondon okennyeni anwunle?”

Jizosi A Gha Ime Onwun Weli Lazarosi

³⁸ O metukemezi Jesu obi, o no bia ebe ili hu ri. Ili hu wu okporo hun we gi omuma hi-ogbe nukin onu a.³⁹ Jizosi no si, “Nupu ni omuma hu.”

Mata, nweke okennyeni hu nwunhunni no si a, “Di-nwonna-enyi, o siko d'e shin oda-oda, makele o meole akpu-uhuhin eno we li e.”

⁴⁰ Jizòsì nò sị a, “Agwanì m'ì n'ì jènko d'a hùn kẹ Osolobuẹ hihan ogbe omèni y'e kwerigho?”

⁴¹ E nupụ wẹ ọmụma hụ, Jizòsì nọ wesi ẹnya elu, sị, “E kele m'ì Baba, makèni y'a nùguọ ekpere m, ⁴² a marìngụọ m nì y'a nù ekpere m oğen ile, kanì ifrì ndìnì rì ebeni kẹ m gi ku ihienni, keni wẹ kweri nì 'yù zihè m.” ⁴³ Oğen o gi kugụyọ ihienni, ọ nọ gi okèn olu yi oro, sị, “Lazaròsì, pùha!” ⁴⁴ Okènyẹ nwèn nwunni nọ pùha, ẹkwa wẹ sị li ẹ a fùkpumẹ ẹ: ohu fùkpumẹ ọkụ lẹ ẹka, ohu fùkpumẹzi ẹ ihun. Jizòsì nọ sị wẹ, “Tọpụ n'a n'ò jènme.”

E Rini Wẹ Jesu Ngo Keni Wẹ Gbu E
(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Ndị bu ọda ime ndi Ju ahun bia d'a hùn Meri, a hùn ihièn ndi Jesu mẹ, wẹ nọ kweri n'ẹ. ⁴⁶ Kanì ndi hụ ime wẹ nọ jèn d'e kunrun ndi Itu-Farisi, gwa wẹ ihièn Jizòsì mẹ. ⁴⁷ 'Ya ndi Itu-Farisi lẹ ndi-isi nchụ-ẹjan nọ kpọ Ogwa Ndị-isi Nkikwama, sị, “Kì ẹnì jènko nwan d'e mẹ? Lee ni ọrụn-atụmènya ile okènyèni rì a run! ⁴⁸ Omèni ẹnì a nì a rùnsonmẹ ẹnina, ihian ile jènko d'e kweri n'ẹ; oğen hụ, ndi Rom rì a kpinì ẹnì siko d'a bia d'e mẹ ihièn banyen'ẹ, wẹ siko d'e tikpo Ụlọ-nso ẹnì lẹ alì ẹnì!”

⁴⁹ Ya kẹ onyẹ ohu ime wẹ ẹfan a wụ Kayafasi, hùn wụ onyẹ-isi nchụ-ẹjan ahụ hụ, nọ sị wẹ, “Ụnụ a marin ihièn kaka! ⁵⁰ Ụnụ a marin n'ò ka unu mma nì onyẹ ohu nwundonni ihian ile, karì nì ndi alì ẹnì ile a la iwi?” ⁵¹ (Kanì, ezioku rì n'a wụ nì ebe o mẹ ni Kayafasi wụ onyẹ-isi nchụ-ẹjan ahụ hụ, amụma k'ò bu ihièn hụ—nì Jesu jènko d'a nwunni ndi Ju onwun; bụ ọ marin nì amụma k'ò bu. ⁵² Eledè ndi Ju sụọ k'ò k'a nwunni, kanì, keni o gizi onwun a wegbama ndi nke Osolobuẹ ile risonmẹ ebe ile.)

⁵³ Gha uhụohin hụ jènme, ndi-ndu ndi Ju nọ tuma iroro kẹ w'e dọn gbu Jesu. ⁵⁴ Ufiri ẹ, Jesu akpazini ebe ihian rì ime Judia, kama ọ nọ gha ebèhụ pụ, shi obodo ohu w'a kpọ Ifrem, hùn rì egberẹ nọkunmẹ atụ—iya lẹ umụ-azụun a nọ ndi ebèhụ.

⁵⁵ Oğen Mmèmmẹ-Nghafe e rumẹ, ndi bu ọda nọ ghasonmẹ alì ofia si Jerusalem d'e mẹ omènalì w'e gi e dọn enwèn wẹ nso, hùn wẹ gi a kwademe mmèmmẹ hụ. ⁵⁶ Wẹ hụ a cho Jesu, a jù ibe wẹ ebèhụ wẹ wuzo ime Ụlọ-nso, sị, “K'ì ro? Ọ biakode mmèmmèni ra?” ⁵⁷ Oğen hụ, ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi Itu-Farisi e yegụọ wẹ iwu banyeni Jesu: nì ọwunì onyẹ ọwulẹ marin ebe ọ rì, 'ya bia d'a gwa wẹ, keni wẹ hùn ụzọ nwunrùn a.

Isi Nke Mmèbù

E Hukpu Wẹ Jesu Uden
(Mat 26.6-13; Mak 14.3-9)

¹ Oğen o gi hodụ akp'ohin isin nì Mmèmmẹ-Nghafe ru, Jizòsì nọ jèn Bètanì, iwe Lazaròsì, okènyẹ hụ ọ gha onwun weli. ² Wẹ nọ shi nì Jesu ihièn-oriri ẹnìyà ahun. Mata hụ e jèn ozi, e buye wẹ ihièn-oriri ahun; Lazaròsì rì ndi rì e sọn ẹ e ri ihièn-oriri.

³ 'Ya kẹ Meri nọ wẹhẹ uden e shin ohunma nanranì wẹ gi osisi nadì memẹ, hùn wẹ gwalèni. Uden hù k'è jun ihièn nọ kẹ ogo-nta ohu lẹ nkirishi. Ọ nọ hụ e Jesu ụkụ, gi ntutu rì a isi e fikorì a; ishin uden hù nọ kungbama ụlọ hụ ile. ⁴ Kanì onyẹ ohu ime umụ-azụun Jizòsì, 'ya wụ Judasi nwa Iskarotụ (hùn jènko d'e re n'ẹ), nọ sị, ⁵ “Kì haịn wẹ gilèni re udèni, we egbo ẹ ye ndi igbènyẹ? O ruguọ ihièn rikẹ egbo-ọrụn akp'ohin oğun-mmisen.” ⁶ (Elẹ nì ndi igbènyẹ rì a

mkpa haịn o gi ku ihienni. Kani, onye-ohin k'ọ wu: iya nwẹ e dọnmẹ ni Jesu wẹ eghe; o werisonmẹ eghe wẹ ye ẹ dọnmẹ.)

⁷ Kani Jizosị nọ si, “Hatu n'ẹ, n'ọ gi ẹ kwademẹ olili m.

⁸ Unu lẹ ndi igbennye ri ogeń ile, kani mmẹ nwẹn esonko unu nọdi ogeń ile.”

E Rini Wẹ Lazarosị Ngo

⁹ Ndi Ju bu oda a nu ni Jesu ri Betani, 'ya wẹ nọ bia ebahun. Kani, ẹlẹ ifiri Jesu suọ kẹ wẹ gi bia, kani, wẹ chozi ni wẹ hun Lazarosị, hun ọ gha onwun weli.

¹⁰ Ya ndi-isi nchu-ẹjan nọ rimeni Lazarosị ngo ni wẹ gbuzi ya nwẹn, ¹¹ makẹlẹ ufiri ẹ kẹ ndi Ju bu oda gi ri a ju nke wẹ a to, e kwerini Jesu.

Onye Mmēri A Banhan Jerusalem

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹² Ogeń eki gi fon, igunrun hi-ogbe hun bia Mmemme-Nghafe nọ nu ni Jesu lala Jerusalem. ¹³ Ya wẹ nọ werisonmẹ iguru, jẹn d'e kunrun ẹ. Ya wẹ nọ yime, “Ja ni Osolobue mma;

onye ahun gi efan Di-nwonn-ẹnyi bia

wu onye Chuku gozi agozi!

Eghe,

Eze Izrelu

wu onye Chuku gozi agozi.”

¹⁴ Jesu nọ chozi nwa jaki, nyinrin ẹ jẹnmẹ, nọkẹ kẹ Ekwkwọ-nsọ dọn ku—Ehuhọ-nsọ si,

¹⁵ “Obodo Zayonu, a tulẹ egun!

Lee Eze i k'ọ lala,

ọ ri elu nwa jaki.”

¹⁶ Umụ-azun Jesu a ghotani ihienni ogeń hu, kani, ogeń Jesu gi nweringuọ ogho, wẹ nọ nyanhan ni Ekwkwọ-nsọ ku ihienni banyen'ẹ, nyanhanzikwo ni wẹ me n'ẹ ihiẹn ndini.

¹⁷ Ndi ri igunrun ahun wẹ lẹ Jizosị wi ogeń o gi gha ili kpọpuha Lazarosị, ogeń o gi gha ime onwun weli ẹ, hu a gwasonmẹ ndi ozọ ihiẹn meni. ¹⁸ Ya haịn igunrun hu gi bia d'e kunrun ẹ—makeni wẹ nu n'ọ run orun-atumenyani.

¹⁹ Ya ndi Itu-Farisi nọ si ibe wẹ, “Unu hu a hun a?! Ihiẹn ile ẹnyi ri e me a ri a danye kaka! Lee nwan, uwa ile e sonmeguo a!”

Ndi Griki Hun Cho Ni Wẹ Hun Jesu

²⁰ Ogeń hu, o nwẹ ndi Griki hun ri ndi jẹn Jerusalem d'e fe ofufe ogeń mmemme hu. ²¹ Wẹ nọ jẹn d'e kunrun Filipu hun wu onye obodo Besaida ri ime Galili. Wẹ nọ si a, “Di-okpa, ẹnyi cho ni ẹnyi hun Jesu.” ²² Filipu nọ jẹn d'a gwa Anduru, ya wẹ ebubuo nọ wiri jẹnmẹ d'a gwa Jesu.

²³ Jesu nọ za we, si, “Ogeń e ruguo hun w'e gi ye Nwa nke Ihian ogho. ²⁴ M ri a gwa unu ezioku, akpuru-oka nodi nke ẹ akariko ohu suọ wezuka n'ọ dan ali nwunhun. O nwunhun, 'ya wu ọ mi mkpuru oda-oda. ²⁵ Nke ndi hu ndun wẹ ka wẹ mkpa, ndun wẹ siko d'e tuhunahin wẹ; kani, nke ndi hu o me ni ndun wẹ akani wẹ mkpa elu uwan, ndun wẹ k'a rini wẹ—e nwẹ wẹ ndun itebite. ²⁶ Onye owule hun cho n'ọ gba ni m odibo jenkọ d'e sonri m, keni odibo m hun uzọ son m nodi ebe m ri; Nedi m jenkọ d'e ye onye owule gba ni m odibo ogho.”

Jesu E Ku Banyeni Onwun A

²⁷ “Obi ri nwan e feri m. Kẹ m k'e ku nwan? Ni m si, 'Baba, anile ogeń-afunfunni bia ni m'? Mba! Makeni, 'ya haịn m gi ri ebeni—m bia keni m hun

uzo ta afunfunni. ²⁸ Baba, ye efan i ogho!" "Ya ke olu no gha elu-igwee si, "E yegulo m efan m ogho. M jenko d'e yezi e ogho."

²⁹ Igunrun ahun ri ebefu nu olu hu. Ndi hu si akpabo ro, ndi ozo si mmon-ozu a gwaol'a oku!

³⁰ Kanj, Jesu no si we, "Ele ufiri m ke olu hu gi bia, kale ufiri unu. ³¹ Kikenni ke we jenko d'a ma uwanj ikpe; kikenni ke we siko d'a chupu onye hun a ki uwanj. ³² Mmē nwen, ogen we k'e gi gha ali wesi m enu, m jenko d'a dōhani enwen m ihjan ile." ³³ (O gi ihienni o ku ghosi udi onwun o jenko d'a nwun.)

³⁴ Igunrun hu no si a, "Iwu enyi gwa enyi ni Krajistj, Onye Hu Osolobue Tume, jenko d'a ri ndun jenin ejen. Ki i ri a sinj ni we siko d'e wesi Nwa nke Ihjan elu? Onye wu Nwa nke Ihjanj?"

³⁵ Jesu no si we, "Ukpe jenko d'e sonzi unu nodizi ekere suo. A gha ni ogenni unu nwon ukpe, amangbe ishi e kunrun unu. Makeni, onye hun a gha ime ishi, ime mkpokiki, amarinko ebe o jenko. ³⁶ 'Ya wu, kwerini ni ukpe ogenni unu nwon ukpe, keni unu hun uzo wuru umu ukpe."

Ogen Jesu gi kuguu ihienni, o no gha ebe we ri pu d'a wari, ahunzini w'a.

Ndi Hu Ekwerini Ni Jesu

³⁷ Osuon'a ni Jesu runchanrin orun-atumēnya bu oda id'anya we, ekwerini ni we e, ³⁸ keni ihien onye-amuma wu Azaya ku hun uzo mezu: Azaya si, "Di-nwonn-enyi, onye kweri ozi enyi zi?"

Onye ke Di-nwonn-enyi ghosi iken e?"

³⁹ Asani we eka kweri, makeni, rike ke Azaya donzi ku e,

⁴⁰ "Chuku e meguo enya kpu we ishi, tikin obi we— amangbe we e gi enya we legha uzo, gi obi we ghota, e gbehuto we d'e kunrun m; a zuo m we—'ya ke Chuku ku."

⁴¹ Azaya ku ihienni makeni o hun ogho Jizosi, o no ku banyeni ogho a.

⁴² K'osilerj, ndi bu oda hun ride ime ndi-ndu we kwerini Jesu ekweri. Kanj, egun ndi Itu-Farisi aninj we ku e ebe ihjan ri, amangbe we a chupu we ime ulo-ofufe.

⁴³ "Ojja-mma ihjan k'a ja we ka we a suo kari hun Osolobue k'a ja we."

Ihien Jesu Ku Ke We K'e Gi Han Enen

⁴⁴ Jesu no weshi olu elu, si, "Onye owule hun kwerini ni m ele mmē k'o kwerini, kanj onye hun zihen m k'o kwerini. ⁴⁵ Onye owule hun ni m, a hunguo onye hun zihe ni m. ⁴⁶ M banhan ime uwa d'a wu ukpe, amangbe ndi hun kwerini ni m a to ime ishi, ime mkpokiki. ⁴⁷ Onye nu ihien m ku bu o me n'e, amako m'a ikpe. Makeni, abianj m d'a ma uwa ikpe, kama, m bia d'a zuopuha a. ⁴⁸ Onye hun ju ni m, hun kwerileni oku m, nwon onye k'a ma a ikpe: ihien hun m ku, ya jenko d'a ma a ikpe Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁹ Makeni, ele m gi uche m e ku, kanj Nedi m hun zihen m ye m iwu ihien m siko d'a si le ihien m siko d'e ku. ⁵⁰ A maringho m ni iwu e e ye ndun itebite. 'Ya wu, ihien m'e ku wuchanrin ihien Chuku-Nedi si m ku."

Isi Nke Mmeto

Jesu Chanchan Umū-azūn A Uku

¹ Nị Mmęmmę-Nghafe d'e ru, Jesu a maringwo nị oge ę e rugwo hun o gi hapu uwani, buru Nedi ę. Ebe o nwę ihien-qsuswo ndi nke ę ri ime uwa, o no nwan ghosichanrin we ya wu ihien-qsuswo d'e ru isi ę.

² Ekwensu e bugwole a che ime obi Judasi nwa Saimonu Iskarotu n'o re ę.

Ogen we gi ri e ri ihien-oriri ęnyasi, ³ Jizosi a maringwo ni Chuku-Nedi e weole ihien ile che ę ęka, n'o gha ebe Osolobue ri bia le n'o laburuko Osolobue: ⁴ o no gha ebe o ri e ri ihien-oriri lihi oto, yipu ękwa o yiye elu ę, jeri towelu we gi e finchan ęhu. ⁵ O no hu mirin ye ime afere, chanchanma umu-azuun a uku, e gi towelu hu o je e finchanpu we iya. ⁶ O ru Saimonu hun w'a kpo Pita, Pita no si a, "Di-nwonnini-ęnyi, iyu k'a chanmazi m oku?!" ⁷ Jizosi no za, si, "Ya marin ihien m ri e me kikenni; kanj omegu, i k'a ghota a." ⁸ Pita no si a, "O nwonnini ogen yi e gi chanchan m uku!" Jesu no si a, "Omęni achanchanni m'i, y'e nwonko okeri owule ime m." ⁹ Saimonu wu Pita no si a, "Ya wu ni elede uku m suo ki k'a chan, Di-nwonnini-ęnyi—chanzi m nwan ęka le isi!" ¹⁰ Jesu no za a, si, "Onye hun wugu ęhu, o rizini mkpa n'o wuzi ęhu, mmani uku a—makeni o nwuncharingwo. Unu e nwungwo nke-esi—kanj ele unu ile." ¹¹ Makeni Jesu a maringwo onye hun jenkwo d'e ren'e, 'ya hain o gi si, "Ele unu ile nwan."

¹² Ogen o gi chanchangu we oku, yiriguzi ewuru ę, o werizi onodi a teburu hu. 'Ya o no si we, "Unu a ghotagho ihien m me ni unu? ¹³ Unu a kpo m 'Onyęnkuzi', a kpo m 'Di-nwonnini-ęnyi'; o furu efuru, makeni 'ya ke m wu. ¹⁴ O me nwan ni mme nwen, hun wu Nna-unu le Onyęnkuzi unu, chanchan unu uku, o furu ni unu chanchanzikwo ibe unu uku. ¹⁵ A ghosiole m unu nzomuku unu jenkwo d'e son, keni unu mezikwo ni ibe unu ke m don me ni unu. ¹⁶ Ezioku ke m ri a gwa unu, odibo ara ka nna a; onye we zi ozi ara ka onye zin'e. ¹⁷ Omęni unu a maringwo ihien ndini, Osolobue jenkwo d'a gozi unu omęni unu e me we.

¹⁸ Kanj, ele unu ile ke m ri e ku; a maringwo m ndi hun m hori. Kanj, we jenkwo d'e gi ihien k'e meni mezu ihien Ehuho-nsokwu, ni, 'Onye hun ri bredi m e bugwo numanj m.' ¹⁹ M ri nwan a gwato unu ihienni o gini d'e me, keni—o me, ni unu kwere ni mme wu Onye Hu. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun nabanhan onye hun m zihę, nabanhan m; onye owule hun nabanhan ni m, nabanhan onye hun zihę ni m."

Jesu E Ku Onye Hun Siko D'e Ren'e
(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Ogen Jizosi gi kuguu ihienni, obi eruzin'e ali, o no si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenkwo d'e we m ye we." ²² Umu-azuun a no leme ibe we, makeni ihien o ku gba we nghari-ęnya, amarin we onye o ri e ku. ²³ Onye ohu ime umu-azuun a, onye hun ihien ę a suo Jesu, noson Jesu. ²⁴ 'Ya Saimonu w'a kpo Pita no gi ęka gwa a 'ya ju Jizosi onye o ri e ku. ²⁵ 'Ya nwa-azuun hu no nokumękenme Jizosi, si a, "Di-nwonnini-ęnyi, onye ro?" ²⁶ Jesu no za, si, "Onye hun m jenkwo d'e ye bredini, m suruguu a ime afere ro." 'Ya o no suru bredi hu ime afere, we ę ye Judasi nwa Saimonu Iskarotu.

²⁷ Ogen Judasi gi naringwu bredi ahun, Ekwensu no banye ime ę. Jesu no si a, "Me ihien i k'e me ozigbo!" ²⁸ Kanj, o nwonnini onye ozo ri ebahun e ri ihien-oriri hun ghota ihien Jesu gi gwa Judasi okuni. ²⁹ Makeni Judasi e kwondon ni we ego, o nwę ndi ro ni Jizosi ri a gwa a 'ya d'e nonhen ihien we siko d'e gi me mmęmmę hu, mobu 'ya d'e ye ndi igbennye ihien. ³⁰ Ogen Judasi gi naringwu bredi hu, o no pu ozigbo; ime uchinchin ro.

Iwu Ohun
(Jerimaya 31.31; Gal 3.24-25; Hib 8.13; 1Jn 2.8)

³¹ Ogen Judasị gi puguu, Jesu nọ sị, “Wę jęnkọ nwan d'e bushi Nwa nke Ihjan elu—gi Nwa nke Ihjan bushi Osolobue elu. ³² Omeni wę bushi Osolobue elu ghaha n'a, Osolobue siko d'e bushizikwo Nwa a enu ime 'ya le enwen e; o jęnkọ d'e busi e elu ozigbo. ³³ Umu m, mme le unu siko d'a nodizi ekere suo. Unu jęnkọ d'a cho m, unu ahunko m. Ke m don gwa ndi-ndu ndi Ju ke m ri nwan a gwa unu: 'Unu asako eka bia ebe m jęnkọ.' ³⁴ M ri nwan e ye unu iwu ohun: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu. Ke m don nwe ihien-osusuo unu ke unu k'a don nwe ihien-osusuo ibe unu. ³⁵ Omeni ihien ibe unu a suo unu, 'ya ke ihjan ile e gi marin ni unu wu unu-azuun m.”

Jesu E ku E Ni Pita Jęnkọ D'a Ghori N'o Marin A

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Sajmonu w'a kpo Pita nọ sị a, “Di-nwonn-enyi, elebe k'i jęnkọ?” Jizosi nọ za, sị, “Ebe m jęnkọ, y'a sako eka son m kiken ni—kanị omęguu, i jęnkọ d'e son m.” ³⁷ Pita nọ sị a, “Di-nwonn-enyi, kị hain o gi me ni asako m eka son i kiken ni? M k'a nwundeni i onwun!” ³⁸ Jesu nọ za, sị, “N'i nwunni m onwun? Ezioku ke m ri a gwa i, okpa gini d'a kwan, i jęnkọ d'a ghori mgbe eto ni 'y'a marin m.”

Isi Nke Mmęno

Jesu Suo Ke W'a Gha D'e Kunrun Chuku-Nedi

¹ Jizosi nọ sị wę, “Anile ni obi unu songbu unu. Kweri ni ni Osolobue; kwerizikwo ni ni m. ² Iwe Nedi m, mmughe bu oda ri a. Omeni ele erira, nke m'a gwa unu. M shiko nwan d'a kwademe ni unu ebe unu jęnkọ d'e bi. ³ M jęngu d'a kwademe ni unu ebe unu jęnkọ d'e bi, e kinhen m azuun d'e weri unu, keni unu rizikwo ebe m ri. ⁴ Unu a maringwo uzo ebegu m jęnkọ.”

⁵ Tamosi nọ sị a, “Di-nwonn-enyi, enyi amarin ebe i jęnkọ, eghanị ke enyi e don marin uzo a?” ⁶ Jizosi nọ sị a, “Mme wu uzo le ezioku le ndun. O nwonn onye siko d'a sa eka bia d'e kunrun Chuku-Nedi mmani ghahani m. ⁷ Omeni unu a maringwo m, unu jęnkọ d'a marinzikwo Nedi m. Unu a maringwo a nwan gha kiken ni jenme; unu a hungwo a.”

⁸ Filipu nọ sị a, “Di-nwonn-enyi, ghoshu enyi Chuku-Nedi, efo e jun enyi.”

⁹ Jesu nọ sị a, “Filipu, hunni ile mme le unu ri, 'y'a marin m? Onye owule hunni m, a hungwo Chuku-Nedi. K'i ri a sini, 'Ghosi enyi Chuku-Nedi?' ¹⁰ Unu ekwerini ni m ri ime Chuku-Nedi le ni Chuku-Nedi ri ime m? Ari m e gi uche m a gwa unu oku ndini m ri a gwa unu; mba, Chuku-Nedi hun ri ime m ya ri a run orun a.”

¹¹ “Kweri ni ihien m ku ni m ri ime Chuku-Nedi, Chuku-Nedi rizikwo ime m. Kanị, omeni unu egiko oku-onu m kweri, gi ni ihien ndi m ri a run kweri.”

¹² “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun kwerini ni m siko d'a run orun ndi hun m ri a run; o jęnkọ d'a runkaride ndini m ri a run, makele m laburuko Chuku-Nedi. ¹³ Ihien owule unu gi efan m rijo, m siko d'e me e, keni mme wu Nwa hun uzo wehe ni Chuku-Nedi ogho. ¹⁴ Unu gi efan m rijo m ihien owule, m jęnkọ d'e me e.”

Jizosi E Kwe Nkwa N'o K'e Zihę Mmęn-nsọ

¹⁵ “Omeni ihien m a sugho unu, unu jęnkọ d'e donme iwu m, ¹⁶ a rijo m Chuku-Nedi n'o zihę ni unu Onye-nkasị-obi ozo n'o nọyeni unu jenrin ejen. ¹⁷ Onye ahun wu Mmęn-nsọ—onye hun a ghosi ezioku; uwa asaeka nabanhan a, makeni uwa as'eka hun a mọbu marin a. Kanị unu a maringho a, makeni o bi ime unu; o k'e bisonme ime unu. ¹⁸ Ele m k'a lato unu rike ndi nwonleni nne le Nedi; m siko d'a bia d'e kunrun unu.”

19 O hodu ekere ni uwa hunbehi m, kanj unu jenko d'a hun m. Make ni m ri ndun, unu le enwen unu siko d'a rizi ndun. 20 O ru uhuohin hu, unu jenko d'a mari ni m ri ime Nedi m, ni unu ri ime m, mme nwen ri ime unu. 21 Ndi hun mari ihien m ku, gi we e bi, uwe wu ndi ihien m suo. Ndi ihien m suo ke ihien we k'a suo Nedi m; ihien we jenko d'a suozikwo mme nwen, e we m enwen m ghosi we."

22 Nwa-azuun a ohu w'a kpo Judasi (kale ele nwa Iskarotu) no si a, "Di-nwonni-enyi, ki mezi i k'e gi ghosi enyi enwen i bu 'y'a ghosiko uwa?"

23 Jesu no za a, si, "Onye owule ihien m a suo jenko d'e me ihien m ku. Ihien e k'a suo Nedi m, mme le Nedi m a bia d'e kunrun e, du e bi. 24 Onye owule ihien m ghaleni a suo ara me ihien ndi m ku—bu oku ndini unu ri a nu ele nke m, we wu nke Chuku-Nedi hun ziheni m. 25 A gwago m unu ihien ndini hunni mme le unu ri; 26 kanj, Onye-nkasi-obi wu Mmon-nso, hun Chuku-Nedi jenko d'e gi efan m zihe, jenko d'a kuzi unu ihien ile; o siko d'a nyanhan ni unu ihien ile m gwa unu.

27 Udon ke m ri a lato ni unu; udon nke m ke m ri e ye unu—ele ke uwa don e ye ke m'e ye. Anile ni obi unu songbu unu, atule ni egun. 28 Unu a nughu ke m si unu, 'M puko apuko' le ni 'm siko d'e kinhen d'e kunrun unu.' Omeni ihien m suo unu, nke unu hu a ghoghohi ni m jenko d'e kunrun Chuku-Nedi, make ni 'ya ka m. 29 A gwatogu m nwan unu ihienni hunni o keleni me—keni, o me, unu e kweri. 30 Ogen aria m'e gi gwamazi unu ihien bu oda, make ni onye hun a ki uwan lala; o nweni iken owule o nwon ebe m ri, 31 kanj, m ri e me ni uwa mari ni ihien Chuku-Nedi suo m a suo, ni ihien Chuku-Nedi si m me ke m'e me; lihi ni nwan ni enyi gha ebeni pu."

Isi Nke Mmisen

Ezigo Osis-vaini Le Aganaba A

1 "Mme wu ezigo vaini; Nedi m wu hun e lepu a enya. 2 Agalaba owule ri ime m hun mileni mkpuru, o bepuru a; kanj agalaba hun mi mkpuru, o befong e, keni o mikenne. 3 Oku m gwa unu e befonguo unu, me unu nwunchan, keni unu mikenne mkpuru. 4 Nodisonme ni ime m, mme nwen a nodisonme ime unu. K'o don wuru ni agalaba nodi nke e ara saeka mi mkpuru, mmani o nyankunma osisi e, erira k'o don wuru ni unu asako eka mi mkpuru wezuka ni unu nodisonme ime m."

5 "Mme wu ukun vaini, unu nwen wusonme agalaba rin'a; Onye hun nodi ime m, mme nwen hu ime e, 'ya siko d'a mi mkpuru oda-oda, make ni, wezuka m, unu a s'eka me ihien owule. 6 Onye owule hun nodileni ime m, e tuhu w'a, leke ebe we no bepuru agalaba, o kpogu nkun; w'e kpogbamé agalaba ndi no erira, tu we ye okun, dunpu. 7 Omeni unu a nodi ime m, oku m a nodizikwo ime unu, rijo ni ihien owule unu cho; Osolobue jenko d'e me ni unu 'ya. 8 Omeni unu a mi mkpuru oda-oda, o jenko d'a ghosi ni unu wu umu-azuun m: ohun jenko d'e wehe ni Nedi m ogho.

9 Ke Chuku-Nedi don nwe ihien-osusuo ebe m ri ke m don nwe ihien-osusuo ebe unu ri; risonmekwo ni ndi ihien we a suo m. 10 Omeni unu e donme iwu m, unu siko d'a risonme ndi ihien we a suo m—leke ke m don donme iwu Nedi m ye m, gi e wusonme onye ihien e asuo Nedi m. 11 A gwatogu m unu ihien ndini, keni ighoghohi m ri ime unu le ni ighoghohi unu zu oke.

12 Onwan wu iwu m: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu ke m don nwe ihien-osusuo unu."

13 “O nwónni onyè nwè ihien-òsúsùò ka ónwán: nì ihjan gi ifiri ndì ówù a wè ndún a ye. 14 Ndi ówù m kè unu wù—omèni unu e mè ihien m sị unu mè. 15 Arizì m a kpò unu igbón, makèlè igbón ara marín ihien di-nwónnì rì e mè. Kama, m kpò unu ndì ówù m makèni a gwaguo m unu ihien ile m nù ówù Nèdi m.”

16 “Èlè unu hórì m; mba, mmè hórì unu, tumè unu keni unu jèn d'a mị mkpúrù—mkpúrù hùn siko d'a tónì, keni Chuku-Nèdi ye unu ihien ówùlè unu gi éfan m rìò. 17 M rì e ye unu iwuni: e nwè ni ihien-òsúsùò ibe unu.”

Izize Unu Jènkò D'e Ze Uwa

18 “Omèni izize unu rì e ze uwa, nyanhankwò nì nì izize m bu ụzọ ze ẹ. 19 Omèni unu te wù nke uwa, nkè ihien unu a sùò uwa rìkè nke ẹ. Kanì, ebe o mè nì unu èlè nke uwa makèni a hòpùgùò m unu imè uwa, 'ya hain izize unu gi e ze uwa. 20 Nyanhan nì ihien m gwa unu, nì, 'Odibo ara ka nna a.' Omèni wè kpokpo m ekpokpo, wè siko d'e kpokpozikwò unu; omèni wè mè ihien m sị wè mè, wè jènkò d'e mèzikwò ihien unu sị wè mè. 21 Wè k'e mè unu ihien ndìjì wè makèni unu wù nke m, unu rì a za éfan m, makèni amarín wè onyè hùn zihèni m. 22 Omèni abianì m d'a gwa wè oku, ikpe njo e ke ma wè; kanì o nwónzini nwan ihien wè k'e gi wanahin njo wè mè. 23 Onyè ówùlè rì e ze izize m rì e zezikwò izize Nèdi m. 24 Omèni arunnì m orun wè rùntuleni imè wè, ikpe njo e ke ma wè; kanì, a hunchanringuo wè nwan orun atumènyà ndì m rùn—bù ize mmè lè Nèdi m hùkwò e ze wè. 25 Kanì, o rì éñina nì wè hùn ụzọ mèzu ihien hù wè de imè Iwu wè, nì, 'Izize m rì e ze wè bù o nwónni ihien m mè.' ”

26 Kanì, Onyè nkasi-obi hù m jènkò d'a gha ebe Chuku-Nèdi rì zihèni unu bia, o jènkò d'a shjanì m èri. Onyè nkasi-obi hù wù Mmò-nso—Onyè hùn a ghòsì ezioku. O k'a gha ebe Chuku-Nèdi rì bia. 27 Unu lè enwèn unu siko d'a shiazikwò nì m èri, makèni mmè lè unu rì gha isi mbidón lala.”

Isi Nke Mmisen

1 “A gwatoguo m unu ihien ndinì amangbe unu a danpu imè okukwe. 2 Wè jènkò d'a chupù unu imè ụlò-ofufe; ezioku-ezioku, oghen lala hùn onyè ówùlè gbuni unu jènkò d'e weridè ẹ ni orun oma k'ò rì a runnì Osolobue. 3 Wè jènkò d'e mè ihienni makèlè w'e ke marín Chuku-Nèdi móbù mmè lè enwèn m. 4 Kanì, a gwatoguo m unu ihien ndinì, keni oghen w'e gi mè, unu a nyanhan nì a gwatoguo m unu.”

“E te gwanì m unu ihien ndinì isi mbidón, makèni m rì imè igunrun unu. 5 Kanì m jènkò nwan d'e kunrun onyè hùn zihèni m, bù o nwónni onyè ówùlè imè unu jù m kè elebe kè m jènkò? 6 Hùn nkè unu e gi jù m'a, unu a sùkuru makèni m gwa unu ihien ndinì m gwa unu.”

Orun Mmò-nso Siko D'a Rùn

7 “Kanì ezioku kè m rì a gwa unu, erere unu rò omèni a pù m; makèni, Onyè-nkasi-obi abiakò mmanì m lama alama. Kanì, m lamaguu kè m'a nò zihè nì unu 'ya. 8 Oghen o jènkò d'e gi bia, o siko d'a ghòsì ndì uwa nì a ghòtanì wè ihien njo wù, nì a ghòtanì wè ihien Osolobue cho, leni aghòtanì wè kè okinkin-ikpe nò. 9 nì aghòtanì wè ihien njo wù—makèni njo wù nì e kwèrini nì wè m; 10 nì aghòtanì wè ihien Osolobue cho—makèni mmè nwèn jènkò ebe Nèdi m rì, unu ahunkozì m; 11 nì a ghòtanì wè kè okinkin-ikpe nò makèni Osolobue a maguo onyè hùn a kị ụwanì ikpe.”

12 Ihien bu óda hodù hùn m cho nì m gwa unu, kanì unu asakò ẹka ghòta a kikènni. 13 Oghen Mmò-nso, Onyè hùn a ghòsì ezioku, k'e gi bia, o siko d'e du unu ye imè ezioku ile. Makèlè, èlè uche ẹ k'ò k'e ku; kama, ihien ówùlè o nù,

'ya k'o jenkō d'e ku. O jenkō d'a gwazikwō unū ihien ndi k'e me ihun. ¹⁴ O jenkō d'e ye m ogho, makeni o siko d'e weri ihien wu nke m, hun m k'e ye e, gwa unū ya— ¹⁵ ihien ile Nedi m nwon wu nke m; 'ya hain m gi si ni Mmōn-nsō jenkō d'e weri ihien wu nke m gwa unū."

Ekwan Jenkō D'e Hēnrin Ighoghō

¹⁶ "O nōbe ekere, unū ahunkōzi m; o nōbezi ekere unū jenkō d'a hun m." ¹⁷ Ndi hū ime umu-azuun a nō si ibe we, "K'o gi ihien ni o ri a gwa enyi e ku—ni, 'O nōbe ekere, unū ahunkōzi m; o nōbezi ekere unū jenkō d'a hun m,' o sizi, 'Makeni m jenkō ebe Chuku-Nedi ri?'" ¹⁸ We hū a si, "K'o gi 'O nōbe ekere ni' e ku? Enyi aghotani ihien o ri e ku!"

¹⁹ Jesu a maringuo ni we cho ni we ju a ajuju, o nō si we, "Unū ri a jutari ibe unū ihien m gi si, 'O nōbe ekere, unū ahunkōzi m, o nōbezi ekere, unū jenkō d'a hun m.'?" ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa unū, unū jenkō d'a kwan ekwan, goo—kanj uwa jenkō d'a ghoghō; o k'a gha a fu unū. Kanj, o nōbe, ufu ahun e hēnrin ighoghō."

²¹ "Ime gha e me okpoho, o turu a aturu makeni ogen e e ruguo; kanj o muguo, o nyanhankōzi afunfun hū ebe o n'a ghoghō n'o mubanhaguo nwa ime uwa. ²² Erija ke unū ri nwan a kwan; kanj, m k'a hunzi unū—ogen hū, ighoghō siko d'e jun unū obi, o nwōnni onye jenkō d'a napu unū ighoghō unū. ²³ O ru ogen hū, o nwōnzini ihien unū jenkō d'a rijo m. Ezioku ke m ri a gwa unū, gi ni efan m rijo Chuku-Nedi ihien owule, o siko d'e ye unū 'ya. ²⁴ D'e rukwō nwan ogen ni, unū egituni efan m rijo ihien owule; rijo ni, unū jenkō d'e nwōnhen, keni ighoghō unū zu oke."

Imeri Uwa

²⁵ "M gi ilu gwa unū ihien ndini; kanj ogen lala hun m siko d'e gi gwapu unū banyeni Chuku-Nedi, egikōzi m ilu ogen hū. ²⁶ O ru ogen ahun, unū jenkō d'e gi efan m rijo. Ekuni m ni m jenkō d'a riodonni unū Chuku-Nedi, ²⁷ makeni ihien unū a suo Chuku-Nedi le enwen e a suo; ihien unū a suo a suo makeni ihien m a suo unū a suo, lezi makeni unū kweri ni m gha ebe Osolobue ri bja.

²⁸ M gha ebe Chuku-Nedi ri bja ime uwa; m pukōzi nwan ime uwa keni m laburu Chuku-Nedi." ²⁹ 'Ya umu-azuun a nō si a, "I ri e kucharpu a nwan ohunma-ohunma, elezi ilu! ³⁰ Echen ke enyi marin nwan ni marincharin ihien ile, n'o nwōnni onye furu n'o ju i ajuju; onwan ke enyi gi kweri ni gha ebe Osolobue ri bja." ³¹ Jesu nō za, si, "Unū e kweriguo nwan? ³² Ogen lala—o ruguode nwan, ogen unū jenkō d'e gi gbaiya, onye-onye e si iwe e, na mme suo to. Kanj, ele mme suo wi, Nedi m noyeni m anoyeni. ³³ A gwaguo m unū ihien ndini keni obi gi ifiri m ru unū ali. Ime uwa, unū jenkō d'e nwōn nsongbu; ka kwōndon ni obi unū, n'e meriguo m uwa!"

Isi Nke Mmēsa

Ekpere Jizosị Mēni Ndị Nke E Ile

¹ Ogen Jizosị gi kuguo ihien ndini we, o nō lee enya elu-igwee, si, "Baba, ogen hū e ruguo! Ye Nwa i ogho, keni Nwa i hun uzo ye i ogho— ² ebe o me ni ye buguo ihian ile che okpuru e, keni o ye ndi ile hun i ye e ndun itebite. ³ Onwan wu ndun itebite: imarin ni—'yu, hun ya suo wu Osolobue nke-esi le imarin Jizos' Kraistị hun i zihe."

4 “E yeguo m’i ogho ime uwanị ghahani irunchanrin orun hun i ye m run.
5 Baba, yezi m nwan ogho i, ogho ohu hu mme le ‘yu nwongbama ni uwa d’e bidon.”

6 “E meguo m ndini marin i, marin efan i—ndini i gha ime uwa weye m. We wu nke i; ‘yu we we ye m; e meguo we ihien i ku. 7 A maringuo we nwan ni ihien ile i ye m gha aka i bia, 8 makele a gwaguo m we ihien ndi hu i si m gwa we. A nabanhango we ihien ndi hu; a maringuo we ni m gha ebe i ri bia nke-esi. E kwerguo we ni ‘yu zihem.”

9 “M ri e me ni we ekpere; ele ndi uwa ke m ri e me ni ekpere, kale ndi hun i ye m; make ni, nke i ke we wu. 10 Ihien ile m nwe wu nke i, nke i wuzikwo nke m. W’e wehe ni m ogho. 11 Arikozi m nwan ime uwa, kanj we ri ime uwa—mme nwen lala d’e kunrun i. Nedi hun ri nsọ, gi efan i chemem we, efan i ahun i ye m, keni we wuru ohu ke mme le ‘yu don wu ohu. 12 Ogen mme le we gi ri, m gi efan i chemem we—efan ahun i ye m. E chemeguo m we: etuhuni m kaka onye ohu ime we—wezuka onye ahun me ihien we e gi tikpo a—keni ihien Ekukwo nsọ ku hun uzọ mezu. 13 Kanj, m lala nwan d’e kunrun i; m ri e ku ihien ndini ime uwa keni we hun uzọ nwe ighoghọ m ime ndun we, nwe e hun zu oke.”

14 “E yeguo m we oku i, izize we no zeme uwa—make ni ele we nke uwa, rike ke o don me ni mme le enwen m ele nke uwa. 15 Ari m a rijo i ni gha ime uwa wepu we; kama, m ri a rijo ni chemem we make Eje-onye hu gha e me we ihien owule. 16 Ele we nke uwa—k’o don me ni ele m nke uwa. 17 Gi ezioku don we nsọ: oku i wu ezioku. 18 Ke i don zihem ime uwa ke m don ri e zi we e ye ime uwa.”

19 “M ri nwan e gi ifiri we e wepuha enwen m, keni m hun a ni we wuru ndi we wepuha ni, hun we don nsọ nke-esi.

20 Ele ndini suo ke m ri e me ni ekpere; kama, m rizikwo e meni ndi hun jenko d’e gi ufiri ozi we zi kweri ni m. 21 M ri a rijo ni we ile wuruchanrin ohu, noko ke iyu, Baba, don ri ime m, mme nwen huzikwo ime i; m ri a rijo ni we rizikwo ime enyi—keni uwa hun uzọ kweri ni iyu zihem. 22 E weguo m ogho hu i ye m ye we, keni we wuru ohu ke mme le ‘yu don wu ohu: 23 keni o wuru ni mme nwen hu ime we, ‘yu nwen hu ime m; a wuruchanrin we ohu, uwa e gi e marin ni iyu zihem leni uwe wu ndi nke m ri i obi ke mme nwe don ri i obi.”

24 “Baba! M cho ni ndi ile i we ye m son m nodi ebe m ri, ni we hun ogho m hun i ye m make ihien-osisuo i nwe jenni m ni d’e kede uwa.”

25 “Euu Nedi m, Onye ezi-omume, osun’a ni uwa amarin ni, mme nwen a maringhozi, ndini we a maringhozi ni iyu zihem. 26 E meguo m we marin i, m jenko d’a gha e mezikwo we a marin i, keni ihien-osisuo i nwon ebe m ri hun uzọ ri ime we leni mme nwen rizi ime we.”

Isi Nke Mm̄esato

A Bia We D’a Nwunrun Jesu

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

1 Ogen Jesu gi meguu ekpereni, ‘ya le umu-azuun a no fetu Odanmgbugbu Kidronu. O nwe ugba ri ebenu; Jesu le umu-azuun a no banye ugba ahun.

2 (Judasi, hun ren’e a maringhozi ebahun, make ni Jesu le umu-azuun a a no ebenu e zu mbu-le-enu.)

3 ‘Ya Judasi no weri igunrun ndi-agma Rom le ndi-unakpa Ulo-nsọ, ndi hun ndi-isi nchu-ejan le ndi itu-Farisi zihem, banhan ime ali vaini hu. We busonme ihien-ogun ichen-ichen le owa le ukpe.

4 Jesu a maringwo ihien ile jenko d'e me n'e, 'ya o no jempuha ihun, ju we, si, "Onye ke unu ri a cho?" 5 We no za, si, "Jesu, onye Nazareti." O no si we, "Mme ro." (Judas ihun ren'e wuzoyeni we ebahun oge n' o gi ku ihienni.) 6 Oge Jesu gi si we, "Mme ro", we no jenkin azuun, danchanrin ali. 7 Jizosi no juzi we, si, "Onye ke unu cho?" We no si, "Jizosi onye Nazareti." 8 Jizosi no si, "A gwagwo m unu ni mme ro. O me nwan ni mme ke unu ri a cho, ni ni ndini hodunji lama." 9 (O ku ihienni keni ihien hu o ku mbu hun uzo mezu: "Etuhuni m kaka onye ohu ime ndi hun i ye m.")

10 Ya ke Saimonu wu Pita, hun bu opia-agma, no sepuha a, banpu odibo onye-isi nchu-egan ntin aka-ihien. (Efan odibo ahun wu Makusu.) 11 Jizosi no si Pita, "Wekin opia-agma i onodi a! Ni m ju n'a rako m mkpu afunfun hun Nedi m ye m?"

E We We Jesu Jenni Anasi N'o Kin E Ikpe

12 Ya ndi-agma Rom le Onye-isi-agma we kanj le ndi-unakpa ndi Ju no nwunrun Jesu, ken e egbun. 13 We no bu uzo we e jenni Anasi. Anasi wu nedi nwunye Kayafasi. Kayafasi wu onye-isi nchu-egan ahua hu. 14 (Kayafasini wu onye hun dun ndi-isi ndi Ju odun n'o kakwo we mma ni onye ohu nwundonni ihian ile onwun.)

Pita A Ghorị N'o Marin Jesu

(Mat 26.69-75; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

15 Saimonu wu Pita le nwa-azuun ozo no sɔnm̄e Jesu. (Onye-isi nchu-egan marin nwa-azuun ozo hu amarin, 'ya nwa-azuun hu no son Jesu banye ime ezi ogwa onye-isi nchu-egan.) 16 Kanj Pita abanhanni. Ya nwa-azuun ozo hu no kin-azuun d'a gwa okpoho hun ri e che nche onu-mgbon oku, webanhan Pita. 17 Okpoho ahun ri onu-mgbon no si Pita, "Y'ele onye ohu ime umu-azuun okennyeh hu?" Pita no si, "Mba, ele mme."

18 Oyi ri a tu; 'ya ndi idibo le ndi-unakpa hu no fiye okun, fihunme okun hu, a nyan a. 'Ya Pita no jen d'e son we turu ebegu, a nyan okun.

Onye-isi Nchu-egan A Ju Jesu Ajuju

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

19 Oge ahun, onye-isi nchu-egan hu a ju Jesu ajuju banyeni umu-azuun a le nkuzi e. 20 Jesu no si, "Id'enya ihian ile ke m no ku ihien m ku; ime ulo-ofufe ri ichen-ichen le ime Ulo-nsɔ-ebe ndi Ju ile no e zu ke m no kuzi nkuzi m; ekutuni m ihien owule nzuzue. 21 K'i ri nwan a junj m ajuju? Ju ndi hun nu ihien m ku, a maringwo we ihien m ku." 22 Oge Jesu gi ku ihienni, unakpa ohu turu eh ebahun no fian Jesu ihien, si, "Erira ke ya a gwa onye-isi nchu-egan oku!" 23 Jesu no si a, "Om̄eni o nwon eje-oku m ku, gwa ihian ile ri ebeni ihien o wu; kanj, mbunji ezioku ke m ku, k'i fianj m ihien?" 24 Ya Anasi no si we veri ya le egbun hu we ken e jenni Kayafasi onye-isi nchu-egan.

Pita A Ghorizi N'o Marin Jesu

(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

25 Pita turukwo ebegu a nyan okun. 'Ya ndi ozo no si, "Y'ele onye ohu ime umu-azuun okennyeh hu?" Kanj, Pita no ghorj, si, "Mba, ele mme." 26 Onye ohu ime ndi idibo onye-isi nchu-egan, hun wu nwege okennyeh hu Pita banpu ntin no si Pita, "Ahunni m 'yu ni 'ya ime ugba ahun?" 27 Pita no ghorizi. Ozigbo, okpa no kwan.

E We We Jesu D'e Kunrun Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

28 Ụzọ-ụtuntun biribiri, wẹ nọ gha iwe Kayafasi weri Jizọsi si ime ọgwa Gọvano hun ri a kịni. Kanị, abanyeni wẹ ime ọgwa hu, makeni achonị wẹ ni wẹ meru enwen wẹ, keni wẹ hun ụzọ ri Oriri-Nghafe hu. 29 Ya Paileti nọ jẹburu wẹ ezi, si, “Elee ikpe ke unu ri e kpe okennyeni?” 30 Wẹ nọ si a, “Omēni okennyeni ele eje-ihian, enyi eke wẹhēni i y'e.” 31 Paileti nọ si wẹ, “Weri n'e, ni unu le enwen unu d'e gi iwu unu kin e ikpe.” Ndi-ndu ndi Ju nọ si a, “Iwu unu tini enyi si enyi egbulẹ onye owule.” 32 (Hunnị ke ihien Jesu ku banyeni ụdi onwun o jenkọ d'a nwun gi mezu.)

33 Paileti nọ sizi ime ọgwa a, zi wẹ kpọ Jesu; ya ọ nọ juma Jesu, “Iyụ wu eze ndi Ju?” 34 Jesu nọ si a, “Uche i k'i gidẹ nwan a ju ajujuni ra ndi ọzọ gwa i oku m?” 35 Paileti nọ si a, “I rodẹ ni m wu onye Ju ra? Ndi Ju ibe i le ndi-isi nchụ-ẹjan we i che m ẹka; k'i me?” 36 Jesu nọ si, “Ali-eze m ele nke ụwani. Omēni ali-eze m te wu nke ụwani, nke ndi m ri a ki a lu ọgun gi gbondon wẹ ebulẹ m che ẹka ndi-ndu ndi Ju. Mba, ali-eze m ele nke ebeni.”

37 “Ya Paileti nọ ju a, si, “Eze k'i wu nwan?” Jizọsi nọ shiari a, si, “Iyụ ku ni m wu eze. M bia d'a shiani ezioku eri: ifiri e ke wẹ gi mu m; iya hañ m gi bia ime uwa. Onye owule hun wu nke ezioku e gon ntin oku m.” 38 Paileti nọ ju a, si, “Ki wu ezioku?”

Paileti e kuguu ọhun, ọ nọ jẹburuzi ndi hu ezi.

A Ma Wẹ Jesu Ikpe-ọnwun

(Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Ya Paileti nọ si ndi hu ri ezi, “Ahunnị m ihien owule o me hun m'e gi ma a ikpe. 39 Kanị, ke omēnali unu don ri, m'a hatu ni unu onye-ngan ohu ogen Mmemme-Nghafe owule; unu a chogho ni m hatu ni unu Eze ndi Ju?” 40 Wẹ nọ yi oro, shiari a, si, “Mba, ele iya! Barabasi ke enyi cho!” (Barabasi ri ndi a lusun ndi Rom ri a kini.)

Isi Nke Mmitenei

1 Ya Paileti nọ weri Jesu, we e ye ndi-agma, wẹ nọ gbu e mkpịnsin.

2 Ndi-agma hu nọ gi mkpịnsin ogun risonme kpa okpu-eze, bu e che e isi; e yime w'e ewuru e nwun ufie-roni, ufie-roni*. 3 Wẹ nọ bia d'e kunrun e mgbe ole-le-ole, a si, “Isi i chei, eze ndi Ju!” E jẹburu w'e, a fian a ihien.

4 Paileti nọ jenzi d'a gwa wẹ, si, “Lee e, m jenkọ d'e wepuha ni unu 'ya, ni unu marin ni ahunnị m nọ o me!” 5 Ya Jizọsi nọ puha: o kpuhu okpu ogun; o yi hu ewuru popu hu wẹ yime e. Paileti nọ si wẹ, “Lee ni okennyẹ hu ebeni!”

6 Ogen ndi-isi nchụ-ẹjan le unakpa Ulo-nsọ gi hun a, wẹ nọ yi, “Kpogbu e! Kpogbu e!” Paileti nọ si wẹ, “Weri n'e nwan, ni unu gi ẹka unu kpogbu e; ni ahunnị m eje-ihien o me hun m siko d'e gi ma a ikpe.” 7 Ndi-ndu ndi-Ju nọ za, si, “Enyi nwongho Iwu. Iwu enyi si n'o furu hun a nwunnị, makeni o weri enwen e n'o wu Nwa Osolobue.”

8 Ogen Paileti gi nu hunnị, egun nọ tukarid'a k'ọ tūhan a mbu. 9 O nọ shizi ime ọgwa a d'a ju Jesu ajuju, si, “Elebe k'i gha bia?” Kanị Jesu ashari'n'a. 10 Paileti nọ si a, “I ri a gba m nkintin? Y'a marin ni m nwon iken hun m'e gi hatu i le hun m'e gi kpogbu i?” 11 Jesu nọ shiari a, si, “O nwonnị iken i nwon ebe m ri wezuka ni Osolobue gha elu ye 'y'e. Ya wu, onye hu bu m che ẹka i me njo kanị.” 12 Gha ogen Paileti gi nu hunnị jenne, ọ nọ memē n'o hatu Jizọsi ye; kale,

* Isi Nke Mmitenei:2 ewuru ndi nze le ndi-idafin

igunrun hu nọ yi oro, si, "I hatu okennyeni ye, 'ya wu ni y'ele owu eze-kanị wu Siza; makele, onye owule weri enwen e n'ọ wu eze ri a lusun Siza ogun!"

¹³ Ogen Paileti gi nu oku ndini, o no wepuha Jizosi ihun-ezi, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe elu Mgba-nkpo w'a kpo "Mgba-nkpo Omuma." (Kani "Gabata" ke w'a kpo a onu Hibru hun wu asusu ndi Ju). ¹⁴ Uhuohin hu wu uhuohin we gi a kwademe Mmemme-Nghafe. O rume ogen anwun gi a ri isi, Paileti no si ndi Ju, "Lee ni eze unu!" ¹⁵ We no yi oro, si, "Gbu e! Gbu e! Kpogbu e!" Paileti no ju we, si, "Unu cho ni m kpogbu eze unu?" Ndi-isi nchu-ejan no shiari a, si, "Siza, eze Rom, 'ya soso wu eze enyi nwon!" ¹⁶ Ya Paileti no we Jesu ye ndi-agma d'a kpogbu.

A Kpogbu We Jizosi

(*Mat 27.32-34; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43*)

'Ya ndi agha no weri Jesu. ¹⁷ O no buru obe[†] gha ime obodo ahun pu, si ebe w'a kpo "Ebe-Okpokom'isi." ("Gogota ke w'a kpo a onu Hibru hun wu asusu ndi-Ju") ¹⁸ Ebehu ke we no kpoma a elu-obe; we kpomazikwo ikennyeg ebulo elu obe ichen-ichen che n'e, onye ohu ri azuunni, onye ohu ri azuunni, Jizosi ri etintin we. ¹⁹ Paileti no de ihien buche elu obe hu. Ihien o de wu, "Jesu onye Nazareti, eze ndi Ju." ²⁰ Ndi bu oda gun a, make ni ebahun we no kpogbu Jesu nokunme ime obodo hu lezi make ni we gi asusu ndi Ju wu Hibru le asusu ndi Rom wu Latini le asusu Griki hun ali ichen-ichen a su ogen hu de ihien hu. ²¹ Ndi-isi nchu-ejan ndi-Ju no si Paileti, "Edele e 'Eze ndi Ju,' kama, de 'Okennyeni si, "Mme wu eze ndi Ju." ' " ²² Paileti no shiari, si, "E deguo m ihien m de."

²³ Ndi-agma hu a kpomaguu Jesu elu-obe, we no kiri ekwa ndi o yi kebe we uzo eno, onye-onye no weri uzo ohu-ohu. Nke efe tueni o yiye enu e, hun nwonleni ebe we gi wegbama a make ni ibe ekwa ohu rochanrin, gha elu d'e ru ali, ²⁴ ndi-agma ndi hu a si ibe we, "Enyi etikako n'a; ni enyi tu nkpo gi marin onye siko d'e weri n'e." Onwan me keni ihien Ehuho-nso ku hun uzo mezu, Ekukwo-nso si,

"E keru we ewuru m,
tu mkpo gi weri ewuru m yiye elu e."

'Ya ke ndi-aghanj me.

²⁵ Ndi wuzo ehụ obe Jesu ogen ahun wu nne e, nweneg nne e okpoho, Meri nwunye Klopasi le Meri onye Magidala. ²⁶ Jesu a hun nne e le nwa-azuun hu ihien e a soso Jesu ke we turu ebehu, o no si nne e, "Okpoho, hunni wu nwa i." ²⁷ O nozi si nwa-azuun a ahun, "Hunni wu nne i." Ya nwa-azuun hu no gha erira weri nne Jesu si iwe 'ya wu nwa-azuun, nne Jesu no du e biri.

Onwun Jesu

(*Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49*)

²⁸ Omeagu, make ni Jesu a maringuo ni ihien ile e mechanringuo, o no si, "Egun mirin ri a gun m." O ku okuni n'o gi mezu ihien Ekukwo-nso ku. ²⁹ Ite ohu manya ru-uka jun ri ebahun; 'ya we no weri eru suye ime manya hu, gi mkpinsin ihien-akunkun w'a kpo haisopu wesi e elu, su e ug'onu. ³⁰ Manyani a banguu Jizosi onu, o no si, "O guguo!" Ya o no bu isi koma ali, nwunhun.

A Dun We Jesu Obo Ekunkun

[†] **Isi Nke Mmitenei:**17 Ogen hu, obe osisi ke ndi-Rom gi e gbu onye we ma ikpe-onwun. O ru, onye we ma ikpe onwun e buru obe e, sonme ndi-agma hun jenko d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu ya wu obe, a nodi we ebehu, e che nche, d'e ru ni o nwunhun.

³¹ Makëni Uhuohin Nkwademe Izu-iken ro—ndi-ndu ndi Ju achoni ni we lato ehü ndi ahun elu-obe ebëhu, ebe o me ni Uhuohin-Izu-iken hu lalani arikenmëke nsö. 'Ya we no si Pailleti 'ya si ndi-agma a kpagisonme ndi hu we kpöma elu obe ukü*, këni we butusonme ehü we enu obe. ³² 'Ya ke ndi-agma hu no jenne d'a kpagisonme ikennyë ndi hu we kpogbu we le Jesu ukü—a kpagi we nke onye ibuzo, kpagizikwo nke hun-ëbo.

³³ Kanj ogeñ we gi ru ebe Jesu ri, a hun we n'o nwunhnguöle, 'ya we noleni kpagi e ukü. ³⁴ Kama, onye ohu ime ndi-agma hu no dun Jesu obo ekunkun, edeke le mirin no gbaöuha. ³⁵ (Onye hu hun ke ihienni me e kuguö a, këni unu le enwen unu hun uzö kweri. Ihiën o ku wu ezioku; o maringhö ni ezioku ro). ³⁶ Ihiën ndini me këni ihiën Ekukwo—nsö ku hun uzö mezu: Ehuhuo—nsö si, "O nwönni akpu ökpukpu a ohu hun jenkö d'a kpagini§." ³⁷ Ekukwo—nsö e kuguözi ebe özo, si, "We jenkö d'a gba onye hu we dun ihiën ilee."

Olili Jesu

(*Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56*)

³⁸ Omëguu, Josefü, onye obodo Arimatia, no jen d'a si Pailleti 'ya buye e ehü Jizosi (Josefü gi nzuzue e son uzö Jesu makëni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu a). Pailleti no kweri, si a d'e buru ehü Jesu; 'ya o no jen d'e buru e. ³⁹ Nikodimosi hun bia d'e kunrun Jizosi ime ukinkin ogeñ mbu no sonme Josefü. Nikodimosi wehe udeñ e shin ohunma we gi ehuhuo maa le alo memë, hun nyinkari nkirishi ekpa nnu. ⁴⁰ Ikennyë ebüo hu no buru ehü Jesu, gi ekwa line fughame 'ya le ihiën ndi ahun e shin ohunma—rikë ke ndi Ju don a kwama ozun we k'e li. ⁴¹ O nwön ugba ri ebahun we no gbu Jesu; ili-okporo ohun we kelëni liyetu ihian ri ime ugba hu. ⁴² Makëni Uhuohin hu ndi Ju gi a kwademe Izu-iken a gumaguo bu ili hu ri nsue, we no gweru bu ehü Jesu che ili ahun ri ebëhu.

Isi Nke Ogun

Okpokoro Ili

(*Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12*)

¹ Uzö-ütuntun uhohin ibuzö ime izu-uka*, ebe eki kelëni fonguu, Meri onye Magidala no jen ili hu hun no ke okporo. 'Ya k'o no hun a ni e nupuguo we omuma hun ri onü ili hu. ² O no gi öso jen d'e kunrun Saimonü hun w'a kpö Pita le nwa-azun özo hu ihiën e a soso Jesu, si we, "E bupuguo we Di-nwönni-ënyi ime ili hu bu ënyi amarin ebe we buche e." ³ 'Ya ke Pita le nwa-azun özo hu no gbashi ili hu. ⁴ Nwa-azun hun-ëbo hu no gbaghafa Pita, bu uzö ru ebahun. ⁵ O hulua ali, nyonye ime ili, 'ya o no hun ekwa line ndi ahun we te gi kwama Jesu ebe we ri ali ebëhu, kanj o banyeni ime ili hu. ⁶ Saimon' Pita hun sonkö a azun e ru ebëhu, o no shi ime ili hu ozigbo-ozigbo. O no hun ekwa line ndi hu ali ebëhu. ⁷ hunzi ekwa hu te ri isi Jesu. Ekwa hu te ri isi Jesu le line ndi ahun ari uzö ohu; kama, we fuma ekwa hu te ri isi Jesu, bu e to nkö ohu. ⁸ Ya nwa-azun hun-ëbo hu, hun bu uzö ru ili hu no banyezikwo; o hun, o no kweri. ⁹ (Ogeñ ahun, w'e ke ghotakwo ihiën hu Ehuhuo—nsö ku—n'o jenkö d'a gha onwun lihi.) ¹⁰ Ya umu—azun a ndi ahun no lashiisonme iwe we.

Meri Onye Magidala A Hun Jesu K'o Ghaguu Onwun Lihi

(*Mat 28.9-10; Mak 16.9-11*)

† **Isi Nke Mmitenei:**31 Onwan ke we gi e me we a nwunkenrin. § **Isi Nke Mmitenei:**36 Esodosi 12.46; Nombasi 9.12; Ebu-oma 34.20 * **Isi Nke Ogun:**1 hun wu nwan uhohin Sönde

¹¹ Kanị Meri e turukwọ ihun ili hụ, a kwan ẹkwan. K'o dọn rị a kwankwọ, o hulua alị, nyonye ime ili hụ, ¹² ọ nọ hụn ndị mmọn-ozị ẹbụọ yi ẹkwa ochan ke we nodi alị ebahun ẹhịu Jesu te rị, onye ohu rị ibe isi ẹ, hụn-ẹbọ rị ibe oku a. ¹³ We nọ ju a, si, "Okpoho, k'i rị a kwanni?" O nọ shiari we, si, "E wepugwo we Di-nwonnim, bu a marin m ebe we buche ẹ!" ¹⁴ Ogen o gi kuguu ihieni, o nọ gbَهُto, hun Jesu k'o turu ebَهُ, kanị o marin ni Jesu ro. ¹⁵ Jesu nọ ju a, si "Okpoho, k'i rị a kwanni? Onye k'i rị a cho?" Meri ro ni onye hun e lefu ugbonata hụ ẹnya ro, 'ya o nọ si a, "Di-okpa, ọwunị 'yu bupu a, gwa m ebe i buche ẹ, m k'e jen d'e buru e." ¹⁶ Jizosị nọ hị a, "Meri!" Meri nọ gbَهُto bu ihun zinme ẹ, gi asusu Hibru yi, "Raboni!" (Raboni wu Onye-nkuzi asusu ndi Ju) ¹⁷ Jesu nọ si a, "Ekwondonle m ẹka, makeni m'e ke jen elu-igwee d'e kunrun Chuku-Nedi. Ka jen d'e kunrun umune m, y'a si we, 'M lako elu-igwee d'e kunrun Nedi m hun wuzi Nedi unu, Osolobue m hun wuzi Osolobue unu.' " ¹⁸ 'Ya ke Meri onye Magidala nọ jen d'a gwa umu-azuun Jesu, si, "A hungwo m Di-nwonnim-enyi!" 'Ya k'o nọzi gwachanrin we ihien ndi hụ o gwa a.

Jesu E Nwonnpuha Ebe Umu-azuun A Ri

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Enyasi uhuhoin hụ, hun wu uhuhoin ibuzo ime izu-uka, umu-azuun Jesu nọ kpokin enwen we ye ebe we rị makeni egun ndi-ndu ndi-Ju rị a tu we. Ya Jesu nọ nwonnpuha idenmizi d'e turu ime igunrun we, si, "Udon 'ya rị ni unu." ²⁰ Ogen o gi kuguu ihieni, o nọ ghosi we ẹka a ebụọ le ẹkunkun a. Ogen umu-azuun a gi hun Di-nwonnim-enyi, ighoghọ e jun we obi. ²¹ Jizosị nọzi nwan si we, "Udon 'ya rinị unu. Ke Chuku-Nedi dọn zi m ke m rị nwan e zi unu." ²² O kuguu ihieni, o nọ horokpu we, si, "Narin ni Mmọn-nsọ. ²³ Unu gbaghari ihian njo we, Osolobue a gbaghari we ya; omeni unu agbagharini we njo we, Osolobue agbaghariko we."

Jesu Le Tamosi Hun Ru-uka

²⁴ Tamosi (hun w'a kpo Ejime), hun wu onye ohu ime we mmebu, ari ime we ogen Jesu gi bia. ²⁵ 'Ya umu-azuun ibe ẹ nọ si a, "Enyi a hungwo Di-nwonnim-enyi." Kanị Tamosi nọ si we, "Mani m hun ebe we dusunme ẹ ntu ndi hụ ẹka ebụ, bu mkpinsi-ẹka m che ebe ntu ndi hụ rusonme ẹ ehụ ẹka ebụ, e bu m ẹka che ẹkunkun a—ekweriko m!"

²⁶ Hun me ẹ izu-uka, umu-azuun Jesu rizi ime ulo; uwe le Tamosi rị. Uzo kpokin akpokin, kanị Jesu nọ nwonnpuha, turu ime igunrun we, si, "Udon 'ya rinị unu." ²⁷ 'Ya o nọ si Tamosi, "Bu mkpinsi-ẹka i che ebeni, lee ẹka m ebụ; tinpu nwan ẹka i buche m ẹkunkun. Aruzile uka; kweri!" ²⁸ Tamosi nọ za a, si, "Di-nwonnim-le Chuku m!" ²⁹ Jesu nọ si a, "I kweri makele y'a hungwo m? Ngozi wu nke ndi hun keleni hun bu e kweri we."

Ihien We Deni Ekwkwoji

³⁰ O nweghozi orun-atumenya ndi ozo bu oda we deyeleni ime ekwkwoni hun Jesu runzi idenya umu-azuun a. ³¹ Kanị, we deye ndini keni unu hun uzo kweri ni Jesu wu Krajsi, Nwa Osolobue, Onye Hụ Osolobue Tume; le ni unu gi ẹfan a nwon ndun ghahani ikwerinin'ẹ.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Jesu E Nwonnpuhazị Ebe Umu-azuun A Ri

¹ Ihien ndini e megwu, Jesu nọ nwonnpuhazị d'e kunrun umu-azuun a mkpenren "Ohimin" Taiberiasị. Enina k'o dọn me: ² Saimonu hun wu Pita, le

Tamọsị (hụn w'a kpọ Ejime) lẹ Natanelu (onye obodo Kana rị Galili) lẹ umu-ikennyẹ Zẹbedi lẹzi umu-azụun Jesu ẹbuọ ozo gba nọdị. ³ Saimon' Pita nọ sị ndị ahụn ya lẹ wẹ rị, "E shi m d'e gbu azụun." Wẹ nọ sị a, "Enyi sikọ d'e sọnmẹ i." 'Ya wẹ nọ jẹnmẹ. Wẹ nọ banye ụgbọ-mirin d'e gbumẹ. Kani, egbuni wẹ ihien ọwụlẹ ukinkin hụ ile.

⁴ Ogen eki gi fongu, Jesu nọ turu mkpenren mirin; kani umu-azụun a amarin nị Jesu rọ. ⁵ 'Ya k'ọ nọ ju wẹ, sị, "Umụka, o ke nwon azun unu gbu?" Wẹ nọ za, sị, "Kaka akp'ohu." ⁶ O nọ sị wẹ, "Tu ni oga unu ye azun ẹka-nni ụgbọ unu, unu jenkọ d'e gbu azun." 'Ya wẹ nọ tuye oga hụ, o te nizinị wẹ dọbanhan ime ụgbọ, makeni azun wẹ gbu e bukẹ ọda.

⁷ Nwa-azun hụ ihien ẹ a sọ Jesu nọ sị Pita, "Di-nwonni-enyi rọ mai!" Ogen Pita gi nwan unu nị Di-nwonni-enyi rọ, ọ nọ yiri ẹwuru o yiye elu ẹ (makeni o te yipuguu a). Ya ọ nọ tban ime mirin. ⁸ Umu-azun isin ahun hodu ime ụgbọ nọ gi ụgbọ dọkpunpuha oga hụ azun jun mkpenren mirin. Gha ebẹhụ wẹ rị d'e ru mkpenren-mirin eteni—ihien rike ama-uku iri kwasị ogun-isin sọ rọ; o rucharinini polu ẹbuọ. ⁹ Ogen wẹ gi ru mkpenren mirin, wẹ nọ hụn oboko okun ebahun; azun rị elu ẹ; bredi huzikwo ebẹhụ. ¹⁰ Jesu nọ sị wẹ, "Wẹhẹ ni azun ime ndi hụn unu gbu kikenni." ¹¹ Ya Saimonu wu Pita nọ si ime ụgbọ-mirin, dọkpunpuha oga hụ mkpenren mirin. Azun hisonme ogbe jun ẹ, azun mmeto-kwasị-ogun-esa. Azun rị ime oga hụ e bukenmẹkẹ ọda bu oga hụ etikani. ¹² Jesu nọ sị wẹ, "Bia ni nwan d'e ri ihien-oriri utuntun." Bu o nwonni nwa-azun a ọwụlẹ egun ni ju a, "Onye k'i wu?" makeni a maringwo wẹ ni Di-nwonni-enyi rọ. ¹³ 'Ya kẹ Jesu nọ jẹn d'e weri bredi hụ ye wẹ, werizikwo azun hụ ye wẹ.

¹⁴ Onwan mẹ ẹ mgbe eto umu-azun Jesu hụn a k'ọ ghaguu onwan lihi.

Jesu E Wekinhezi Pita Onodi A

¹⁵ Ogen wẹ gi riguu ihien-oriri utuntun ahun, Jesu nọ sị Saimonu wu Pita, "Saimonu nwa Jonu, ihien m a sughọ i kari ndini?" O nọ za, sị, "Eghe ẹ Di-nwonni-enyi, 'ya maringho ni ihien i a sughọ m." Jesu nọ sị a, "Lefu umu-atunrun m ẹnya." ¹⁶ Jesu nọ ju a hụn mẹ ẹ mgbe ẹbuọ, sị, "Saimonu nwa Jonu, ihien m a sughọ i?" O nọ za, sị, "Eghe ẹ Di-nwonni-enyi, 'ya maringho ni ihien i a sughọ m." Jesu nọ sị a, "Lefu atunrun m ẹnya." ¹⁷ Jesu nọ juzi a 'ya hụn mẹ ẹ mgbe eto, "Saimonu nwa Jonu, ihien m a sughọ i?" O nọ fu Pita ni Jesu ju a ya mgbe eto, "Ihien m a sughọ i?" Pita nọ sị a, "Di-nwonni-enyi, 'ya maringho ihien ile; 'ya maringho ni ihien i a sughọ m." Jesu nọ sị a, "Lefu atunrun m ẹnya. ¹⁸ M rị a gwa i ezioku, ogen i gi rị okoro, y'e konrin, e jẹn ebe ọwụlẹ sọ n'i; kani i kaguu egedi, i jenkọ d'a tnpu ẹka i, ndi ozo e konme i, we i si ebe i choleni n'i jẹn." ¹⁹ (Jesu gi ihieni o ku ghosi udi onwan Pita jenkọ d'a nwan gi wẹhẹ ni Osolobue ogho).

Jesu e kuguu ihieni, ọ nọ sị Pita, "Sonmẹ m!"

Jesu Lẹ Pita Lẹ Nwa-azun Ahun Ihien Ẹ A Sọ Jesu

²⁰ Pita e lee ẹnya azun, ọ nọ hụn nwa-azun ozo hụ ihien ẹ a sọ Jesu. (Hụn nọson Jizosi ogen wẹ gi rị e ri ihien-oriri ẹnyasi ahun, nwa-azun hụ hụn ju Jizosi, sị, "Di-nwonni-enyi, onye jenkọ d'e re i?") ²¹ Ogen Pita gi hụn a, ọ nọ ju Jesu, sị, "Di-nwonni-enyi, okennyeni?" ²² Jizosi nọ sị a, "Omẹni m cho n'ọ rị ndun d'e ru mgbe m bia, ẹlẹ hụn biri i? Sonmẹ m!" ²³ 'Ya okuni nọ kpogbama ime igunrun ndi e sọn Jesu, ni nwa-azunni anwunko. Kani, Jizosi ekuni n'ọ

nwun̄kọ, ihien̄ o ku wu, “Om̄eni, m̄ chọ n'ọ rị ndun̄ d'e ru mgbe m̄ b̄ia, ẹlẹ h̄un biri i?”

²⁴ Ya wu nwa-azuun̄ wu onyẹ h̄un rị nwan̄ e ku oku ihien̄ nd̄in̄; iya detuzikwọ nwan̄ nd̄in̄ wẹ; ẹn̄yi a mar̄inghọ n̄i ihien̄ o ku wu ezioku.

Mmekin

²⁵ Kani, o nwezikwọ ihien̄ nd̄i-ozo bu ọda Jesu m̄e. Om̄eni wẹ decharin̄ wẹ ile ohu-ohu, e roghọ m'a n̄i ụwa ile erugukọ ẹh̄uh̄uọ wẹ sikọ d'e gi de wẹ.

Orun Ndi-Ozi Ahun Pu-ichen

Jesu A Lashi Elu-igwee Id'anya Ndi E Sọn N'e

¹ Tiofilosị-o, ime ẹkukwo nke ibuzo, m de ihien ile Jesu run le ihien ile o kuzi-gha ogen o gi bidon orun a ² d'e ru uhuohin hu we veri e si elu-igwee, ogen o gi gigu iken Mmon-nsọ gwa Ndi-ozì hu pu-ichen o hopuha ihien we jenkọ d'e me.

³ Ogen o gi taguu afunfun, nwunhunguu, o hu a bia d'e kunrun ndi-ozì hu pu-ichen orogbo akp'ohin ogunnai, e gi uzọ rì ichen-ichen a ghosì we n'o ghaguo onwun lihi. Ogen hu o gi rì a bia, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue. ⁴ O nwe ogen o gi bia k'o don a bia. Ebe ya le we rì e ri ihien-oriri, o nọ sị we, "Aghakwole ni Jerusalem pu; ka cheri ni onye ahun Nedi m kwe nkwa n'o k'e zihẹ, hun m gwa onu oku e. ⁵ Jonu gi mirin me mirin-Chuku; kani, o gini d'e me akp'ohin ole, we k'e gi Mmon-nsọ me unu mirin-Chuku."

Jesu E Si Elu-igwee

⁶ Ogen we gi zuzi, we nọ ju a, sị, "Di-nwonni-enyi, ogenni ke y'e gi nwan gbafuha enyi ndi Izrelu eka ndi rì a kinì enyi keni enyi kima enwen enyi?"

⁷ Jizosì nọ shari we, sị, "Ele hun onu e gi marin ogen mobu mgbe Chuku-Nedi gi eka a tume. ⁸ Kama, unu jenkọ d'e nwonhen iken ogen Mmon-nsọ k'e gi biakwasiguu onu, onu a wuru ndi-osheri m ime Jerusalem le ime Judia ile le ime Sameri lezi ime uwa ile—d'e ru ebe uwa ru." ⁹ Ogen o gi kuguu ihienni, we hu e lee e, o nọ buli elu, orukpu nọ kpume e, ahunzini w'a. ¹⁰ Ebe we rikwo e lee enu-igwere moo k'o lakọ, ikennyẹ ebuo yi ewuru ochan tueni nọ nwonpuha idenmizi, turuyeni we, ¹¹ sị we, "Ikennyẹ Galili, ki unu turuni ebeni e lee elu-igwere moo? Jesuni we gha ebe onu rì wesi elu-igwee jenkọ d'e kinhen-azuun ke unu don hun a k'o nako enu-igwee."

Onye Nokin Enya Judasi

¹² Ya umu-azuun Jesu nọ gha ugu hu w'a kpo Oliveti hun nokunme Jerusalem lakin Jerusalem. (Gha Oliveti d'e ru Jerusalem tehan ke ijen Uhuohin Izu-iken hun wu nkirishi maiji ohu.) ¹³ Ogen we gi banye obodo hu, we nọ si mmughe hu rì ibe enu hun w'a nodi. We wu ndini: Pita, Jonu, Jemisi, Anduru; Filipo le Tamosi, Batolomi le Matiu, Jemisi nwa Alifiosì le Saimonu le Judasi nwa Jemisi. Saimonu te wu onye ohu ime ndi hun gi eka iken a nwan ni we chufu ndi Rom rì a ki ali we. ¹⁴ Ndinì ile hu e gi obi ohu e me ekpere, e we enwen we che ime e—uwe le ikpoho ndi ozọ le Meri nne Jizosì lezikwo umunẹ Jizos' ikennyẹ.

¹⁵ Ogen hu, Pita nọ lihi oto ime igunrun ndi kwerini; (ihien rike madu ogun-isin gbakikome ebehu); ¹⁶ o nọ sị, "Umunẹ m, Ẹkukwo-nsọ jenkọ d'e mezuriri. O meguo nwan ebe Judasi rì nọke ke Mmon-nsọ don ku ghahani Defidi—Judasi hun duhe ndi nwunrun Jesu. ¹⁷ Makeni, o te wu onye ohu ime enyi; o te nwonzikwo ogbo e ime orunni." Ya ke Pita ku.

¹⁸ (Makeni, okennyẹ ahun wu Judasi gi eghe eje-ihien hu o me nonrin ani; o dan, gi isi zu ali, etintin e nọ gbawa, aku-efo a nọ yofuha. ¹⁹ Ndi ile bi ime Jerusalem nọ nu ihienni, we nọ gi asusu we kpo ali hu, "Hakedama" ya wu "Oghe edeke.")

²⁰ Ya Pita nọ kusonme, sị, "Makeni we de e ime Ẹkukwo Ebu-oma, sị, 'We la ulo a to okpokoro,

onye owule ebile e;
onye ozọ ya weri okwa a.’

²¹ Ya wu nwan ni onye ozọ jenko d’e sọn enyi wuru osheri. O k’a wuriri onye ohu ime ikennyee ndi hu sonni enyi oge hu ile Di-nwonn-enyi wu Jesu gi ri ime igunrun enyi— ²² ghakworị oge Jonu gi ri e me mirin-Chuku d’e ru uhuhin we gha ime igunrun enyi weri Jesu si elu-igwee. Onye hu siko d’e sọn enyi a shia eri ni Jesu a ghaguo onwun lihi.”

²³ Ya we no hophu madu ebuo—Josefu le Matiasị. W’a kpo Josefu Basabasi, a kpozikwo a Jostusu. ²⁴ Ya we no me ekpere, si, “Di-nwonn-enyi, iyu marin obi ihian ile; dodo, ghosị enyi onye i hori ime madu ebuoni, ²⁵ keni o weri okwa le orun onye-ozı pu-ichen hun Judasi lato jenme ebegu furu n’e.” ²⁶ We no tu mkpo, o no hanrin Matiasị; we no we e cheni ndi-ozı pu-ichen mmanai hu.

Isi Nke Ebuo

*Mmon-nso A Bia Uhuohin Mmemme-Pentikosu**

¹ Ogen o gi ru uhuhin Mmemme ahun w’a kpo Pentikosu, ndi ile kwere ri uzọ ohu. ² Idemizi, uzun no gha elu-igwee bia: uzunni nọke oken ufere ri a kponi. O no jun ime ulo ebe we nodisonme ani. ³ Ya we no hun ihien risonme ke ire k’o puha, e nwun ke okun, nokwasisonme onye-onye ime we. ⁴ Mmon-nso no jun ime we ile, we no suma asusu ndi ozọ ri ichen-ichen, nọke ke Mmon-nso don ye we iken we gi e ku.

⁵ Ogen hu, ndi Ju hun a tu egun Osolobue, hun bisonme ali ile ri enu-owa, ri ime Jerusalem. ⁶ Ogen we gi nu uzunni, igunrun ihian no gbakikome. O tu we enya, makeni onye-onye ime we hu a nu ke we ri a su asusu a. ⁷ O gba we nghari-nya oda-oda; we no si, “Ndiri ile ri e ku oku ele ndi Galili? ⁸ Nani k’o don nwan me ni onye-onye ime enyi hu a nu ke we ri a su asusu ali we no mu a? ⁹ Ke ndi Patia ke ndi Media ke ndi Elamu; ke ndi bi Mesopotemia le Judia le Kapadosia le Pontusu le Eshia ¹⁰ le Frigia le Pamfilia le Ijitu le azuun Libia ndi hu nochime Sairin, le ndi obia gha Rom bia, ¹¹ (ke ndi Ju ke ndi gha ofufe ozọ sonme ofufe ndi Ju); lezi ndi gha Kriti bia le ndi Arabu—enyi ile hu a nu ke we gi asusu enyi e ku oken orun a tu enya Osolobue runsonme.” ¹² O tukemwe we ile enya, gba we nghari-nya; we hu a ju ibe we, “Ki wu onwan?”

¹³ Kani ndi ozọ hu a mu emu, a si, “E gigo we manya ohun ragbu enwen we!”

Ozi Pita Zi Ogen Mmon-nso Gi Biakwasiguu We (Juelu 2.28-32; Ebu-oma 16.8-11; 110.1)

¹⁴ Kani Pita le ndi-ozı pu-ichen mmanai ndi ozọ no lihi oto, Pita no wesi olu elu gwa ndi hu gbazuni oku, si, “Ndi Ju ibe m le ndi ile bi Jerusalem, ni m kowa ni onu ihienri ri e meni; gonkenme ni m ntin. ¹⁵ Manya ari a tu ndiri ke onu don ri e ro, kaka—makeni okuloku itenei nke utuntun rihu a ku. ¹⁶ Mba, manya a ri a tu we. Kani, ihienri ri e meni wu ihien hu Osolobue gi Juelu onye-amuma ku, si,

¹⁷ ‘Osolobue si,

“Ogen ikpazuun,

m jenko d’e hu Mmon-nso m kpu ihian ile.

* **Isi Nke Ebuo:** Pentikosu wu memme ndi Ju e me ahua-ahua (Livitikosı 23.16). Gha uhuhin Jesu gi nwunhun d’e ru uhuhin o gi lashi elu-igwee wu ihien nọke akp’ohin ogunnaı (1.3). Gha oge Jesu gi nwunhun d’e ru uhuhin Mmemme-Pentikosu wu akp’ohin iri kwası ogunnaı.

Umụ unū ikennyē lē umū onū ikpoho

k'e bu amūma;

ikorobia onū k'a hun ohun;

ikennyē-oba unū k'a rō nrō.

¹⁸ Eghē, ogen hū,

m k'e hūdē Mmōn-nso m kpu ndi idibo m—

kē ikennyē kē ikpoho,

e bu wē amūma.

¹⁹ M k'a ghōsisonmezikwō ihien a tū ɛnya elu-igwere,

ghōsisonmē ahīma elu-ūwa—

kē edeke kē okun kē ɛnwunrūn.

²⁰ ɛnya-anwun jenkō d'a gba ishi,

ifon e nwunmē edeke-edeke,

Uhuohin Di-nwōnni-ɛnyi kebe ru—

okēn uhuohin hū nwē oghō.

²¹ Ogen hū,

onyē owūlē hun k'a kpoku ɛfan Di-nwōnni-ɛnyi

k'e nwōn nzuopuha.” ’

²² Ndi Izrelū, gōn ni m ntin! Osolobū wū onyē hun zihē okennyē hū wū

Jizos' onyē Nazareti. O nō gi ɛ rūn orun-atumēnya lē ahunlele lē ihien ahīma

bu oda ebe onū rī, gi ɛ ghōsī unū nī 'ya zihē ɛ. Unū lē enwēn onū a maringūo

ihien ndinī ohunma-ohunma. ²³ Kanī, nōkē kē Osolobū hun marin ihien k'e

mē ihun dōn kwademē, wē nō wē ɛ chē ɛka unū, onū nō wē ɛ yē ndi anī ndi

ozō hun marinlēni Osolobū—wē nō kpoma elu-obe, kpogbuni unū 'ya. ²⁴ Kanī

Osolobū nō gha onwun weli ɛ, gha ikēn onwun gbafuha a, makēni onwun

asako ɛka kwōndon ɛ. ²⁵ Makēni Defidi ku oku ɛ, sī,

'M'a hun Di-nwōnni-ɛnyi ogen ile ebe o nōyeni m;

makēni o rī ɛka-nni m,

emehunmekō m.

²⁶ Ya haīn obi gi a sūo m usūo;

ya haīn m gi a bū ɛbū.

ɛhū m enwēkōdē nsongbu,

makēni m nwē olile-ɛnya.

²⁷ Makēni, y'a lakō m tō imē ili;

y'a nīkō Onyē-nso ī rehi.

²⁸ Y'e mēguo m marin uzō ndun;

i k'e mē m ghōghō ebe ī rī.'

²⁹ Umunē m, o furu nī m gwapū onū nī nēdi ɛnyi kanī wū Defidi a

nwunhūnghō, e li wē ɛ—ili ɛ rīkwō nwan ebeni d'e ru tannī. ³⁰ Kanī, makēni o

wū onyē-amūma, makēni o maringūo nī Osolobū kwe ɛ nkwa, kun enwēn

ɛ, n'o jenkō d'e tumē nwa Defidi ohu eze n'o nōdī ukpo ya lē enwēn ɛ wū

Defidi. ³¹ Defidi hun ihienni n'o d'e mē. O nō ku ɛ nī Kraīstī, Onyē Hū Osolobū

Tumē, jenkō d'a gha onwun lihi, nī ananī w'a tō imē ili lēni ɛhū a eretōnī imē

ili. ³² Osolobū a ghaguo nwan onwun weli Jesuni: ɛnyi ile wū osheri. ³³ E

wesigūo w'a onōdī oghō ɛka-nni Osolobū; o nahanguo Chuku-Nēdi Mmōn-nso

hū Nēdi kwe nkwa a. O nō nwan hupūha ihienni unū rī a hun, a nū. ³⁴ Makēni

Defidi lē enwēn ɛ aghanī onwun lihi lashi elu-igwee, kanī 'ya lē enwēn ɛ ku,

sī,

'Di-nwōnni-ɛnyi sī Di-nwōnni-m,

“Nōdī alī ɛka-nni m,

³⁵ d'e ru

mgbe m giguu ndi-inenren i
meme ihien i gi a zoma uku.”⁷

³⁶ Unu ndi Izrelu ile, marin ni nwan ohunma-ohunma ni Osolobue e meole Jesuni unu kpogbu elu obe wuru Nna le Onye-nzuopuha hu unu ri e lee enya a, hun wu Kraisti.”

Ndi Kwerini

³⁷ Ogen we gi nu ihienni, o gbu we mgbu obi oda-oda. We no si Pita le ndi-ozu pu-ichen ndi ozo, “Umune, kini ke enyi k'e me?”³⁸ Pita no za we, si, “Onye owule ime onu ya roghari, keni we gi efan Jizos' Kraisti me e mirin-Chuku, keni Osolobue gbaghari a njo, o k'e nwonhen oyiye hu wu Mmon-nsu.”³⁹ Makeni unu ke Osolobue kwe nkwan n'o k'e zih e Mmon-nsu—onu le umu unu le ndi ri ebe teni—onye owule Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi k'a kpori.”

⁴⁰ Pita no gwazi we ihien ndi ozo bu oda, gi e do we eka-ntin, a riu we, si, “Zuopuha ni enwen onu ime agboni zinleni!”⁴¹ We no me ndi ile nabanhan ozi e mirin-Chuku. Ihien noke madu ogun-iri kwasi nnu-esa† no banye ni we uhuhin hu.⁴² Ndin ile no bu enwen we che nkuzi ndi-ozu hu pu-ichen, imegbama ihien ile, iri Oriri-nsu le ime ekpere.

Obibi Ndi Kwerini

⁴³ Egun-Osolobue hu a tu onye owule; Osolobue hu e gi ndi-ozu hu pu-ichen a runsomme orun-atumenya le ihien-nghosi bu oda.⁴⁴ Ndi ile kwerini hu a nogbama; o nwonzini onye weri e ni ihien o nwe wu nke 'ya suo.⁴⁵ W'e resomme ihien we nwon, e keyesomme onye owule k'o don nwe mkpa.⁴⁶ We hu e gi obi ohu e zu ime Ulo-nsu uhuhin-uhuhin; e ri Oriri-nsu ulo-ulo; a shiapu efo e gi ighogho e rigbama ihien-oriri iwe we,⁴⁷ a ja Osolobue mma. Ihien we hu a suo ihian ile. Uhuhin-uhuhin, Di-nwonni-enyi hu e bucheni we ndi hun o ri a zuofuha.

Isi Nke Eto

Pita A Zuo Onye-nguro

¹ Uhuhin ohu, Pita le Jonu jenko Ulo-nsu ogen ekpere, ihien noke okuloku eto nke efinnai.² O nwe okenny e ohu dan nguro kete w'a mul'a, hun w'e buhe ebegu. Uhuhin ile ke we gi e buto a onu-mgbon ri Ulo-nsu hun w'a kpo “Onu-mgbon Ma mma,” keni o hun uzo a riu ndi ri a banye ime Ulo-nsu ihien.³ Ogen o gi hun Pita le Jonu ke we banyeko Ulo-nsu, o no rima we ihien.⁴ Pita no bu enya tuma a. (Eriira ke Jonu buzikwo enya tuma a.) Pita no si a, “Bu enya zinme enyi!”⁵ Okenny hu no bu enya tuma we, a tu enya n'o nwe ihien we k'e ye e.⁶ Kanj Pita no si a, “Enwon m egbo owule, kanj, m jenko d'e ye i ihien m nwon: ghahani efan Jesu Kristi onye Nazareti lihi oto ni jenme ijen!”⁷ O no kwondon e eka-nni, weli e. Ozigbo, uku-ali a le olu-uku a no kenren.⁸ Okenny hu no tusi elu, turu oto, jenme ijen. O no son we banye ime Ulo-nsu, e jen ijen, a wusi elu, a ja Osolobue mma.⁹ Ihian ile a hun a k'o ri e jenhunme, a ja Osolobue mma,¹⁰ we no lepuha a ni iya wu onye hun te a nodi ani Onu-mgbon Ma-mma a riu urio. Ihienni me n'e no tu we enya, gba we nghari-enya.

Ozi Pita Zi Ime Ulo-nsu

¹¹ Ebegu o nyankunma Pita le Jonu ime ebegu w'a kpo Eto-ulo Solomonu, ihian ile no gbaha d'e fihunme we makeni ihienni meni tu we ile enya oda-oda.¹² Ogen Pita gi hun ihienni, o no si ndi hu, “Ndi Izrelu, ki ihienni ri a tunj unu

† **Isi Nke Ebuo:**41 madu nnu-uku eto

enya? Kí onụ gbanị enyi ilee nọke sị iken enyi mọbu ezi-omume enyi ke enyi gi me okennyeni jenme ijen? ¹³ Osolobue Ebrahim le Aziki le Jekopu, Osolobue ndi nedi enyi we kani, e yeguo odibo e wu Jizos' ogho—Jizosi, hun unu we ye we, hun unu ju id'enya Paileti—osun'a ni Paileti e te kuguo n'o k'a hafu a. ¹⁴ Unu a ju Onye-nso hu, Onye ahun ri ochan—si we hapu ni unu izighe. ¹⁵ Unu n'gbu onye hun e ye ndun, kani Osolobue no gha onwun weli e. Enyi wu osheri ihienni. ¹⁶ Makeni we gi okukwe gi efan a don enya, efan a e meguo okennyeni kenren—okennyeni unu a hun, okennyeni unu marin. Eghese, itukwasị Jesu obi ke okennyeni gi nwan dinhin idenya unu ile.

¹⁷ Umune m, a maringho m ni amarin hain unu gi me ihienni—ke unu ke ndi-isi unu. ¹⁸ Kani enina ke Osolobue gi nwan mezu ihien ndi o gha onu ndi-amuma ile ku mbu-mbu—ni Kraisti a, Onye-nzuopuha hu o tume, k'a ta afunfun. ¹⁹ Roghari ni nwan, unu e kinhen d'e kunrun Osolobue. Unu me e, o jenko d'a fichanpu unu njo, ²⁰ keni ogen igba-ume ihien gi a ri mma hun uzo gha ebe Dinwonni-enyi ri bia, o zihelikwo ni onu Kraisti, Onye Nzuopuha hu o tume ni unu, hun wu Jizosi.

²¹ Kani, Jizosi k'a rigude elu-igwee d'e ru ogen Osolobue k'e gi donzicharin ihien ile, nọke ke Osolobue don ku mbu-mbu ghahani onu ndi-amuma a ri nso. ²² Mozisi si, 'Di-nwonni-enyi wu Osolobue onu jenko d'a gha ime ndi nke unu wepuha ni unu onye-amuma—k'o don wefuha m. Unu k'e gonri ri ntin ihien ile onye-amuma hu k'a gwa onu. ²³ Onye owule gileni ihien o ku don, e gbupu w'a ime ndi Izrelu.' ²⁴ Ndi-amuma ndi ozo ile e kughozu oku ihien ndini ri e me ogenni—ghakworu Samuelu d'e ru ndi amuma ndi ozo ile sonne. ²⁵ Unu ke ihien ndi-amuma ndi ahun ku ru nwan eka; unu ke Osolobue kwetoni nkwa o gi tume nkwerighama hu o tume egbata 'ya le ndi nedi onu kani. O si Ebrahim nedi unu, 'Eka onye hu k'a gha ehụ i puha ke ndi alı ile ri elu-üwa k'a gha nwe ngozi.' ²⁶ Ogen Osolobue gi wepuha odibo e, o no bu uzo zihē ni onu ya, n'o gozi unu—ghahani ime onye-onye ime onu gha ime njo a puha."

Isi Nke Eno

E Wehe We Pita Le Jonu Ogwa Ndi-isi Nkikwama

¹ Ogen Pita le Jonu gi ri a gwa ndi hu oku, ndi nchu-egan le onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nso le ndi hu ime ndi itu-Sadusi no bia d'e kunrun we. ² Ize hu e ze we oda-oda makeni ndi-ozı ahun pu-ichen ri e gi ihien we ri a kuzi banyeni Jesu a gwa ndi ahun ni ndi nwunni jenko d'a gha onwun lihi. ³ We no nwunrun Pita le Jonu. Kani, makeni eki e giguu, we no bu we to ime unu-ngan d'e ru mgbe eki fon. ⁴ Kani ndi bu oda ime ndi nu oku hu kweri-ekweri; we no me ndi hun kwerini ihien nọke ikennyē ogun-iri kwasi nnu mmebuo, ya wu nnu uku isen.

⁵ Eki e fon, Ndi-isi Nkikwama ile: ke ndi-isi nchu-egan ri a kini ke ndi-isi ke ndi nkuzi-Iwu no zu ime Jerusalem. ⁶ Anasi wu onye-isi nchu-egan le Kayafasi le Jonu le Alezanda le ndi ozo hun wu ndi ikpun-ulo onye-isi nchu-egan—ndini ile ri ndi zuni. ⁷ We no wefuha Pita le Jonu ihun we, juma we, si, "Elee iken mọbu efan ke unu gi me ihienni?" ⁸ Ya Pita, hun Mmon-nso jun ime e no za we, si, "Ndi-ndu le Ndi-isi, ⁹ omeni orun ri mma we runni onye-nguro ke we ri a juni enyi utaa tanni, a ju ke nani k'o don dinhin, ¹⁰ marin ni nwan, onu le ndi Izrelu ile, ni efan Jesu Kristi onye Nazareti, hun unu kpogbu enu-obe, hun Osolobue ghaguu nwan onwun weli, ke ehụ okennyeni wuzo ihun onu gi kenren. ¹¹ Jesuni wu 'Omuma hu' unu 'ndi ri a tun ulo ju',

hun 'wuruḡuḡu nwan omuma gi ulo.'

¹² O nwonni onye ozo nzuopuha ri ime e, makeni o nwonni efan ozo ri okpuru elu-igwee we ye ihian hun enyi k'e gi nwon nzuopuha kari efan Jesu."

¹³ Ogen we gi hun ke Pita le Jonu gi ri e ku e kushi iken, bu a maringwo we ni we wu ndi mmaka jenleni ozunzun, o tu we enya; o no ban we enya ni we le Jesu a wiole. ¹⁴ Kani ebe o me ni okennyee hu dinhinmi turuyeni we ebehu, asazini we aka ku ihien owule hun w'e gi pa oku we. ¹⁵ Ya we no si Pita le Jonu ye ni we efe ekerere. We no tugbama iroro, si, ¹⁶ "Kini ke enyi jenko d'e gi ndini me? O weguo ihian ile bi Jerusalem enya ni ndini run orun a tu enya pu-ichen. Enyi a s'eka si n'o men. ¹⁷ Kani, amamgbe okuni a kpokari enina, ni enyi do we aka-ntin, si we agwazile onye owule oku efanii." ¹⁸ Ya we no kpobanhanzi we, gbakennme we mkpinyin aka, si we ekuzile oku efan Jesu, w'e gizile efan a kuzi onye owule! ¹⁹ Kani Pita le Jonu no shiari we, si, "Omene o hugho mma enya Osolobue ni enyi gon onu ntin kari Osolobue, unu k'e ku; ²⁰ kani, enyi le enwen enyi e kubehiko ihien enyi hun le ihien enyi nu." ²¹ Ogen we gi ronguzi Pita le Jonu egun, we no hafu we ni we lama. Ahunzini we ke w'a don ye we afunfun, makeni ihian ile ri a ja Osolobue mma make ihien hu men— ²² makeni okennyeni we gi orun-atumenyani zuo kari nwa ahua ogunna.

Ndi Kwerini A Rio Osolobue N'o Wepu We Egun Enya

²³ Ogen we gi hatuguu we, we no laburu ndi itu-Kraisti ibe we. We no gwa we ihien ile ndi-isi nchu-egan le ndi-isi gwa we. ²⁴ Ogen we gi nu ihieni, we ile no gi obi ohu wesi olu we enu, me ekpere, kpoku Osolobue, si, "Di-nwonni-onye, Onye ihien ile ri aka a, Onye hun ke elu-igwee le uwa le ohimin le ihien ile ri ime we, ²⁵ iyu gi Mmon-nso ku oku ghahani onu nedi enyi kani wu Defidi, hun wu odibo i*, si,

'Kini ke ndi ali ndi ozo ri e buni olulu?

Kini ke ihian ri a tuni iroro na iwi?

²⁶ Ndi-nze uwa e konrinsonmeguo agha;

ndi ri a kini e zugbamaguo

d'e bulumanj Di-nwonni-enyi le Kraisti a—Onye hun o tume.'

²⁷ Ezioku-ezioku, Herodu le Pontus' Pailleti le ndi ani ndi ozo le ndi Izrelu zugbama ime obodon, bulumanj odibo-nso i wu Jizosi hun i tume. ²⁸ Ihien ile we me danye k'i don cho le k'i don kwademe e. ²⁹ Di-nwonni-enyi, lee nwan egun we ri e ron ndi idibo i; dodo wepu ndi-idibo i egun enya, y'e yeni we aka ku oku i; ³⁰ y'a tinfu aka zuo ndi emu ri a ku, runsomme orun ahima le orun-atumenya ghahani efan odibo-nso i wu Jesu." ³¹ Ogen we gi meguu ekpere, ebehu we nodi no mehunme, Mmon-nso no jun ime we ile, egun no pu we enya; we no kume oku Osolobue, e kushi e iken.

Ndi Ile Kwerini Nwe Obi Ohu

³² Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu e bi, e ro ihien ohu; o nwonni onye weri e ni ihien o nwon wu nke 'ya suo, kama, w'e weri e ni ihien onye nwe wu nke we ile. ³³ Ndi-ozu hu pu-ichen hu a kpa oken iken we gi ghosichanrin ni Di-nwonni-enyi wu Jesu a ghaguo onwun lihi nke-esi; Osolobue hu e yeni we aka ohunma-ohunma. ³⁴ O nwonni onye ihien a ko ime we. Makeni, ndi nwon ali mobu ulo hu e re e, e wehe ego we re e, ³⁵ e bu e a to ni ndi-ozu ahun pu-ichen. Ndi-ozu ahun pu-ichen e keyesomme onye-onye ke mkpa a han.

* Isi Nke Enọ:25 mobu: nwa i

³⁶ Eriira ke Josefụ me. Josefụ wu onye ebọn Livaị le onye alị Saiiprosi. Ndị-ozì ahun pu-ichèn tu e “Banabasi” (alì efanni wu, “Onye akasi obi”). Eriira ³⁷ k’o dòn re anị a, wehè ni Ndị-ozì ahun pu-ichèn egbo e.

Isi Nke Isen

Ananayasi Le Nwunye E Wụ Safaira

¹ Ya okennyè ohu efan a wu Ananayasi le nwunye e w’a kpò Safaira nozi re alì. ² O nò bu mgbube egbo e to, wehè ni Ndị-ozì ahun pu-ichèn hun hoduni. Nwunye e kweye n’e me ihienni o me. ³ Kanì Pita nò si, “Ananayasi, kị Ekwensu nu n’i tu Mmon-nsò ntu, me i bu mgbube egbo i re alì hu to? ⁴ N’i d’e re e, ele nke i ro? Ogen i gide reguu a, egbo e ele nke i? Nani k’i dòn ro eje-ihien nò enina? Ekekwo ihian k’i tu ntuni, Osolobue k’i tu a!” ⁵ Ogen Ananayasi gi nu ihienni, o nò dan, nwunhun. Oken egun nò tuma ndi nu ihien meni. ⁶ Ikorobia nò puha, kwama a, buru e pu, d’e li.

⁷ Ihien nò ke mgbanume okoloku eto a ghafeguu, nwunye e nò banhan, kanì o marin ihien meni. ⁸ Pita nò ju a, si, “Onu-eghoni ke yu le di i re alì hu?” O nò si, “Eghee, ‘ya ro.” ⁹ Ya Pita nò si a, “Kì haìn unu gi kwerigbama ni onu lele Mmon-nsò Di-nwonna-enyi? Le’e, ikorobia li di i lala, e ruguode we onumuzo; we jenko d’e bupuzi i!” ¹⁰ O nò dantò ehù ukù Pita ozigbo, nwunhun. Ikorobia ndi ahun a banhan, a hun w’a n’ò nwunhuguu, we nò buru e pu d’e li e nokumme di e. ¹¹ Oken egun nò tuma ndi uka Kraisti ile le ndi ile nu ihien ndini meni.

Ndị-ozì Pu-ichèn A Zuo Ndị Bụ Oda Emu Rị A Kù

¹² Ogen hu, Ndị-ozì ahun pu-ichèn hu a runsomme orun-atumènya le ahima ichèn-ichèn hun ihian ile rì a hun. Ndì ile kwerini hu e gi obi ohu a nò ebèhu w’a kpò Etu-ulo Solomonu e zu. ¹³ O nwonna onye kwerilèni egun ni tu kporokporo banni we—bu ihian ile hu e ku oku we ohunma. ¹⁴ Kama, ndi bukenme oda hu e kweri ni Di-nwonna-enyi nke-esi, a banni we, ke ikennyè ke ikpohe. ¹⁵ We e bufuhade ndi emu rì a kù okp’uzo, e bu we a to elu ute le ihien ndi ozo we gi e dine, keni onyinyon Pita hun uzo kunrunde ndi hu ime we o ghafekoni. ¹⁶ Igurun ihian hu a gha obodo ndi nohunme Jerusalem a bia, e wehè ndi emu rì a kù le ndi eje-mmøn rì e ye nsongbu. We ile hu a dnhin.

E Kpokpo We Ndị-ozì Pu-ichèn

¹⁷ Ya ke onye-isi nchu-egan nò cho ke w’e me e, ya le ndi ile rì e sòn n’e (ya wu, ndi we ile gba rì itu ndi Sadusi)—we nò gi eje enya-ufu ¹⁸ nwunrun ndi-ozì ahun pu-ichèn tuye ime ngan ihian ile.

¹⁹ Kanì, ime uhinhin hu, mmøn-ozì Di-nwonna-enyi nò kpoppu uzo ulo-ngan, dufuha we, si we, ²⁰ “Jenme ni d’e wuzo ime Ulo-nsò; gwacharin ni we oku ndun ohun ni.” ²¹ Anuguu we ihienni, eki e fon, we nò banye Ulo-nsò d’a kuzime.

Ogen onye-isi nchu-egan le ndi ya le we wì gi bia, we nò kpogbama ndi ile e zu Qgwa Sahedrini—ya wu ndi ile rì Ndì-isi Nkikwama anì Izrelù. We nò zi ihian jen unò-ngan d’e wehè Ndì-ozì hu pu-ichèn. ²² Kanì, ogen ndi unakpa Ulo-nsò hu we zìjen gi ru ebèhu, ahunni we ndi-ozì hu pu-ichèn ime ulo-ngan, we nò kinhen d’a gwa ndi-isi, si, ²³ “We kpokin ulo-ngan ohunma-ohunma; ndi nche turuhu onumuzo, kanì ogen enyi gi kpoppu uzo, o nwonna onye rì ime e.” ²⁴ Ogen onye hun a kì ndi unakpa Ulo-nsò le Ndì-isi nchu-egan gi nu ihienni, o gba we nghari-ènya, we hu a ju enwen we ihien rì e meni. ²⁵ Ya onye ohu nò bia d’a

gwa we, si, "Lee n'e, ndi hu unu buche ime unon-ngan turuhu ime Ulo-nsọ, a kuzi we!" ²⁶ Ya ke onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le ndi unakpa a no jenme d'e wehe we—kanị, egun ndi ri ebefu anini we gi eka-iken me e, amamgbe w'e gi omuma magbu we.

²⁷ A ghaguu we Ulo-nsọ wehe we, we no bu we tumẹ ihun ndi ri Ogwa Ndi-isi Nkikwama ahun. Ya Onye-isi nchu-egan no juma we utaa, ²⁸ si, "Enyi a gbaguo ni unu mkpinsi-eka, si onu e gizile efan onyeni a kuzi? Kanị unu a kuzigbamaguo Jerusalem ile ihienni, a chozi ni onu bu edeke okennyeni che enyi isi."

²⁹ Pita le Ndi-ozị ahun pu-ichen hoduni no shari we, si, "Osolobue ke enyi jenko d'e humeni isi, ele ihian. ³⁰ Osolobue ndi nedi enyi kanị weli Jesu hun unu gbu ghahani ihogbu e elu obe we gi osisi meme. ³¹ Osolobue e wesiguo a nwan elu, bu e che eka-nni e, ebefu ogho ri, meme e Onye-ndu le Onye-nzuopuha, keni o ye ndi Izrelu oghere w'e gi roghari, keni o gbaghari we njo we. ³² Enyi wu ndi ri a shia eri ihien ndini, enyi le Mmon-nsọ hun Osolobue ye ndi e humen'e isi."

³³ Ogen we gi nu ihien ndini, ize no zeme we oda-oda, we no cho ni we gbu we. ³⁴ Kanị, onye ohu ime we, hun ri Itu-Farisi no lihi otọ: efan a wu Gamalielu; onye-nkuzi Iwu Mozizi k'ọ wu. Ihian ile a gbaye okennyeni. O no si we wefuguu ndi-ozị ahun pu-ichen ezi ekere.

³⁵ Ya o no si Ndi-isi Nkikwama ibe e, "Ikennyẹ Izrelu, lebankwo ni ihien onu cho ni unu me ikennyẹ ndini enya ohunma. ³⁶ Ogen mbu, onye ohu w'a kpọ Tiodasi puha, si n'ọ wu oken-ihian, ihien no ke madu nnu no sonme e. Kanị e gbu we e, ndi hu sonn'e no gbayiya; ohun a guu. ³⁷ Onwan e meguu, onye w'a kpo 'Judasi onye Galili' no puha ogen hu we gi gun ihian, ndi bu oda no sonme e. E gbuzikwo w'a, ndi son n'e a gbayiya.

³⁸ O me nke okuni ri nwan ali, ndunmodun m jenko d'e ye unu wu onwan: la ni ndini to! Hatu ni we! Makeni, omeni ihien we bu obi mobu ihien we ri e me gha eka ihian bia, o k'a dan. ³⁹ Kanị, omeni o gha eka Osolobue bia, unu eri-eka kusị we; o ru e, onu e d'a lusunmede Osolobue ogun!"

Ya we no kwere ihien o ku.

⁴⁰ A kpobanhan we ndi-ozị ahun pu-ichen, we no fian we mkpinsi, gba we mkpinsi-eka enya, si we kubehi oku efan Jesu; ya we no hatu we. ⁴¹ Ndi-ozị ahun pu-ichen no gha Ogwa Ndi-isi Nkikwama hu pu, a ghoghọ ni Osolobue weri we ke ndi ru ogo inarin ifenren make Efan Jesu. ⁴² Uhuohin ile, ke ime Ulo-nsọ ke ulo-ulo, we hu a kuzi, e zi ozi ni Jesu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, akusini we kaka akp'ohu!

Isi Nke Isin

Ndi Eyemeka Esa

¹ Ogen hu, ke ndi ri e son Kraisti gi ri e buwaye oda, ndi Ju hun a su Griki (ya wu ndi te ri ali ihian) no kpeme—ni ndi Ju hun a su Hibru (ya wu ndi ri ulo) ari e keye ikpoho we di we nwun ihien runi we we gha e ke ihien-oriri hu w'e ke uhuohin-uhuohin. ² Ya ndi-ozị pu-ichen mmebu hu no kpo gbama ndi ile kwere, si we, "O furun ni enyi k'a nato ikuzi oku Osolobue d'e keme ihien-oriri. ³ Umune enyi, lehunme ni nwan enya ime igunrun unu, ni onu hofuha madu esa w'e ku oku we ohunma hun Mmon-nsọ jun ime we a ki we, hun marin ihien ohunma-ohunma, ni enyi ye we orunni— ⁴ enyi le enwen enyi e bu enwen enyi che ime ekpere le ikuzi oku Osolobue."

⁵ Okuni nọ sụọ ndị ụka ile usụọ; wẹ nọ họtụha okennyẹ ohu w'a kpọ Stivin', hụn nwon okukwe ọda-oda, hụn Mmọn-nso jun ime ẹ, a kị a; iya lẹ Filipu lẹ Prokorosị lẹ Nikanọ lẹ Timonụ lẹ Pamenasị lẹ Nikolasi onyẹ Antiokụ. (Nikolasi ẹlẹ onyẹ Ju, kanị o te fe ofufe ndị Ju.) ⁶ Ya wẹ nọ wepụha ndịni ihun Ndị-ozị ahun pụ-ichẹn, Ndị-ozị ahun pụ-ichẹn nọ mę ni wẹ ekpere, bu ẹka kwasị wẹ.

⁷ Oku-Chuku hukwo a ghagbari, e ru ndi bu oda ẹka, ndi kwereini hu e buwaye oda ime Jerusalem; ndi nchụ-ẹjan bu oda nọ gbहतo sọnmę Uzo Jesu.

A Nwunrun Wẹ Stivin'

⁸ Ogen hu, makeni ẹka Osolobue rikemę ime okennyẹ hu w'a kpọ Stivin', o hu a run oken orun-atumęnya lẹ ihien-ahima hun ihian ile ri a hun. ⁹ Kanị ndi hu ime ndi ju, ndi ulo-ofufe w'a kpọ "Ulo-ofufe ndi ju weriguu enwen wẹ", nọ lihi, dọnsomę ẹ. Ndinị wu ndi ju ghasomę Sairinị lẹ Alezandria lẹ ndi ghazị Azuun Silisia lẹ Eshia bja. ¹⁰ Kanị a sanị wẹ ẹka sọn amamihien lẹ Mmọn-nso hun Stivin' gi e ku oku se. ¹¹ Wẹ nọ gha azuun zi ndi wẹ zi d'a si, "Enyi nọ ke Stivin' ri e ku aru, e kuja oku Mozizi lẹ Osolobue." ¹² Wẹ nọ kpasu ndi alị lẹ Ndị-isi lẹ ndi nkuzi-Iwu, wẹ nọ jenburu Stivin', nwunrun a, wẹhẹ ẹ Ogwa Ndị-isi Nkikwama. ¹³ Wẹ nọ kpọpụha ndi osheri-ntu, ndi osheri-ntu hu nọ si, "Okennyeni ara kujabehi oku ebeni ri nso lẹ Iwu Mozizi. ¹⁴ Enyi a nwole k'ọ si nị Jesu onyẹ Nazaretini jenkọ d'e tikpo ebeni, gbहतo odinali ile Mozizi tumesomęni enyi." ¹⁵ Ndi hu ile ri ime Ogwa hu nọ bu ęnya zime Stivin', wẹ nọ hun a nị ihun ẹ nọ ke ihun mmọn-ozị.

Isi Nke Ẹsa

Oku Stivin' Gwa Ndị-isi Nkikwama

¹ Onyẹ-isi nchụ-ẹjan nọ ju Stivin', si, "Thien ndini wẹ ri e ku wu ezioku?"

² Stivin' nọ za, si, "Umunę m lẹ ndi nedi ęnyi, gon ni m ntin! Osolobue hun nwon ogho mę nedi ęnyi kanị wu Ebrahim hun a ime alị Mesopotemia—ni Ebrahim d'e jen anị Haran d'e biri. ³ O nọ si a, 'Lato alị i lẹ ndi nke i, n'i si alị m jenkọ d'a ghosi i.' ⁴ Ya k'ọ nọ la alị ndi Kal'di to, jen d'e biri anị Haran. Ogen nedi ẹ gi nwunhun, Osolobue nọ zihe ẹ alini unu bi nwan—⁵ bu o yen'ẹ alị owule ime ẹ—oson'a ama-uku ohu de. O kwe ẹ nkwa n'ọ jenkọ d'e ye 'ya lẹ umu a iya, bu o k'e mu nwa ogen hu. ⁶ Osolobue nọ siji a, 'Umu i jenkọ d'a wu itumunye ime alị ozo; wẹ k'e gi wẹ henrin igbon, meja wẹ orogbo ahua nnu. ⁷ Kanị m k'e ye alị hu gi wẹ henrin igbon afunfun. Omęguu, umu i k'a fuba, bja d'e fe m ebeni'—'ya ke Osolobue ku. ⁸ Osolobue nọ kwademe nkwerigbama, tumę ẹ egbata ya lẹ Ebrahim. Ahima nkwerigbamanị wu ikwa-ugun. Ebrahim a mu Aziki; nke akpu-uhuohin esato, o nọ kwa a ugun. Aziki nọ mu Jekopu, Jekopu nọ mu ndi nedi ęnyi mmebuo hu."

⁹ "Umu Jekopu ndi ahun wu ndi nedi ęnyi nọ gi ęnya-ufu re nwenę wẹ wu Josefu ye ndi w'e si Ijptu. Kanị Osolobue nọ noyen'ẹ; ¹⁰ o nọ zuopụha a ime nsongbu ẹ ile. O nọ m'ę ni ihien ẹ sụọ Fero eze Ijptu, yezikwo Josefu amamihien pụ-ichẹn ogen o gi pụha ihun Fero, nke wu ni Fero nọ tumę ẹ n'ọ kị anị Ijptu lẹ ezi-le-ulo Fero ile.

¹¹ Omęguu, oken unwun nọ nwan muma ime alị Ijptu ile lẹ Kenan' ile, oken afunfun nọ bidon, d'e ru ni ndi nedi ęnyi wẹ ahunzini ihien-oriri. ¹² Ogen Jekopu nedi wẹ gi nu ni ihien-oriri ri alị Ijptu, o nọ zi ndi nedi ęnyi wẹ jen d'e nonlwa ihien-oriri. Onwan wu nke ibuzo wẹ jen Ijptu. ¹³ Ogen umunę ẹ gi bja Ijptu hun mę ẹ mgbe ebuo, Josefu nọ nwan mę wẹ marin ni 'ya ro, Fero nozi marin ndi nke Josefu. ¹⁴ Ya Josefu nọ zi ozi si nedi ẹ lẹ ebun wẹ ile bja alị Ijptu. Wẹ

ile biani wu madu isen aria ogun-eno. ¹⁵ Jekopu no nwan jenne ani Ijiptu. Omequu, o no nwunto ebenu, ke iya ke ndi nedi enyi we kani. ¹⁶ We no bukin we ile obodo Shekem, li we ye ime ili hu no ke okporo, hun ri Shekem, hun Ibrahim gi egbo nonnarin umu Hamo."

¹⁷ "Ogen e rume hun Osolobue e gi mezu nkwa o kwe Ibrahim, ndi nke enyi no bakenme uba ime ali Ijiptu. ¹⁸ Omequu, Fero ozọ hun marinleni Josefu no kima Ijiptu. ¹⁹ Ezeni wu hun gi aghigho son ndi nke enyi, mejama ndi nedi enyi we oda-oda, gi aka-iken me we lato umu we mu nke ohun, keni onwun gbu we. ²⁰ Ogeni ke we gi mu Mozizi. Mozizi ma mma, ihien e sọ Osolobue. Ndi mun'a no gi nzuzue zun a iwe we ifon eto. ²¹ Ogen we gi nwan la a to, nwa-okpoho Fero no munrun a, zun a nọke nwa-efo a. ²² We no kuzi Mozizi ihien ile ndi Ijiptu marin, o no wuru oken ihian—ke oku-onu ke orun."

²³ "Ogen o gi ri nwa ahua ogunna, o no ban a obi nwa o jen d'a hun ndi nke we wu ndi Izrelu. ²⁴ O hun ke onye Ijiptu ri e meja onye ohu ime we, o no no onye we ri e meja ye azupu, megwarin'a, gbu onye Ijiptu hu ri e mejan'a. ²⁵ O te ro ni umune e k'a ghota ni Osolobue ri e gi e a zuopuha we, kani aghotan we. ²⁶ Eki e fon, Mozizi no hun ndi Izrelu ebuo ke we ri a lu ogun. O cho n'o gbon we: o no si, 'Ikennye, onu wu umune, ki unu ri a runi enwen onu eh?' ²⁷ Kani hun cho oku no kwan a ye usuo, si, 'Onye tume i n'i kima enyi, a hanni enyi enen? ²⁸ I cho n'i gbu m'ki don gbu onye Ijiptu ahun unyanhun?' ²⁹ Ogen Mozizi gi nu ihieni, o no gbasi Midiani d'e biri ebenu rike abiamabia, no ebenu mu ikennye ebuo."

³⁰ "Ogen ahua ogunna gi ghafegu, mmnon-ozu no bia d'e kunrun e ime atu hun nokunme Ugu Sainai; ime okun ri e nwun ime aku-ofia ke mmnon-ozu ahun gha gwa a oku. ³¹ Ogen Mozizi gi hun ihieni, o tu a enya, o nokunme e n'o legha a ohunma, ya o no nu olu Di-nwonni-enyi k'o gha ebenu si a, ³² 'Mme wu Osolobue ndi nedi i—Osolobue Ibrahim le Aziki le Jekopu.' Ehu no mama Mozizi nni, egun anin'a lee enya. ³³ Di-nwonni-enyi no si a, 'Gbuwu akp'uku i, make ni ali i turu ri nso. ³⁴ A hunchanringuo m eje-afunfun ndi nke m ri a ta ime Ijiptu; a nuole m uden we ri a sun; a biale m nwan d'a zuopuha we. Bia nwan ni m zijen i Ijiptu.' "

³⁵ "Mozizi nwen we ju aju; onye nwen we si, 'Onye tume i n'i kima enyi, a hanni enyi enen?', iya ke Osolobue zi nwan d'a wuru onye-okiki le onye-nzuopuha. O zi e ghahani mmnon-ozu hu o hun ime aku-ofia hu. ³⁶ Mozizi no gha ali Ijiptu dufuha we—runko orun-atumenya le ihien-ahima ime ani Ijiptu le Ohimin ufie le ime atu, orogbo ahua ogunna. ³⁷ Mozizini wu hun si umu Izrelu, 'Osolobue k'a gha ime ndi nke unu wepuha ni onu onye-amuma k'o don wepuha m.' ³⁸ Mozizini wu onye hu ya le Igunrun ndi nke Osolobue ahun ri ime atu ogen ahun, iya le ndi nedi enyi we le mmnon-ozu ahun gwa a oku elu Ugu Sainai; o no nahan Osolobue oku ri ndun o ye e ye enyi."

³⁹ "Kani ndi nedi enyi kani a ju n'e humekoni w'a isi; hun nke w'e gi me ihien o ku, a jude w'a; we no lakin ali Ijiptu ime obi we. ⁴⁰ We no si Eronu, 'Meme ni enyi mmnon ndi k'e duni enyi; make ni, enyi a marinzi ihien me Mozizini gha ali Ijiptu dupuha enyi.' ⁴¹ Ogen hu ke we gi kpu nwa-efin, chuyen'e ejan; we no rime oriri, e gi ihien aka we mema a ghoghọ. ⁴² Ya ke Osolobue no gbakito we azun, ha we ye ni we fema ihien ndi ri igwere. Ya ke ndi-amuma de ebahun we no de, si,

'Euu, ikpun-ulo Izrelu!

Mme ke unu gbusonmedeni anu ndi ahun,

chuyesonmēni ejan ndi ahun
ime atu

orogbo ahua ogunnai ra?

⁴³ Bu unu e buru unu-mmōn Moleki

le kokise mmōn onu wu Refani,

mmōn ndi unu kpu

ni unu hun uzọ e fe we;

m k'e gi ifiri e chu onu shikwori Babilonu * ' "

⁴⁴ "Ogen ahun we gi ri a ghahunme ime atu hu, ndi nedi enyi bu Odu Ashia-eri hu hun a ghosi ni we le Osolobue ri. We run a ke Osolobue don gwa Mozizi, ogen Osolobue gi si a run a n'o ri ke hun o ghosi a. ⁴⁵ Odu hu e ru eka ndi nedi enyi hun ri ogen Joshua gi wu onye-ndu, we no bubanhan a ime ali hu Osolobue kwe nkwa. Ohun me ogen we gi banhan d'a nafu ndi ali ndi hu Osolobue chupu ni we ani. O no ndi ebefu d'e ru ogen Defidi. ⁴⁶ Defidi nwon ewere ebe Osolobue ri; o me ekpere, ri o Osolobue n'o ni a tun ni 'ya wu Osolobue Jekoru ebe obibi. ⁴⁷ Kanj Solomonu wu onye tun ni Osolobue ulo hu.

⁴⁸ Kanj Onye Hu Kachanrinni ara bi ulo we gi eka tun—iya ke onye-amuma gi si,

⁴⁹ "Osolobue si,

"Elu-igwee wu ukpo m;

uwa wu ihien m'a zoma uku.

Elee udi ulo k'i k'a tun ni m,

elebe ke m'a no zu iken?

⁵⁰ Ele mmeme ihien ndini ile?" ' "

⁵¹ Unu ndi isi-iken, hun kwaleni ugun—ke ime obi ke ntin! Onu e gbondon Mmon-nsọ ogen ile ri ke ndi nedi unu don me! ⁵² Elee onye-amuma ke ndi nedi unu kanj kpokpoleni? Uwe gbu ndi hun ku oku obibia Onye Ahun Ri Ochan wu Kraisti, unu e henriguo nwan ndi ren'e le ndi gbun'e; ⁵³ ndi nwehen Iwu Osolobue ye ndi mmōn-ozii bia, kanj unu emen'e!"

E Gi We Omuma Magbu Stivin'

⁵⁴ Ogen we gi nu ihienni Stivin' ri e ku, oken onuma no bia we, nkesin we node ta n'a eka eze†. ⁵⁵ Kanj, nke Stivin, Mmon-nsọ jun ime e, a ki a; o no lee enya enu-igwee, hun ogho Osolobue, hunzi Jesu k'o turu eka-nni Osolobue. ⁵⁶ O no si, "Lee ni! M ri a hun elu-igwee k'o kpupu: m rizi a hun Nwa nke Ihian ebe o turu eka-nni Osolobue!"

⁵⁷ Kanj, we no gi eka kikin ntin, do oro ye onu, zunburu e. ⁵⁸ We no gha ime obodo dokpuppuha a; ya we no nwan mama a omuma—ogen ndi osheri hu wehen'e gi gbupusommeguu ekwa we, yoto we uku okorobia ohu efan a wu Solu n'o lepu enya. ⁵⁹ Ogen we gi ri a ma Stivin' omuma, o no me ekpere, si, "Di-nwōnni-enyi wu Jesu, nabanhan mmōn m!" ⁶⁰ Ya o no gbu osekpū, wesi olu elu, yi, "Di-nwōnni-enyi, agunkwole njoni yeni we!" O kuguu onwan, o no nwunhun.

Isi Nke Eṣaṭo

Solu E Kpokpo Ndi Uka

¹ Solu hu ebefu ogen we gi ri a magbu Stivin', e ye we ndu we gbu e.

* **Isi Nke Eṣa:43** M k'a chu unu ghafekwori Babilonu. † **Isi Nke Eṣa:54** Griki: tan'a nkwenren-eze

Gha uhuoḥin hu jenme, we no kpokpome ndi uka ri Jerusalem oda-oda. We ile no gbayiya, gbashisonme egberē Judia le Sameria—wezuka ndi-ozu hu pu-ichēn. ² Ikennyē ndi a tu egun Osolobue no bia d'e buru ozun Stivin' d'e li; we no kwan ekwan ohunma-ohunma ni Stivin' a nwunhun. ³ Kani Solu hu a sukpo uka-Jesu, a gha ulo-ulo a dokpunfuha ikennyē le ikpoho kweri ni Jesu, e we we e che ulo-ngan.

Uka E Bidon Ime Ali Sameria

⁴ Ogen hu, ndi hun gbayiani hu e zi ozioma ebe owule we ru. ⁵ Filipu no jen Isi obodo Sameria, gwa we banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume. ⁶ Ogen igunrun ndi risonme ebefu gi nu ihien Filipu ri e ku, hunzi orun-atumenya o ri a run, we no gonkenme e ntin, ⁷ makeni eje-mmōn ri ime ndi bu oda hu a puhasonme ime we, yiko oro; ndi oro le ndi nguro bu oda hu a dnhin. ⁸ Oken ighoghō no ri ime obodo hu.

Sajmonu Hun Gi Eje-iken A Rūn

⁹ Ogen ahun, o nwe okennyē ohu ri ime obodo hu; efan a wu Sajmonu. Onyeni e gi eje-iken e mesonme ihien a tu ndi Sameria ile enya; o hu a nyan isi n'o wu oken ihian. ¹⁰ We ile e gonkenme e ntin, gha onye nta d'a pu onye uku, a si, "Okennyeni ya gi Iken Osolobue ahun w'a kpo 'Oken-iken.'" ¹¹ We e gon e ntin makeni o tekemeke o gi iken eje-mmōn e me ihien a tu enya. ¹² Kani, ogen we gi kweri ihien Filipu ri e ku ebe o ri e ku oku ozioma Ali-eze Osolobue le efan Jizos' Kraisti, we no me we mirin-Chuku, ke ikennyē ke ikpoho. ¹³ Sajmonu nwen no kwerezide; e megwu w'a mirin-Chuku, o no sonhunmeme Filipu; oken orun-atumenya le ihien ahima ndi o ri a hun Filipu ri a run hu a tu a enya oda-oda.

¹⁴ Ogen Ndi-ozu hu pu-ichēn hun ri Jerusalem gi nwan nu ni ndi Sameria a nabanhanole oku Osolobue, we no zijenni we Pita le Jonu. ¹⁵ Ogen we gi ru ebefu, we no me ni ndi kwerini ekpere keni we nwonhen Mmon-nsō—¹⁶ (makeni o ke nwe onye Mmon-nsō biakwasị ime we ile, we gihu efan Dinwonni-enyi wu Jizosị me we mirin-Chuku.) ¹⁷ Ya Pita le Jonu no bu eka kwasị we, we no nwonhen Mmon-nsō.

¹⁸ Ogen Sajmonu gi hun ni Ndi-ozu hu pu-ichēn buhu eka kwasị we, e nwehen we Mmon-nsō, o no wehe egho n'o ye we, ¹⁹ si, "Yezi ni mme nwen ikenni, keni m buhu eka kwasị ihian, o nwonhen Mmon-nsō."

²⁰ Pita no si a, "Iyū le eghe i na iwi! Makeni i ro ni k'a saeka gi eghe nonrin oyiye Osolobue! ²¹ Ya ri ime ihienni, o nwonzikwon ihien runi i ime e, makeni obi i ezinrinni ebe Osolobue ri. ²² Rogharikwo nwan hun i gi me eje-ihienni, ye me ekpere, rijo Dinwonni-enyi; ikenkwo gbaghari i hun i gi ro iroroni. ²³ Makeni a hunole m ni eje enya-ufu gi i, ni njo kenzikwo i egbun."

²⁴ Sajmonu no si Pita le Jonu, "Dodo ni, me ni ni m ekpere, rijo Dinwonni-enyi, make ihienni unu ku gha e me m."

²⁵ Ogen Pita le Jonu gi shigun Di-nwonni-enyi eri, ziguu ozi Dinwonni-enyi, we no lakin Jerusalem. Ke we lako, we hu e zisonme ozioma ime obodo mesonme ekere-ekere bu oda risonme ali Sameria.

Filipu Le Oken-Ihian Hu Gha Ali Etiopia Bia

²⁶ Ya mmōn-ozu Dinwonni-enyi no si Filipu, "Lih, gha azuun ndidan-mirin si uzō hu gha Jerusalem si Gaza." (Uzon ri ime atu.) ²⁷ Ya o no lihi, jenme; o no kunrun onye ali Etiopia hun nwe oken-okwa; oken-okporo ro—o lun nwunye*.

* **Isi Nke Esato:27** O nwe ikennyē ndi w'a wara, keni w'e ndi-nze ikpoho le ndi ozo.

Iya wu onye hun e donme egbo le ihien ile okpoho wu eze ali Etiopia wu Kadesi nwe. O bja Jerusalem d'e fe ofufe. ²⁸ O lako nwan alako; o nodi ani ime ugbo-anyinyan a, gunko Ekwkw onye-amuma wu Azaya. ²⁹ Mmon-nsọ nọ si Filipu, "Jen d'e kunrun ugbo-anyinyan hu." ³⁰ Ya Filipu nọ gbakunrun ugbo-anyinyan hu; o nọ nọ ke okennyẹ hu ri a gun Ekwkw onye-amuma wu Azaya. O nọ ju a si, "I hu nwan a ghota ihien i ri a gun?"

³¹ Okennyẹ hu nọ za, si, "Nani ke m'e don saeka ghota omeni o nwonna onye kowanị ni m'a?" O nọ riọ Filipu n'o nyinhen d'e du e nodi ime ugbo-anyinyan hu. ³² O ri a gun ebẹhu Ekwkw-nsọ nọ si, "We nọ duru e

nọke atunrun we dushiko

ebe we nọ e gbu atunrun;

o gba we nkintin

nọke ke atunrun we ri a ko enenren

dọn a gba nkintin.

³³ We nọ kpari e;

we nọ ma a ikpe—

bụ o nwonna ihien o me.

Onye jenkọ d'e kuzi oku umu a,

ebe o meni e wepugwo we ndun a enu uwa?"

³⁴ Oken-okporo hu nọ si Filipu, "Dodo, gwa m, onye ke onye-amumanị ri e ku oku e? 'Ya le enwen e ra onye ozọ?' ³⁵ Ya ke Filipu nọ gha ebẹhu o ri a gun zi e ozioma Jizosi. ³⁶ Ke we jenkọ nwan, we nọ hun mirin, oken-okporo hu nọ si, "Lee mirin ebeni! Kini k'a han m emele mirin-Chuku?" ³⁷ [Filipu nọ si a, "Omēni y'e gigho obi i ile kweri, we k'a saeka me i mirin-Chuku." O nọ za, si, "E kwerigho m ni Jesu Kristi wu Nwa Osolobue."]

³⁸ Ya o nọ si onye ri a nyann'a ugbo-anyinyan hu kusị; 'ya le Filipu nọ banye ime mirin, Filipu nọ me e mirin-Chuku. ³⁹ Ogen we gi gha ime mirin puha, idenmizi, Mmon-nsọ Di-nwonna-enyi nọ juru Filipu; oken-okporo hu ahunzin'a, ya oken-okporo nọ ghoghoma, jemmẹ nke e.

⁴⁰ Nke Filipu, ebe o nozi hun enwen e wu obodo w'a kpo Azotusu. O nọ jensonme, ziko ozioma ime obodo ile ri egerẹ hu d'e ru n'o puha Sizaria.

Isi Nke Itenei

Ke Sọlu Don Gbehuto Sọnmẹ Uzo Jesu

(Orun Ndj-Ozi 22.6-16; 26.12-18)

¹ Kani Sọlu hukwo a ban mban, e ku n'o k'e gbuchanrin ndi ile e son Di-nwonna-enyi. Ya o nọ jenburu Onye-isi nchu-ejan, ² si a deye e ekwkw-ozu jenni ndi ulo-ofufe ndi Ju ile risonme Damas'kosi, keni, o hun onye owule hun e son Uzo-Jesu ebẹhu, o kenmehen we Jerusalem—ke ikennyẹ ke ikpoho.

³ Ogen o gi nwan jenkọ, nochimeme Damas'kosi, idenmizi, ukpe nọ gha elu-igwee nwunhunme e. ⁴ O nọ dan; o nọ nọ olu hun si a, "Solu, Solu, ki haịn i gi e kpokpo m?"

⁵ O nọ si, "Onye k'i wu, Di-nwonna-m?" Olu hu nọ si, "Mme wu Jizosi hun i ri e kpokpo. ⁶ Ka lihi nwan, ni banye ime obodo, ebẹhu ke we k'a nọ gwa i ihien i jenkọ d'e me."

⁷ Ikennyẹ ndi 'ya le we wi turuhu ebẹhu—oku anizini we ku, makeni we nu olu hu bu ahunni we onye owule. ⁸ Ya Solu nọ lihi oto: enya a hukwo e ti, kani o leghazini uzo. We nọ kwondon e eka, we e ban obodo Damas'kosi. ⁹ O leghani uzo, o rini, o rani—orogbo akpu-uhuhin eto.

¹⁰ Ogèh hù, onyè ohu w'a kpò Ananayasì rì imè Damas'kòsì. Ananayasì nì rì ndì e sòn Ùzò-Jesu. Ọ nọ hùn ọhùn ebe Di-nwọnni-ènyì nọ sị a, "Ananayasì!" Ọ nọ za, sị, "Di-nwọnni-ènyì, lee m."

¹¹ Di-nwọnni-ènyì nọ sị a, "Lihi n'ì jèn ogele ahùn w'a kpò Streti; i ru iwe Judasì, y'a jù ukwere okènyyè ohu wù onyè Tasòsì hùn w'a kpò Sòlù. Ọ rì e mèkpe kíkènni, ¹² ọ hùnọlè ọhùn ebe okènyyè ohu éfan a wù Ananayasì banhan, bu éka kwàsì a, kèni ọ leghamazì úzọ."

¹³ Kanì Ananayasì nọ za, sị, "Di-nwọnni-ènyì, ndì bu ọda a gwaọlè m oku okènyyèni lè eje-ihien ile o mè ndì-nsọ ì rì Jerusalèm. ¹⁴ Ọ rì nwan ebeni makèni onyè-isi nchù-èjan e yeọlè a ikèn n'ò gi nwunrùn ndì ile a kpòku éfan ì."

¹⁵ Kanì Di-nwọnni-ènyì nọ sị a, "Jenmè, makèni okènyyèni kè m hòrì n'ò wurù ihien-òrùn m hùn k'e we éfan m jenni ndì alì ndì ọzọ wulèni ndì Izrelù lè ndì-nze lè ndì Izrelù; ¹⁶ mmè lè enwèn m jenkò d'a ghòsì a okèn afunfun ọ jenkò d'e gi ufiri éfan m ta."

¹⁷ Ananayasì nọ jènme. O ru ebèhù, ọ nọ banye imè ọlò ahùn, bu éka kwàsì Sòlù, sị a, "Sòlù nwèné m, Di-nwọnni-ènyì wù Jesu hùn ì hùn úzọ ogèh ì gi lala zihè m—kèni ì leghamazì úzọ lèni Mmọn-nsọ jun imè ì." ¹⁸ Ozigbo hù, ihien nọkè okpukpu-azun nọ gha Sòlù énya danfùha, ọ nọ leghamazì úzọ. Ya ọ nọ lihi, wè nọ mè ẹ mirin-Chuku; ¹⁹ o rìguù ihien-oriri, ndun nọzì ban a.

Ya lè umù-azuun Kraistì rì Damas'kòsì nọ nọdì ọhùhùn ole-le-ole.

Sòlù E Zi Ozioma Imè Damas'kòsì

²⁰ Ozigbo, ọ nọ kumè oku Jesu imè unọ-ófufe ndì Ju rìsọnmè ebèhù, a sị wè nì, "Okènyyèni wù Jesu wù Nwa Osolobue!"

²¹ Ọ tù kè wè han nùn'a énya, wè hù a sị, "Onwan ẹlè okènyyèni te rì e kpokpo ndì hùn a kpòku éfannì imè Jerusalèm? Ẹlè ya k'ọ bìani nwan ebeni, kèni ọ kènmenrin wè jenni ndì-isi nchù-èjan?"

²² Kanì Sòlù hù e zewaye imè ozi ọ rì e zi—nkesì nì ndì Ju bi Damas'kòsì asani éka e sòn e ọ mè makèni ọ hù a ghòsìchanrìn nì Jizòsì wè rì e ku oku ẹ wù Kraistì, Onyè Hù Osolobue Tume.

Sòlù A Wanahìn

²³ Ọ tebe, ndì Ju nọ rin'è ngo nì wè gbu ẹ. ²⁴ Kanì Sòlù nọ nù ihien wè romè. Wè hù e che nche onù-mgbon rìsọnmè obodo hù uhinhin lè efinnà nì wè gbu ẹ. ²⁵ Kanì ndì kwèri oku ẹ rì e sòn'è nọ gi imè uhinhin bu ẹ che imè ọkpàlì, gha oghere rì mgbon obodo hù dọ a ye azuun hùn-èbọ.

Sòlù A Bia Jerusalèm

²⁶ Ogèh o gi ru Jerusalèm, ọ nọ chọ n'ò banyeni ndì rì e sòn Ùzọ-Jesu, kanì egun ẹ rì a tù wè ile makèni ekwerini wè n'ò hènringuọ onyè nke Jesu. ²⁷ Ya kè Banabasì nọ nwan we Sòlù jenni ndì-ozì ahùn pù-ichèn, kowa nì wè kè Sòlù dòn hùn Di-nwọnni-ènyì úzọ, kowazì nì wè nì Di-nwọnni-ènyì a gwaguọ Sòlù oku; ọ gwazì wè kè Sòlù dòn ku oku éfan Jizòsì imè Damas'kòsì, e ku ẹ e kusi ẹ ikèn. ²⁸ Ya lè wè nọ wìma imè Jerusalèm, nì wè ile wù ohu. Ọ hù e ku oku Di-nwọnni-ènyì, e kushi ẹ ikèn. ²⁹ Ọ hù a gwa ndì Ju te rì alì ndì ọzọ hùn a sù Griki oku Jesu, e sòn wè a dọ—kanì, wè hù a chọ nì wè gbu ẹ. ³⁰ Ogèh ndì kwèri nì Kraistì gi marìn nì wè rì a chọ nì wè gbu ẹ, wè nọ we ẹ si Sizarià, gha ebèhù zipu a si Tasòsì.

³¹ Ya udon nọ rìnì ndì ọka rì Judia lè Galili lè Samerià. Mmọn-nsọ hù a gba wè umè, wè hù e zekènmè, e buwaye ọda, e gi egun Di-nwọnni-ènyì e bì.

Pita E Jèn Lida lè Jọpa D'a Rùn Orun Di-nwọnni-ènyì

³² Ogen Pita gi ri e jensonme ebe ile d'a hun ke ndi ile kwerini no, o no jenzi d'e kunrun ndi kwerini bi obodo Lida. ³³ Ebehu k'o no hun okennye ohu efan a wu Enasi, hun dineni kete ahua esato enwain, makeni oro kinmin e. ³⁴ Pita no si a, "Enasi, Jesu Kristi a zudo i nwan; lihi n'i gbama bedi!" Ya o no lihi oto ozigbo hu. ³⁵ Ndi ile bi Lida le Sharonu no hun Enasi n'o lihigo, we no roghari, sonme Di-nwonni-enyi.

³⁶ Ogen hu, o nwon okpoho ohu ri obodo Jopa hun e son uzọ Jesu; efan a wu Tabita. (Onu Griki Tabita wu Dokasi—ya wu "Ele.") O me ogho oda-oda, e yezikwo ni ndi igbenye aka ohunma-ohunma. ³⁷ Ogen hu, emu no kuma a, o no nwunhun. Ogen we gi wugu a ehụ, we no bu e dine ime mmughe ri ibe elu. ³⁸ Makeni Lida nokunme Jopa, ogen ndi hun e son uzọ Jesu gi nu ni Pita ri Lida, we no zi ikenny ebuo d'a ri o a, si, "Dodo, biakenrin d'e kunrun enyi." ³⁹ Ya Pita no lihi, sonme we. Ogen o gi ru ebehu, we no w'e si mmughe hu ri ibe elu. Ndi ile di we nwun no fihunme Pita, a kwan ekwan, a ghosisonme e ewuru tueni le ekwa ndi oro Dokasi kpa ogen o gi ri ndun. ⁴⁰ Pita no si we ile pu; o no gbu oseku, me ekpere. Ya o no gbehuto, bu ihun zime ozun hu, si, "Tabita, lihi." Ya Tabita no shiapu enya. Ogen o gi hun Pita, o no ndi ali elu bedi. ⁴¹ Pita no we aka a ye e, yen'e aka lihi oto. Ya Pita no kpo ndi-nso ile le ikpoho ndi ahun di we nwun, we Tabita ghosi we, we no hun a n'o rizi nwan ndun. ⁴² Ihienni no kpo gbari Jopa ile, ndi bu oda no kweri ni Di-nwonni-enyi. ⁴³ Pita no ndi Jopa uhuhin ole-le-ole, iwe onye ohu w'a kpo Saimonu, hun a kwa akpuko.

Isi Nke Iri

Pita Le Konelusu

¹ Ime obodo Sizaria, o nwon okenny e ohu efan a wu Konelusu. Onye a ki ndi-agma ro: o ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma w'a kpo Itu Itali. ² Okennyeni e gichanrin obi e ile e fe ofufe; 'ya le ezi-le-ulo a ile a tu egun Osolobue. O yesonme ndi igbenye ri ime ndi ali ahun ihien. O me ekpere, a kpo Osolobue ogen ile.

³ Uhuohin ohu, ihien noka okuloku eto nke efinnai, o no hun ohun. Ime ohun ahun, mmon-ozu Osolobue no banhan, si a, "Konelusu!" ⁴ Ya Konelusu no bu enya tuma mmon-ozu hu, gi egun si a, "Di-nwonni-m, ki ro?" Mmon-ozu hu no si a, "Ekpere i le ihien ile i ri e ye ndi-igbenye e ruguo ebe Osolobue ri noka ihien w'e gi nyanhan i. ⁵ Zi we nwan Jopa d'e wehe okenny e ohu efan a wu Saimonu hun w'a kpo Pita; ⁶ o ri iwe Saimonu hun a kwa akpuko, hun iwe e ri ehụ Ohimin." ⁷ Ogen mmon-ozu hu gwa a oku gi puguu, Konelusu no kpo ndi idibo e buo le onye-agma ohu hun a tu egun Osolobue hun ri ime ndi e jenn'e ozi. ⁸ Ogen o gi gwagwu we ihien ile meni, o no zi we Jopa.

⁹ Eki e fon, ihien noka okuloku mmebu nke efinnai, ogen anwun gi a ri isi, ikenny e ahun no rum e obodo hu. Ogen hu ke Pita gizikwo shi enu ulo d'e me ekpere. ¹⁰ Egun a gunma Pita, o no choma ihien o k'e ri. Ogen we gi ri e mem e ihien-oriri hu, idemizi, o no nokesi uran buru e—bu ele uran. ¹¹ O no hun ke enu-igwee kpupu, hunzi ke ihien noka ekwa shiani gha elu lala rike si we dodon e ntin eno. ¹² Udi anu ile nwon uku eno le ndi ile a rini lezi nnunu ile e fe elu—richanrin ime e. ¹³ Ya o no nu olu si, "Pita, lihi, gbu n'i ri."

¹⁴ Kanj Pita no za, si, "Mba-o, Di-nwonni-enyi! Erituni m ihien runi mabu ihien enyi a so."

15 Olu hụ nọ biazin'a hụn mę ę mgbe ębụọ, sị, “Akpọkwọlę ihien Osolobue meguu n'ọ rị ochan ihien w'a sọ.” 16 Ihienni e mefụ mgbe ętọ, wę nọ weri ihien nwęn ozigbo si elu-igwee.

17 Ihienni nọ gba Pita nghari-ęnya ọda-ọda. Ogen o gi rị e ro ihien hụ ọ hụn kę ndi-ozii hụn Kọnelusu zi gihu ru ebęhụ, turu ọnu-mgbon, a jü kę elebe kę iwe onye w'a kpọ Saimonu rị. 18 Wę nọ wesi olu wę elu, jü kę Saimonu hụn w'a kpọ Pita hụ ebęhụ.

19 Ogen Pita gi rikwo e ro ihien hụ ọ hụn, Mmon-nso nọ sị a, “Lee ę, ikennyę ętọ rị a chọ i. 20 Lihi nwan, n'i hidan d'e kunrun wę. Etule, ka sönme wę—ni mmę zihę wę.” 21 Ya Pita nọ buru ikennyę ndi hụ, sị, “Mmę wü onye ahun ọnu rị a chọ; kị hain unu gi bia?”

22 Wę nọ za, sị, “Kọnelusu zi ęnyi. Onye a kị ndi-agma rọ, ọ kị ndi-agma ọgun-isen; ọ wü onye ezi-omumę hün a tü egun Osolobue; ndi Ju ile e ku oku e ọhünma. Mmon-ozii rị nso gwa a d'a kpọ i, n'i bia iwe ę keni ọ nu ihien i k'e ku.” 23 Ya Pita nọ sị wę banhan, ọ nọ ye wę ebe wę k'a ranhin.

Eki e fon, ọ nọ lihi, sönme wę; ndi hụ ime ndi kwerini rị Jopa nọ sönme ę. 24 Eki e fonzi, wę nọ ru Sizeria. Kọnelusu hụ a tü ęnya wę, obi e konrin ę elu; ọ kpokikomeguo ndi nke ę lę ndi wü ezigbo ọwu a. 25 Ogen Pita gi bia, Kọnelusu nọ jen d'e kunrun ę, gbuñ'e osekpü, fe ę. 26 Kanj Pita nọ mę ę lihi ọtọ, sị, “Lihi ọtọ, ni ihian mmaka kę m wuhü.” 27 K'o don rị e sön Kọnelusu e ku, ọ banye ime ọlọ, ọ nọ hün ni igunrun ihian a gbakikomeguo. 28 Ọ nọ sị wę, “Unu lę enwen ọnu a maringho ni Iwu kwonon onye Ju k'e sön onye ali ọzọ meko mobu jen iwe ę. Kanj Osolobue a ghosiguo m m'a kpole onye ọwule onye runi mobu onye wę k'a sọ. 29 Ya hain m gileni tu kę wę bia d'a kpọ m; m rị nwan a jü, kị unu kpọni m?”

30 Kọnelusu nọ za, sị, “Nwene mgbeni taino, m rị iwe m e mę ekpere, ihien nọ kę okuloku ętọ nke efinnai; ya okennyę ohu nọ wuzo m ihun idenmizi. O yi ewuru rị e gbukeni. 31 Ọ nọ sị, ‘Kọnelusu, Osolobue a nuole ekpere i, ọ nyanhanguo ęka i rị e yeni ndi igbennyę. 32 Zi nwan ozi jen Jopa d'a chọ Saimonu hün w'a kpọ Pita, ọ rị iwe Saimonu hün a kwa akpukpo, hün rị ehü Ohimin.’ 33 Ya m nọ zi wę d'a kpọ i ozigbo. Ye mekę i gi bia. ęnyi ile rị nwan id'ęnya Osolobue ebieni keni ęnyi gon ntin ihien ile Di-nwonni-ęnyi sị i ku.”

Ozi Pita Zi Iwe Kọnelusu

34 Ya kę Pita nọ gwama wę oku, sị, “A hunguo m'a nwan ni Osolobue ara tu onye ihian wü. 35 Kama, ọ nabanhan onye ọwule hün a tü egun ę, e mę ihien rị mma—a ra tu onye ali ihian wü. 36 Unu a maringho ozi o zijenni ndi Izrelü hün wü ozioma hün e wehe udon, udon hün a bia ghahani Jesu Kristi Onye nwe ihien ile lę ihian ile. 37 Unu a maringhozi ihien ile me ime ali ndi Ju. Imę Galili k'o gha bidon—ogen wę gi meguu mirin-Chuku ahun Jonu sị ihian ile d'e mę; 38 ya wü ni unu a maringho kę Osolobue don tumę Jizos' onye Nazareti, gi Mmon-nso lę ikęn gbajun ę; lę k'o don jenhunmę, e mę ihien-oma, a zuo ndi ile Ekwensu rị a lü, makeni Osolobue nọyen'e. 39 ęnyi wü osheri ihien ile o mę ime ali ndi Ju, kę hün o mę ime obodo wę kanj wü Jerusalem. Wę nọ gbu ę ghahani ihogbu ę elu obe wę ọ si osisi męmę. 40 Kanj hün m'e akp'ohin ętọ, Osolobue nọ weli ę. Osolobue nọ ni ihian hunsönme ę, 41 kanj ęlę ihian ile—kama ęnyi sọ, ęnyi ndi Osolobue hoptuhaguü, ni ęnyi wuru osheri, ęnyi wü ndi sön ę rị, sön ę ra, k'o ghaguü onwun lihi. 42 Ọ nọzi sị ęnyi hün a ni ęnyi zi ihian ile ozini, gwa wę ni iya wü Onye hün Osolobue tumę hün jenkọ d'e kin ndi rị ndun lę ndi

nwunni ikpe. ⁴³ Ndị-amụma ile shĩa n'a ẹri nị onyẹ ọwụlẹ hụn kwere n'ẹ e nwonhẹn mgbaghari njo ghahani ẹfan a.”

Ndị Wụlẹni Ndị Ju E Nwọnhen Mmọn-nsọ

⁴⁴ Ebe okuni rikwo Pita ọntu, Mmọn-nsọ nọ biakwasị wẹ ile nū oku-Chuku hūn Pita rị e ku. ⁴⁵ O nọ tū ndi ahun kwa ugu (ya wu ndi Ju) hūn kwere hūn gha Jopa sɔnhen Pita ẹnya nị Osolobue e hukpughozide ndi wuleni ndi Ju Mmọn-nsọ ahun o si o k'e ye. ⁴⁶ Makeni, wẹ nū ke wẹ rị a sụ-asụsụ ndi ọzọ rị ichen-ichen, a ja Osolobue mma. Ya Pita nọ si, ⁴⁷ “Onyẹ k'a si wẹ emele ndini mirin-Chuku, ebe o menị e nwonhengwo wẹ Mmọn-nsọ ke ẹnị don nwonhẹn”

⁴⁸ O nọ si wẹ gi ẹfan Jizos' Kraistị me wẹ mirin-Chuku.

Wẹ nọ si a sɔnzi wẹ ndi uhuhin ole-le-ole.

Isi Nke Mmanaj

Pita A Kowanị Ndị Ghotafie N'ẹ K'o Jen

¹ Ya ndi-ozī ahun pu-ichen le ndi ọzọ kwere rị Judia nọ nū nị ndi wuleni ndi Ju a nabanhangwozi oku Osolobue.

² Kani, ogen Pita gi ru Jerusalem, ndi kwa ugun kwere nọ du ẹ kpeme, ³ si, “Kị hai n i gi jen nke ndi kwaleni ugun, sɔn wẹ ri ihien-oriri!” ⁴ Ya Pita nọ gi uri-uri kowamanị wẹ ke o don me, si,

⁵ “Ebe m rị e me ekpere ime obodo Jopa; o nokesi uran buru m—bu ele uran; m nọ hūn ohun. Ime ohun hu, m nọ hūn ihien nọ ke ekwa shiani k'o gha elu-igwee lala rike si wẹ dodon e ntin eno, o nọ ru ebe m rị. ⁶ Ogen m gi lekpo a, a hūn m anu rị ichen-ichen nwe uku eno le anu ndi e ri anu le ihien ndi a rini le nnuwu e fee elu ime ẹ. ⁷ M nọ nū olu si m, 'Pita, lihi, gbu n'i ri.' ⁸ Kani, m nọ si, 'Mba Di-nwonni-enyi, makeni ihien runi mobu ihien ẹnị a sọ a bantu ni m onu.' ⁹ Kani olu hu a gha enu-igwee kuzi oku, za, si, 'Ihien Osolobue megwu n'o rị ochan, akpokwo! a ihien w'a sọ.' ¹⁰ Ihieni e mepu mgbe eto, wẹ nọ dori ihien hu ile shi elu-igwee.

¹¹ Ozigo hu hura, ikennyẹ eto wẹ gha Sizaria zi ozi bia nị m nọ ru ulo ebe ẹnị rị. ¹² Ya Mmọn-nsọ nọ si m sɔnmẹ wẹ, m'e tufe. Ikennyẹ isinni wu umune ẹnị ime Kraistị nọ sɔnmẹzi m, ẹnị nọ banye iwe okennyẹ hu. ¹³ O nọ gwa ẹnị k'o don hūn mmọn-ozī ohu puha, turu ime ulo a, si a, 'Zijen ihian Jopa d'e wehe Saimonu hūn w'a kpọ Pita. ¹⁴ O k'e zi i ozi 'yu le ikpun-ulo i ile k'e gi nwon nzuopuha.' ¹⁵ Ogen m gi kume, Mmọn-nsọ nọ biakwasị wẹ k'o don biakwasị ẹnị isi-ibuzo. ¹⁶ Ya m nọ nyanhan oku Di-nwonni-enyi ku: k'o don si, 'Jonu gi mirin me mirin-Chuku, kani Mmọn-nsọ ke wẹ k'e gi me onu mirin-Chuku.' ¹⁷ O me nwan nị Osolobue ye wẹ udi oyiye ohu hu o ye ẹnị ogen ẹnị gi kwere ni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, onyẹ wu mme hūn m'e gi gbondon Osolobue!”

¹⁸ Ogen wẹ gi nū ihieni, o nwẹzini ihien wẹ ku. Wẹ nọ ja Osolobue mma, si, “Ya wu nị Osolobue e yegwozide ndi wuleni ndi Ju oghere w'e gi gbehuto ime njo wẹ, nwon ndun!”

Uka E Bidon ime Antiokū

¹⁹ Ndị uka gbayiyani ogen okpokpo le ihien me Stivin gi me rukworị Finishia, Saiprosi le Antiokū, ziko ozoma; kani ezini wẹ onyẹ ọwụlẹ mmanị ndi Ju sụo. ²⁰ Kani, o nwego ikennyẹ wu ndi alị Saiprosi le Sarin' rị ime wẹ hūn ru Antiokū, gwazikwo ndi wuleni ndi Ju oku hu, zime wẹ ozi Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi. ²¹ Eka Di-nwonni-enyi noyeni wẹ, igunrun ihian nọ kwere, roghari, sɔnmẹ Di-nwonni-enyi.

²² Ogen ndi uka ri Jerusalem gi nu a, we no zi Banabasi jen Antiokwu. ²³ Ogen o gi ru e, hun efoma Osolobue k'o ri orun, o no ghoghogho; o no dun we odun we wusonme ndi Di-nwonn-enyi gi e don-nya le ndi gichanrin akpakali obi we e fe Di-nwonn-enyi. ²⁴ Banabasi wu ezigbo ihian; Mmon-nso jun ime e, a ki a; o nwon okukwe oda-oda. Ogen hu, ndi bugbu enwen we oda no sonme Di-nwonn-enyi.

²⁵ Ya Banabasi no jenne Tasosi d'a cho Solu. ²⁶ Ogen o gi hun a, o no wehe e Antiokwu. Uwe le ndi uka ahun hu e zugbama orogbo ahua; we hu a kuzi ndi bu oda. Ime Antiokwu ke we no kpoma ndi kwerini Kraisti "Kristiens;" ya wu, "Ndi Nke Kraisti."

²⁷ Ogen hu, o nwe ndi-amuma gha Jerusalem bia Antiokwu. ²⁸ Ya ke onye ohu ime we hun w'a kpo Agabosi no lihi oto, bu amuma ghahani iken Mmon-nso, ni oken ugan k'a mugbari uwa ile. Ihienni o ku me ogen Klodios gi wu eze-kani ri a ki Rom. ²⁹ Ndi e son uzo Jesu no kwerigbama ni onye-onye jenk'e wehe ke aka a han, ni we zijenni ndi kwerini hun bi ime Judia. ³⁰ Ya we no nwan tu ihien ke we don ku; we no we ihien we tu ye Solu le Banabasi jenni ndi-isi uka ri Jerusalem.

Isi Nke Mmēbuo

Herodu E Kpokpo Jemisi Le Pita

¹ Ogen hu, Herodu wu eze no nwunrun ndi hu ime ndi uka, ken'o me we eze-ihien.

² O giguu opia-agma gbu Jemisi nwehe Jonu, ³ o no hun ni ihienni suo ndi Ju usuo, o no nwan nwunrun Pita. (Ihienni me ogen Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu.) ⁴ Ogen o gi nwunrunguu Pita, o no bu e che ulo-ngan, we e che aka itu-agma eno ndi-agma eno-eno risonme. Herodu bu obi n'o k'e kin e ikpe id'nya ihian ile we meguu Mmemme-Nghafe hun ya le Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu wi. ⁵ Ya we no bu Pita to ulo-ngan; kani ndi-uka no wepuha obi we memen'e ekpere, a kpoku Osolobue banyen'e.

Mmon-ozu E Wepuha Pita Ime Ulo-ngan

⁶ W'a kpo a eki ke we k'e wepuha Pita, o ru ime uhinhin, Pita ri uran egbata ndi-agma ebuo. We gi egan ebuo kpoma a; o nwezi ndi-agma ri ezi ehụ onumuzo unon-ngan ahun e che nche.

⁷ Idennizi, mmon-ozu Di-nwonn-enyi no fopuha ebefu; ukpe no nwun ime mmughe hu we kpokin e ye ime ulo-ngan. Mmon-ozu hu no kpa Pita aka ekunkun, kpotien e, si, "Lihio ot ozigbo!" Ya egan ndi hu no gha a olu-aka danfu.

⁸ Mmon-ozu hu no si Pita, "Kenme akpukpo-ukun i, y'e yiri akp'uku i." Pita no me ihien o ku. O nozi si Pita, "Yiri ekwa y'e yiye e elu e, y'e sonme m." ⁹ Pita no son e gha ime ulo-ngan pu. Pita amarin ni ihien we ri e gi mmon-ozu ahun e me wu enya-uke, o ro n'o ri a hun ohun. ¹⁰ A ghafeguu we itu ibuzo le nke ebuo ri e che nche, we no fuha onu-mgbon igwe hun we gha a puha ime ngan hu, banye ime obodo. Ya ke onu-mgbon hu no gi aka a gunpun we, we no pu, puha ogele ohu. E jenzukazi we, idennizi mmon-ozu hu no na Pita to.

¹¹ Ya enya no fon Pita, o no si, "O weguo m nwan enya ni Di-nwonn-enyi zi mmon-ozu e d'a zuopuha m aka Herodu le ihien ile ndi Ju te ri a tu enya a."

¹² Hun o gihu ghota ihien meni, o no si iwe Meri, nne Jonu, ebe ndi bu oda gbakikome e me ekpere. Efan Jonu wuzi Maki. ¹³ Ogen o gi du aka onu-mgbon ri ezi, odibo ohu wu okpoho hun w'a kpo Roda no puha d'a za. ¹⁴ Ogen o gi ghota ni olu Pita ro, oken ighogho no jun e obi, nke wuni hun o k'e gi gunpu

onụ-mgbon hụ, ọ gbabanzị ime ụlọ d'a gwa wẹ nị Pita turu onụ-mgbon. ¹⁵ Wẹ nọ sị a, “Era rị a pụ i!” Kanị ọ hukwọ e ku ẹ nị ezioku rọ. Wẹ nọ sị, “Mmọn-ozị ẹ rọ.” ¹⁶ Kanị Pita hukwọ a dū ẹka. Ogen wẹ gi nwan gūnpụ onụ-mgbon, a hūn w'a, ọ nọ tū wẹ ẹnya. ¹⁷ Ọ nọ gi ẹka sị wẹ gba nkintin, ọ nọ kowa nị wẹ ke Dinwonnị-ẹnyị dōn wepuha a ime ụlọ-ngan. Ọ nozị sị, “Gwa nị Jemisi lẹ ndị ụka hodunị ihienni.” Ya ke ọ nọ pụ, si ụzọ ọzọ.

¹⁸ Ogen eki gi fon, oken isusu nọ rị ime igunrun ndị-agma te rị e che Pita nche makẹ ihien mēni, wẹ gilēni marin k'o jēn.

¹⁹ Ogen Herodu gi choguu a, ọ humn'a; ọ nọ jukemē ndị nche hụ onụ—ọ nọ sị wẹ gbu wẹ. Ya ọ nọ gha Judia pụ, si Sizaria d'a nodi.

Onwun Herodu

²⁰ Ogen hụ, Herodu rị e bu ni ndi Taya lẹ Sidonụ olulu. Ya wẹ nọ zugbama d'a hūn a. E buguu wẹ ụzọ jēn d'a hūn Blastosị hūn e lefu ọgwa Herodu ẹnya, keni ọ kweri yenī wẹ ẹka. Ya wẹ nọ nwan jēn d'e kunrun Herodu d'a rịọ a nī ya lẹ wẹ dōn—makeni anị Herodu rị a kị ke alị wẹ gha e nwēhen ihien-oriri.

²¹ Uhuohin wẹ kaye e ru, Herodu nọ yiri ẹwuru-nze ẹ, nodi alị ukpo ẹ, gwama ndi hū oku. ²² Ndi ahun hū e yi oro, a sị, “Oluni wu olu mmọn, ẹlẹ olu ihian-mmaka!” ²³ Ozigbo, mmọn-ozī Osolobue nọ titu Herodu, makeni ọ narin ojijama hū hūn nkẹ ọ gi wẹ ẹ ye Osolobue. Ohori nọ bu ẹ rī, ọ nọ nwunhūn.

²⁴ Kanị oku Osolobue hū a gha ihun, ndi bu-oda hū e kweri.

Banabasi Lẹ Sọlu E Kinhen Antiokū

²⁵ Ogen Banabasi lẹ Sọlu gi runguu ihien ahun wẹ bīa Jerusalem d'a run, wẹ nọ gha Jerusalem kinhen Antiokū. Ogen hū wẹ gi kinko, wẹ nọ weri Jonu hūn w'a kpọzi Makị.

Isi Nke Mmètọ

Ndị-ụka E Zifū Banabasi Lẹ Sọlu D'e Zi Ozioma

¹ O nwē ndi-amuma lẹ ndi-nkuzi rī ụka rī Antiokū. Ndinī wū: Banabasi, Simionu (w'a kpọ Onye-ogi), Lushiosī (onye alị Saīrin'), Manenī (hūn ya lẹ Herodu hūn rī a kinī wū ọwụ gha alị lala) lēzi Sọlu. ² Ogen wẹ gi rī e fe Dinwonnị-ẹnyī, e bu onu, Mmọn-nso nọ sị, “Wefuha nī nī m Banabasi lẹ Sọlu, nī wẹ hūn ụzọ d'a run ọrun m kpọ wẹ d'a run.” ³ Ogen wẹ gi buguu onu, meguu ekpere, wẹ nọ bu ẹka kwasī Banabasi lẹ Polu, zipu wẹ.

Banabasi Lẹ Polu E Zi Ozi Ime Alị Saiprosi

⁴ Mmọn-nso e zipuguu Banabasi lẹ Sọlu, ya wẹ nọ si Selusia, gi ugbo-mirin gha ebēhū si anī Saiprosi hūn mirin nōhunmē. ⁵ Ogen wẹ gi ru Salamisi hūn rī ime Saiprosi, wẹ nọ ku oku Osolobue ime ụlọ-ofufe ndi Ju risōnmē ebēhū. Wẹ lẹ Jonu wizi kwọ, keni ọ hūn ụzọ e yenī wẹ ẹka.

⁶ Ogen wẹ gi ghagbariguu alī hū mirin nōhunmē d'e rukwori Pafosi, wẹ nọ kunrun onye ohu gi eje-iken a run. Onye Ju k'o wū, onye amuma-ntu; ẹfan a wū Ba-Jizosi. ⁷ Ya lẹ Govano rī a kinī wū Sejos' Polosī rī. Sejos' Polosini wū onye nwē uche, ọ nọ zi wẹ kpọ Banabasi lẹ Sọlu, makeni ọ chọ n'ọ nū oku Osolobue.

⁸ Kanī onye hū e gi eje-iken a run wū Ba-Jizosi hūn w'a kpozikwọ Elimasi (makeni ẹfan a wuzikwọ Elimasi) hū a papu oku wẹ, a liliima n'ọ mē Govano hū wefu obi ẹ, amangbe ọ kwerini Jizosi. ⁹ Kanī Sọlu hūn w'a kpozikwọ Polu hūn Mmọn-nso jun ime ẹ, a kī a, nọ bu ẹnya zime onye hū gi eje-iken a run, ¹⁰ sị a, “Nwa Ekwensu! Eñenrēn ihien ile Chuku chọ k'i wū! Ero lẹ eje-ihien ile rī ichen-ichen jun ime i! Ya rukpobehiko ezioku Di-nwonnị-ẹnyī, e mē ẹ n'ọ rī ke

ntu? ¹¹ Gón nwan ntin: éka Di-nwónni-ényi jenkò d'e bitù ì kikènni—énya k'e kpu i ishi, y'e leghakozì ụzò ẹkẹrẹ ogèn!"

Ozigbo ahun, ebe ile nò mē Ẹlimas' igirigi-igirigi, gba a ishi énya. O nò bisonmeme éka, jenhunmeme, a cho onye jenkò d'e kwondon e éka, e du e. ¹² Ogen Govano hu gi hun ihien meni, o no kweri ni Di-nwónni-ényi; nkuzi banyeni Di-nwónni-ényi tu a énya oda-oda.

E Zi We Ozi-oma Ime Antiokū Rì Pisidia

¹³ Polu le ndi ya le we wi no gi ugbo-mirin gha Pafosi jenne Pega hun ri Pamfilia. Ebehu ke Jonu hun w'a kpo Makì no la we to, lakin Jerusalem.

¹⁴ We no jenshi ihun, gha Pega si Antiokū hun ri Pisidia. O ru Uhuohin Izu-iken, we no banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ya we no nodi ali. ¹⁵ Ogen we gi gunguu Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de, ndi-isi uno-ofufe hu no zi ozi jenni we, si, "Umune, omeni unu nwe oku unu k'e gi gba ndini ri ebeni ume, ku ni nwan."

¹⁶ Ya Polu no lihi oto, gi éka gwa we gba nkintin, o no kume, si, "Unu ndi Izrelu le ndi ozo a tu egun Osolobue, gon ni ntin! ¹⁷ Chuku ndi Izrelu hori ndi nedi enyi kanì, memewe ndi uku ogen hu we gi bi ani Ijiptu, ya o nozi gi iken hi-ogbe gha ali Ijiptu wepuha we. ¹⁸ O no dinchanrin ihien ile we ri e me ime atu orogbo ahua ogunnai. ¹⁹ Ogen o gi tikpogu alì esa ri Kenani, o no we ali we ye ndi Izrelu n'o henrin nke we. ²⁰ We no bi ebehu orogbo ahua iri-kwasì-ogunnai kwasì nnu. Omegu, o no yesonme we ndi ahun hannì we enen d'e ru ogen onye-amuma wu Samuelu. ²¹ Ogen we gi si ni we cho eze, Chuku no ye we Solu nwa Kishi, onye ebon Benjamini. Solu no ki we orogbo ahua ogunnai. ²² Ogen Chuku gi napugu Solu eze, Chuku no tumé eze we wu Defidi. Ihienni ke Chuku ku banyeni Defidi, 'A hunguo m'a ni Defidi nwa Jese wu udi ihian hun a suo ni m, onye hun k'e me ihien ile m cho.' ²³ Osolobue a ghagu ebon okennyeni wu Defidi wepuha ni ndi Izrelu Onye-nzuopuha wu Jizosi noke k'o don kwe nkwa.

²⁴ Ni Jesu d'a puha d'e bidon orun a, Jonu e ziguole ndi Izrelu ile ozi we gi me mirin-Chuku we gi ghosi ni e rogharigu we. ²⁵ Ogen orun Jonu gi guma, Jonu no si, 'Onye ke unu ro ni 'ya ke m wu? Ele m Kraisti. Mba. Kanì, o nwe onye ohu lalanì m memegu, erudeni m hun a topu eriri akpuku ri a uku.'

²⁶ Umune m, umu Abraham le ndi ozo hun a tu egun Osolobue, e zihguo ni we enyi ozioma nzuofuhani. ²⁷ Kanì, makeni ndi bi ime Jerusalem le ndi-ndu we amarin ni ya ro, makeni aghohazikwoni we oku ndi-amuma hun w'a gun Uhuohin Izu-iken ile, we no gbu e, gi e mezu oku ndi hu—bu a marin we. ²⁸ O suo n'a ni a hunni we ihien owule we gi ma a ikpe onwun, a si we Paleti 'ya gbu e. ²⁹ Ogen we gi mezugu ihien ile we de banyen'e ime Ekwkw-nso, we no gha osisi ahun (ya wu elu obe) wetu e, bu e che ime ili. ³⁰ Kanì Osolobue no gha onwun weli e. ³¹ Orogbo akp'ohin ole-le-ole, o hu e we enwen e a ghosi ndi son e gha Galili bia Jerusalem. Ndinì wu nwan ndi osheri e ebe ndi nke enyi ndi Izrelu ri.

³² Enyi wehe ni onu ozioma, hun wu ni: nkwa hu Osolobue kwe ndi nedi enyi kanì, ³³ a wurugu nwan ihien o mezuni enyi wu umu we ghahanì iweli Jesu—noke ke we donzikwo de e ime Ebu-oma nke ebuo, si, 'I wu Nwa m;

a ghosigu m tanni ni wu nwa m.'

³⁴ O me nke oweli o weli Kraisti ime onwun, nke wu ni o nwoni k'o k'a don rehi, Osolobue ku oku e ime Ekwkw-nso, si, 'M k'e meni i ihien ndi hu ri nso

hun m kwe Defidi nkwa a.'

³⁵ Ya haın o gi kuzi ızo ızo ime ębu-oma, si,
'Y'a nıko Onye-nso i rehi.'

³⁶ O me nke Defidi, oęen o gi meęu uche Osolobue oęen nke e, o nwunhun, e li we ebe we liye ndi nedi e kanı, o no rehi. ³⁷ Kanı, onye hu Osolobue weli e rehini.

³⁸ Umune m, marin ni nwan ni we gi efan Jizosini e zi unu ozi mgbaghari njo; ³⁹ ni onye owule kwerinin'e k'a wanahin ikpe-omuma ya le ihien ile onye ahun me wi, bu Iwu Mozizi asako aka me onu wanahin.

⁴⁰ Kpachanpu ni nwan enya amamgbe ihien ndi-amuma ku gha e me unu. Ndi amuma si,

⁴¹ 'Lee n'e, unu ndi emu!
Y'a tugbu onu enya
keni unu la ntikpo—
make ni m ri e me ihien
oęen nke unu,
ihien unu jenkoleni d'e kweri,
osun'a ni ihian gwa onu ya.' "

⁴² Oęen Polu le Banabasi gi puko, ndi hu no rıo we ni we gwazi we ihien ndini Uhuohin Izu-iken lalani. ⁴³ Oęen we gi gbashiagu, ndi Ju bu oda le ndi wuleni ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju no sonnme Polu le Banabasi. Polu le Banabasi no gba we ume, si we turukemme ime efoma Osolobue meni enyi.

⁴⁴ Uhuohin Izu-iken sonn'e, ebegu ile no jun, make ni ndi obodo hu ile e te d'e zuchanrin keni we nu oku Osolobue. ⁴⁵ Kanı, oęen ndi Ju gi hun igunrun hu, enya no fuma we. We no papuma oku Polu, kume eje-oku. ⁴⁶ Kanı Polu le Banabasi no ku e, kushi e ıken, si, "O te ri mkpa ni we bu'zo gwagu unu wu ndi Ju oku Osolobue. Kanı, ebe o me ni unu a jugu a, ma enwen onu ikpe ni unu efuruni ndi e nwe ndun itebite, lee n'e, enyi k'e weri e nwan jenni ndi wuleni ndi Ju. ⁴⁷ Make ni ya ke Di-nwonni-enyi si enyi me. O si enyi, 'E tumegu m unu

ni onu wuru ukpe
ebe ndi ali ızo wuleni ndi Ju ri,
keni unu wehe nzuopuha ebe ile ri elu uwa.' "

⁴⁸ Oęen ndi wuleni ndi Ju gi nu ihieni, efu no suo we usuo, we no ja oku Di-nwonni-enyi mma. Ndi ile hun we hoto, ni uwe k'e nwe ndun-itebite no kweri. ⁴⁹ Eri ra ke oku Di-nwonni-enyi don ghagbarıchanrin egeru hu ile. ⁵⁰ Ndi-Ju no kpasu ikpoho we marin amarın ime obodo hu hun e son ndi-Ju e fe Osolobue bu ele we ndi-Ju le ikennyu we marin a-marın ime obodo hu, we ile no kpokpome Polu le Banabasi, chupu we egeru we. ⁵¹ Ya we no tichanfu ejan ri we uku to ni we, gi gwa we ni emeni we ohunma; ya we no gha anı hu pu, shi Ikoniom'. ⁵² Ighoghọ le Mmon-nso e jun ime ndi hun e son Jesu hun ri Antıoku Pisidia.

Isi Nke Mmęno

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Ikoniom

¹ Ihien ohu hu me ime Antıoku ri Pisidia mezikwo ime Ikoniom. Ebegu, Polu le Banabasi banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ku oku, nke wu ni ndi bu oda no kwerini Jesu—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. ² Kanı, omeguzi, ndi Ju kwerileni no kpasu ndi wuleni ndi Ju, wiwi we obi, we no bu lumani ndi kwerini.

³ Wẹ nọbie ebèhụ, e zi ni Di-nwṅnni-ḗnyị ozi—e zi ẹ, e zishi ẹ ikèn. Di-nwṅnni-ḗnyị nọ gi wẹ rùnsonmẹ ihien-ahịma lẹ orun-atumènya hùn o gi ghoṣi nị ozi wẹ rị e zi banyeni ẹfoma o mẹ wụ ezioku. ⁴ Kanị ndị obodo hụ kebe ekebe: ndị hụ a nọyeni ndi Ju, ndi hụ a nọyeni ndi-ozì hụ pụ-ichèn wụ Banabasị lẹ Pọlụ. ⁵ Ogen ndi hụ ime ndi Ju lẹ ndi wuleni ndi Ju lẹ ndi-ndu wẹ gi cho nị wẹ meshi ndi-ozì hụ pụ-ichèn ikèn, gi omuma magbu wẹ, ⁶ ndi-ozì hụ pụ-ichèn wụ Banabasị lẹ Pọlụ nọ nọ a; ya wẹ nọ gbasị Likonià. Wẹ nọ jensonmẹ obodo ndi rị ebèhụ—kẹ Litra kẹ Dèbe kẹ alì ndi nọhunmẹ ni wẹ, ⁷ e zisonmẹ ozioma.

Pọlụ Lẹ Banabasị E Zi Ozioma Ime Litra lẹ Dèbe

⁸ Imẹ Litra, o nwẹ okènyẹ ohu hùn nọdi anị; o jentuni ijèn makèni ọ wụ ngurọ kete w'a mụl'a. ⁹ Okènyẹ ahùn hụ ẹ gòn ntịn ebe Pọlụ rị e ku oku. Pọlụ nọ bu ẹnya tuma a, hùn a nị o nwonghọ okukwe hùn o k'e gi dìnhin. ¹⁰ Pọlụ nọ yì, “Gi ụkụ ì ẹbuọ wuzo ọtọ!” Okènyẹ hụ nọ tusi elu, jènme ijèn. ¹¹ Ogen ndi hụ jun ebèhụ gi hùn ihien Pọlụ mẹ, wẹ nọ gi asusu Likonià yi oro, si, “Ndi mmṅ e giọlẹ ụdi ihian hidan d'e kunrun ẹnyị-oo!” ¹² Wẹ nọ kpọ Banabasị Zeusu, kpọ Pọlụ Hèmisì—makèni 'ya wụ onyẹ e kuni. ¹³ Ulo-mmṅ wẹ nọ e fe mmṅ ahùn w'a kpọ Zeusu rihụ mkpènren obodo hụ. Ohèn-mmṅ Zeusu nọ wèhẹ okèn-efin bu ọda lẹ obobo onụ-mgbon obodo hụ, makèni iya lẹ igunrun hụ cho nị wẹ chuyeni ndi-ozì hụ pụ-ichèn ejan. ¹⁴ Kanị ogen ndi-ozì hụ pụ-ichèn wụ Banabasị lẹ Pọlụ gi nù ihienni, wẹ nọ dọka ẹwuru wẹ, yisonmẹ oro, gaban ime igunrun hụ, ¹⁵ si, “Ikènyẹ, kị unu rị e mēni ihienni? Ẹnyị wuhụ ihian mmaka nọkẹ unu. Ẹnyị wèhēni onu ozioma, kēni unu hùn ụzọ gbèhuto, la ihien ndini nwonlèni-isi tọ pùha d'e kunrun Osolobue rì ndun, hùn ke elu-igwee lẹ uwa lẹ ohimiri lẹ ihien ile rì ime wẹ. ¹⁶ Ogen mbụ, ọ hapuguo ndi alì ile rì ichèn-ichèn nị wẹ bi k'ọ sọọ wẹ. ¹⁷ Kanị, o gibehini ihien-oma ọ rị e mẹ a shia nị enwèn ẹ ẹri. Ọ hụ a gha enu-igwee e mesonmẹ mirin e zueni unu, e yesonmẹ unu mkpuru a ghorì ogen wẹ, e yesonmẹ unu ihien-oriri hùn unu gi e rijun ẹfo, e mẹ ighoghọ e jun onu obi.” ¹⁸ Kẹ okuni ile Pọlụ lẹ Banabasị kude, ọ fukwo wẹ orun nị wẹ d'a s'ẹka gbondon wẹ achuyele ni wẹ ejan.

E Kinhen Wẹ Antiokụ Rị Siria

¹⁹ Kanị ndi hụ ime ndi Ju nọ gha Antiokụ lẹ Ikoniom bja Litra. Wẹ nọ dori igunrun hụ ye azuun nke wẹ. Ya wẹ nọ ma Pọlụ omuma, dokpunfu a ime obodo hụ, e ro n'ọ nwunhuguo. ²⁰ Kanị, ogen ndi kwerini gi fihunmẹ ẹ, ọ nọ lihi ọtọ, banye ime obodo hụ. Eki e fon, ya lẹ Banabasị nọ si Dèbe.

E Kin Wẹ Azuun Si Antiokụ Rị Siria

²¹ Ogen wẹ gi ziguu ozioma ime Dèbe, kpohagunị Jesu ndi bu ọda, wẹ nọ kin-azuun, si obodo Litra, gha ebèhụ si Ikoniom, gha Ikoniom si Antiokụ rị Pisidia: ²² meko ihien ndi rị e sọn Uzọ-Jesu ime obodo ndi hụ gi zekememẹ; a gba wẹ umẹ, a si wẹ wuzo ime okukwe. A si wẹ, “Ẹnyị k'a tariri afunfun bu ọda emeni ẹnyị jenkọ d'a banye Alì-eze Osolobue.” ²³ Ogen wẹ gi ghagbariguu ụka ndi rị ebèhụ, tumesonmeguni wẹ ndi-isi, wẹ nọ gi ekpere lẹ ibu-onu ha wẹ ye ẹka Di-nwṅnni-ḗnyị hùn wẹ kwerini. ²⁴ Ya wẹ nọ ghasi Pisidia pụ Pamfilia. ²⁵ Ogen wẹ gi ziguu ozioma ime Pega, wẹ nọ jènme Atalia. ²⁶ Ya wẹ nọ gi ugbo-mirin gha Atalia kin-azuun si Antiokụ ebe wẹ nọ bu wẹ che ẹka Osolobue nị wẹ d'a runma orunnị wẹ runguu nwan. ²⁷ Ogen wẹ gi ru Antiokụ, wẹ nọ kpogbama ndi ụka, gwa wẹ ihien ile Osolobue gi wẹ run lẹ k'ọ don kpọpụ nị ndi alì ndi ọzọ ọzọ okukwe. ²⁸ Wẹ nọ sọn ndi kwerini rị ebèhụ nọdi ẹkẹrẹ.

Isi Nke Mmisen

Ndi-isi Uka Ri Ali Ichen-ichen E Zu Ime Jerusalem

¹ Ogen ahun, o nwe ndi gha Judia bja Antioku, a kuzi ndi uka, a si, “Mani onu kwa ugun gi mezu odinali Mozizi tume, unu a sako eka nwon nzuofuha.” ² Ogen Polu le Banabasi gi duguu we kpe oda-oda, songuu we do oku hu ohunma-ohunma, ya ndi uka no han Polu le Banabasi le ndi ozo ime ndi kwerini jen Jerusalem d’e kunrun ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi keni we ku okuni. ³ Ya ndi uka no zifu we. Ogen we gi jenko, we no banyesomme ali Finishia le ali Sameria, gwasomme we ke ndi ani ndi ozo ri ichen-ichen wuleni ndi Ju don ri e roghari, e somme Jesu; ozini no me ndi kwerini ghoghoda-oda. ⁴ Ogen we gi ru Jerusalem, ndi-uka le ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi no nabanhan we, ya we no gwa we ihien ile Osolobue gi we run. ⁵ Kani ndi hu ime ndi kwerini hun ri itu ndi Farisi no lihi oto, si, “We ka gwariri ndi ali ozo wuleni ndi Ju ni we k’a kwarihi ugun, tizikwoni we iwu we donme Iwu Mozizi.”

⁶ Ya ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi no zugbama ni we leban okuni enya. ⁷ Ogen we gi dobe okuni, Pita no lihi oto, si we, “Umune m, unu a maringho ke Osolobue don hopuha m ime unu mbu-mbu, gi m me ndi ali ozo nu ozioma, kweri. ⁸ Osolobue hun marihi obi ihian ile no shia ni we eri ghahani iye we Mmon-nsok’o don ye enyi. ⁹ O nwonni ihien o si no ri ichen egbata enyi le we, makehi o chanchanpuzikwo obi we makehi we kweri ekweri. ¹⁰ Ki haun nwan unu gi a nwan Osolobue ghahani ibu oken ibu e che ndi kwerini olu; ibu hun o menhi ke enyi ke ndi nedi enyi kani asani eka bu?” ¹¹ Pita no siji, “Mba! Enyi kweri ni ke enyi don nwe nzuofuha ghahani efoma Onye-nweni-enyi wu Jesu ke we donzikwo nwe.”

¹² Ndi hu ile zu ebenu no gba nkintin, e gon ntin ke Polu le Banabasi ri a gwa(zikwo) we ihien-ahima le orun-atumanya Osolobue gi we runsomme ime igunrun ndi ani ndi ozo wuleni ndi Ju.

¹³ Ogen we gi kuguu, Jemisi no si, “Umune m, gon ni m ntin. ¹⁴ Simionu* e kuguo ke Osolobue don menhi ndi ali ozo efoma, keni o hun uzogha ime we wepuha ndi k’a wu nke e. ¹⁵ Ihienni le ihien ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsok dangbama. Makehi, ime Ekukwo-nsok, ndi-amuma de, si,

¹⁶ Ihienni meguu,

m k’e kinhen;

m k’a tundonzi ulof† Defidi,

hun dann;

m k’ a tundonzi ihien wiwini;

m k’e me e rizi k’o ri mbu,

¹⁷ keni ndi ali ndi ozo ile hoduni

hun uzogha bja d’e kunrun Di-nwonni-enyi—

ke ndi ali ndi ozo ile ahun

hun m k’a kpo d’a za efan m.

Di-nwonni-enyi hun me we marihi ihien ndini ¹⁸ ketekete ri e ku e’.

¹⁹ Ya wu, ihien m ri e ku wu ni enyi esongbukod ndi ani ozo ahun wuleni ndi-Ju hun ri e roghari d’e kunrun Osolobue. ²⁰ Kama, enyi k’e dejen ni we ekukwo, si we hu erile ihien owule we gi ru mmom, makehi o ru a ru; w’a gherele; w’e rile anu owule we rukwon olu; w’e rile edeke. ²¹ Makehi, kete elee-mgbe, ndi a kuzi Iwu Mozizi akoni ime obodo owule—gha agbo d’e ru agbo; we huzikwo a

* Isi Nke Mmisen:14 Erija ke ndi Ju don a kpo Sajmonu. † Isi Nke Mmisen:16 Emosi 9.11 Ali-eze

gun ni ihian ile ya ime ụlọ-ofufe ndi Ju ri obodo ri ichen-ichen Uhuohin Izu-iken owule.”

Ekukwo-ozì Wè Dejenni Ndi Wuleni Ndi Ju Ri E Son Jesu

²² Ya ndi-ozì ahun pu-ichen le ndi-isi le ndi uka ile ri ime Jerusalem no kweregbama ni we hanpuha ihian ime we, ni we son Polu le Banabasi jen Antioku. Madu ebuoni ke we hanpuha: Judasi hun w'a kpo Basabasi le Sailasi—we ebuo wusonme ndi-isi ndi-isi ime ndi kwerini. ²³ We no we ekukwo-ozì ye we. Ihièn we de ime e wu:

“Enyi ile wu umune unu gba de ehuhuo-ozini, ke ndi-ozì ahun pu-ichen ke ndi-isi; enyi ri e dejenni umune enyi ndi wuleni ndi Ju, hun risonme Antioku le Siria le Silisia. Enyi e kele unu!

²⁴ Ebe o me ni enyi a nuguo n'o nweguo ndi gha ebe enyi ri bia d'e kunrun unu, kusonme oku ri e ye unu mmakp'ehu, e me obi erule onu ali, bu enyi ezini we, ²⁵ enyi e kweregbamaguo nwan hanpuha ndi k'a nokin enya enyi, ni we sonhen ezi umune enyi wu Banabasi le Polu—²⁶ ndi hun bu ndun we che ob'eka make ufiri Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi.

²⁷ Ya ke enyi zini nwan Judasi le Sailasi, kenì we gizi onu we gwa unu ihien ndi hu enyi de. ²⁸ Make ni o hugo Mmon-nsò le enyi le enwen enyi mma ni enyi ebuyeko onu ibu ozo—wezuka ihien ndini ri mkpa: ²⁹ erile ni ihien-oriri we gi ruu mmon le edeke le anu we rukwon olu; agherele ni. Unu na ihien ndini we to, o k'a rini unu mma. Nodi ni ohunma.”

³⁰ Ya we no zipu we; we no si Antioku. Ogen we gi kpo gbamaguu ndi uka hu ile, we no we ekukwo-ozì hu ye we. ³¹ Ogen we gi gunguu a, we no ghoghò make ni ozi rin'a gba we ume. ³² Judasi le Sailasi, hun wuzikwo ndi-amuma, no gizi oku bu oda gba ndi kwerini ume, me we zekenme. ³³ Ogen we gi nobe ebèhu, ndi kwerini no gi udon zi we lanì ndi zihè ni we. ³⁴ [Kani Sailasi no si n'o k'a nodi ebèhu.] ³⁵ Polu le Banabasi esonni ndi ahun lama, kama, we no nodi ime Antioku. We le ndi ozo bu oda no nodi ebèhu a kuzi, e zi ozi Di-nwonni-enyi.

Polu le Banabasi E Kebe

³⁶ A nobe we, Polu no si Banabasi, “Bia ni enyi kin-azuun d'a hun umune enyi ime Kraisti ndi risonme obodo ile enyi no zi ozi Di-nwonni-enyi, ni enyi hun ke we ri.” ³⁷ Banabasi te cho ni we weri Jonu hun w'a kpo Makì. ³⁸ Kani Polu achoni ni we weri onye na we to ime Pamfilia, hun sonleni we run orun we jen d'a run. ³⁹ We no donkenme okuni, nke wu ni onye owule no jenne nke e. Banabasi no weri Makì, we no chori ugbo-mirin, buli, shi Sairosi. ⁴⁰ Kani Polu no weri Sailasi. Ndi uka no ha a ye aka Di-nwonni-enyi ke n'o yen'e aka. ⁴¹ O no jensonme ime Siria le Silisia, meko ndi uka risonme ebèhu zekenme.

Isi Nke Mmisen

Timoti E Sonme Polu le Sailasi

¹ Polu e ruguu Debe, o no si Listra. Ime Listra, o nwe onye ohu kwerini w'a kpo Timoti; nne e wu onye Ju kweri ni Jesu; kani nedi e wu onye Griki. ² Ndi kwerini ri Listra le Ikoniom e ku oku Timotini ohunma. ³ Polu cho ni Timoti sonme e; ya o no gi ifiri ndi Ju ri Listra le Ikoniom ebèhu weri e d'a kwa a ugun—make ni we ile amaringuo ni nedi e wu onye Griki, ele onye Ju.

⁴ We no nwan ghasonme obodo-obodo, gwako ndi uka iwu ndi hu ndi-ozì ahun pu-ichen le ndi-isi ri Jerusalem ye, a si we hunkwò a ni we e donmècharin

wę ile. ⁵ Ya ¼ka ndi hu no zekemę ime okukwe, e buwaye oda uhuo¼hin-
uho¼hin.

Ohun Polu Hun Imę Trasi

⁶ Wę no fetu Azuun Frigia le Galeshia, ebe o me ni Mmon-nsọ a sięu wę
ekukwole oku-Chuku ime Azuun Eshia. ⁷ Oęen wę gi ru ebe wę gha a banye
Mishia, we no memę ni wę banye ime Azuun Bitinia, kanį Mmon nke Jizos'
anį wę. ⁸ Ya wę no ghafe Mishia jenme Trasi.

⁹ Imę uhinhin ahun, Polu no hun o¼hun: hun ke okemnye ohu, onye Masędonia
turuhu, a riọ a, si, "Bia Masędonia d'e yeni enyi ęka ndo-o!" ¹⁰ Oęen o gi
hungu¼ o¼hun hu, enyi no kwademe ozigbo-ozigbo ni enyi fetu Ohimin banye
Masędonia, make ni enyi gi ę don ni Osolobue si enyi d'e zi ndi ri ebęhu ozioma.

Lidia E Roghari, Sọmę Jesu

¹¹ Ya enyi no banye uębo-mirin ghaferi Trasi, shi Samotresi; eki e fon, enyi
no ru Niapolisi. ¹² Enyi no gha ebęhu si Filipi, obodo ri mkpa ime Azuun
Masędonia. Ndi Rom keci-keci uwe bi obodo Filipi. Enyi no nobie ebęhu.

¹³ O ru Uhuo¼hin Izu-iken, enyi no gha ime obodo pu, si mkpenren iyi, ebe
enyi ro ni iya wu ebe w'a no e me ekpere, enyi no no¼i ali gwama ikpoho ndi
gbakikome ebęhu oku. ¹⁴ Okpocho ohu w'a kpo Lidia hun e son ndi Ju e fe
Osolobue, hu e gon enyi ntin. Onye obodo Tiatira ro; o re ękwa ananranį hun e
nwun ufie-ro¼ni, ufie-ro¼ni. Di-nwonn-enyi no shiapu obi e n'o gi ihien Polu ri e
ku don. ¹⁵ Oęen wę gi meęu 'ya le ikpun-ulo a mirin-Chuku, o no riọ enyi, si,
"Omęni unu e kwerigho ni m wu onye kweri ni Di-nwonn-enyi, bia ni iwe m
d'a no¼i nwan." Nke e no bun.

A Tu Wę Polu Le Sailasi Ye Imę Ulo-ngan

¹⁶ Uhuo¼hin ohu, ebe enyi jenko ebe wę a no¼i e me ekpere, enyi no hun nwa-
agbo ohu wu igbon, hun eje-mmọn o gi a hun uzo ri ime e. O gi ihieni a
kpanhi ndi nwonn'e egho oda-oda. ¹⁷ Nwa-agboonį hu e sonhunme Polu le
enyi ndi uwe le Polu wi. O nobe, o dobefu oro, si, "Ndi ni wu ndi-idibo Osolobue
hun kachanrinį! We ri a gwa onu ke unu k'a don nwon nzuofuha." ¹⁸ O mepu
ihieni akp'ohin ole-le-ole, o nizi ni Polu din; Polu no gb hutu, si mmọn hu, "M
ri e gi efan Jizosi Kraisti a si i gha ime e puha!" O no puha ozigbo.

¹⁹ Kanį oęen ndi nwonn'e gi hun a ni ihien wę gi a kpa egho a la, wę no
kwon don Polu le Sailasi, dokpun wę si ime afia d'e kunrun ndi-isi okiki. ²⁰ Oęen
wę gi wegwu wę ru ęka ndi-isi okiki, wę no si, "Ikemnye ndi ni ri e ye obodo enyi
nsongbu; ndi Ju ke wę wu, ²¹ wę ri a kuzisonme o¼inali hun iwu enyi ndi Rom
si enyi anabanhanle, enyi emele." ²² Igunrun hu no son wę bulumanį wę. Ndi-
isi okiki no si wę gbupu wę ękwa, gbu wę mkpinsin. ²³ Oęen wę gi gbugu wę
mkpinsin oda-oda, wę no tu wę ye uo-ngan, si onye e du ndi-ngan chedon wę
ohunma-ohunma. ²⁴ O no me ihien ndi-isi si a me, bu wę che mmughe hun
richanrin ime-ime uno-ngan. O no kpodon wę uku che aba.

²⁵ O ru ime abali, Polu le Sailasi hu e me ekpere, a bu ebu, a ja Osolobue
mma; ndi-ngan hu e gon wę ntin. ²⁶ Idenmizi, okęen ali-omahihie no bidon,
mahihie oda-oda—nke wu ni iyetu uo-ngan no mehunme; ozigbo ahun, uzo ile
no gunpu, ęgan wę gi kpodon onye owule a ganpuchanrin. ²⁷ Oęen onye hu e
du ndi ngan gi tenhin, hun a ni uzo ngan ri oghe, o no sepuha o¼ia-agma a n'o
gbu enwen e, make ni o ro ni ndi ngan a gbapugwu.

²⁸ Kanį Polu no yi okęen-oro, si, "Egbukwole enwen i! Enyi ile hu ebeni!" ²⁹ Ya
okemnye hu no si wę buhe ukpe; o zunbanhan, gbu ni Polu le Sailasi osekpụ,

ęhụ hụ a ma a nni. ³⁰ Ya ọ nọ wepuha wẹ ezi, si, “Ndị nwōnni m, k'i m'e mę ni m nwōn nzuofuha?” ³¹ Wę nọ si a, “Kweri ni Di-nwōnni-ęnyi wu Jesu, i k'e nwōn nzuofuha—kẹ 'yu kẹ ezi-lę-ulo i!” ³² Wę nọ gwa 'ya lę ndi ile ri iwe ę oku nke Di-nwōnni-ęnyi*.” ³³ O nọ weri wę ime abali hụ d'a chanchan wę ebe wę rusonmę ehụ, wę nọ mę 'ya lę ikpun-ulo a ile mirin-Chuku ozigbo-ozigbo. ³⁴ Ebehu k'o nọ we wę si ime ulo iwe ę, bupuha ni wę ihien-oriri; ọ hụ a ghoghọ n'o kweriguo ni Osolobue—'ya lę ikpun-ulo a ile.

³⁵ Eki e fon, ndi-isi okiki nọ zi ndi ewuru-ogi d'a si onye hụ e du ndi ngan, “Hapu ikennyę ndi hụ ni wę lama.” ³⁶ Onye-ndu ndi-ngan hụ nọ we ozi hụ jenni Polu, si a, “Ndi-isi okiki zihę ozi, si wę hatu onu ni onu lama. Puhā ni nwan ni unu gi udon lama.” ³⁷ Kani Polu nọ si, “E gbuguo wę ęnyi ili id'ęnya ihian ile bu e lebanni wę oku ęnya; a tugo wę ęnyi umu-di-ali Rom† ye ulo-ngan; wę cho nwan ni wę gi nzuzue hatu ęnyi? Mba! Wę gi ęka wę bia d'e wepuha ęnyi.” ³⁸ Ndi ewuru-ogi nọ bu okuni jenni ndi-isi okiki. Ogen ndi-isi okiki gi nų ni wę wu umu-di-ali Rom, egun nọ tuma wę. ³⁹ Ya wę nọ bia d'a rịo wę. Wę nọ wepuha wę, si wę gha obodo hụ pu—a gwa wę, a gwadonzi. ⁴⁰ Ogen wę gi ghaguo ulo-ngan fuha, wę nọ si iwe Lidia. A hunguu wę ndi kwerini, gbaguu wę umę, wę nọ gha ebehu pu.

Isi Nke Mmęsa

Nsongbu Hun Biani Polu Wę Imę Tesalonika

¹ Ogen Polu lę Sailasi gi ghaguo ime Amfipolisi lę Apolonia, wę nọ ru obodo Tesalonika. Ulo-ofufe ndi Ju ri ebehu. ² Polu nọ jemmę unofufe hụ k'o don e mę ebe ile. O hụ e jęn ę Uhuohin Izu-iken, Uhuohin Izu-iken. Erira k'o jęn ę mgbe eto. Hun ahun ile ọ ri e jęn, ọ hụ e gi usonron-usonron e gi ihien ri ime Ehuho-nso a gwa wę oku, ³ a kowa ni wę, a gho si wę ni Ehuho-nso ku e ni Kraisti, Onye hụ Osolobue tume, k'a ta afunfun, n'o k'a ghazikwo onwun lihi. O hụ a si wę, “Jesuni m ri a gwa onu oku ę wu Kraisti, Onye hụ Osolobue tume.” ⁴ Ndi hụ ime wę nọ kweri, wę nọ sonmę Polu lę Sailasi. Ndi Griki bu oda hun e fe ofufe ndi Ju lę ikpoho ndi wę marin amarın bu oda nọzi kweri. ⁵ Kani ęnya nọ fuma ndi Ju, wę nọ chorj ndi isi-mgbaka ri ime afia, wę nọ yeni wę ęka kpokikome ndi bu oda, bu isusu che ime obodo hụ. A zunban wę ime ulo iwe Jasın' d'a cho Polu lę Sailasi, keni wę wepuha wę weye ndi ali. ⁶ Kani ahunni wę wę; wę nọ dokpunrun Jasın' lę ndi hụ ime ndi kwerini jenni ndi-isi obodo hụ, e yi oro, a si, “Ikennyę ndini ri e bu uwa isi a kpoma ali a biaziole ebeni, ⁷ Jasın' a na wę ye ulo! Wę ile ri a dan iwu eze-kani wu Siza, e ku n'o nwe eze ozọ rini w'a kpọ Jesu.” ⁸ Ogen ndi obodo hụ lę ndi-isi wę gi nų ihieni, obi eruzini wę ali. ⁹ Wę nọ be Jasın' lę ndi ozọ nhan; a naguu wę wę ęka mbe, ya wę nọ hatu wę ni wę lama.

Ndi Beria Shiapu Efo Nụ Ozioma

¹⁰ Ozigbo ahun, ndi kwerini nọ gi ime uhinhin ahun zifu Polu lę Sailasi si obodo Beria. E ru w'e, ya wę nọ si ime ulo-ofufe ndi Ju. ¹¹ Ndi Ju ri Beria ka obi wę a shiapu kari ndi ri Tesalonika. Makeni, wę gichanrin obi wę ile nabanhan oku hụ, e leban ęnya Ehuho-nso uhuohin ile keni wę marin kę ihien ndi hụ Polu ku wu ezioku. ¹² Ufiri ę, ndi bu oda ime wę nọ kweri—kẹ ikpoho bu oda wę marin amarın wuleni ndi Ju kẹ ikennyę bu oda wuleni ndi Ju. ¹³ Kani, ogen

* **Isi Nke Mmisin:32** oku Osolobue † **Isi Nke Mmisin:37** Ogen hụ, onye anị owule a s'ęka a wuru nwa-di-ali Rom omeni ndi mu n'a wu umu-di-ali Rom mgbu n'o fe anị-eze Rom ohunma mgbu n'o gi egbo nnonin ę.

ndi Ju ri Tesalonika gi marin ni Polu e kuole oku Chuku ime Beria, we no biazị ebefu d'a kpasu ndi ri ebefu. ¹⁴ Ya ndi kwerini ri ebefu no zipu Polu si alị ri ehụ Ohimin; kanị Saịlasi le Timoti no ndiguu Beria ebefu. ¹⁵ Ndi hun dupu Polu no du e rukworị obodo Atensi; o no zi we gwa Timoti le Saịlasi bikenrin d'e kunrun e, ya we no la a to.

Ozi Polu Zi Ndi Oka-ekukwo Ime Atensi

¹⁶ Ogen Polu gi ri e che Timoti le Saịlasi ime Atensi, izize hu e ze e makeni o hun ni alị hu ile wu mmọn-mmọn. ¹⁷ O no gi ifri e, o no gwama ndi Ju le ndi wulenị ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju oku Jesu ime ulo-ofufe ndi Ju, e son we a do a, a nozikwo ime afia a gwa ndi owule ri ebefu oku uhuhin ile.

¹⁸ Ndi hu ime ndi hun a cho anị oku hun ri itu ndi Epikuria le itu ndi Stojiki no son e doma. Ndi hu ime we si, "Kini ke onye ita-le-okuni ri e ku?" Ndi ozo si, "O no ke si o ri e ghoru mmọn ohun." (We ku erira makeni o ri e zi ozioma banyeni Jesu, e ku oku igha onwun lihi.) ¹⁹ Ya we no w'e jen ogwa hu w'a kpo Eropagosi, si a, "Kowa ni nwan enyi ihien ohunni i ri a kuzi. ²⁰ Enyi anutuni ihien ndini i ri e ku; enyi cho nwan ni enyi ghota we."

²¹ O nweni ihien ndi obodo Atensi ile le ndi obia bi ebefu gi nwan ogen we e me karị iku ihien ohun le inu ihien ohun.

²² Ya Polu no wuzo ihun ndi ri ogwa Eropagosi, si, "Ndi Atensi, a hunole m'a ni unu e feke ihien we e fe efee—ke ihun ke azuun. ²³ Makeni, ogen m gi ghako ime obodo unu, m hu e lekpo ihien ndi onu e fe; m no hun ulo-mmọn we deye ihienni: 'Onwan wu nke mmọn hu enyi marinleni.' Ihien hu onu ri e fe, hun unu marinleni, ya ke m ri nwan a gwa unu oku e.

²⁴ Osolobue hun ke uwa le ihien ile ri ime e, Onye hun nwe elu-igwee le uwa, ara bi ime unu-mmọn we gi aka tun; ²⁵ w'a ra gi ihien gha aka ihian bia e fe e, nọke si o nwe ihien ri a kon'a. Mba, makeni 'ya le enwen e wu hun e ye ihian ndun le umeren le ihien ile. ²⁶ O gha onye ohu wepuha ndi alị ile ni we bigbari elu uwa ile, o no tumesonme ni we ogen nke we le alị we k'e bi. ²⁷ O me ihienni keni we hun uzo cho Osolobue—ikenkwo a hun w'a ebe we ri e bisonme aka a cho a—kanị, o nokunme onye-onye ime enyi anokunme. ²⁸ Makeni 'Ime e ke enyi no a ri ndun; ime e ke enyi no e jehunme; ime e ke enyi no a ri.' O nweghode ndi nke unu e deni hun de e, si, 'Ezie, enyi nwen wuzikwo umu a.'

²⁹ Ebe o me ni enyi wu umu Osolobue, ele hun enyi e gi e ro ni Osolobue enyi no ke goru mobu ona (siva) mobu omuma—ihien ndi hu we gi ako-le-uche le iroro ihian kpu. ³⁰ Osolobue fepu enya ogen ihian gileni marin a. Kanị, o siguo nwan ihian ile ri ebe ile we roghari. ³¹ Makeni, o kayeguo uhuhin o jenko d'e gi kin uwa ikpe zinrinni ghahani okenny e ohu o tumu. O meguo ihian ile marin onye okenny hu wu ghahani iweli e ogen o gi nwunhuguu."

³² Ogen we gi nu banyeni igha onwun weli ihian, ndi hu ime we no kpa a ye emu; kanị ndi ozo si, "Enyi cho ni gwazi enyi oku ihienni." ³³ Ya Polu no gha iko hu pu. ³⁴ Kanị ikenny ndi hu ime we no ban n'a, kwere ni Jesu. Onye ohu ime we wu Diyonishusu onye ohu ime ndi e zu ogwa Eropagosi, ya le okpoho ohu w'a kpo Damarisi, lezi ndi ozo we ile wi.

Isi Nke Mmesato

Polu A Run Orun Jesu Ime Korenti

¹ Ihienni e meguu, Polu no gha Atensi pu, si obodo Korenti. ² Ebefu k'o no hun onye Ju w'a kpo Akwila, onye Azuun Pontusu, hun 'ya le nwunye e wu Prisiia gba gha alị Itali bia ebefu nke ohun, makeni eze-kanị wu Klodiosi Siza

sị ndi Ju ile gha Rom pu. Ya Polu nọ jẹn d'a hun wẹ. ³ Makeni ụdi orun ohu ke ya le wẹ a run, o nọ du wẹ nọdi, a rungbama orun—orun w'a run wu imemẹ ihien wẹ gi e memẹ odu. ⁴ Uhuohin Izu-iken ile, o hu e jẹn ụlo-ofufe ndi Ju d'a gwa wẹ oku, a lili ma n'o me wẹ kweri—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju.

⁵ Ogen Sailasi le Timoti gi gha Masedonia bia, Polu nọ gi ogen e ile e zi ozioma, a kowa ni ndi Ju ni Jesu wu Kraisti. ⁶ Ogen wẹ gi buluma n'a, kparime e, ya o nọ zinzinfu uzunzun ri a ekwa to ni wẹ gi gwa wẹ n'e meole wẹ eje-ihien, si wẹ, “Edeke onu ri unu isi! Eka m ri ochan! Gha kiken jenne, e buru m ndi wuleni ndi Ju.” ⁷ Ya o nọ gha ebegu pu, si iwe okennyẹ ohu w'a kpọ Taiṭios̄.* Jostusu, hun wuleni onye Ju bu o fe ofufe ndi Ju. Iwe Taiṭios̄ ri e son ụlo-ofufe hu. ⁸ Krip̄osi wu onye-isi ụlo-ofufe hu nọ kwerini Di-nwonn̄i-enyi, 'ya le ezi-le-ulo a ile; ndi Korenti bu oda hun nọ ozioma Polu ri e zi nọzi kweri, wẹ nọ me wẹ mirin-Chuku.

⁹ Uhinhin ohu, Polu nọ hun ohun ebe Onye-nwenni-enyi nọ si a, “Atule egun; ka kumẹ, agbakwole nkintin, ¹⁰ makeni m nọyeni i anoyeni. O nwonn̄i onye k'e metu i eka, ru i ehụ, makeni m nwon ndi bu oda ime obodoni.” ¹¹ Ya o nọ nọdi ebegu ahua ohu le ifon isin, a kuzi wẹ oku Osolobue.

¹² Kan̄i ogen Galio gi wu Govano ri a k̄idonn̄i ndi Rom ime Azuun Akaya, ndi Ju nọ kigbama, maye Polu, w'e jẹn ogwa Govano. ¹³ Wẹ nọ si Govano, “Okennyeni ri a si ihian gi ụzọ ozo wuleni hun Iwu ku femẹ Osolobue.” ¹⁴ Kan̄i ogen Polu gi chohu n'o kumẹ, Galio nọ si ndi Ju, “Om̄eni oku idan iwu obodo ro m̄obu ni wẹ me ihien wu eje-ihien nke-esi, nke m'e te yeni unu ndi Ju onu. ¹⁵ Ebe o me nwan ni oku ihien onye ku le efan ihian le oku iwu unu ro, gi ni eka onu leban a enya; ekinko m ụdi ikpe ndini!” ¹⁶ Ya o nọ chupu wẹ ime ogwa. ¹⁷ Ya wẹ ile nọ kwondon Sostenesi wu onye-isi unọ-ofufe ndi Ju, gbu e ili ihun-ezi ogwa hu, kan̄i Galio e feyedeni wẹ enya.

Polu E kinhen Obodo Antiōku

¹⁸ Polu a nobe Korenti, ya o nọ si ndi kwerini ri ebegu nọdi ohunma, o nọ banye ụgbọ-mirin shi an̄i Siria. Iya le Prisila le Akwila wi. E ru wẹ obodo Senkre, o nọ kọ ntutu, o gi mezu nkwa o kwe. ¹⁹ E ru wẹ Efesos̄i, o nọ na wẹ to ebegu; kan̄i ya le enwen e nọ jenguu ụlo-ofufe ndi Ju d'a gwa wẹ oku. ²⁰ Ogen wẹ gi si a nọdizi, o nọ ju; ²¹ kan̄i, ogen o gi puko, o si, “M k'e kinhen, om̄eni uche Osolobue ro.” O nọ gi ụgbọ-mirin gha Efesos̄i jenne.

²² Ogen o gi ru Sizaria, ya o nọ si [Jerusalem] d'e keleguu ndi ụka, o nọ kin[zi] azuun lasi nwan Antiōku.

²³ Ogen o gi nobe ebegu, o nọ pu, jensonme ebe ri ichen-ichen Azuun Galeshia le Frigia, a gba ndi ile kwerini ume.

Orun Apolos̄i Run Ime Efesos̄i le Korenti

²⁴ Ogen hu, onye Ju ohu w'a kpọ Apolos̄i, hun wẹ nọ Alezandria mu nọ bia Efesos̄i. Okennyeni ma ku oku ohunma-ohunma, marinzi Ehuhuo-nsọ oda-oda. ²⁵ A kuziguo w'a Uzọ-Di-nwonn̄i-enyi; o nwekenme adudu o gi e zi ozi; o kuzi banyeni Jesu ohunma. Kan̄i mirin-Chuku Jonu suo k'o marin. ²⁶ O nọ kusime iken ime ụlo-ofufe ndi Ju. Kan̄i, ogen Prisila le Akwila gi nọ nkuzi e, wẹ nọ weri e shi usuo d'a kowan'a Uzọ Osolobue ohunma. ²⁷ Ogen Apolos̄i gi cho n'o fetu si Azuun Akaya, ndi kwerini nọ ye e ndu, de ehuhuo jenni ndi kwerini ri Akaya si wẹ nabahan a. Ogen o gi ru Akaya, o yekem̄e ni ndi hun ri ebegu Osolobue yegun̄i eka kweri eka. ²⁸ Makeni o nọ id'enya ihian ile za ndondọ ile

* **Isi Nke Mm̄esat̄o:7** m̄obu: Taiṭios̄i

ndi Ju ri a do, zachanrin a, gi Ehuhuo-nsọ ghoşichanrin ni Kraiştı hu Ehuhuo-nsọ ri e ku oku e wu Jizosi.

Isi Nke Mmitenei

Polu A Nọ Ime Efesosi Run Orun Jesu

¹ Ogen Apolosi gi ri Korenti, Polu nọ ghashi akpakali, ghafe obodo bu oda, puha Efesosi. Ebehu k'o nọ hun ndi ri e son Uzo-Jesu. ² O si we, "Unu e nwehengho Mmon-nsọ ogen onu gi kweri?" We nọ si, "Mba, enyi e ke nütude ni Mmon-nsọ ri a ri." ³ Ya o nọ si we, "Elee mirin-Chuku ke we me nwan unu?" We nọ si, "Mirin-Chuku Jonu." ⁴ Polu nọ si, "Jonu gi mirin me ndi rogharin mirin-Chuku, a gwa we kwerini onye hu lalanı ogen ya le enwen e gi memegu—ya wu, we kweri ni Jesu." ⁵ Ogen we gi nu ihieni, we nọ gi efan Di-nwonnı-enyi wu Jesu me we mirin-Chuku. ⁶ Ogen Polu gi bu eka kwası we, Mmon-nsọ nọ biakwası we, we nọ sụma asusu ndi ozo ri ichen-ichen, bume amuma. ⁷ (We ile ri ihien nọke madu mmebuo.)

⁸ Polu nọ jenne ulo-ofufe ndi Ju. Orogbo ifon eto, o hu e jen d'a gwa we oku, e ku banyeni Ali-eze Osolobue, e kusi iken, e me e n'o we-enya, keni we kweri. ⁹ Kanı ogen ndi hu ime we gi gba isi-akwanran, ju n'e kweriko we, kujama oku Uzo-Jesu id'anya ihian ile ime unofufe hu, Polu nọ la we to. O nọ weri ndi kwerini pu d'a kuzime we uhuhin ile ime ulo hu onye w'a kpo Tairanosı a nodi a kuzi nkuzi. ¹⁰ O me ihieni orogbo ahua ebuo, nke wu ni ndi ile bi Azuun Eshia nọ nu oku Di-nwonnı-enyi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju*.

Umu Skiva

¹¹ Osolobue gi Polu runsonme orun-atumanya pu-ichen, ¹² nke wu ni, we weride eka we gi e finchan obanje le ewuru-orun metuguu Polu ehı jenni ndi oria, emu we a la, eje-mmon a gha ime ndi we ri ime we pu.

¹³ Ya ke ndi hu ime ndi Ju hun a ghahunme a chupu eje-mmon nọ cho ni we gi efan Di-nwonnı-enyi wu Jesu chufu eje-mmon: we hu a si eje-mmon ndi hu, "M gi efan Jesu hun Polu ri e ku oku e a si unu pu!" ¹⁴ Umu-ikennyę esa onye Ju ohu w'a kpo Skiva ri ndi ri e me ihieni. Skiva wu onye ohu ime ndi nchuejan kanı. ¹⁵ Kanı eje-mmon hu nọ si we, "A maringho m Jesu; a maringhozi m Polu—kanı onye ke unu wu?" ¹⁶ Ya Okennyę ahun eje-mmon hu ri ime e nọ wukwası we, kari we eka, me we mm'onuma, nke wunı otọ ke we gi gha ulo hu gba pu, we le ehı o runsonme we. ¹⁷ Ndi ile ri Efesosi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju nọ nu ihieni; egun nọ tuma we ile; efan Di-nwonnı-enyi wu Jesu nọ nwekenme ogbo.

¹⁸ Ozozı, ndi hu ime ndi kwerini nọ fuha id'anya ihian ile, koma onu eje-ihien ndi we te ri a run. ¹⁹ Ndi hun te gi iken eje-mmon a run le ndi a gwọ eje-ogun nọ kpohensonme ekukwo ndi we gi a run ihien ndi ahun d'a dun okun id'anya ihian ile. Ogen we gi gbako onu egbo ehuhuo ndi hu, o gba ihien nọ ke egbo orun akp'ohın nnu isen-kwası-ogun-isin. ²⁰ Ya ke oku Di-nwonnı-enyi nọ ghakenme ihun, weri onodi ohunma-ohunma.

Obodo Efesosi E Susuhu

²¹ Ogen ihien ndini gi meguu, Polu nọ kwademe obi e ime Mmon-nsọ n'o jenguu Masedonia le Akaya n'o k'a gha ebehu jen Jerusalem. O nodi si, "M jenguu Jerusalem, m k'e ruziriri Rom." ²² Ya o nọ zi madu ebuo ime ndi ri

* Isi Nke Mmitenei:10 Griki: ndi Griki

e yen'e eka—Timoti le Erastosi—si Azuun Masedonia; iya le enwen e no nodizi ime Eshia ekere.

²³ Ogen hu ke oken nsongbu gi puha ime Efesosi make Uzo-Jesu. ²⁴ O nwe okennyeh ohu w'a kpo Demetriosi hun a kpu uzun-ola-siva, e gi e a kpusonme ulo-mmoh we n'e fee mmoh w'a kpo Atemisi. Orun a e weheni ndi a kpu uzun orun oda-oda. ²⁵ O no kpokikome ndi a kpu uzun le ndi ozo we ile gba a run udi orun hu, si, "Ikennyeh, onu a maringho ni orunni ke enyi gi a ban ihien. ²⁶ Bu onu e gigho nwan ntin unu nu, gi enya hun ni Polun e giguoh ihienni o ri e ku, ni mmoh we gi eka memeh ele mmoh, doru ndi bu oda; ele ime Efesosi suo k'o ri e me ihienni, kanj, o d'a ghagbaride Azuun Eshia ile. ²⁷ Oken eje-ihien ri e me. Elede eje-efan ihienni k'e ye orun enyini suo, kanj ulo-uku mmoh-onyenyeh uku wu Atemisi k'a wu tan ihien mmaka; ogho a, hun ihian ile ri ime Eshia le uwa ile gi e fe e, a fapu!"

²⁸ Ogen we gi nu ihienni, olulu e bumeh we, we no yime oro, a si, "Mmoh-uku ke Atemisi ndi Efesosi wu!" ²⁹ Ya obodo hu no susuhu; we no zunpuha, dokpunrun Gayosi le Aristakosi, ndi Masedonia we le Polu a wi e jenhunme, si ebe ihian ile a no e zu. ³⁰ Polu te cho ni o jen ime igunrun hu, kanj ndi e son Uzo-Jizosi anin'a.

³¹ Ke ndi hu ime ndi-isi Azuun Eshia hun wu ndi osi Polu no zijen n'e ozi, rio a, y'a makwole-ama ru ebeku we no e zu.

³² Ime igunrun hu, ndi hu ime we hu e yi ihien ohu, ndi hu ime we hu e yi ihien ozo—make ni isusu jun ime igunrun ndi ahun zuni; imerinme ime we amarin ihien we gbakikomeni. ³³ Ebe o me ni Alezanda ke ndi Ju nupuha ihun, ndi hu ime ndi ahun zuni no si Alezanda ya kume. Alezanda no gi eka gwa we gba-nkitin, choma n'o kinrin onu a idenya igunrun ahun. ³⁴ Kanj hun we gihu marin n'o wu onye Ju, we no gi olu ohu yime, "Oken-mmoh ke Atemisi mmoh ndi Efesosi wu!" We ile hu e yi ihienni ihien noke orogbo mgbahunme okuloku ebuo!

³⁵ Ogen akan-we obodo hu hun ri a kidonni ndi Rom obodo hu gi meguu igunrun hu ile gba nkintin, o no si, "Ndi Efesosi, onye wu onye ahun marinleni ni ndi obodo Efesosi ke ulo-uku mmoh uku wu Atemisi ri eka, ni eka we ke Atemisi we kpu hun gha igwere dan rizikwo? ³⁶ Ebe o me n'w'a ra ru uka ihien ndini, o furu ni unu gba nkintin. O furuni ni onu me ihien owule unu lebanleni enya. ³⁷ Make ni, unu e weheguo nwan ndini ebeni bu o nwonni ihien we zu ime ulo-mmoh; e kujani we oku mmoh-onyenyeh enyi.

³⁸ Omeni Demetriosi le ndi orun-nka ya le we wi nwe onye we k'e kpe, enyi nwesonme unu-ikpe, ndi Govanoh hun a kini huzi a; we jenneh ebeku d'e kpe we. ³⁹ Kanj, omeni o nwonghozi ihien ozo unu ri a cho kari onwan, ya wu ni ogwa ihian ile e zu† ke we a no leban a enya. ⁴⁰ Make ni, ihienni me tanni nwon iken buhe ni enyi oku ebe ndi-okiki ri. O ru e du we enyi kpe ni enyi ri a lu ni enyi weri enwen enyi—make ni o nwonni ihien enyi k'a saeka ku ni iya buhe isusuni." ⁴¹ Ogen o gi kuguu ihienni, ya o no gbashia ndi ahun ile zuni.

Isi Nke Ogun

Polu E Jen Masedonia Le Ali Grisi D'e Zi Ozioma

¹ Ogen isusu hu gi kusiguu, Polu no zi ozi kpokikome ndi e son Uzo-Jesu; o bgaguu we ume, siguu we nodi ohunma, o no la we to si Masedonia. ² Ogen o gi ghagbariguu azuun hu ile, kuguu ihien bu oda o gi gba ndi kwerini risonme

† Isi Nke Mmitene:39 hun e zu mgbe eto ahua

ebèhụ ume, ọ nọ puha alị Grisi* ; 3 ọ nọ nọdị ebèhụ ifon eto. Ogen o gi nwan cho n'ọ gi ugbo-mirin lakin Azuun Siria hun Jerusalem ri ime e, ogen hu hura ke ndi Ju gi ri n'e ngo, ọ nọ gweru si n'ọ ghashi Masedonia lakin ya wu Siria. 4 Iya le ndini we wi: Sopata nwa Pairosi, onye Beria; Aristakosi le Sekondusu, ndi Tesalonika; Gayosi onye obodo Debe; le Timoti; lezi ndi Eshia wu Taikikosi le Trofimosi. 5 Ndin we no bu uzọ jenne Trasi d'e cheri enyi. 6 Ogen Mmemme Bredi Nwonleni Yisti a ghafeguu, enyi nwen no gi ugbo-mirin gha Filipi buni, hun m'e akp'ohin isen, enyi no kunrun we ime obodo Trasi; enyi no nodi ebèhụ izu-uka.

Polu E Jenzi Trasi

7 O ru uhuhin ibuzo ime izu-uka (ya wu nwan uhuhin-uka), ogen enyi gi nogbama ni enyi ri Oriri-nsọ, Polu no gwama we oku; ebe o me ni eki fonhu, o lama, o no kusonme ya wu oku d'e ru ime abali. 8 We donmesonme ukpe bu oda ime mmughe hu ri elu hun enyi no zu. 9 Okorobia ohu w'a kpo Yutikosi nodi ali enu windo. Ogen Polu gi kuberi oku, ezigbo uran no tuma Yutikosi; uran hu no buru e, o no gha windo ulo hu me we eto ime elu, dan. Ogen we gi bja d'e weli e, a hun w'a n'ọ nwunhuguo. 10 Polu no hidan, o no hunu, fiedon Yutikosi, si, "Atule ni egun, ni o hu ndun†." 11 Ya Polu no shi ibe elu hu enyi no e zu. Ogen o gi bebegu bredi Oriri-nsọ, keguu a, enyi e riguu, o no kusonmezi, eki e we fon, o no jenne. 12 We nwen no weri nwata-okennyeh hu le ndun lama, obi no ruchanrin we ali.

A Gha We Trasi Si Miletusu

13 Enyi nwen no banye ugbo-mirin jenneguu obodo Asosi, ebe Polu jenkọ d'a no banye ni enyi ime ugbo-mirin hu. Enina ke Polu si ni enyi me e—makeni o cho n'ọ gha akpakali. 14 Mgbe o gi kunrun enyi ime Asosi, enyi le iya no wiri gi ugbo-mirin hu si Mitailini. 15 Enyi no gi ugbo-mirin gha ebèhụ pu, eki e fon, enyi no ru nchetari ihun obodo Kiosi; eki e fonzi, enyi no ru obodo Samosi; eki e fonzi, enyi no ru Miletusu— 16 makeni Polu a kwademguo ni ele o k'a banye Efesosi, amamgbe o gha e bie ime Eshia—o ri a huhu n'ọ kere n'a ru Jerusalem uhuhin Mmemme-Pentikosu—omeni o ri nfe.

Oku Polu Gwa Ndi-isi Uka Ri Efesosi

17 Polu no gha Miletusu zi we d'a kpo ndi-isi uka Efesosi bja d'e kunrun e. 18 Ogen we gi bja, o no si we, "Unu le enwen onu a maringho ke m don bi ogen ahun ile m gi ri ime igunrun onu—ghakwori uhuhin ibuzo m zo uku ye ime Eshia; 19 ke m don weluchanrin enwen m ani, gi enya-mirin fe Di-nwonni-nyeni, e dingbuchanrin nsongbu ile biani ni m make ngo ndi Ju risonme ni m. 20 O nwonni ihien owule m marin k'e yeni unu eka, e seri m isi; alatoni m ikuzi onu id'anya ihian ile le ulo-ulo, 21 a gwa ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju oku iroghari buru Osolobue le ikwerini Di-nwonni-enyi wu Jesu.

22 Kanj, m jenkọ nwan Jerusalem nọke onye Mmon-nsọ tu eriri ye olu sekpunko; a marin m ihien k'e kunrun ni m ebèhụ. 23 Ihien m marinhu wu ni ime obodo owule, Mmon-nsọ ri a gwa m ni ngan le nsongbu ri e che m. 24 Kanj o nwonni ihien m kpo ndun m, sukpan ni m bgaguu oso‡ Osolobue si enyi gba, runggu orun Di-nwonni-enyi wu Jesu buche m eka—orun izisonme ozioma banyeni ohunma Osolobue me.

* **Isi Nke Ogun:**2 Grisi wu ali ndi Griki; Azuun Akaya k'ọ ri. † **Isi Nke Ogun:**10 Ekwokwo Ndi-nze Nke Ebuo 4.32-36 ‡ **Isi Nke Ogun:**24 nkuzi, obibi le agungun Jesu tumeni ndi nke e 1 Ndi Korenti 9.24-27; 2 Timoti 2.5, 4,7

²⁵ A maringho m nwan ni o nwonni onye owule ime unu ile m no ime igunrun we zisonme ozi Ali-eze hun jenko d'a hunzi ni m.

²⁶ M ri nwan a gwa unu n'o nwonni onye owule ime unu edeke e ri m isi.

²⁷ Makei, a gwachanringuo m onu ihien ile wu uche Osolobue, esekinni m enwen m azuun. ²⁸ Ya wu, lefu ni nwan enwen onu le igunrun atunrun hun Mmon-nsò buche unu eka enya. O tumeguo unu ndi-ndu keni unu du aka Osolobue, hun Osolobue gi edeke Nwa a\$ nwehen. ²⁹ A maringho m ni m puguu, eje-eworo k'a bia ime unu d'e ripu igunrun atunrun hu. ³⁰ Ndi hu ime onu jenko d'a rukpomade ezioku keni we gi e dorj ndi e son Uzo-Jizosi. ³¹ Ya wu, munrun ni enya; nyanhan ni ni ezuni m iken orogbo ahua eto, ke uhinhin ke efinnai, ebe m ri e gi enya-mirin a do onye owule eka-ntin.

³² M ri nwan e we unu e che eka Osolobue le ozi banyeni ohunma a, ozi e hun k'a s'eka me unu sue ime okukwe rike ulo we n'a runshi elu-me unu ri ndi k'e nwehen ihien we k'e ye ndi ile we don nsò.

³³ O nweni onye owule eghe e mobu goru e mobu ekwa a na m enya. ³⁴ Unu le enwen onu a maringho ni m gi eka m luru ihien mme le ndi mme le wi gi bi.

³⁵ E giguu o zihenni ile ghosi onu ihien unu e leru, n'o duru ni enyi gi irun erira e yeni ndi zeleni le ndi igbenye eka, a nyanhan oku Di-nwonna-enyi wu Jesu le enwen e ku, si, 'Iyeni ka ngozi e wehe kari inarjini.' "

³⁶ Ogen Polu gi kuguu, ya le we no sekpu ali, o no me ekpere. ³⁷ We ile hu a kwan ekwan, a kwanshi elu, e fiedon Polu, e su e onu. ³⁸ Ihien kachanrin we a fu wu ni o si ni a hunkozi w'a; ya we no du e d'e ru ebe ugbo-mirin ri.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Polu E Jenme Jerusalem

¹ Ogen enyi gi ghaguu ebe we ri pu, enyi no gi ugbo-mirin jenme, ghafe ozigbo ru obodo Kosi; eki e fon, enyi no ru Rodisi; enyi no gha ebegu si Patara. ² Ebegu ke enyi no chorj ugbo-mirin jenko Finishia, enyi no banye, jenme. ³ Enyi e ru ebe enyi no leghama ali Saiproji, enyi no nu e ye azuun eka-ekpen enyi, ghasi ndidan-mirin ali Saiproji nyanshi ali Siria; enyi no nwan kusj ali Taya—makei ebegu ke ugbo ahun jenko d'a no butu ibu. ⁴ Enyi no chorj ndi ri e son Uzo-Jesu ri ebegu, son we nodi izu-uka ohu. Ghahani iken Mmon-nsò we no si Polu ya ejenle Jerusalem. ⁵ Kani, ogen enyi le we gi noguu, enyi no pu, jenmezi ebe enyi jenko. We ile le inyenme we le umu we no gha ime obodo hu dupuha enyi, duru enyi d'e rukworj mkpenren mirin. Enyi ile no sekpu ali mkpenren mirin ebegu me ekpere, ⁶ enyi no si ibe enyi nodi ohunma. Enyi no banye ugbo-mirin jenme, we nwen nke no lama.

⁷ Ogen enyi gi ghaguu Taya pu, enyi no ru Tolemaisj; enyi no kele umune enyi ime Kraisti ri ebegu, son we nodi akp'ohin ohu. ⁸ Eki e fon enyi no pu, enyi no ru Sizarja; ime Sizarja, enyi no shi iwe Filipu hun e zisonme ozioma d'e son e nodi. Filipu ri Madu Esa hu we hopuha ime Jerusalem ogen mbu. ⁹ Umu Filipu eno wu igbagba e bu amuma. ¹⁰ Enyi nodi ebegu akp'ohin ole-le-ole.

Ogen hu enyi gi ri ebegu, onye-amuma ohu w'a kpo Agabosi no gha Judia bia. ¹¹ O no bia d'e kunrun enyi, weri akpukpo-ukun Polu, gi e kenme enwen e uku le eka, o no si, "Mmon-nsò si, 'Enina ke ndi Ju ri Jerusalem k'a don kenme onye nwon akpukpo-ukunni, w'e che eka ndi wulen ndi Ju.' " ¹² Ogen enyi gi nu ihienni, enyi le ndi ozò ri ebegu no rjoma Polu make o gha e jen Jerusalem.

13 Polu nọ sị, “Kị unu rịde e me ihienni—a kwan ekwan, e tiwa m obi? A kwademeguo m ni m jenkọ Jerusalem—osun'a ni we jenkọ d'e gbu m ebegu make ufiri efan Di-nwonni-enyi wu Jesu—eledę ni we kenme m sọ.” 14 Ebe o meni enyi asani eka gbehuto obi e, o nwonzini ihien enyi ku kari isi, “Uche Di-nwonni-enyi ya me.”

15 Enyi a noberi ebegu, enyi nọ kwademe, si Jerusalem. 16 O nwe ndi ri e son Uzo-Jesu gha Sizaria hun sonmezi enyi, weri enyi si iwe Nnasin ebe enyi k'a nodi. Nnasin wu onye ohu ime ndi ibuzo kwerini, onye ani Saiprosi k'o wu.

Ihien Ndị-isi Sị Polu Ya Meni Uka Rị Jerusalem

17 Ogen enyi gi ru Jerusalem, ndi hun kwerini nọ nabanhan enyi ohunma-ohunma. 18 Eki e fon, enyi le Polu nọ wiri d'a hun Jemisi; ndi-isi uka ile rizikwo ebegu.

19 Polu e keleguu we, o nọ gi uri-uri kowachanrin ni we ihien ile Osolobue gi orun 'ya wu Polu me ime ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju.

20 A nuguu w'a, we nọ ja Osolobue mma. Ya we nọ si a, “Polu nweę enyi, y'a hunole nwan ndi Ju madu nnu ole-le-ole kwerini; we ile nwe adudu Iwu Mozizi—w'a gi e gu egu kaka. 21 A gwaguo we we ni i ri a kuzi ndi Ju ile hun bisonme ali ndi ozo we lato Iwu Mozizi, a si we a kwazile umu we ugun, w'e donmezile omenali ndi Ju.

22 Kị enyi e me nwan? We k'a nuriri ni y'a biaguo. 23 Me nwan ihienni enyi jenkọ d'a gwa i. O nwon ikennyę eno ri ebeni gi efan Osolobue kwe nkwa. 24 Weri ikennyę ndini, 'yu le uwe wiri jen d'e mezu omenali idon-nsọ: y'a ku ni we ugwo w'e gi kopu we ntutu. Ihian ile k'e gi e marin ni ezioku a ri ime ihien we nu ni 'ya k'i ri e me, a marizikwo we ni 'yu le enwen i e bi ke Iwu Mozizi don ku. 25 Kani, nke ndi wuleni ndi Ju hun kwerini, enyi e zijeguo ni we ekukwo-ozu gwa we ihien enyi kwerigbama we siko d'e me. Enyi si we erile ihien owule we gi rua mmon; w'e rile edeke mobu anu owule we rukwon olu; w'a gherele.”

26 Ya Polu nọ kweri. Eki e fon, o nọ weri ikennyę ndi hu d'e mezu omenali we gi e don nsọ. Ogen ya le we gi mezuguu omenali idon-nsọ, o nọ banye ime Ulo-nsọ d'e me we marin akp'ohin ole idon-nsọ hu siko d'a noru, we kebe chu ni onye-onye ime we ejan.

A Nwunrun We Polu Ime Ulo-nsọ

27 Kani, akp'ohin esa hu e d'e zuguu, ndi hu ime ndi Ju gha Eshia bja nọ hun Polu ime Ulo-nsọ. We nọ kpasu igunrun hu ile, we nọ kwondon Polu, 28 yime oro, a si, “Ndi Izrelu! Bia ni-o! Onwan wu okennyę hu hun e jensonme ebe ile, a kuzi onye owule, e kuja oku ndi Izrelu le Iwu enyi wu Iwu Mozizi le Ulo-nsọ. Eledę ohun sọ, o webanhanguozu nwan ndi wuleni ndi Ju ime Ulo-nsọ, meru ebeni ri Nso!” 29 (We ku ihienni makeni we hun Trofimosi onye Efesosi le Polu ime obodo, we ro ni Polu e webanhanguo a ime Ulo-nsọ.)

30 Obodo hu ile nọ susuhu, ihian ile nọ zunpuha. We nọ kwondon Polu, dokpunpu a, kpokinsonme onumuzo Ulo-nsọ ozigbo. 31 Ogen we gi ri a cho ni we gbu Polu, ozi nọ ru onye-isi-agma kani a ki itu-agma ndi Rom hun ri Jerusalem ntin ni Jerusalem ile e susuhu. 32 Ozigbo ahun, onye-isi-agma kani hu nọ werisonme ndi-agma le ndi a ki ndi-agma ogun-isen, ogun-isen hun ri okpuru e, gi oso kpotu, zunban ime igunrun ahun. A hun we ndi-agma hu, ya we nọ gbubehi Polu. 33 Onye-isi-agma kani hu nọ jenburu Polu, nwunrun a. O nọ si we gi egan ebuo kpoma a; ya o nọ si we, “Onye wu okennyeni? K'o me?” 34 Igunrun hu hu e yi oro: ndini hu e yi ihien ohu, ndini hu e yi ihien ichen: onye-isi-agma

kani hụ asazịni ẹka chọpụha ihien hụn menị makeni isusu hụ e hịkẹ. Ya o nọ si ndi-agma a we Polu si ime baraki, ebefu uwe wu ndi-agma bi. ³⁵ E jenu we nkponyi we gha e nyinban, ya ke ndi-agma hụ nọ buru Polu makeni enya tumẹ igunrun hụ. ³⁶ Igunrun ahun hụ e son we, e yi, “Gbu n’e! Gbu n’e!”

Polu E Kinrin Onu A

³⁷ Ogen ndi-agma hụ gi ri a cho ni we weri Polu si ime ebefu we bi, Polu nọ si onye-isi-agma kani hụ, “N’i cheri ni m gwa i oku?” Onye-isi-agma kani hụ nọ ju a, si, “Y’a sụ Griki? ³⁸ Ya wu, ele ‘yu wu onye Ijptu hụ bulumanị ndi ri a kini, kiri ndi ikpatan nnu iri ahun shi ime atu?” ³⁹ Polu nọ si, “M wu onye Ju. Tasosi ri Azuun Silisia ke we nọ mu m. M wu nwa di-alị Tasosi, obodo ri mkpa. Dodo, ni m gwa ndini oku.” ⁴⁰ Hun onye-isi-agma kani hụ gi ye e efe n’o ku, Polu nọ wuzo enu nkponyi, fe ẹka ni we gba nkintin. Ogen we gi gbagu nkintin, Polu nọ gi asusu we wu Hibru gwa we oku.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

¹ “Umune m le ndi-nedi enyi, gon ni ntin ni m kinrin onu m!” ² Ogen we gi nu k’o ri a sụ asusu we wu Hibru, we nọ gbakenme nkintin. Ya Polu nọ kume: ³ “M wu onye Ju. Tasosi ri ime Azuun Silisia ke we nọ mu m, kani ime Jerusalem ebeni ke we nọ zun m. Gamalielu zun m. We zun m zunru m anj ebe Iwu ndi-nedi enyi kani ri; m’e te dumni Osolobue ke okun leke ke onu ile don ri a dum’n’a tanni. ⁴ M kpokpo ndi ri e son Uzoni, kpokpo we ru onwun. M’a kpoma ke ikennyẹ ke ikpoho ẹgan, a tu we e ye ime ulo-ngan. ⁵ Onye-isi nchu-egan le Ndi-isi k’e ri-eka shiani m eri. M narinde we ekukwo m wekoni ndi Ju ri Damas’kosi keni m d’a kpoma ndi ri ebefu ri e son Uzoni ẹgan, wehe we Jerusalem d’e ye afunfun.”

Polu E Ku K’o Don Gbehuta

(Orun Ndi-Ozi 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Ogen m gi jenko, e rumẹ m ehụ Damas’kosi ogen hụ anwun gi e ru isi, ukpe ohu nwingbu enwen e nọ gha elu-igwee nwunkpu m idenmizi. ⁷ A dan m, m nọ nu olu hun ri a si m, ‘Solụ, Solu, k’i ri e kpokpo ni m?’ ⁸ M nọ za, si, ‘Onye k’i wu, Di-nwonna-m?’ O nọ si m, ‘Mme wu Jesu onye Nazareti—hun i ri e kpokpo.’ ⁹ Ndi hun mme le we wi a hungho ukpe hụ, kani aghotani we ihien olu onye hun ri e kuni ri a gwa m. ¹⁰ Ya m nọ si, ‘Di-nwonna-m, kini ke m k’e me?’ Di-nwonna-enyi nọ si m, ‘Lih i oto n’i shi Damas’kosi—ebefu ke we k’a nọ gwa i ihien ile Osolobue keton’i i jenko d’e me.’ ¹¹ Ebe o meni asazini m ẹka legha uzọ—makeni ukpe hụ e nwunkenmẹke, ndi mme le we wi nọ kwondon m ẹka, duban m ime Damas’kosi.”

¹² “Ime obodo hụ, o nwon okennyẹ ohu w’a kpọ Ananayasi, hun e fekenme ofufe nọke ke Iwu don ku. Ndi Ju ile bi ebefu e ku oku e ohunma. ¹³ O nọ bia d’e kunrun m, turuye ni m, si, ‘Solu nwenẹ m, leghamazi uzọ!’ Ozigbo, m nọ leghamazi uzọ, m nọ hun a. ¹⁴ Ya o nọ si, ‘Osolobue ndi-nedi enyi a horigu o ni n’i marin uche e, n’i hun Onye hụ Ri Ochan, nuzikwo ke o gi olu e gwa i oku. ¹⁵ Makeni i jenko d’a wu osheri e, hun jenko d’e we ozi e jenni uwa ile, a gwa we ihien i hun le ihien i nu! ¹⁶ K’i ri nwan e che!? Lih ni we me i mirin-Chuku, keni we chanchanpu i njo i, ebe i kpokuko ẹfan a.’ ”

Kẹ Osolobue Don Kpo Polu

¹⁷ “Ogen m gi luagu Jerusalem, ebe m ri ime Ulo-nsọ uhuhin ohu e me ekpere, idenmizi, o nọke si uran buru m bu ele uran. ¹⁸ M nọ hun ohun. M nọ hun Jesu k’o ri a si m, ‘Me nwan n’i gha Jerusalem pu ozigbo, makeni,

anabanhankọ wẹ ihien i jenko d'e ku banyeni m.' 19 Ya m nọ si, 'Di-nwonnienyi, wẹ lẹ enwen wẹ a maringwo nị m'e jensonmẹ ụlo-ofufe ile, e gbu ndi kwerini n'i ili, a tų wẹ ngan; 20 a maringhozi wẹ nị m wuzo usuo a kwadon onwu osheri i wu Stivin', ogen hu wẹ gi ri e gbu e, nị mmẹ kwondon nị ndi ri e gbu n'e ewuru wẹ.' 21 Ya o nọ si m, 'Jenme! M k'e zi i jen ebe teni d'e kunrun ndi alị ndi ozo wulenị ndi ju.' "

22 Igunrun ahun hu e gon Polu ntin d'e ru ebe o nọ ku okuni, ya wẹ nọ yime, "Wefu nị onye nọ enina ime ụwanị! O furuni onye w'a nị ri ndun." 23 Wẹ hu e yi, e fe ekwa wẹ, a buosi uzunzun elu. 24 Ya onye-isi-agma kanị hu nọ si ndi-agma a webanhan Polu ime ebẹhu wẹ bi; si wẹ fian a mkpinsi n'ọ hun ụzo ku ihien hajin ndi Ju gi ri a hi a hunni ile, e yi ụdi oroni. 25 Kanị ogen wẹ gi kenmegwu a nị wẹ fian ihien, Polu nọ si onye ohu turu ehụ nsue hun a ki ndi-agma ogun-isen, "Iwu ndi Rom e kwerigho nị onu fian nwa-di-ali Rom' ihien bu ahangbuni w'e enen owule?" 26 Ogen hun a ki ndi-agma ogun-isen gi nu ihien, o nọ jemburu onye-isi-agma kanị hu, si a, "K'i cho n'i me? Okennyẹ hu wukwo nwa-di-ali Rom!"

27 Ya ke onye-isi-agma kanị hu nọ jen d'e kunrun Polu, si a, "Gwa m, i wu nwa-di-ali Rom?" Polu nọ si a, "Eghe." 28 Onye-isi-agma kanị hu nọ si, "Egho m ku nị m d'a wuru nwa-di-ali Rom' e hiekwọ-o!" Kanị Polu nọ si, "Wẹ mude m nwa-di-ali Rom." 29 Ozigbo hu, ndi ile te k'a fian Polu mkpinsi, n'o ku ihien meni, nọ seri isi wẹ; egun hu a tų onye-isi-agma kanị hu nke makeni o hungwo nị Polu wu nwa-di-ali Rom bu o te kpomagwo a egan.

E We Wẹ Polu Jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama Izrelu

30 Makeni onye-isi-agma kanị hu cho n'ọ marin ihien ndi Ju ri kpe ni Polu, ogen eki gi fon, o nọ kpọwu Polu egan, kpọwu ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-isi ile. Ya o nọ wehe Polu, bu e tumẹ ihun wẹ.

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

1 Polu nọ bu enya tuma Ndi-isi Nkikwama hu, si, "Umune m, e giọle m obi ri ochan bi elu m id'enya Osolobue d'e ru tanni." 2 Ya onye-isi nchụ-ẹjan wu Ananayasị nọ si ndi nokunmẹ Polu fian a ihien onu. 3 Ya Polu nọ si a, "Osolobue k'a fian 'yu nwen ihien; usuo-ẹjan wẹ gi ihien ochan tekiri k'i wu! I nodi oche ebẹhu e gi Iwu e kin m ikpe, bu i hu a dan Iwu ebe i nọ si wẹ fian m ihien?!" 4 Ndi hu nochime Polu nọ si a, "Egun a n'i kpari onye-isi nchụ-ẹjan Osolobue?" 5 Polu nọ si, "Umune m, a marin m nị onye-isi nchụ-ẹjan ro; makeni e degwo w'a ime Ekwkwo-nsọ, si, 'Ekujale oku onye-ndu onu.' "

Polu E Gi Ako Wanahin

6 Ogen Polu gi marin nị ndi hu ime wẹ wu ndi itu Sadusi, ndi hu wu ndi Itu-Farisi, o nọ yi oro, si, "Umune, m wu onye Farisi, onye itu ndi Farisi. Wẹ ri nwan e kin m ikpe make olil'enya nị ndi nwunni jenko d'e lihi!" 7 Ogen o gi ku okuni, ndi itu-Farisi lẹ ndi itu-Sadusi risonmẹ ime Ndi-isi Nkikwama hu nọ dọma, Ogwa ahun nọ kebe. 8 (Makeni ndi itu-Sadusi a si nị ndi nwunni elihiko, a siji nị ke ndi mmọn-ozie ke mmọn ari. Kanị, ndi Itu-Farisi kwerichanrin nị ihien etonri ri ari.) 9 Eregede isusu nọ bidon. Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun ri itu ndi Farisi nọ lihi oto, dọma okuni, si, "Enyi ahunni eje-ihien owule okennyeni me. Onye ma ke mmọn* mọbu mmọn-ozie gwa a oku?!" 10 Ogen isusu hu gi

* Isi Nke Eto-kwasị-ogun:9 Ekwkwo iyi wẹ koma ke wẹ ri e ku ebenu.

kęnřen, egun a bja onye-isi-agma kanj hu ni w'e d'a dokika Polu, ya o no si ndi-agma a we jen d'e gi iken napuha we Polu, webanhan a ime ebe ahun we ndi-agma bi.

¹¹ Ime uhinhin hu, Di-nwonn-enyi no nwonnpuha, wuzoyeni Polu, si a, "Kwondon obi i! Makeni, k'i don shia ni m eri ime Jerusalem, eria k'i k'a don shiaz i ni m eri ime Rom."

E Rini We Polu Ngo Ni We Gbu E

¹² Eki e fon utuntun, ndi hu ime ndi Ju no zugbama, kun Osolobue, si eriko we, arako we, d'e ru ni e gbugu we Polu. ¹³ We kari madu ogunai zu izuni. ¹⁴ Ya we no jęnburu Ndi-isi nchu-ęjan le Ndi-isi, si we, "Enyi e kungu Osolobue, kwę nkwa ni isi wu isi—enyi eriko ihien owule d'e ru ni enyi e gbugu Polu. ¹⁵ Unu le Ndi-isi Nkikwama, zi ni nwan ozi jenni onye-isi-agma kanj ndi Rom, n'o wehe ni unu Polu. Ku n'e nkesi unu cho ni unu lebankemę oku e ęnya; ęnyi nwan a kwademęguo ni ęnyi gbu e o gini d'e ru ebeni."

¹⁶ Kanj okorobia ohu nwene Polu okpoho mu nu ngoni we ri. Ya o no jęnme baraki hu ndi-agma bi d'a gwa Polu. We no ni a banye d'a gwa a. ¹⁷ Polu no kpọ onye ohu ri ebęhu hun ri ndi a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si a, "We okorobiani jenni onye-isi-agma kanj, n'o nwon ihien o k'a gwa a." ¹⁸ Hun a ki ndi agha ogun-isen no weri e d'e kunrun onye-isi-agma hun kanj, si, "Onye-ngan hu wu Polu kpọ m, si m wehe n'i nwata-okęnyeni n'o nwon ihien o k'a gwa i." ¹⁹ Onye-isi-agma hun kanj no kwondon nwata hu eka, we e si usuo, ju a, si, "K'i nwon y'a gwa m?" ²⁰ O no si a, "Ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamaguo ni we k'a si i wehe Polu Ogwa Ndi-isi Nkikwama ekile. We k'e me ke si Ndi-isi cho ni we lebankemę oku e ęnya. ²¹ Kanj, egonkwole we ntin, makeni ikęnyę we hun wari ofia e che e kari ogunai. E kungu we Osolobue, ni eriko we, arako we d'e ru mgbe we gbugu e; a kwademęguo we nwan e che n'i kweri wehe e." ²² Onye-ndu-agma hun kanj no si a, "Agwakwole onye owule ni y'a gwaguo m okuni." Ya o no zi nwata-okęnyę hu la.

E We We Polu Jenni Gwanọ Wu Felisi

²³ Ebęhu ke onye-isi-agma hun kanj no kpọ madu ebuo hun a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si we, "Kwademe ni ni unu jen Sizaria: weri ni ndi-agma ogun-iri e gi uku e jen, ndi-agma iri kwasị ogun-eto ndi e gi ęshin a lu agha lezi ndi-agma ogun-iri ndi e gi obo a lu agha. Kwademe ni ni unu gi okuloku itenei ukinkinni jęnme. ²⁴ Kwademezi ni ni Polu ęshin hun o k'e nyin, onu e du e jenni Gwanọ Wu Felisi, anikwole ni ihien owule me e." ²⁵ Ya onye-isi-agma ahun kanj no de ekukwo-ozu. Ihienni k'o de:

²⁶ "Mme wu Klodiosi wu Laisiası ri e dejenni Gwanọ wu Felisi; e kele m'i. ²⁷ Ndi Ju ile kwondon okęnyeni, a cho ni we gbu e. Ogen m gi marin ni nwa-di-alı Rom ro, ya m no weri ndi-agma d'a gbapuha a.

²⁸ Makeni m cho ni m marin ihien hu we ri a ma n'a ikpe, m no we e jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama we. ²⁹ A hun m'a ni oku Iwu we ke we ri a man'a a ikpe—n'o nwonn ihien o me hun w'e gi tu a ngan mobu gbu e. ³⁰ Ogen ozi gi ru m ntin ni we rin'e ngo, m no si ni m zihę n'i y'e ozigbo. A gwaguo m ndi-ikpe e we d'e kunrun i, ni we no idenya i'ku ihien we si ni ya k'o me."

³¹ Ya ndi-agma hu no me k'o don gwa we: we no gi ime uhinhin we Polu sikworı Antipatri. ³² Eki e fon, ndi gi uku no lakin, hapu ndi gi ęshin ni we le Polu wiri. ³³ E ru we Sizaria, we no we ekukwo-ozu hu ye Gwanọ, we Polu che ihun e. ³⁴ O gungu ekukwo-ozu hu, o no ju Polu ke onye elee Azuun k'o

wu ime ali-eze Rom. Ogen o gi nu ni onye Azuun Silisia ro, ³⁵ o no si, “M k'a nu onu i ogen ndi-ikpe i e gi bia.” O no si ndi-agma chedon e ime ogwa a, ogwa hun Herodu tun ebefu.

Isi Nke Eno-kwasị-ogun

Ikpe Hun Ri Egbata Ndi-Ju Le Polu

¹ Hun me e akp'ohin isen, Ananayasị wu onye-isi nchu-egan le ndi hu ime Ndi-isi lezi oka-iwu w'a kpo Tetulosi no bia ogwa Govano. We no kpe Polu eka Govano. ² Ya we no kpopuha Polu. Tetulosi no kinme ihien we ri e kpe n'e, si,

“Onye ikpen ile rini, okiki i e weheguo ni enyi udon kete-ele-mgbe; iroro-oma y'a tu e donzimeguo ni ndi alini ihien. ³ Ogen ile le uzo ile ke efo gi a sukemne enyi usuo make ihien ndini. ⁴ Kanj achonj m ni m rike i ogen, m ri a rijo nwan ni me ohunma gonzi enyi ntin ke i don e me mbu, ni m be oku nke-nke.

⁵ Enyi a hunguo a ni okennyeni e yesonme nsongbu oda-oda. O ghasonme, e se isusu ebe owule ndi Ju ri enu uwa ile. O wuzikwo onye ohu ime ndi-ndu itu Oye-Nazareti ahun. ⁶ O te riji a chode n'o meru Ulo-nsọ, ya enyi no nwundon e. [Nke enyi e te gi Iwu enyi kin e ikpe, ⁷ kanj onye-isi-agma kanj wu Laishasi no gi iken bia d'a napu enyi 'ya, si ndi ikpe e bia d'e kunrun i.] ⁸ I ju a ajuju, 'yu le enwen i k'a saeka marinkwama ihien ile enyi ri e ku ni ya k'o me.”

⁹ Ndi Ju no kwadon Tetulosi, si ni ihien ndini ile wu ezioku.

Polu E Kinrin Onu A Ihun Felisi

¹⁰ Ogen Govano gi fe eka gi si Polu ya ku nwan, ya Polu no si, “A maringuo m n'o meole ahua ole-le-ole i wu oka-ikpe alini; ya wu, efo ri a suo m usuo ikinrin onu m ebe i ri. ¹¹ I k'a saeka chopuha n'o karini akp'ohin mmebu ketete m'e jenle Jerusalem d'e fe ofufe. ¹² O nwonna onye owule we hun mme le iya ri a do ndondo ime Ulo-nsọ; o nwonna ndi we hun m ri a kpasu—ke ime uno-ofufe ke ime obodo hu ile. ¹³ Asako we eka ghosi ni ihien we ri nwan e ku ni 'ya ke m me wu ezioku. ¹⁴ Kanj m k'a saeka gwa i ni ihien ohuni wu ezioku: Uzo hu we ri e ye eje-efan ke m gha e fe Osolobue ndi nedi enyi kanj; m kweyeni ihien ile we de ime Iwu Mozizi le hun we de ime ekukwo ndi-amuma. ¹⁵ M nwon olil'anya ime Osolobue—olil'anya ohu hu hun ndini le enwen we nwon ime Osolobue; ni ke ndi ezi-omume ke ndi njo jenko d'a gha onwn lihi. ¹⁶ Ufiri e ke m gi a nwan iken m ogen ile, igi hun a ni obi m ri ochan ebe Osolobue le ihian ri.”

¹⁷ “O teguo m biademę Jerusalem; ya m nozi nwan bia ni m ye ndi nke m ihien ndi w'e gi yeni ndi igbennye eka, leni m hun uzo chu-egan. ¹⁸ Iya ke m ri nwan ke we hun m ime Ulo-nsọ; o me nke omenali idon-nsọ, a riguo le m uchan ogen we gi hun m; o nwonna igunrun mme le we wi; o nwonzikwonj isusu rini. ¹⁹ Kanj o te nwongho ndi Ju gha Azuun Eshia bia ri ebefu, k'o furu nwan we le enwen we bia ebenu d'e ku onu we id'anya i, omeni o nwon ihien we si ni 'ya ke m me! ²⁰ Mibu ya judele ndini ri ebenu ke elee eje-ihien ke we hun ni ya ke m me ogen m wuzo ihun Ogwa Ndi-isi Nkikwama, ²¹ mmani ihien ohuni m yi oro ku ke m wuzo ihun we: 'Unu ri e kinkwo m ikpe tanni make ni m kweri ni ndi nwonna jenko d'e lihi! ”

²² Kanj Govano wu Felisi, hun marinchanringuu banyeni Uzo-Jesu, no bu ikpe hu si ihun, si we, “Unu jenko d'e cheri ni onye-isi-agma kanj wu Laishasi bia m kebe han ni unu enen.” ²³ O no si onye-isi agha hun a ki ndi agha ogun-isen ya hun a ni we kwondon Polu, ka we e yen'e efe ekere, a ni ndi owu a a bia d'a hun a, e ye e ihien ri a mkpa.

Polu A Gwa Govano le Nwunyẹ E Oku-Chuku

²⁴ O mepu akp'ohin ole, Felisi le nwunyẹ e wu Drusila no bia. Drusila wu onye Ju.

Felisi no zi we kpọ Polu. We no gonme e ntin k'o ri a gwa we oku ikweri ni Kraisti wu Jizosi. ²⁵ K'o don ri e ku oku ezigbo obibi Chuku cho le ikwondon-enwen-ihian le Okinkin-ikpe lalani, egun no tuma Felisi. O no si, "I k'e jenneguu, m nwon efe a kpozi m'i." ²⁶ O huzi a tu enya ni Polu jenko d'e ye e eghe; o hu e gi ufiri e e zisonme we d'a kpọ Polu mbu-le-ebu, e son e e ku oku. ²⁷ Ahu ebu a ghafegu, Poshosi wu Festosi no henrin Govano, nokin enya Felisi. Makeni Felisi choko ni ndi Ju ku n'e ohunma, ya o no la Polu to ime ngan.

Isi Nke Isen Kwasị Ogun

Polu A Si We We Oku E Jenni Eze-kanj Wu Siza

¹ Hun me e akp'ohin eto Festosi bia d'a kima Azuun ahun, o no gha Sizaria jen Jerusalem. ² Ebehu ke ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ndi Ju no kinghosi a oku Polu, rjo a ³ n'o me ohunma zihę ni we Polu Jerusalem. Makeni e riguo we ngo we e gi gbu Polu uzo, o lalani. ⁴ Festosi no za we, si, "Sizaria ke we buto Polu, bu m kinko ebehu egwa. ⁵ Ya wu, ndi isi unu we sonme m jen Sizaria, ni we le okennyę hu d'e kin, omeni o nwon eje-ihien owule o me." ⁶ Ogen Festosi gi songuu we nodi—o nokarinj akp'ohin esato mobu iri—o no si Sizaria. Eki e fon, we no bia ogwa a. O no nodi elu Oche Okinkin-ikpe, zi we d'e wehe Polu. ⁷ Ogen Polu gi puha, ndi Ju hu gha Jerusalem' bia no fihunme e, kinme eje-ihien buoda jogbu enwen e we si ni 'ya k'o me, bu asani we eka ghosi ni ezioku ro. ⁸ Kanj Polu no kin onu a, si, "Adanni m iwu ndi Ju mobu iwu Ulo-nsọ mobu iwu eze-kanj wu Siza."

⁹ Kanj Festosi cho n'o meyi ni ndi Ju, ya o no juma Polu, "Ya chogho ni jen Jerusalem, ni we no id'enya m kin i ikpeni ebehu?"

¹⁰ Polu no si, "Ogwa eze-kanj wu Siza tume ke m ri hunni, ebe furu we k'a no kin m ikpe. O nwonni eje-ihien owule m me ndi Ju—'yu le enwen i a maringho ohun ohunma-ohunma. ¹¹ Omeni m me eje-ihien hun w'e gi gbu m, ari m a cho uzo m'e gi wanahin onwun. Kanj, omeni o nweni ihien w'e kwondon eka ime ihien ndi we si ni 'ya ke m me, o nwonni onye jenko d'a saeka bu m che we eka. We ni m jenni eze-kanj wu Siza n'o gi eka a kin m ikpe!"

¹² Ogen Festosi le ndi a dun a odun gi tugbamaguu iroro, ya Festosi no si Polu, "Ya siguo we we i jenni eze-kanj wu Siza; Siza ahun k'i buruko."

E Wehe We Polu Ihun Eze Wu Agiripa Le Okpoho W'a Kpo Benaisi

¹³ Akp'ohin ole-ne-ole a ghagu, eze hun ri a ki ndi Ju wu Agiripa le (okpoho w'a kpo) Benaisi no bia Sizaria d'a si Festosi anu. ¹⁴ Ogen ahun we gi nodi ebehu akp'ohin ole-le-ole, uhuhin ohu, Festosi no wepuha ni eze hu oku Polu, si, "O nwon okennyę ohu Felisi lato ime ulo-ngan; ¹⁵ ogen m gi ri Jerusalem, ndi-isi nchu-ejan ndi Ju le ndi-isi ndi Ju no wepuha oku e, si m ma a ikpe. ¹⁶ Kanj, m no si we ni enyi ndi Rom' a ra we onye we kpe ye ndi kpen'e, bu 'ya le ndi kpen'e e ke turu kin elee-m elee-i, o hun oghere kinringuu onu a.

¹⁷ Ogen we gi nwan zu ebenu, e tuhu ni m ogen owule, kama, eki e fon, m no zi we kpọ ogwa, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe, zi we wehe okennyę hu. ¹⁸ Ndi kpe n'e no lihi oto kinme, kanj ele udi eje-ihien m ro ni ya ri e se ke we kin. ¹⁹ Kama, we no kinsonme oku ofufe hun we le Polu ri a do le oku okennyę ohu w'a kpo Jizosi, hun nwunhunguni, kanj Polu hu e ku e e kushi iken n'o ri

ndun. ²⁰ Amarinzị m ihien m k'e mę gi chofuha anı oku ndini, ya m nọ ju Polu k'ọ choghọ n'ọ jen Jerusalem, ni wę nọ ebęhu kin ę ikpe banyeni ihien ndini wę si ni 'ya k'ọ mę. ²¹ Kanı oge Polu gi si ęnyi na a tọ ebenu d'e ru ni eze-kanı wu Siza e gi ęka a leban oku ę ęnya, ya m nọ si wę kwondon ę d'e ru mgbe m saęka zi ę jenni Siza." ²² Agiripa no si Festosi, "Nke ọ sụo m ni m gi ntin m nu onu okennyeni." Festosi nọ si a, "Ekile y'a nu onu a."

²³ Eki e fon nwan, Agiripa lę Benisi nọ gi oken ogho ndi-nze banhan ime-ulo uku hu, wę lę ndi-isi-agma kanı lę ndi wę marin amarın ime obodo hu wi banhan. Festosi nọ zi ndi orun a d'e webanhan Polu, wę nọ webanhan a. ²⁴ Festosi nọ si, "Eze wu Agiripa lę ihian ile ri ebenu, lee ni okennyeni ndi Ju ile ri e kpe ęka m, kę ime Jerusalem kę ebenu, e yi oro, a si n'ọ furuzini n'ọ ri ndun. ²⁵ Kanı ahunni m njo o mę hun wę e gi ma a ikpe onwun. Kanı, hunni o si ęnyi we ę jenni eze-kanı wu Siza, e kwerigho m ni m jenkọ d'e zi ę jenni'e. ²⁶ Bu ahunni m nwan ihien m'e kwondon ęka hun m'e gi dejenni nna m wu Siza ękukwo banyen'e. Agiripa, iya haın m gi nwan wepuha a ebenu unu ile ri, tumadu ebe 'yu lę enwen i wu eze ri, keni m hun ihien m k'e kwondon ęka de ya wu ękukwo-ozı, ęnyi juguu a ajuju. ²⁷ Makeni, o jogbu enwen ę ni m zi onye-ngan jenni eze-kanı bu o nwęni ihien m hun ku ni iya kę wę si ni ya k'ọ mę."

Isi Nke Isin-kwasi-ogun

Polu E Kinrin Onu A Ebe Agiripa Ri

¹ Agiripa nọ si Polu, "I nwon iken kinrin onu i." Ya Polu nọ tınpu ęka, kinme ęni na:

² "Eze wu Agiripa, m weri ę ni m nwe isi-oma ebe o mę ni ihun i kę m jenkọ d'a nọ kinrin onu m tanni banyeni ihien ile ndi Ju ri e ku ni ya kę m mę; ³ makeni y'a maringwo omenali ndi Ju ile lę ihien ndi hun e se ni wę oku, marin a ru ali. Dodo, nwe nwan ndidi gon m ntin.

⁴ Ndi Ju ile a maringho kę m don bi gha ali lala, kę ime ali m kę ime Jerusalem. ⁵ Omeni wę te k'e ku ezioku, a maringwo wę ketekete ni m te wu onye itu-Farisi, itu kachanrin e ze ime ofufe ęnyi lę ni m'e bi obibi ndi Itu-Farisi. ⁶ Kanı wę ri nwan ebenu e kin m ikpe makeni m ri e lee ęnya ihien hun Osolobue kwe ndi nedi ęnyi wę kanı nkwa; ⁷ ihien hu* ikpun-ulo mmebuo ndi nke ęnyi ri e lee ęnya a, e gi ufiri ę e fekenme Osolobue ukinkin lę efinnai. Eze, olil'ęnyani m nwon wu eje-ihien hu ndi Ju sikwo ni ya kę m mę! ⁸ Ki haın o gi a fukemę unu ndi ri ebenu orun ikweri ni Osolobue e weli ndi nwunni?"

⁹ "Ezioku-ezioku, mme lę enwen m te ro n'ọ furu ni m mę ihien owule m k'e gi gbondon efan Jizosi onye Nazareti. ¹⁰ Ohun kę m mę ime Jerusalem. Oge hu, m'a narin ndi-isi nchu-ęjan iken, a tu ndi kwerini Jesu e ye ime ulo-ngan; elede ohun sụo, wę cho ni wę ma wę ikpe-onwun, e biye m ęka. ¹¹ Imerinme oge hu, m'a ghasonme uno-ofufe ile, e ye wę afunfun, a lili ma ni m mę wę ku aru ghahani ikuja oku Jesu. Olulu wę bu m oda-oda, nke wu ni m'a chü wę e rude obodo ndi ri ani ozọ d'e kpokpo wę."

Polu A Kowa K'ọ Don Gbehuto

(Orun Ndị-Ozi 9.1-19; 22.6-16)

¹² "Ebe m nọ a chü wę ęriira, m nọ narin ndi-isi nchu-ęjan iken lę ękukwo jenkọ Damas'kosi.

* **Isi Nke Isin-kwasi-ogun:**7 Nkwa Hu hun

13 Eze, e ru m ụzọ, oge anwun gi a rị isi, ya m nọ hun ukpe nwunnahin enya-anwun k'o gha enu-igwee nwunhunme mme le ndi 'me le we wi. 14 Enyi ile nọ dan. Ya m nọ nu olu gi asusu Hibru si m, 'Solu, Solu, k'i rị e kpkpo ni m? I rị a ruhū enwen i ehū nọke oken-efin rị a gba egbe di-nwonn'e ukū.' 15 M nọ si, 'Di-nwonnī-m, onye k'i wu?' Ya Di-nwonnī-enyi nọ shiari m, 'Mme wu Jesu hun i rị e kpkpo. 16 Kanī, lihi n'i turu oṭo. Ihiēn hai m gi me i n'i hun m wu kenī m tumē i n'i wuru odibo m le osheri hun jenko d'a gwa ndi ozo ihien ndi i hun le ihien ndi m jenko d'a ghosi i. 17 M k'a gbapuha i eka ndi nke i—ya wu ndi Izrelu, gbapuha i eka ndi ali ndi ozo hun m ziko i d'e kunrun. 18 M ziko i d'a shiapu we enya, kenī we hun ụzọ gha ime ishi gbehuto si ime ukpe; gha okpuru Ekwensu puha d'e kunrun Osolobue; kenī Osolobue gbaghari we njo, ye we onodi ime ndi hun we don nso, ndi ahun we don nso makeni we kweri ni m."

Polu E ku Oku Orun A

19 "Eze wu Agiripa, ufiri e, apani m oku ihien m hun ime ohun hu gha elu-igwee bia. 20 Kanī, m nọ zime ozi hu ime Damas'kosi. E ziguo m ndi ri Damas'kosi ya, m nọzi zi e ime Jerusalem le egerē Judia ile, e zizi m ndi ali ndi ozo ya, a si we gha ime njo we gbehuto, buruhe Osolobue, mēme ihien k'a ghosi ni e gbehutoṅu we. 21 Ufiri ihieni ke ndi ju gi kwondon m ime Ulo-nso, a cho ni we gbu m. 22 Kanī d'e rukwo nwan tanni, Osolobue hu e yenī m eka; ya ke m gi wuzo ebeni a shia eri, a gwa ke onye uku ke onye nta okuni; ihien ohu hu ndi-amuma le Mozizi ku n'o jenko d'e me ke m ri e ku oku e, o nwonnī ihien ozo. 23 ni Kraisti k'a tariri afunfun; n'o k'a wuru onye ibuzo k'a gha onwun lihi; ni, nọke onye ibuzo gha onwun lihi, o jenko d'e wehe ni ke ndi ali enyi ke ndi ani ndi ozo ozi ukpe."

24 Hun Polu gi ri e kin onu a enina, Festosi nọ weshi olu elu, yi, "Era ri a pu i, Polu! Oken-ekukwo i marin ri a pu i era!"

25 Kanī Polu nọ si, "Festos' ikpen ile rini, era ari a pu m! Onye owule enya don k'a marin ni m ri e ku ezioku. 26 Eze wu Agiripa le enwen e a maringho ihien ndini! Obi ru m ali igwapu a oku, e gigho m'a don n'o nwonnī ihien w'a kon'a ime ihien ndini, makeni onwan e meni nzuzue. 27 Eze wu Agiripa, y'e kwerigho ihien ndi-amuma ku? A maringho m ni y'e kwerigho."

28 Agiripa nọ si Polu, "I cho n'i me m wuru onye nke Kraisti ozigbo-ozigbo?"

29 Polu nọ shiari, si, "Ihiēn m ri a rīo Osolobue wu onwan: k'o me egwa-o, k'o meni egwa-o, ni eledē yu suo, kanī, ke iyu ke ndi ozo ile ri e gon m ntin tanni hun ụzọ rị ke mme—wezuka egan ndini we kpoma n!"

30 Ebehu ke eze le Govana wu Festosi le Benisi le ndi ozo we le we gba ri oche nọ lihi oṭo. 31 Ogen we gi puko, we hu a si ibe we, "O nwonnī ihien okennyeni ri e me hun w'e gi gbu e mōbu bu e che ime ulo-ngan." 32 Agiripa nọ si Festosi, "Nke w'a hatu okennyeni ye omēni eḷe hun o si we we oku e jenni eze-kanī wu Siza."

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E Gi We Ugbo-mirin Buru Polu Jenme Rom

1 Ogen we gi kubepu a ni enyi k'e jen Itali, we nọ we Polu le ndi hu ime ndi-ngan che eka onye-isi-agma w'a kpo Juliosi, hun a ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma-uku ndi Rom' ahun w'a kpo "Itu Eze-Ogostosi." 2 Enyi ile nọ banye ugbo-mirin gha Adramitum bia, hun ri a kwademe n'o jensonme ali ri ichen-ichen ri Azun Eshia risonme ehū Ohimin hun we nọ a banye ugbo-mirin. Ugbo hu

nọ buru ɛnyi. ɛnyi lẹ Arịstakosị onyẹ Teshalonika hun rị Azuun Masedonia wj. ³Eki e fon, ɛnyi nọ ru Sidon'. Juliosị nọ gi ẹka rị mma sọn Pọlu, ni a jẹn d'a hun ndi owu a ni wẹ ye ẹ ihien rị a mkpa. ⁴ɛnyi nọ gha ebẹhu buli si ohimin, a ghasonme ehụ alị Saiprosi—makeni ufere ɛnyi kunrun rị e bukin ɛnyi azuun, o nini ɛnyi gbasonme ahanmahan ohimin. ⁵Ogen ɛnyi gi ghafeguuh ehụ alị Silisia lẹ Pamfilia, ɛnyi nọ fuha Mira hun rị Azuun Lisia. ⁶Ebẹhu ke onye-isi ndi agha hu nọ hun ugbo-mirin gha Alezandria jenkọ Itali, ya o nọ bu ɛnyi ile che ime ẹ.

Ijẹn A Fuma Orun

⁷ɛnyi nọ gbama ekere-ekere akp'ohin ole-ne-ole—o fukemke ɛnyi orun ni ɛnyi d'e ru Nidosi. Ogen ufere gileni ni ɛnyi jenshi ihun ib'eka ahun, ɛnyi nọ ghasonme mkpenren Samonu hun rị alị Kriti. Mirin nohunme alị Kriti. ⁸ɛnyi hu a gha mkpenren-mkpenren, kanị o fukemke ɛnyi orun oda ni ɛnyi d'e ru ebe w'a kpọ "Ebe-Richanrin-Ugbo-Mma", hun nochimẹ Lasia. ⁹Makeni ɛnyi e riguo ogen oda-oda, nke wu ni ndi Ju e buguode onu ahun w'e bu*—ya wu, ogen eje-ebi gi a kpọ ohimin hu e ruguole, ɛnyi si ni ɛnyi jennezi, ijen jenkọ d'a jo njo, Pọlu nọ dun wẹ odun, si,

¹⁰"Ekele m unu ile; a hunguo m'a ni ɛnyi jenkọ d'a banye eje-onodi omeni ɛnyi jennezi, ihien bu oda jenkọ d'e huzikwo; eledẹ ibu lẹ ugbo suo, kanị kezị ndun ɛnyi." ¹¹Kanị onye-isi-agma ahun gi ihien onye-isi ugbo lẹ onye nwon ugbo ku don kari oku Pọlu. ¹²Ebe o me ni ebeni ugbo-mirin a nodi a rị mma hun w'a nodi ogen winta, udu mirin-oyi-ochan hun a kpọ okpukpu, ndi ka oda nọ kweri n'ọ ka mma ni ɛnyi jenne. Wẹ rị a tu ɛnya ni, ikenkwo, wẹ k'a saeka ru Finik'si d'a nodi ebẹhu ogen mirin-oyi-ochan hu. Finik'si wu ebe ugbo e zientọ alị Kriti, o bu ihun zime ib'eka ndidan ɛnya-anwun.

Eje-ebi A Kpoma

¹³Ogen ufere reberẹbe hun a gha azuun ndidan-mirin a bia gi feme, wẹ nọ ro ni a hun wẹ ihien wẹ rị a cho; wẹ nọ tofu ugbo hu ebe wẹ lime ẹ, ghasonme usuo-usuo ehụ alị Kriti. ¹⁴Kanị o ke me-eme, oken ufere hun a kpokenmeni nọ kpoma. "Nọt-ista" ke w'a kpọ ufere hu, makeni o gha azuun ugu e feshi azuun owuwa-ɛnya-anwun. O gha ib'eka Kriti fehe. ¹⁵O nọ kpokenme ugbo hu, o nizin wẹ gbehuto ugbo hu zime ufere hu. Ya ɛnyi nọ la ugbo toni ufere hu, o nọ buru ɛnyi jenne!

¹⁶ɛnyi nọ kuban azuun ndidan-mirin alị ohu me ekere w'a kpọ Koda hun rị etintinnai Ohimin ahun. Ohun e zueme ugbo hu ekere. ɛnyi nọ lilima wezuhan ugbo-nta rị ugbo hu ebe w'a nọ saeka dobanhan a, kanị o fu ɛnyi orun oda-oda. ¹⁷Wẹ nọ dobanhan ugbo-nta hu ime ugbo. Ebẹhu ke wẹ nọ gi eriri kenhunme ugbo, kenkenme ẹ. Makeni egun rị a tu wẹ amangbe w'a sunkunma ejan ubom-Ohimin rị mkpenren Setisi†, wẹ nọ gbatopu eriri wẹ gi kenme igwe hu nyinni w'a kpọ drag'anko, nu igwe hu ye ime mirin—make ugbo hu ghazi a gbakenrin. Ya ufere nọ buru wẹ lẹ ugbo jenne. ¹⁸Ebi hu a kpokenme ɛnyi, e buhunme ɛnyi, nke wu ni, ogen eki gi fon, wẹ nọ tuma ibu e ye ime mirin. ¹⁹Hun m'ẹ akp'ohin eto, o nọ ru hun wẹ gidẹ gi ẹka wẹ kpọn ihien wẹ gi a run orun ime ugbo-mirin ye ime mirin. ²⁰Ogen o gi me ni ɛnyi ahunni ke ɛnya-anwun ke kokise akp'ohin ole-ne-ole, bu ebi rikwo a kpokenme ɛnyi, ɛnyi enwenzini olil'ɛnya ni ɛnyi jenkọ d'a hun isi puha.

Pọlu A Nọ Imẹ Nsongbu Hụ Kasị Wẹ Obi

* **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:9** ib'eka Septemba lẹ Octoba † **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:17** hun rị mkpenren anj Libia

21 Makeni w'e ke ri ihien-oriri kete-ele-mgbe, Polu no turu oto ime igunrun we, si, "Ikennyē, nke onu e gon m ntin nodi Kriti. Omeni unu te gon m ntin, iwini ile e ke ti nwan. 22 Kanj, m ri nwan a rjo unu, kwondon ni obi unu makeni o nwonni onye owule ime unu jenko d'a nwunni—ugboni suo jenko d'a na iwi. 23 Makeni mmon-ozu Chuku bja d'e kunrun m hun uhinhin—Chuku ahun m wu nke e, Chuku ahun m ri e fe. 24 O si m, 'Polu! Atule egun, i k'e tururiri ihun Siza. Ozozu, Osolobue e meguon'i ohunma donmen'i ndi 'yu le we ri ime ugbo, anwunko we.' 25 Kwonkenme ni nwan obi unu, ikennyē, makeni m nwon okukwe ime Osolobue n'o jenko d'a ri ke we don gwa m. 26 Kanj ugboni k'a zubanriri akpakali, kusi."

27 Ime uhinhin hun m'e akp'ohin mmenō, ogen ebiri-mirin hu gi buko ugbo enyi elu Ohimin Adria*, o ru ihien nōke etintinnai abali, o no ri ndi a run ime ugbo ke si ali ri nsue. 28 Ya we no gi eriri we kenmēye igwe lele ke mirin mihan, we no hun n'o k'e luepu ogwe-nku eno; a gbaeri we, we no lelezi e, we no hun a n'o minruzini erira, n'o k'e luepu ogwe-nku eto suo. 29 Makeni egun ri a tu we ni enyi jenko d'a sunkunma omuma, we no gbatopu eriri anko§ eno ri ibe azupun hun we gi e lime ugbo hu, ni, ikenkwo o hun uzo zudon ali; we hu e me ekpere ni eki fon keni we legha uzo.

30 Kanj, ndi a run orun ime ugbo hu no wetu ugbo-nta ye ime mirin, choma ni we gi nzuzue gha ime ugbo pu, gi ugbo-nta ahun wanahin; we hu me ke si we ri a gbatopu anko ri ihun ugbo. 31 Ya ke Polu no si Kaptin hu le ndi-agma a, "Mani ikennyeni nodi ime ugboni, onu ile k'a nwun." 32 Ya ke ndi-agma hu no bepū eriri we gi kwondon ugbo-nta hu, mirin no buru ugbo-nta hu.

33 Uz'utuntun biri-biri, Polu no rjo we ri ihien-oriri, si, "Tanni me e akp'ohin mmenō unu ri enina, obi eruni unu ani, unu e rini ihien-ana. 34 Dodo ni nwan, ri ni ihien-oriri, o k'e yeni unu eka ri ndun wanahin, makeni o nwonni onye owule ime unu jenko d'e tuhu ke akpu ntutu ohu ri a isi." 35 Ogen o gi kuguu onwan, o no weri breḍi, ye Osolobue ekele id'enyā we ile, beri, rime. 36 Ya ndun no ban we ile, we le enwen we no rime ihien-oriri. 37 (Enyi ile ri ime ugbo hu ri madu eno arja ogun-mmenō.) 38 Ogen we ile gi rijunchanringuu efo, we no tu oka-witi hodū ime ugbo ye ime mirin make ugbo gha a nyinzi.

Ugbo Hu E Tikpochanrin

39 Eki e fon, we no legha ali ihun—bu ndi hu a marin ali o wu, kanj we no hun ngugu-mirin—ebe mirin no tu onu hi ogbe. Ejan ri mkpenren ngugu-mirin ahun. Ya we no bu obi ni we k'a nyanban ugbo ebēhu, omeni o k'a ni we me. 40 We no tofu anko ndi hu ye ime mirin. Ebēhu ke we nozi toluḷua eriri ndi hun kwondonsomme amala we gi a nyan ugbo ahun, we no se eriri gi wesi ekwa ri ibe ihun hun ufere gi e bu ugbo enu, zime ni ufere keni ufere hun uzo e bushi ugbo hu ihun. We no nyanrin ugbo hu don ihun ngugu-mirin hu keni ugbo we kusi mkpenren e. 41 Kanj, ibe ihun ugbo hu no zunban ebe jogbu enwen, sunkunma ejan, to ebēhu; ebiri-mirin no kpukpopuma ibe azupun a. 42 Ndi-agma hu te no cho ni we gbukwama ndi-ngan hu, amangbe w'e gu mirin pu akpakali, wanahin.

Onye Owule A Wanahin

43 Kanj, makeni Kaptin ndi-agma hu cho n'o zuopuha Polu, o ninj we me ihien we ro. Kama, o si ndi saeka gu mirin we buzo tuban ime mirin gusi akpakali;

‡ **Isi Nke Eṣa-kwaṣi-ogun:**27 Iya ke w'a kpo nwan Ohimin Mediterenia. § **Isi Nke Eṣa-kwaṣi-ogun:**29 igwe me onu suen-suen-suen we gi e zudon ali

44 sị ndi hoduni we sonme we, ndi hu ime we e kwondon ibe-osisi, ndi ozo e kwondon ibe ihien ndi ozo gha ugbo hu kpagipuha. Eriṣa ke onye owule me ru ali mmaka; o nwonna onye nwunhuni.

Isi Nke Eṣato-kwasị-ogun

Thien Polu Me Ime Ali Mota

1 Ogen enyi gi hunguu isi fuha, enyi no marin ni efan ali hu mirin nophonme wu Mota. 2 Ndi ali hu no me ni enyi efoma pu-ichen; gi ifiri mirin ri e zueni le oyi ri a tuni fiye ni enyi okun nyanma, nabanhan enyi.

3 Polu no kpari nkun. Ogen o gi ri e bu we e che okun hu, uwowo okun hu no chupuha agwo, agwo hu no fifiri Polu eka. 4 Ogen ndi ani hu gi hun agwo hu k'o konrin e eka, we no si ibe we, "Ezie-egie, okennyeni wu izighe. Osun'a n'o wanahinguo ohimin, eje-ihien o me hukwo e son e, o niko a ri ndun." 5 Polu no fe agwo hu ye ime okun hu, agwo hu a run'a ehụ. 6 We no tuma enya ni ehụ Polu fun mọbu n'o dan idumuzi, nwunhun. E cheberi we, we no hun a n'o nwonna ihien me n'e, we no kuhuto onu, kume n'o wu mmọn.

7 Onye-isi ali hu wu okennyehi ohu w'a kpo Pobliosi. Iya nwon ali ndi nokunme ebe ahun enyi ri. O no nabanhan enyi, lee enyi obia akp'ohin eto. 8 Ogen ahun, nedi Pobliosi dine edine, emu ri a ku a: ehụ-okun ri e nwun e; o rizikwo a nyun—a nyunde edeke. Polu no jen d'a hun a, me n'e ekpere, bu eka kwasị a, o no dinhin. 9 Onwan e meguu, ndi ozo ile emu ri a ku ime ani hu no bia, o no zuchanrin we ile. 10 We no mesonme ihien bu-oda gi ye enyi ogho. Ogen enyi gi cho ni enyi pu, we no bu ihien ile ri enyi mkpa cheni enyi ime ugbo-mirin.

Enyi A Gha Mota Si Rom

11 Ogen ifon eto gi ghafeguu, enyi no banye ugbo-mirin ohu hun nodi Mota ogen mirin-oyi-ochan, jenme. Ugboni gha Alexandria bia, efan we deye e we gi marin a wu "Ejime", efan mmọn ebuo ahun we marin amarin. 12 Enyi no kuban obodo Sirakusu, nodi ebegu akp'ohin eto. 13 Enyi no buli, gha ebegu si Regionu. Eki e fon, ufere no gha azuun ndidan-mirin fehe, bushime enyi ihun; nkesini ogen eki gi fonzi hun me e akp'ohin ebuo, enyi no ru obodo Putioli. 14 Enyi no hun ndi kwerini ri ebegu. We no si enyi d'e du we nodi izu-uka. Enina ke enyi don ru Rom. 15 Ogen ndi kwerini ri Rom gi nu ni enyi bia abia, we no ghakworị ebe we ri bia d'e kunrun enyi Afia Apiosi le ebegu Odu Uku Eto hu w'a nodi e ri, a ra, ri. Ogen Polu gi hun we, o no kele Osolobue, ndun no ban a.

Thien Polu Me Ime Rom

16 Ogen enyi gi ru Rom, we no ni Polu biri nke e, ya le onye-agma hun e che n'e. 17 Hun m'e akp'ohin eto, o no kpo ndi-ndu ndi Ju ri ebegu. Ogen we gi biaguuu, o no si we, "Umune m, o nwonna ihien m me ndi nke enyi, etikponi m omenali ndi nedi enyi, kanj a nwunrun we m ime Jerusalem, we m ye ndi Rom. 18 Ndi Rom a juguu m ajuju, we no cho ni we hatu m, makeni o nwonna ihien owule m me hun w'e gi ma m ikpe onwun. 19 Kanj, ogen ndi Ju gi ju, si w'a hatule m, o nwonna ihien ozo hodu ni m me wezuka isi we we m si ogwa eze-kanj wu Siza—eleni m nwon ikpe m k'e kpe ndi ali m. 20 Ya haun m gi si ni m cho ni m hun unu, gwa onu oku, me onu marin ni oku olif'nya ahun enyi ndi Izrelu ile nwe ke m gi ri ime eganni."

21 We no si a, "Enyi e nwehentuni ehuhuo-ozu owule gha Judia bia banyeni i; o nwonzikwoni nwehe enyi owule ime ndi ri a gha ebegu a bia hun kujatu oku

i. ²² Kanj, enyi cho ni enyi nu ihien i ri a kuzi: makeni, o me nke itu Jizosi onye Nazaretini, enyi a maringho ni we ri e kuja oku e ebe owule.” ²³ We no kaye uhuhonin we jenkof d'a bia d'e kunrun e.

O ru uhuhonin hu, we no ruhe ebehu o ri. Gha utuntun d'e ru enyasi, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue, a lilima n'o gi ihien Ekukwo-nsok ku me we kweri ni Jesu—ke ihien ri ime Iwu Mozizi ke ihien ndi-amuma ku. ²⁴ Ndi hu ime we no kweri ihien o ku, kanj ndi ozok a ju n'e kwerikof we.

²⁵ We we no dosonme ndondok. Ni we d'a lama, Polu no kuzi oku ohu: o si, “Ezioku ke Mmon-nsok ku ogen o gi gwa ndi nedi unu kanj oku ghahanj onu onye-amuma wu Azaya, si,

²⁶ ‘Jen d'e kunrun ndini, d'a gwa we, si,

“unu k'a nu, kanj
unu aghotakok;
onu k'e lee ile,

kanj onu ahunkok
ihien unu ri e lee.

²⁷ Makeni obi ndini arizi a ghota;
ntin we e kinguok;

a nyunmaguok we enya,
amamgbe w'e gi enya we legha uzok,
gi ntin we nu ihien,
gi obi we ghota, gbehutok,
a zuok m we.”

²⁸ Marin ni nwan ni e ziguk we ozi nzuoptuhani gha aka Osolobue bia jenni ndi ali ndi ozok; we k'e gon ntin!”

[²⁹ Ogen o gi kuguk ihienni, ndi Ju hu no dosonme ndondok lama.]

³⁰ Polu bi nke e ebehu orogbok ahua ebuk; o hu a nabanhan ke we han ri a bia d'a hunn'a; ³¹ o hu e zi ozi Ali-eze Osolobue, a kuzi banyeni Di-nwonnj-enyi wu Jesu Kristi, e kusi e iken, o nwonnj onye gbondonn'e.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejeñni Ndi Rom

¹ Mmē wu Polu de ekukwo-ozini. M wu igbon Jizos' Kraisti. Osolobue kpo m, tumē m onye-ozī pu-ichēn makē Ozioma Osolobue.

² Oziomanī wu banyeni ihien hun Osolobue kwe nkwa a edei ime Ehuhuo-nsō ghahanī ndi-amuma a. ³ Oziomanī wu banyeni Nwa a wu Jizosī Kraisti Dinwōnni-enyi—hun bīa nōkē ihian; ebōn Defidi kē wē mū a ye; ⁴ Osolobue gi ikēn Mmōn-nsō a ghosizikwo n'ō wu Nwa Osolobue ghahanī igha onwun weli ē.

⁵ Makē ufiri efan Osolobue, Osolobue e meguonī enyi efoma ghahanī Nwa a nī wu Jesu Kristi Di-nwōnni-enyi; o yeguōzi enyi orun ndi-ozī pu-ichēnni ghahan'a, kēni enyi hun ụzō duhē ndi alī ndi ọzō ile wulēni ndi Ju d'e kwerin'e, humen'e isi; ⁶ kēzi unū lē enwēn unū, makēni wē kpozikwo onū d'a wuru nke Jesu Kristi. ⁷ M rī e dejeñni ndi ile rī Osolobue obi hun rī Rom, ndi wē kpo d'a wuru ndi-nsō. Efoma lē udōn gha ēka Osolobue Nēdi enyi lē Di-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi a bīa ya rīnī unū.

Polu A Kpanmīn Osolobue

⁸ Nke ibuzō, m rī a kpanmīn Osolobue m ghahanī Jesu Kristi makē unū ile, makēni wē rī e ku oku okukwe unū ime ụwa ile. ⁹ Osolobue, hun m gi obi m ile e fe ghahanī izisonmē ozioma Nwa a, wu osheri m nī m'a nyanhan unū ogēn ile ime ekpere m. ¹⁰ M gha e mē ekpere, m'a rīosonmē Osolobue n'o beye nī m oghere nī m saēka bīa nwan d'a hun onū—omēni uche e ro. ¹¹ Makēni unū rī a da m—makēni m chō nī m yebeye unū ngozi ime-mmōn, kēni unū zekēmē. ¹² Mba, kēni mmē lē unū hun ụzō gi okukwe enyi gbatari ibe enyi ume.

¹³ Umunē m, m chō nī unū marin n'o teke m choma nī m bīa d'a hun unū. (Kanī wē eke nī m bīa.) M rī a chō nī m bīa, kēni m gha ime unū kpohazini Osolobue ihian kē m dōn mē ime anī ndi ozozī wulēni ndi Ju. ¹⁴ M gi ihian ile ugwo: kē ndi wa-ēnya kē ndi walēni enya, kē ndi jēn ụlō-ehuhuo kē ndi jenlēni — ¹⁵ ya haīn o gi a dū m nī m bīa d'e zizikwo unū ndi rī ime Rom' Ozioma.

Iken Rī Imē Ozioma

¹⁶ Ifenrēn ozioma arī e mē m, makēni ya wu ikēn Osolobue gi a zuopuha onye owulē kwerini, ndi Ju wu ibuzō, o sōn ndi wulēni ndi Ju. ¹⁷ Makēni, ozioma ya nwē a ghosī kē Osolobue dōn e mē ihian a wuru onye rī kē Osolobue chō: o mē ē ghahanī okukwe onye ahun—gha mbidōn d'e ru njendeme. O nōhū kē Ehuhuo-nsō dōn ku ē, sī, “Onye rī kē Chuku chō ghahanī okukwē k'a rī ndun.”

Ike Hun Ma Ihian Ile

¹⁸ Iwe-lē-onuma Osolobue a gha elu-igwee e hukwasi njo ile lē ihien ile rīlēni mma hun ndi-ejē e mē, ndi hun gi eje-ihien wē e mē e gbōndōn ezioku.

¹⁹ Makēni, ihien ihian k'a saēka marin banyeni Osolobue wē wē enya, makēni Osolobue lē enwēn ē e meguō n'o wē wē enya. ²⁰ Makēni, kete Osolobue e kelē ụwa, ikēn-itēbitē Osolobue lē ihien o gi wuru Osolobue a fuhachanringuo ifon. Osuon'a nī elē wē ihien wē e legha enya, wē e gi ihien ndi hun Osolobue ke a ghota wē, a hun kē wē nō. Ya wu, o nwōnni ihien ndi nō erira k'e kin, dodo arikonī wē ya, kaka! ²¹ Makēni, osuon'a nī a maringuo wē Osolobue, eyeni wē ē mgbaye run'e, akpanmīnī w'a. Kama, iroro wē a wuru ihien olal'iwi, uche wē hun ghazilēni a run a gbaguo ishi. ²² Ebe wē rī e ro nī wē marin ihien, e

henrin we ndi-nzuzu; ²³ hun nke w'e gi fe Osolobue hun ghaleni a nwun, ye e ogho run'e, e fesomme we ihien we kpu akpu—ke ndi no ke ihian hun a nwunni ke ndi no ke anu ri ichen-ichen, ke anu ndi nwe uku-eno ke nnunu ke ihien ndi hun a rini!

²⁴ Osolobue no gi ifri eje-ihien ndi ahun ri a gun we ime obi la we toni imesomme ihien ru unyin—we le ibe we no gi ehụ we mesomme ihien-ifenren; ²⁵ we no gi ntu nokin enya ezioku Osolobue, fesomme ihien Osolobue ke, a kpo ni we isi-ali hun nke w'e gi fe Osolobue hun wu Onye-okike hun richanrin mma jenrin ejen! Isee.

²⁶ Ufiri onwan, Osolobue no la we toni egun ihien-ifenren, nke wu ni ikpoho we e gi ime-mgba ikpoho-le-ikpoho ihian ghaleni e me, nokin enya ime-mgba ikennyē-le-ikpoho hun o me ni ya ke ihian e me. ²⁷ Erija ke ikennyē we gizikwo lato ime-mgba we le ikpoho hun ihian e me, egun ison ikennyē ibe we e me mgbahụ a gungbu we: ikennyē le ikennyē ibe we hụ e metari ihien ifenren—a narinzikwo afunfun furu eje-ihien we ri e me.

²⁸ Makeni ndini ju ni eyeko we Osolobue onodi we marin run'e, Osolobue no la we toni uche we ahun runi keni we mesomme ihien furuleni. ²⁹ Udi ihien ile jo-njo e jun ime we, ya le eje-omume, enya-uku, iwe, enya-ufu, igbu-ochu, ikpe, ndufie le ero; e henrin we ndi-oghele, ³⁰ ndi-nkuto, ndi ize Osolobue e ze; w'a kpari ihian, a pache, a nyan isi, e ropuhasomme eje-ihien rituleni, e nupu-isi okpuru ndi munj we. ³¹ E nwe we uche, w'a ra gi we don enya, efo a joka we, w'a ra me ebere.

³² A maringho we ni iwu Osolobue wu ni ndi hun e me udi ihien ndini k'a nwun, kanj we huzi e me we—eledē ni we e me we suo, we huzi e ye ndi ozọ ri e meni we ndu.

Isi Nke Ebuo

Okinkin-ikpe Osolobue Zin-ezin

¹ Ya wu, y'e nwonkwọ ihien i k'e kin—onye owule i wu! Makeni, ebe i no ma ndi ozọ ikpe, i ri a mazikwo enwen i ikpe. Makeni, iyu hun ri a ma we ikpe rizikwo e me ihien ndi hu i gi ri a ma we ikpe. ² Enyi a maringho ni Osolobue wu onye ezioku ebe o no ma ndi me udi ihien ndini we ikpe. ³ Kanj, iyu nwen, onye owule i wu, hun e mezi ihien ndi hu i gi a hangbu ndi ozọ enen, i ro n'i k'a wanahin okinkin-ikpe Osolobue? ⁴ Ra i ri e lelia oken efoma a le nkintin o ri a gba i le ndidi e? Y'a marin ni Osolobue ri e meni i efomani keni i hun uzo roghari? ⁵ Kanj, ebe i n'a kpokin obi i, a ju ni y'e roghariko, i ri e kponto ni enwen i afunfun, e cheni afunfun, hun we jenkod'e ye i Uhuohin iwe-le-onuma, uhuhohin hu Osolobue k'e gi han enen ahun zinrinni.

⁶ Osolobue k'a ku onye owule ugwo ke onye-onye don run. ⁷ Nke ndi hu e mesomme mma, makeni we ri a cho ogho le mgbaye le ndun nwonleni ogugu, Osolobue k'e we ndun itebe ye we. ⁸ Kanj, Osolobue k'e hu iwe-le-onuma a kpu ndi hun a cho nke-we nke-we, a ju ezioku, e son eje-ihien. ⁹ Eje-ufu le nsongbu k'a rini onye owule hun e me eje-ihien, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju.

¹⁰ Kanj Osolobue k'e we ogho le ikpen le udon ye ke we han hun e me ihien ri mma, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju. ¹¹ Makeni Osolobue ara gbeyeni onye owule.

¹² Ndi wuleni ndi Ju enwon Iwu Mozizi; kanj we me njo, a na we iwi, osuon'a ni enwon we Iwu Mozizi. Ndi Ju nwon Iwu Mozizi; we me njo, e gi we Iwu Mozizi kin we ikpe, ma we ikpe. ¹³ Makeni ele ndi a nu ihien Iwu ku ke

Osolobue e kuni oħunma, kani, ndi e me ihien Iwu ku. ¹⁴ Omeni ndi hu wuleni ndi Ju, hun nwonleni Iwu Mozizi, e gi omume we me ihien Iwu hu cho, e nwegho we iwu ime obi we, osun'a ni enwon we Iwu hu ke ndi Ju don nwe e. ¹⁵ We ri e gi omume we a ghosi ni ihien Iwu cho a wuruole ihien we deye ime obi we. Iho ri we hu a shia ni we eri: mgbe ndi hu iroro we a ma we ikpe, mgbe ndi hu o kuyeni we. ¹⁶ Eri ra k'o jenko d'a ri Uhuohin ahun Osolobue k'e gi gi ihien zueri ime obi ihian kin ihian ikpe ghahani Jesu Kristi, noko ke Ozioma hun m ri e zi don ku e.

Ndi Ju Le Iwu Mozizi

¹⁷ Kani, i si ni i wu onye Ju; e gi Iwu Mozizi e don enya, a nyan isi ni egbata yu le Osolobue a rika mma; ¹⁸ a nyan isi ni y'a maringho uche Osolobue, marin ihien ka mma—n'e gigo we Iwu Mozizi zun i; ¹⁹ i si ni i wu onye e du ndi enya-ishi, n'i wu ukpe ndi ri ime ishi, ²⁰ ni i wu onye a dun ndi nzuzu odun le onye a kuzi umueka—n'i nwon amamihien le ezioku zu oke ime Iwu Mozizi. Ele ya?

²¹ Ya wu, iyu hun a kuzi ndi ozọ, i hu a kuzi enwen i? I hu a si, “Ezunle ohin.” Kani yu nwen, i hu e zun? ²² I hu a si, “agherele;” Kani yu nwen, i hu a ghere? I hu a si, “Arual mmom, ni eje-ihien ro.” Kani yu nwen, y'e jen un mmom d'e zun ihien rin'a? ²³ Iyu hun gi Iwu Osolobue a nyan isi, i hu a dan ya wu Iwu—e gi e a fa Osolobue? ²⁴ Ehuhuo-nsọ si, “Ufiri unu ndi Ju ke ndi ali ndi ozọ gi e kutọ Osolobue.”

Ikwa-ugun Le Ife-Osolobue

²⁵ Ikwa-ugun a bangho erere—omeni i hu a gbaye Iwu Osolobue. Kani, omeni y'e nupu-isi okpuru Iwu hu, ya wu ni ungun i kwa elezi ungun nke-esi. ²⁶ Ya wu, omeni ndi kwaleni ungun e me ihien Iwu ku, e weriko we we noko ndi kwa ungun—o suo n'a ni akwann we? ²⁷ Ya wu ni ndi kwaleni ungun nke ehü, bu we hu e donme Iwu hu, k'a shiagbu unu eri—makeni onu a dan Iwu hu, osun'a ni unu ke we detun'e, osun'a ni unu a kwaguo ungun. ²⁸ Makeni, ele ihien enya e legha ke ihian gi a wuru onye Ju; ezigbo ungun ele hun we kwa ehü, w'e legha enya. ²⁹ Mba. Kani, ezigbo onye Ju wu hun wu onye Ju ime obi; ezigbo ikwa-ugun wu hun we kwa ime obi—ihien ime-mmom le Mmom-nsọ ro, ele ihien ehü le mkpuru-oku we dehu ime. Udi ihian no enina k'a narin ija-mma we eka Osolobue ele eka ihian ibe e.

Isi Nke Eto

Ki Ndi Ju Gi Ka Ndi Ozọ Mma?

¹ Ki ndi Ju gi nwan ka ndi ali ndi ozọ mma? Elee erere ke ikwa-ugun banzi? ² O bukekwo! Nke ibuzọ wu ni Osolobue bu oku gha a onu puha che eka ndi Ju.

³ Kani, omeni o nwegho ndi ri ime we wuleni ndi we gi e don enya, ni enyi gi ohun si ni Osolobue ele onye we e gi don enya? ⁴ Mba, kaka! Osolobue wukwo onye ezioku, o sun'a ni ihian ile wu ndi-ntu. O nohu ke Ekukwo-nsọ don ku e, si,

“We k'a hun a
ni ihien i ku wu ezioku;
we kin i ikpe, i k'e ri enen;
i han enen,
w'e k'a hun ni enen i han wu ezioku.”

⁵ Kani, o me nwan ni eje-omume enyi a ghosi ke Osolobue mehan onye ezi-omume, ki enyi e ku nwan? Ni enyi si nwan ni Osolobue me njo omeni o ye enyi afunfun? (M ri e ku e hu ke ihian don e ku.) ⁶ O nwonna k'o don me! Makeni,

omēni Osolobue wu onye njo, nani k'o k'a don kin uwa ikpe? ⁷ Kani, omēni ntụ m ke ezioku Osolobue gi a fuhachanrin ifon, e wehen'ẹ ogho, ke w'a mazi ni m nwan ikpe ni m wu onye-njo? ⁸ Ki hain enyi gileni si, "Ni enyi mesonme nwan njo keni ihien ri mma hun uzọ a puha ifon"? (Ya ke ndi ri e kutọ ni enyi si ni 'ya ke enyi e ku.) We furu ndi w'a ma ikpe.

Onwonna Onye Ri Ke Osolobue Cho

⁹ Ki mezi? Enyi ndi Ju ka ndi hun wulen ndi Ju mma? Kaka akp'ohu! Enyi e kuguo'l'a ni njo ri a ki ihian ile—ke ndi Ju ke ndi wulen ndi Ju. ¹⁰ Erira ke Ehuhuo-nsọ don ku e, si,

"O nwonna onye ri ke Osolobue don cho,
o nwondeni kaka akpu onye ohu;

¹¹ O nwonna onye a ghotani,
o nwonna onye a cho Osolobue.

¹² We ile a kpahuguo;
we ile e henringuo ihien-eti;
o nwonna onye e me efoma,
o nwondeni kaka akpu onye ohu.

¹³ Oku a gha we ekpiri a puha ri ke
ishin gha ili ri ogha e puha;
we gi ire we e dufie,
edide agwo ke
oku ri we ugb'onu wu.

¹⁴ Ikpọ-iyi le eje-oku jun we onu.

¹⁵ Uku a kereka we igbu-ochu.

¹⁶ Ebe owule we jen,
we le ntikpo le nsongbu wi.

¹⁷ Amarintudeni we ihien ezigbo udon wu.

¹⁸ Egun Osolobue aride we enya."

¹⁹ Enyi a maringho ni ihien ni Iwu ku, ni ndi ri okpuru Iwu k'o ri a gwa, keni onu owule gba nkintin, ken'o wezikwo ihian ile ri uwa ile enya ni we ile jenko d'a ko ni Osolobue ke we jen. ²⁰ Makeni, "O nwonna onye Osolobue k'e kuni ohunma makeni o n'e me ihien Iwu cho," makeni Iwu ke we gi e me ihian a marin ni ihian e meguo njo.

Ke Ihian A Don Ri Ke Chuku Cho

²¹ Kani Osolobue a ghosiguo uzọ ihian gi a ri ochan—bu ele ghahani Iwu Mozizi. Kani, ke ime Iwu Mozizi ke ime ihien ndi-amuma ku, Ehuhuo-nsọ a shiguo eri ni ya wu uzọ ke ihian gi a ri ochan.

²² Uzoni hun gha aka Osolobue bia, hun we e gi ri ochan, wu ikwerini Jizos' Kraisti.

Onye owule kwerini, Osolobue e weri e n'o riguo ochan—o tuni onye we wu. Makeni, o nwonna ihien ri ichen ime ihian ile, kaka, ²³ makeni ihian ile e meguo njo, gha ime ogho Osolobue danfu. ²⁴ Ya wu ni efoma *Osolobue* suọ ke Osolobue gi nwan e kuni ihian ohunma—ihien-ofe ro. O me e ghahani igbarini we ghahani Kraisti wu Jizosi. ²⁵ Makeni, Osolobue we Jesu ye, gi e henrin ejan we gi e wepu njo ihian le iwe-le-onuma Osolobue hun njo te k'e buheni ihian. Onwan Jesu nwun, ya wu edeke Jesu, ke Osolobue gi me e.

Okukwe ke we gi e nwehen ihien ni Jesu me. Osolobue me onwan n'o gi ghosi ni ya le enwen e wu Osolobue wukwo onye ezi-omume—ndidi e k'o gi fepu njo ihian mesonme mbu enya—²⁶ makeni o kwademe n'o k'e gi ogenni ghosi n'o wu onye ezioku, n'o nwonna onye o gbeyeni. Osolobue gi uzoni a ghosi

nị 'ya lẹ enwẹn ẹ wụ onyẹ ezioku, n'ọ hụghozikwọ mma n'ọ nabanhan onyẹ ọwụlẹ kwerini Jesu, kpọ onyẹ hụ onyẹ rị ọchan.

Osolobue Sọ Mę E, Ihian A S'eka Nyan Isi

²⁷ Kịnị kę ihian e gizi nwan nyan isi? O nwonni, kaka akp'ohu! Makęni, elę ọrun lę ugwo-ọrun kę wę gi e mę ę; mba, okukwe lę ihien-ọfę wę e ye onyẹ kwerini ro—'ya hain ihien wę e gi nyan isi gizilęni rị a. ²⁸ Makęni, ęnyi gi ę dọn nị ghahanị okukwe kę Osolobue gi e kuni ihian ọhunma, elę ime ihien Iwu chọ. ²⁹ Makęni, Osolobue wụ ohu sọ. Ra Osolobue ndi Ju sọ ọdę? Elęzi nke ndi wulęni ndi Ju? Eghę, ọ wuzikwọ nke ndi wulęni ndi Ju, ³⁰ ebe o mę ni Osolobue wụ ohu sọ. Ya wu, o k'e gi ifiri okukwe nabanhan ndi Ju, kuni wę ọhunma, gizikwọ ifiri okukwe nabanhan ndi alị ndi ọzọ, kuni wę ọhunma.

³¹ Ęnyi rịdę nwan e gi oku okukweni a kagbu Iwu Mozizi ra? Mba, kaka; ęnyi rị e gidę ę a kwadon ę.

Isi Nke Eno

Ebrahim Lę Okukwe

¹ Imę oku okukweni, kị ęnyi k'e ku banyeni Ebrahim wu nędi ęnyi nke anu-ehu? Nani k'o jęn?

² Omęni ihien hun Ebrahim run kę Osolobue gi kun'ę ọhunma, nkę o nwon ihien o gi nyan isi, kani elę ebe Osolobue rị k'o k'a nọ nyan ya wu isi. ³ Kị Ehuhuo-nso ku? O si, "Ebrahim" kweyeni Osolobue, Osolobue nọ gi ifiri ę gun a yen'ę, kpọ a onyę rị ọchan."

⁴ Lee ę nwan: onyę run ọrun, a ku w'a ugwo-ọrun a. W'a ra si nị wę "ye" ę ihien-ọfę, kama, w'a si nị ihien ọ run ọ, nị wę ku a ugwo-ọrun.

⁵ Kani nke ndi hun gichanrin okukwe dọn ęnya, elę ọrun, e kweyeni wę Osolobue hun a si onyę nọ n'ọ rigwo nwan ọchan, okweyeni wę kweyeni Osolobue k'o gi e kuni wę ọhunma, a kpọ wę ndi rị ọchan. ⁶ Onwan wu ihien Defidi rị e ku oęen o gi ku oku ighoghọ hun rinị onyę hun Osolobue weri ę n'ọ wu onyę rị ọchan—bu o nwonni ọrun ọma ọwulẹ ọ run: ọ si,

⁷ "Ngọzi arikakwo nị
ndi hun Osolobue gbaghari eje-ihien ndi wę mę,
ndi hun o fichanpu nọ wę;

⁸ ngọzi arikakwo nị
onyę hun Di-nwonni-ęnyi jęnkolęni
d'a gun nị nọ a!"

⁹ Onyę nwędę nwan ngọzi hụ Defidi ku oku ę? Ndi hun kwa ugun sọ ọ ra kę ndi kwalęni ugun?

Ęnyi e kugwo a nị ufiri okukwe Ebrahim kę Osolobue gi kpọ a onyę rị kę Osolobue chọ. ¹⁰ Elee onodi kę Osolobue nọdę gun ihienmi yen'ę? Ebe ọ kwagwu ugun ra ebe o kelęni kwa ugun? Elę k'o kwagwu ugun, kani k'o kelęni kwa. ¹¹ Osolobue nọ gi ikwa ugun ye ę ahima, gi ghosi n'ọ rị-ọchan, ya wu n'ọ rigwole ọchan ghahanị okukwe k'o kelęni kwa ugun—kęni Ebrahim wu nędi ndi ile kwerini kwalęni ugun; kęni Osolobue gi ifiri okukwe wę kpozikwọ wę ndi rị ọchan. ¹² Ebrahim wuzikwọ nędi ndi hun kwa ugun, ndi hun o mę ni elę ni wę kwa ugun sọ, kama, wę nwonzikwọ udi okukwe ohu hụ Ebrahim nędi-ęnyi nwon n'ọ d'a kwa ugun.

Okukwe Kę Wę Gi E Nwonhen Ihien Osolobue Kwe Nkwa A

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim' le umu a nkwa ni uwa k'a wu nke we, o kuni ni idonme Iwu ke Ebrahim mobu umu a e gi nwehen e, kama, ni igi okukwe henrin ndi ri ochan ke w'e gi nwehen e.

¹⁴ Make ni, omeni ndi hun e donme Iwu ke Osolobue e ye ihien o kwe nkwa a, ya wu o nwonni ihien okukwe wu—nkwa Osolobue enwon ihien o wuzi; ¹⁵ make ni iwe-le-onuma Osolobue ke Iwu e wehe we dan a; kanj ebe Iwu rileni, w'a ra dan iwu.

¹⁶ Ya wu, okukwe ke we gha e nwehen ihien ahun Osolobue kwe nkwa a, keni nkwa hu hun uzo wuru ihien-ofe hun Osolobue e ye ndi ile wu umu Ebrahim—ele ndi we ye Iwu suo, kanj ke we han nwe okukwe ke Ebrahim don nwe.

Make ni Ebrahim' wu nedi ndi ile nwe okukwe, ¹⁷ (noke ke Ehuho—nsọ don ku e, si, “E meguo m'i wuru nedi ndi anj ri ichen-ichen bu oda.”) O wu nedi enyi ihun Osolobue, onye hun o gi don enya; Osolobue hu hun e me onye nwunni a rizi ndun, hun e gi oku-onu a e me ihien rituleni n'o ri. ¹⁸ Ebrahim' no kweri, kwerikenme, a tu enya ni nkwa Osolobue jenkọ d'e me—osun'a n'o nwonni ihien ozo o kwondon eka. Ya k'o gi henrin “Nedi ndi alj ichen-ichen bu-oda,” noke ke Osolobue don gwa a mbu n'o k'a ri, si a, “Eri ra ke umu i k'e buhan oda.”

¹⁹ Okukwe Ebrahim ebeluani, osun'a n'o nyanhangho ni ehụ a anwunhunguole (make ni o wu ihien noke nwa ahua ogun-isen ogen hu), osun'a n'o nyanhanghozi ni Sara nwunye e wu agan; ²⁰ o nini obi-ebu nu e d'a ru nkwa Osolobue uka; kama o zekenme ime okukwe e, a ja Osolobue mma. ²¹ O kwerikenme ni Osolobue k'a s'eka me ihien Osolobue kwe nkwa a. ²² Ya hañ Osolobue gi “gun a yen'e, kpọ a onye ri ochan.”

²³ Ele Ebrahim suo ke we de ni oku hu, ni, “We no gun a yen'e.” ²⁴ Kanj, we dezikwo ni enyi nwen ya; make ni we jenkọ d'a gun a yeni enyi ni enyi a riguo ochan—enyi ndi hun kwerini Osolobue, Onye ahun gha onwun weli Di-nwonni-enyi wu Jesu. ²⁵ Osolobue gi ifiri njo enyi we Jesu ye n'o nwun, gizi ifiri enyi gha onwun weli e—keni Osolobue hun uzo kuni enyi ohunma.

Isi Nke Isen

Enyi Le Osolobue E Donguo Nwan!

¹ Ebe o me nwan ni Osolobue e giguọ ifiri okukwe enyi kuni enyi ohunma, ya wu ni enyi le Osolobue e donguo ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi—² onye hun Osolobue gha eka a gi ifiri okukwe enyi webanhan enyi ime onodini o me efoma ye enyi, efomani hun enyi wuzo nwan ime e.

Enyi ri nwan a nan make ni enyi nwon olil'enya ni enyi jenkọ d'a banye ogho Osolobue!

³ Enyi a nanzikwo a nan ime nsongbu ndi hun a biasonmeni enyi, make ni enyi a maringho ni nsongbu e wehe ndidi; ⁴ ni idisonme ndidi e me ihian a gunsomme agungun ri mma; ni igunsomme agungun ri mma e buhe olil'enya — ⁵ bu olil'enyanj ekpuyeko enyi, make ni Osolobue nwe ihien-osusuo jenni enyi oda-oda—o huguo ihien-osusuo o nwe ebe enyi ri ye ime obi enyi ghahani Mmon—nsọ a o ye enyi.

⁶ Make ni, ogen o gi richanrin mkpa, ogen hu ndun gileni ri enyi, Krajistj no nwun ni enyi ndi njo onwun.

⁷ O fuka orun ni ihian k'e gide ifiri onye ri mma nwun onwun—o suokwo n'a ni, ikenkwo, ihian k'e ri-eka rikin obi, gi ifiri onye rikemme mma nwun onwun.

⁸ Kanj Osolobue a ghosiguo enyi ke o nwehan ihien-osusuo enyi. Nani k'o don

mẹ ẹ? Ebe ẹnyi rịkwọ ime njo, ya ke Kraịstị nọ nwunni ẹnyi ọnwun! ⁹ Ebe o me nwan nị Osolobue e giguọ ifiri ọnwun Jesu nwun, ya wu, ifiri edeke ẹ, kuni ẹnyi ohunma, ẹnyi jenko nwan d'a wanahinchanrin iwe-le-onuma Osolobue ghahani 'ya wu Jesu. ¹⁰ Makeni, omeni ogen ẹnyi gi wu ndi-inenren Osolobue, o gi ọnwun Nwa a donzi egbata ẹnyi le ya, ya wu ni, hunni ẹnyi le iya donguu, o k'e gi ndun Nwa a me ẹnyi wanahinchanrin!

¹¹ Eledu ohun suo, kani, ẹnyi huji a nan ime Osolobue ghahani Di-nwonni-ẹnyi wu Jizos' Kraịstị, onye hun Osolobue ghaguu nwan eka a donzi egbata ẹnyi le Osolobue.

Adam' Le Kraịstị

¹² Ya wu, ke njo don gha eka okennyẹ ohu wu Adam' banhan ime uwa, njo nọ wehe ọnwun, erirazi ke ọnwun don ru ihian ile eka makeni ihian ile me njo.

¹³ Eghẹe, njo ri ime uwa ni we d'e ye Iwu Mozizi; kani, ebe iwu rikleni, w'a ra si ihian "Lee njo i me." ¹⁴ Kani, o suokwo n'a ni o ri erira, ọnwun hukwo a kichanrin ihian ile, gha ogen Adam d'e ru ogen Mozizi—ke ndi hun danleni iwu owule Osolobue kpo efan ke Adam don dan iwu Osolobue kpo efan.

Adam wuchanrin ihien we e leri ẹnya a kowa onye hu keleni bia ogen hu—hun wu Kraịstị.

¹⁵ Kani, we ẹbuo ele ohu. Ihien Osolobue ye ofe anoni ke njo Adam. Ọnwun ke njo okennyẹ ohu hu wu Adam' buheni ndi bu oda. Kani, Osolobue gha efoma okennyẹ ohu hu wu Jesu Kristi me meni ndi bu oda ohunma, ye we ihien-ofe—ele ọnwun.

¹⁶ Ozozị, ihien Osolobue ye ofe anoni ke ikpe-omuma hun njo okennyẹ ohu hu wu Adam' buhe. Makeni, okinkin-ikpe ke we gi son akpu njo ohu, we no ma ihian ikpe. Kani Osolobue gi ihien-ofe son njo bu oda ihian mesonme, kun'e ohunma.

¹⁷ Omeni ifiri njo okennyẹ ohu ahun wu Adam' me ke ọnwun gi ghaha eka a kima, kini k'e me ndi nabanhan oken-efoma Osolobue le ihien-ofe o ye hun wu iri-ochan? Ya wu ni we k'e nwon ndun, elezi ọnwun—we k'a ri ndun, ki hun we kpo okiki—ghahani okennyẹ ohu hu wu Jesu Kristi.

¹⁸ Ya wu, ke akpu njo ohu hu Adam me don buheni ihian ile ikpe-omuma, erira ke akpu ihien ri mma ohu Kraịstị me don nwan e me Osolobue e kuni ihian ohunma, e we ndun e ye ẹ. ¹⁹ Makeni, eka ohu hu ndi bu oda gi henrin ndi njo makeni okennyẹ ohu hu wu Adam nupu isi, ya ke Osolobue siko nwan d'e gi me ndi bu oda wuru ndi ri ochan ebe Osolobue ri makeni okennyẹ ohu hu wu Jizosị hume isi.

²⁰ Iwu Mozizi rubanhan d'e me ni ihian danwaye iwu, gi ẹ marinwaye ke we mehan ndi-njo. Kani ebe ime-njo nọ ba uba, ebegu ke efoma Osolobue nọ bakaride uba— ²¹ keni o hun uzọ me ni erira njo don gi ọnwun ki ke efoma Osolobue k'a don nwan gi ikuni ihian ohunma le ikpo we ndi ri k'o cho ki—gi erira me ihian nwehen ndun-itẹbite ghahani Di-nwonni-ẹnyi wu Jizos' Kraịstị.

Isi Nke Isin

Nwunnahin Njo, N'i Rini Osolobue Ndun

¹ Ki ẹnyi k'e ku nwan? Ni ẹnyi mesonme nwan njo keni efoma *Osolobue* hun uzọ a bawaye uba? ² Mba nu! Nani ke ẹnyi, hun nwunnahinguu njo e don to ime njo e bi? ³ Ra unu amarin ni ndi ile we buguu che ime Jesu Kristi ghahani ime we mirin-Chuku, ni e buguu we we che ime ọnwun Jesu Kristi nwun?

⁴ Ya wu, e giguọ we mirin-Chuku we me ẹnyi ligbama ẹnyi le Jesu, gi ẹ me ẹnyi wuru ndi son ẹ nwun, keni ẹnyi nwen hun uzọ lihi, bimezikwo ndun ohun,

rike ke we don gha onwun weli Jesu ghahani iken ahun Nedi enyi wu Osolobue gi nwe ogho.

⁵ Ebe o me ni enyi le ya a wuguo ohu enina ghahani onwun a, enyi le iya k'a wuzikwo ohu ghahani igba onwun lihi k'o don gha onwun lihi, ⁶ make ni enyi a maringho ni ya le onye hun enyi te wu ke we kpogbu enu-obe hu, keni we hun zo nafi eje-ihian ahun enyi te wu iken, amamgbe njo gha a kizi enyi ke igbon. ⁷ (Make ni onye hun nwunhuni a wanahinguo njo, njo e nwonzi iken ebe o ri.)

⁸ O me nwan ni enyi e songuo Kraisti nwunhun, enyi kweri ni enyi k'e sonzikwo a rizi ndun—⁹ make ni enyi a maringho ni hunni Kraisti ghaguu onwun lihi, o nwunkozi; onwun enwezi iken ebe o ri. ¹⁰ Make ni, onwun o nwun, njo k'o nwunahin; mgbe ohuni suo k'o nwun, o nwunkozi. Ndun o ri e bi kiken ni, Osolobue k'o ri e bi n'e. ¹¹ Eririzikwo, unu le enwen onu k'e weriri enwen onu noke ndi nwunahinguu njo le ndi no ime Kraisti wu Jizosi a ri ni Osolobue ndun.

¹² Ya wu, anikwole ni nwan njo a ki ehụ unu, e me unu a gbaye eje-ihien ndi hun a gunsonme ehụ unu; ¹³ ewekwole ni mkpamkpa-ehụ onu yeme njo n'o gi henrin ihien-orun o gi e me eje-ihien. Ka wechanrin ni enwen onu ye Osolobue noke ndi hun we ghaguu onwun weli hun ri ndun; onu e wechanrin mkpamkpa-ehụ onu ile ye Osolobue noke ihien-orun o gi e me ihien o cho. ¹⁴ Njo akiko unu—make ni unu arizi e bi okpuru iwu kan okpuru efoma Osolobue ke unu ri e bi.

Ndi-kwerini Wu Igbon Iri-ochan

¹⁵ Ki enyi e mezi nwan? Ni enyi mesonme nwan njo make ni okpuru efoma Osolobue ke enyi ri elezi okpuru Iwu? Kaka akp'ohu! ¹⁶ Unu amarin ni onye unu hatu enwen unu yeni ni ya ke unu a gbaye, iya ke unu wu igbon e? Omeni njo ro, ohun k'e buhe onwun; omeni ihume-isi ro, ohun k'e me unu wu ndi ri ochan. ¹⁷ Kani, ekele ya rin Osolobue, ni, o suokwo n'a ni unu te wu igbon njo, unu e giguon nwan obi unu ile gbaye ihien ri nkuzi hu unu nwonhen; ¹⁸ a gbapuhaguu we unu eka njo, unu no henrin igbon iri-ochan. ¹⁹ (M ri e ku e hu ke ihian e ku ken'o ni unu ghoha.) Eka ohu hu unu gi we mkpamkpa-ehụ unu ye ihien-uru le eje-obibi noke igbon—hun unu te gi ri e bi eje-obibi, e biwaye, gizi ni nwan eka ohu hu we mkpamkpa-ehụ unu ye ezi-omume, keni unu ri nsu.

²⁰ Ogen hu unu gi wu igbon njo, onwonni ugwo owule unu gi ezi-omume hun unu e gi gbaye e. ²¹ Elee erere ke unu nwonhen ime ihien ndi hu unu e me ogen ahun—hun ri nwan e me unu ifenren? Onwun, ya ke ihien ndi hu buhe! ²² Kani, hunni o me nwan ni Osolobue a gbafuhaguo unu ime njo, unu e henrin igbon Osolobue, erere unu e nwenen wu ni unu ri a ri nsu. Ihien onwan k'e buhe wu ndun itebite. ²³ Make ni, ugwo-orun njo wu onwun, kani, ihien Osolobue e ye ofe wu ndun itebite hun ri ime Jesu Kristi Di-nwonni-enyi.

Isi Nke Esa

Ihien We Gi Olulu Di-le-nwunye Kowa

¹ Umune m, unu amarin ni ebe ihian ri ndun suo ke Iwu no a ki a? (A maringho m ni m ri e de ni ndi marin Iwu.) ² Ya k'o gi meni okpoho nwon di k'a luriri di e hu, kasi a me ni di e ahun hu ndun. Kani, di e nwunhun, iwu di-le-nwunye egizi e. ³ Ya wu, omeni ya le okennyegozo a suoma mobu luma bu di e hukwo ndun, we k'a kpo a onye zo-uku-ye-ofia; kani omeni di e a nwunhuguo, iwu hu egizi e. O luma okennyegozo, o zoni uku ye ofia.

⁴ Umunę m, eṛira k'ọ riji nị unu. Makeni unu wu mkpamkpa-ẹhu hu Krajstj gi nwunhun, unu le iya gba nwunhun; ya wu, unu a nwunnahinguo Iwu Mozizi, keni we hun uto we unu ye onye ozo luru, onye hu Osolobue gha onwun weli, keni enyi banni Osolobue erere, min'a mkpuru. ⁵ Makeni, ogen hu enwen enyi gi ri a ki enyi, eje-ihien ndi ahun Iwu kpotiensomme ri orun ime mkpamkpa-ehu enyi, a runpuha ihien onwun gi e gbu. ⁶ Kani, enyi e nweringuo nwan enwen enyi, enyi arizi okpuru Iwu Mozizi, makeni enyi a nwunguo—nwunnahin ihien hun te gi enyi mbu, keni enyi hun uto gi uto ohun ahun Mmon-nso a ki feme Osolobue, elezi uto akan, uto ahun Iwu hu we de e de a ki.

Iwu Le Njo

⁷ Kini ke enyi k'e kuzi nwan? Ni enyi si nwan ni Iwu Mozizi wu njo? Mba nu! Makeni, emeni ele Iwu, m'e ke marin ihien njo wu. Omeni Iwu asini, "Anile ihien owule na i enya," m'e ke marin ihien o wu ni ihien a la ihien enya.

⁸ Kani njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e kpotiencharin ihien olila-enya ri ichen-ichen ime m. Ya wuni, omeni ele Iwu, njo wu ihien nwunni.

⁹ M te hu ndun ke iwu keleni biani m; kani, ogen ihien hu Iwu ku gi bia, njo no tulua— ¹⁰ m no nwunhun. Iwu hun nke e ye ndun no weheni m onwun! ¹¹ Njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e dufie m, gi e gbu m. ¹² Ya wu, Iwu le enwen e ri nso; ihien hu Iwu ku rizi kwonso, ri mma enya Osolobue, ri mma nke-esi.

¹³ Ya wu ni ihien hun ri mma buheni m onwun? Kaka akp'ohu! Njo ya me e. O no puhacharin ifon ni njo wu njo—makeni o gi ihien ri mma buheni m onwun. Ya wu, e giguwo we ihien hu Iwu ku ghosi ke njo no—ni njo a joka njo.

Ndun Ari Ihian

¹⁴ Enyi a maringho ni Iwu wu ihien ime-mmom, kani mme nwen wu ihian-mmaka hun wonleni Mmon-nso—hun njo ri a kicharin ke igbon o non enon.

¹⁵ M'a ra ghota ihien m ri e me. Makeni, m'a ra me ihien m cho ni m me, kama, ihien hun e ze m ize, ya ke m'e me. ¹⁶ Ebe o me nwan ni ihien hun m choleni ni m me ke m'e me, ya e me m e kweri ni Iwu hu ri mma nke-esi. ¹⁷ Ya wu nwan ni elezi mme ri e me e, kani, njo hun ri ime m ri e me e. ¹⁸ Makeni, a maringho m n'o wonni kaka akpu ihien ohu ri mma hun ri ime m, ya wu ime mme wu ihian-mmaka. Makeni, m'a cho ni m me ihien ri mma, kani, m'a ra saeka me e.

¹⁹ M'a ra me mma hun m cho ni m me, kani eje-ihien hu hun m choleni ni m me ke m'e mesomme. ²⁰ O me nwan ni m'e mesomme ihien m choleni, ya wu ni elezi mme ri e me e—njo hun ri ime m ri e me e.

²¹ Ya wu, a hunguo m'a nwan n'o nwe iwu ri orun ime m, a ki m, hun o gi e me ni m cho ni m me mma, eje-ihien suo ke m'a sa eka e me.

²² Ezie, Iwu Osolobue a suo m asuo, a suoru m akpakali obi. ²³ Kani, a hun m iwu ichen ri orun ime ehui m, a lusun Iwu ahun ri m mma ogun; iwu ichen ahun ri a kini m e me m a gbaye njo hun ri mkpamkpa ehui m a run.

²⁴ Ewu, uya e gbuę m! Onye k'a gbapuha m eka ehui ni ri e buheni m onwun?!

²⁵ Ekele ya rini Osolobue n'o jenk'e me e ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi!

Ya wu, o me uche m, m wu igbon Iwu Osolobue; kani, make njo hun ri ime m, m wu igbon njo.

Isi Nke Eṣato

Ndun Mmon-nso Ri A Ki

¹ Ya wu, o nwonni ikpe-omuma owule ri ni ndi hun ri ime Krajist wu Jizosi. ² Makeni, iken iwu ahun Mmon-nsọ gi a ki, e ye ndun, hun ri ime Jesu Kristi, a gbapuhaguo enyi aka iken iwu ahun njo gi a ki e buhe onwun. ³ Makeni Osolobue e meguo nwan ihien hu Iwu Mozizi saleni aka me, hun Iwu saleni aka me makeni iken ari ime ihian. Osolobue e meguo a ghahani igi ifiri njo zihę Nwa a n'o wuru ihian nọke enyi ndi-njo, o nozi nwan ma njo ri ime ihian ikpe ghahani ima ya wu Nwa a ikpe. ⁴ Osolobue me onwan keni ihien ndi ahun ri Osolobue mma enya hun Iwu cho hun uzo mezu ime enyi ndi hun rizileni e bi ke ihian-mmaka, kani ke Mmon-nsọ don cho.

⁵ Ndi hun ri e bi ke ihian-mmaka e ro iroro ke ihian-mmaka, e me ke ihian-mmaka; kani ndi hun e bi ke Mmon-nsọ don cho e ro iroro ke Mmon-nsọ, e me ihien Mmon-nsọ cho. ⁶ Iro-iroro le ime ihien ke ihian-mmaka e buhe onwun, kani, iro-iroro le ime ihien ke Mmon-nsọ don cho e ye ndun le udon. ⁷ Makeni, onye hun e ro ke ihian-mmaka ara kweyeni Osolobue kaka, ara gbaye Iwu Osolobue; ezie, o sako aka gbaye e. ⁸ Ndi hun e bi ke ihian-mmaka a saeka me efo suo Osolobue usuo.

⁹ Kani, nke unu nwen, unu a ri e bi ke ihian-mmaka. Mmon-nsọ ya ri a ki unu—omeni ezie ro ni Mmon Osolobue ri ime unu. Bu, onye owule nwonleni Mmon Krajist ele nke Krajist. ¹⁰ Kani, omeni Krajist ri ime unu, ezie ro ni ehụ unu a nwunguo make njo, kani mmon unu ri ndun makeni unu e henringuo ndi ri ke Osolobue cho.

¹¹ Omeni Mmon onye hun gha onwun weli Krajist bi ime unu, onye hun gha onwun weli Krajist, me n'o rizi ndun, siko d'e mezikwo ni ehụ unu hun a nwunni ri ndun—ghahani Mmon a hun bi ime ndun unu.

¹² Umune m, ya wu nwan ni o nweni ugwo enyi gi ihian-mmaka ahun enyi te wu hun enyi e gi bi k'o cho. ¹³ Makeni, unu bime ke ihian-mmaka, unu k'a nwunriri. Kani, unu ghaha Mmon-nsọ gbupu eje-ihien ndi hun ehụ e me, unu k'a ri ndun. ¹⁴ Makeni ke we han Mmon Osolobue ri e du, uwe wu umu Osolobue. ¹⁵ Makeni mmon hun Osolobue ye unu ele nke igbon, hun unu e gi tumazi egun, kani Osolobue ye unu mmon hun o gi munrun unu, Mmon ahun e me enyi a hi Osolobue, "Baba! Baba Nedi ni!" ¹⁶ Mmon-nsọ le enwen e a shia eri, a gwa mmon enyi ni enyi wu umu Osolobue nke-esi. ¹⁷ O me nwan ni enyi wu umu, ya wu ni enyi wu ndi ihien nedi we k'e ru aka, ndi ihien nedi enyi wu Osolobue k'e ru aka—ndi we le Krajist gba nwe ihien Osolobue, omeni enyi e son Krajist ta afunfun a, keni ogho a hun uzo ruzikwo enyi aka.

Ogho Hun Lalanị Nị Enyi

¹⁸ E gigho m'a don ni afunfun enyi ri a ta ogenni enwon ihien o wu ebe ogho ahun jenko d'a biani enyi ri.

¹⁹ Oghoni haia ihien ile Osolobue ke gi nwan e che, e chekenme, ni Osolobue ghosi ndi wu umu a. ²⁰ Makeni Osolobue bu ihien ile o ke eke toni uya; eleni ihien we ke eke cho n'o ri ime uya, kani, makeni Osolobue hun bu e toni uya cho n'o ri erira, makeni o nwegho ihien o bu obi: ²¹ o bu obi ni omegu, o wepuhazikwo ihien ndi ozọ ile o ke ime egbon we ri, amamgbe we ghazi e rehi, e son we umu Osolobue weri enwen we, son we nwerin ogho. ²² Makeni enyi a maringho ni ihien ile Osolobue ke hu a sun uden nọke okpoho ime ri e me—d'e rukwo ogenni. ²³ Elede ihien-okike suo ri a sun uden; enyi nwen hun nwonhengude Mmon-nsọ hun wu ihien ibuzo Osolobue gi a ghosi ni ogho ahun ile lalachanrin, enyi huzikwo nwan a sun uden, ke enyi don ri e che ni Osolobue murunchanrin enyi, n'o wepuha ehụ enyi ime uya, gi e henrin hun ghaleni e rehi.

²⁴ Ihienni enyi ri e lee enya a ke Osolobue gi ifiri e zuofuha enyi. Enyi e ke nwehen e, nke enyi a tubehi enya a—make ni ilee-enya ihi en, bu y'a hungu a, elezi olil'enya. Onye ime enyi a hungu ihi en e lemezi enya a? ²⁵ Kani, emeni enyi e ke hun ihi en enyi ri e lee enya a, enyi e gi ndidi e che e.

Eyemeka Mmon-nso

²⁶ Mmon-nso huzikwo e yeni enyi eka ebe o meni enyi e zuni oke.

Enyi amarin ihi en enyi k'a ri o ime ekpere, kani Mmon-nso le enwen e gi isun-uden a ri odonni enyi ebe Osolobue ri; o gi isun-uden ahun e ku ihi en onu ghaleni a saeka e ku. ²⁷ Osolobue hun e legha obi enyi marin ihi en Mmon-nso ri a ri o, make ni Mmon-nso a ri odon ni ndi-nso ke Osolobue don cho.

²⁸ Enyi a maringho ni Osolobue e gi ihi en ile le onodi ile a run, a runpuhani ndi ahun ihi en e a suo ihi en ri mma, ndi ahun o kpo make ihi en cho n'o me.

²⁹ Osolobue a maringwole we mbu-mbu n'o d'a kpo we. O maringwo we, o no hoto we n'o jenko d'e me we ni we ri ke Nwa a, keni Nwa a wuru nwa-ibuzo ime umu bu oda. ³⁰ Ndin o hoto k'o kpo; o kpoquu we, o no kuni we ohunma, ya o no nwan we ogho ye we.

Ihi en-osisuo Osolobue Nwe Hun Ri Ime Jesu Kristi

³¹ Ebe o me ni ihi en ndini no enina, ke enyi k'e ku nwan? O me nwan ni Osolobue ri azuun nke enyi, onye k'a saeka nu enyi ogun? ³² Omeni Osolobue anoni Nwa a ye azuun, kama, o gi ifiri enyi ile we e ye, o yechanriko enyi ihi en ndi ozo ile—cheni Nwa a? ³³ Onye k'a sa nwan eka ma ndi hun Osolobue hori ikpe—ebe o me ni Osolobue le enwen e ri e kuni we ohunma? ³⁴ Onye k'a ma we nwan ikpe—ebe o me ni Jesu Kristi ri nwan eka-nni Osolobue a ri odonni enyi!? Jesu Kristi hun nwunhuni; elede onwun suo k'o nwun, kama, Osolobue ghazide onwun weli e. ³⁵ Onye k'a sa nwan eka wepu enyi ime ihi en-osisuo Kraisti nwe ebe enyi ri? Ni nsongbu saeka me e? Ra afunfun? Ra ukpokpo; ra unwun le egun; ra ahunni eka je; ra eje-onodi; ra oia-agma we gi e gbu ihian hun ³⁶ Ekukwo-nso gi si,

“Ifiri i

ke onwun gi a kpo enyi ihun ogen ile;
we e me enyi ke atunrun
we duko d'e gbu.”

³⁷ Mba nu, o nwonni hun k'a sa-eka!! Ime ihi en ndini ile, enyi wu ndi-mmeri ka ndi-mmeri ile, ghahani onye ahun nwe ihi en-osisuo enyi! ³⁸ Make ni, o wegwo m enya ni ke onwun ke ndun, ke ndi mmon-ozu ke eje-mmom ndi ri a kini, ke ihi en ri ogenni ke ihi en ri ihun, ke iken ile rini; ³⁹ ke ihi en jen elu ke ihi en mi mgbugbu, ke ihi en ozo owule we ke eke—o nwonni hun k'a saeka wefu enyi ime ihi en-osisuo Osolobue nwe ebe enyi ri, ihi en-osisuo a hun ri ime Kraisti wu Jizosi Di-nwonni-enyi!

Isi Nke Itenei

Osolobue Le Ndi-Izrelu

¹ M ri e ku ezioku id'enya Kraisti, ari m a tu ntu—ihori m ri a ghoni m idenya Mmon-nso ni ari m a tu ntu, ni ² oken ekwan jun m obi, ni ogen ile ke obi gizikwo a cho n'o gbawapu m ³ ebe m n'e ro ndi ali m! Nke o ri m ni Osolobue bu m onu—wepude m ime Kraisti—omeni ohun ke we e gi nwon nzuopuha.

⁴ M ri e ku oku ndi Izrelu: uwe ke Osolobue gi henrin umu; uwe k'o ghosi ogho a; uwe k'o ye nkwerigbama ahun o kwademe; uwe k'o ye Iwu hu; uwe

k'o tumeni ofufe hu ri ime Iwu; uwe nwehen nkwa ndi hu Osolobue kwe; ⁵Ebrahim le ndi-nedi mbu hu we marin amarin wu ndi nke we; ebon we ke we muwe Kraisti rike ihian—Kraisti, hun wu Osolobue hun ihian ile le ihien ile ri okpuru e, hun richanrin mma jenrin ejen! Isee.

⁶Eleni ihien oku Osolobue ku banyeni ndi Izrelu a ghazini. Mba. Makeni, ele ndi Izrelu ile wu ndi Izrelu nke-esi. ⁷Elezikwu ndi ile gha ehụ Ebrahim puha wu umu a nke-esi, makeni, Osolobue si Ebrahim, “Eka Aziki ke umu we jenko d'a kpo umu i k'a gha bia.” ⁸Onwan ghosi ni ele umu we mu ke ihian don a mu nwa wu umu Osolobue, kani, umu we mu ghahani nkwa hu Osolobue kwe, uwe ke we a gunye ni we wu umu nke-esi. ⁹Makeni, ogen Osolobue gi kwe ya wu nkwa, ihien o ku wu: “Mgbeni akan-ile, m k'e kinhen, Sara a mu okennyey.”

¹⁰Eledę ohun suo. Makeni, ogen Ribeka gi ri ime ejime, nedi ohu ke we nwon, hun wu Aziki nedi enyi; ¹¹kani, ni we d'a mu we, ke we keleni me ihien owule—ke mma ke njo—Osolobue no gwa Ribeka oku, igi ghosi ni omeni Osolobue cho n'o me ihien, o gi eka a a hori ihian, a kpo a— ¹²ni ele ihien we run k'o gi a hori we. Ihien Osolobue gwa Ribeka wu, “Hun kani sikọ d'e fe hun-nta.” ¹³O rihu ke we don de e ime Ehuhuo-nsọ, si, “M nwe ihien-osusuo jenni Jekopu; kani, enwen m ihien-osusuo jenni Iso.”

¹⁴Ni enyi si nwan n'o nwon onye Osolobue e gbeyeni? Mba, kaka! ¹⁵Makeni o si Mozizi, “Onye owule m cho ni m me omiken e ke m k'e me ebere e; onye owule m cho ni m me ebere e ke m k'e me ebere e.” ¹⁶Ya wu ele ihien ihian cho mobu ihien ihian run ke we gi e me e, kani omiken Osolobue suo. ¹⁷Ime Ehuhuo-nsọ, Osolobue si eze alı Ijıptu wu Fero, “M tumę i eze keni m gi i ghosi iken m, keni m gizikwo a me efan m ghagbari uwa ile.” ¹⁸Ya wu nwan ni onye owule Osolobue cho n'o me omiken e ke o me omiken e, kani ndi o cho ni we gba isi-akwanran, o mezikwo we gba isi-akwanran.

Iwe-le-onuma Osolobue Le Omiken E

¹⁹Kani unu k'a si m, “Omęni enina k'o me, ki hainzi Chuku gi a koriani enyi wu ihian? Onye gbondontu uche Chuku?” ²⁰Kani, iyu wu ihian-mmaka, onye k'i wude nwan i gi a shiagwari Osolobue? Ni ihien we kpu akpu juma onye kpun'a, “Ki hain i gi kpu m enina?” ²¹Ele okpu-ite nwe ku ihien o k'e gi okpukpu-urua kpu? O nwe iken igi e kpu ite we gi e me ihien-oghọ, o nwezikwo iken gi ya wu okpukpu-urua kpu ite we gi e gbu ani.

²²Kini ri a omeni Osolobue gi oken ndidi son ndi hun o kwademe guu toni ntikpo, keni o ghosi iwe-le-onuma a, mezikwo ihian marin iken e? ²³Kini ri a, omeni o me e keni o we oken ogho a ghosi ndi o cho n'o me ni omiken, ndi o kwademeto n'o k'e ye ogho, ²⁴ya wu enyi, ndi ahun o kpo—hun o me ni ele ime ndi Ju suo k'o gha kpori enyi kani ke ime ndi Ju ke ime ndi wuleni ndi Ju.

²⁵Onwan k'o ku ime Ekukwọ-nsọ, ime ehuhuo Hozia, si, “Ndi wuleni ndi nke m

ke m k'a kpo 'Ndi nke m.'

Ali hu te rileni m obi ke m k'a kpo

'ali hu ri m obi.'

²⁶Ebe ohu ahun we no si we,

'Unu ele ndi nke m'

ke we k'a nozi kpo we

'umu Osolobue ahun ri ndun.' ”

²⁷Nke ndi Izrelu, Azaya gi we yi oro, si, “Osun'a ni ndi Izrelu buhan oda

ke ejan ri mkpenren iyi,
ndi k'e nwon nzuofuha ime we ebuko oda,
²⁸ make ni,

Di-nwonni-enyi siko d'e yekenrin ndi ali hu afunfun hu o ku,
ye we ya ru ali!" ²⁹ Eri ke ya wu Azaya kuzikwo mbu, si,

"Omene Osolobue Hun-nwon-iken-ile e te meni ni we gbuho du ni enyi umu,
nke enyi a riguo ke Sodom, nke enyi a no ke Gomora."

³⁰ Ke enyi k'e kuzi nwan? Ni ndi wuleni ndi Ju, hun te rileni a cho ke w'a
don ri ochan, a riguo nwan ochan—iri-ochan we gi okukwe nwehen; ³¹ bu ndi
Izrelu, hun ri a lu ni we gi idonme Iwu ri ochan, asani aka ri ochan. ³² Ki hain
we gileni sa aka? Make ni egini we okukwe chu a, kama, we me e ke si ihien we
run ke w'e gi ri ochan—ya we no kpogburu "omuma-mkpogburu ahun," kpogburu
— ³³ rike ke we don de e ime Ekwkw-nso, si,
"Lee enya,

e butoguo m omuma ime Zayonu

hun k'e me ihian kpogburu;

nkume hun k'e me we dan.

Kani,

o kpuyeko ndi kwerini ne."

Isi Nke Iri

Ekpere Polu E Meni Ndi Izrelu

¹ Umune m, ihien hun a gun m egun le ihien m'a rjo Osolobue ime ekpere
n'o meni ndi ali m wu ni we nwe nzuofuha. ² M k'a saeka shia ni we eri ni
ihien Osolobue a du we adu, kani, amamihien arja. ³ Make ni, ifiri ni amarin
we uzo ahun Osolobue gi e me ihian a ri ochan bu we hu a nwan ni we me e uzo
nke we, eweni we enwen we che uzo hu Osolobue gi e me ihian a wuru onye
ri ochan. ⁴ Make ni Kraisti wu isi-njendeme Iwu, keni onye owule hun kwerini
hun uzo henrin onye ri ochan ghahani ikwerini Kraisti.

Onye Kweri, O Wanahin

⁵ Nke iri-ochan ghahani idonme Iwu, lee ihien Mozizi de banyen'e: "Onye
owule hun e donme ihien ndini Iwu ku wu onye k'e gi we ri ndun*." ⁶ Kani,
nke iri-ochan ghahani okukwe, ihien Ekwkw-nso ku wu, "Ajukwole ni enwen
unu ke 'Onye k'e jen nwan elu-igwee?' (Ya wu, keni o d'e wehe Kraisti) ⁷ mbu
'Onye k'e jen nwan an-mmon' (ya wu, keni o d'a gha ime onwan weli Kraisti)."
⁸ K'o si ihian me? O si, "Oku Osolobue ri unu nsue—o ri unu ugb'onu, ri unu ime
obi." Elee oku ro? Oku-okukweni enyi ri e kusonme: ⁹ ni, i gi onu i ku e ni Jesu
wu Di-nwonni-i, y'e kweri ime obi i ni Osolobue gha onwan weli e, i k'e nwon
nzuofuha. ¹⁰ Make ni, ihian gi obi e kweri, o wuru onye ri ochan; o gi onu a ku
e n'o kwerigho, Osolobue a zuofuha a. ¹¹ Make ni, Ehuho-nso si, "O kpuyeko
onye owule kwerini ne." ¹² Make ni aka ohu ke Osolobue gi e son onye owule,
ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. Nna ohu ahun wu Nna ihian ile. O hu ngozi e
e kpu onye owule kpokun'e, e hukpu we ya oda-oda. ¹³ Make ni Ehuho-nso si,
"Onye owule kpoku efan Onye-nwonni-enyi k'e nwon nzuofuha."

¹⁴ Kani, nani ke w'a don kpoku onye we keleni kweri ni? Nani ke w'a don
kweri ni onye we keleni nutu banyeni? Nani ke w'a don nu banyen'e omene
o nweni onye zi we ozi banyen'e? ¹⁵ Nani ke w'a don zi ya wu ozi omene e
zipuni we ndi-ozu d'e zi ya wu ozi? Ya ke Ehuho-nso gi si ni "Obibia ndi-ozu

* **Isi Nke Iri:5** Livitikosi 18.5

hụn e wẹhẹ ozioma a rika mma, ijen wẹ a rika mma.” ¹⁶ Kani, ẹlẹ ihian ile kweri ozioma. Azaya lẹ enwẹn ẹ si, “Di-nwonn-ẹnyi, onyẹ kweri ozi ẹnyi zi?”

¹⁷ Ya wu, ihien ihian nu k'o gi e nwe okukwe; ihien w'a nu nwehen okukwe wu ozi banyeni Kraisti.

¹⁸ Kani, m ri a ju ke ndi Izrelu anuni ya wu ozi? Ezie, a nuguo w'a. O rihu ke Ehuho-nso don ku, si,
“Olu wẹ a puole, o ruole uwa ile;
ihien wẹ ri e ku e ruguo njendeme uwa.”

¹⁹ M rizi nwan a ju ke ndi Izrelu aghotani? Nke ibuzo, Mozizi lẹ enwẹn ku ni Osolobue si,

“M k'e gi ndi nwonleni ihien wẹ wu,
me ẹnya fuma unu ufu;
m k'e gi ani ndi nzuzu
kpasu unu iwe.”

²⁰ Azaya no rikin obi kude hunni Osolobue ku, ni,
“Ndi rileni a cho m,

uwe hun m;
e we m enwen m ghosi
ndi ghaleni a ju ukwere m.”

²¹ Nke ndi Izrelu, Azaya ku ni Osolobue si, “M shiafu ẹka m ke uhuhin han ken m nabanhan ndi nnupu-isini, ndi isi-ikenni.”

Isi Nke Mmanai

Omiken Osolobue Gi E Son Ndi Izrelu

¹ Ni m ju nwan ajuju, “Osolobue a juguo ndi nke ẹ wu ndi Izrelu?” Mba, kaka! Makeni, mme lẹ enwẹn m wuzikwo onyẹ Izrelu, nwa Ebrahim, onyẹ ikpun-ulo Benjamini. ² Osolobue ajuni ndi nke ẹ, hun o hoto gha isi mbidon lala!

Unu anyanhanni ihien Ehuho-nso ku ebegu Elajja no ri e kpe ndi Izrelu ẹka Osolobue? Ke Elajja don si, ³ “Di-nwonn-ẹnyi, e gbuchanringuo wẹ ndi-amuma i, tikpopusonme ebe ndi w'a no a chuyen'i ẹjan. Mme suo hodu, bu wẹ ri nwan a cho ni wẹ gbu m!” ⁴ Kani, kini ke Osolobue za a? Osolobue si a, “E butuguo ni m enwẹn m madu nnu-uku esa (madu ogun-iri kwasị nnu-mmesa) hun gbutuleni ni mmọn Baa osekpụ.”

⁵ Erija k'o rikwo nwan; o nwonghozi ndi buleni oda hoduni hun Osolobue gi efoma a hoto. ⁶ O me nwan ni efoma k'o gi me ẹ, ya wu ẹlezi ifiri orun ihian run —nke o me ni efoma ẹlezi efoma.

⁷ Kini me nwan? Ndi Izrelu ahunni ihien wẹ ri a lugbu enwẹn wẹ, a cho; kani ndi ahun buleni oda Osolobue hori suo wu ndi hunn'a—Osolobue a kpokin obi ndi hoduni, ⁸ rike ke Ekwkwo-nso don ku, si,

“Osolobue no me wẹ amarinzile
ihien wẹ ri e me;
me ẹnya wẹ eleghale uzọ;
me ntin wẹ anule ihien—
d'e rukwo nwan tanni.”

⁹ Defidi si,
“Ihien-oriri wẹ ya wuru onyan,
onyan wẹ gi nwundon wẹ,
ya wuru omuma hun e me wẹ a kpogburu;
ya wuru ihien wẹ gi megwari wẹ.

¹⁰ Ẹnya ya kpu wẹ ishi,

amamgbe w'e legba ụzọ; wẹ hietọ jẹnrin ejen!"

¹¹ A ju m nwan ajuju: ke ndi Ju kpogburu, wẹ dangungwọn adangungwọn? Mba, kaka! Kama, makeni wẹ me njo, nzuofuha a biaguoni ndi ali ndi ozo, keni enya fuma uwe wu ndi Ju. ¹² O me nwan ni njo ndi Ju, ndi Izrelu, weheni uwa eregede ihien ri mma—ni edan we dan weheni ndi wuleni ndi Ju eregede ihien ri mma, ihien ka oda apuhako ogen we gi wekinhen we, ogen nke we e gi richanrin mma?

Kẹ Nzuofuha Ndi Wuleni Ndi Ju Ri

¹³ M ri nwan a gwa unu ndi wuleni ndi Ju. Ebe o me ni m wu onye—ozi pu-ichen Osolobue ebe ndi wuleni ndi Ju ri, m'e mekenme oku orun m, ¹⁴ ikenkwọ ni m saeka gi uzoni me enya fukemme ndi ali m, keni m s'eka zuopuhade ndi hu ime we. ¹⁵ Makeni, omeni iju we togbo ke uwa le Osolobue gi don, kini ke inabanhanni we k'e wehe nwan? O meko igba onwan rizi ndun?!

¹⁶ Omeni hun we bu ụzọ beri ye Osolobue hugho nsọ, ya wu ni ogbe bredi we gha beri e rizikwo nsọ; omeni mkpogun osisi ri nsọ, agala ndi rin'a huzikwo nsọ.

¹⁷ Omeni we kwapusunme agala olivu we kun akun, we unu wu agala olivu-afia cheni ndi hoduni d'e son we ri erere ri olivu hu, ¹⁸ eleniakwole ni agala ndi hu mobu nyanma ni we isi. Kani, unu nyanma isi, nyanhankwo ni ni ele unu bu mkpogun osisi ahun, mkpogun ya bu unu.

¹⁹ Kani i k'a si, "Eghe, ifiri m ke we gi kwapu agala ndi ahun nu, keni o beyeni m ụzọ." ²⁰ Ezioku ro. Kani, we kwapu we makeni ekwerini we, bu unu nwen we buche ebuche ri ebeku makeni unu kweri ekweri. Ka egikwole n'e pacheme, kama, gikwo ni egun e bi! ²¹ Makeni, omeni Osolobue ahaturi ndi Ju hun wu ezigo agala osisi hu, o hatukokwo unu-o!

²² Ebeni ke enyi no hun efoma Osolobue le eka-iken e: o gi eka-iken e son ndi hun danpuni; kani, o gi efoma e son unu ndi kwerini—kasi a me ni unu nodihuko ime efoma a. Kani, omeni unu anodisonmeni, o siko d'a kwapuzikwo unu nwen. ²³ Nke ndi Ju hu we kwapu makeni ekwerini we, we kweri, Osolobue k'e we we che osisi hu—makeni o k'e ri-eka me e. ²⁴ Omeni Osolobue gha osisi olivu-afia kwari unu, me ihien we ghaleni e me, we unu che olivu we kun akun, ya wu n'o k'a kade Osolobue nfe iwekinzi agalaba ndi we kwapu che osisi hun we gha kwafu we.

Omiken Suo Kẹ Osolobue Gi A Zuofuha Ihian

²⁵ Umune m, m cho ni unu marin eziokuni mini, ghota a ohunma—amamgbe unu gha e ro ni unu a rika mma, pacheme. Ndi hu ime ndi Izrelu a wuruguo nwan ndi isi-akwanran; kani Izrelu agbasonmeko isi-akwanran jenrin ejen—o k'a toruhu ogen ndi wuleni ndi Ju hun k'a bia d'e kunrun Osolobue k'e gi zu onu. ²⁶ Eriazikwo, ndi Izrelu ile jenkọ nwan d'e nwon nzuofuha, noke ke Ehuho—nsọ don ku, si,

"Onye-nzuofuha k'a gha obodo Zayonu bia;
o k'e wepu njo ime igunrun umu Jekopu."

²⁷ "Onwan wu nkwerigbama hun k'a ri egbata mme le we,
ogen m k'e gi wefu njo we."

²⁸ Ebe ozioma ri, ndi Ju wu ndi inenren Osolobue make unu. Kani, o me nke ohori, ndi ihien we a suo Osolobue ke we wu—make ndi nedi we kani hun o hori. ²⁹ Makeni Osolobue ara gbehuto obi e banyeni oyiye o ye le oku o kpo.

³⁰ K'o don me ni unu ndi hun te wu ndi nnupu-isi okpuru Osolobue e nwonhenguo nwan omiken eka Osolobue makeni ndi Ju nupu isi, ³¹ erira k'o

dónzi mē ni wē nwēn a wuruḡuḡo nwan ndi nnupu-isi, keni omikēn Osolobue mē ni unu wuru ụzọ wē e gi nwónhēnzikwọ omikēn ẹka Osolobue. ³² Makēni, Osolobue a gunguḡo ihian ile ye ndi nnupu-isi, keni ọ hun ụzọ mē ni ihian ile omikēn.

Ija-mma Ya Rini Osolobue!

³³ Euu! Osolobue e mēkēnmēkē ọdāfīn!
Amamihiēn ẹ lẹ akọ-lẹ-uche ẹ
e miķe!

W'a ra saeka ghota iroro ọ tu!
W'a ra saeka ghota kẹ o me! ³⁴ Makēni Eḡuḡuḡo-nsọ si,
“Onye marin uche Di-nwōnni-enyi?”

Onye a dun a ọdun?

³⁵ Onye yetu ẹ ihien ọwule,
hun o gi kikin ẹ ya?”

³⁶ Eghē! Makēni, ihien ile gha ẹka a bia; ihien ile a ri ghahan'a; ihien ile a rizikwọ n'a.

Ojija-mma ya rin'a jenrin ejen! Ise.

Isi Nke Mmèbùò

Obibi Furu Ndi E Fee Osolobue

¹ Umunē m, m gi nwan ifiri omikēn Osolobue mēni enyi a riọ unu, we ni ehu unu ye Osolobue noke ejan ri ndun wē chuyen'e, ejan ri nsọ, ejan hun a suọ n'a—onwan wu ezigbo ofufe hun furu unu k'e fe. ² Akirinlẹ ni obibi uwan, kama, ni ni Osolobue gbanwon unu ghahan i gbehutochanrin iroro unu. Mē n'ẹ keni unu hun ụzọ marin ihien wu uche Osolobue, hun ri Osolobue mma, hun a suọ a usuọ, hun zu oke.

³ Ghahan i oyiye Osolobue gi efoma ye m, m si onye ọwule ime unu: ewerile enwen i kari ke i han, ka donrin enya lele enwen i, n'i marin ke Osolobue yehan i okukwe, ohun k'a gwa i ke i han, gwa i ihien i k'a kpọ enwen i.

⁴ Ke onye-onye ime enyi don nwe ehu hun nwe mkpamkpa-ehu bu oda bu mkpamkpa ndi hu ile a ra run ihien ohu, ⁵ erira k'ọ ri ime Kraisti. Enyi ndi ri ime Kraisti bu oda, kanj, enyi ile wu ehu ohu. Onye-onye ri ime ehu Kraisti hu wu nke ndi ọzọ ile. ⁶ Enyi nwesonmē oyiye ri ichen-ichen ke Osolobue don yesonmē enyi. Omeni oyiye ihian wu izi ozi Osolobue si a zi lẹ ibu-amuma, y'a mē ẹ ke okukwe ẹ han. ⁷ Omeni oyiye ijen-ozu ro, ya jenmē ozi; omeni nkuzi ro, ya kuzimē nkuzi; ⁸ omeni igi oku-Chuku a kpotiēn obi ihian ro, ya mēmē ẹ; omeni iyeni ndi nwonlani ẹka ro, y'a ha ẹka ohunma-ohunma; omeni okiki ro, ya runshi ikēn; omeni ime omikēn ro, ya gi ighoghọ e mē ẹ.

Ihien-osisuọ

⁹ E nwēni ihien-osisuọ gha akpakali obi puha. Izize eje-ihien ya e ze onu; e kwonkenmē ni ihien ri mma. ¹⁰ Ihien ibe onu ya suoma unu oda-oda noke umunē; e ye ni ibe unu ogho kari enwen unu. ¹¹ Anikwole ni adudu unu benua, ka e zekenmē ni ime-mmōn, a runni Di-nwōnni-enyi orun. ¹² A ghoghọ ni make lil'anya unu nwōn; e nwōn ni ndidi ime nsongbu unu; wuru ni ndi wē gi e don enya ebe ime-ekpere ri. ¹³ E sōn ni ibe unu e yeni ndi nke Osolobue ihien ri a kọ ẹka. A nabanhan ni ndi-obia.

¹⁴ A gozi ni ndi ri e kpokpo ni unu; a gozi ni, abukwole ni onu. ¹⁵ Sōn ni ndi ri a ghoghoni ghoghọ, unu e sōn ndi ri a kwanni kwan. ¹⁶ E gi ni obi ohu e bi.

Apachekwọlę ni, ajukwọlę ni ison ndi onodi we lua ali a kpa mobu irun orun ndi lua ani w'a kporia. Erole ni ni unu ka ndi ozọ mkpa a ri.

¹⁷ Mmegwarikwọlę ni onye owule eje-ihien. Dnarin ni enya a hun a ni unu e me ihien k'a ri ihian ile mma enya. ¹⁸ Liliimakemne ni y'e me ihien ile furu ni me hun udon e gi ri egbata 'yulu le onye owule. ¹⁹ Ndi owu m, e megwarile ni; ka la ni mmegwari to ni Osolobue, make ni Ekwowo-nsọ si, "Di-nwonnienyi si, 'Mme k'e megwari; mme k'a kukin.' " ²⁰ Kama, "Omēni egun ri a gun enenren i, y'e ye e ihien-oriri; omēni egun ihien-orira ri a gun a, y'e ye e ihien o k'a ra. Make ni i gha e me e, i ri a buo ikeke-okun a buoye e isi*." ²¹ Anile eje-ihien meri i, ka gi ihien-oma meri eje-ihien.

Isi Nke Mmeghọ

Thume Ni Ndi-okiki Isi

¹ Ihian ile we hume ni ndi-okiki isi. Make ni, o nwonna okiki rini hun Osolobue tumeleni. Osolobue ya tumę okiki ile rini. ² Ya wu, onye owule nupu ni ndi-okiki isi ri e nupu isi okpuru ihien Osolobue tumę. Ndi e me erira ri e weheni enwen we afunfun. ³ Make ni, egun ndi ri a kini ara tu ndi e me ihien ri mma—ndi e me eje-ihien ke egun w'a tu. Ya choghọ nwan ni egun onye ri a kini tubehi i? Meme nwan ihien ri mma. O k'a ja i mma. ⁴ Make ni odibo Osolobue k'o wu—o n'a run orun make onimma i. Kanj, i me eje-ihien, egun e ya tumakwo i, make ni opra hu o bu o gi e ye afunfun, o bukwon'a mmaka! Odibo Osolobue k'o wu, iya ke Osolobue gi e ye ndi e me eje-ihien afunfun. ⁵ Ya wu, ihume ni ndi okiki isi ri mkpa. Ele make we gha e ye i afunfun suo, kama, make obi i ghazikwo a ma i ikpe.

⁶ Ya haiziki wu unu gi a ku ugwo-isi: make ni ndi ri a kini wu ndi-idibo Osolobue hun e gichanrin ogen we ile a ki. ⁷ Ku ni nwan onye owule ihien unu gi e: omēni ugwo-isi ke i gi, y'a ku ugwo-isi; omēni egwo-ali mobu egwo ndi ozọ w'a na ro, y'a ku a; omēni mgbaye ke i gi we, y'e ye we mgbaye; omēni ogwo ro, y'e ye we ogwo.

Ugwo Enyi Gi Ihian Ile

⁸ Eghee, kupu ni onye owule ugwo unu gi we—mmani ihien-osusuo, w'a ra gibehi ugwo ihien-osusuo. Make ni, onye owule nwe ihien-osusuo ibe e e mezugwo Iwu. ⁹ Ihien ndi hu Iwu ku: "Agherele; egbulę ochu, ezule ohin; anile ihien owule la i enya" le ihien ozọ owule Iwu ku ke we wegbama ime iwuni hun si, "Ihien ibe i ya suo i ke ihien enwen i don a suo i." ¹⁰ Onye nwe ihien-osusuo ihian asaeka me e eje-ihien; ya wu nwan ni onye nwe ihien-osusuo ibe e e mezugwo Iwu.

Obibi Ndi Ri Ime Ukpe

¹¹ E bi ni nwan enina make ni unu a maringwo ogen enyi ri ime e: ni ogen e rugwo unu e gi gha uran tenhin, make ni ogen nzuofuha enyi a rigwo nsue kari k'o ri oruru-ali hu enyi gi kweri. ¹² O tegwo ohiji gba; eki e d'e fon. Ni enyi mebehi ni nwan ihien ndi ahun wu ihien ishi, enyi e yiri ewuru-agma ndi wu nke ukpe gi a lu ogun. ¹³ Ni enyi e bi ni ohunma ke ndi ri e bi ogen eki gi ri enu. Enyi esonko ni we e jen eje-mmemme mobu a ra manya a tu; enyi aghereko ni mobu bime eje-obibi; enyi emeko ni ndi ikpe mobu ndi enya-ufu. ¹⁴ Kama, yiri ni Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi nọke ewuru; erozile ni ke unu a don me eje-ihien ndi hun a gun ehụ unu egun.

* Isi Nke Mmeghọ:20 mobu: ...ifenren e megbu e.

Isi Nke Mmęnọ

Amalę Ni Ibe Ụnụ Ikpe

¹ A nabanhan ni onyę kweri ni Jesu hụn okukwe ę kelęni ze, kanị, ęlękwọ hụn ụnụ e gi e sọn ę hụ a dọ ihien onyę kweri lę ihien o kwerilęni:

² O nwę ndi kweri ni ihian furu n'o ri ihien ile, kanị onyę hụn okukwe ę zelęni e ri mkp'ęhuhụọ sụọ. ³ Onyę hụn e ri ihien ile y'e lelialę onyę ghalęni e ri ihien ile; onyę hụn a sọ nsọ ya amalę onyę hụn e ri ihien ile ikpe, makęni Osolobue a nabanhangụọ a. ⁴ Onyę k'i wu i gi a ma odibo onyę ozo ikpe? Nna a k'e ku k'o turughọ k'o turuni. Kanị o k'e turu, makęni Di-nwọnni-ęnyi k'a saeka mę n'o turu.

⁵ Onyę ohu weri ę ni uhụọhịn ohu ka nsọ a rị karị uhụọhịn ndi ozo; kanị onyę ozo weri ę ni uhụọhịn ile wu ohu. Onyę-onyę ya kwonkennmę hụn we ę ęnya. ⁶ Onyę hụn weri ę ni uhụọhịn ohu ka mkpa gi ifiri Di-nwọnni-ęnyi e mę ęriřa. Onyę hụn e ri ihien ile gi ifiri Di-nwọnni-ęnyi e ri, makęni o ye Osolobue ekele makę ihien-oriri hụ. Onyę hụn a sọni gi ifiri Di-nwọnni-ęnyi a sọ—e ye Osolobue ekele. ⁷ O nwọnni onyę ọwulę rị imę ęnyi hụn rị ni enwęn sụọ ndun; o nwonzikwoni onyę ọwulę hụn a nwunni enwęn ę sụọ. ⁸ Omeni ęnyi rị ndun, ęnyi rị ni Onyę-nwọnni-ęnyi ndun; omeni ęnyi a nwunhụn, ęnyi nwunni Onyę-nwọnni-ęnyi. Ya wu, ọsụon'a ni ęnyi rị ndun mọbu ni ęnyi nwun a nwun, ęnyi wu nke Onyę-nwọnni-ęnyi. ⁹ Onwan haịn Kraistị gi nwun, nwunguu, rizi ndun: kęni ọ hụn ụzo wuru Nna ndi rị ndun lę ndi nwunni.

¹⁰ Iyụ nwęn, kị haịn nwan i gi a ma nwęnę i imę Kraistị ikpe? Kị haịn i gi e lelįa nwęnę-i-imę-Kraistị? ęnyi ile k'e turu ihun Osolobue n'o kin ęnyi ikpe.

¹¹ Makęni ęhuhụọ-nsọ si,

“Di-nwọnni-ęnyi si,

‘Ebe o mę ezię ni m rị ndun,

onyę ọwulę k'e sekpu ni m;

onu ile k'e ku ę ni mmę wu Osolobue!’ ”

¹² Ya wu nwan ni, onyę ọwulę imę ęnyi siko d'a koni Osolobue k'o don bi.

Emękwolę Ni Ibe Ụnụ Dan

¹³ Ya wu, ni ęnyi mabehi ni nwan ibe ęnyi ikpe. Kama, ni ęnyi kwademę obi ęnyi ni ęnyi ebutokoni nwęnę ęnyi imę Kraistị omuma kpogburu mọbu bu uke che n'ę.

¹⁴ Rikę onyę nke Di-nwọnni-ęnyi wu Jesu, o we m ęnya ohunma-ohunma n'o nwoni ihien-oriri ọwulę rilęni ochan; kanị omeni ihian e weri ihien-oriri ọwulę n'o ru aru, ya wu ni ọ ru aru ebe onyę hu rị. ¹⁵ O mę nwan ni ihien y'e ri rị e ye nwęnę i nsongbu, ya wu ni y'a rizi e gi ihien-ọsusuọ e bi. Egikwolę ihien-oriri y'e ri tikpo onyę Kraistị nwunni onwun! ¹⁶ Kpanchanpukwo ęnya, amamgbę ihian a kpọ ihien-oma i eje-ęfan. ¹⁷ Makęni Ali-eze Osolobue ęlę ihien-oriri lę ihien-orira, kanị obibi Chuku cho, udon lę ighoghọ hụn Mmon-nsọ e ye. ¹⁸ Onyę ọwulę rị e gi uzoni e fe Kraistị, ihien onyę hụ a sụọ Osolobue usụọ, ndi ozo e kuzi oku ę ohunma.

¹⁹ Ni ęnyi lilima nwan e męsonmę ihien ndi hụn e wehę udon lę hụn ęnyi e gi e mę ibe ęnyi a gha ihun imę okukwe. ²⁰ Egikwolę ifiri ihien-oriri tikpo ọrun Osolobue. Ezioku-ezioku, o nwọnni ihien-oriri runi, kanị eje-ihien k'ọ wu ni ihian e ri ihien ọwulę k'e mę onyę ozo dan. ²¹ O ka mma ni y'e erini anu mọbu ra manya mọbu mę ihien ozo ọwulę hụn k'e mę nwęnę i imę Kraistị dan.

²² Ya wu, ihien ọwulę i kweri banyeni ihien ndini, ya rị ęgbata 'yu lę Osolobue. Ngozi wu nke ndi ahun ghalęni e gi ihien wę kweri n'o hughọ mma

a ma enwen we ikpe. ²³ Kani, omeni ihian gi obi-ebu e ri ihien o ri e ri, ikpe a maguo a, makeni o rinj e gi okukwe e ri e—makeni ihien owule ihian me bu ele okukwe k'o gi me e wu njo.

Isi Nke Mmisen

A Chozikwo Ni Orinmma Ndi Ozo

¹ O furu ni enyi ndi zeni ime okukwe e di ndi zeleni ebe we noleni me ohunma, ele ime ihien a suo ni enyi. ² Ni enyi e me ni ihien a suo ibe enyi hun k'a rinj we mma, keni enyi hun uzo enyi e gi me we sue ime okukwe. ³ Makeni Krajist emedeni k'o suo ya le enwen e; kama, o mehu ke Ekukwo-nsọ don ku, ebehu we de, si,

“Mkpari hu we kpari i,
mmẹ gi isi buru e.”

⁴ We de ihien ile we deye ime Ehuho-nsọ keni we gi e kuzi enyi, keni enyi hun uzo gi umẹ hun Ekukwo-nsọ a gba enyi lezi idin-ndidi wuru ndi nwon olile-nya.

⁵ Osolobue hun e ye ndidi le nkasi-obi, ya yeni onu eka e gi obi ohu e bi—k'o furu ime Krajist wu Jizosi, ⁶ keni onu ile hun uzo gi olu ohu e weheni Osolobue hun wu Nedi Di-nwonn-nyi wu Jizosi Krajist ogho.

A Nabanhan Ni Ihian Ile

⁷ A nabanhan ni nwan ibe onu ke Krajist don nabanhan unu, keni unu hun uzo e weheni Osolobue ogho. ⁸ Makeni Krajist bia d'a runni ndi Ju keni o ghosi ni Osolobue wu onye ezioku, ghahani imezu nkwa Osolobue kwe ndi nedi we kani; ⁹ o biazikwo ken'o me ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju ja Osolobue mma make omiken Osolobue. Erira ke we don de e ime Ehuho-nsọ, si,

“Makẹ ufiri e, m k'a ja i mma ebe ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju ri; m k'a bu ni efan i ebu ija-mma.”

¹⁰ O siji, “Ndi ali ndi ozo hun wuleni ndi Ju, son ni ndi nke Osolobue ghogho.”

¹¹ O siji, “Ani ndi ozo ile wuleni ndi Ju, ja ni Di-nwonn-nyi mma; ali ile, bunj n'a ebu ija-mma.”

¹² Osolobue gizi Azaya si, “Mkpogun Jese k'a puha—Onye ahun hun jenkọ d'e lihi, kima ndi ali ile; iya ke ndi wuleni ndi Ju k'e gi don enya.”

¹³ Osolobue, onye hun olile-nya gha eka a abia, ya gi ihogho le udon ile gbajun unu ke unu don ri e gi e e don enya. Y'a me e, keni unu nwe olile-nya, nwe e oda-oda, ghahani iken Mmon-nsọ.

Iken Polu Gi E De

¹⁴ Umune m, o wegwo m enya ni mma-mma jun ime unu, ni amamihiun jun ime unu, ni unu k'a sazikwo eka kuzi ibe unu. ¹⁵ Kani, o nwegho ihien ndi m ku ndun-ndun ime ehuhuo-ozini, keni m nyanhanzini unu we. M'e kushi iken make eka Osolobue hun ri ime ndun m, ¹⁶ hun o gi tume m onye a runni Kraist' wu Jizosi ime igunrun ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju. M ri nwan a run ke onye nchu-egan ghahani izisonme ozioma Osolobue. M ri a run keni ndi ani ndi ozo hun uzo wuru ihien we ye Osolobue hun Osolobue a nabanhan, oyiye Mmon-nsọ don nsọ. ¹⁷ Ya wu, o furu nwan ni m'a nyan isi banyeni ihien Jizos' Krajist gi m run ime ihien Osolobue. ¹⁸ Ekukode m ihien owule kari ihien Krajist gi m run ime igunrun ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju, hun o gi me we wuru ndi e hume ni Osolobue isi. O gi oku-onu m le ihien m run me e, ¹⁹ le iken o gi ihien-ahima le orun-atumenya kpa, lezi ghahani iken Mmon nke Osolobue—nke wu ni e zichanringwo m ozioma Krajist ghakworj Jerusalem d'e ru Ilairikom.

²⁰ Ihien m'a chokenme wu ni m'e zi ozioma ebe we keleni nutu efan Kraistj, amamgbe m'a tunyezi ebe onye ozo tunmagu. ²¹ Kama, m ri e me n'o ri ke Ehuhuo-nsọ don ku, ni,
 “Ndi we gwatuleni banyen'e k'a hun;
 ndi nutuleni banyen'e k'a ghotā.”

Polu A Tu Iroto Ijen Rom

²² Ifiri e ke m gileni sa eka bia d'a hun unu ogen ile m gi cho ni m bia.

²³ Kanj, hunni o me nwan n'o nwezini ebe hoduni m k'a no run orun azunni ile bu o mepuo ahua ole-le-ole m choma ni m bia d'a hun unu, ²⁴ a kwademegu o m ni m k'a bia m jenkoni Speni. M bu e obi ni m k'a banhan d'a hun unu m jenkoni, keni unu ye ni m eka m jenkoni ebehu—mme le unu noguu ekere.

²⁵ Kanj, m jenkō nwan Jerusalem kikenni d'e yeni ndi nke Osolobue ri ebehu eka. ²⁶ Makeni ndi kwerini risomme Azuun Masedonia le Akaya e wepuhaguobi, shiapu efo tuni ndi igbenye ri ime ndi nke Osolobue ri Jerusalem ihien. ²⁷ Uwe gi uche we me ihienni. Ezioku-ezioku, o furugho, makeni we gi ndi kwerini ri Jerusalem ugwo. Makeni, omeni ndi wuleni ndi Ju e songuo uwe wu ndi Ju keru ngozi ime-mmōn we, o furu ni ndi wuleni ndi Ju gizi ihien uwanj we nwe yeni we eka.

²⁸ M runguu ogboni, wegū ihien ile we tu ye we, m k'e jen Speni; m jenkoni a banhan m d'a hun unu. ²⁹ Ogen m'e gi bia d'a hun unu, a maringho m ni m k'e gichanrin ngozi Kraistj bia.

Polu A Rjo We Ekpere

³⁰ Umune m, m ri e gi efan Di-nwōnni-enyi wu Jizos' Kraistj le ifiri ihien-osisuo gha eka Mmōn-nsọ bia hun enyi nwe jenni ibe enyi a rjo unu ni unu son m mekenme ekpere, unu a rikokenme ni m Osolobue. ³¹ A rjo n'a n'o gba puha m eka ndi kwerileni hun ri ime ali Judia; a rjozin'a ni ndi nke Osolobue ri ime obodo Jerusalem nabanhan ihien m jenkō ebehu d'e meni we. ³² keni m gi ighoghō bia d'e kunrun unu, omeni Osolobue a choghō, e son m unu nodiguu—gi e zu iken, ndun a banzi m. ³³ Osolobue, onye hun e ye udon, ya noyeni unu ile. Ise.

Isi Nke Mmisen

Polu Ekele Ndi Ri Ichen-ichen

¹ Nabanhan ni nweñe-enyi-okpoho wu Fibi, hun wu onye ohu ime ndi-orun uka ri Senkre; o lala d'a hun onu. ² M si unu gi efan Di-nwōnni-enyi nabanhan a k'o furu ni ndi nke Osolobue a nabanhan ihian. Yeni n'e eka owule o cho ni unu yen'e, makeni ya le enwen e e yepukanj ndi bu oda eka, ke mme nwen.

³ Kele ni Prisiļa le Akwila, ndi mme le we gba a run orun Kraistj Jizosi. ⁴ Oku m te k'e gbu we. Ele mme suo ri e kele we, ke ndi uka ile risomme ali ndi wuleni ndi Ju ri e kele we. ⁵ Kelezi ni uka hun a no iwe we e zu. Kele ni ezi owu m wu Epenetosj. Iya wu onye ibuzo kwerini Kraistj ime Azuun Eshia. ⁶ Kele ni Meri, hun runkenme ni unu orun. ⁷ Kele ni Andronikosj le Juniasj, ndi Ju ibe m ke we wu, mme le we wi no unō-ngan. We wu ndi w'a gbaye ime ndi-ozī pu-ichen, uwe bu m uzō wuru ndi nke Kraistj.

⁸ Kele ni Amplayatosj, ezi nweñe m ime Di-nwōnni-enyi. ⁹ Kele ni Obanosj wu onye-orun ibe enyi ime orun Kraistj le ezi owu m wu Stakisi. ¹⁰ Kele ni Apelesj, hun we e ku oku e ohunma ime Kraistj. Kele ni ezi-le-ulo Aristobulosj.

¹¹ Kele ni Hērodionu, hun mme le iya wu onye ali ohu. Kele ni ndi hun kwerini Di-nwōnni-enyi ime ezi-le-ulo Nasisosi.

¹² Kele ni Traifina le Traifosa, ikpoho ndi hu a runkenmeni Di-nwōnni-enyi orun. Kele ni ezi owu m wu Pēsis, hun runkenmeni Di-nwōnni-enyi orun.

¹³ Kele ni Rufosi, hun Di-nwōnni-enyi hori, ya le nne e hun e me mme le enwen m ke nwa a ogen ile. ¹⁴ Kele ni Asinkritosi le Flegonu le Hemisi le Patrobasi le Hemas le umune ndi ozo ime Kraisti we ile ri ebegu. ¹⁵ Kele ni Filologusu le Julia. Kele ni Neriusu le nwene-ekpoho. Kele ni Olimpasi le ndi nke Osolobue ile hun we ile ri ebegu.

¹⁶ Dide ni ibe unu ndide ri nsọ.

Ndi aka Kraisti ile e zi ekele.

Oku Ikpaun

¹⁷ Umune m, dodo, o ri aka unu, kpachanpu ni enya make ndi e buhe nkebe, e me okukwe unu uke ebe we n'a kuzi ihien wuleni ezioku ahun ndi kuzini unu kuzi unu. Gba ni ni we oso! ¹⁸ Make ni ndi e me ihien ndini a ri e fe Nna enyi wu Kraisti; kanj we ri e fe efọ we le ihien a gunni we. W'e gi onu-oma le oku a sọ usuo e dufie ndi marinleni ihien.

¹⁹ Ihian ile a nugo ke unu don ri e hume isi. Ufiri e, efọ ri a sọ m usuo banyeni unu. M cho ni onu a wu ndi marin ihien ebe ime ihien ri mma ri, unu a wu ndi marinleni ihien ebe ime eje-ihien ri. ²⁰ O bieko Osolobue hun e ye udon a zokpuko Ekwensu ye okpuru uku unu.

Efoma Di-nwōnni-enyi wu Jizos ya noyeni unu.

²¹ Timoti, hun mme le ya wj a run orun e zi ekele unu, erira ke Lushosi donzi zi ekele unu. Jasin le Sosipata, ndi Ju ibe m, e zizi ekele unu. ²² Mme wu Tetiosi, hun de ekukwo-ozini gi efan Di-nwōnni-enyi e zi ekele unu. ²³ Gayosi, hun m ri iwe e, hun aka no iwe e e zu, e zi ekele unu. Eratosi, hun e donmeni obodoni egbo le nwene enyi wu Kwotus' e zi ekele onu.

²⁴ [Efoma Di-nwōnni-enyi wu Jizos' Kraisti, ya noyeni onu ile. Ise.]

Ojja-mma Ya rini Osolobue!

²⁵ Ojja-mma ya rini Osolobue! Iya wu onye hun k'a saeka gi ihien ri ime oziomanj m ri e zi hun we gi a masonne okwa banyeni Jesu Kristi, me unu zekenne. Oziomanj le okwanj ri e ku oku ihien-mini hun te zueri edei. ²⁶ Kanj, e wepuhago w'a nwan ifon; we ri nwan e gi ihien ndi-amuma desonne ime Ehuhuo-nsọ e me ndi ali ile a marin a; Osolobue hun ri ndun jenrin ejen ya ye iwu si we me erira, keni ndi ani ile hun uzọ kweri, gi okweri hu we kweri humen'e isi.

²⁷ Eghę, ojja-mma ya rini Osolobue! Osolobue hun ya sọ marin ihien ile! Ya rin'a jenrin ejen ghahanj Jizos' Kraisti! Ise.

Èhùhùọ-Ozi Ibugo Pọlu Dejeñni Ndi Kọrẹnti Ndi Kọrẹnti, Nke Ibugo

¹ Mmẹ wu Pọlu de Èkukwọ-ozini, mmẹ lẹ nwẹnẹ ẹnị wu Sọstẹnẹsi. Kraịstị wu Jizọsi kpọ m, tumẹ m onyẹ-ozị ẹ pu-ichẹn makẹni uche Osolobue ro. ² Ẹnyi rị e dejenni ndi uka Osolobue hun rị obodo Kọrẹnti; ndi Osolobue don nsọ ime Jesu Kristi; ndi wẹ kpọ d'a wuru ndi-nsọ. Ẹnyi rị e dejenni uwẹ lẹ ndi ile rị ebe ọwulẹ, hun a kpọku ẹfan Nna-ẹnị wu Jesu Kristi—Nna ẹnị lẹ wẹ. ³ Ẹfoma lẹ udon hun gha ẹka Osolobue Nedi ẹnị lẹ Nna ẹnị wu Jizos' Kraịstị bja ya nọyeni unu.

Ngọzi Hun Rị Imẹ Kraịstị

⁴ Ogen ile kẹ m gi e gi ifiri unu a kpanmin Osolobue, makẹ ihien ile o gi gozi onu ime Kraịstị wu Jizosị. ⁵ Makeni, ime Kraịstị, unu e nweguọ oyiye bu oda ụzọ ile—kẹ oyiye iku-oku kẹ ụdị amamihiẹn ile rị ichen-ichen—⁶ kẹ o donzi rị a puha ifon ni ozi Kraịstị e weriguọ onodi ime unu. ⁷ Ya wu, oyiye Mmon-nsọ akoni unu, kẹ unu don rị e che ọbibia Nna-ẹnị wu Jizos' Kraịstị.

⁸ Nna ẹnị wu Jizos' Kraịstị k'e mezikwọ unu turu d'e ru njendeme, makẹ unu gha e nwon nkoriani Uhuohin Nna-ẹnị wu Jesu Kristi. ⁹ Osolobue hun kpọ unu d'e son Nwa a wu Jizos' Kraịstị Nna-ẹnị meko wu onyẹ wẹ e gi don ẹnya.

Ikpe Lẹ Nkebe Imẹ Uka!

¹⁰ Umune, m gi ẹfan Nna-ẹnị wu Jesu Kristi a rịo unu, ni unu ile e kweyeni ibe unu, amangbe nkebe gha a rị ime igunrun unu, kama, ni unu e nwẹ obi ohu, a chụ ihien ohu.

¹¹ Umune m, m rị e ku onwan makeni ndi hu ime ndi ikpun-ulo Klo a gwaole m ni ikpe lẹ nkebe rị ime igunrun unu.

¹² Ikpe lẹ nkebe m rị e ku wu ni ndi hu ime unu rị a si, “Pọlu kẹ m'e son;” ndi hu si “Apolosi kẹ m'e son;” ndi hu si, “Kefasi wu Pita kẹ m'e son;” ndi hu si, “Kraịstị kẹ m'e son.”

¹³ Kraịstị kebe ekebe? Pọlu ya nwunni unu onwun? Ra ẹfan Pọlu kẹ wẹ gi me unu mirin-Chuku?

¹⁴ A kpanminkwọ m Osolobue n'o nwonni onyẹ m me mirin-Chuku ime unu mmanị Krisposi lẹ Gayosi—¹⁵ ya wu, o nwonni onyẹ ọwulẹ k'a si ni wẹ gi ẹfan m me unu mirin-Chuku. ¹⁶ (Egheẹ, e meghozikwọ m ndi ikpun-ulo Stefanasi mirin-Chuku. Wezuka ndini, anyanzanini m kẹ o nwongho onyẹ ozo m me mirin-Chuku) ¹⁷ Makeni, ẹlẹ mirin-Chuku kẹ Kraịstị zi m d'e me; kama, o zi m d'e zi ozioma; ẹlẹ nke onyẹ ma donye oku, amangbe o no kẹ si ẹlẹzi ikẹn gha onwun Kraịstị welua enwen ẹ alị nwun elu obe kẹ wẹ gi a run a.

Kraịstị Wu Iken Lẹ Amamihiẹn Osolobue

¹⁸ Makeni, ozi banyeni onwun Kraịstị nwun elu obe wu ihien nzuzu ebe ndi lako ntikpo rị; kanị ebe ẹnị ndi Osolobue rị a zuopuha rị, ikẹn Osolobue k'o wu. ¹⁹ Makeni Èhùhùọ-nsọ si, “M k'e wiwi amamihiẹn ndi marin ihien; m k'e budan akọ-lẹ-uche ndi nwon uche.”

²⁰ Elebe ke onye hu marin ihien ri? Elebe ke oka-ehuhuo ri? Elebe ke onye hun kacharin ali-oku amarin ri? Osolobue e meguoni ni amamihiyen uwanj wuru ihien nzuzu?! ²¹ Makeni, ebe o me ni uwa asani eka gi amamihiyen we marin Osolobue ebe o no gi amamihiyen e e me ihien, o suo Osolobue n'o gi nzuzu ri ozi enyi ri e zi zuopuha ndi hun kwerini.

²² Ndi Ju si we k'a hunriri orun-atumenya pu-ichen we kebe kweri; ndi elu Griki si mmani ya le amamihiyen we dangbama, ekweriko we. ²³ Kani enyi hu e zisonme ozi Kraisti hun we gi obe kpoqbu: ebe ndi Ju ri, ihien atu-nya we e lenja a kpoqburu ro; ebe ndi wuleni ndi Ju ri nzuzu ro. ²⁴ Kani, nke ndi Osolobue kpo, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju, Kraisti wu iken Osolobue le amamihiyen Osolobue. ²⁵ Makeni, "nzuzu" nwen gha eka Osolobue bia ka amamihiyen ihian; "ndun-ogugu" nwen gha eka Osolobue bia ka iken ihian.

²⁶ Umune m, lekpo ni ihien unu wusunme ogen Osolobue gi kpo unu: ndi bu oda ime unu ele ndi uwa a kpo ndi marin ihien; ndi bu oda ele ndi-uku; ndi bu oda ele umu-nze. ²⁷ Kama, Osolobue hori ihien ndi ahun wu nzuzu enya uwa, keni o gi we gbe ifenren ye ndi marin ihien ihun; o hori ihien ndi hun zeleni, keni o gi we gbe ifenren ye ndi zeni ihun. ²⁸ Osolobue hori ihien ndi hu lua ali, hun w'e lenja elu uwanj, le ihien ndi hu nwonleni ihien we wu ime uwanj, keni o gi we wetu ihien ndi hu ri mkpa ali. ²⁹ Osolobue me erira make onye owule gha a nyann'a isi. ³⁰ Osolobue me unu gi nwan ri ime Kraisti wu Jizosi e bi. O meguo Kraisti wuru amamihiyen enyi—amamihiyen hun gha eka Osolobue bia, makei Kraisti k'o gi me enyi wuru ndi ri ochan, don enyi nsọ, gbafuha enyi. ³¹ Erira ke Osolobue gi me n'o ri ke Ehuho-nsọ don ku, si, "Onye owule k'a nyan isi, ya gi ihien Di-nwonni-enyi me suo nyan isi."

Isi Nke Ebuo

Iken Osolobue, Ele Amamihiyen Ihian

¹ Umune m, ogen m gi bia d'e zi unu ozi Osolobue, ekuni m oku ke onye ma ku, ekuni m nke ndi marin ehuhuo mobu ndi wakenme enya. ² Makeni m kwademe obi m ni ekuko m ihien ozo, emeko m oku ihien ozo owule ime igunrun unu wezuka Jesu Kristi leni we kpoqbu ya wu Jesu Kristi elu obe. ³ M bi ke onye nwele ni ihien o wu ogen ahun, a kpachanpu enya ohunma-ohunma, e gi ehụ-omuma-nni e bi. ⁴ Ebe m no e ku oku le ebe m no gwa unu oku-Chuku, ekuni m ke ndi marin ihien, ekuni m hun k'a suo ihian usuo ntin, o kweyeni m. Kama, m hu e ku, a ghosi unu ni eka Mmon-nsọ le iken e ri a. ⁵ M me erira keni unu gi ifiri iken le eka Osolobue rin'a kweri, sonme Jesu, ele ifiri amamihiyen ihian.

Amamihiyen Osolobue

⁶ Kani, enyi e ku oku rike ndi marin ihien ebe ndi ka-ehu ime okukwe ri, kani ele amamihiyen eluni—mobu nke ndi ri a ki ogenni hun lakoi iwi. ⁷ Mba, enyi ri e ku oku amamihiyen Osolobue, ya wu, ihien ahun mini hun Osolobue kwademe n'o d'e kede uwa n'o k'e gi e ye enyi ogho. ⁸ Ime ndi ri a ki uwanj, o nwonni hun ghota ihien ni; makeni, omeni we te ghota a, we e ke kpoqbu Nna nwe ogho ile. ⁹ Kani, nọke ke Ehuho-nsọ don ku,

"Enya ahuntuni,
ntin anuntuni,
ihian erotuni
ihien Osolobue kwademe ni
ndi o nwe ihien-osusuo we."

¹⁰ Chuku a ghosiguo enyi ihien ndini ghanani Mmon-nsọ a. Makeni, Mmon-nsọ a maringuo ihien ile, ke ihien nzuzue ri Osolobue obi.

¹¹ Onye marin ihien ile ihian ri e ro wezuka mmon ri ime e? Eriira k'o gizi wuru n'o nwonni onye marin obi Osolobue mmani Mmon Osolobue. ¹² Bu ele mmon nke unani ke enyi nwehen, kanj ya wu Mmon hun gha ebe Osolobue ri bia, keni enyi hun uzọ marin ihien ile hun Osolobue shiapu efo ye enyi ofe.

¹³ Ihien ndini we Osolobue ye enyi ke enyi e ku nwan; enyi ara gi oku we gi amamihien ihian kuzi enyi ku we, kama, enyi e gi oku Mmon-nsọ kuzi enyi e ku we; e gi oku gha eka Mmon-nsọ bia a kowa ihien ime-mmom hun gha eka Mmon-nsọ bia.

¹⁴ Onye hun nwonleni Mmon-nsọ ara nabanhan ihien gha eka Mmon Osolobue bia, makeni we wu ihien nzuzu ebe o ri. O saeka ghota we, makeni Mmon-nsọ suo e me ihian a ghoha we. ¹⁵ Onye nwon Mmon-nsọ a ghotachanrin ke ihien ile no, kanj o nwonni onye hun a saeka a ghota ya le enwen e. ¹⁶ Ya ke Ehuho-nsọ gi si,

“Onye marin obi Di-nwonni-enyi?

Onye k'e ri-eka dun a odun?”

Kanj, enyi e nwongho obi Kraisti hun enyi gi a marin obi Di-nwonni-enyi.

Isi Nke Eto

Ndi-uka Ri A Zuo Eka-nke!

¹ Umue, asani m eka gwa unu oku ke ndi nwe Mmon-nsọ; kama, m gwa unu oku ke ihian mmaka, leke ndi wu umu-ndu ime Kraisti. ² Eran ke m ye unu, ele ihien-oriri zeni; makeni unu e runi ogo e ri ihien-oriri zeni. Unu e ke rukwo nwan ogo e ri n'e, ³ makeni echen ke unu rikwo e bi ke ndi nwonleni Mmon-nsọ, ke ihian-mmaka. Eghoe, ebe o me ni enya-ufu le ikpe ri ime igunrun unu, unu anoni ke ndi nwonleni Mmon-nsọ? Ele agungun ihian-mmaka ke unu ri a gun? ⁴ Omeni ihian a si, “Polu ke m'e son;” ibe e si, “Apolosi ke m'e son,” ele unu no nwan ke ihian-mmaka? ⁵ Ki Apolosi wude? Ki Polu wude? Ndi-idibo unu gha eka we kweri ke we wuhu—onye-onye ime we runhu ogbo Di-nwonni-enyi ye e run: ⁶ mme kun; Apolosi gba a mirin; kanj, Osolobue wu onye me e sue. ⁷ Ya wu ni, ke onye hun kunj ke onye hun gba mirin e nwon ihien o wu—Osolobue suo, hun e me e e sue, iya ri mkpa. ⁸ Onye hun kunj le onye hun gba mirin bu ihien ohu obi a run. Onye-onye k'a narin ugwo a k'o don run. ⁹ Makeni, ndi-orun Osolobue ke enyi wu; enyi ri a rungbama. Unu wu ugbo Osolobue, unu Osolobue ri a tun. ¹⁰ Ghahani eka Osolobue hun ri ime ndun m, e gbeguo m iyeto noka okaa-ulo; onye ozọ ri nwan a tunye elu e. Onye-onye kpachanpukwo enya k'o don a tunye elu iyeto ahun.

¹¹ Makeni onwonni onye owule k'a sa eka gbe iyeto ozọ kari hun rini, hun wu Jesu Kristi.

¹² Ke goru ke ihian gi ri a tunye enu iyeto hu-o, ke ola-o, ke omuma ndi hun a koni-o, ke osisi-o, ke irurue-okponkun-o, ke achara-okponkun-o— ¹³ ke orun ihian no jenko d'a puha ifon, makeni Uhuohin hu lalani jenko d'e wepuha a ifon: we k'e gi okun ghosi k'o ri; okun hu k'e lele ke orun onye-onye run ri. ¹⁴ Omeni ihien ihian run turuhukwo, o k'a narin ugwo-orun a. ¹⁵ Kanj, o dunpu okun, ihien siko d'e hunahin onye ahun, kanj ya le enwen e k'e nwon nzuppuha, bu o k'a no ke onye we gha ime okun lofuha.

¹⁶ Unu amarin ni unu wu Ulo-nsọ Osolobue?! Unu a marin ni Mmon Osolobue bi ime unu?! ¹⁷ Onye owule meru Ulo-nsọ Osolobue, Osolobue k'e tikpo a, makeni Ulo-nsọ Osolobue ri nsọ—bu 'ya wu Ulo-nsọ ke unu wu.

18 Edufiękwọlę ni enwęn unu! Omeni unu ri e ro ni onu marin ihien ime unani, wurukwo ni ndi-nzuzu, keni onu wuru ndi marin ihien nke-esi. 19 Make ni, amamihięn unani wu nzuzu enya Osolobue. Ya me Ehuhuo-nsog si,

“O nwundon ndi marin ihien
ime ero we.”

20 Ehuhuo-nsog siji,

“Di-nwonni-enya a maringwo
ni iroro ndi marin ihien
wu ihien olal'iji.”

21 Ya wu, egizile ni nwan ihian a nyan isi, make ni ihien ile wu nke unu. 22 ke Polu-o, ke Apolosi-o, ke Kefasi wu Pita-o, ke uwa ile-o; ke ndun-o, ke onwun-o; ke ihien ri ogenni-o, ke ihien ri ihun-o, we ile wu nke unu; 23 unu wu nke Kraisti; Kraisti wu nke Osolobue.

Isi Nke Eto

Ndi-orun Kristi

1 Ya wu, o furu ni ihian e weri enyi ke ndi-idibo le ndi-orun Kraisti le ndi we busonme ihien-mini banyeni Osolobue che eka. 2 Ihien w'a cho eka onye we bu ihien che eka wu k'o furugho onye we gi e don enya. 3 O me nke m, o nweken i ihien o wu ebe m ri ni unu mọbu ogwa ihian-mmaka owule ri e kin m ikpe; m'a ra kinde enwen m ikpe enina. 4 Ezie, obi m ri ochan—o nwonni eje-ihien m marin m me. Kani, ohun aghosini ni o nwonni eje-ihien m me; Di-nwonni-enyi ya e kin m ikpe. 5 Ya wu, eke hanle ni enen ebe ogen keleni ru. Cheriguu ni ni Di-nwonni-enyi bia. O jenko d'e wepuha ihien zueri ime ishi ifon. O k'e kpuchanrin ihien ri obi onye owule oghe. Ogen hu, onye owule a narin ojijamma run'e eka Osolobue.

6 Umune m, e gigu m mme le Apolosi kowa ihien ndini ile make oninmma unu, keni unu munarin enyi ali oku ahun hun si, “Emeghatele ihien we de ime Ekwkw-nsog,” make unu gha e gi onye ohu a nyan isi, e lenia ibe e.

7 Onye gwa i ni ihien ri ichen ri egbata 'yu le ibe i? Kini k'i nwon hun Osolobue yeleni i? Omeni o ye y'e e ye, ki i ri e gin'e a nyan isi nọke si ele ihien we ye i e ye ro?

8 Unu e me ke si efo e junguole unu! Unu e me ke si unu e higuole odafin! Unu e me ke si unu e henringuole ndi-nze, bu eka enyi aria! Ko ri m, unu e henringuole ndi-nze nke-esi, keni enyi son unu ki! 9 Make ni, o ri m ke si Osolobue e wegwo enyi wu ndi-oz i pu-ichen che azuun, leke ndi we ma ikpe onwun we dupuko d'e gbu idenya ihian ile. Make ni, enyi a wurugwo ihien uwa ile a gba ile, ke ndi mmom-oz i ke ihian. 10 Enyi wu ndi nzuzu make Kraisti, kani unu a marinka ihien ime Kraisti! Enyi ri anunua, kani unu ze e ze! We hu a gbaye unu, kani we hu e lelja enyi! 11 Echen ke egun ihien-oriri le ihien-orira a gunkwo nwan enyi; ekwa ara zu enyi ukun; w'e meshi enyi iken; ulo aria. 12 Eka enyi ke enyi gi a luru d'e ru ni eh u a gboro enyi. We kpari enyi, enyi a gozi we; we kpokpo enyi, enyi e din e; 13 we kutọ enyi, enyi e gi onu-oma son we; enya uwa, enyi e henringwo efifia mmaka le unyin w'a chanpu—d'e rukwo tanni.

14 Ari m e de ihienni keni ifenren me unu, kama, m gi e a dun onu odun nọke umu m ri m obi. 15 Eghęę, o sọ n'a ni onu nwon ndi-ndu nnu-uku ole-le-ole ime Kraisti, unu e nwe ned i bu oda, make ni m henrin ned i unu ime Kraisti wu Jizosi—ghahani ozioma m zi unu. 16 Ifiri e, m ri nwan a dun unu odun: kinrin ni m nwan. 17 Ya hain m gi zilani unu Timoti, ezi nwa m, hun m gi e don enya ime

Onyẹ-nwọnni-ẹnyi. O k'a nyanhan nị ụnụ kẹ m'e mę ihien ime Kraịstị, nyanhan nị ụnụ ya kẹ m'a kuzi ẹ ime ụka ile rị ebe ile.

¹⁸ Ndị hụ ime ụnụ a pachemęguọ nwan makęni wę rị e ro nị abiakọ m. ¹⁹ Kanị m lala ẹgwa, omęni Di-nwọnni-ẹnyi a chọghọ. M bja, a hụn m ikęn ndinị rị a pacheni nwọn, ẹlẹ oku-ọnụ wę sụọ. ²⁰ Makęni, Ali-eze Osolobue ẹlẹ oku-ọnụ oku-ọnụ, ikęn kẹ wę gi a marin a. ²¹ Elee hụn ka ụnụ mma? Nị m wẹhẹ mkpịnsin ra nị m gi ihien-ọsusuọ lẹ ẹka-anunua bja?

Isi Nke Isen

Onyẹ Ụka Ghereni

¹ E kughode w'a nị ughere rị ime igunrun ụnụ, ụdi hụn ndi a ru a mmọn ghaleni a gherede—ebe okennyę nọ na nedi ẹ nwunye! ² Bụ ụnụ hụ a honron! Ẹlẹ ezigbo ẹkwan nkę ụnụ a kwanma, chupụ onyẹ ahun mę ihienni ime igunrun ọnụ?!

³ Ya wụ, ọsụn'a nị arị m ebẹhụ ụnụ rị elee-m, elee-i, m hụ a ime-mmọn; a hangbuguole m okennyę mę ihienni enen rike si m hụ ebẹhụ. ⁴ Ụnụ gihụ ẹfan Nna ẹnyi wụ Jizosi gbakikome—mme nwęn k'a rizi ebẹhụ ime-mmọn, ikęn Nna ẹnyi wụ Jizosi k'a rizikwo ebẹh— ⁵ ụnụ e we onyeni che ẹka Ekwensu nị wę hụn ụzọ tikpo ẹhụ a, keni mmọn a hụn ụzọ nwọn nzuopuha Uhuohin Nna ẹnyi wụ Jesu Kristi. ⁶ Isi ụnụ rị a nyan arị mma! Ụnụ amarin nị wę buchehụ ẹkere yisti, ọ ghaghama ogbe hụ ile wę gi e męmę brędi, fuchanrin a? ⁷ Wepu nị nwan yisti akan, keni ụnụ wuru ogbe ohun yisti rileni—hun ụnụ wụ nke-esi. Makęni e gbuguọ wę Kraịstị wụ Ebulu-nghafe ẹnyi, gi ẹ chụ ẹjan Mmemme-Nghafe. ⁸ Ya wụ, nị ẹnyi gi nwan brędi hụ yisti rileni, hūn wụ ishlapu-efo lẹ ezioku, mę ya wụ mmemme, ẹlẹ yisti akan hūn wụ iwe lẹ eje-obibi.

⁹ E deguọ nị m ụnụ ẹhuhuọ-ozu mbu, si ụnụ lẹ ndi-ughere emekole. ¹⁰ Ẹlekwo ndi uwanị kwerileni hūn a ghereni mobu ndi ẹnya-uku mobu ndi a tunarin ihian ihien wę mobu ndi a ru a mmọn kę m rị e ku. Omęni uwę kę m te rị e ku, ya wụ nị ụnụ k'a gha ime uwanị pu. ¹¹ Kanị, m rị nwan e deni ụnụ, a si ụnụ esonlẹ onyẹ ọwulę kpọ enwęn ẹ onyẹ-kwerini meko, omęni ọ gherę aghere mobu nị o nwę ẹnya-uku mobu nị ọ ru a-mmọn mobu nị ọ kpari ihian, a kpọ iyi mobu nị ọ ra manya a tu, mobu nị ọ tunarin ihian ihien ẹ. Ụnụ lẹ ụdi ihian nọ ẹrira erigbamadele. ¹² Elee hūn biri mme lẹ ihanni ndi rị ogbe enen? Ẹlẹ ndi rị ime ụka kę ụnụ k'a hannị enen? ¹³ Osolobue ya nwę kin ndi rị ogbe ikpe: “Chupụ nị nwan eje-ihian hū ime igunrun ụnụ.*”

Isi Nke Isin

Ewejenle Ndị Ụka Ibe I Ogwa

¹ Onyẹ ọwulę rị ime ụnụ hūn ya lẹ ibe ẹ rị e se oku, o ru egun a nị a we oku ahun jen ẹka ndi kwerileni, hūn nkę o gi jęnburu ndi kwerini? ² Ụnụ a marin nị ndi-kwerini, ya wụ ndi-nso, jęnkọ d'a hannị uwa enen? Omęni ọnụ k'e kin uwa ikpe, kị wunị ọnụ a saeka donzi oku męhụ ẹkere? ³ Ụnụ amarin nị ẹnyi jęnkọ d'e kin ndi mmọn-ozu ikpe? O rị wuzi ikpe mmaka rị ime uwanị! ⁴ O mę nwan nị ụnụ nwọn ikpe nọ ẹrira, kị ụnụ e bun'ẹ e jenni ndi hūn oku rị ime ụka gbasharileni? ⁵ M rị e ku ihienni keni ifenren mę ụnụ! Ya wụ nị o nwọnni onyẹ marin ihien ime ụnụ, hūn k'a s'eka donzi oku rị ẹgbata ndi-kwerini— ⁶ hūn onyẹ kwerini gi e wejen ibe ẹ ẹka ndi-kwerileni?!

* Isi Nke Isen:13 Ditoronmi 17.7

⁷ Ezie, nị ikpe rịde ime ịgunrun unu ghosị nị e merichanringuole we unu. Ibe i me i njo, y'a ra wefu ęnya? We megbu i, y'a ra gba nkintin? ⁸ Hun nke unu e gi me erira, unu le enwen unu hu e mede ibe unu eje-ihien, e megbude we—ke ndi-uka ibe unu!

⁹ Unu a marin nị ndi e me eje-ihien abanyeko Ali-eze Osolobue? Anikwole ni we dufie unu! Ndi-ughere le ndi a ru-a-mmón (*ndi e fe ihien ozo*) le ndi hun a zo-uku-eye-ofia le ndi a na nwunye ihian le ikennyee hun ikennyee ibe we a gba le ikennyee hun a gba ikennyee ndi ahun, le ¹⁰ ndi-ohin le ndi ęnya-uku le ndi-manya le ndi a kpari ihian, a kpo iyi le ndi a tunarin ihian ihien e abanyeko Ali-eze Osolobue. ¹¹ Ihien ndini ke ndi hu ime unu te wu, kanị Osolobue no chanchan unu; o no don unu nso; o no gi ifiri efan Jizos' Kraisti wu Nna ęnyi kuni unu ohunma ghahani Mmon Osolobue ęnyi.

Gba Nị Nị Ughere Oso

¹² “M nwon iken me ihien owule m cho ni m me”—kanị, ele ihien ile e ye ęka. “M nwon iken me ihien owule m cho ni m me”—kanị emeko m igbon ihien owule. ¹³ “Ihien-oriri wu nke efo; efo wu nke ihien-oriri.” Kanị, Osolobue k'e tikpo we ębuo.

Ęhu ele nke ughere, kanị, nke Di-nwónni-ęnyi ro; Di-nwónni-ęnyi wuzikwo nke ęhu. ¹⁴ Osolobue gi iken e gha onwun weli Onye-nwónni-ęnyi; o k'e welizikwo ęnyi nwen. ¹⁵ Unu amarin nị ęhu unu wuchanrin mkpamkpa ęhu Kraisti? Nị m gi nwan mkpamkpa ęhu Kraisti henrin mkpamkpa ęhu igbaraja? O meko! ¹⁶ Unu amarin nị onye ya le igbaraja gba ranhin le igbaraja e henringuo ęhu ohu? Makeni, ime Ehuhuo-nso, we si, “We ębuo e henrin ęhu ohu.” ¹⁷ Kanị, onye hun we enwen e cheni Di-nwónni-ęnyi le Di-nwónni-ęnyi e henringuo ohu ime-mmón. ¹⁸ Gbakwo nị nị ughere oso! Njo ndi ozo ile ihian e me ele ime ęhu, kanị, onye hun ghereni me ęhu a njo. ¹⁹ Ra unu amarinde nị ęhu unu wu Ulo-nso Mmon-nso hun ri ime unu. *Mmon-nso* hun unu gha ęka Osolobue nwónhen, nị ele unu nwón enwen unu? ²⁰ We non unu e non. E gi ni nwan ęhu unu e ye Osolobue ogho.

Isi Nke Ɛsa

¹ Nị ęnyi leban nwan ihien ndi hu unu de ęnya.

Olulu Di-le-nwunye

“O hugho mma omeni okennyee ebuni uku tukwasị okpoho.” ² Kanị, makeni ughere jun uzo ile, okennyee owule ya luru nwunye; okpoho owule ya luru di. ³ Di k'a gha e me ni nwunye e ihien run'e ime olulu di-le-nwunye; nwunye ya e mezikwo nị di e erira. ⁴ Makeni, ele nwunye k'e ku ihien o k'e gi ęhu a me, di e nwe ku; erirazikwo, ele di k'e ku ihien o k'e gi ęhu a me, nwunye e nwe ku. ⁵ Egile ni ęhu unu a jo ibe unu efo, mmani unu kwerigbama ni unu ye efe ekerę ogen, keni onu hun uzo bu enwen onu che ime ekpere. Omegu, onu a nogbamazi, amangbe Ekwensu a nwan onu, makeni unu a saeka kwondonsom enwen unu. ⁶ Kanị m rihu e ku e no nị me, ele iwu ke m ri e ye; ⁷ k'o ri m, ihian ile ri ke mme. Kanị, onye-onye nwón oyiyee nke e, hun gha ęka Osolobue bja—hunni nwe nke e, hunni nwe nke e.

⁸ Nke ndi keleni lu le ndi hun di we mobu nwunye we nwun, m si we n'o hugho mma nị we nodi nke we—noke mme. ⁹ Kanị, omeni asako we ęka kwondon enwen we, we luru—makeni o ka mma nị ihian luru di mobu nwunye kari nị ęgun ime-mgba hu e gbu e.

¹⁰ Nke ndi luguni, iwu m ri e ye we wu onwan (kanj ele mme ri e ye we ya, Di-nwonna-enyi ro): nwunye ajukwole di e mobu kpechan a. ¹¹ (Kanj o ju di e to mobu kpechan a, y'a lule onye ozo. Hun nke o gi luru onye ozo, ya le di e suokin.)

Di e kpechankwole nwunye e mobu ju a.

¹² Nke ndi ozo, lee ihien m si we me (mme ri e ku onwan, ele Di-nwonna-enyi): omeni okennye wu onye itu-Kraisti nwon nwunye hun kwerileni ni Kraisti, bu nwunye e e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechan'l'a mobu ju a.

¹³ Omeni okpoho wu onye itu-Kraisti nwon di hun kwerileni ni Kraisti, bu di e e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechan'l'a mobu ju a. ¹⁴ Makeni di hun kwerileni ni Kraisti a wuruole onye we don nso make ifiri nwunye e *hun kwerini Kraisti*; nwunye hun kwerileni a wuruwole onye we don nso make ifiri di e hun kwerini. Omeni ele erira, umu unu e ke ri nso, kanj we hu nwan nso.

¹⁵ Kanj omeni hun kwerileni ni Kraisti a ju hun kwerini Kraisti, ya ri erira. O ri erira, o nwonna iwu gi hun kwerini, makeni udon ke Osolobue kpọ ni enyi.

¹⁶ Nwunye, y'a maringho ke aka i ke w'a gha zuopuha di i? Di, y'a maringho ke aka i ke w'a gha zuopuha nwunye i?

Nodi Onodi I Ri Ke Osolobue Kpo I

¹⁷ K'osileri, onye-onye ya bime obibi Di-nwonna-enyi keye e; we nodi ke we no ogen Osolobue gi kpọ we; ebe okuni ri, onwan ke m'a kuzi ime aka Kraisti ile.

¹⁸ Omeni ihian a kwaguo ugun ni Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraisti, y'a chokwole n'o wepu apa ugun o kwa; omeni ihian akwanj ugun ni Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraisti, y'a chole n'o kwa ugun. ¹⁹ Ikwa-ugun enwonna ihien o wu; akwanj-ugun enwonna ihien o wu; ihien ri mkpa wu ime ihien Osolobue ku. ²⁰ Onye-onye ya nodi onodi o ri ogen Chuku gi kpobanhan a. ²¹ I wu igbon ogen o gi kpobanhan i? Anile ohun songbu i; kanj omeni y'a hun uzo y'e gi weri enwen i, ye e weri enwen i. ²² Makeni, omeni ihian wu igbon ogen we gi kpobanhan a ime Di-nwonna-enyi, onye weriguu enwen e k'o wu ime Di-nwonna-enyi. Erirazi kwọ, onye hun wuleni igbon ogen we gi kpobanhan a wu nwan igbon Kraisti. ²³ Osolobue non unu enon; awurulenigbon ihian.

²⁴ Umune m, nodi ni nwan onodi owule unu ri ogen Osolobue gi kpobanhan unu e fe Osolobue.

Ndi Nwonleni Di Mobu Nwunye

²⁵ Ni enyi ku nwan nke ndi luleni di mobu nwunye. O nwonna ihien Di-nwonna-enyi si m ku banyeni onwan, kanj m ri e ku uche m, nọke onye furu we gi e don enya ghahanj efoma Di-nwonna-enyi. ²⁶ Ke ihien ri ogeni, e rogho m'a n'o furu ni unu nodi ke unu no.

²⁷ Omeni i nwon nwunye, achole ni ju a mobu kpechan a; omeni y'e nwonna nwunye, achole ni luru. ²⁸ Kanj, i luru nwunye, y'e meni njo; okpoho keleni lu di luru di, o meni njo.

Kanj, ndi luni jenko d'e nwon nsongbu ime ndunni—nsongbu ahun ke m choko ni m napu unu. ²⁹ Umune m, ihien m gi e e ku wu ni ogen hodunj ehizini; gha kikenni jenme, ndi hun nwonde nwunye we bime nọke si enwon we; ³⁰ ndi ri a kwanni, we bime nọke si a ri we a kwan; ndi ri a ghoghoni we bime nọke si a ri we a ghoghoni; ndi hun e nonni, we bime nọke si o nwonna ihien we nwe; ³¹ ndi hun gi ihien uwa e bi, we ewerile e ke si o rika mkpa, w'e gile e don-nya. E bi ni erira makeni unani ri ogeni ghafeko aghafeko.

³² Achonị m nị unu e rogbu enwen unu. Okennyē hun gilēni nwunye e ro ihien Di-nwōnni-enyi, o ro k'o don me ihien efo gi a suo Di-nwōnni-enyi usuo. ³³ Kanị onye hun nwon nwunye e ro ihien uwa, o ro k'o don me ihien efo gi a suo nwunye e usuo—³⁴ erira ke obi e e kebe. Okpoho mobu nwa-agbọo hun nwōnleni di e ro ihien Di-nwōnni-enyi, o ro k'o don donmēchanrīn ehū a lē mmōn a nsọ; kanị okpoho hun nwon di e ro ihien uwa, o ro ke o don me ihien efo gi a suo di e usuo. ³⁵ M rị e ku ihienni keni o rị nị unu mma, eļe ni m gi e gbondon unu, kanị, keni unu hun ụzọ bi k'o furu, buchanrīn obi unu che ebe Di-nwōnni-enyi rị.

³⁶ Kanị, omēni ihian rị e ro ni o rīnị e memē onye hun wē ebuo kuto nị wē k'a lū ohunma, bu o temēguo hun okpoho mobu nị hun okennyē a sakozī ẹka din—o rī hun okennyē nị wē luma, ya me ihien hū o cho, wē luma, eļe njo.

³⁷ Kanị onye hun kwademēguu obi e n'o luko, n'o luko okpoho hū ya lē iya kuto, bu o rīnị a dū a n'o luma a—kama, o hū a sa ẹka e kwōndon enwen e—onye ahun e mēghozikwo ohunma omēni o lunị. ³⁸ Ya wu, onye hun lunị me ihien rī ma, kanị onye hun lulēni me ihien ka mma.

³⁹ Okpoho nwon di k'a lūriri di e, ka si a me ni di e ahun hū ndun. Kanị di e nwunhun, o nwon ikēn luru onye suo n'a—ka si a me ni onye nke Di-nwōnni-enyi k'o nurun. ⁴⁰ O me uche m, o nodi k'o rī, ya ke o k'a ka a mma. Onwan wu uche m,—kanị e rogho m'a nị mmē lē enwen m nwonzikwo Mmōn Osolobue.

Isi Nke Ɛsatọ

Ihien-oriri Wē Gi Rua Mmōn

1 Nị enyi ku nwan nke ihien-oriri wē gi rua mmōn.

Enyi a marīngho nị, “Enyi ile marīn ihien” bu imarīn-ihien e me ihian a honrōn mmaka, kanị, ihien-qsusuo ke wē gi e me ihian e sue hun wu usue nke-esi.

² Onye owule rị e ro nị o nwongho ihien o marīn eke marīn ihien o furu n'o marīn. ³ Kanị, onye hun nwe ihien-qsusuo jenni Osolobue, ya wu onye Osolobue marīn.

⁴ O me nwan nke iri ihien-oriri wē gi rua mmōn, enyi a marīngho nị, ime uwa ile, o nwonni ihien mmōn wē kpū akpū mobu hun wē koma wu, enyi a marīnghozī nị Chuku ohu suo rī—ozọ a rī a. ⁵ Ikēnkwo o nwongho ihien ndi w'e fe nọke si wē wu Chuku bu eļe wē Chuku—ke ndi rī elu-igwee ke ndi rī elu uwa. (Ezioku-ezioku, mmōn w'e fe barahī a barahī; ndi w'a kpo “nna” barahīzikwo a barahī.) ⁶ Kanị, nke enyi wu nị Chuku ohu suo rī; iya wu Nedi enyi; ihien ile gha ẹka a a-bia; iya ke enyi rī a rī nị ndun. Nna ohu rizi, ya wu Jesu Kristi; Osolobue ke ihien ile ghahan'a; enyi rī a rī ghahan'a.

⁷ Kanị, eļe ihian ile nwe amamihienni. Makeni, o nwegho ndi o me ni iruammon a mumarīngu, nkesinị, wē rihu ihien-oriri wē gi rua mmōn, e weri wē ke ihien wē gi rua mmōn, obi wē a ru, gbume wē mgbu—makeni obi wē ezeni.

⁸ Bu ihien-oriri ara me enyi nochime Osolobue: eļe enyi ka njo omēni enyi erini, eļe enyi ka mma omēni enyi rī.

⁹ Ya wu, kpachanfu nị nwan enya amamgbe unu e memē nị onu e weriguo enwen onu, meghafe e oken, o henrin ihien umunē onu zeleni k'a kpoqburu.

¹⁰ Makeni, omēni onye nke Kraistini, hun obi e zeleni, a hun iyu, hun si n'i marīn ihien, ebe i rī ulo-mmōn e ri ihien-oriri, o kpokinko obi ri ihien-oriri wē gi rua mmōn? ¹¹ Ya wu, onyeni zeleni, onye itu-Kraistī ibe i, hun Kraistī gi ifiri e nwun, e gi ifiri “amamihien i ni” na iwi. ¹² Unu gha e me umunē unu njo

enina, a han we e me ihien obi we zeleni gi a rusonme, Kraistị ke unu ri e me njo.

¹³ Ya wu, omeni ihien m'e ri k'e me nwenem danye ime njo, erikozi manun ahun m'e ri, amangbe m'e me nwenem dan.

Isi Nke Itenei

Ihien Ru Onye-ozu Pu-ichen

¹ Ele mme nwon enwen m? Ele onye-ozu pu-ichen ke m wu? Ahunni m Jesu wu Nna enyi? Unu ele ihien m runpuha ime orun m ri a runni Di-nwonni-enyi?

² Osun'a ni ele m onye-ozu pu-ichen enya ndi ozo, m wu onye-ozu pu-ichen ebe unu ri! Ni unu ri ime Onye-nwonni-enyi a ghosiguo ni m wu onye-ozu pu-ichen ime Di-nwonni-enyi.

³ Ihienni ke m ri a za ndi hun ri e kin m ikpe.

⁴ Enyi eruni ndi we k'e yeriri ihien-oriri le ihien-orira? ⁵ Enyi enwe iken iluru onye kwerini keni enyi le iya a wihunme—leke ke ndi-ozu pu-ichen ndi ozo le umune Onye-nwonni-enyi le Kefasi (wu Pita) don e me? ⁶ Ra we memeni mme le Banabasi suo ya ni enyi k'e giriri aka enyi nurun ihien enyi e gi e bi? ⁷ Elee onye-agma gi ihien e a lu agha? Onye a run ugbo vaini hun ghaleni e ri mkpuru gha ime e puha? Onye e du anu hun ghaleni a ra mirin-eran we gha anu hu wepuha?

⁸ M ride nwan e ku ihienni noke ihian mmaka ra? Ele enina ke Iwu Osolobue ku e? ⁹ Ime Iwu Mozizi, we de si, "Ekenmele oken-efin onu o gha a zopuha mkpuru oka-witi." Efin ke Osolobue ride e ro ra? ¹⁰ Ele ifiri enyi k'o gi ku e? Iya-nu, ifiri enyi ke we gi de e. Makeni, onye ri a kun oka le onye ri a kukponi furu ni we e me e, e nwon olile-enya ni o nwegho hun k'e ru we aka. ¹¹ Omeni enyi a kunguo ihien ime-mmom ime igunrun unu, o hika omeni enyi a ghorarin unu ihien uwanu unu nwe? ¹² Omeni unu hu e ye ndi ozo ri a run orun Osolobue ihien ndini runi we, ele enyi k'o te furu ni unu ka e ye?

Kani enyi a doni unu ihien ndini runi enyi, kaka! Hun nke enyi e gi me erira, enyi no dingbucharin ihien owule—hun nke enyi e gi bu uke cheni ozioma Kraistị. ¹³ Unu amarini ni ndi hun a run orun ime Ulo-nsọ gha Ulo-nsọ e nwonhen ihien w'e ri? Unu a marini ni we e keye ndi a run orun ebe w'a no a chu ejan ihien we gi chu ejan? ¹⁴ Erirazikwo, Di-nwonni-enyi ti iwu, ni ndi ri e zi ozioma k'a gha ozioma e nwonhen ihien we gi e bi.

¹⁵ Kani, adotuni m kaka akpu ihien ohu ime ihien ndini ile runi m. Arideni m nwan e de ihienni keni unu meni m we. O kade m mma ni m nwunhun anwunhun kari ni ihian a napu m ihienni m gi a nyan isi.

¹⁶ Kani, anyanko m isi ni m ri e zi ozioma, makeni iwu ro ni m k'e ziriri a. Nsongbu k'a ri ni m omeni ezini m ozioma! ¹⁷ M wefuha obi m ile run ya wu orun ozioma, ugwo-orun rini m; omeni ewepuhani m obi m ile run a, orun we ye m run ro, m k'a runriri a.

Eka-orun Le Ugwo-orun

¹⁸ Ki wuzi nwan ugwo-orun m? Ugwo-orun m wu ni m'e zi ozioma ofe, m'a ra do we ye m ihien runi m noke onye ri e zi ozioma.

¹⁹ Ezie ro ni mme nwon enwen m; ni ari m okpuru ihian. Kani, e gigo m enwen m henrin odibo ihian ile—keni m hun uzo wehenzi Kraistị ndi bu oda.

²⁰ M ru ebe ndi Ju ri, e bime m ke onye Ju, keni m hun uzo wehe ndi Ju d'a marini Kraistị; m ru ebe ndi hun ri okpuru Iwu ri, e henrin m onye ri okpuru Iwu. (Elekwọ ni mme le enwen m ri okpuru Iwu.) M'e me e keni m hun uzo

węhę ndi hụn rị okpuru Iwu d'a marin Krajist. ²¹ M ru ebe ndi rileni okpuru Iwu rị, e bime m rikę onye rileni okpuru Iwu, keni m hụn ụzọ węhę ndi rileni okpuru Iwu d'a marin Krajist. (Elekwo ni iwu Osolobue a rị a kị m, kani m rị okpuru iwu Krajist.) ²² M ru ebe ndi zeleni rị, e henrin m onye zeleni, keni m hụn ụzọ węhę ndi zeleni d'a marin Krajist.

E henringwo m ihien ile rị ichen-ichen ebe ndi ile rị ichen-ichen rị, keni m gi ụzọ owule rinj zuopuha ndi hu ime we.

²³ Ifiri ozioma ke m gi e mesonme ihien ndini ile, keni Osolobue e keye m ngozi rin'a. ²⁴ Unu amarin ni we gha a gba oso we gi a do onu, a zuo ihien ohu, ndi huna a do onu e bu oda, kani onye ohu suo e nwehen ihien we rị a zuo. Gbakwo ni nwan huna unu e gi nwehen ihien ahun unu rị a chu.

²⁵ Onye owule huna a do onu ime egumegu, a napusonme enwen e ihien ile rị ichen-ichen. W'e mecharin ihieni ile keni we gi okpu onye-mmari ahun we rị do tu we ugon-okpu mmari huna e wiwini. Kani, enyi rị e me nke enyi ni enyi huna ụzọ nwonhen huna ghaleni e wiwi. ²⁶ Ya wu, m'a ra gba oso ke onye marinleni ihien o chuko; m'a ra du ikpa ke onye rị a du ufere. ²⁷ Mba! M'e meshi ehụ m iken, e gi e e henrin igbon m—amangbe m'e zigwu ndi ozọ ozioma, mme nwen a wuru onye we ju, ni agbani m ohunma.

Isi Nke Iri

Gba Ni Ni Irua-mmọn Oso

¹ Umune m, m cho ni unu marin ihien me ndi nedi enyi we kani, marin a ohunma-ohunma. We ile ke orukpu hu du; we ile ghafecharin Ohimin-Ufie hu; ² we ile henrinsonme ndi e son ụzọ Mozizi ghahani marin-Chuku ahun we me we—orukpu hu du ni we le Ohimin hu we ghafe ke we gi me we mirin-Chuku. ³ We ile ri ihien-oriri ohu ahun huna gha ime-mmọn bia; ⁴ we ile razikwo ihien ohu ahun huna gha ime-mmọn bia—makeni we ra mirin huna gha omuma hu sonkonj we puha, huna gha ime-mmọn bia. Omuma hu wu Krajist. ⁵ Ke ihien ndini ile meni, merinme we emeni ihien suo Osolobue usuo efo, we no nwuntosonme ime atu.

⁶ Ihien ndini we meni no wuru ni enyi ihien-nghosi we gi a do enyi eka-ntin, amangbe eje-ihien gha a na enyi enya k'o don la we. ⁷ Emekwole ni ndi a ruu mmọn ke ndi hu ime we—huna we de ime Ehuhuo-nsu, ni
“Ndi hu no nodi ani,

e ri, a ra;

we no lihi oto, tenme egu,

mesonme ihien we gi a ruu mmọn.”

⁸ Enyi agherekokwo ni ke ndi hu ime we don me, huna madu nnu-uku eto-kwasj-ogun (madu ogun-iri kwasj nuna ari a nnu-ogun-eto) gi nwunhuna akp'ohin ohu; ⁹ Enyi a chokokwo ni ihien rị Di-nwonni-enyi onu ke ndi hu ime we don me, agwo no tagbu we; ¹⁰ edenwinwinkwole ni ke ndi hu ime we don me, mmọn-ozu ahun etikponi no gbupu we.

¹¹ Ihien ndini me ni we wusonme ihien nleri. We detu ihien ndini igi do enyi eka ntin—enyi ndi rị e bi ogen ikpazunni ihien ile e gi mezucharin. ¹² Ya wu, onye huna rị e ro n'o wuzoke, ya kpachanpukwo enya amangbe o dan. ¹³ O nwonni onwunwan bianj unu huna ghaleni a bianj ihian. Osolobue wu onye we gi e don enya, o niko onwunwan k'a karj unu eka bianj unu. Kama, onwunwan bia, o k'a ghosi unu ke unu a don me e, keni unu sa eka meri e.

¹⁴ Ifiri onwan, umune m, gba ni ni irua-mmọn oso! ¹⁵ Ndi nwe uche ke m rị a gwa oku; gi ni eka unu lele ihien m rị e ku. ¹⁶ Mkpu ohu ahun enyi e ye

Osolobue ekele, a rarịsonme, ele mmeko ke enyi ile le edeke Kraistị ri e meko? Bredi ahun enyi e ye Osolobue ekele, e kerị, ele mmeko ke enyi ile le ehụ Kraistị ri e meko? ¹⁷ Ebe o me ni bredi ohu sọọ rọ, ya wu ni ehụ ohu ke enyi wu, osun'a ni enyi bu oda—makeni enyi ile gba e ri bredi ohu hu. ¹⁸ Ro ni k'ọ ri ndi alị Izrely: we ile hun e ri ihien we gi chụ ejan e songuonị we me ihien we ri e me ebe ahun we nọ a chụ ejan? ¹⁹ Kini ke m ri nwan e ku? M gi e nwan ri e ku ni ihien-oriri we gi rwa mmọn nwon ihien o wu mọbu ni mmọn nwon ihien o wu? ²⁰ Mba. Kama, m ri e ku ni eje-mmọn ke ndi a rwa mmọn a chuye ni ejan w'a chụ, ele Osolobue. Achonị m ni unu le eje-mmọn meko. ²¹ Unu asako eka a rarị ihien ri mkpu Di-nwonn-enyi, a rarizikwo ihien ri mkpu eje-mmọn. Unu asako eka e ri okwa ihien-oriri Di-nwonn-enyi, e rizi okwa ihien-oriri eje-mmọn. ²² Kini? Enyi ride nwan a cho ni enyi me enya fuma Osolobue ufu ra? Enyi ka a ze?

Bu Enya Zinme Hun K'e Ye Osolobue Ogho

²³ We si, "Ihien owule ihian cho n'o me ya me e" Kani, ele ihien ile ihian e me e ye eka. We si, "Ihien owule ihian cho n'o me ya me e." Kani, ele ihien ile e me okukwe ihian e sue. ²⁴ Onye owule y'a choma orinimma ndi-ozo, ele nke e.

²⁵ Ri ni ihien owule we re odun anu, ajusonmele ni onu—make obi gha e gbume ihian mgbu; ²⁶ ri ni makeni Ehuho-nsọ si, "Uwa le ihien ile rin'a wu nke Di-nwonn-enyi." ²⁷ Onye wuleni onye itu-Kraistị kpo i oriri, bu y'a chogho ni i jen, i ru e, ri ihien owule we ye i, ajusonmele onu hun obi e gi gbume ihian mgbu. ²⁸ Kani, omeni ihian a si i, "We gi ihienni rwa mmọn," erile e nwan—make ufiri onye hu gwa ni le make obi gha e gbume ihian mgbu, makeni, ["uwa le ihien ile rin'a wu nke Osolobue."] ²⁹ M si, "Make obi gha e gbume ihian mgbu." Obi onye ahun ke m ri e ku, ele nke i.

I k'a si, "Ki we ri e gini obi ri e gbu onye ozo mgbu a gba m nju m gi me ihien m marin ni ele eje-ihien?" ³⁰ Omeni e mego m ekpere, kelegu Osolobue, ni m d'e rime e, ki we ri e gini ihien m ri e kuto m, bu e yeguhọ m Osolobue ekele ni m d'e rime?" ³¹ Ke oriri ke orira ke ihien ozo owule unu e me—e mecharin ni we ile uzo o k'e gi weheni Osolobue ogho. ³² Ebikwole ni obibi e me okukwe onye owule uke, ke ndi Ju ke ndi alị ndi ozo ke ndi uka-Osolobue. ³³ E bi ni hu ke mme: m'a lilima uzo ile ni m'e me ihien a sọ onye owule. Makeni ele orinimma m ke m ri a cho, kani orinimma ihian ile, keni we hun uzo nwe nzuopuha.

Isi Nke Mmanai

¹ Eson ni nzom'oku m ke m don e son nzom'oku Kraistị.

Ikpume-isi Ogen Ofufe

² M ri a ja unu mma unu gi a nyanhan m ime ihien ile, e donmecharin omenalị ndi itu-Kraistị ndi hu ke m don gwasonme unu ni 'ya ke we e me e.

³ Kani, m cho ni unu ghota ni Kraistị wu onye-isi okennyewule, di wu onye-isi nwunye e, Osolobue wu onye-isi Kraistị. ⁴ Okennyewule kpume isi e e me ekpere mọbu e zi ozi Osolobue si we zi ri e budan onye-isi e. ⁵ Kani, okpoho owule bu isi-oghe e me ekpere mọbu e zi ozi Osolobue si we zi ri e budan onye-isi e ebe o no bu isi-oghe, makeni ya le ikpunpu ntutu wu ohu. ⁶ Makeni, omeni okpoho ekpumeko isi e, ya kofu nwan ntutu e. Kani, omeni ihien-ifenren ro ni okpoho kọ ntutu e mọbu kpunpu a, ya kpume e.

⁷ Okennyewule efuruni n'o kpume isi e ebe o me ni o yi Osolobue, o wuzikwo ogho Osolobue; kani okpoho wu ogho okennyewule. ⁸ Makeni, aghani we okpoho memewule, kama, we gha okennyewule memewule okpoho; ⁹ eginu we ifiri okpoho

ke okęnyę, kama wę gi ifiri okęnyę ke okpoho. ¹⁰ Ya haịn o gi mę ni okpoho k'e nweriri ihien ri a isi o gi a ghosị ni o nwongho onye o ri okpuru e—make ifiri ndi mmọn-ozị.

¹¹ Kanị, ime Di-nwonnị-ęnyi, okęnyę ri okpoho mkpa, okpoho ri okęnyę mkpa. ¹² Makęni, k'o don mę ni okęnyę ke wę gha memę okpoho, erira k'o don mę ni okpoho ke wę gha a mufuha okęnyę. Bu ihien ile gha ęka Osolobue bja. ¹³ Gi ni ęka unu lele ihienni: o hugho mma ni okpoho e bu isi-oghe e mejenni Osolobue ekpere? ¹⁴ Wę k'a gwazị unu a gwa ni ntutu okęnyę ruke o wuru n'a ihien-ifenren? ¹⁵ Kanị, nke okpoho ru, ogho a ro, makęni wę ye ę ntutu n'o gi e kpumę.

¹⁶ Kanị, onye cho n'o doma ihienni, ęnyi enwe ọzọ ọzọ ęnyi gi e mę ę—ke ęnyi ke ndi ọka Osolobue.

Oriri-nso

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Imę ihien ndini m jenko d'e ku, a jakọ m onu mma. Makęni, iko unu a ra wehe ihien oma, kama, eje-ihien k'o wehe.

¹⁸ Nke ibuzo, a nuguo m ni onu zu ozuzu ọka, ni nkebe a risonme ime unu. O nwongho ihien haịn m gi gi ę don. ¹⁹ W'a ru ọka a, ihien ri ichen k'a ri ime unu, hun we e gi marin ndi ri e mę ihien ri Osolobue mma. ²⁰ Kanị, ihien ahun unu e ri, unu zu, ękwọ Oriri-nso Di-nwonnị-ęnyi. Kaka! ²¹ Makęni, o ru ogen oriri hu, onye-onye e rime nke ę, echeko wę ndi ọzọ, nke wuni onye ohu e buru egun, kanị ibe ę e giguọ manya rajunchanrin ęfo, o hu a tude we! ²² Kiri! Unu enwon ulo unu a no ri, ra? Ra unu ri e legberi ọka Osolobue, e gbe ifenren e ye ndi nwonleni ihien owule ihun? Kiri ke m k'a gwa nwan unu? Ni m gi ę jama unu mma? Emeko m'a!

²³ Makęni, ihien m nwonhen ęka Di-nwonnị-ęnyi, ya ke m kuzi unu: ni uhinhin hu we re ę, ni we d'e we ę ye, Di-nwonnị-ęnyi wu Jesu no weri bredi; ²⁴ o yeguu Osolobue ekele, o no bebe ę; o no si, “Onwan wu ęhu m, hun we gi ifiri unu ye; e mę ni onwan e gi ę a nyanhan m.” ²⁵ Erira k'o mezikwo ogen we gi riguu ihien-oriri ęnyasi ahun: o weri mkpu manya hu, o no si, “Mkpuni wu nkwerigbama ohun hu wę gi edeke m biye ęka. E mę ni ihienni—ogen owule unu gi a ra a unu gi ę a nyanhan m.” ²⁶ Ya wu ni, d'e ru mgbe Di-nwonnị-ęnyi bja, ogen owule unu gi e ri bredini, a rari ihien ri mkpuni, unu ri a nyanhan onwan Di-nwonnị-ęnyi.

²⁷ Ya wu nwan ni onye owule ri bredi Di-nwonnị-ęnyi mobu rari ihien ri mkpu Di-nwonnị-ęnyi ọzọ furuleni ri e mę ęhu le edeke Di-nwonnị-ęnyi njo. ²⁸ Ya wu ni onye owule k'e lekpoğu enwen ę, o kebe ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu. ²⁹ Makęni, onye hun ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu bu o gbayeni ęhu Nna-ęnyi, ri e riri ikpe-omuma, a rari ikpe-omuma, e che enwen ę isi. ³⁰ Ya haịn ndun gileni ri ndi bu oda ime unu, emu hu a ku ndi bu oda, o nweguode ndi ranhinni, ya wu, ndi nwunhunnı. ³¹ Kanị, omęni ęnyi te buzo lekpoğu enwen ęnyi, Di-nwonnị-ęnyi eke ma ęnyi ikpe, ye ęnyi afunfun ęnina. ³² Kanị, Di-nwonnị-ęnyi kin ęnyi ikpe, ye ęnyi afunfun, o ri e ye ęnyi afunfun k'e yeni ęnyi ęka, amamgbe ęnyi e son ọwa narin ikpe-omuma.

³³ Umunę m, unu zu nwan ni unu ri, e che ni ibe unu. ³⁴ Omęni ęgun gi ihian, ya riguu ihien-oriri iwe ę, amamgbe izu onu gha e buhe ikpe-omuma.

Banyeni ihien ndi hoduni, m bja, a gwa m unu ihien unu jenko d'e mę.

Isi Nke Mmẹbuo

Oyiye Mmọn-nsọ E Yesonmẹ

¹ Umunẹ m, ni m ku nwan nke oyiye Mmọn-nsọ. M cho ni onu ghot a ohunma. ² Unu a maringho ni ke onu keleni kweri, we dufie unu, teri unu d'e fememmon ndi rileni ndun ghadeleni e ku oku. ³ Ifiri e, m cho n'o we unu enya ni o nwonni onye gi iken Mmọn Osolobue e ku hun k'a si, "Jesu ari mma." O nwonzikwoni onye k'a saeka si, "Jesu wu Di-nwonni-enyi" sukpan ni Mmọn-nsọ me e n'o ku erira.

⁴ Oyiye ri udi ichen-ichen, kanj Mmọn-nsọ ohu ahun e ye we ile. ⁵ Orun w'a run hun we gi e fe Nna-enyi ri udi ichen-ichen, kanj Nna ohu hu ke w'a runni we. ⁶ Ihien we gi iken Osolobue e me ri ichen-ichen, kanj Osolobue ohu ahun suo ri orun ime onye owule, e me we ile.

⁷ Mmọn-nsọ e yesonmẹ onye-onye ime enyi oyiye, keni onye hu gi e yeni ndi uka ile eka. ⁸ Osolobue gha eka Mmọn-nsọ ye onye ohu oyiye o gi a dun odun, o ghazi eka Mmọn-nsọ ohu hu ye onye ozo oyiye o gi ku oku ihian e gi marin ihien o marinleni. ⁹ O ghazi Mmọn-nsọ ohu hu ye onye ozo okukwe, ghazi ya wu Mmọn-nsọ ye onye ozo oyiye izuo-emu le oria, ¹⁰ yezi onye ozo oyiye irun orun-atumenya, ye onye ozo oyiye izi ozi Osolobue si we zi, ye onye ozo oyiye o gi a marin udi mmọn ri orun, yezi onye ozo oyiye isu-asusu ri ichen-ichen, yezi onye ozo oyiye isuhuto ihien onye suni ku. ¹¹ Mmọn-nsọ ohu hu, iya nwẹ e me ihien ndini ile; o keyesonmẹ onye-onye oyiye o cho n'o keye we.

Ehu Ohu, Bu Mkpamkpa Bu Oda

¹² Ehu ohu suo ke ihian nwẹ, kanj mkpamkpa-ehu bu oda ri ime e. Kanj, ke mkpamkpa ndi hu buhanle oda, ehu ohu suo ke we wu. Erira k'o rizikwo ehu Kraisti. ¹³ Makeni, Mmọn-nsọ ohu hu ke we gha gi mirin-Chuku we me enyi bu enyi ile che ime ehu ohu—ke ndi Ju ke ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju; ke ndi wu igbon ke ndi wuleni igbon; we no me enyi ile rarisonmẹ Mmọn-nsọ ohu ahun.

¹⁴ Ezie, ehu ele mkpamkpa ohu suo, kanj mkpamkpa bu oda ro. ¹⁵ Uku ihian si, "Makeni ele m eka, ele m nke ehu," ele ohun k'e me e awuzile mkpamkpa-ehu. ¹⁶ Omeni ntin si, "Makeni ele m enya, ele m nke ehu," ele ohun k'e me e awuzile mkpamkpa-ehu. ¹⁷ Omeni ehu ile wu enya-enya, k'o k'e gi nu ihien? Omeni ehu ile wu ntin-ntin, k'o k'e gi nu ishin? ¹⁸ Mba, ezioku ri n'a wu ni, Osolobue e gigo eka a donmesonmẹ mkpamkpa owule ri ehu k'o don cho a. ¹⁹ Omeni we ile wu mkpamkpa ohu, elebe nke ehu a ri? ²⁰ Kanj, k'o ri wu ni mkpamkpa-ehu bu oda, kanj ehu ohu suo ro. ²¹ Enya e ri-eka si eka, "O nwonni ihien m gi i e me!" Isi e ri-eka si uku, "O nwonni ihien m gi i e me!" ²² Kama, mkpamkpa-ehu ndi hu nokesi we ka anuna rikenmede mkpa nkesini omeni ari w'a, ehu ezuni oke. ²³ Mkpamkpa-ehu ndi ahun enyi e weri ni enwon we ogho ke enyi e yede ogho pu-ichen; mkpamkpa ndi hun furuleni enya e legha ke enyi kade ohunma e donji, amangbe we a hun we ke we ri.

²⁴ Kanj mkpamkpa-ehu ndi ahun nwẹ ogho achokani udi ndonzini. Enina ke Osolobue donme ehu—o we ogho kanj ye mkpamkpa ndi hu noke si arini we mkpa— ²⁵ make nkebe gha a ri ime ehu, kama, ni mkpamkpa owule hun uzo e gi eka ohu e lepụ ibe we enya. ²⁶ Omeni mkpamkpa ohu nwon nsongbu, we ile e buru nsongbu hu; o bo mkpamkpa ohu, we ile e son e ghoghọ.

²⁷ Unu ile wu ehu Kraisti. Onye-onye ime unu wusonmẹ mkpamkpa rin'a.

²⁸ Ime ndi uka, Osolobue e tumesonmẹgu ndi ri ichen-ichen: nke ibuzo wu ndi-ozu pu-ichen; hun me e ebuzo wu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, hun me we eto wu ndi-nkuzi; ndi ozo wu ndi a run orun-atumenya, ndi a zuo

emu, ndi e yeni ndi ozọ aka, ndi nwe oyiye iki-okiki le ndi a su asusu ri ichen-ichen. ²⁹ Ihian ile wu ndi-ozu pu-ichen? Ihian ile wu ndi-amuma le ndi Osolobue e zi ozi? Ihian ile wu ndi-nkuzi? Ihian ile a run orun-atumęnya? ³⁰ Ihian ile nwon oyiye juzo-emu? Ihian ile a su asusu ri ichen-ichen? Ihian ile a suhuto we? ³¹ A nwankenme ni nwan ni unu nwonhen oyiye ndi hu ka mkpa a ri. Kanj, ni m ghosi unu uzọ ahun kachanrinden.

Isi Nke Mmeto

Ihien-osusuo

¹ Omeni m'a su asusu ile—ke nke ihian ke nke ndi mmon-ozu—bu e nwon m ihien-osusuo, m wuhu egogo mobu okpokoro-ogbogoro ri a zuu uzun!

² O mezikwo ni m nwon oyiye m gi e bu-amuma, e zini Osolobue ozi, nwezikwo oyiye m gi a ghota ihien ile mini le hun m gi a marinchanrin ihien ile; o mezikwo ni m nwonchanrin okukwe ile—nwede hun m k'e gi saeka bupu ugu onodi a—bu enwon m ihien-osusuo, o nwonni ihien m wu!

³ Osuon'a ni m wechanrin ihien ile m nwon ye ndi igbenye, o suokwon'a ni e kweride m ni we kpọ m okun make okukwe m—ikenkwọ e gi m'e nyan isi—kanj, omeni e nwon m ihien-osusuo, o banko ni m erere owule!

⁴ Ihien-osusuo nwe ndidi; ihien-osusuo e me efoma; a ra we iwe-ęnya; a ra nyan isi; a ra pache.

⁵ Ihien-osusuo a gbaye ihian; a ra cho nke e suo; a ra bukenrin olulu; ihien-osusuo a ra a gunto eje-ihien we e me e. ⁶ Eje-ihien a ra suo ihien-osusuo usuo—ezioku ke o ghogho ni.

⁷ O nwonni ihien a guu ihien-osusuo ndun, a ra kweribehi ni ihien ri mma k'a gha ime ihian puha, a ra nwebehini ihian olile-ęnya, ndun ndidi ara guu a.

⁸ Ihien-osusuo k'a to jenrin ejen. Kanj, nke ibu-amuma le izini Osolobue ozi, ogen e k'a ghafe; o me nke asusu ichen-ichen, ogen we k'a ghafe; o me nke amamihien, ogen e k'a ghafe.

⁹ Ogenni, ęnyi amarinzuni; amuma ęnyi e bu le ozi ęnyi e zini Osolobue ezuni.

¹⁰ Kanj, ogen hun zu oke e gi bia, e bu we hun zuleni oke che usuo. ¹¹ Ogen m gi ri nwata, m'e ku ke nwata, m'e ro iroro ke nwata, m'a tu iroro ke nwata. A kaguu m ehụ, m no na obibi nwata to. ¹² Ogenni ęnyi a hun bishi-bishi rike onye ri e lee ughegbe* rileni mma. Kanj, o ru ogen hu, ęnyi le iya k'a huntari, elee-m, elee-i; kikenni, ęnyi amarinzuni, kanj ogen hu, m k'a marinchanrin ihien ile ke Osolobue don marinchanrin m.

¹³ Ihien eto hun a tonj wu: okukwe, olil'ęnya le ihien-osusuo. Kanj, hun kachanrinni wu ihien-osusuo.

Isi Nke Mmęno

Oyiye Asusu Le Igi Oyiye Yeni Ndi-uka Eka

¹ Lilima ni nwan ni unu e nwon ihien-osusuo leni unu a chokenme oyiye Mmon-nsọ—tumadu igi asusu ihian ri a ghota e zini Osolobue ozi. ² Makeni, onye hun ri a su asusu "ire", asusu we rileni a ghota, ri a gwa Osolobue oku, ele ihian k'o ri a gwa, makeni, o nwonni onye ri a ghota n'a. O n'e gi iken Mmon-nsọ e ku ihien-mini. ³ Kanj, onye hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gwa ihian oku, oku hun k'e me okukwe we sue, gba we ume, kasj we obi. ⁴ Onye hun a su asusu we rileni a ghota ri a gba enwen e ume. Kanj, onye hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gba ndi uka ume.

* **Isi Nke Mmeto:**12 Igwe we finchanchanrin ohunma ke we gi e henrin ughegbe ogen ahun.

⁵ K'ọ rị m, unu ile a sụ asụsụ “ire” rị ichen-ichen. Kanị hun m ka a chọ wu nị unu e gi asụsụ wẹ rị a ghọta e zini Osolobue ozi. Onye hun gi asụsụ wẹ rị a ghọta e zini Osolobue ozi ka onye hun rị a sụ asụsụ “ire” wẹ rileni a ghọta –sukpan nị ihian sūhuto ihien ahun o ku ye asụsụ wẹ k'a ghọta, keni o gba ndi uka umẹ.

⁶ Umunẹ m, lee n'ẹ nwan: omeni m bia ebe onu rị, nị a sūma m asụsụ “ire” onu rileni a ghọta, nani ke m'e don yeni unu ẹka, wezuka nị m gi asụsụ unu k'a ghọta gwa unu oku? Ikenkwọ e gi m ya wu asụsụ unu a ghọta gwa unu ihien Osolobue ghoji m, mobu a gwa m unu oku unu e gi marin ihien unu marinleni; ikenkwọ e zi m unu ozi Osolobue si zi; ikenkwọ a kuzi m unu ihien?

⁷ Erira k'ọ rizide ihien ndi hu rileni ndun wẹ gi a ku egu—noke ekpiri mobu ubo: omeni eyeni wẹ olu wẹ ẹnya, nani ke ihian e don ghọta ihien onye rị a kponi wẹ rị e ku? ⁸ Opi wẹ gi a kpogbama ndi jenkọ agha ye olu wẹ ghotaleni, onye k'e konrin agha? ⁹ Erira ke nke unu rizikwo: unu gi asụsụ ozo hun wẹ rileni a ghọta ku oku, nani ke wẹ e don marin ihien unu rị e ku? Ya wu nị ufere ke unu rị a gwa oku.

¹⁰ W'a ra ru uka a, olu ichen-ichen bu oda rị enu uwa, bu o nwonni hun nwonleni ihien wẹ gi ẹ e ku. ¹¹ O me nwan nị aghotanị m olu ahun, m k'a wu otumunye ẹnya onye rị e gi ẹ e ku oku, ya le enwen ẹ a wuru otumunye ẹnya m. ¹² Erira k'ọ rị ebe unu le enwen unu rị: ebe oyiye Mmọn-nsọ rị a du unu, lilima nị nwan nị unu e nwekenme wẹ, nị unu e gizikwo wẹ a gba ndi-uka umẹ, e me uka a gha ihun.

¹³ Ya wu, onye gi asụsụ wẹ rileni a ghọta ku oku, ya me ekpere n'o nwon iken sūhuto ihien o ku ye asụsụ ndi o rị a gwa oku k'a ghọta. ¹⁴ Makeni, m gi asụsụ m marinleni me ekpere, mmọn m hu e me ekpere, kanị, uche m ari a ghọta, o nwonni ihien uche m rị a run. ¹⁵ Ki m'e me nwan? M k'e gi mmọn m me ekpere, kanị, m k'e mezikwo ekpere m k'a ghọta. M k'e gi mmọn m bu ẹbu, kanị m k'a buzikwo ẹbu m k'a ghọta. ¹⁶ Omeni ele erira, i gigu mmọn i ja Osolobue mma, nani ke ogbori a don nwan si “Isẹe!” gi kweyeni ekele ahun i kele Osolobue, ebe o meni onye hu amarin ihien i rị e ku? ¹⁷ Ikenkwọ y'a jagugho Osolobue mma nke-esi, kanị o nwonni ke ojija-mma i don yeni okukwe hun-ẹbo ẹka sue.

¹⁸ A kpanmjin m Osolobue nị mmẹ ka unu ile asụsụ “ire” ichen-ichen a sụ. ¹⁹ Kanị, ime ozuzu ndi-uka, o ka m mma nị m ku mkpuru-oku isen m ghọta, hun ndi ozọ k'a ghọta, o ban nị wẹ erere, kanị nị m gi asụsụ “ire” wẹ ghotaleni ku mkpuru-oku nnu ole-le-ole. ²⁰ Umunẹ m, erole ni iroro ke umuaka! Kama, ebe njo rị, a wu nị umuaka, kanị, o me nke iroro, e ro ni iroro ke ndi ka-ehu. ²¹ Ime Ehuhuo-nsọ, wẹ de ẹ nị Di-nwonni-enyi si,

“Ndi asụsụ ozo,

le onu itumunye

ke m k'e gi gwa ndini oku;

kanị ele wẹ k'e gonzikwo m tan ntin.”

²² Ya wu, ndi kwerileni ke wẹ gi asụsụ-ire a ghoji ẹka Osolobue, ele ndi kweriguni; kanị, ndi kweriguni ke wẹ gi “Osolobue si” a gwa oku, ele ndi kwerileni.

²³ Ya wu, o me nwan nị ndi uka ile zu, ihian ile a sūma asụsụ ire, nị onye marinleni ẹnya ihien ndini mobu onye kwerileni a banhan, o kuko nị era rị a pu unu? ²⁴ Kanị, omeni ihian ile gi asụsụ w'a ghọta e zini Osolobue ozi, onye hun kwerileni mobu onye marinleni ẹnya ihien ndini banhan, ihien ihian ile rị e ku a mama a ikpe, o juma enwen ẹ nju. ²⁵ Ihien rị a obi k'a puha ifon, bu o nweni onye o gwa ihien owule. O k'a kponi Osolobue isi-ali, ye Osolobue ogho, si, “Ezioku-ezioku, Osolobue rị ime igunrun unu!”

Igi Usọnrọn E Mę Ihien Imę Uka

²⁶ Kịnị furu nwan ęnyi k'e mę, umunę m? Ụnụ zu, onyę-onyę nwę ihien ọ k'a s'ęka mę: ikęnkwo ębụ rọ; ikęnkwo nkuzi rọ; ikęnkwo ihien Osolobue ghosị ihian k'ọ cho n'ọ ku; ikęnkwo ozi wę jęnkọ d'e gi asusu ndi ọzọ zi rọ; ikęnkwo wę jęnkọ d'a sūhuto oku ye asusu wę k'a ghota. E mę ni ihien ile k'ọ k'a don yeni ndi ile ri uka ęka, gba wę umę. ²⁷ Omęni ihian k'e gi asusu ndi ọzọ zi ozi, ya wuru madu ębuo—ọ kari-ęka, madu eto. Wę ku ę onyę-ohu onyę-ohu. Kanị onyę siko d'a sūhutonị k'a riri rị a. ²⁸ Kanị, omęni onyę k'a sūhutonị ari a, ndi te k'a suni wę gba nkintin imę uka; wę gwama enwęn wę lę Osolobue oku ime obi wę.

²⁹ Nke ndi hun k'e gi asusu w'a ghota zini Osolobue ozi, madu ębuo mọbu eto wę ku—ndi hoduni wę gonnme ntin, e leban ihien wę ri e ku ęnya.

³⁰ Omęni Osolobue a ghosị onyę nodi alı ihien, onyę ri e ku oku ya kusị.

³¹ Ụnụ ile k'a sa nwan ęka e zi ozi Osolobue si unu zi—onyę ohu, onyę ohu—keni onyę owule munrun ihien, a gba wę onyę owule umę.

³² Ozozị, mmon onyę amuma lę onyę e zini Osolobue ozi ri okpuru onyę ahun—ọ k'a saęka gba nkintin. ³³ Makęni Osolobue ęlę Chuku isusu, kanị Chuku udon lę usonron k'ọ wu.

Rike ke ęnyi don e mę ę ime uka ndi—nsọ ile, ³⁴ ikpoho wę gba nkintin imę uka ile. ęnyi ara ni wę ku oku. Wę we enwęn wę che okpuru. Iwu e kughozị ęrija.

³⁵ Omęni wę nwon ętaa, wę ru unọ a ju wę di wę ya, makęni ihien ifenren k'ọ wu ni okpoho k'e ku oku imę uka.

³⁶ Ra ęka unu ke oku Osolobue ghade bidon? Unu suo k'ọ ru ęka?

³⁷ Onyę owule si n'ọ wu onyę-amuma lę onyę e zini Osolobue ozi, n'ọ ze eze ime mmon, ya ku ezioku ni ihienni m ri e de ni unu wu ihien Onyę-nwonni-ęnyi si wę e mę. ³⁸ Onyę owule si ni ęlę ezioku, weri n'ę ni 'ya nwęn ęlę ihien ahun ọ si ni 'ya k'ọ wu.

³⁹ Umunę m, igi asusu wę k'a ghota bu amuma lę izini Osolobue ozi ya duma unu; k'a sikhwole ni w'a sulę asusu "ire".

⁴⁰ Kama, e gi ni usonron e mę ihien ile, e mę ę n'ọ na ęnya.

Isi Nke Mmisen

Ndi Nwunni Jenko D'a Rizi Ndun

¹ Umunę m, m cho nwan ni m nyanhan ni unu ozioma hun m zi unu, hun unu nabanhan, hun unu turu nwan imę ę; ² ozioma ahun Osolobue gi ri a zuopuha unu—omęni unu e kwonkenmegho ozi hu m zi unu—mmanị unu kwerihu nke olal'iwı.

³ Makęni, ihienni rikęnme mkpa imę ihien ndi ru m ęka ri ihien ibuzo m mę n'ọ ruzikwo unu ęka: ni Kraistị gi ufiri njo ęnyi nwun nọkę ke Ehuhuo—nsọ don ku ę ęde; ⁴ ni wę li ę; ni, nke akp'ohin eto, Osolobue nọ weli ę—nọkę ke Ehuhuo—nsọ don ku ę ęde; ⁵ ni Kefasi (wu Pita) hun a; uwe Mmębuo wu ndi—ozi pu—ichęn nọzi hun a.

⁶ Omęguu, ihien kari madu ogun—isen kwasị nnu imę ndi kwerini nogbamanị nọ hun a. Imęrinmę wę hukwo nwan ndun, kanị ndi hu imę wę a ranhinguo—ya wu, a nwunhinguo wę. ⁷ Omęguzi Jemisi nọ hun a; omęguzi ndi—ozi pu—ichęn ile nọ hun a. ⁸ Nke ikpazuun imę wę ile, mmę nwęn nọzi hun a: mmę hun nọ kę nwa wę mụ ogen furuleni. ⁹ Ezioku—ezioku, imę ndi ozi pu—ichęn ile, onwonni onyę m han kę 'ya. Erudeni m onyę w'a kpo onyę—ozi pu—ichęn, makęni m kpokpo uka Osolobue. ¹⁰ Kanị, m wu nwan ihien m wu ghahani ęfoma Osolobue, bu ęfoma hu o męni m alanı iwı. Kaka! Mmę runkaride onyę

owule ime we. Kani, ele ni mme run—kama, eka Osolobue hun ri ime ndun m run a. ¹¹ Ya wu, osoun'a ni mme zi mobu ni uwē zi, onwan wu ihien enyi e zi; onwan wu ihien unu kweri.

Osolobue E Weli Ndị Nwunni Eweli

¹² O me nwan ni ozi enyi wu ni Osolobue gha onwun weli Kraistị, kini ke ndi hu ime onu ri e kuni ni Osolobue e weliko ndi nwunni? ¹³ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraistị—ya wu ni Kraistị aghani onwun lihi; ¹⁴ omeni Osolobue ewelini Kraistị, ya wu ni ozi enyi zi enwēni ihien o wu, okukwe onu enwonzikwoni ihien o wu. ¹⁵ Ya wuzi ni enyi ride nwan e buokin Osolobue onu—makeni enyi e kuguo ni Osolobue a ghaguo onwun weli Kraistị—bu o welin'e, omeni ara weli ndi nwunni. ¹⁶ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraistị, ¹⁷ omeni Osolobue ewelini Kraistị, ya wu ni okukwe unu wu ihien la iwi, ya wu ni unu rikwo nwan ime njo unu. ¹⁸ Ya wu ni ndi hun ri ime Kraistị ogen we gi nwunhun, ndi ranhinguni, a laguo iwi. ¹⁹ Omeni iri-ndun enu-uwani suo ke enyi gi ri e nwon olil'nya ime Kraistị, ya wu ni nke enyi kachanrin njo ime ihian ile ri uwa.

²⁰ Kani, ezioku rin'a wu ni Osolobue a ghaguo onwun weli Kraistị, gi e henrin ihien-ugbo ibuzo* o wepuha ni enwen e ime ndi nwunni, gi e ghosi ke ndi hoduni k'e jen.

²¹ Makeni, ebe o me ni eka onye ohu ke onwun ghaha bia, igha onwun lihi a ghaguozikwo eka onye ohu bia. ²² Makeni, k'o don me ni ihian ile a nwun onwun makeni we le Adam wu ohu, erira k'o donzi me ni ihian ile k'a gha onwun lihi makeni we le Kraistị wu ohu. ²³ Kani, o ru onye o lihi, o ru onye o lihi: Kraistị wu onye ibuzo, mkpuru-ibuzo; o biazị, ndi nke e e lihi. ²⁴ Ohun megwu, njendeme ogen e ru, hun Kraistị jenko d'e gi we Ali-eze che eka Chuku-Nedi—o merichanringuu okiki ile le onye owule ri a kini le onye owule iken owule ri eka a. ²⁵ Makeni, Kraistị k'a kiriri d'e ru mgbe o buguu ndi-inenren e ile che okpuru uku a. ²⁶ Enenren ikpazuun o k'e tikpo wu onwun. ²⁷ Makeni, “Osolobue e buguo ihien ile che e okpuru uku.” Ya ke Ehuho-nsọ ku. Kani, omeni Ehuho-nsọ si ni “ihien ile ri okpuru uku a” o wechanrin enya ni Osolobue, hun bu ihien ile che e okpuru uku ari ihien o bu che e okpuru.

²⁸ Osolobue buguu ihien ile che okpuru ya wu Nwa a, ogen hu, Nwa a le enwen e a bia d'a rizikwo okpuru Osolobue hun bu ihien ile che e okpuru—keni Chuku wuru ihien ile enya onye owule, wuru onye ihien ile ri okpuru e.

²⁹ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, kini ke ndi ahun ri e mefu ni ndi nwunni mirin-Chuku k'e me? Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ke ihian ri e mepuni ni we mirin-Chuku? ³⁰ Ki enyi ri ni nwan e buni enwen enyi e che ihien onwun gi a kpo enyi ihun ogen ile? ³¹ M'a nwunde uhuhin ile ma! Ezioku rochanrin umune m—k'o don wuru ezioku ni m gi unu a nyan isi make ihien Kraistị wu Jesu Nna enyi me ime ndun unu. ³² Emeni olil'nya ihian-mmaka suo, olil'nya ndunni suo, ke m gi kweri luson eje-anu ndi hu ogun ime ali Efesosị, elee erere k'o banni m?

O me nwan ni Osolobue ara weli ndi nwunni,

“Ni enyi ri nwan;

ni enyi ra—

makeni o ru eki,

enya a nwunhun!”

* **Isi Nke Mmisen:**20 Ihien-ugbo ibuzo mobu Mkpuru ibuzo wu hun we wefuha ime ihien ugbo, gi ye Osolobue oyiye, we kebe ghorima hun hoduni. O nokin enya hun hoduni; k'o ri ke we ri.

³³ Anịkwọlę ni wę dufie unu! “Eje-ogbo e wiwi ezi-omume!”

³⁴ Tenhin ni nwan nwonrin uche; unu e mebehi njo—ni ndi hu ime unu amarin Osolobue. Kaka! M ri e ku onwan keni ifenren me unu.

Ehu Ndi-nwunni Sikọ D'e Gi Lih

³⁵ Kanị, ikęnkwo ihian k'a juma ke “Nani ke Osolobue e don weli ndi nwunni? Elee udi ehu ke we k'e gi bia?” ³⁶ Onye-nzuzu! Ihien i kunye ani ara ri ndun, pu, wezuka n'o nwunhungu anwunhun. ³⁷ Ozozị, i gha a kun ihien, ele ehu o jenko d'e gi puha ke y'a kunye, mkpuru gba-oto ke y'a kunye: ikęnkwo mkpuru okawiti mobu mkpuru ihien ozo. ³⁸ Kanị Osolobue e ye e ehu hu Osolobue cho; o ye udi mkpuru owule ehu nke e. ³⁹ Ehu ihien ile ele udi ohu: nke ihian wu udi ohu; anumanu nwon udi ozo; nnunu nwon udi ozo; azun nwonzikwo udi ozo. Onye le udi a, onye le udi a. ⁴⁰ O nwongho ihien ndi ri elu-igwere, nwezikwo ihien ndi ri elu-uwaa; kanị ogho ihien ndi ri enu-igwere wu udi ichen, ogho ihien ndi ahun ri elu-uwaa wu udi ichen. ⁴¹ Enya-anwun nwon ogho nke e; ifon nwon ogho nke e; kokise nwonzikwo ogho nke e, kokise ichen-ichen nwon ogho ichen-ichen.

⁴² Erira k'o jenko d'a ri ogen Osolobue k'e gi weli ndi nwunni: ehu we li wu hun e rehini, kanị hun o k'e weli ara rehi; ⁴³ we li e ebe o nwonleni ogho, kanị hun o k'e weli k'e nwe ogho; we li e ebe o kenrenleni, kanị hun o k'e weli k'e nwe iken; ⁴⁴ ihien we li wu ehu ihian-mmaka, kanị ehu ime-mmøn we e legha k'o k'e weli† Omeni ehu-mmaka ri a ri, ya wu ehu ime-mmøn rizikwo a ri. ⁴⁵ Erira ke we de e ime Ekukwo-nsọ, sj, “Onye ibuzo, hun wu Adam, no henrin ihian ri ndun,” Adam ikpazun e henrin Mmøn hun e ye ndun.

⁴⁶ Kanị ele hun ime-mmøn bu uzọ bia, kama, hun wu ihian-mmaka bu uzọ bia, n'o d'e ru onye ime-mmøn hu. ⁴⁷ Onye ibuzo hu gha uwani bia, onye we gi ejan memere ro; hun-ebọ gha elu-igwee bia. ⁴⁸ Ke onye hu we gi ejan memere ri, erira ke ndi hun we gi ejan memere ri; ke onye hun gha enu-igwee bia ri, erira ke ndi hun wu nke elu-igwee rizikwo. ⁴⁹ Ke enyi don nwon nwan ehu hun yi onye nke ejan, erira ke enyi k'a donzi nwon ehu hun yi onye nke elu-igwee.

⁵⁰ Umune m, onwan wu ihien m ri a gwa unu: ehu-le-edeke asako eka banye Ali-eze Osolobue; ihien a nwunni abanyeko hun ghaleni a nwun.

⁵¹ Gon ni ntin: ni m gwa unu ihien-mini: ele enyi ile k'a nwun (ranhin), kanị, enyi ile jenko d'e nwonhuto! ⁵² O k'e me idumuzi: ozigbo-ozigbo, ime ntabe-nya ohu, hun we gi hu gbu opi ikpazun hu! Makeni, ogen opi hu e gi han, ndi nwunni k'e gi ehu ghaleni a nwun lihi; enyi ndi hun ri ndun e nwonhuto. ⁵³ Makeni, ehu enyini hun e rehini k'e nwonhutoriri henrin hun ghaleni e rehi; ehu enyini hun a nwunni k'e nwonhutoriri henrin ehu hun ghaleni a nwun.

⁵⁴ Ogen ehuni e rehini e gi henringu ihien ghaleni e rehi, ehuni a nwunni e henringu hun ghaleni a nwun, o wuru ni ihien ahun we de ime Ehuho-nsọ e mezuguo: ni

“E meriole we onwun,
nke e a guguo!

⁵⁵ Euu onwun!

Elebe ke mmere i ri nwan?

Euu onwun!

Elebe ke ihien i gi e gbu ri nwan?”

⁵⁶ Ihien onwun gi e gbu wu njo; iken njo wu Iwu.

† Isi Nke Mmisen:44 ehu ime-mmøn hun we legha enya. Luk 24.33-46; Ndị Filipi 3.21

⁵⁷ Kanị ekele ya rịnị Osolobue, hụn e ye ẹnị mmẹri hụ ghahanị Nna ẹnị wụ Jesu Kristi! ⁵⁸ Ya wụ, ezi umunę m, wuzokęnme ni nwan; emehunmele ni; a runwaye ni orun Di-nwonnini-ẹnị—ebe o me ni onụ a maringho ni orun unu run ime Di-nwonnini-ẹnị alako iwi.

Isi Nke Mmisin

Ihięn We Tu Ni Ndi Nke Osolobue

¹ Ni ẹnị ku nwan oku ihięn we ri a tuni ndi nke Osolobue ri Jerusalem. Me ni ihięnmi m gwa uka ndi risonme Galeshia me: ² uhuohin ibuzo owule ime izu-uka, onye-onye ime onu y'a gha ihięn Osolobue ye e e wepuha, e donme—amamgbe m'a bia unu a tuma ihięn. ³ M bia, e we m ehuhuo-ozu ye ndi onu hanpuha, e zi m we bu oyiye unu shi Jerusalem. ⁴ Omeni o huoghohu mma ni mmę le enwen m jen, e sonjen we m.

Ihięn Polu Cho N'o Me

⁵ M siko d'a bia d'a hun unu—m ghagbariguu Masędonia—makeni m bu e obi ni m k'a ghaha Masędonia. ⁶ Ikenkwọ e son m unu noye mobu a nodichanrindę m oge n oyi*; keni unu hun uzọ yeni m eka ijen m—ebe owule m jenko d'a cho ni m jen. ⁷ Ogenni, achoni m ni m hunhu unu ghafe. Makeni, m cho ni, m bia, a noye m—omeni Di-nwonnini-ẹnị a ni m.

⁸ Kanị m k'a nodi ime Efesosi d'e ru oge n Mmemme—Pentikosu, ⁹ ni ezigbo oghere m'e gi runpuha ihięn a fuhagunni m—osun'a ni ndi odakin buzikwo oda.

¹⁰ Omeni Timoti a biaghọ, unu e mekwọ obi ru e ali ime igunrun unu, makeni orun Nna-ẹnị ohu ahun m ri a run k'o ri a run. ¹¹ Ya wu, onye owule y'e legberikwola. Hun n'a n'o gi udon la, keni o bia d'e kunrun m—ni m ri a tu ęnya ya le umunę ẹnị ndi hu. ¹² Nke nweę ẹnị wu Apolosi, a rikęnmeęguo m'a n'o sonhen umunę ẹnị ndi ozo hu d'a hun unu, kanị o ke cho n'o bia. Kanị, ezigbo oghere puhan'a, o k'a bia.

Oku Ikpażun

¹³ Dornin ni ęnya; turukęnme ni ime okukwe unu; atule ni egun; zekęnme ni. ¹⁴ Gi ni ihięn—osusuo e me ihięn ile unu e me.

¹⁵ Umunę, unu a maringho ni ikpun-ulo Stefanasi wu ndi ibuzo kwerini Jesu ime Azun Akaya. Ozo wu n'e buchanringuo we enwen we che irunni ndi nke Osolobue orun. ¹⁶ M ri a si unu hun a ni unu e me ihięn owule ndi no ęri a si unu me hun k'e yeni we eka run orun hu—ke uwę ke ndi ile e son we a run orun hu, a runshi e iken.

¹⁷ Obibia Stefanasi le Fotunatosi le Akayatosi bia hu a suo m. A nokinguo we ęnya unu nwen rileni ebeni. ¹⁸ We gba mmom m umę, gbazikwo nke unu. A gbaye ni nwan ndi no ęniņa.

¹⁹ Uka ndi risonme Azun Eshia e zi ekele unu. Akwila le Priska† le uka hun e zu iwe we e kele unu ohunma-ohunma ime Nna-ẹnị. ²⁰ Umunę ẹnị ile ri ebeni e zi ekele. Dide ni ibe unu odide ri nsọ.

²¹ Mmę wu Polu gi eka m de ekeleni. ²² Ibu-onu ya rini onye owule ihięn Di-nwonnini-ẹnị ghaleni a suo!

Di-nwonnini-ẹnị, bia!

²³ Efo ma Di-nwonnini-ẹnị wu Jizosi ya noyeni unu.

²⁴ M nwe ihięn—osusuo jenni unu ile ime Jesu Kristi.

* **Isi Nke Mmisin:6** oge n winta † **Isi Nke Mmisin:19** mobu: Prisilia

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Ndi Kọrẹnti Ndi Kọrẹnti, Nke Ebuo

¹ Mmē wu Polu de Ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen nke Kraistị wu Jizosị ghahani uche Osolobue. Mmē le Timoti nwenē enyi gba de e. Ndi uka Osolobue ri ali Kọrẹnti ke enyi ri e dejenni Ehuhuo-ozini, uwē le ndi nsọ ile hun wē ile gba ri Azuun Akaya*.

² Efoma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nweni-enyi wu Jizos' Kraistị bia ya rini unu.

Polu E Ye Osolobue Ekele

³ Ojija-mma ya rini Osolobue hun wu Osolobue le Nedi Di-nwonni-enyi wu Jizos' Kraistị. Nedi omiken k'ọ wu. Osolobue hun nkasi-obi ile gha eka a a bia.

⁴ Iya wu onye a kasi enyi obi ime nsongbu enyi ile, keni enyi saeka e gi nkasi-obi hun Osolobue ye enyi nwen a kasi ndi ozọ ri ime nsongbu owule obi. ⁵ Makeni, ke enyi don a ta oken afunfun make ifiri Kraistị, erira ke Osolobue donzikwo a kasi enyi obi oda-oda ghahani Kraistị.

⁶ Omēni nsongbu ri a biani enyi, o hu a biani enyi keni wē gi e kasi onu obi, keni unu gizikwo a nwe nzuopuha; omēni wē ri a kasi enyi obi, wē ri e gi e kasi unu obi ebe unu no e wetu obi ali e dingbu udi afunfun ohu hu enyi ri a ta. ⁷ Ya wu, olil'anya enyi nwon banyeni unu turukwem. Makeni, enyi a maringho ni ke unu don e son enyi a ta afunfun ke unu donzi e son enyi a narin nkasi-obi.

⁸ Umune m, enyi cho ni unu marin ni enyi ta oken afunfun ke enyi ri Azuun Eshia: wē songbu enyi oda-oda, karide hun enyi le enwen enyi saeka din—nke wu ni enyi erozini ni enyi k'a hun isi. ⁹ Ezie, o te ri enyi ke si a maguo wē enyi ikpe-onwun. Kanị, onwan me keni enyi gi Osolobue don enya, Osolobue hun e weli ndi nwunni—hun nke enyi e gi gi enwen enyi don enya.

¹⁰ Iya gba puha enyi ime eje-onodi hu te k'e gbuni enyi. O k'a ri a gba puha enyi. Iya ke enyi ri e lee enya n'o k'a gbafuhazi enyi— ¹¹ unu gha e son ndi ozọ e gi ekpere e yeni enyi eka, keni ndi bu oda hun uzọ gi ufiri enyi a kpanmin Osolobue, make ihien ri mma o gi efoma men enyi ghahani ekpere ndi bu oda me.

Ihien Hain Polu Gizileni Jen Korinti

¹² Ihien enyi gi a nyan isi wu onwan: ni obi enyi ri a shiani enyi eri ni enyi gi obi ri ochan le ezioku Osolobue bi obibi enyi ime uwa, tumadu egbata enyi le unu; ni enyi egini amamihien uwa bi, kanị eyemeka Osolobue. ¹³ Makeni, enyi ara deni unu ihien owule kari hun unu a gun, o ni unu ghota; kanị m ri e lee enya ni unu k'a ghotacharin enyi, ¹⁴ ke unu don nwan ghota enyi ekere. Eghee, unu a ghotaguo ni unu k'a saeka gi enyi nyan isi Uhuohin Nna enyi wu Jizosị k'a bia—nọke ke enyi nwen k'a don saeka gizikwo unu nyan isi.

¹⁵ Makeni onwan we m enya hain m te gi kwademe ni m k'a biaguzi d'a hun unu, keni o wuru ni unu ngozi mgbe ebuo. ¹⁶ M te cho ni m bia d'a hun unu m jenkonị Masedonia le m kinkozini, mmē le unu nodiguu, unu e yeni m eka m jenkonị Judia.

* **Isi Nke Ohu:1** Akaya le Grisi e d'e me ihien ohu.

17 Ogen m gi tụ iroroni, m rị erosshi-azụnni, erosshi-azụnni? Ra m'a tụ iroro ke ndi uwa hun a si, “egheę, egheę” le “mba, mba” mgbe ohu? 18 Kaka! Ebe o me ezie ni Osolobue wu onye-ezioku, oku enyi a gwa unu e metuni “egheę le mba” nke onye e ku ebuo. 19 Makeni Nwa Osolobue wu Jesu Kristi, hun mme le Sivanosi, hun w'a kpọzi Saịlasi, le Timoti zi unu ozi e, ele onye a si “egheę,” a si “Mba;” kama, ihien ri ime e ogen ile wu “egheę.” 20 Makeni, ime e ke nkwa Osolobue ile no e mezuchanrin, a wu “egheę.” Ya hain enyi gi a si “Isęę” ghahani iya wu Jesu Kristi, e gi e ye Osolobue ogho. 21 Osolobue le enwen e wu onye hun e me enyi le unu e turukenme ime Kraisti; iya tume enyi, 22 ye enyi ahima a ghahani iwe Mmon-nsọ a che ime obi enyi, gi e henrin mbiye ihien ile o k'e meni enyi.

23 Kani, m ri a kpoku Osolobue n'o shiagbu m eri omeni ele ezioku ke m ri e ku ni ihien hain m gileni biazị Kọręnti wu ni a choni m ni m bia a jugboma m unu. 24 Ari m e gi e e ku ni enyi nwe e ku ihien unu gi okukwe unu e me. Ele 'ya—ihien rin'a wu ni enyi le unu gba a run keni unu nwehen ighoghọ hun k'a biani unu makeni unu turu ohunma ime okukwe unu.

Isi Nke Ebuo

1 Ya ke m gi kwademe obi m ni abiakezi m ijen k'e buheni unu ufu. 2 Makeni, m me unu ihien ufu, onye k'a gbazi m nwan ume? Ele ndi hun m meguu ihien ufu? 3 M de ni onu ehuhuo-ozu hu m de, amangbe m'a bia, unu nwen, hun nke e me m ghoghọ, e me m ihien k'a fu ni m. Makeni, a maringho m onu ile ohunma-ohunma, ni, m ghoghoma, unu ile k'a ghoghoma. 4 Ekwam le obi ri a gbawani m ke m gi de ya wu ekukwo-ozu. E deni m'e n'o fu unu, kani m de e ni unu marin ni unu ri m obi oda-oda.

Gbaghari Ni Nwan Onye Ahun Me Njo

5 Omeni o nwon onye me ihien ufu, ele mme suo k'o me e, kani o nwongho k'o gi me ezioku ni unu ile k'o me e. M si ni “o nwegho k'o don me ezioku” makeni achoni m ni m benyeni oku. 6 Udi afunfunni ndi ka oda buche eka ye onye no enina e higuo. 7 Gbaghari n'a nwan, unu a rokọ a obi, amangbe o sukuruhafe oken, ndun okukwe a guu a. 8 Ya wu, dodo, o ri eka unu, ghosizi n'a n'o ri unu obi.

9 Lee ni ihien hain m gi de ya wu ehuhuo-ozu: m de e ni m gi e lele onu, gizi e marin ke onu k'e mechanrin ihien ile m si unu me.

10 Onye owule unu gbaghari, a gbaghari m'a. Ihien m gbaghari—omeni o nwogho ihien m gbaghari—m gbaghari make ufiri unu id'anya Kraisti, 11 keni enyi gi e gbondon Ekwensu, amangbe o tunarin enyi ihien ri mma—makeni enyi a maringho ero e.

Nwene i?

12 Ogen m gi ru ali Trasi d'e zi ozioma Kraisti, m no hun ni Di-nwonni-enyi a kpopuguo uzọ m'e gi run'a orun ebegu. 13 Kani, obi eruni m ali, makeni ahunni m Taitosi wu nwenę m ime Kraisti ebegu. Ya m no si we nodi ohunma, m no jemmę Masedonia.

Imeri Ghahani Kraisti

14 Kani ekele ya rini Osolobue—makeni, Osolobue hu e yesonme enyi mmeri ogen ile ghahani onye-mmeri ahun wu Kraisti—rike ndi ri e sonhunme onye-mmeri, e gi enyi e zisonme ozi Kraisti ebe owule enyi jen, nọke ishin-oma ri e kungbamani. 15 Makeni, ebe Osolobue ri, ishin Kraisti ke enyi wu—ke ebe ndi ri e nwon nzuopuha ri ke ebe ndi lakọ iwi ri. 16 Ebe ndi ahun lakọ iwi ri, enyi ri

e shin ishin hun e gbuni; ebe ndi we ri a zuo puha ri, enyi ri e shin ishin hun e ye ndun. Onye k'a sa nwan aka me ihien ndini? ¹⁷ Enyi anoni ke ndi bu oda hun e ghoru oku Osolobue leke si ibu-afia ro; kama, rike ndi ri ime Kraisti, enyi e ku oku-Chuku rike ndi-ezioku le ndi Osolobue zi, rike ndi ri id'anya Osolobue e ku.

Isi Nke Eto

Ndi-orun Nkwerigbama Ohunni

¹ Enyi a jamazide nwan enwen enyi mma ra? Enyi rida nwan ndi ahun a cho onye e deye we ehuhuo biani unu keni unu keri nabanhan we ra? Enyi rida nwan ndi ahun a cho ni unu deye we ehuhuo we e gi nabanhan we ra? ² Mba! Unu le enwen unu wu ehuhuo-ozu enyi, hun we deye ime obi enyi, hun ihian ile marin le hun ihian ile a gun. ³ Ihien we a hun ebe unu ri a ghosi ni unu wu ehuhuo-ozu Kraisti de, hun o gha aka enyi zihe. Ele hun we gi peni de, kanj hun we de ghahani Mmon-nsọ Osolobue—Osolobue hun ri ndun; ele hun we deye ibe omuma—rike Iwu mbu ahun, kanj hun we deye ime obi ihian.

⁴ Erira ke obi ruhan enyi ali ebe Osolobue ri ghahani Kraisti. ⁵ Eleni enyi le enwen enyi nwe iken me ihien owule hun enyi e gi si ni o nwon ihien gha aka enyi a bia. Osolobue ya e me enyi gi e nwon iken e me ihien owule enyi e me. ⁶ Osolobue ya me enyi gi saaka wuru ndi-orun hun ma run orun ime nkwerigbama ohunni. Nkwerigbama ohunni ele nke Iwu we de ede, kanj nke ime-mmón. Makeni hun we de e gbu egbu, kanj Mmon-nsọ e ye ndun.

Nkwerigbama Akan Le Nke Ohun

⁷ O me nwan ni ofufe mbu hu gi ogho bia, ofufe hun e gbuni, hun we kayesonne ihien rin'a elu omuma, nke wu ni ndi Izrel' asani aka lee Mozizi enya ihun makeni ogho ri n'a ri e gbuke—ogho hun fapukoni— ⁸ ogho ofufe hun we gha aka Mmon-nsọ e fe akariko a nwan, kari a ohunma-ohunma?

⁹ Omeni ofufe hu hun we gha a ma ihian ikpe e nwongho ogho, ya wu ni ofufe hunni, hun we gi a kpo ihian onye ri ochan k'a ka a ogho e nwon, ka a ohunma-ohunma!

¹⁰ Ezioku ri n'a wu ni ihien hun te nwon ogho mbu enwonzi nwan ogho, kaka—makeni hun ka ogho e nwon e kpume guo a.

¹¹ O me nwan ni nkwerigbama mbu hu le ofufe rin'a, hun we buguu nwan che usuo, gi ogho bia, ya wuni nke ohunni hun k'a to jenin ejen ka a ogho e nwon ohunma-ohunma!

¹² Ebe o me nwan ni enyi nwon udi olile-enyani, enyi e ku, ekushi iken. ¹³ Enyi anoni ke Mozizi hun gi ekwa kpume ihun, amangbe ndi Izrel' a hun ebe ogho ahun ri e gbukeni no fapuchanrin. ¹⁴ Ezie, we kpume nghota we ogen hu. D'e rukwo nwan tanni, we gha a gun mobu e gon ntin ke we ri a gun Ehuhuo-nkwerigbama akan hu, ekwa hu luzikwo ebehu—makeni ime Kraisti suo ke we no e wepu ya wu ekwa. ¹⁵ Ezie, ezie, d'e rukwo nwan tanni, ogen owule we gi a gun Iwu Mozizi, ekwa hu e kpumechanrin uche we. ¹⁶ Kanj, ihian buruhe Dinwonni-enyi, o wepu a ekwa hu kpume uche e ¹⁷ “Di-nwonni-enyi” ahun we ri e ku oku e wu Mmon-nsọ: ebe owule Mmon Di-nwonni-enyi ri, ebehu ke ihian no e weri enwen e. ¹⁸ Enyi ile, hun we kpupuguu ekwa hu ihun, ri nwan e legha ogho Di-nwonni-enyi noke oninyon ri ime ughegbe; we hu e nwonhuto enyi ni enyi hun uzọ ri ke ihien ahun enyi ri e legha, e nwe ogho hu, e nwewaye e. Ihienni gha aka Di-nwonni-enyi, hun wu Mmon-nsọ, a bia.

Isi Nke Ẹno

Ndi-ozì Nke Ukpe

1 Ya wu, ebe o me nwan ni Osolobue e meguoni enyi omiken ye enyi orunni, ndun ara gu enyi. 2 Enyi a juguo ihien-ifenren ndi hu ihian e zueme, juzikwo ime-ero le itu-ntu ye ime oku Osolobue. Eghete! Kama, enyi hu e kucharin ezioku k'o no, e gi e e wepuha enwen enyi a ghosì ihian ile idenya Osolobue, keni ndi ile e ku ezioku hun uzo e lele ke enyi no.

3 Omeni echen ke ozioma enyi ri e zi zueri, ndi ri a la iwi suo k'o zuerini. 4 Nke we wu ni mmoun hun ri a ki uwanì e keningwo uwe ndi kwerileni enya, amangbe w'e legha ukpe ozioma ogho Kraisti; Kraisti, hun o me ni onye hunna a hungo Osolobue. 5 Makeni ele ozi enwen enyi ke enyi ri e zi; enyi ri e zi ozi ni Jizos' wu Kraisti wu Di-nwonnì-enyi, ni enyi le enwen enyi wu idibo unu make ifiri Jizosi. 6 Makeni Osolobue ohu hu hun si, "Ukpe ya nwunme ebe ishi ri" ya nwun nwan ime obi enyi hun enyi gi nwe iken legha ogho Osolobue ihun Kraisti.

Ihien Ri Mkpa W'e Buche Ime Ihien E Tikponi

7 Kanì Osolobue buche orun oziomani ri oken mkpa ime enyi—enyi hun wu ite-ayogbe hun e tikponi, keni o we enya ni ikenni pu-ichen enyi gi a run a wu nke Osolobue—n'o ghanì eka enyi bia. 8 W'e songbu enyi uzo ile, kanì asani we eka biangbu enyi; ihien ndi hun a gba enyi nghari-enya hu a, kanì ndun ara guu enyi; 9 we e kpokposonme enyi, kanì Osolobue a juni enyi to; w'a kutu enyi, kanì enyi ara nwun. 10 Ihien ehù enyi a hun ogen ile e me ihian a hun onwun Jesu nwun, keni, ihian gha a hun ni enyi hukwo ndun, e gi w'e marin ni Jesu ri ndun. 11 Makeni, hunni enyi ri ndun, ihien onwun gi a kpo enyi ihun a bia ni enyi ogen ile make ufiri Jizosi, keni ihian gi ehù enyini hun a nwunhunni a hun ni Jizosi ri ndun. 12 Ya wu ni onwun ri orun ehù enyi, kanì, ndun k'o ri a runfuha ime unu.

13 Kanì ebe o me ni enyi nwon agungun okukwe ohu ahun we ku oku e ime Ekukwo-nso, si, "M kweri ekweri, ya hañ m gi ku ihien m ku," enyi nwen kwerezikwo ekweri, ya hañ enyi gi ri e ku oku-Chuku enyi ri e ku. 14 Makeni, enyi a maringho ni Osolobue hun gha onwun weli Nna enyi wu Jesu jenko d'e welizikwo enyi k'o don weli Jesu, webanhan enyi le unu ebe 'ya le enwen e ri.

15 Ezie-ezie, ihieni ile wu n'o rini unu mma, keni ndi efoma Osolobue ri e ru eka hun uzo e buwaye oda, ekele ri a biani Osolobue a bawaye uba.

Igi Okukwe E Bi

16 Ya wu, ndun aguko enyi. Oson'a ni ehù enyi ri a kpo nkun, enyi hu e nwonwue ndun ohun ime-mmoun uhuhin-uhuhin. 17 Makeni, ekerè afunfunni enyi ri a ta ogenni, hun ghaleni e bie, ri nwan a kwademe enyi a toni ogho itebite hun we ghaleni a saeka e ku ke o han. 18 Eghete, makeni enyi ari e lee ihien enya e legha, kanì ihien enya ghaleni e legha; makeni ihien enya e legha k'a ghari, kanì ihien enya ghaleni e legha k'a to jenrin ejen.

Isi Nke Isen

1 Makeni enyi a maringho ni omeni e tikpo we ehù enyini, oduni enyi bi ime e ime uwanì, enyi e nwongho ulo hun Osolobue tun, hun we gileni eka tun, hun ri elu-igwee, ulo hun k'a to jenrin ejen. 2 Ime oduni enyi ri kikenni, enyi hu a sun-uden, o hu a gun enyi oda-oda ni we yime enyi ehù enyi hu—ulo enyi hu, hun ri elu-igwee— 3 hun o me nwan ni enyi yiriguu a, enyi e meko ndi gba oto.

4 Makęni, hụnni ęnyi rịkwọ ime ọdunị, ime ẹhunị, ęnyi hụ a sụn uden makęni ibu rị a nyin ęnyi. Eleni ęnyi cho nị ęnyi gba ọto, kanị, ęnyi cho nị wẹ yimezi ęnyi hụn-ẹbọ ahụn, kęni ndun luefụ hụn a nwunni—weri ọnọdị a. ⁵ Onye hụn kwademę ęnyi toni onwọnhutoni wụ Osolobue. O yeguọ ęnyi Mmọn-nso nọke mbiye, gi ghoşị n'o k'e me e.

⁶ Ya wụ, obi e ru ęnyi alị oge ile, ọsụn'a nị ęnyi a maringho nị omęni ęnyi rị ime uloni wụ ehụ ęnyi, ęnyi arị ebe Di-nwonnị-ęnyi rị, ⁷ makęni ihien ęnyi kweri banyeni Kraistị ke ęnyi gi e bi obibi, ele ihien ęnya ęnyi rị e legha. ⁸ Eghę, obi e ru ęnyi alị, nke wụ nị ọ kadę ęnyi mma nị ęnyi gha ime ẹhunị pụ, laburu Di-nwonnị-ęnyi d'a nọdị ulọ ęnyi hụn rị ebe ọ rị. ⁹ Ifiri e, ęnyi a lili ma nị ęnyi e me ihien a sụọ a usụọ ẹfọ oge ile—ke ęnyi rị ndun ime ẹhunị wụ ulọ ęnyi ke ęnyi arị. ¹⁰ Makęni ęnyi ile k'a puha ihun Oche-okink'ikpe Kraistị n'o kin ęnyi ikpe, kęni onye-onye hụn uzọ narin ugwo-ọrun ihien ọ run k'ọ rị ime ẹhunị—ke mma ke njo.

Orun Iwekinhen Ihian Ebe Osolobue Ri

¹¹ Makęni ęnyi a tu egun Di-nwonnị-ęnyi, ya hain ęnyi gi a lili ma nị ęnyi me ndi ozo kweri; kanị Osolobue a maringho ęnyi le enwen ęnyi ohunma-ohunma; e gigho m'a don nị unu nwen a maringhozikwo ęnyi ime obi onu.

¹² Elekwọ nị ęnyi rizi a gwa onu nị ęnyi a rika mma! Mba. ęnyi rị e ye onu ihien k'e me onu gi ęnyi nyan isi, kęni unu saeka za ndi gi ihien ęnya e legha a nyan isi hụn nke wẹ gi gi ihien rị ihian obi nyan isi.

¹³ Makęni, omęni ęnyi e me ke ndi uche wẹ zulenị, ifiri Osolobue ro; omęni ęnyi e me ke ndi uche wẹ zu, ifiri unu ro. ¹⁴ Ihien-ọsusuọ Kraistị nwę jenni ihian ya rị e nu ęnyi, makęni o weguo ęnyi ęnya nị, ebe o me ni onye ohu a nwunguoni ihian ile onwun, ya wụ nị ihian ile a nwunguọ. ¹⁵ O nwunni ihian ile onwun, amangbe ndi rị ndun gha e bizini enwen wẹ, kama, nị wẹ e bini onye hụ gi ifiri wẹ nwunhụn, Osolobue e gi ifiri wẹ weli e.

¹⁶ ęnyi arizi nwan e gi ęnya-ihian e lee ihian. O sụn'a nị ęnyi te gi ęnya-ihian e lee Kraistị mbụ, ęnyi ara gizi e e lee e. ¹⁷ Ya wụ, onye ọwule rị ime Kraistị a wuruole onye wẹ kedonzi; ihien akan a ghariguo, lee e, ihien ile e henringuo nke ohun!

¹⁸ Ihienni ile gha eka Osolobue bja, onye hụn donzi ẹgbata ęnyi le iya, wekinhen ęnyi ebe ọ rị ghahanị Kraistị; ọ nọ nwan ye ęnyi orun iwekinhen ndi ozo ebe ọ rị. ¹⁹ Ya wụ nị Osolobue rị ime Kraistị, e donzi ẹgbata ya le ndi uwa; ara gizi njo we sọn we. O weguo nwan ozi ya wụ idonzi-ẹgbata che ęnyi eka zisonme. ²⁰ Ya wụ nị ndi-ozị Kraistị ke ęnyi wụ, Osolobue gi ęnyi e ku onu a; ęnyi gi nwan efan Kraist' e ku: dodo, ọ rị eka unu, “Kinhen ni d'e kunrun Osolobue!” ²¹ Osolobue gi ifiri ęnyi gi Kraistị hụn meleni njo owule henrin onye me njo, kęni ęnyi hụn uzọ henrin ndi rị ochan.

Isi Nke Isin

¹ Nọke ndi wẹ le Osolobue gba a run, ęnyi rị nwan a gwa unu oku: dodo, ọ rị eka unu, anile ni efoma Osolobue hụn unu nabanhanguu la iwi. ² Makęni Osolobue si,

“Hụn o gihu ru oge furu ni,
m nọ nụ olu unu;
o ru uhuhin nzuopuha,
m nọ yeni unu eka.”

Lee n'e, kikenni wụ oge hụ furuni! Tanni wụ uhuhin nzuopuha!

³ Ẹnyi ari e me onye owule uke, amamgbe ihian a hun ihien w'e gi koriani orun enyi ri a run ni Osolobue. ⁴ Mba. Kama, ime ihien ile, enyi a ghosichanrin ni enyi wu ndi-orun Osolobue: ghahani idin oken ndidi—ime nsongbu, ime afunfun le ebe o no ri ke si ihien ile e wiwichanringwo ni enyi; ⁵ we hu e gbu enyi ili, e gbu enyi mkpinsin; w'e bu enyi e che ime ulo-ngan, w'a kpu enyi e gbu; enyi a run oken-orun, e chu-uran, e bu egun. ⁶ Ozoz, enyi hu e donme obi enyi ochan, e nwe amamihien, e nwe ndidi, a ri nso ime-mmom, e nwe efoma, e nwe ihien-osusuo ibe enyi hun gha akpakali-obi fuha. ⁷ Ozoz, enyi e ku ezioku, enyi a ghosi iken Osolobue, ihien-ogun Osolobue cho suo ke enyi gi a lu, iya suo ri enyi eka-nni, ri enyi eka-ekpen. ⁸ We hu a gbaye enyi, e legberizikwo enyi; w'e ku oku enyi ohunma, e kujazikwo oku enyi; w'e me enyi ke si enyi ele ihien enyi si ni iya ke enyi wu; kani iya ke enyi wu. ⁹ Enyi no ke ndi we marinleni, kani a maringwo we enyi; enyi no ke ndi ri a nwunni, ka lee n'e nwan, enyi hu ndun! W'e ye enyi afunfun, kani enyi anwunni. ¹⁰ Ihien ekwan e mesonme enyi, kani, enyi a ghoghoghen ile; enyi no ke ndi igbennye, kani enyi e me ndi bu oda a wuru idafin; enyi no ke ndi nwonleni ihien owule, kani ihien ile wu nke enyi.

¹¹ Enyi a shiapugwo ni onu ndi Korenti efo! Unu a hunchanringwo k'o ri enyi obi. ¹² Enyi ari e zuemenu unu efo—kani unu e zueme nke unu. ¹³ M ri nwan a ri unu noke umu m: me ni ni m ke m don meni unu: shiapuchanrin ni nwan efo.

Donme Ni Ulo-nso Osolobue Nso

¹⁴ Anile ni we kpagbama unu le ndi kwerileni ntutu ohu. Elee mmeko ke ezi-omume le eje-obibi nwe? Elee mmeko ke ukpe le ishi nwe? ¹⁵ Elee ogen ke Krajist le Ekwensu gide kwerigbamama? Kini rida egbata onye kwerini le onye kwerileni? ¹⁶ Elee ogen ke Ulo-nso Osolobue le mmom gide nwe mmeko?

Enyi wu Ulo-nso Osolobue, Chuku hu ri ndun—noke ke Osolobue don ku e, si,

“M k'e biri ime ndun we,
e jehunme ime igunrun we.
M k'a wuru Chuku we,
a wuru we ndi nke m.”

¹⁷ “Di-nwonn-enyi si,
gha ni nwan ime igunrun we paha,
unu a nodi azuun ichen;
emetukwole ni ihien owule ru unyin eka:
ogen ahun ke m'e gi nabanhan unu;

¹⁸ a wuru m nedi onu,
onu a wuru umu-m-ikennyee le umu-m-ikpoho,
Iya ke Di-nwonn-enyi Hun-nwon-iken-ile ku.”

Isi Nke Esa

¹ Ndi ri m obi, ebe o me nwan n'o kwesonmegwo enyi nkwa ndini we, ni enyi chanchan nwan enwen enyi, chanpu ihien owule hun e meru ehule le ime-mmom, e gi egun Osolobue a hun a ni enyi richanrin nso.

Nke We Ke Polu Ri E Ro

² Nabanhan ni enyi ime obi onu; o nwonn onye enyi me eje-ihien; o nwonn onye enyi wiwi; o nwonn onye enyi tunarin ihien e. ³ Ari m e ku onwan ni m gi ma unu ikpe, makeni e kuole m'a mbu ni unu ri enyi obi—nke wu ni enyi k'a saeka son unu nwun, enyi k'a sazikwo eka son unu ri ndun. ⁴ M'e gi unu a

nyan isi ọda-ọda; m'e gi unu a dūkenmē ẹka obi; unu a gba m umē ọda-ọda; ime nsongbu enyi ile, m'e gi ifiri unu e nwē ighoghọ ọda-ọda.

⁵ Makēni, kē oge enyi gi rudē Masēdonia, ẹhụ enyi e ezuni ikēn kaka; wē kpokpo enyi azuun ile—oku-le-uka fihunmē enyi, egun hụ a tū enyi imē obi enyi. ⁶ Kanị Osolobue, hūn a kasị ndị ndun guchanrīn obi nọ gi ọbibia Taitōsị kasị enyi obi. ⁷ Ɛlẹde ọbibia a sūọ kasị enyi obi, kanị, nkasi—obi hūn ya lē enwēn ẹ nwē makē ihien ọ hūn ebe unu rị, kasizị enyi obi. Makēni, ọ gwaghọ enyi kē m dōn rị a da unu! Kē eje-ihien hū mēni dōn wutē unu! Kē m rīhan unu obi! Ya kē m nọ ghoghokēnmē.

⁸ Ifiri ẹ, ọsūon'a nị ihien m de ime ẹhuhụo—ozī ahūn a fughọ unu, akwanzini m mmanị—(kanị e te kwanghọ m, makēni m hūn a nị e giguọ m ya wū ẹhuhụo m de mē unu ihien ufū—ọsūon'a ẹkere oge sūọ rọ.) ⁹ M rī nwan a ghoghọ. Ari m a ghoghọ n'ọ fughọ unu, kanị, n'ọ fughọ unu hūn unu gi roghari—ya wū nị unu a nighọ a fū unu udī hūn Osolobue chọ. Ya wū nị enyi a runi unu ẹhụ ọwūle, kaka. ¹⁰ Makēni ihien futū ihian kē Osolobue dōn chọ, o mē ihian gbehutō obi, bihutō ẹka, o wēhē nzuopuha. Mmanị ara rị a! Kanị ihien futū ihian kē o dōn a fū ndi uwa, o buhē onwun. ¹¹ Unu ahunnī nwan kē ime ihien rī mma rī a dū unu makēni ihienni fū unu kē Osolobue dōn chọ?! Unu ahunnī nwan k'ọ rīhan unu mkpa ighosị nị ẹnya unu eruni ihien mēni! Lee k'ọ rī e zehan unu ize! Lee k'ọ tūhan unu ẹnya! Lee kē m rī a dahan unu! Lee okēn adudū o buhē! Lee afunfun unu ye onyē hūn mēfieni! Unu a ghosichanringuọ nị ẹka unu a rī ihien mēni.

¹² Ya wū, ọsūon'a nị m de nị unu ẹhuhụo hū, ẹlẹ ifiri onyē mē eje-ihien mōbū onyē wē meja kē m gi de ẹ. Kama, m de ẹ n'ọ wē unu ẹnya id'ẹnya Osolobue nị enyi rī unu obi nke-esi. ¹³ Onwan a kasiguọ enyi obi.

Ɛlẹde obi sūọ k'ọ kasị enyi; kama, ighoghọ Taitōsị mēde enyi ghoghokēnmē, makēni, unu ile e meguọ nwan obi ru ẹ alị! ¹⁴ Ɛghē, unu aninī ifenrēn isi m gi unu nyan ebe ọ rī mē m. Isi enyi nyan ebe Taitōsị rī e mē nwan ezioke noke kē ihien ile enyi gwa unu mbū dōn wūwū ezioke. ¹⁵ Ifiri ẹ, ihien unu rī nwan a sūoknmē ẹ—ọ gha a nyanhan kē unu ile dōn humē isi, a nyanhanzi egun lē ẹhū-omuma-nni unu gi nabanhan a. ¹⁶ M rī nwan a ghoghọ—makēni m gichanrīn unu dōn ẹnya.

Isi Nke Ɛsatọ

Kē Ndị Uka Dōn E Ye

¹ Umunē, enyi chọ nwan nị unu marin ẹfoma Osolobue mē nị uka risonmē Azuun Masēdonia: ² ọsūon'a nị wē rī ime okēn nsongbu, cheni igbenmye-mgbeleke wē wū, okēn ighoghọ wē nwē ime Di-nwōnni-enyi aninī onodi wē gbōndon wē, wē nọ ye, yē ọda-oda! ³ Mmē rī a shianī wē ẹri nị wē wefuha obi ye kē wē nwōnhan, yekaridē kē wē nwōnhan! ⁴ Wē rịokēnmē enyi, enyi dodo mē ohunma bu wē cheni ndi rī a tū ihienni wē rī a tunni ndi nke Osolobue; ⁵ kanị, wē yekaridē kē enyi tū ẹnya a: e buguū wē uzọ wē enwēn wē ye Di-nwōnni-enyi, ya wē nọ nwan gi ifiri uche Osolobue wē enwēn wē ye enyi.

⁶ Ya hain nwan enyi gi si Taitōsị, hūn bidōn orun-eyemekani, ya d'e yeni nwan onu ẹka runfu a. ⁷ Ya wū, kē unu dōn nwan e mē ohunma ime ihien ile—kē okukwe kē iku-oku kē imarin-ihien kē adudu rī mma kē ihien-osusūọ hūn rī ẹgbata enyi lē unu, ẹrira kē enyi chōzị nị unu mē ohunma ebe orun-eyemekani rī.

⁸ Ɛlẹ nị m rī e ye iwu, kama, m chokọ nị m ghosị unu adudu ndi ọzọ nwōn, gi ẹ chōpuha kē ihien-osusūọ unu nwē wū ezigbo ẹ. ⁹ Makēni, unu a maringhọ

ke Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi mehan efoma: ni, k'o mele odafin ru, o gi ufiri unu henrin ogbennye keni unu gha ogbennye o dan wuru idafin.

¹⁰ Ndunmodun m ime ihienni wu onwan: o furu ni unu runchanrin nwan orun-eyemekani unu bidon akan-ahun. Unu bu uto runma a; elede ohun suo, unu k'o bude uto duma ni unu me e. ¹¹ O ruguo ni: runchanrin n'a nwan; gi ni nwan ihien unu nwon runchanrin a k'o don du unu ni unu run a isi-ibuzo hu. ¹² Make ni, omeni ihian wepuha obi e ile ye ihien, ihien o nwe ke we e lee enya a narin a ya, ele ihien o nwonleni.

¹³ Ele ni m cho n'o ri ni ndi ozo nfe, o wuru ni unu ibu. Kama, n'o wuru ahanmahan: ¹⁴ hunni unu nwon nwan oda bu mkpa gi we nwen, nke unu a ban ni we; o ruzi, oda we nwon e wehe ni onu ihien ri onu mkpa—o wuru ahanmahan. ¹⁵ Erija ke we de e ime Ehuhuo—nsọ, ni “Nke onye hun kponrin oda ehikeni; nke onye hun kponrin ekere emekeni ekere.”

Taitosi Le Ndi Hun Ya le We Wi

¹⁶ Ekele ya rini Osolobue hun bu adudu ohu hu m nwe make orinmma onu che obi Taitosi. ¹⁷ Elede n'o kwere aririyo enyi rijo a suo, kani, ebe o me ni kiken ni k'o k'a du, o k'e gi uche e bia d'a hun unu. ¹⁸ Enyi zila 'ya le nwen-enyi hu ndi ile kwerini marin ohunma-ohunma make ni o zisonme ozioma. ¹⁹ Elede ni ndi ile kwerini marin nwen enyi hu suo, kani uka ile kwerigbamade, tume e n'o son enyi, enyi gha e jensonme a run orun-eyemekani enyi gi e ye Di-nwonna-enyi le enwen e ogho, a ghosizi ni enyi cho n'o rini umune enyi mma.

²⁰ Enyi bu obi ni ihian ahunko ihien w'e gi koriani enyi make oyiyeni hi-ogbe enyi ri a na, ²¹ make ni, o rika enyi mkpa ni enyi run a hun ri mma, ele enya Di-nwonna-enyi suo, kani enya ndi ozozu.

²² Enyi zilazi nwen enyi ozo cheni we, nwen enyi hun enyi leleguu mgbe ole-le-ole hun a ni o nwongho adudu ihien bu oda—kiken ni k'o kazi adudu hu e nwon kari mbu, make ni obi rukem e ali ebe unu ri.

²³ O me nke Taitosi, onye mme le iya a wi le onye mme le 'ya gba a run orun enyi gi e yeni unu eka ro; nke umune enyi ndi ozo hu 'ya le uwe wi, we wu ndi-ozu pu-ichen ri a nokin enya uka ichen-ichen, e weheni Kraisti ogho. ²⁴ Ya wu, gi ni nwan oghereni ghosi ndini we ni unu nwe ihien-osusuo we, keni ndi uka ile hun uto gi e don, a hun we ihien enyi gi e gi unu a nyan isi.

Isi Nke Itenei

Ihien We Tun Ndi Uka Ri Jerusalem

¹ O rikani mkpa ni m de ni unu ihien owule banyeni ihien we ri a tuni ndi kwerini ri Jerusalem. ² Make ni, a maringho m ni ihien ni hu a du unu. Adudu unu hai m gi gi unu nyan isi ebe ndi Masedonia ri, si we ni ndi ri Akaya a kwademele kete akan-ahun; adudu onu a kpasugyo ndi bu oda ime we.

³ Kani m zila ni unu umune-enyi ndini, amangbe isi enyi gi unu a nyan a wuru ihien-mmaka ogenni. Kama, m cho ni unu kwademe, e che—ke m don gwa we ni unu k'e me; ⁴ omeni unu akwademe ni, ndi Masedonia sonhen m hun a ni unu eke kwademe, ifenren e megbu enyi ime ihienni—o ri wuzi unu le enwen unu.

⁵ Ya hai o gi ri m mkpa ni m zi umune enyi ndi hu, ni we bu uto biaguu d'e kunrua onu d'a kwademecharin ihien ile gbashari oyiyeni hi-ogbe onu kwe nkwa a, m kebe bia; keni o hun uto wuru oyie unu wepuha obi unu ye, eleni we waye unu ya olu.

⁶ Ihien rin'a wu hunni: onye hun kunleni oda jenkọ d'a ghorị hun buleni oda; onye hun kun oda jenkọ d'a ghorizikwo hun bu oda. ⁷ Onye-onye ya ye ihien owule ri a obi, y'e meyele e ele; y'e yele nọke si we wa a ye e olu—makeni onye a shiapu efọ e ye ke ihien e a suo Osolobue. ⁸ Osolobue k'a saeka yesonme unu ihien ile ri mma, ye unu ya oda-oda, keni unu hun uzọ e nwecharin ihien ile ri unu mkpa, hunzi uzọ e ye oda oge onwule orun ri mma gi fuha. ⁹ Erira ke Ehuho-nso don ku e, si,
 “O buoyesonme ndi-igbenye ihien
 oda-oda;
 o k'e mesonme ihien Chuku cho
 jenin ejen.”

¹⁰ Osolobue, hun e ye ihian mkpuru o k'a kunye le ihien-oriri o k'e ri, k'e ye unu mkpuru unu jenkọ d'a kun; o k'e me e sue, me e mi mkpuru oda-oda; o k'e me onu ghorị mkpuru hun wu ime ihien Chuku cho, ghorị a oda-oda. ¹¹ O k'e me onu wuru ndi-idafin uzọ ile, keni onu hun uzọ a hakenme aka. Enyi nwen k'e me e ru ndi bu oda aka. Erira ke iha-ekani k'a don weheni Osolobue ekele. ¹² Makeni, ihienni unu ri e wepuha obi unu e me siko d'e ye ndi nke Osolobue ihien ri we mkpa; kani ele ohun suo, o k'e mezikwo ndi bu oda e kelesonme Osolobue. ¹³ Unu k'e gi orun-eyemekani weheni Osolobue ogho, makeni o k'a ghosi ndi bu oda, hun k'e ri erere e, ni unu hu a gbaye ozioma Kraisti ahun unu kweri nke-esi, ni ya haun unu gi ye we le ndi ozo oda. ¹⁴ Ihien unu k'a suokenme we; we k'a gha e me ni unu ekpere make efoma Osolobue me ni unu ebe o no me unu sa aka meni we ihienni.

¹⁵ Ekele ya rini Osolobue make oyiye e hun onu ghaleni a saeka a kowa!

Isi Nke Iri

Polu A Kowa Orun A

¹ Mme wu Polu ri a rio unu; m ri e gi nwayo, e gizi aka-alulua Kraisti, a rio unu. Mme hun we si ni m'e welua enwen m ali omeni mme le unu nodi elee-m, elee-i, kani m gahụ ebe onu ri pu, a ganma m onu, kushime iken! ² M ri a rio unu, anikwole n'a wuru ni, m bia, a gwapu m ndi hu ri e ro ni enyi ri e bi ke ndi-uwu oku, a hun w'a ni egun ari m enya. ³ Makeni, osuon'a ni enyi bi ime uwa rike ihian, enyi ara lu agha ke ndi-uwu don a lu. ⁴ Makeni, ihien-ogun enyi ele nke ndi-uwu, kama, ihien-ogun enyi nwonsomme iken Osolobue, hun we gi e tikposomme ebe zeni le ihien ndi hu zeni. Enyi e tikposomme atumiroro-legendondo ⁵ le ihien owule hun e bushi enwen e elu, hun e gbondon ihian amarinle Osolobue; enyi a nwundon iroro owule, me e n'o humeni Kraisti isi. ⁶ Enyi a kwademguo hun enyi e gi gi afunfun son nnupu-isi owule, omeni onu nwen e humecharin isi uzọ ile.

⁷ E leban ni ihien enya ohunma: omeni o wegwo unu enya ohunma-ohunma ni unu wu nke Kraisti, nyanhankwo ni ni ke unu don wu nke Kraisti ke enyi donzi wu nke e. ⁸ Di-nwonni-enyi ye m iken m'e gi du unu: iken m'e gi me unu sue ime okukwe—ele idotu unu. Ya wu, o suo n'a ni m'e gikezi iken ahun a nyan isi, ohun emeko m ifenren. ⁹ Achoni m n'o no ke si m gi ehuhuo-ozu m e ron unu egun. ¹⁰ Makeni, o nwe ndi a si, “Ehuho-ozu Polu e ze eze, ele we ihien we gi e gu egu; kani, i hun ya le enwen e k'o no, o zeni, o nwondeni ihien we gi oku-onu a e me!” ¹¹ Ndi ri e ku enina we marinkwo ni ihien ohu hu enyi ri e de ebe enyi ri uzọ ozo ke enyi jenkọ d'e me enyi bia ebenu.

¹² Enyi esonkokwo ndi ahun ri a ja enwen we mma ma-usue. Makeni, we gha e gi ibe we e lele enwen we, e gi ibe we a ma enwen we, we ri a ghosi ni

aghọtani wẹ. ¹³ Kani o me nke enyi le enwen enyi, enyi a nyanghafeko isi oken. Ihiẹn ri ogbo Osolobue keye enyi run ime orun izi-ozio ma suo ke enyi k'e gi nyan isi. Ogbo hu rufe ebe unu ri. ¹⁴ Ya wu ni enyi arunghafeni ogbo enyi ogen enyi gi weheni unu ozio ma—hun o me ni enyi wu ndi ibuzo bia ebegu teni unu ri d'e zi unu ya wu ozio ma Kraisti. ¹⁵ Enyi ari a nyanghafa isi oken—ya wu enyi ara gi orun ndi ozo run a nyan isi. Olil'anya enyi wu ni okukwe unu k'a gha e suewaye, keni enyi hun uzo e nwonwaye oghere enyi e gi run orun ime igunrun unu; ¹⁶ enyi a hun uzo gha ali unu si ali ndi ozo d'e zi ozio ma. Ogen hu, oku igi orun ndi ozo a nyan isi arikozu.

¹⁷ Ehuhuo—nsọ si,
 “Onye k'a nyan isi
 ya gi ihiẹn Di-nwonni-enyi me nyan isi.”

¹⁸ Makeni, ele onye hun a ja enwen e mma ke we e ku oku e ohunma, kani onye hun Osolobue ja mma.

Isi Nke Mmanai

Polu Le Ndi-ozu pu-ichen Ntu

¹ K'o ri m unu e din m ni m zuzu ekere. Dodo ni, nwon ni ni m ndidi! ² Enya ri a fu m make onodi unu, udi enya-ufu hun gha aka Osolobue bia. Unu wu nwa-agbo m kwe okennyẹ ohu suo nkwa ni m jenko d'a luye e ya. Okennyẹ ahun wu Kraisti. M kwe nkwa ni m jenko d'e we onu ye e ebe onu keleni marin okennyẹ. ³ Kani, egun ri a tu m ni we jenko d'e dufe onu, noka ke Ekwensu don gi ero dufe Ivu, me unu e fezile Kraisti ofufe ezioku le hun ruleni: ⁴ makeni unu a nabanhankazi onye owule bia d'e zime unu ozi Jesu ozo hun wuleni hun enyi zi unu ozi e; ara fu unu orun inabanhan mmun ozo mobu ozio ma ozo hun wuleni hun unu gha aka enyi nwehen. ⁵ Kani, o weni m enya n'o nwegho ke ndini unu a kpo “oken ndi-ozu pu-ichen” don ka m. ⁶ Ikenkwọ a ma m ku oku; kani, a maringho m ihiẹn—enyi e giguọ uzo ile ghosi unu onwan ime onodi ile.

⁷ M me njo m gi welua enwen m ali zi unu ozio ma Osolobue ofe, keni Osolobue gi e busi unu elu? ⁸ Ogen m gi ri a runni unu orun, aka ndi-ozo ye m ihiẹn, a narin m we bu ele we ke m gi e a runni, o no ke si m ri e zunarin we ihiẹn we—keni m hun uzo runni unu. ⁹ Ke m ri ime igunrun unu, ogen ihiẹn gi ri a fu m orun, ebuyeni m onye owule ibu, makeni umunye enyi gha Masedonia bia weheni m ihiẹn ile ri m mkpa. Ya wu, mme si n'a wuko m ibu ebe unu ri. Eriira k'o jenko d'a risonne: awuko ni m unu ibu. Kaka! ¹⁰ Makeni ezioku Kraisti ri ime m, m ri e ku e n'o nwonni ihiẹn jenko d'a saeka napu m ihienni m gi a nyan isi ime Azuun Akaya ile! ¹¹ Ki hai nwan? Makeni enwe m ihiẹn-oshusuo unu? Mba. Osolobue a maringho ni m nwe ihiẹn-oshusuo unu!

¹² M jenko d'e mesonne ihienni m ri e me, amangbe ndi hu ri a nyan isi ni we wu ndi-ozu pu-ichen a hun oghere hu we choko hun ihian e gi si ni enyi le we wu ohu. ¹³ Ndin ele ndi-ozu pu-ichen nke-esi; ndi-ndufie ke we wu. We ri a za ndi-ozu pu-ichen Kraisti e gi e e kpume ihun. ¹⁴ Onwan ele ihiẹn a tu enyal Makeni, ke Ekwensu le enwen e e mede ke si o wu mmun-ozu ukpe! ¹⁵ Ya wu ni ele ihiẹn a tu enya omeni ndi-orun a hu e me ke si we wu ndi a run ihiẹn ri mma. We jenko d'a narin ugwo-orun furu ihiẹn we ri e me.

Afunfun Polu Ta Makeni O Wu Onye-ozu Pu-ichen

¹⁶ Ni m kuzi e, erokwole ni ni m wu onye-nzuzu! Kani, omeni iya ke unu ri e ro, weri ni m nwan rike onye-nzuzu, keni m hun uzo nyan isi ekere.

17 Eļe Di-nwọnni-ẹnyi sị m ku ihienni m chọ ni m gi nyan isi—kani, m ri e kuhu riķe onye-nzuzu. 18 Ebe o me ni ndi bu oda hu e gi ihien ihian-mmaka a nyan isi, mme nwen jenko d'e mezikwo erira. 19 Unu le enwen unu a marinka ihien! Iye ndi-nzuzu efe, a nabanhan we, a suoka unu. 20 Unu a nabanhanka onye owule hun e me unu ke igbon, mobu hun e rigbu unu mobu hun a tunarin unu ihien onu mobu hun e me ke sị o rika mkpa mobu hun a made unu ora! 21 Oson'a ni ifenren m ro, ni m ku e: obi ẹnyi ezeruni erira.

Kani, ihien owule we nwe egun ni we gi nyan isi, egun k'a nizikwo m gi ihien ahun nyan isi; (m ri e ku ke onye nzuzu.) 22 We wu ndi Hibu? Ya ke mme nwen wuzi. We wu ndi Izrelu? Ya ke mme nwen wuzi. We wu umu Ebrahim? Ya ke mme nwen wuzi. 23 We wu ndi-orun Kraisti? M ri e ku riķe onye isi zuleni oke: mme ka we onye-orun Kraisti a wu, mme ka orun a run, mme ka ngan e jen, mme ke we ka mkpinsin a fian—mgbe ole-le-ole ke we fianpu m mkpinsin. Onwun a kposonmezi m ihun. 24 Mgbe isen ke ndi Ju fianpu m ube-mkpinsin ohu-aria-ogunnai we ahun.

25 Mgbe eto ke ndi Rom fianfu m mkpinsin. A magwo we m omuma mgbe ohu. Mgbe eto ke ugbo-mirin m ri ime e tikpopu. A noho m elu mirin uhuhon ohu gbe-gbe-gbe—uhihin le efinnai, ibe osisi suo ke m hun kwondon eka elu mirin ahun. 26 M'a risonme uzo-ijen; eje-ihien a kposonme m ihun elu-iyi; ohin a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali m k'e me m a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali ndi ozo k'e me m a kposonme m ihun; eje-ihien a kposonme m ihun ime obodo—ihian jun, a kposonmezi m ihun ime atu—ihian rileni; eje-ihien a kposonme m ihun elu-ohimin; nsongbu ndi kpo enwen we ndi kwerini bu ekwerini we a kposonme m ihun. 27 M'a rungbu enwen m; m'a ta afunfun; m'e chusonme-uran; m'e busonme egun ihien-oriri le ihien-orira; ihien-oriri a kosonme m; m'a risonme onodi oyi gi a tu m; ekwa a kosonme m. 28 Wezokade ihien ndi ozo ile, uhuhon ile ke m gi e bu ibu iroro oninmma uka ile. 29 Onye ke ndun guu, hun ndun ogugu a guleni mme nwen ndun? Onye ke we me dan ime okukwe, o noleni fukem me?

30 Omeni m k'a nyanriri isi, ihien ndi hun a ghoji ni ndun ari m ke m'e gi nyan isi. 31 Osolobue a maringho ni ele m ri a tu ntu—Osolobue, hun wu Osolobue le Nedi Di-nwọnni-ẹnyi wu Jesu—ojija-mma ya rin'a jenrin ejen! 32 Ime obodo Damas'kosj, Govano ki okpuru eze Aretasi buto ndi-nche onu-mgbon obodo hu, keni o nwundon m, 33 kani we no gi ukpali gha oghere ri mgbon hu wetu m, m no wanahin a.

Isi Nke Mmẹbụọ

Ihien Osolobue Ghojisonme Polu

1 O ri mkpa ni m nyansonme isini—oson'a ni o nweni erere o ban. Ni m ku nwan oku ohun le ihien ndi hun Di-nwọnni-ẹnyi ghoji m.

2 A maringho m onye nke Kraisti ohu, hun we weri shi elu-igwee nke eto ahua mmenọ ghanj—ke ime-ehu k'o me k'o gha ime ehụ pu, a marin m; Osolobue ya marin. 3 A maringhozi m ni we weri onyenj—amarin m k'o ri ime ehụ ra o gha ime ehụ pu, Osolobue ya marin— 4 w'e shi ali Izu-iken wu Paradaisi, o no nu ihien ndi we ghaleni a gwa ihian, ihien ndi we ghaleni a ni ihian e ku.

5 M k'e gi nwan onye no enina nyan isi, egiko m mme le enwen m nyan isi; ihien ndi hun a ghoji ni ndun ari m suo ke m'e gi nyan isi. 6 Kani, o mede ni m cho ni m nyan isi, ele ya wu ni m wu onye-nzuzu, make ni ihien m k'e ku wu ezioku. Kani, emeko m'a, make ihian gha e ro ni m wu ihien owule kari

ihien wẹ hun m me le hun wẹ nu m ku—⁷ make ni ihien ndini m hun a puka ichen. Kanj, igi gbondon m amamgbe m'e gi ifiri ihien ndini pu-ichen m hun pacheme, Osolobue no bu nsongbu che m ehụ—rike ebe wẹ no kpọ ogun ye ihian ehụ. Nsongbuni wu onye-ozu Ekwensu. Wẹ we e che m ehụ n'o hun uzọ a lu m, amamgbe m'a pacheme.⁸ Mgbe eto ke m riọ Di-nwonna-enyi banyeni ihieni, n'o me e hapu m.⁹ Kanj Di-nwonna-enyi nọ si m, “Mba; eyemeka m e higuọ i, make ni ebe ndun noleni ri ihian ke iken m nọ a puhacharin ifon.” Ya wu, m gi nwan ighoghọ a nyan isi ni ndun arị m, keni iken Kraisti hun uzọ risonme ime m.¹⁰ Ya wu, make ufiri Kraisti, o hugho m mma ni ndun arị m; ni w'a kpari m, ni m'a ta afunfun, ni wẹ e kpokpo m le ni odakin ri ichen-ichen a biani m. Make ni, ogen owule ndun gileni ri m ya ke m gi e kenren.

Orinmma Ndi Korẹnti Ri Polu Obi

¹¹ E meguo m ke onye-nzuzul Unu hain m gi me e! Unu te furu hun e kuni m ohunma—make ni o nwonna ke ndini unu ri a kpọ oken ndi-ozu pu-ichen don ka m mkpa a ri, osuon'a ni o nwonna ihien m wu.

¹² Ogen m gi ri ime igunrun onu, m tu-udon runcharin ihien bu oda wẹ gi a marin ezigbo onye-ozu pu-ichen: ke ihien-ahima ke ihien a tu enya ke ihien a ghosi iken Osolobue.¹³ Ki wẹ me ni uka ndi-ozo hun wẹ meleni ni onu, wezuka ni ebuyeni m unu ibu iye m ihien m'e gi bi? Dodo ni, gbagharị ni m njo m me hun m gileni buye unu ibuni!

¹⁴ Lee n'e, a kwademeguọ m nwan ni m lala d'a hun unu nke mgbe eto. M bia, anako m unu ihien owule, emeko m ibu. Make ni, unu ke m cho, ele ihien unu. Eghẹ, make ni ele umu a kpaton ndi mu ni wẹ ihien, ndi mun wẹ nwe a kpaton wẹ.¹⁵ O k'a suogbude m igi ihien ile m nwon yeni unu aka—gizide ndun m. O me nwan ni m ri a nwewaye ihien-osusuo unu, unu k'e belua nwan ihien-osusuo unu nwe ebe m ri?

¹⁶ Unu nwe iken si, “Osuon'a ni ezie ro ni y'e buyeni enyi ibu, y'e megho enyi ero, dufie enyi, teri enyi.”¹⁷ Nani ke m don me e? M gide nwan ndi m ziheni unu tunarin onu ihien onu ra? ¹⁸ Mmẹ riọ Taistosị n'o bia d'a hun unu; m nọ zizikwo nweye-enyi hun-ebọ hu chen'e. Taistosị a tunarinni unu ihien unu. Ra o tunarinde unu atunarin? Ele agungun ohu hu ke enyi gun? Ele usonron ohu ke enyi gi run?

¹⁹ Unu ride e ro ni enyi gi ihieni ile enyi ri e ku e kinrin onu enyi ebe unu ri ra? Mba. Enyi ri e ku noke ndi ri ime Kraisti; enyi ri e ku rike ndi ri id'enya Osolobue. Ndi ri m obi, enyi ri e me ihien ile enyi ri e me ni enyi gi e yeni unu aka sue ime okukwe.

²⁰ Egun ri a tu m ni ikenkwọ, m bia, ahunko m unu ke m don cho, unu nwen ahunko m ke unu don cho; egun ri a tu m ni, ikenkwọ, ikpe le enya-ufu le ejelulu jenko d'a ri; ni ndi hu ime unu k'a choma nke-wẹ, nke-wẹ; ni nkuto, okuazuun, mpache le isusu jenko d'a ri.²¹ Egun ri a tu m, ni, ikenkwọ Osolobue m e welua m ali ebe unu ri—ogen m'e gi biazị, ikenkwọ a kwanma m ekwan make ndi bu oda me njo mbu, hun keleni gbehuto obi wẹ banyeni ihien ndi hu ru unyin wẹ me le ughere le ihien-ifenren ile wẹ mesonme.

Isi Nke Mmẹto

Mkpinsin-eka Le Ekele Ikpaazuun

¹ Onwan k'e me e mgbe eto m lala d'a hun unu: “Osheri madu ebuo mobu eto ke wẹ siko d'e gi gi ikpe owule don.”² A gbaguo m ndi hu me njo mbu le ndi ozo hoduni mkpinsin-eka—ke m bia hun me e mgbe ebuo; m rizi nwan a gba wẹ ya hunni m rileni ebegu, ni, m bia, egiko m aka aluluwa son onye owule—

³ ebe o mę ni unu cho ni m ghoşi onu ni Kraiştı ri ime m e ku nke-esi. Kraiştı a ra gi eka-alulua e son onu—mba! O gi iken e me ihien ime onu. ⁴ Oşuon'a ni we kpogbu e elu-obe noke onye nwonleni iken, o huşi nwan ndun ghahani iken Osolobue. Ime e, enyi nwen nke rizikwo ke ndi nwonleni iken; kani, o me nke eka enyi k'e gi son unu, enyi k'e son e gi iken Osolobue bi, gi iken Osolobue hu son unu.

⁵ Lekpo ni enwen unu, ni unu marin ke unu hu ime okukwe. Lele ni enwen unu. Unu amarın ni Jizos' Kraiştı ri ime unu? Unu a maringho nu—şunkpan ni unu a danguo nlele hu.

⁶ M nwon olil'anya ni unu k'a hun a ni enyi nwen adanni nlele hu. ⁷ Kani, enyi hu e me ekpere a rişo Osolobue, amangbe unu e me ihien owule rileni mma—ele keni we si ni enyi puha ohunma, ni enyi a runka orun ime igunrun unu, kama, keni onu mehü ihien ri mma—oşuon'a ni enyi no ke ndi dan nlele hu. ⁸ Makeni, enyi a saeka me ihien owule e gbondon ezioku, kama, ihien a kwadon ezioku şo ke enyi e me.

⁹ Enyi a ghoghö aghoghö omeni enyi ezeni bu onu e zegho. Ekpere enyi wu ni unu zuchanrin oke. ¹⁰ Ya hai m gi deni unu ihien ndini oğenni m keleni bia ebahun unu ri, amangbe m'a bia, e gi m iken hu Di-nwonni-enyi ye m gi du unu gi eka-iken son unu—iken hun o ye m gi me unu sue, ele hun m'e gi tikpo unu.

¹¹ Nke ikpazun, umone m, ghoghoma ni; [nodi ni ohunma!] Bihuto ni eka; a gba ni ibe unu umę; e nwon ni obi ohu; e gi ni udon e bi. Unu me enina, Osolobue hun udon le ihien-oşuşo gha eka a bia k'a nøyeni onu.

¹² Dide ni ibe onu odide ri nsö. Ndi nke Osolobue ile e zi ekele unu.

¹³ Efo ma Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi le ihien-oşuşo Osolobue le mmeko ri ime Mmon-nsö ya nøyeni onu ile.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Galeshja

¹ Mmē wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen—ele hun ihian zi mobu hun ndi-okiki wu ihian tume—kani hun Jesu Kristi le Chuku-Nedi hun gha ime onwun weli Jesu Kristi tume. ² Mmē le umune enyi ime Kraisti ndi mmē le we ri ebeni gba de e. Enyi dejenni uka ri ichen-ichen risonme Azuun Galeshja ya.

³ Efoma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi bia ya rini onu.

⁴ Nna enyi wu Jizos' Kraisti we ndun a ye make ifiri njo enyi, keni o gbapuha enyi ime eje-agboni ri ogenni, igimezu uche Osolobue enyi wu Nedi enyi. ⁵ Ogho ya rini Osolobue Nedi enyi jenin ejen! Isee.

Ozioma Ozọ Arja

⁶ O tu m enya ni unu a latomakenrinkenzi onye hun gi ifiri efoma Kraisti kpo unu, nabanhanma “ozioṃa ozo”. ⁷ Ele ni ozioṃa ozo ri ari, kani o nwongho ndi ri e ye unu nsongbu, e me obi eruzile unu ali, a cho ni we rukpo ozioṃa Kraisti.

⁸ Kani, osuon'a ni enyi le enwen enyi mobu mmōn-ozu ghade enu-igwee bia e zime unu “ozioṃa” ozo hun wuleni hun enyi zi unu, onye ahun ya wuru onye we bu onu—ya la ntikpo jenin ejen! ⁹ Ke enyi don ku mbu, m rizi nwan e ku e: omeni onye owule ri e zi onu “ozioṃa” ozo wuleni hun onu nabanhanguu mbu, ya wuru onye we bu onu: ya la ntikpo jenin ejen!

Jesu Tume M, Ele Ihian

¹⁰ M ride nwan a cho ni ihian kuni m ohunma ra Osolobue? Ra a chomaguo m nwan ni m me n'o suo ihian? Omeni echen ke m rikwo a cho ni m me n'o suo ihian, ya wu ni ele m igbon Kraisti.

¹¹ Umune m, m cho ni unu marin ni ozioṃa m zi aghani eka ihian bia; ¹² amunnarinni m ihian ya; ele ihian kuzi m'e. Kama, Jesu Kristi le enwen e we e ghosi m.

¹³ W'a ra ru uka a, unu a nugo ke m don bi mbu, ogen m gi ri e fe ofufe ndi Ju le nke Iwu Mozizi: ke m don kpokpokemne uka Osolobue, cho ni m tikpo a.

¹⁴ Ime ofufe enyi wu ndi Ju, mmē ka ndi isi-otu m bu oda ofufe e fe ogen ahun. M'e mekenme oku omenal ndi nedi enyi we.

¹⁵ Kani, ogen o gi suo Osolobue, hun gi efoma a hoto m, kpo m—ke m ride efo nne m, ¹⁶ o no me m marin Nwa a, keni m zi ndi ani ndi ozo wuleni ndi Ju ozi banyeni ya wu Nwa a. Ogen o gi me e, ejenni m d'e kunrun ihian n'o gwa m ihien owule mobu buche ni m ihien owule. ¹⁷ Ejendeni m Jerusalem d'e kunrun ndi bu m uzọ wuru ndi-ozu pu-ichen, kama, m no shi Arabja ozigbo. O meguu, m no gha ebeku kinhenzi Damas'kosi. ¹⁸ Ahua eto a ghafeguu, m no shi Jerusalem d'a hun Kefasi wu Pita; m no son e nodi akp'ohin mmisen. ¹⁹ O nwonni onye ozo m hun ime ndi-ozu pu-ichen hoduni, wezuka Jemisi nwene Di-nwonni-enyi.

²⁰ M ri a gwa unu, id'enya Osolobue, ni ihienni m ri e de ni unu wu ezioku, ele ntu!

²¹ Omeguu, m no jen Azuun Siria le Silisia. ²² Ndi uka Kraisti hun risonme egerere Judia e ke marin m omarin-enya ogen ahun. ²³ We nu a hu a nu ni we

sị ni “Onye ahun te ri e kpokponi enyi mbu rizi nwan e zisonme ozi okukwe ahun o te cho n'o tikpo!” ²⁴ We no gi ifiri m ja efan Osolobue mma.

Isi Nke Ebuo

Pita, Jemisi le Jonu Nabanhan Polu Anabanhan

¹ O mepu ahua mmeno, m no shizi Jerusalem. Mme le Banabasi wi ogen ahun, m nozi weri Taitosi. ² M jen ebehu makeni o nwon ihien Osolobue ghosi m; m no kowa ni we ozioma hun m ri e zi ebe ndi wuleni ndi Ju ri. Kani m me e usuo—egbata mme le ndi we weri ni we wu ndi-isi suo—amamgbe o wuru ni m ri a gba oso olal'iwu mobu ni hun m gbafu a laguo iwi, o wuru ni orun m la iwi. ³ Awadeni we ikwa-ugun ye Taitosi mme le iya wi olu, osuon'a ni ele onye Ju, ni onye Griki ro— ⁴ kani oku ikwa a ugun e te puhaghọ make ndi hun gi nzuzue rubanhan, e me ke si we wu ndi kwerini. We bia d'a hundele udi inwonrin-enwen hu enyi nwon ime Kraisti, keni we wezi enyi che ime igbon. ⁵ Kani, enyi ekweyi ni we kaka akpu-ohu, makeni enyi chokenme ni enyi chedon ni unu ezioku ri ozioma, keni unu marin a k'o richanrin.

⁶ Nke ndi hun no ke si we wu ndi-ndu—o nwonni ihien ohun we buche ni m. (Ihien owule we wu enwon ihien o wu ebe m ri, makeni Osolobue ara gbeyeni ihian.) ⁷ Mba. Kama, o wede we enya ni Osolobue e yegu o m orun igbasha ozioma ebe ndi kwaleni ugun ri, ya wu ndi al ndi ozo wuleni ndi Ju, k'o don ye Pita orun igbasha n'a ebe ndi kwa ugun ri, ya wu ndi Ju. ⁸ (Makeni onye ohu hu gi Pita a run orun onye-ozu pu-ichen ime igunrun ndi Ju, ndi kwa ugun, iya gizikwo mme nwen a run orun onye-ozu pu-ichen ime igunrun ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun.) ⁹ Ogen Jemisi le Pita le Jonu, ndi hun we weri noka ndi-isi, gi hun ni eka Osolobue ri ime m, we no na mme le Banabasi aka, nabanhan enyi, ni enyi le we wu ohu. We no kweri n'o hugho mma ni mme le Banabasi jenme d'a runma ime ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun, uwel enwen we a runma ime ndi Ju, ya wu ndi kwa ugun. ¹⁰ Ihien ohu suo ke we sihu enyi me: enyi a nyanhankwo ndi-igbennye, hun a duzikwoni m.

Polu A Jugbo Pita Ime Antioku

¹¹ Kani, ogen Kefasi wu Pita gi bia Antioku, m jugbo a elee-m, elee-i, makeni o mefie hun we hun enya ogen ahun. ¹² Makeni, ke ndi ahun Jemisi zihē keleni bia ebehu, Pita e son ndi wuleni ndi Ju e ri ihien-oriri. Kani, ogen ndini gi biagu, Pita no nye nko, o duzini ndi wuleni ndi Ju ri, makeni o ri a tu egun ndi ri itu ndi hun a kwadon ikwa-ugun. ¹³ Ndi Ju ndi ozo ri ebehu no son e memē ihunnai ahun, nke wu ni e dufiede we Banabasi le enwen e. ¹⁴ Ogen m gi hun a ni ihien we ri e me le ezioku ri ozioma a dangbamani, m no no id'enya we ile si Pita, “Onye Ju ke i wu, kani i ri e bi ke ndi wuleni ndi Ju, y'a ra bi ke ndi Ju. Nani ke i donzi nwan a cho ni i wa obibi ndi Ju ye ndi wuleni ndi Ju olu?”

Okukwe Suo

¹⁵ M nozi si Pita, “Nke enyi le enwen enyi, ndi Ju mu enyi, enyi ele ndi hun w'a kpo 'ndi wuleni ndi Ju, ndi ome-njo.’

¹⁶ Bu enyi a maringho ni ele idonme Iwu ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, kani ikwerini Jesu Kristi, gi e e don enya. Ifiri e, enyi le enwen enyi e kweriguo ni Jesu Kristi, keni Osolobue kuni enyi ohunma, makeni enyi kwerini Kraisti, gi Kraisti e don enya, ele makeni enyi e donme Iwu Mozizi. Makeni, Osolobue ekukoni onye owule ohunma makeni onye ahun e donme Iwu. ¹⁷ Kani, o me nwan ni, ebe enyi no ri a cho ni Osolobue kuni enyi ohunma makeni enyi ri ime Kraisti, a hun w'a ni enyi le enwen enyi wu ndi njo, ya wu Kraisti a kwadon

njo? Kaka! ¹⁸ O me nwan ni a tundozimé m ihien m tikpo, ya wu m ri a ghoṣi ni m dan Iwu ogeṅ m gi tikpo a. ¹⁹ Eghẹ, makeṅi, e giguṅ m ihien ri ime Iwu nwunnahin Iwu, keṅi m hun uto rinṅi Osolobue ndun. ²⁰ A kpogbuguo we mme le Kraṣti enu obe Kraṣti. Elezi mme ri ndun, Kraṣti ya ri ndun ime m. Ndunni m ri nwan e bi ime ehu, m ri e bi e ghahani okukwe m nwe ime Nwa Osolobue, hun nwe ihien-osusuo m, we enwen e ye make ufiri m. ²¹ Emeko m efoma Osolobue wuru ihien na iwi—makeṅi, omeni ezie ro ni ihian donme Iwu, Osolobue e gi e kun'e ohunma, ya wu ni onwan Kraṣti nwun la iwi!"

Isi Nke Eto

Iwu ra Okukwe?

¹ Ewu ndi Galeshja, ndi-nzuzu! Onye me onu ihienni? Bu id'anya unu ke we no ghoṣichanrin ni we kpogbu Kraṣti elu obe. ² Ihien ohuni suo ke m cho ni m marin: gwadele ni m, nani ke unu don nwehen Mmon-nso? Unu nwehen e ghahani idonme Iwu ra ghahani ikweri ozioma unu nu? ³ Eriṅa ke unu e zuzuhan? Eka Mmon-nso ke unu gha bidon; onu ri nwan a liliṅma ni onu gi iken unu—iken ihian—mechanrin a? ⁴ Ni m judele unu: afunfun nei ile unu ta wu nke olal'iw? Ra o laguode iwi nke-esi? ⁵ Osolobue hun e ye unu Mmon-nso a, a run onun atu-nya ime igunrun unu, o ye unu ya makeṅi unu ri e donme Iwu Mozizi ra makeṅi unu hu a nu e kweri ihien unu nu?

⁶ Nke Ebrahim, Ehuṅuo-nso si ni "O kweyeni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpọ a onye ri ke Osolobue cho." ⁷ Gi ni onwan marin ni ndi hun wu ezigbo unu Ebrahim wu ndi kwerini. ⁸ Ekwkw-nso e kutoguo a ni Osolobue jenko d'e gi ifiri okukwe ndi wuleni ndi Ju kuni we ohunma; o si ni Chuku zi Ebrahim ozioma edei, si, "Ndi ani ile jenko d'e nwehen ngozi ghahani i." ⁹ Ya wu, ndi hun kwerini k'e son Ebrahim hun kwerini wuru ndi we gozi agozi.

¹⁰ Ndi hu gi idonme Iwu e don enya a wuruole ndi we bu onu. Makeṅi, Ehuṅuo-nso si, "Onye owule hun ghaleni e donme ihien ile we de ime ehuṅuo Iwu, e henringuo onye we bu onu!" ¹¹ O weguu nwan enya n'o nwonna onye owule hun Osolobue jenko d'e kuni ohunma makeṅi o donme Iwu. Onwan wu ezioke, makeṅi, Ehuṅuo-nso si ni, "Okukwe ke onye ri ke Chuku cho k'e gi ri ndun." ¹² bu ele okukwe ke Iwu gi a run, makeṅi, Iwu le enwen e e kuguo ni, "Onye hu hun ri e donme ihien ndini ile Iwu ku k'e gi ri ndun makeṅi o ri e donme we."

¹³ Kraṣti gbaṅha enyi ime abumonu Iwu ghahani igi ifiri enyi henrin onye we bu onu. Makeṅi, Ekwkw-nso si ni, "Onye owule we hogbu elu osisi a wuruole onye we bu onu." ¹⁴ O gbaṅha enyi keṅi ngozi Osolobue gozi Ebrahim hun uto biani ndi ali ndi ozo ile hun wuleni ndi Ju, ghahani Kraṣti wu jizosi, keṅi enyi hun uto gi okukwe nwonhen Mmon-nso hun Osolobue kwe nkwa a.

Iwu Le Nkwa Osolobue

¹⁵ Umune m, ni m gi ihien w'e me uhuohin ile kowa ihien: madu ebuo kweregbamah banyeni ihien owule, biyeguo a eka, o nwonna onye owule k'a saeka kagbu e mobu we ihien owule chen'e. ¹⁶ Ogeṅ Osolobue gi kwe nkwa hu, o kwe Ebrahim le nwa a ya wu nkwa, Ehuṅuo-nso asini "Umụ i" ya wu, hun kari onye ohu; kani o si "nwa i" ya wu ohu suo—hun wu Kraṣti. ¹⁷ Ihien m gi e ku wu ni Osolobue e biyeguo nkwerigbama hu eka, tum e; ya wu ni Iwu we webanhan ogeṅ o gi mepu orogbo ahuṅa iri-kwasi-ogun kwasị nnu as'eka kagbu nkwerigbama hun Osolobue biyeguo eka le nkwa o kwe ime nkwerigbama ahun. ¹⁸ Makeṅi, omeni idonme Iwu ke we gi e nwonhen ihien

Osolobue kwe nkwa a, ya wu ni elezi n'o kwe nkwa haịn we gi e nwehen e. Kani, ezioku-ezioku, Osolobue ye Ibrahim ya ofe igi mezu nkwa a.

Ki Haịn Nwan We Gi Ye Iwu Hu?

¹⁹ Ki wuzi nwan mkpa Iwu hu ri? We webanhan a ni ihian e gi e a marin njo le mmefie, a marinzi njo we le mmefie we, d'e ru ogen nwa ahun, onye hu we kwe ya wu nkwa e gi bia. We gha aka ndi mmon-ozu tumu ya wu Iwu, we e ye uko ye we. ²⁰ Kani w'a ra cho uko ebe onye ohu suo no e me ihien. Osolobue gi aka a me ihien e ogen o gi kwe Ibrahim nkwa ahun.

²¹ Ari me ku ni Iwu wu enenren nkwa Osolobue. Kaka akp'ohu! Make ni, omeni we te ye iwu hun a saeka e ye ihian ndun, nke o wuru ni, ezioku-ezioku, onye donme e, o wuru onye ri ochan. ²² Kani Ehuhuo-nsu e kuguo a ni ihian ile ri ime egbun njo, ku e hun we enya, keni o wuru ni uzo ohu suo ke we gi e nwehen ihien Osolobue kwe nkwa a. Uzo ohu hu wu ikweri ni Jesu Kristi, gi Jesu Kristi e don enya: onye kwere, o nwehen e. ²³ Ke enyi keleni kwere ni Kraisti, Osolobue bu enyi donme okpuru Iwu, kpokin enyi ye, noko ndi ngan, e che ogen okukwe e gi bia. ²⁴ Ya wu, Osolobue tumu Iwu n'o wuruni enyi onye bu mkpinsi e lepu enyi enya, d'e ru ni Kraisti a bia, keni, o ru, o gi okweri enyi jenko d'e kwere ni Kraisti kuni enyi ohunma. ²⁵ Kani, hunni enyi kwereguu nwan, enyi arizi okpuru onye-nlepu-enya.

²⁶ Unu ile wu umu Osolobue ghahanu okweri unu kwere ni Kraisti wu Jizosi, ²⁷ make ni, onu ile, hun we buguu che ime Jesu Kristi ghahanu ime onu mirin-Chuku, e yiriguo Kraisti. ²⁸ Ya wu ni o nwonzi ihien ri ichen egbata ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju; egbata igbon le onye nwon enwen e; egbata ikennyu le ikpoho: enyi ile wu ohu ime Kraisti wu Jizosi. ²⁹ O me nwan ni enyi wu nke Kraisti, ya wu ni enyi wu umu Ibrahim, ni enyi k'e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e ye.

Isi Nke Ẹno

Unu E Nweringuo Enwen Unu!

¹ Ihien m ri e ku wu ni, ebe nwa ahun jenko d'e nwonrin ihien nedi e keleni ru ogo, o rihu ke igbon, ihien ichen ari a, osuon'a ni ihien ile wu nke e. ² O risonme okpuru ndi e du n'e le ndi e lepu a enya d'e ru ogen hu nedi e kaye. ³ Erija k'o ri enyi ke enyi keleni ru ogo, ya wu ke enyi keleni kwere, enyi wusonme igbon ihien ndi hun a ki obibi ri ime uwan. ⁴ Kani, mgbe ogen gi zu, Osolobue no zihie Nwa a; okpoho mu a; we mu a ye okpuru Iwu. ⁵ Osolobue zihie e n'o hun uzo gbari ndi ri okpuru Iwu, keni enyi henrin umu Osolobue, umu Osolobue ru ogo umu. ⁶ Make unu wu umu, Osolobue no zihie Mmon nke Nwa a ye ime obi unu; Mmon ahun ri nwan ime enyi ile a hi, "Baba! Baba-Nedi m!" ⁷ Ya wu nwan ni y'elezi igbon; nwa ke i wu. Ebe o me ni nwa ke i wu, Osolobue k'e keye i ihien e.

E Kinle Ni Azuun Ime Egbun

⁸ Mgbe mbu, ogen unu keleni marin Osolobue, unu wu igbon mmon ndi hu furuleni w'e fe, unu e fe we e fe. ⁹ Kani hunni unu maringuu Osolobue—mba, hunni Osolobue maringuu unu, kini ke unu kinkozini azuun d'e kunrun mmon ndi ahun le ihien ndi hu ndun guu? Unu cho ni unu henrinzi igbon we? ¹⁰ Unu e mesonme mmemme we gi a nyanhansonme uhuhin le ifon le ogen le ahua ri ichen-ichen! ¹¹ Egun unu rikwo a tu m, ni ikenkwo orun ile m run ebe onu ri a laguo iyi!

12 M rị a rịọ ụnụ umunę m, rị nị kę mme, makaeni a rigwo m kę ụnụ. Ụnụ emeni m njo. 13 Ụnụ a maringho ni emu rị a kuni m ogen ahun wu ihien wehena m oghere m gi zi ụnụ ozioma isi-ibuzo ahun. 14 Kani, osuon'a ni ehụ hun rị e sngbuni m wuru ni ụnụ ibu le ihien-nlele, ụnụ elegberini m, ụnụ ajuni m; kama, ụnụ nabanhan m nọke si m wu mmọn-ozị Osolobue, nọke si m wu Kraistị le enwen ę. 15 Kị mezi ighoghọ hụ ile ụnụ nwę ogen hụ?! M k'a s'ęka shia ęri nị, omeni o rị nfe, nke ụnụ e te guye m akpuru-ęnya ụnụ, omeni o te k'e yeni m ęka! 16 Kę m henrinni enenren onu makaeni m gwa ụnụ ezioku?

17 Ndi ahun rị nwan a liliima ni wę dori onu, kani ele ihien rị mma kę wę bu obi! Ihien wę bu obi wu ni wę wepu onu ebe ụnụ rị, keni ụnụ buchanrin obi ụnụ che ebe wę rị. 18 O hughokwo mma ibu obi e che ihien enina, e mekenme oku ę—omeni ifiri ihien rị mma ro, omeni w'e me ę ogen ile—ele mme le ụnụ nodihu sọ.

19 Umụ m hun rị m obi, ime ụnụ e męmezi m, oku ụnụ a kpamazi m, d'e ru ni ụnụ e sonmecharin Kraistị. 20 K'o te rị m, m rị nwan ebe ụnụ rị kikenni, keni m hun uzọ gbuhuto olu, makaeni obi eruzini m ali ebe ụnụ rị!

Ihien Polu Gi Sara Le Haga Ghosi

21 Gwadele ni m, ụnụ ndi choko ni ụnụ rị okpuru Iwu, ụnụ anuni ihien Iwu Mozizi ku? 22 We de ę ime Iwu ni Ebrahim mu ikennyę ebuo: Haga, nne ohu wu igbon; Sara, nne hun-ębo nwę enwen ę, ele igbon. 23 We mun'a hun nne ę wu igbon kę ihian don a mu nwa; kani wę mun'a hun nne ę nwę enwen ę ghahani nkwa Osolobue kwe.

24 ęnyi k'a s'ęka gi ihien ndini ghosi ihien: ikpoho ebuoni nokin ęnya nkwerigbama ebuo. Ohu wu hun wę no elu Ugu Sainai męme. Ohun kę Haga nokin ęnya a; o mu umu, a wuru wę igbon. 25 Haga nokin ęnya Ugu Sainai, hun rị ime atu ali Arebia. O ghosi obodo Jerusalem hun rị ogeni, makaeni Jerusalem le ndi rin'a wu igbon kikenni. 26 Kani Jerusalem hụ hun rị enu- igwee nwon enwen ę, ele igbon. Iya wu nne ęnyi. 27 Makaeni Ehuho-nso si,

“Ghoghoma nwan!

Iyü wu agan,

hün mutuleni nwa!

Kwankpoma ebu! Yime oro!

Iyü, hün marintuleni ufu-nwa!

Makeni, umu okpoho hụ wę jutọ,

a karigwo

nke okpoho hụ ya le di ę bi!”

28 Umunę m, ụnụ wu umu Osolobue ghahani nkwa hụ o kwe, nọke kę Aziki don wu. 29 Kani, o rị nwan k'o rị ogen hụ: ogen ahun, nwa wę mu kę ihian don a mu nwa kpoko hun wę mu ghahani Mmon nke Osolobue. 30 Kani, kini kę Ehuho-nso ku? O si, “Chupu igbon hụ le nwa a; makaeni nwa igbon hụ esonko nwa okpoho hun nwon enwen ę keru uku.”

31 Umunę m, ya wu ni ęnyi ele nwan umu igbon-okpoho hụ, kama, umu okpoho hun nwę enwen ę kę ęnyi wu.

Isi Nke Isen

Unu E Werigwo Enwen Unu!

1 Kraistị gbafuha ęnyi keni ęnyi wuru ndi nwę enwen wę. Wuzokenme ni nwan kę ndi werigwo enwen wę! Anikwole ni wę kpomazi unu ęgan igbon!

² Gọn ni ntịn! Mmẹ wụ Ọlụ rị a gwa ọnu nị ọnu nị wẹ kwa ọnu ugun, ya wụ nị o nwonni erere Kraịstị k'a ban nị unu. ³ M rị a gwazị okennyẹ ọwụlẹ hụn k'a nị wẹ kwa a ugun ya kwademkwọ nwan n'ọ dọnmẹchanrịn Iwu ile. ⁴ Onyẹ ọwụlẹ rị nwan e dọnmẹ Iwu, e gi ẹ e ro ni Osolobue rị e kun'ẹ ọhụnma, a ghaguokwọ ime Kraịstị pụ; ọ ghaguokwọ ime efoma Osolobue danpụ. ⁵ Kani, okukwe lẹ iken Mmọn-nso ke ẹnị nwen gi rị e chekenmẹ ọhụnma ahụn Osolobue jenkọ d'e kuni ẹnị, hụn ẹnị rị a tū ẹnị a. ⁶ Makeni, ime Kraịstị wụ Jizọsị, ikwa-ugun lẹ akwanị-ugun enwonnị ihien ọ wụ. Ihien rị mkpa wụ okukwe hụn gi ihien-ọsusuọ a ghosị n'ọ hụ a.

⁷ Unu te rị a gba-oso ọhụnma! Onyẹ bu uke che ni unu, unu gizileni e sọn ezioku? ⁸ Ełekwọ Osolobue hụn kpọ ọnu dūnye ọnu ụdị ọdūnyeni! ⁹ Ọ rihụ ke we dọn e ku ẹ, “Ekerẹ yisti sọọ ke w'e buchehụ, ọ ghagbarị flawa bredi hụ ile.” ¹⁰ Kani, makeni a maringhọ m ihien Di-nwonnị-ẹnị k'a saeka me ime ndun ọnu, obi ru m alị nị unu erokọ ihien ichen, sọnmẹ nkuzi ọzo. Onyẹ hụ rị e nuhunmenị unu—onyẹ ọwụlẹ ọ wụ—k'a narinriri afunfun rin'a.

¹¹ Umunẹ m, omeni echẹn ke m rikwọ a kuzi nị ikwa-ugun rị mkpa, kị haịnzi wẹ gi e kpokpo m? Omeni ezioku rọ nị m rị a kuzi nị ikwa-ugun rị mkpa, ya wụ nị ozi m rị e zi banyeni obe Kraịstị e ke gha e buhe oku. ¹² K'ọ rị m, ndi hụ rị e ye unu nsongbu e jen d'a waradẹ enwen wẹ, eledẹ ikwa-ugun sọ!

Aniọ Enwen I Kị I

¹³ O me nke unu umunẹ m, Osolobue kpọ unu d'e weri enwen unu. Kani, egikwole ni nị ọnu e weriguo enwen ọnu memẹ k'ọ rị ọnu, rikẹ ihian-mmaka; ka gi ni ihien-ọsusuọ e fetari ibe unu. ¹⁴ Makeni, wẹ wegbamachanrịn Iwu ile che ime akpụ iwu ohu hụn wụ “Ihien ibe i k'a suoriri i ke ihien enwen i dọn a sọ i.” ¹⁵ Kani, omeni unu hụ a tagbu ibe ọnu e ri, kpachanfukwọ nị nwan ẹnị, amamgbe ọnu e gbupụ ibe ọnu!

Mmọn-nso Lẹ Ihian-mmaka

¹⁶ M sị unu, a nị nị nwan Mmọn-nso a kị unu, makẹ unu gha e me ke ihian-mmaka. ¹⁷ Makeni, ihien ihian-mmaka a cho ẹlẹ ihien Mmọn-nso a cho; ihien Mmọn-nso a cho ẹlẹ ihien ihian-mmaka a cho. Wẹ ẹbuọ a lusun ibe we ọgun, nke wụ nị, y'a saeka me ihien i cho. ¹⁸ Kani, omeni Mmọn-nso rị e du unu, ya wụ nị unu arizi okpuru iwu.

¹⁹ Ihien ihian-mmaka e me puhachanrịn ifon; wẹ wụ ihien ndini: ughere, ibi obibi rileni ochan, ime ihien-ifenren, ²⁰ irua-mmọn, ibu-nshi lẹ igi iken ejem-mọn a run, idu-enenren, ikpe, ẹnị-ufu, eje-olulu, icho nke-i nke-i, nkebe, izuọ ẹka-nke, ²¹ iwe-ẹnị, igbu-ochu, iru-manya tu, eje-mmemme lẹ ihien ndi ọzo nọ erira. M rị nwan a gba unu mkpnsin-eka ke m dọn gba unu ya mbu, nị ndi hụn e me ihien ndi nọ erira a banko Alị-eze Osolobue.

²² Kani, ihien Mmọn-nso a mipuha wụ: ihien-ọsusuọ, ighoghọ, udon, ndidi, efoma, ime-mma, iwu onyẹ wẹ gi e dọn ẹnị, ²³ ime-juu, ikwondon-enwen-ihian. Onyẹ me ihien ndini adanni iwu ọwụlẹ. ²⁴ Ndi hụn wụ nke Kraịstị wụ Jizọsị a kpogbuguo ihian-mmaka wẹ te wụ lẹ ihien a gun'a lẹ ihien a sọn'a enu obe Kraịstị. ²⁵ Ebe o me ni Mmọn-nso e ye ẹnị ndun, nị ẹnị e bi ni nwan ke ndi Mmọn-nso rị a kị. ²⁶ Ełẹ hụn ẹnị e gi a pache mọbụ a kpasu ibe ẹnị iwe mọbụ e we ni ibe ẹnị iwe-ẹnị.

Isi Nke Isin

¹ Umunę m, onye mę njo, unu ndi ri e bi ke Mmon-nsọ cho, gi ni nwayo wekinhen e. Ka kpachanpukwo ni enya amangbe onwunwan a biazikwo ni unu nwen. ² E bu ni ibu ibe onu. Unu gha e me e, ya wu ni onu hu e mezu iwu Kraisti. ³ Onye ri e ro n'o nwongho ihien o wu bu o nwonni ihien o wu ri e dufie enwen e. ⁴ Onye-onye ya lele ihien o ri e me. Omeni o hugo mma, ya honron make ihien ri mma o me, ka y'e gile enwen e tuni onye ozo, ⁵ make ni onye-onye furu n'o buru ibu e.

⁶ Ndi we ri a kuzi oku-Chuku furu ni we keye ndi ri a kuzi ni we oku-Chuku ihien-oma owule we nwon. ⁷ Edufiekwole ni enwen onu: Osolobue anikokwo onye owule megbu e; ihien onye kun k'o k'a ghorj. ⁸ Omeni ugbo we kunye e wu ime-ihien a suo ni we, we k'a gha ugbo hu ghorj ntikpo; omeni ugbo ime-ihien a suo Mmon-nsọ ke we kunye e, we k'a gha ebegu ghorj ndun-itebite. ⁹ Ya wu, ndun ime ihien ri mma y'a gukwole enyi. Make ni, omeni enyi aninj ndun guu enyi, ogen ru, enyi jenkọ d'e ri erere e. ¹⁰ Ya wu, ni enyi gi ni nwan oghere ile enyi nwe e me ni onye owule ohunma, tumadu ndi hun ri ikpun-ulo okukwe.

Mkpinsin-eka Ikpaazuun Le Ekele

¹¹ LEE NI AKPuru-ekukwo Ndinj NỌ JAGBO-JAGBO M GI eka M DENI onu. ¹² Ndi hun ri a cho ni we gi ihien enya e legha du eka obi, uwe ri nwan a cho ni we wa ikwa-ugun ye unu olu. We ri e me e amangbe we e gi ifiri obe Kraisti kpokpo we. ¹³ Ke ndi hun kwa ugun le enwen we aride e donme Iwu, bu we hu a cho ni unu kwa ugun keni we gi ihien ri unu ehụ nyan isi: ni unu e donmeguo omenali hun w'e legha enya. ¹⁴ O bughari m! Egiko m ihien owule nyan isi, wezuka obe Nna enyi wu Jesu Kristi. E gigu e we obe hu kpoebu uwanj—o wuru ihien nwunni ebe m ri, gizikwo obe hu kpoebu m—a wuru m ihien nwunni ebe uwa ri. ¹⁵ Ke ikwa-ugun ke akwanj-ugun arinj mkpa, kaka! Ihien ri mkpa wu ni we kedonzi ihian. ¹⁶ Udon le omiken ya rinj ke we han gi usonronni e bi—uwe wu ndi Izrelu Osolobue nke-esi!

¹⁷ Gha ogeni e jen, onye owule egizile oku ikwa-ugun ye m nsongbu, make ni apa ehụ we rusonme m make ufiri Jesu husonme m ehụ.

¹⁸ Umunę m, efoma Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ya noyeni unu ime-mmọn. Ise e.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Efesosi

Ekele

¹ Mmē wu Polu de Ekukwo-ozini. M wu onye ozi pu-ichen Kraisti wu Jizosi ghahani uche Osolobue. M ri e dejenni ndi nke Osolobue ri Efesosi, ndi we gi e don-nyia ime Kraisti wu Jizosi. ² Efoma le udon, hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Onye-nwonni-nyia wu Jesu Kristi bia, ya noyeni unu.

Nguzi Enyi Nwon Ime Kraisti

³ Ekele ya ri ni Osolobue, onye hu wu Osolobue le Nedi Onye-nwonni-nyia wu Jesu Kristi, n'o yeole enyi nguzi ime-mmom ile ri elu-igwee makeni enyi ri ime Kraisti.

⁴ Ni Osolobue d'e kedē uwa, o hotogwole enyi ime Kraisti, makeni o nwe ihien-osusuo ebe enyi ri—keni enyi wuru ndi ri nsu, nwonleni nkoriani enya Osolobue. ⁵ O no kwademē ni, o ru, o munrun enyi ye ikpun-ulo a ghahani Jesu Kristi—makeni o suoghō a, makeni uche e ro. ⁶ O me e keni we gi e ja Osolobue mma make oken efoma o me, hun o hukpu enyi ghahani ezi Nwa a! ⁷ Makeni enyi ri ime Kraisti, enyi a wuruole ndi we gi edeke e gbari—ya wu ni Chuku a gbahariguo enyi njo; ifiri oken efoma a k'o gi me e. ⁸ O gi amamihien le nghota a ile me ni enyi oken efomani. ⁹ O no nwan me enyi marin ihien o bu obi, hun o te zueme; ihien hun o kwademē ketekete n'o jenko d'a runfuha ime Kraisti. O meguo enyi marin a makeni o suoghō a n'o me erira. ¹⁰ Ihienni o bu obi wu ni, ogen zu, o wegbama ihien ile che okpuru Kraisti—ke ihien ri elu-igwee ke ihien ri enu-uwa.

¹¹ Makeni enyi ri ime Kraisti, ihien Osolobue e ruguo enyi aka—makeni Osolobue, hun e me ihien ile hun o me n'o gi e mezu uche e, gi aka a hoto enyi ketekete n'o gi enyi mezu uche e. ¹² O me e keni enyi ndi ibuzo tukwasi Kraisti obi hun uzo wuru ihien we gi ifiri e a ja Osolobue mma n'o nweke ogho.

¹³ Ke unu le enwen onu, onu henrinzikwo ndi nke Kraisti ogen onu gi nu oku hu wu ezioku, kweri—oku ahun wu ozioma ahun unu gi nwehen nzuopuha. Unu e kweriguu ni Jesu, Osolobue no bu Mmon-nsu o kwe nkwa a che ime ndun unu, gi e ye unu ahima a—gi ghosi ni unu wu nke e. ¹⁴ Mmon-nsu ke Osolobue e bu uzo e ye; iya ke Osolobue gi a ghosi ni enyi jenko d'e nwonhenchanrin ihien ile o kwe nkwa—o ru ogen ahun Osolobue k'e gi werichanrin enyi—enyi ndi o gbariguu. Onwan k'e wehe ni Osolobue ojija-mma n'o nweke ogho.

Ekpere Polu Me Ni Ndi Kwerini

¹⁵ Iya hain o gi me ni, kete m'a nule oku okweri unu kwerini Di-nwonni-nyia wu Jesu le ihien-osusuo unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri, ¹⁶ akusituni m iye Osolobue ekele make ufiri unu. M hu a nyanhan unu ogen ile m gha e me ekpere. ¹⁷ M'a rjo Nedi hun nwe ogho, hun wu Osolobue Onye-nwonni-nyia wu Jesu Kristi, n'o ye unu mmom imarin-ihien; ya ghosisonme unu ihien—ke unu don ri a marinwaye e ohunma. ¹⁸ M'a rjo a onwan keni enya ime-mmom unu shiapu, unu a hun uzo marin ihien ahun o buto o gi ifiri e kpo unu, marin ke ihien o kwademē o jenko d'e ye ndi-nsu a hihan ogbe, marinzikwo k'o nwehan ogho; ¹⁹ onu a ghotazi ke iken o gi a run orun ime enyi ndi kwerini han, iken

hụn wẹ ghaleni a sa eka e ku k'o han, hụn han ke iken o gi wuru Osolobue. ²⁰ Ya wu iken k'o ghosị ogen o gi gha onwun weli Kraistị, m'e nodi anị eka-nni e ime elu-igwee; ²¹ nke wuni Kraistị kachanrin okiki ile le iken ile ri ichen-ichen le ihien ile w'a gbaye agbaye le efan le nzere ile—elede ndi ri ogeni suo, kani kezi ndi rida ogen hụn lalanị. ²² Osolobue e wego ihien ile che e okpuru uku, tume e Onye-isi uka. Onye ihien ile ri okpuru e. ²³ Uka wu ehụ a; ime uka ke ihien ile banyen'e ri; ya le enwen e wu onye hụn ri ebe ile, hụn e me ihien ile e zu oke.

Isi Nke Ebuo

Wẹ Gha Onwun Wepuha Enyi Shi Ndun

¹ Ogen mbu, onu wu ndi nwunni, make njo le mmefie ² unu ri e mesonme. Ogen hu, unu e son eje-uzo ndi uwa, e son onye hụn iken eje-mmom ri elu ri okpuru e, mmom hu hụn ri nwan orun ime igunrun ndi hu e nupu-isi okpuru Osolobue. ³ Ezie, enyi ile te ri e bi ke we, e me ihien owule a suo ehụ enyi le obi enyi, e bi k'o ri enyi; e me ihien owule gunni enyi le ihien owule la enyi enya. Iwe-le-onuma Osolobue te rizikwo e che enyi nọke ndi ozo ile. ⁴ Kani, makeni Osolobue e meke onye-omiken, makeni o nwe oken ihien-osisuo ebe enyi ri—⁵ ke ogen hu enyi te gide wu ndi nwunni make njo enyi, o no gha onwun wepuha enyi, me enyi son Kraistị rizi ndun.

Efoma Osolobue ke unu gha nwe nzuopuha.

⁶ O ghaguu onwun weli enyi, o no wesi enyi elu k'o don weshi Kraistị, me enyi son Kraistị nodi anị ime elu-igwee—makeni enyi ri ime Kraistị. ⁷ Osolobue me onwan n'o gi efoma hụn o me ni enyi ime Kraistị me elu ile lalanị marin efoma a—hụn wẹ ghaleni a sa eka e kucharin k'o han. ⁸ Makeni, efoma ke Osolobue me ni unu zuopuha unu ghahani okukwe unu, ele unu gi eka unu me e, ihien Osolobue ye unu ofe ro—⁹ ele make ihien ihian run, amamgbe ihian e gi e nyan isi. ¹⁰ Ihien Osolobue me enyi wuru ke enyi wu. Osolobue ya ke enyi ye ime Kraistị wu Jizosi, keni enyi hụn uzo e mesonme ihien oma ndi hu o kwademeto ni enyi ketekete ni uwe ke enyi k'a gha e mesonme.

Enyi Ile Wu Ohu Ime Kraistị

¹¹ Nyanhan ni ni ogen mbu unu wu ndi ali ozo—ebe ehụ ri; unu, hụn ndi Ju a kpọ “ndi kwaleni ugun,” a kpọ enwen wẹ “ndi kwa ugun”—o suo n'a ni ugun wẹ ri e ku oku e wuhu nke ehụ suo, ihien eka ihian e meme. ¹² Nyanhan ni ni, ogen hu, unu enwon Kraistị; oken ahun, itumnye ke unu wu ebe ikpun-ulo ile ri Izrelu ri. Unu e te ri ime nkwerigbama Osolobue tume egbata ya le ndi nke e le nkwa ndi o kwesonme ime e. Ogen hu, unu bi enu uwa bu unu e nwon olil'enya, unu enwon Osolobue ime ndun unu.

¹³ Kani, makeni unu ri ime Kraistị wu Jizosi, e gigo wẹ nwan edeke Kraistị, ya wu ndun a, wezuhan unu hụn te ri ebe teni. ¹⁴ Makeni, Kraistị le enwen e wu udon enyi—makeni o mego ndi Ju le ndi ali ndi ozo wuru ohu, o gigo ehụ a le onwun a titu mgbon hụn te ri egbata wẹ, ihien hu te ri egbata wẹ, e buhe enenren. ¹⁵ O gigo onwun ahun o nwun kagbu Iwu le umu-iwu le odinali rin'a. O me e keni o ke agbo ohun, wẹ ile a wuru ohu ime e, o gi wẹ nokin enya azuun ebubuo hụn te rinị, gi uzo ahun wehe udon egbata wẹ—o mekozi ndi Ju le ndi wulenị ndi Ju, kani ndi kwerini Kraistị.

¹⁶ Kraistị me e keni o gizi erira wekinheni Osolobue azuun ebubuo hu ime ehụ ohu, ghahani onwun o nwun elu obe; o gi uzo ni gbupu iwe ri egbata wẹ, wehe udon.

17 Ya Krajistị nọ bịa d'e zi ihian ile ozi udon hu—ke unu ndi anị ndi ozo hun ri ebe teni ke ndi Ju hun ri nsue. 18 Ghahani Krajistị, enyi ile a sa nwan eka a gha Mmon-nsọ ohu a banhan ebe Nedi enyi wu Osolobue ri, ke ndi Ju ke ndi ali ozo.

19 Ya wu, unu ndi kwerini hun wuleni ndi Ju elezi itumunye; unu elezi ndi ali ozo. Unu e songuo ndi nke Osolobue, ndi nsọ, wuru umu di-ali Ali-eze, wuruzikwo ndi ikpun-ulo Osolobue. 20 Osolobue a tunguo unu rike ulo ye elu iyeto hun wu ndi-ozu pu-ichen le ndi-amuma. Adansu hun gi ya wu ulo wu Jesu Kristi le enwen e. 21 Iya gi azuun ile ri unu hu; ghahan'a ke ulo gi ri e jenwaye elu d'a wuru Ulo-ofufe ri nsọ ime Di-nwonna-enyi. 22 Ime Krajistị, we hu a tun onu le enwen onu, a tunshi unu enu ime-mmom d'a wuru ebe obibi ime-mmom hun Osolobue e bi ghahani Mmon-nsọ.

Isi Nke Eto

Orun Polu Ime Ndi Ali Ozo

1 Ozioma Krajistị wu Jizosi m ri e zi unu ndi wuleni ndi Ju hun we gi beye ni unu oghere ke mme wu Polu gi ri ime ngan. 2 A maringho m ni unu a nuguo ni Osolobue ye m orunni o gi a ghosi efoma a run make orinimma unu; 3 unu a nuguozi k'o don ghosi m ya wu ihien, hun te zuerini, me m ghota a. Iya ke m benitan unu nke-nke ime ehuhuo-ozini. 4 Unu gun a, unu k'a hun ke m ghotahan ihienni mini, ke m ghotahan Krajistị. 5 Osolobue aghosini ndi mbu ya k'o don nwan ghosi ndi-ozu pu-ichen nsọ a le ndi-amuma nsọ a ya ogenni ghahani Mmon-nsọ. 6 Ihien nzuzueni wu ni, ghahani ikweri ozioma, ndi anị ndi ozo a riguozi ndi ihien Osolobue e ru eka, wuruzikwo mkpamkpa ime ehuhuhu ohu ahun, rizikwo ndi we ile gba nwe ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e me ni ndi ri ime Krajistị wu Jizosi.

7 E henringuo m onye-orun oziomani ghahani oyiye hun Osolobue me efoma ye m, hun iken e gi ri orun ime ndun m. 8 Oson'a ni ahandeni m ke onye hun kachanrin ntin e me ime ndi-nke Osolobue, Osolobue e ye m oiyeni keni m wejenni ndi ali ndi ozo ozi ihien ndi ahun jun ime Krajistị, hun nwonleni oken, 9 leni m ghosi ihian ile ke Osolobue hun ke ihien ile don a runpuha ihien ahun o roto ketekete, zueme.

10 Ihien Osolobue bu obi wu n'o gi uka me amamihien Osolobue hun nwe ihun ri ichen-ichen fon ndi-okiki le ndi ile nwe iken hun ri enu-igwere enya.

11 Iya wu ihien ke Osolobue bu obi edei; o mezuguo a nwan ghahani Kristi wu Jesu Onye-nwonna-enyi. 12 Makeni enyi ri nwan ime Krajistị wu Jizosi, egun ari a tu enyi ibanye ebe Osolobue ri—ebe o me ni enyi kwerini Jizosi.

Dikenme Ni Nwan

13 Ya wu, m ri nwan a riu unu: anikwole afunfun m ri e gi ifiri orinimma unu a ta guu unu ndun; ezie, ihien k'e wehe ni unu ogho ro.

Ighota Ihien-osusuo Krajistị

14 Make onwan, m ri e gbu nwan oseku ihun Nedi enyi, 15 onye hun ezi-le-ulo ile ri elu-igwee le uwa gha eka a nwehen efan we. 16 M ri a riu a n'o gi ihien ile o nwon, hun o gi nwe ogho, ye unu iken, hun k'e me unu zekenme ime obi unu ghahani Mmon-nsọ a. 17 M rizi a riu a ni unu wuru ndi Krajistị birichanrin ime obi we makeni unu hu e gi oku e e don, unu a gbasonme nkpongun, e wuzowaye ime ihien-osusuo— 18 keni unu saeka son ndi nke Osolobue ile ghota ke ihien-osusuo Krajistị shian, k'o suehan, k'o jenhan elu le k'o mihan;

¹⁹ unu a ghotaya ya wu ihien-osisuso a, hun we ghaleni a ghotachanrin—keni ihien ile ri ime Osolobue hun uzọ jun ime onu.

²⁰ Nke Osolobue, Onye hun k'e ri-eka gi iken e ri orun ime enyi runkarị ihien ile enyi k'a saeka riọ mọbu ro, runkarị a ohunma-ohunma, ²¹ ogho ya rin'a—ke ime uka a ke ghahani Kraisti wu Jizosi d'e ru agbo ile, jenrin ejen. Isee.

Isi Nke Eto

Ke Mkpamkpa Ehu Ile Dọn Wuru Ehu Ohu

¹ Mmē, hun wu onye-ngan makeni m ri e jenni Di-nwōnni-enyi ozi, ri nwan a riọ unu ni unu bi obibi furu okpukpo Osolobue kpo onu. ² E wenuachanrin ni enwen unu ali ogen ile; e me ni juu; e gi ni ndidi e son ibe unu. E gi ni uzoni a ghoši ihien-osisuso onu nwe. ³ Liliima ni uzọ ile ni udon risonme egbata onu, e kengbama unu, keni unu e gi e e chedon iri-ohu hu hun gha eka Mmonnsọ a bja. ⁴ Ehu ohu le Mmonnsọ ohu ri, nọke k'o don me ni olile-enya ohu ke Osolobue kpo unu d'e nwon. ⁵ Nna ohu ro; okukwe ohu ro; mirin-Chuku ohu ro. ⁶ Osolobue ohu ro—hun wu Nedi ihian ile, hun wu Nna ihian ile, hun gi ihian ile a run, hun rizikwo ime ihian ile.

⁷ Kani we yesonme onye-onye ime enyi oyiye ichen-ichen nọke ke Kraisti don cho n'o ye e. ⁸ Ya ke Ekukwo-nsọ gi si, “Ogen o gi lashi elu,

o weri ihien hu ken ihian egbun che ime egbun,
o no ye ndi ihian oyiye ichen-ichen.”

⁹ (Ogen Ekukwo-nsọ gi si, “O lashi elu,” k'o gi nwan “O lashi enu” e ku? Ya wu n'o buzo hidanguu, shi ebegu kachanrin e mi ime ani. ¹⁰ Ya wu ni onye ohu hu hidanni wuzikwo onye hun lashi elu, ghafechanrin elu-igwere, keni o hun uzọ gi enwen e mejunkwama ihien ile.) ¹¹ Iya yesonme oyiye ndini: o nwe ndi o ye oyiye iwu ndi-ozu pu-ichen, ye ndi ozo oyiye iwu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, ye ndi ozo oyiye iwu ndi e jehnunmeni e zi ozioma, ye ndi ozo oyiye iwu ndi uko-Chuku le ndi-nkuzi. ¹² O yesonme oyiye ndini n'o gi we a zun ndi-nke Osolobue ile ni we d'a run orun Kraisti leni o gi we e me ehụ Kraisti wu uka a gha ihun rike ulo we n'a tunshi elu. ¹³ O me e d'e ru ni enyi ile a wuru ohu ebe okukwe le imarin Nwa Osolobue ri, wuru ndi ka ehụ, sueruchanrin ogo Kraisti, nochanrin ke 'ya. ¹⁴ O me e make enyi gha a wuzi umueka, ndi ebi e bushi ihun-le-azuu, ndi nkuzi owule e buhunme ke ufere e buhunmesonme ihien, ndi ihian gi nkuzi ero le aghigho e dufie. ¹⁵ Kama, ni enyi a wuru ndi a gwa ibe enyi ezioku, e gi ihien-osisuso e me e, enyi ile e gi e e sue; enyi e gi erira suekunrun Kraisti, hun wu isi ehuni, richanrin ke 'ya. ¹⁶ Iya wu Kraisti gi ehụ. Makeni, iya me ehụ ile gi nyangbamachanrin ohunma-ohunma ghahani akwanran ile rin'a. Iya rizi e me mkpamkpa owule a sa eka a run orun run'e ohunma, hun ehụ ile gi a ri iken, e sue, e nwewaye ihien-osisuso.

Obibi Ohun Hun Ri Ime Kraisti

¹⁷ Ya wu, m ri e gi efan Di-nwōnni-enyi a gba unu mkpinsiin eka, a gbashi unu 'ya iken: ebizile ni ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue, ndi iroro we nwonleni isi. ¹⁸ Uche we a gbago ishi. Enwon we ndun Osolobue makeni o nwōnni ihien we marin ebe ezioku ri, obi we kpokinzi kwọ akpokin. ¹⁹ Makeni, ifenren arizi we enya; e wechanringuo we enwen we ye ihien-ifenren le ihien ile ru unyin ri ichen-ichen, a rizi we a sa eka e kwondon enwen we.

²⁰ Kani, elokwo erira ke we kuzi onu banyeni Kraisti! ²¹ Eghę, unu a nugo banyen'e, unu a muguo ezioku hun ri ime Jesu.

22 Ụnụ a mụgụọ nị ụnụ jenkọ nwan d'a ma eje-obibi hụ ụnụ te rị e bi tuhu—onye hụ ụnụ wụ mbụ hụn rehigụ ihun lẹ azuun, hūn ihien ołıla-onye dufiegụ. 23 Mmọn onụ lẹ uche ụnụ k'a wūriri nke oħun; 24 ụnụ e yiri onye oħun hū, hūn wẹ gi ụdi Osolobue ke—hūn rị ke Osolobue dōn chọ nke-esi, rị nsọ nke-esi. 25 Ya wụ, atuzile ni ntụ! Kama, a gwa nị ibe ụnụ ezioku, makeni enyi lẹ ibe enyi wụ eħu oħu. 26 Olulu nwẹ iken bu i, ka anil'a han i mę njo. Olulu y'e bulę i nị eki gi. 27 Eyele ni Ekwensu efe.

28 Onye e zun ohin y'e zunzile. Kama, ya runma orun nwonleni nkorjani, e gi e e bi, e yezikwo ni ndi mkpa kwodon aka. 29 Anile ni eje-oku puha unu onu, kanj, oku hūn a gba ihian ume, ban n'a erere ime onodi o rị—keni oku unu hūn ụzọ e yeni ndi hūn rị e gon ntin aka. 30 Emekwole ni ihien k'a fu Mmọn-nsọ Osolobue, makeni iya ke wẹ gi yime onu ahima Osolobue, make uhuhohin hū Osolobue k'a gbafuha ndi nke e. 31 Wepu ni iwe ile, olulu ile, onuma ile, oro ile, nkuto ile lẹ eje-ihien ile ihian gi e son ibe e. 32 Kama, e gi ni efoma lẹ omiken e son ibe onu, a gbaghari ibe unu ke Osolobue dōn nwan gbaghari unu ghahani Kraisti.

Isi Nke Isen

Obibi Umụ Ukpę

1 Ebe o mę ni unu wu umu Osolobue hūn rị a obi, kınrin n'a nwan—e bi ni nwan ke iya. 2 E gi ni ihien-osusuo e bi—noke ke Kraisti dōn nwę ihien-osusuo enyi, gi ifiri enyi we ndun a ye, noke oyiye lẹ ejan hūn e shin ohunma hūn Osolobue nabanhan.

3 Noke ndi nke Osolobue, anikwole ni wẹ nude oku ughere mobu ihien owule ru unyin mobu enya-uku ime igunrun unu. 4 Anile ni oku ihien-ifenren mobu oku-nzuzu mobu oku owule ru unyin puha unu onu. Kama, e gi ni onu unu e yesonme Osolobue ekele. 5 Marinkwo ni ni o nwonni onye owule hūn a ghereni mobu onye rileni ochan mobu onye enya-uku (hūn wuzi irua-mmōn) jenkọ d'a ban Ali-eze Kraisti lẹ Osolobue! 6 Anikwole ni onye owule gi oku nwonleni isi dufie unu, makeni, ufiri ihien ndini ke iwe-le-onuma Osolobue gi a biani ndi nnufu-isi. 7 Ya wu, esonkwole ni wẹ meko kaka!

8 Makeni unu te rị ime ishi, kanj hūnni unu wurugwu nwan nke Di-nwonni-enyi, onu wu ukpe. E bi ni nwan ke umu ukpe— 9 makeni mkpuru ukpe a mi wu ihien ile rị mma, ihien ile kuru-oto lẹ ihien ile wu ezioku.

10 Lilima ni ni onu a chopuha ihien hūn k'a suo Di-nwonni-enyi usuo.

11 Esonle ni wẹ e mę ihien ndi hū w'e mę hūn wu nke ishi, hūn ghaleni a ban erere, ka e kpu ni wẹ oro. 12 Ihien ndi nnufu-isi e mę nzuzue e mede ifenren okuku! 13 Kanj, wẹ wepuha ihien owule ebe ukpe rị, a hūn wẹ k'o no— 14 makeni ukpe nwunkpuhu ihien, o henrin ukpe. Ya hain Eħuhuo-nsọ gi si, “Onye-uran, tenhin!

Gha onwun lihi,
keni Kraisti nwunkpu i.”

15 Kpachanpu ni nwan enya ke unu dōn e bi; ebile ni ke ndi marinleni ihien, ka e bi ni ke ndi marin ihien. 16 Egile ni oghere owule unu nwę gupu egu, makeni ogenni jo njo. 17 Awukwole ni nwan ndi-nzuzu, ka ghota ni ihien wu uche Di-nwonni-enyi. 18 Arakwole ni manya tu, makeni ihien-ifenren ro ni manya rị a ki ihian; ka a ni ni Mmōn-nsọ e jun ime ndun unu, a ki unu ogen ile— 19 unu e gi ebu rị ime ekukwo Ebu-oma lẹ ebu-ofufe lẹ ebu ndi ozo rị nsọ a gwa enwen unu oku, a bu ni Di-nwonni-enyi ebu a suo usuo ime obi unu; 20 e gi

efan Di-nwonn-enyi wu Jesu Kristi e ye Chuku-Nedi ekele ogen ile make ihien ile.

Egbata Di Le Nwunye

²¹ E welua ni ni ibe unu isi ali, e gi e a gbaye Kraisti. ²² Nwunye, e welua ni di i isi ali ke y'e me ni Di-nwonn-enyi. ²³ Makeni, di wu isi nwunye e nọke ke Kraisti don wu isi uka—uka, hun wu ehụ Kraisti—hun Kraisti wu onye-nzuopuha a. ²⁴ Ya wu, nwunye k'e weluariri ni di e isi ani ime ihien ile ke uka don e welua ni Kraisti isi ali.

²⁵ Di, nwe ihien-osusuo nwunye i ke Kraisti don nwe ihien-osusuo uka, gi ifiri e we ndun a ye—²⁶ ken'o gi mirin hu wu oku-Osolobue chanchan a, don e nso, ²⁷ keni o gi enina wefuha ni enwen e uka hun nwon ogho, hun nwonleni ntupo, hun seleni aliji—hun nwonleni ihien owule no erira, uka ri nso, nwonleni ihien we gi korjan'a. ²⁸ Erirazikwo, di furu n'o nwe ihien-osusuo nwunye e ke o don nwe ihien-osusuo ehụ ya le enwen e. Onye nwe ihien-osusuo nwunye e nwe ihien-osusuo enwen e. ²⁹ Makeni, o nwonni onye ize ehụ a e ze. Mba. Kama, ihian a zun ehụ a, e memẹ e ohunma—nọke ke Kraisti don e me uka—³⁰ makeni enyi wu uka wu mkpamkpa ehụ a. ³¹ “Onwan haịn okenny e k'e gi lato nedi e le nne e, banni nwunye, we ebuo e henrin ehụ ohu.” ³² Ihienni e mike; m gi e e ku banyeni Kraisti le uka. ³³ K'osileri, di owule ya nwe ihien-osusuo nwunye e k'o don nwe ihien-osusuo enwen e; nwunye owule y'a gbaye di e.

Isi Nke Isin

Umụ Le Ndi Mụ Ni We

¹ Umụ, e humeni ni ndi muni unu isi ke Onye-nwonn-enyi don ku e, makeni onwan wu ihien furu ni unu me. ² “Gbaye nedi i le nne i.” Onwan wu iwu ibuzo we kwe nkwa chen'e, si, ³ “keni o ri ni mma, y'e nwon isi-nka elu uwa.”

⁴ Nedi le nne, akpasule ni umu onu iwe, amamgbe ndun a guu we, ka e gi ni ozunzun le nkuzi Di-nwonn-enyi kwadon a zun we.

Ndi Idibo Le Ndi We Ri Okpuru We

⁵ Ndi wu idibo mọbu igbon, e gi ni egun le ehụ omuma-nni e humeni ndi onu ri okpuru we isi. E gichanrin ni obi unu ile e me e, nọke si Kraisti ke unu ri a gbaye. ⁶ Elekwọ id'anya we suo—ebe unu n'a cho ni we ja unu—kama, e gi ni akpakali obi unu e me ya wu uche Osolobue—rike igbon Kraisti. ⁷ A shiapuni efọ a run orun unu—nọke si unu ri a runni Di-nwonn-enyi ya, ele ihian. ⁸ Makeni unu a maringho ni Di-nwonn-enyi jenkọ d'a ku onye-onye ugwo ihien-oma owule o me—ke igbon ro ke onye nwon enwen e ro.

⁹ Ndi ihian ri okpuru we, e mezikwo ni we erira. Eronzile ni we egun. Unu a maringho ni unu le we nwon Nna ohu hun ri enu-igwee—bu ara gbeyeni ihian.

Ekiken-agma Onye Nke Osolobue

¹⁰ Nke ikpazuun, zekenme ni ime ihien Di-nwonn-enyi; nwenkenme ni iken e ahun hi ogbe. ¹¹ Yiri ni ihien-agma Osolobue ile, keni unu saeka turu, gbondon ero Ekwensu ile.

¹² Makeni, ele ihian (nwe ehụ le edeke) ke enyi le we ri a do, eje-mmọn ichen-ichen ke enyi le we ri a do: ndi-isi we le ndi-okiki we le eje-mmọn ndi hun a ki ishin gba elu-awa le eje-iken ime-mmọn ndi ri elu-igwere.

¹³ Konrin ni nwan agha! Weri ni nwan ihien-agma Osolobue ile, keni unu hun uzo saeka turu ogen eje-uhuohin e gi bia; keni unu saeka mechanrin ihien ile furuni, bu unu turuhukwo ebe unu turu.

¹⁴ Turukemę ni nwan! Unu e gi ezioku kenme ukun nọke akpukpo onye-
 agha gi e kenme ukun; unu e yiri ime-ihien-Chuku-cho nọke ewuru igwe ahun
 onye-gha gi e chedon obi. ¹⁵ Yiri ni adudu izi-ozoma hun e wehe udon uku,
 gi n'e henrin akp'uku, nọke akp'uku onye-gha; ¹⁶ ime ihienni ile, buru ni
 okukwe, nọke ikpan onye-gha, hun onu e gi saeka e gbondon uta ile ri e nwun
 okun hun Eje-onye hu ri a gba; ¹⁷ weri ni nzuopuha Osolobue zuopuha unu
 kpuru rike okpu onye-gha, gi gbondon isi onu; unu e weri oku-Chuku hun wu
 opia-gha Mmon-nsọ, kwondon.

¹⁸ E me ni ekpere nọke ke Mmon-nsọ don cho ogen ile; unu e gi udi ekpere
 le aririo owule e son ihien ile. Munrun ni enya ebe ekpere ri, anileni ndun guu
 unu; e me ni ni ndi nke Osolobue ile ekpere. ¹⁹ E mezikwo ni ni mme nwen
 ekpere, keni m shiapu onu ni m zi ozoma, Osolobue e ye m ihien m siko d'e ku;
 o wepu m egun enya, e kusi m'e iken; e me m we marin ihien ri ime ozoma—
²⁰ m yi nwan egan makeni m ri e zi ya wu ozoma rike onye-nnokin enya Kraisti.
 E me ni ni m ekpere ni m hun uzọ e kushi e iken k'o furu ni m'e ku e.

Ekele Ikpaazuun

²¹ Ezi nwenę enyi wu Taikikosi, hun wuzikwo onye-orun we gi e don enya
 ime Nna-enyi k'a gwachanrin unu ihien ile, keni unu marin k'o ri m le ihien
 m ri e me. ²² Iya ke m zilanị ni unu ya—ni unu marin ke enyi ile nọ, ken'o hun
 uzọ kasizikwo unu obi. ²³ Udun Chuku-Nedi le Di-nwonnienyi wu Jesu Kristi
 ya rinị ndi nke Kraisti ile—'ya le ihien-osusuo hun okukwe ri ime e. ²⁴ Efo
 ma Osolobue ya rinị ke we han nwe ihien-osusuo ghaleni a nwun anwun jenni
 Onye-nwonnienyi wu Jesu Kristi.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Filipi

¹ Polu le Timoti de ekukwo-ozini. Enyi wu igbon Krajistu wu Jizosi. Enyi ri e dejenni ndi ile ri ime Krajistu wu Jizosi, ndi nke Osolobue, hun ri Filipi ya—uwe le ndi-isi we le ndi-orun uka we. ² Efoma le udon hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rinu unu.

Polu E Me Ni We Ekpere

³ Me ye Osolobue m ekele ogen ile m gi a nyanhan unu; ⁴ ogen ile m gi e me ni unu ile ekpere, me gi ighoghoe me e, ⁵ make ni onu hu e yeni m aka ime orun ozioma—ghakwori uhuohin-ibuzo hu onu nu a d'e ru nwan ogenni. ⁶ O wegho m enya ni Onye hu hun bidon orun-omanime unu, k'a gha e me e e zu oke d'e ru Uhuohin Krajistu wu Jizosi k'e gi bia. ⁷ O furugho ni oku unu a ri m enina, make ni unu ri m obi ogen ile! Eghoe, make ni mme le unu e keyetari ibe enyi ihien Osolobue gi gozi enyi—ke ebe m ri ime ngan, ke ebe m ri a kwandon ozioma, e me ihien o gi e werichanrin onodi. ⁸ Osolobue wu osheri m ni unu a da m oda-oda—udi odida hun gha aka Krajistu wu Jizosi bia.

⁹ Ekpere m wu ni ihien-osusuo unu nwe k'a gha e me unu e nwe amamihien le nghoha, e nwe, e nwe waye—¹⁰ keni unu hun uzoe sa aka a hori ihien ka mma suo—unu a wuru ndi nwoneni ntupo mibu nkoriani Uhuohin Kristi k'e gi bia, ¹¹ make ni o w'a hun w'a ni ndun unu a mijunguo mkpuru ri mma Chuku cho, hun gha aka Jesu Kristi a bia. Onwan k'e wehe ni Osolobue ogho le ojija-mma.

Jesu Ri Ime M E Bi

¹² Umune m, m cho ni unu marin ni ihien meni m e yeguo ni ozioma aka ghagbari nke-esi. ¹³ O meguode ndi ile ri ogwa eze-kani wu Siza le ndi ozo ile marin ni ifiri Krajistu ke m gi ri ngan.

¹⁴ Ngan m ri e meguozi obi rukememe ndi itu-Krajistu ibe enyi bu oda ani ime Di-nwonni-enyi, w'e kushi nwan oku-Osolobue iken kari ke w'e ku e mbu—egun arizi we enya.

¹⁵ Ndi hu ime we gi iwe-enya e zi ozi Kristi—e gi e a do onu. Kani, ndi ozo bu ihien ri mma obi e zi e. ¹⁶ Ndi hu bu ihien ri mma obi e zi e gi ihien-osusuo e zi ya wu ozi Krajistu, make ni a maringuo we ni Osolobue me we bu m che ime nganni make ichedon le ikwadon ozioma. ¹⁷ Ndi hu gi iwe-enya e zi e gi ozi we ri e zini Kristi a cho nke we, o rinu a gha we akpakali obi a puha; we ri a chohu ni we we afunfun cheni afunfun m ri a ta ime nganni m ri.

¹⁸ Kani o nwonni ihien o wu! Hun ka m mkpa, hun m gi a ghoghoe, wu ni we hu e gi uzo ile e zi ozi Krajistu, ke we bu ihien ri mma obi e zi e ke we bu eje-ihien obi.

Eghoe, m k'a gha a ghoghoe, ¹⁹ make ni a maringuo m ni we k'a hatu m—ghahani ekpere unu le eyeme ka Mmon-nsa Jesu Kristi. ²⁰ M nwekememe olile-enya ni egiko m egun me ihien ifenren e gi me m; kama, ni m k'e kuzi oku e kikenni, kushizi e iken—ke m don e ku e mbu—gi ehụ m buli Kristi elu—ke ghahani irin'a ndun, ke ghahani inwunn'a onwun.

²¹ O me nke m, m ri ndun, m ri ni Krajistu; m nwanhun, erere ro. ²² Kani, m ri ndun ime ehuni, a runpuha ni m Krajistu mkpuru: amarinzị m nwan hun m k'a hanrin! ²³ M ri e roshi azunni, e roshi azunni: k'o ri m, a la m uwanu to d'e

du Kristi nọdị—makēni ọhụn ka mma. ²⁴ Kanị, m rị ndun, iya k'a ka unu eka e yeni.

²⁵ Makēni o weguo m enya ni m rị ndun k'a ka unu eka e yeni, a maringuo m ni m k'a nọdị, runsonme ihien m rị a run ebe unu ile rị, keni unu hun uzọ a gha ihun ime okukwe, a ghoghọ ime okukwe. ²⁶ Ya wu ni we k'a hatu m, a biazị m d'e kunrun unu—obibia m a wuru ni unu ihien unu e gi nyankenme isi oda-oda ime Kristi wu Jesu.

²⁷ Ka bisonme ni obibi furu ozioma Kristi, keni o wuru ni, ke m bia d'a hun unu ke abiani m—ni ntin ke m gi hu nu ukwere unu, e gi me don ni unu gi mmon ohu wuzo, le ni onu gi obi ohu a luni uzọ-Kraisti hun rị ime ozioma ogun; ²⁸ e gizikwo m'a don ni unu eginu egun ndi-ihenren unu belua okukwe unu kaka akp'ohu. Ohun k'a ghosị we ni we k'a la ntikpo, ghosizikwo we ni unu nwen k'e nwe nzuofuha. Osolobue ya jenkọ d'a han a me erira. ²⁹ Makēni, Osolobue e yeguo unu ezigbo oghere ife Kraisti, ele ghahani ikwerini n'e suo, kanị ghahazikwoni ita n'a afunfun. Iya ke unu rị nwan a ta n'a—³⁰ makēni unu e shimēguo nwan onwun ohu hu unu hun ke m rị e shi mbu—unu a nuguozị ni m rikwo nwan e shi e.

Isi Nke Ebuo

Welua Nị Enwen Unu Alị Kẹ Kraisti

¹ Omēni iwu ndi nke Kristi a gba umē; omēni ihien-osusuo e me ihian a roko ibe e obi; omēni enyi ile hu e meko ime Mmon-nsọ; omēni ihian e me ni ibe e efoma, a ni k'o rị ibe e e metu a obi—² me ni nwan ni ighoghọ m zu oke. Me n'e ghahani iro ihien ohu, inwontari ihien-osusuo, ikwerigbamani, ichu ihien ohu. ³ Emekwole ihien owule n'i gi e chorị nke i suo mobu ni we hun i. Ka e welua ni enwen unu alị, e ye ibe unu ogho kari enwen unu. ⁴ Onye-onye ime unu k'a rizikwo a cho orinimma ibe e, ele nke ya le enwen e suo.

⁵ A gun ni agungun ohu hu Kraisti wu Jizosi gun:

⁶ Osuon'a ni Osolobue k'o wuchanrin,
o medeni ni 'ya le Osolobue han.

⁷ Kama,
o no bu ihien o wu che usuo,
wuru odibo;
we no mu a ihian.

O wurugwu nwan ihian,

⁸ o no wenua enwen e alị, e hume isi,
d'e ru ebe o no kweri ni we gbu e—
kweride hun we gi kpogbudē e enu obe!

⁹ Ifiri onwan,
Osolobue no weli e, bushichanrin a elu,
bu e che onodi kachanrini,
ye e efan

hun kachanrin efan ile.

¹⁰ Nke wuni,
we kpohu efan Jesu/Jizosi,
ihien ile rị enu-igwee le elu-awa le okpuru awa

k'e gbu osekp.

¹¹ Onu ile k'e ku e
ni Jesu Kristi wu Nna—
oghọ e gi e biani Chuku-Nedi.

Chuku Ri Orun Ime I, Runma Nwan

¹² Ifiri e, ndi ri m obi, ke unu don a gbaye m ogen ile, e me ihien m gwa unu, ogen mmẹ le unu gi ri uzo ohu, e mekenmezide e hunni m ril'en'a, mesonme ni nwan erira: e gi ni egun le ehụ-omuma-nni e bi, e me ihien ile Osolobue e gi zuopuha unu. ¹³ Makeni Osolobue ya ri orun ime onu ogen ile, e me onu a sa eka a hori ni uche e ke unu k'e me, e mezikwo unu e me ya wu uche e.

¹⁴ E me ni ihien ile we si unu me—edenwinwinle ni; adole ni, ¹⁵ keni unu wuru ndi nwonleni nkoriani, ndi eka we ri ochan, unu Osolobue obibi we nweleni ntupo—oson'a ni we bi ime igunrun eje-agbo runi enya rileni uzo ohu; no ni ime igunrun we e nwun, e ke ime uwanj ke kokise. ¹⁶ Makeni unu kwonkenme oku hun e ye ndun, a hun m ihien m'e gi nyan isi Uhuohin Kraisti k'a bja, ni oso m gba le orun m run alanj iwi.

¹⁷ Ya wu, oson'a ni we ri nwan e hupu ndun m ke manya, e hu e e kpu okukwe unu hun wu ejan unu chuyeni Osolobue, efo ri a suo m usuo; m ri e son unu a ghoghoh! ¹⁸ Efo ya suozikwo unu usuo, unu e son m ghoghoh.

Nyemeka Timoti Le Epafroditosi

¹⁹ M ri e lee enya ni Di-nwonni-enyi wu Jizosi k'a ni m zihę ni unu Timoti egwa, keni m nu ozi unu, ndun a ban m. ²⁰ Enwon m onye ozo hun ri ke Timoti, hun gichanrin akpakali obi e a cho orinjima unu. ²¹ Ndi ile hoduni e ro nkewe, nke-we, ele nke Jesu Kristi! ²² Kanj, o me nke Timoti, unu le enwen unu a maringwo mkpa o ri; unu a maringwo ni o son m a run orun ozioma ke nwa don e son nedi e a run. ²³ M bu e nwan obi ni m zihęni unu iya egwa—m maringuhu ke ihien k'a ri ni m ebeni. ²⁴ Obi ru m anj ime Di-nwonni-enyi ni mmẹ le enwen m k'a biazikwo egwa.

²⁵ K'osilerj, e roguo m n'o ri mkpa ni m zihęni unu Epafroditosi. Nwene m k'o wu ime Nna-enyi; o wuzikwo onye-orun le onye-agma ibe m. Onye-ozj unu ro, hun unu zihę, hun ri a runni unu ghahani iyeni m eka. ²⁶ M zila a makeni unu ri a da a oda-oda, o fuka a ni onu nu ni emu ku a. ²⁷ Ezioku-ezioku, emu ku a oda-oda, o te d'a nwunde! Kanj, Osolobue no me omiken e—kanj ele iya suo k'o me n'e, o mezikwo ni mmẹ nwen ya, amamgbe ekwan m a waye.

²⁸ O ri nwan a dukenme m ni m zihęzi e, keni unu hun a, efo a suo unu usuo—uhue m e belua. ²⁹ Gi ni nwan ighoghoh nabanhan a ke enyi e me ime Di-nwonni-enyi; a gbaye ni ndi no ke iya—³⁰ makeni orun Kraisti e d'a napu a ndun a, o buzide ndun a che ob'eke ebe o ri e yenj m eka unu saleni eka yenj m makeni ebe unu ri e teke.

Isi Nke Eto

¹ Umune m, m gini d'e mekin, m si unu, e nwon ni anwirin ime Di-nwonni-enyi.

Ndun idezini unu ihien m deguni unu mbu aguko m—makeni o k'e chemę unu.

Nato Ihien I Gi E Don Enya Ogen Mbu

² Kpachanfu ni enya ebe nkite ndi hu ri! Kpachanfu ni enya ebe we ri makeni eje-ihien ke we ri e me; eghee, kpachanfu ni enya ebe ndi hu e bekiika ihian ehj ni we ri a kwa ugun ri! ³ Makeni, enyi wu ndi hun kwa ezigbo ugun: enyi ndi ri e fe Osolobue ofufe ime-mmom ghahani Mmomo-nsq; ndi gi Kraisti wu Jizosi e don enya, a nyan isi; ndi ghaleni e gi ihien enya e legha e don enya—⁴ oson'a ni mmẹ nwen e nweghokikwo ihien enya e legha hun nke m'e gi don enya, gi e nyan isi. Eghee, emeni ndi ozo enwongho ihien we wu rike ihian hun

w'e gi nyan isi, mmè ka wè e nwe: ⁵ Wè kwa m ugun kè m rì nwa akp'òhìn ẹsato; m wu nwa-di-alì Izrelù—onyè ikpun-ulo Benjamini; onyè Hibru kèti-kèti —onyè-Hibru ndi-Hibru mu. O mè nke idonmè Iwu Mozizi, m te wu onyè-Farisi, ⁶ o mè nke adudu, m kpokpo uka Kraistì; nke iri-ochan ghahani idonmè Iwu Mozizi, ahunni wè ihien owule w'e gi koriani m.

Ihien Ahun Kacharin Mma W'e Nwe

⁷ Kani, e giguu m nwan ifiri Kristi gun ihien ile te wu erere ebe m ri ye ihien la iwi. ⁸ Elede ihien ndi hu suo—e weriguu m ihien ile nọke ihien na iwi, makeni onweni ihien we wu ebe ihien kacharin we ile mkpa ri, hun wu imarin Kraist' Jizosi wu Di-nwonni-m—hun m giguu ifiri e ni ihien ile la. Kani, m weri we ile ke nsin, keni m kwonkenme Kraistì, ⁹ risonme ime e. Ele nke onye ri ochan enya enwen e makeni o n'e donme Iwu Mozizi, kama, rike onye ri ochan makeni o kweriguoni Kraistì, e gi Kraist' e don enya—iri-ochan ahun gha aka Osolobue a bia, hun we gi okukwe e nwehen. ¹⁰ M cho ni m marin Kraistì le iken hu o gi gha onwun lihi, son e ta afunfun o ta, son e nwun onwun o nwun, ¹¹ ken'o nwede ke m'e me ri ndi k'a gha onwun lihi.

Lilima Ni

¹² Eleni e nwonhenguole m ihien ndini mobu ni e zuchanringuole m oke. Kama, m'a lilima a chu a, keni m nwehen e—keni m nwundon ihien hu Kristi wu Jesu gi ufiri e nwundon m, gi m henrin nke e. ¹³ Umune, ari m'e ro ni e ruguu m'a. Mba! Kama, ihien ohuni ke m'e me: m'a zo ihien ndi hun m runguu mbu—nu we ye azuun, a nwankenme ni m kunrun ihien ri ihun. ¹⁴ M'a lilima, e buchanrin ihun e zime ebe m gbako, keni m nwonhen ihien hun Osolobue jenkọ d'e ye enyi, hun o gi ifiri e kpo enyi oku elu-igwee o kpo enyi ghahani Kraistì.

¹⁵ Ya wu, enyi ile ka-ehi ime mmọn furu nwan ni enyi e nwon udi agungunni. Kani, omeni ihian ri e ro ichen, Osolobue k'e me e no ghoti ihien. ¹⁶ Ka ni enyi kwonkenme hun enyi nwehenguu.

Ndi We K'e Leri

¹⁷ Umune m, son ni ndi ozo a kinrin m; leri ni obibi ndi hu e lerini enyi. ¹⁸ Makeni, ndi bu oda e bi ke ndi-inenren obe Kraistì. A gwaole m unu ya mgbe ole-le-ole mbu; m gi nwan enya-mirin a gwazi unu ya. ¹⁹ We shiko ntikpo; efo we wu Chuku we; ihien nke e me we ifenren k'e we gi a nyan isi; ihien-awa ihien-awa ke we e ro.

²⁰ Kani, o me nke enyi, enyi wu umu-di-alì enu-igwee; enyi ri nwan a tu enya Onye-nzuopuha wu Nna-enyi wu Jesu Kristi, hun gha ebegu lala. ²¹ O k'e nwonhuto ehie enyi ndini zeleni, hun a nwunni, memè we ni we no ke ehie a hun nwe ogho; o k'e me e ghahani ihien hu o gi saeka e bu ihien ile e che okpuru e.

Isi Nke Eto

¹ Umune m ri m obi, hun ri a danì m, unu wu ighoghọ m le ihien we k'e gi tu m ugon! Ndi ihien we a suo m, wuzo ni nwan ime Di-nwonni-enyi erira!

Ndunmodun

² Yodia, dodo! Sintike, dodo! Unu ebuo, dodo ni, e gi ni obi ohu e bi—nọke ndi ri ime Di-nwonni-enyi. ³ Eghèe, 'yu wu onye-orun ibe m furu we gi e don enya, m ri a rì o n'i yeni ikpoho ndini aka, makeni e songuo we m luni ozioma ogun—uwe le Klementi le ndi ozo ile mmè le we gba a run orun—hun efan we ri ime Ehuho nke ndun.

⁴ A ghoghọ ni ime Di-nwonni-enyi oge ile! E kuzi m'e: a ghoghọ ni!

⁵ Iḥian ile wẹ gi ẹka rị mma unu gi e sọn iḥian marin unu; Di-nwọnni-ẹnyi lala ẹgwa. ⁶ Ehuele ni uhue ihiẹn ọwule, ka e me ni ekpere ime ọnọdị ọwule; e gi ni aririo le ekele a gwa Osolobue ihiẹn rị unu mkpa. ⁷ Ogen hu, udon Osolobue k'a banhan obi unu—udon e, hun iḥian ghaleni a ghotā—o k'e chemẹ obi unu le uche unu ime Kristi wu Jesu.

⁸ Umunẹ m, igi mekin, m si unu, e bu ni obi e che ihiẹn ọwule wu ezioku, ihiẹn ọwule w'a gbaye, ihiẹn ọwule furuni; ihiẹn ọwule nweḥeni nkorjani, ihiẹn ọwule a suo iḥian usuo ẹfo, ihiẹn ọwule wẹ gi a ja iḥian; omumẹ ọwule richanrin mma, ihiẹn ọwule furu w'a ja mma. ⁹ E mesonmẹ ni ihiẹn ndi hun unu munarin m, ihiẹn ndi hu unu gha ẹka m nweḥen, ihiẹn ndi unu nu onu m le ihiẹn ndi unu hun m ẹka. Unu me wẹ, Osolobue udon k'a nọyeni unu.

Unu E Meke!

¹⁰ A ghoḡhokakwo m ime Onye-nwọnni-ẹnyi ni unu e giguọ nwan ogenni nyanhan, ghoḡsizi ni unu hu e ro m. Ezie, unu hu a cho ni unu yeni m ẹka, kanj unu ahunnị oghere unu e gi me ẹ. ¹¹ Eḷe ni ihiẹn rị a fu m ọrun ke m gi rị e ku ihienni. Mba, makeni a murunguo m ke m don a ni ihiẹn m nwe e jun m ẹfo. ¹² A maringho m ihiẹn o wu ni ihiẹn rị a ko iḥian, marinziḡwo ihiẹn o wu ni iḥian nwe ọda. A muḡuo m ihiẹn rin'a—nke wu ni obi e ru m ali ebe ọwule le ogen ọwule: ke m rijun ẹfo ke m bu ẹgun; ke e nwonke m ke enwe m enwe.

¹³ M k'a saeka me ihiẹn ile ghahani Kraistị, Onye hun e ye m iken.

¹⁴ K'osilerị, unu e meke unu gi yeni m ẹka buru nsongbu m.

¹⁵ Unu ndi Filipi a marinchanringuo k'o me ogen hu ẹnyi gi zime ozioma ebe unu rị—ni o nwonni uka ozo gi ihiẹn wẹ nwe yeni m ẹka gi sọn m run ogen m gi gha Masedonia pu kari unu suo. ¹⁶ Ke ogen m gidẹ rị Tesalonika, ẹlede mgbe ohu suo ke unu zihẹ ni m ihiẹn ogen mkpa gi kwondon m.

¹⁷ Eḷeni m choko ihiẹn unu k'e ye m. Kaka akp'ohu! M rị a cho ni wẹ gun ọrun-oma unu yeni unu keni o weḥe ni unu erere. ¹⁸ Osolobue a kuchanringuo m ihiẹn ile furu ni m! E nwonchanringuo m ihiẹn ile rị m mkpa—nwonkaride! Huni Epafroditosi weḡeguu ni m ihiẹn ile unu ye ẹ biani m, ẹfo e junguo m. Oyiye e shintu Osolobue ohunma k'o wu! Ejan Osolobue a nabanhan ro, ejan hun a suo a usuo. ¹⁹ Ezioku-ezioku, Osolobue m jenko d'e yechanrin unu ihiẹn ọwule rị unu mkpa. O k'e yehan unu ya ke aku-le-uba o gi nwe ogho han ime Kristi wu Jesu. ²⁰ Ogho ya rinị Osolobue wu Nedi ẹnyi jenin ejen. Iseḡ!

Ekele Ikpazuun Le Ngozi

²¹ Kele ni ndi—nsọ Kraist' Jizos' ile. Umunẹ ẹnyi ime Kraistị hun mme le wẹ rị ebeni e zi ekele unu. ²² Ndi—nsọ ile e zi ekele, tumadu ndi rị ogwa eze-kanj wu Siza.

²³ Ẽfoma Di-nwọnni-ẹnyi wu Jesu Kristi me ya nọyeni mmọn unu.

Ekukwo-Ozi Polu Dejenni Ndi Kolosi

¹ Mmē wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen Jesu Kristi, makeṅi uche Osolobue ro. Mmē le Timoti nweṅe enyi gba de e.

² Ndi nke Osolobue ri Kolosi, umunē furu we gi e don enya ime Kraisti, ke enyi dejenni e. Osolobue wu Nedi enyi ya me ni unu efoma, ya ye unu udon.

Polu E Kele Osolobue Make Okukwe We

³ Ogen ile ke enyi gi a kpanmin Osolobue wu Nedi Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi, enyi gha e me ni unu ekpere. ⁴ Eghē, makeṅi, enyi a nuguo oku okukwe unu nwe ime Kraisti wu Jizosi le ihien-osisuṅo unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri— ⁵ makeṅi unu ri e lee enya ihien hu Osolobue donme ni unu elu-igwee. Unu a nuguo banyeni ihienni ri elu-igwee le olile-enyani we gi e son e. Unu nu a ogen we gi gwa unu oku hu wu ezioku unu nu—hun wu ozioma. ⁶ Ya wu ozioma e ruguo unu eka. Ozioman hu a mi mkpuru, e sue, a ghagbari uwa ile. Erira k'o gizi nwan ri a mi mkpuru ime unu le enwen unu kete uhuhin hu unu nu a, uhuhin hu unu ghotā efoma Osolobue me nke-esi.

⁷ Epafraṣi hun wu ezi igbon-Kraisti ibe enyi wu onye hun zi unu ozioman. Onye-orun furu we gi e don enya k'o wu ime Kraisti. O n'a run n'o rinj unu mma, o n'a nokin enya enyi ebe unu ri. ⁸ O gwaguo enyi ke unu nwehan ihien-osisuṅo hun ri ime Mmon-nso.

⁹ Kete enyi a nul'a, enyi eke mebehikwo ni nwan unu ekpere, enyi eke riobehikwo Chuku n'o me unu marin uche e ohunma-ohunma, nwe amamihien le nghota ime-mmōn, nwe we mmagi-mmagi. ¹⁰ Ya dodo me e ken unu e bi obibi furu Di-nwonna-enyi, obibi hun a suo n'a, e junchanrin a efo uzo ile— a mipuha mkpuru hun wu orun oma ile ri ichen-ichen, a marin Osolobue, a marinwaye.

¹¹ Ya gi iken e hi-ogbe, hun o gi nwe ogho, me unu wuru ndi zeni; ya kwademe unu keni unu saeka gi agungun ri mma le ighoghō dingbuchanrin ihien ile. ¹² Ya mezi unu a sa eka a kpanmin Nedi-enyi, hun me nwan unu ri ndi nwon ihien o kwademeni ndi nke e, ndi-nso a, makeṅi we ri ime ukpe.

¹³ O ri erira makeṅi o zuopuhaguo enyi okpuru iken ishi, we enyi che Ali-eze ezi Nwa a, ¹⁴ ezi Nwa a, hun o giguu nwan edeke e gbafuha enyi, gbaghari enyi njō—makeṅi enyi ri ime ya wu Nwa a.

Onye Kristi Wu

¹⁵ Enya hun Nwa a ni wu Kraisti' a hunguo Osolobue we ghaleni e legha; iya wuzikwo Ibuzo, Onye-isi hun ihien ile we ke eke ri okpuru e. ¹⁶ Makeṅi, eka a ke Osolobue ghaha ke ihien ile ri elu-igwee le uwa—ke ndi w'e legha ke ndi we ghaleni e legha; ke ukpo ile ke okiki ile; ke ndi-isi eje-mmōn ke ndi-okiki we. Osolobue ke ihien ile ghaha n'a; iya k'o ke ni we ile.

¹⁷ O ri arj ni ihien owule d'e bidon; iya gi ihien ile. ¹⁸ Iya wu isi uka hun wu ehū a. Iya wuzi isi-mbidon; iya wu onye-ibuzo lihini ime ndi nwunni—we ile k'o gi wuru onye-ibuzo le onye-isi ihien ile. ¹⁹ Makeṅi, o suo Osolobue usuo n'o me ni ihien ile o gi wuru Osolobue ri ime ya wu Kraisti. ²⁰ O suozikwo Osolobue n'o ghaha eka a wekinhen ni enwen e ihien ile o ke—ke we ri elu-uwa ke we ri elu-igwee—ghahani edeke o gba elu-obe e, ndun a hun o ye, hun o gi me ni udon ri.

²¹ Mgbe mbu, egbata unu le Osolobue ari mma; iroro unu le iya adangbama—unu e bisonme eje-obibi. ²² Kani o gigo nwan ehụ o gi bi elu-uwani donzi egbata unu le Osolobue, ghahani onwun o nwun. O me erira keni unu wuru ndi o jenko d'e wepuha ihun e—ndi nwele ni ntu po le nkoriani. ²³ Onwan k'e me—omeni unu e wuzogh o hunma, omeni unu e turukem me okukwe, omeni unu aghani ime olile-enya hu ri ozioma unu nu pu—ozio ma hun we ziguu ndi ile ri okpuru elu-igwee*. Orun Oziomanị ke we tumē mme wu Polu d'a run.

Orun Polu Noke Onye-orun Uka Kraisti

²⁴ Oghoghọ ke m'a ghoghọ make afunfun m ri ta ni unu—m gi nwan ehụ m a tapu ni Kristi afunfun hoduni we k'a tani ehụ a wu uka. ²⁵ Osolobue wu onye hun gi m henrin onye-orun uka; o tumē m d'a run n'o rini unu mma. Orun hu wu igwacharin ihian ile oku Osolobue k'o don ku e—²⁶ me we marin ihien hu Osolobue zueme ketekete, hun agbo ile ghanị marinleni—kani o kpupuguo a nwan ghosi ndi nke e.

²⁷ Chuku me e makeni o cho n'o me ndi nke e marin ke ya wu ihien—mini mehan oken ihien-oghọ, me we marin ni ndi wuleni ndi Ju rizi ndi o kwademe n'e. Ihien ahun mini wu ni: omeni Kraisti ri ime unu, leme ni enya ni unu jenko d'e nwe ogho ahun lalani.

²⁸ Oku Kraistini ke enyi ri nwan a ghahunme e kusonme; enyi ri e gi amamihiēn ile Osolobue ye enyi a do onye owule eka-ntin, a kuzi onye owule. Enyi ri e me ihien ndini ni enyi me onye owule wuru onye ka-ehu ime Kristi—keni enyi hun uzo wepuha we ihun Osolobue. ²⁹ Onwan ke m gi ri a rungbu enwen m, e shi onwun, ghahani iken hu ile hi-ogbe hun Kraisti gi ri orun ime m.

Isi Nke Ebuo

¹ M cho ni unu marin ke m don ri a luni unu le ndi ali Laodishia le ndi ile kelēni huntu m elee-m, elee-i. ² M ri a lu ni m kasi we obi; ni we gi ihien-osusuo wuru obi ohu, a hun we uzo ghotacharin ihien Osolobue—obi e rucharin we ali; a marin we ihien ahun mini banyeni Osolobue. Ihien ahun mini wu Kraisti le enwen e. ³ Ime Kraisti ke Osolobue zueme amamihiēn le nghota ile.

⁴ M ri e ku onwan amangbe we e gi oku rigbu enwen e mma dufie unu. ⁵ Makeni, m hu a hun ke unu don ri e gi usonron-usonron e bi, a hunzi ke unu don turukem me ime okukwe unu ime Kristi—o hu e me m a ghoghọ; m hu a hun a makeni, osun'a ni ari m ebe unu ri elee-m elee-i, m hu ebenu ime-mmōn.

Igi Kraisti Zu Oke

⁶ Ebe o me ni unu a nabanhanguo Jesu Kristi noke Di-nweni-unu, e bisonme ni nwan obibi unu ime e; ⁷ gba ni nwan nkpogun ime e, unu a tun ndun unu ime e ke we don a tun ulo, e wuzo ohunma ime okukwe—ke we don kuzi unu ya—a kpanmni Osolobue ohunma-ohunma ogen ile.

⁸ Hun n'a nwan n'o nwōni onye gi oken imarin-ihien nwōleni-isi dufie unu, nwundon unu, dofu unu ime okukwe. Makeni, o nwegho ndi ri a kuzi ihien no erira. Nkuzi ihian le usonron mmōn le iwu ichen-ichen gi a han ihien e me k'o me elu uwanị ke we ri a kuzi. Ee enya Kristi gi e lee ihien ke we ri a kuzi.

⁹ Kani, ehụ Kraisti ke ihien ile Osolobue gi wuru Osolobue rīcharin. ¹⁰ Ifiri onwan, unu a wuruguo nwan ndi zu oke, hunni unu ri ime Kraisti—makeni unu ri ime onye hu ndi-okiki ile le okiki ile ri okpuru e.

* **Isi Nke Ohu:23** Ebeni ri e ku oku hun meguni, ele hun kelēni me ogen ahun.

11 Ime Kristi, a kwaguo we unu ugun ime-mmọn—hun wu nke ezigbo e. Ele hun we gi eka kwa, kama, hun Kraisti le enwen e a kwa, hun wu ibepu onye hu enyi te wu. 12 Makeni ogen we gi me unu mirin-Chuku, we gi e ligbama unu le Kristi. Ogen we gi wefua unu ime mirin, we gizi e weligbama unu le Kraisti. Onwan me ghahani okukwe unu nwon hun unu gi gi iken Osolobue, onye hun gha onwan weli Kraisti, don enya.

13 Unu te wu ndi nwunni; unu te bi ime mmefie; unu te wu ndi we kwaleni ezigbo ugun wepu onye njo we wu. Kani, Osolobue no me unu son Kraisti ri ndun—ogen o gi gbaghari enyi njo ile enyi me. 14 O no kagbu Iwu ahun we de ede hun we gi a ghosi ni enyi gi ugwo lezi umu-iwu hu ile rin'a ri a ma enyi ikpe, kpoma a elu-obe Kraisti, gi erira bu e che usuo. 15 O no napu ihien ile ri a kini le okiki ile iken we, gbe ifenren kpu we ihun id'enya ihian ile, gi ihien o me elu obe hu merichanrin we.

16 Ya wu, anikwole ni nwan onye owule gi oku ihien-oriri le ihien-orira ma unu ikpe, mobu oku mmemme owule mobu Mmemme ifon-ohun mobu udi Uhuohin-nso ri ichen-ichen we gizi e zu iken. 17 Ihien ndini ile wuhu onyinyon ihien lalanj—ezigbo e wu Kristi.

18 Anikwole ni onye owule hun e meghafe oku imeshi ehụ iken oken mobu onye e me oku ife ndi mmọn-ozu gi e ma unu ikpe. O mekenme oku ohun o hun le ihien o marin—kani ihien nwele ni erere o ban o ri e ro ri e bu e hu isi makeni Mmon-nso ari a ki iroro e. 19 O kwondonzini Kristi, hun wu isi ehụ—hun e ye ehụ ile ihien-oriri, a zun a, e gi akwanran rin'a e kwondonsomme mkpamkpa ile rin'a; e me e n'o hun uzọ e sue udi usue hun gha eka Osolobue a bja.

Idu Kristi A Nwan Le Idu Ẹ E Bi

20 O me nwan ni unu e songuo Kraisti nwunhun, unu a nwunnahinguo mmọn le iwu a han ihien e me k'o me elu uwanj. Ki han nwan unu gi e bi noke si unu wu nke uwanj? Ke unu a gbayeni omenalj ndini we? 21 “Ekwondonle!” “Adamjle!” “Emetule eka!”? 22 Omenalj ndini nwe ebe w'a runru a runbehi we, makeni we wuhu iwu le nkuzi ihian-mmaka. 23 Ezioku-ezioku, i hun ndi e son iwu le usonron ndini, o no ke si a marinka we ihien—tumu ke we don a wa omenalj ri ofufe e ye enwen we olu, e welu enwen we alj hun wule ni nke ezigbo e, e meshi ehụ we iken. Kani, ihien ndini wu ihien la iwi, makeni, w'a ra yenj ihian eka e kwondon enwen e amangbe o mesomme eje-ihien a gun n'a.

Isi Nke Ẹtọ

1 O me nwan ni unu e songuo Kraisti gha onwan lihi, choma ni nwan ihien ndi hun ri elu—ebehu Kristi nodi alj azuun eka-nni Osolobue. 2 Bu ni obi unu che ihien ndi ri elu, ele ihien ndi ri uwa. 3 Makeni, unu a nwunguo; e buguo we ndun unu che ime Kraisti zueme ime Osolobue. 4 Ogen Kraisti hun wu ndun unu jenkọ d'e gi puha, unu nwen k'e sonzi e gi ogho puha.

Ndun Akan Le Ndun Ohun

5 Gbu ni nwan egun ihien-uwa hun ri ime unu a run orun—ke ughere ke obibi ru unyin ke ihien-onina-enya ke egun ihien rileni mma ke enya-uku (hun wuzikwo ifee-mmọn.) 6 Ifri ihien ndini we ke iwe-le-onuma Chuku gi lalanj ni ndi e nupu ni ozioma isi. 7 Unu e te son we e bi erira ogen mbu ahun unu le we gi wu ohu.

8 Kani, unu siko nwan d'e wepurij ihien ile no erira—olulu, onuma, iwe, nkuto le igi onu unu e ku oku owule ru unyin. 9 Atukwole ni ibe unu ntụ, makeni unu a gbupuguo ndun-akan le obibi e leke ewuru. 10 Unu e yiriguo ndun ohun—ndun ohun hun ri a marinwaye Onye hun ken'e, a riwaye ke iya.

11 Ime ndun ohunni, w'a ra tu onye ihian wu: o nwonzini ihien nọke ndi Ju le ndi wulen ndi Ju; mọbu ndi kwa ugun le ndi kwaleni ugun mọbu ndi ri ime ofia le ndi waleni enya mọbu igbon le onye nwe enwen e. Kraisti sọ—ya wu ihien ile; Kraisti ya ri ime we ile.

12 Rike ndi Chuku hori, ndi ri nso, ndi ri a obi, yiri ni nwan omiken, efoma, iwelua-enwen-ihian-ali, ime-juu le ndidi. 13 E gi ni ndidi e son ibe unu; onye nwen e meja ya gbaghari a: unu k'a gbaghariri ibe unu ke Di-nwonni-enyi wu Kraisti don gbaghari unu.

14 Hun kadeni, yiri ni ihien-osusu, makeni iya e kengbama ihien ndini ile, a rungama we hun a na enya. 15 E gi ni udon ahun Kraisti e ye a marin ime obi unu ihien unu jenko e me ime igunrun unu—makeni, ezioku-ezioku, iya ke Osolobue kpo unu d'e nwon nọke ndi ri ehụ ohu. A kpanmin ni Osolobue. 16 Ni ni oku Kristi biri ime unu, nin'a junchanrin ime unu. E gi ni amamihiem le ako-le-uche ile unu nwon a kuzi ibe unu, a gwa we ni we e me ihien ri mma. E gi ni obi ekele a busonme ni Osolobue ebụ ri ime ekukwo Ebụ-oma le ebụ-ofufe le ebụ ndi ozo ri nso. 17 E gi ni efan Di-nwonni-enyi wu Jesu e me ihien owule—ke omume ke oku-onu—e ye Chuku Nedi ekele ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu.

Obibi Furu Ndi Ri Ichen-ichen

18 Nwunye, e bu enwen i e che okpuru di i, makeni erira k'o furu n'i bi—nọke onye nke Di-nwonni-enyi.

19 Di, nwe ihien-osusu nwunye i; egile iwe e son e.

20 Umụ, e hume ni ni ndi muni unu isi ime ihien ile, makeni ya ke Di-nwonni-enyi cho ni unu e me nọke ndi nke e.

21 Ndi nedi, ahanle ni umu unu enya, amangbe ndun a guu we.

22 Ndi-idibo le igbon, a gbaye ni ndi unu ri okpuru we ime onodi owule. Ele we rihu ebeku e lee unu, unu e memem ni we ja unu mma. Ka gi ni akpakali obi unu e me e, make egun Di-nwonni-enyi. 23 Ihien owule we si unu run, gi ni obi unu ile run a, nọke si unu ri a runni Di-nwonni-enyi ya, ele ihian.

24 Nyanhankwo ni ni Di-nwonni-enyi gjenko d'e ye unu ihien hu o donme ni ndi nke e nọke ugwo-orun. Kristi wu Di-nwonni-enyi ke unu wu igbon e—iya ke unu ri a runni. 25 Ndi ri e me eje-ihien k'a narin ugwo eje-ihien we me—o nwonni onye k'a pun'a.

Isi Nke Etọ

1 Ndi ihian ri okpuru we, e gi ni eka ri mma e son we, emegbulu ni we. Nyanhankwo ni ni unu le enwen unu nwonzi Nna unu ri okpuru e hun ri elu-igwee.

Ndunmodun

2 E me ni ekpere ogen ile; e we ni enya e ru ali ebe ekpere ri; e gi ni ekele e me e.

3 E mezikwo ni ni enyi ekpere, keni Chuku kpogu ni enyi uzọ enyi e gi ku oku-Chuku, ni enyi hun uzọ e kusonme oku ihien ahun mini banyeni Kristi—hun we gi ifiri e we m che ime nganni m ri. 4 E me ni ni m nwan ekpere, keni m saeka a kowa a hun w'a ghota—k'o furu ni m e me.

5 E gi ni uche e son ndi kwerileni; anile ni oghere owule unu nwon nahin unu. 6 Oku-onu unu ya wuru hun e ye eka, a sọ ke nnu, keni unu sa eka a shiri onye owule oku ohunma.

Ekele Ikpaazuun

⁷ Ezi nwene enyi wu Taijikosi hun furu we gi e don enya jenko d'a gwachanrin unu ke m ri—odibo ibe enyi ime Onye-nwonni-enyi k'ọ wu. ⁸ Ya hain m gi zila ni unu ya, keni o gwa unu ke enyi no, gba unu ume. ⁹ Iya le ezi nwere enyi wu Onesimosi hun furu we gi e don enya, hun wuzi onye ali unu, wi lala. We k'a gwachanrin unu ke ihien ile no ebeni.

¹⁰ Aristakosi onye-ngan ibe m e kele unu. Maki nwa-nwene Banabasi e kelezi unu. (Enyi a gwatogwo unu nabanhan Maki—omeni o bia ebegu.) ¹¹ Jizosi, hun w'a kpozi Jostusu, e kelezi unu. Madu etoni suo wu ndi Ju, ndi kwa ugun, ime ndi mme le we wi a run orun Ali-eze Osolobue—we e me ndun a ban m.

¹² Epafraasi hun gha obodo unu bia, hun wuzi odibo Jesu Kristi, e kele unu. Epafraasi e shi onwun oda o gha e me ni unu ekpere. O risonme Osolobue no me unu wuzo noko ndi ka-egu, ndi marin ihien we ri e me ebe ihien owule wu uche Osolobue ri. ¹³ M k'a saeka shian'a eri no luka ni unu—unu le ndi ri Laodishia le Hirapolisi. ¹⁴ Dokita wu Luku hun ihien e a suo enyi e zi ekele; Demasi e zizikwo ekele.

¹⁵ Kele ni ni m umone enyi ime Kraisti hun ri Laodishia, unu e kele nwere enyi okpoho wu Nimfa le uka hun e zu iwe e.

¹⁶ We gungu ni unu ehuhuo-ozini ime uka unu, hun n'a ni we gunzi ni ndi uka ri Laodishia ya. Hunzikwo n'a ni unu gun nke ndi uka Laodishia ime igunrun unu.

¹⁷ Si ni Akiposi, "Hunkwo a ni runchanrin ogbo we keye i ime orun Dinwonni-enyi."

¹⁸ Ni m gi aka m de nwan ekele m: Mme wu Polu e kele.

Azokwole ni ni m ri ngan!

Ohunma Osolobue me ya noyen unu.

Ekukwo-Ozi Ibufo Polu Dejenni Ndi Tsalonika Ndi Tsalonika, Nke Ibufo

¹ Polu le Sivanosi* le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi dejenni uka Tsalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya. Efo ma le udon ya rini unu.

Ezigo Okukwe Ndi Tsalonika

² Ogen ile ke enyi gi a kpanmhin Osolobue make unu ile, a kpof efan onu ogen ile enyi gha e me ekpere. ³ Make ni, ogen ile ke enyi gi a nyanhan unu ebe Osolobue enyi wu Nedi enyi ri. Enyi a nyanhan onun onu ri a run make ni onu kwere ekweri le ihien-oma ile onu ri e me make ihien-ostusuo onu nwe, lezi ke unu don wuzokenme make ni unu nwe olile-enya ebe Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ri.

⁴ Umune enyi hun ri Osolobue obi, enyi a maringho ni Osolobue a horiguo unu nke-esi. ⁵ Make ni, ozioma enyi zi unu egini oku-onu suo biani unu, kama, o gizi iken le ihien Mmon-nsa e me bia; o no rucharin unu akpakali obi, wecharin unu enya ni ezioku k'of wu.

Elede onun suo: unu a maringuzi ke enyi don bi ogen enyi gi ri ime igunrun unu. Enyi bi erira ken'of rini unu mma. ⁶ Unu ile no kinarin enyi le Onye-nwonna-enyi, gi ighoghohun gha eka Mmon-nsa bia nabanhan oku-Chuku—o suon'a n'o weheni unu afunfun oda-oda. ⁷ Nke wu ni unu no henrin ihien ndi kwere ni risonme Masedonia le Akaya e leri. ⁸ Make ni, oku Onye-nwonna-enyi a ghaguo eka unu ghagbari—elede ime Masedonia le Akaya suo, a nucharinguo we banyeni okukwe unu nwe ime Osolobue ebe ile—nke wu ni orizini mkpa ni enyi kume e. ⁹ Make ni, we hu e ku oku enyi; we hu e ku ke onu don nabanhan enyi ogen enyi gi bia d'e zi onu ozioma. We hu e kuzi ke onu don gha ifee-mmon gbeshu d'e feme ezigo Osolobue hun ri ndun, ¹⁰ e che Nwa a hun k'a gha elu-igwee bia. Nwa a, hun of gha onwun weli—ya wu Jesu, Jesu hun a zuofuhani enyi, amamge iwe-le-onuma Osolobue hun lalani e kunrun enyi.

Isi Nke Ebuo

Orun Polu We Run Ime Tsalonika

¹ Umune, unu le enwen unu a maringuo ni ijen enyi bia ebe unu ri alani iwi. ² Unu a maringho afunfun enyi ta ime Filipi le ke we don gbe ifenren ye enyi ihun ebenu ni enyi d'a bia Tsalonika d'e zi unu ozioma. Kani, suon'a ni we kpokpo enyi oda, ndun aguni enyi, egun atuni enyi—make ni enyi ri ime Osolobue enyi—enyi nozi zi unu ozioma Osolobue.

³ Enyi ezini ozioma ni enyi gi e dufie ihian mobu ni enyi choko ihien zinleni mobu ni enyi gi e tunarin ihian ihien e. ⁴ Mba! Kama, ke Osolobue don weri enyi ke ndi furu o gi e don enya, bu onun izi-ozoma che enyi eka, erira ke enyi e kuzi oku ke ndi furu we gi e don enya. Enyi ara ku n'of suo ihian—kama, enyi e ku n'of suo Osolobue hun e lele obi enyi.

⁵ Osolobue wu osheri enyi, kani unu le enwen unu a maringhozikwo—ni enyi egini oku a suonni we gi e dufie ihian bia, enyi egizikwoni enya-uku bia—gi ihien

* **Isi Nke Ohu:1** Saillas

ozo kpuru ihun! ⁶ Ɛnyi emeni ni ihian ja enyi mma—ke unu ke ndi ozo. ⁷ Osohon'a ni enyi nwon iken si unu ye enyi ihien runi enyi noke ndi-ozu pu-ichen Kristi, enyi emeni erira. Kama, enyi gun agungun umueka ime unu, e gi aka-alulua e son unu noke ebe nne-omumu ri a zun umu a. ⁸ Makeni unu ri enyi obi oda enina, enyi no kwademe ni ele ozioma Osolobue suo ke enyi k'e ye unu, kama, ni enyi k'e yezikwo unu enwen enyi, makeni o suo enyi asuo—makeni unu a riguo enyi obi oda-oda!

⁹ Umune, unu a nyanhangho ke enyi don a run orun, a rungbu enwen enyi ogen hu. Enyi a run ke uhinhin ke efinnai, amangbe enyi gha a wuru ni onye owule ibu ime unu ebe enyi ri e zi unu ozioma Osolobue.

¹⁰ Unu wu osheri enyi; Osolobue wuzikwo osheri—ni enyi meson unu ndi kwerini omume ri nso, ri mma enya Osolobue le omume nwonleni nkoriani.

¹¹ Unu a maringho ni enyi gi aka nedi gi e son umu a son onye owule ime unu: ¹² a dun onu odun, a gba onu ume, a rjo onu—ni unu e bi obibi furu Osolobue hun kpo unu d'e son e nodi ime Ali-eze e le ogho a.

¹³ Enyi a kpanminzikwo Osolobue ogen ile, ni, ogen unu gi nabanhan oku-Osolobue unu nu onu enyi, unu anabanhann'a ke oku ihian, kama, onu nabanhan a ke ihien o wu nke-esi—oku Osolobue; ya wu oku-osolobue ri nwan orun ime ndun onu ndi kwerini.

¹⁴ Umune, nke unu rizi ke nke ndi uka risonme Azun Judia, ali ndi Ju—makeni, udi afunfun ohu hu unu ta aka ndi ali unu ke we le enwen we ta aka ndi Ju. ¹⁵ Ndị Ju, hun gbu Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi le ndi-amuma, chufuzikwo enyi. W'e mesonme ihien ghaleni a suo Osolobue; a luson onye owule—¹⁶ ghahani igbondon enyi ezile ndi ani ozo ozi we k'e gi nwon nzuori! Erira ke w'e me ogen ile hun we gi e mejun mkpu njo we ile. Kani, iwe-le-onuma Osolobue e kunrunguo we nwan ikpazuunni.

Ke We Dahan Polu We!

¹⁷ Umune, o me nke enyi, ekerer ogen ahun enyi le unu gileni hun, obi enyi hukwo ebe unu ri; kani, makeni enyi ahunni unu elee-m, elee-i, o te ri enyi ke si enyi wu umu we lato. Ya ke unu no dama enyi, dama enyi oda-oda! ¹⁸ Enyi te cho ni enyi biazı d'a hun unu—tumadu mme nwen wu Polu: a nwangho m mgbe ole-le-ole ni m bia—kani Ekwensu gbondon enyi.

¹⁹ Egher, ki wuzi nwan olile-enya enyi? Ki wuzi nwan ighogho enyi? Ki we k'e gi tu enyi ugon? Onye ke enyi k'e gi nyan isi ihun Di-nwonni-enyi wu Jesu ogen o k'e gi bia? Ele unu? ²⁰ Ezie, unu wu ogho enyi le ighogho enyi!

Isi Nke Eto

O Rini Uka Mma, Ndun A Ban Ndi-isi We

¹ Mgbe enyi gileni nwan sazi aka din e, enyi no si ni osohon'a ni enyi suo k'a nodi Atensi, enyi a nodi. ² Enyi no gweru zi Timoti nwenen enyi hun enyi le ıya gba a runni Osolobue orun izisonme ozioma Kraisti d'a gba unu ume, me unu zekenme ime okukwe unu—³ amangbe ukpokpo ndini gha e mehunme onye owule ime unu. Unu le enwen unu a maringho ezioku-ezioku ni ukpokpo ndini wu okeri enyi ime Kraisti. ⁴ Ezioku-ezioku, enyi gwato unu ya ogen enyi le onu gi ri uzo ohu, ni we jenko d'e kpokpo enyi. Unu le enwen onu a maringho n'o meole nwan erira. ⁵ Make ukpokponi biani ni unu, asazini m aka din. M no zi ozi, ni m marin ke okukwe unu no, makeni egun ri a tun m ni, ikenkwo, onye-onwunwan a nwanguo unu, ihien enyi run a la iwi.

6 Kanj, Timoti a ghaguo nwan ebe unu ri lua; o wehēguo ni enyi ozi ri mma banyeni okukwe unu le ihien-osisuo unu nwe. O kuguozu ke unu don a nyanhan enyi ohunma-ohunma, kuzikwo ni enyi hu a da unu—ke unu don a da enyi.

7 Umune, ya wu ni e gigu we nwan okukwe unu gba enyi ime ime nsongbu le ukpokpo enyi ile. 8 Ndun a banguo nwan enyi—ebe o me ni unu turuhu ime Di-nwōnni-enyi.

9 Euu, nani ke enyi a don saeka keleguu Osolobue make unu, make ighoghō ile enyi ri e nwon ebe Osolobue ri make owuzo unu wuzo ime Kraisti? 10 Enyi e meshi ekpere iken uhinhin le efinai ni enyi le unu huntari enya, keni enyi hun uzo ye unu ihien owule ri a koni unu ebe okukwe unu ri.

Ekpere Polu We Meni We

11 Chuku enyi wu Nedi enyi le enwen e ya dodo duhe enyi nwan ebe unu ri, iya le Di-nwōnni-enyi wu Jizosi! 12 Di-nwōnni-enyi ya mezikwo ihien-osisuo unu bawaye uba egbata onu le ibe onu le egbata onu le ndi ozo ile—rike ke ihien-osisuo enyi nwon ebe unu ri gi a bawaye. 13 Ya me obi unu zekenme ebe iri-nso ri, amamgbe unu gha e nwon nkoriani ihun enya Chuku Nedi enyi ogen hu Di-nwōnni-enyi wu Jesu le ndi nke e, ndi nso a, k'e gi bia.

Isi Nke Ɛno

Obibi Hun A Suo Osolobue

1 Umune enyi, igi mekin, enyi gi efan Di-nwōnni-enyi wu Jizos' a riu unu: bisonme ni obibi hu unu mumarin enyi ni 'ya a suo Osolobue usuo—obibi ahun unu ri nwan e bi; bikenme ni erira. 2 Make ni, unu a maringuo iwu enyi gisonme efan Di-nwōnni-enyi wu Jesu ye unu.

3 Make ni, uche Osolobue wu ni unu ri nso; ni unu juchanrin ughere; 4 ni onye-onye ime unu marin k'o don kwondon ehū a, donme e nso, me e nwe mgbaye; 5 ele hun ime-mgba e gi lagbu e enya leke ndi hun marineni Osolobue; 6 ni ihian eweriko ihien nwene e mobu megbu nwene e ime ihien. Enyi a gwaguo unu ya mbu, gba unu mkpinsin-eka, ni Di-nwōnni-enyi e megwarikwo udi ihien ndini ile. 7 Make ni, ele obibi ru unyin ke Osolobue kpo enyi d'e bi, kani obibi ri ochan.

8 Ya wu, onye owule ju n'o giko iwu ndini bi, ele iwu ihian k'o ju, kani nke Osolobue, bu Osolobue nwen e ye unu Mmon-nso a.

9 O me nke inwetari ihien-osisuo noko umune ime Kraisti, o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. Make ni, Osolobue e gigu eka a kuzi unu inwe ihien-osisuo ibe unu.

10 Ezie ro ni unu hu e nwe ihien-osisuo ndi ile kwerini ri Azuun Masedonia. Kani, enyi ri a riu unu, umune, ni unu e mekenme erira, 11 ni unu a chokenmezi ni ni unu e bi obibi me juu, e bu enya e zime orunle, e gi eka unu a luru—rike ke enyi don gwa unu mbu. 12 Unu e gi e me ndi kwerini a gbaye obibi unu, gi e hun ni o nwōnni ihien a koni unu.

Obibia Jesu

13 Umune, enyi cho ni unu marin ihien k'e me ndi ri uran (ndi nwunni), make unu gha a kwan ke ndi hu nwōnni olile-enya don a kwan. 14 Make ni, ebe o me ni enyi kweri ni Jesu nwun, lihizi, erira ke enyi gizi kweri ni Osolobue k'e wekinhen ya le ndi hun kwerini n'e hun ri uran (ndi nke e nwunhuni).

15 Nị ẹnyi gwa ụnụ ọnwani makeni oku Di-nwōnni-ẹnyi rọ: ẹnyi ndị hụn rị ndun, hụn keleni nwunhụn ogen Di-nwōnni-ẹnyi k'e gi bịa, ebukonị ndị hụ rị uran ụzọ d'e kunrun Di-nwōnni-ẹnyi. 16 Makeni, o ru ogen hụ, Di-nwōnni-ẹnyi k'e gi oken olu ku oku; wẹ k'a nū olu onye-isi ndi mmōn-ozī; opi Osolobue k'a han—Di-nwōnni-ẹnyi wū Kraistī a gha elu-igwee hidan; ndi nke Kraistī hūn ranhingunī e buguū ụzọ gha ọnwun lihi. 17 Ogen hụ, wẹ k'a juru ẹnyi ndi hōdunī, ndi rīkwō ndun, cheni wẹ ime orukpu, ẹnyi e shi elu d'e kunrun Di-nwōnni-ẹnyi ime-elu—erira ke ẹnyi k'a don buru Di-nwōnni-ẹnyi d'e sōn ẹ nōdī jēnrin ejen. 18 E gi ni nwan oku ndinī a kasī ibe ụnū obi.

Isi Nke Isen

Kwademe Ni Ojibia Jesu

1 Kanī, umunē—o mē nke ogen lē udu o k'e gi mē—ọ rinī mkpa nī wẹ deni unū ihien ọwule. 2 Makeni, unū lē enwen unū a maringuo ohunma-ohunma nī Uhuohin hū Di-nwōnni-ẹnyi k'e gi bịa, o k'a bịa idenmizi ke ohin a bịa ime abali. 3 Ogen hū wẹ k'e gi rī a sī, “Udōn a riguo! Nsongbu arizi a!” ya ke ntikpo k'e gi kunrun wẹ idenmize, nōke ebe ime nō memehū okpoho! Mwanahin arikozī a! 4 Kanī nke unū, umunē, onū arī ime ishi, hūn Uhuohin hū e gi kunrun onū idenmize nōke ohin. 5 Makeni, umū ukpē lē ndi e bi ebe eki rī enu ke unū wū; ẹnyi elē umū ukinkin mōbū umū ishi. 6 Ya wū, ẹnyi aranhinko nī ke ndi ozọ; kama, nī ẹnyi munrun nī ẹnya, nī ẹnyi donrin ẹnya. 7 Makeni, uhinhin ke ndi a ranhin uran gi a ranhin; uhinhin ke ndi a ra manya a tū gizi a ra a tū. 8 Kanī, ebe ẹnyi wū ndi e bi ebe eki rī elu, nī ẹnyi donrin ni nwan ẹnya; nī ẹnyi yiri okukwe lē ihien-osusuo ke ewuru igwe onye-agma gi e gbondon obi ẹ, ẹnyi e yiri olile-ẹnya nzuopuha nōke okpu onye-agma gi e gbondon isi ẹ. 9 Makeni, Osolobue etumeni ẹnyi d'a narin afunfun iwe-lē-onuma a; kama, o kpọ ẹnyi d'e nwōnrin nzuopuha ghahanī Di-nwōnni-ẹnyi wū Jesu Kristi. 10 Makeni, Di-nwōnni-ẹnyi wū Jesu Kristi nwunni ẹnyi onwun keni ẹnyi hūn ụzọ sōn ẹ rī ndun—ke ẹnyi rī ndun ogen o gi bịa ke ẹnyi a nwunhunguo.

11 Ya wū, a gba nī nwan ibe unū umē—ke unū don rī e mē; e yeni ni ibe unū ẹka nī w'e sue—ke unū don rī e mē.

Ndunmōdun Ikpazun Lē Ekele

12 Kanī, umunē, ẹnyi rī a rīo unū nī unū gbaye ndi rī a runshi ọrun ikēn ime unū, hūn e lepū onū ẹnya ime Di-nwōnni-ẹnyi, a dūn onū odun. 13 E nwē ni ihien-osusuo wẹ, e gi ifiri ẹ e ye wẹ mgbaye kachanrinī—makē ọrun wẹ rī a run. Udōn ya risōnmē egbata onū lē ibe onū.

14 Umunē, ẹnyi rī a dūn unū odunni: a gba nī ndi nōdī mmaka mkpinsin-ẹka; a kasī nī ndi-ujọ obi; e yeni ni ndi zelēni ẹka—ka gi ni ndidi e sōn onye ọwule. 15 Hūn n'a n'o nwōnni onye ọwule ime unū e gi njo a ku njo, kama, a cho nī nī unū e mē ni ibe unū lē ndi ozọ ile ihien rī mma.

16 A ghoghō nī ogen ile. 17 E mē ni ekpere ogen ile. 18 E ye ni ekele ime ọnōdī ọwule, makeni onwan ke Osolobue cho ẹka unū ime Kristi wū Jesu.

19 Etinyunlē ni ihien Mmōn-nso rī e mē. 20 Eleliale ni amuma lē ozi ihian sī Osolobue sī a zi— 21 kama, e lele ni ihien ile, unū e kwonkenmē hūn rī mma. 22 Gba nī nī udī eje-ihien ọwule ọsọ.

23 Osolobue lē enwen ẹ, hūn udōn gha ẹka a bịa, ya dodo donchanrin ihien ile rī ime ndun unū nso: ya donchanrin mmōn unū lē umē-ndun unū lē ehū onū ohunma—amamgbe onū gha e nwōn nkōriani ogen Di-nwōnni-ẹnyi wū Jesu

Kristi k'e gi bja. ²⁴ Onye hun kpọ ọnụ furu wẹ gi e dọn ọnya, o jenkọ d'e mę e!

²⁵ Umunę, e mę ni ni ọnyi ekpere!

²⁶ Dide ni umunę ọnyi ile odide ri nsọ.

²⁷ M ri e gi ọfan Di-nwọnni-ọnyi a si ọnụ gunni ndi ile kwerini ehuhụọ-ozini.

²⁸ Efo ma Onye-nwọnni-ọnyi wu Jesu ya noyeni unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Ndi Teshalonika Ndi Teshalonika, Nke Ebuo

¹ Polu le Sivanosi le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi ri e dejenni uka Teshalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya. ² Efo ma le udon hun gha aka Chuku Nedi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Osolobue E Dnmeke Unu

³ Umune, o furu efuru ni enyi gi ifiri unu a kpanmjin Osolobue ogen ile, makeni okukwe onu ri e sue oda-oda, ihien-osisuo onye-onye ime onu nwe ebe ibe e ri rizikwo a bawaye. ⁴ Ya hain enyi le enwen enyi gi e gi unu a nyan isi ime uka Osolobue ile ri ichen-ichen. Enyi gi unu a nyan isi make owuzo unu wuzo le okukwe unu to e nwon ime ukpokpo ile we ri e kpokpo unu le nsongbu ile unu ri e dingbu.

Okinkin-ikpe Kraisti Wela

⁵ Ihien we ri e me unu ri a ghosi ni okinkin-ikpe Osolobue wela furu efuru. We gizi nsongbu ndini we e me unu a wuru ndi ru ogo ibanye Ali-eze Osolobue hu unu ri a tan afunfun. ⁶ Ezioku ro, makeni, o furugho ni Osolobue we afunfun yegwari ndi ahun ri e ye unu afunfun, ⁷ me unu ndi ri a ta afunfun zu iken—mezikwo enyi nwen zu iken. O jenkwo d'e me e ogen Di-nwonna-enyi wu Jesu k'e gi gha enu-igwee bia—ya le ndi mmon-ozie e hu kin-akwanran.

⁸ We k'e gi okun ri e nwunni bia; we k'e megwari we ile marinleni Osolobue le ndi hun humeleni ni ozioma Di-nwonna-enyi wu Jesu isi. ⁹ Ndin k'a narin afunfun hun wu ntikpo itebite; we k'a gha ebe Di-nwonna-enyi le iken o gi nwe ogbo ri wepu we—¹⁰ o ru Uhuohin hu—Uhuohin ahun o k'a bia keni ndi nso a ye e ogbo, keni we ile kwerini jazikwo a mma n'o makazi. Unu le enwen unu k'a rizi ime we, makeni unu kweri oku e hun enyi gwa unu.

¹¹ Ya hain enyi gi e meni unu ekpere ogen ile—a rjo Osolobue enyi n'o me unu wuru ndi k'a ghosi ni oku o kpwo unu alan iwi; enyi a rjozi a n'o gi iken e runzucharin ihien-oma owule unu kwademe obi ni unu k'a run—le orun owule unu gi okukwe a run—¹² keni we gi ifiri ihien we ri a hun ebe unu ri ye efan Di-nwonna-enyi wu Jesu ogbo, gizi ifiri Jesu ye onu ogbo—ghahan efo ma Osolobue le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi.

Isi Nke Ebuo

Onye Ahun Hun A Dancharin Iwu Ile

¹ Dodo ni umune, o me nke obibia Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi le owegbama we jenkwo d'e wegbama enyi ile d'e kunrun e, ² anile ni obi nahinkenrin onu; anile ni obi gbakama onu make amuma mobu oku-onu mobu ekukwo-ozie owule—we si n'o gha aka enyi bia—hun si ni Uhuohin Di-nwonna-enyi a biagwo.

³ Anikwole ni onye owule gi uzo owule dufe unu; Uhuohin hu abiakwo mmani oken nnuwu-isi hu biagwo, e wefuhagwo we Onye hu a dancharin iwu ile—Onye hu a dancharin iwu ile hun ntikpo rizikwo e che ya le enwen e. ⁴ O k'a gha a lusun mmon le iyi owule le ihien owule w'e fe efe ogun; o k'e weshi enwen

ẹ elu ni iya kachanrin we ile, nke wu ni o k'a banyede ime Ulo-nsọ Osolobue, weri ocho, kpọ enwen ẹ Osolobue.

⁵ Unu anyanhanzini ni m gwa unu ihien ndini ogen mme le unu gi ri ọzo ohu? ⁶ Ya wu, unu a maringho ihien gin'e—we gileni ke wepuha a, ni we ri e che ni ogen ẹ rugu we kebe wepuha a.

⁷ Make ni iken hu e buhe idan-iwu a rigule nwan orun, gi nzuzue a run ihien o ri a run; o ke puha ifon. Kanj, o k'e zuerihu d'e ru ni e wepu we onye hu ri e gbondonn'e. ⁸ Ogen hu, e wepuha we Onye hu a danchanrin iwu ile—hun Di-nwonn-eyi wu Jizos k'e gi uzun gha a onu puha tikpọ. Di-nwonn-eyi k'e gi ogho ya le enwen ẹ wu Di-nwonn-eyi gi bja gbu ẹ la iwi.

⁹ Obibia Onye hu a danchanrin iwu ile k'a wu aka-orun Ekwensu. O k'e gi iken ile ri ichen-ichen le ihien-ahima le orun-atumanya ichen-ichen we gi e dufie ihian bja, ¹⁰ ya le udi eje-ndufie ile ri ichen-ichen o k'e gi son ndi hun lakọ ntikpo, make ni anini we ezioku weri onodi ime obi we, ezioku hun nke a zupuha we; ¹¹ Osolobue k'e gi ifiri n'a jugu we ezioku zihę ni we oken ndufie ahun we jenko d'e dufie we, hun k'e me we kweriyeni ntu. ¹² Osolobue k'e me ẹ ken we gi ẹ ma we ikpe, uwe ile gileni ezioku don, kama, eje-ihien a ka we a sọ.

We Hoto Unu Keni Unu Nwe Nzuofuha

¹³ Kanj, nke unu, umune ẹnyi, onu ndi Di-nwonn-eyi bu obi, ẹnyi k'a gha e gi ifiri onu e ye Osolobue ekele ogen ile. Make ni, Osolobue hoto unu isimbidon nọke mkpuru-ibuzo, keni unu nwe nzuofuha, ghahani odidon-nsọ Mmon-nsọ le ikwerini ezioku. ¹⁴ Onwan hain Osolobue gi nwan kpọ unu ghahani ozioma ẹnyi zi unu; keni unu nwehen ogho Onye-nwonn-eyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Umune, wuzokeme ni nwan! Unu e kwonkeme odinali ndi hun ẹnyi kuzi unu—ke hun ẹnyi gi onu kuzi ke hun ẹnyi gi ekukwo-zi kuzi.

¹⁶ Onye-nweni-eyi wu Jesu Kristi le enwen ẹ le Osolobue wu Nedi ẹnyi hun gi ihien-osisuọ o nwe ebe ẹnyi ri meni ẹnyi ohunma ye ẹnyi nkasi-obi itebite le olile-eyi ri mma, ¹⁷ dodo kasi nwan onye-onye ime unu obi, me obi unu zekeme, ebe oku-onu le orun owule ri mma ri.

Isi Nke Eto

E Me Ni Ni Ẹnyi Ekpere

¹ Umune, nke ikpazuun rin'a wu onwan: e me ni ni ẹnyi ekpere, ni oku Di-nwonn-eyi hun ọzo ghagbari egwa; ni we e ye ẹ ogho ebe ile—ke unu don ye ẹ ogho. ² E mezikwo ni ni ẹnyi ekpere ni Osolobue gba puha ẹnyi aka ndi eje-obi le ndi eje-ihian, make ni ele ihian ile kwerini Osolobue.

³ Kanj, Di-nwonn-eyi furu onye we gi e don ẹnyi; o k'e me unu zekeme, chedon onu—make Eje-onye hu gha e me onu ihien owule. ⁴ Make ni ẹnyi a maringhozi ihien Onye-nweni-eyi k'a saaka me, obi ru ẹnyi ali ni unu ri e me ihien ndi ẹnyi si unu me, ni unu k'e mesonme we.

⁵ Di-nwonn-eyi ya dodo du obi unu ile ni unu ghota ihien-osisuọ Osolobue nwe le oken-ndidi Kraisti, e nwezikwo we.

Akutopukwole Ni Eka

⁶ Umune, ẹnyi gi nwan efan Onye-nweni-eyi wu Jizos' Kraisti e ye unu iwuni: unu le onye Itu-Kraisti owule kutopu aka hun nke o gi bi ke ẹnyi don gwa unu akpakwole. ⁷ Make ni unu le enwen unu a maringho ni o furu ni unu kinrin ẹnyi. Ẹnyi akutopuni aka ogen ẹnyi le unu gi ri ọzo ohu; ⁸ ẹnyi anarini onye owule

ihien-oriri bu enyi akunji ugwo. Enyi a run orun a rungbu enwen enyi uhinhin le efinnai, amangbe enyi a wurunji onye owule ime unu ibu. ⁹ Elekwọ ni o runi enyi; mba, ihien runi enyi ro. Kani, enyi me erira keni enyi ghosi unu ihien unu e leri e bi. ¹⁰ Ke oge enyi gide ri ime igunrun unu, enyi ye unu iwuni: “Onye ju n’o runko, y’e rile.”

¹¹ Kani, enyi a nugwo ni ndi hu ime unu kutofu eka, e busonme eka e che orun rulenị we; o nwonni ihien w’a run. ¹² Enyi gi efan Onye-nweni-enyi wu Jesu e ye ndi no erira iwu, a dun we odun: we nwe ihien eka kuma we; we gi eka we a luru ihien we e gi bi.

¹³ Umune, ndun ime ihien ri mma y’a gukwole unu.

¹⁴ Onye owule gbayeleni ihienni enyi ri nwan e deni unu, unu a koma a enya, gban’a oso—keni ifenren me e. ¹⁵ Ewerikwole n’a ke enenren, ka a gba n’a mkpinsi-eka ke nwenen unu.

Oku Ikpazuun

¹⁶ Di-nwonni-enyi le enwen e, onye hun udon gha eka a abia, ya ye onu udon ogen ile le uzo ile. Di-nwonni-enyi ya noyeni onu ile.

¹⁷ *Mme wu Polu gi eka m e de ekeleni. Onwan wu mbiye-eka m, enina ke m’e biye ekukwo-ozu m ile eka.*

¹⁸ Efo ma Nna enyi wu Jesu ya rini onu ile.

Ekwkwọ-Ozi **Ibuzọ Polu Deje**nni **Timoti** **Timoti, Nke Ibuzọ**

1 Mmẹ wu Polu de ekwkwọ-ozini; m wu onye-ozu pu-ichen Kraịstị Jizọsị. Osolobue wu Onye-nzuopuha enyi le Kristi wu Jesu onye enyi gi don enya tumẹ m. 2 M ri e dejenni Timoti wu nwa m esi ime okukwe. Efo ma le omiken le udon hun gha aka Chuku-Nedi le Jesu Kristi Nna enyi bia ya rini i.

Mkpinsin aka Banyeni Eje-nkuzi

3 Nodi nwan Efesosị ke m don gwa i ogen m gi jenko Masedonia, keni i gwa ndi hu ri a kuzi ihien wulen ezioku w'a kuzizile ihien ndi hu we ri a kuzi; 4 w'e gonzile ntin akiko nwonleni isi le itu-mpupu ihien hun w'e tusonme hun nweneni njedenme—makeni ihien ndini e me ihian a masonme omuma nweneni ali hun nke o gi yeni ihian aka bi obibi okukwe hun Osolobue cho. 5 Ihien haij i k'e gi gwa we erira wu ni ihian hun uzo gi ihien-osusuo e bi—ihien-osusuo hun gha obi ri mma le ihori ri mma le okukwe gha akpakali obi puha. 6 O nweole ndi lato ihien ndini, kpahu, sonme oku nwonleni isi. 7 We cho ni we wuru ndi nkuzi Iwu Mozizi, bu aghotanị we ihien ndi we ri e ku mobu ihien ndi we ri e ku oku we—e ku, a du aka obi.

8 Enyi a maringho ni Iwu ri mma—omeni ihian a maringho gi e me ihien we gi ifiri e ye Iwu. 9 O furu ni ihian ghota ni ele ifiri ndi ezi-omume ke we gi ye iwu. Kama, we gi ifiri ndi a dan iwu le ndi e nupu-isi ye e, uwe le ndi ghaleni e fe Osolobue le ndi e me njo, ndi e me ihien runi le ndi e lelia ihien ri nso, ndi e gbu nedi we mobu nne we le ndi izighe. 10 We yezi e make ndi ughere, make ikennyehun e meson ikennyehun mgba le ikpoho hun e meson ikpoho mgba, ndi e re ihian le ndi e non ihian, ndi-ntu, ndi a shia eri-ntu le ndi e me ihien ndi ozo owule we le ezigbo nkuzi ghaleni a dangbama. 11 Ezigbo nkuzini ri ime ozioma hun Osolobue, Onye hu richanrin mma, buche m aka.

Ikele Chuku Makeni O Me Ebere Nabanhan Enyi

12 M ri a kpanmin Kraịstị wu Jizọsị Di-nwonni-enyi hun ye m iken m gi ri a run orun, makeni o weri m nọke onye o gi don-enya, we m orun, 13 osuon'a ni m te kutọ a, kpokpo ndi nke e, gi aka-iken son we. Kani o no me ebere m, makeni amarim m ihien m ri e me ogen ahun, m'e ke kwerizikwo ogen ahun. 14 Di-nwonni-enyi no gi aka ri mma son m, me ni m omiken oda-oda, wezi okukwe le ihien-osusuo ri ime Jizọsị ye m oda-oda. 15 Okuni wu ezioku hun furu w'a nabanhancharin: ni, "Kraịstị wu Jizọsị bia ime uwa d'a zuopuha ndi njo"—hun o me ni mmẹ kachanrin njo ime uwe ile.

16 Kani, ufiri e ke Osolobue gi meni m omiken, mmẹ hun kachanrin njo e me, keni Kraịstị wu Jizọs' hun uzo gi m ghosichanrin ndidi zu oke, gi m me ihien nleri, keni ndi ozo, hun k'e kweri n'e gi e marin ni we le enwen we jenko d'e nwon ndun itebite.

17 Eze Itebite ke Osolobue wu! Eze Ghaleni a nwun! Onye we ghaleni e legha enya! Chuku ohu suo rini! Mgbaye le ogho ya rin'a jenin ejen! Isee.

Gi Oku Osolobue Le Ihori Ri Mma Lunị Osolobue Ogun

18 Timoti nwa m, m ri e ye i iwu ndini nọke ke amuma ndi we busonme banyeni i mbu don ku, keni i saeka gi ihien we ku ime amuma ndi ahun lu ogun hu ri mma, 19 e kwonkenme okukwe le ihori ri mma. O nweguo ndi lato

ihorị wẹ, sụkpọpụ okukwe wẹ. ²⁰ Himenọsị lẹ Alẹzanda rị ime wẹ. E wegwo m wẹ ẹbụọ ye Ekwensụ n'o mẹ wẹ ihien, keni wẹ marin kubehi aru.

Isi Nke Ebuo

Ife Ofufe Ime Uka

¹ Igi bidon nwan, m si onu a riosonmeni ni ihian ile Osolobue; e meni ni we ekpere; a riodonni ni we; e gi ni ifiri we a kpanmin a, ² e mezini ni ndi-nze le ndi ile ri isi-okiki ya, keni enyi hun uzọ e bi obibi me juu, e gi udon e bi, e bi obibi ndi e fe Osolobue, e yetari mgbaye. ³ Makeni udi ekpereni ri mma, wuzikwo ihien a sọ Osolobue wu Onye-nzuofuha enyi usuo, ⁴ makeni Osolobue cho ni onye owule nwon nzuofuha, marinzikwo ezioku.

⁵ Makeni,

Osolobue ohu sọ ri;

Onye ohu sọ rizikwo

hun e wegbama Osolobue le ihian.

Onyeni wu Kraist wu Jizosi

hun wuzikwo ihian;

⁶ hun we enwen e ye,

keni o wuru ihien w'e gi gbapuha ihian ile—

Osolobue a shaguo eri banyeni ihienni ogen furuni.

⁷ We tumẹ m onye e zisonme ozi ihienni le onye-ozu pu-ichen le onye a kuzi ndi ani ndi ozọ wulen ndi Ju okukwe le ezioku. M ri e ku ezioku, ari m a tu ntu!

⁸ Ya wu, m cho ni ikennyẹ ri ebe owule hun a ni we e me ekpere. We gha a kishi aka ekpere elu, ya wurukwo aka ri nsọ, elekwọ hun we gi iwe le ndondo meru.

⁹ M chozikwo ni ikpoho e gi uche e ken ekiken: w'e yile ihien e me ifenren, w'e yi ihien furuni. Ekiken we y'e mele icho ntutu mma, mobu iyi goru mobu ihien-mma mobu ekwa ndi nanranni. ¹⁰ Kama, w'e gi orun-oma e kon ekiken—k'o furu ni ikpoho ndi ri e fe Osolobue, a tu egun e, e me.

¹¹ We gha a kuzi, ikpoho w'a gba-nkintin, e gon ntin ihien we ri a kuzi, we wechanrin enwen we che okpuru. ¹² M si okpoho* y'a kuzile; y'a kilẹ okennyẹ; y'a gba nkintin. ¹³ Makeni Adam' ke we buzo ke ni we d'e ke Ivu; ¹⁴ e dufieni we Adam', kama, okpoho ke we dufie, o no wuru onye njo. ¹⁵ Kanị Osolobue jenkọ d'a zuofuha ikpoho amangbe isi we a to nsongbu ri omumu nwa, ka si a meni e bisonmegho we ime okukwe, ihien-osusuo le iri-nsọ, e kwondon enwen we.

Isi Nke Eto

Ndi-isi Uka

¹ Okuni w'e ku wu ezioku, ni, "Onye orun onye-isi uka n'a du, orun ri mma k'o cho no run."

² Ya wu, onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu sọ; onye e kwondon enwen e; onye nwon uche; onye nwon mgbaye. O k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ma kuzi ³ O meko onye-manya mobu onye aka-iken, kanị onye e me nwayo; ele onye-ikpe mobu onye egbo a sọ. ⁴ O k'a wuriri onye hun e ri-eka a ki ikpun-ulo a ohunma, a hun a ni umu a hu e hume isi, a gbaye ihian uzọ ile. ⁵ Makeni, omeni ihian a sani aka ki ikpun-ulo a, nani k'o don lepu uka Osolobue enya? ⁶ O

* Isi Nke Ebuo:12 nwunye ihian

wuko onye roghari nke ohun, onye sonme uzo Kraisti nke ohun, amamgbe o honronma bu o nwonna ihien o marin, ikpe ma Ekwensu a ma a. ⁷O k'a wuziriri onye ndi ri ogbe e ku oku e ohunna, amamgbe o danban onyan Ekwensu, fa.

Ndi-orun Uka

⁸Erirazikwo, ndi-orun uka k'a wuriri ndi ghaleni e gi ihien we buche we eka e gu egu; awuko we ndi irenai; awuko we ndi oken-manya mobu ndi egbo ri enya. ⁹We k'a wuriri ndi e kwonkenme ihien ndi ahun mini ri ofufe-Kraisti, wuruzikwo ndi ghaleni e me ihien obi gi e gbu we mgbu. ¹⁰We k'e buriri uzo leleguu we. Omeni enwon we nkoriani, we runna ni uka.

¹¹Erirazikwo, ikpoho we k'a wuriri ndi nwon mgbaye; awuko we ndi-nkuto. We k'a wuriri ndi enya don, ele ndi oken-manya; we k'a wuriri ndi we gi e don enya ime ihien ile.

¹²Ndi-orun uka k'a wuriri ndi nwon nwunye ohu suo; ndi a ki umu we le ikpun-ulo we ohunna. ¹³Ndi hun run orun-ukani ohunna k'e wehe ni enwen we ezigbo efan, ya wu orun k'e mezikwo obi rukemwe we ali ime okweri we kwerini Kraisti-Jizosi.

Okukwe Enyi Emike!

¹⁴M bu e obi ni m lala d'a hun i egwa. Kani, m ri e de ni i ihien ndini ¹⁵keni, omeni m bie d'a bia, ni marin k'o furu ni ihian e bi ime ikpun-ulo Osolobue, uka Osolobue, Osolobue hun ri ndun. Uka a ni wu iyeto le iden hun gi ezioku.

¹⁶W'a ru uka a, ihien ahun enyi kweri e mike; ihien ahun mini wu banyeni:

Onye* ahun gi ehụ pūha;
o nọ ghọsi nị ịya rọ nke-esi
ghahani Mmọn-nsọ;
ndi mmọn-ozị a hūnghọ a.
Ihian e zisonmeguo ozi e ali ichen-ichen;
e kweriguo ni w'a ime uwa.
O gi ogho lashi elu-igwee.

Isi Nke Eno

Eje-nkuzi

¹Mmọn-nsọ e kupuguo a n'o ru ogen ikpazuun, o nwe ndi k'a lato okukwe-Kraisti, sonme mmọn ndi hun e dufieni le ihien eje-mmọn ri ichen-ichen a kuzisonme, ²ebe we n'e son nkuzi ndi-ntu le ndi ihunna ihori we nwunguu nọke si we gi igwe-okun dagbu e. ³We k'a kuzime ihian w'a lule di-le-nwunye. O nweghozi ihien-oriri ndi we k'a si we soma, ihien-oriri Osolobue ke keni ndi hun kwerini, hun marin ezioku, hun uzo e ri, e ye e ekele. ⁴Ihien ile Osolobue ke ri mma, o nwonna hun w'a ju, ka si a me ni we gi ekele narin a, ⁵make ni oku Osolobue le ekpere e don e nsọ.

Ezigbo Odibo Jesu Kristi

⁶I gwa umune enyi ime okukwe ihien ndini we, ya wu ni i wu ezigbo onye-orun Kraisti-Jizosi, hun we gi ihien ndi ri ime okukwe-Kraisti le ezigbo nkuzi hu i ri e son zun.

⁷Lato ilu ndi ahun nweleni erere o ban ebe ihien Osolobue ri, hun ndi marinleni ihien gi e don. Kama, e gi ihien Osolobue a zun enwen i. ⁸Make ni, w'a si, "Erere hugho izun ehụ ihian, kani igi ihien Osolobue a zun enwen ihian ke erere ka a ri uzo ile, make ni we ri erere e ime ndunni le ime ndun lalani."

* Isi Nke Eto:16 Ndi Kolosi 1.26-27; 2.2

⁹ Ezioku rọ, o furu nị wẹ nabanhan a ọhụnma-ọhụnma. ¹⁰ Ya haịn ẹnị gi a rụngbu enwẹn ẹnị, a lụgbu enwẹn ẹnị, makeni ẹnị gi Osolobue rị ndun don-nya, Osolobue hun wu Onye-nzuopuha ihian ile—tumadu ndi kwerini.

¹¹ A gwa we nị we k'e meriri ihien ndini, a kuzi we ya. ¹² Anikwole onye owule legber'i n'i wu nwata. Ka wuru onye ndi kwerini e leri oku-onu a, obibi e, ihien-osusuo a, okukwe e le k'o donme obi e ochan. ¹³ M gini d'a bia, hun a n'i i hu a gunpuha Ekwkw-nso ebe ihian ile ri, e gi oku-Chuku a kpasu mmon we, a kuzi we ogen ile. ¹⁴ Alatokwole oyiye hun ri ime i, hun Osolobue ye i ogen hu we gi bu amuma banyeni i, ndi-isi uka no bu eka kwasii i.

¹⁵ Hun a ni i hu e me ihien ndini ile; wechanrin enwen i che ime we, keni ihian ile hun a ni i hu e me we ohunma, a runpuha ihien rin'a. ¹⁶ E leban enwen i le nkuzi i enya; e mesonme ihien ndini we. Makeni, i gha e me we, i siko d'a zuofuha ke enwen i ke ndi ri e gon i ntin.

Isi Nke Isen

Eka W'e Gi E Sọn Ndị Rị Ichẹn-ichen Rị Uka

¹ Aganle okenny-e-oba, ka gi mgbaye gwa a oku leke onye ri a gwa nedi e oku; a gwa ikenny-e ri ibe ani oku leke umune-ikenny-e; ² a gwa ikpoho-oba oku leke onye ri a gwa nne e; a gwa ikpoho ri ibe ali oku leke umune-ikpoho—ka donmehanchinkwo enwen i ochan.

³ E lepu ndi di we nwun hun nweleni eyemeka nke-esi enya, n'i gi e tu ni we uya. ⁴ Omeni okpoho di e nwun e nwongho umu, mobu umu-oye, ndini we murungude ke we don a run ihien furu ni we runni ndi ezi-le-ulo we, e gi eka we ri e yeni ndi muni we a kukinbelua we ugwo, makeni iya a suo Osolobue. ⁵ Nke okpoho di e nwun hun wu ogbenye nke-esi, hun nwoleni onye owule, o k'a ri e gi Osolobue e don enya, e mesonme ekpere, a rifo Osolobue uhinhin le efinnai. ⁶ Kani, hun ri e bi obibi eh-u-ufu anwunhinguole—oson'a ni o ri ndun. ⁷ Hun a ni y'e yezi we iwu ndini amamgbe we a wuru ndi nwon nkoriani. ⁸ Onye owule ghaleni e lefu ndi nke e enya, tumadu ikpun-ulo a, a jugwo okukwe-Kraisti, onye ahun ka onye kwerileni njo.

Ikpoho Di We Nwun Hun Uka Jenko D'e Lepu Enya

(Orun Ndi-Ozi 6.1; 9.36-39)

⁹ Okpoho di e nwun hun ruguu ahua ogun eto mobu kari suo ke we jenko d'a gunye ikpoho di we nwun hun uka jenko d'e lepu enya; o k'a wuriri onye lukarileni di ohu. ¹⁰ O k'a wuriri onye we gi orun oma o runsomme marin: ya wu, n'o zungho umu; n'o nabanhangho ndi obia; n'o fegho ndi-nke Osolobue, chanchanpu we unyin ukw; n'o yeghoni ndi ri nsongbu eka; n'o gigho enwen e kwani orun oma uzọ ile.

Ikpoho Di We Nwun Hun Keleni Ka Egedi

¹¹ Ka kwerile gunye ikpoho di we nwun hun keleni ka egedi. Makeni, ihien a gun ehụ nwe iken ban egbata we le Kraisti, a choma we ni we luru di. ¹² Ogen hu ikpe a ma we makeni e tikpogu we nkwa ibuzo we kwe.

¹³ Wezukade ohun, o ru, a munrun we eka-nkutopu, a gha uno-uno. Eled eka-nkutopu suo, a si si-si-si, e busonme eka e che orun rulen we, e kusonme ihien furuleni ni we ku. ¹⁴ Ufiri onwan, ndunmodun m wu: ikpoho di we nwun hun keleni ka egedi we luru di, we mu umu, we e lepu ikpun-ulo we enya—amamgbe enenren a hun oghere o gi kuja oku enyi. ¹⁵ Makeni, ndi hu ime ikpoho ndini we a kpahugwole, sonme Ekwensu.

¹⁶ Okpoho ọwụlẹ kweri ni Jesu hụn ndị di wẹ nwụn wụ ndi-igbennyẹ nke-esi rị ikpun-ụlọ wẹ, ya yeni wẹ ẹka, makẹ ụka gha e bu oken ibu—keni ụka hụn ụzọ saẹka e yeni ndi ahụn di wẹ nwụn hụn nweleni onye e yeni wẹ ẹka nke-esi ẹka.

Eka Wẹ Gi E Sọn Ndi-isi Uka

¹⁷ Ndi-isi ụka rị a kị ọhụnma ru w'e ye ọghọ lẹ ụgwọ-ọrụn furu w'e ye ndi-isi—uzọ ẹbuọ, tumadu ndi rị a gbakemẹ ebe iku oku-Chuku lẹ ikuzi n'e rị. ¹⁸ Makeni, Ẹkukwọ-nso sị, “Ekenmẹlẹ efin onụ ebe ọ rị a zọkpọ ọka,” sịzi, “Onye-ọrụn e furugho hụn w'a ku ụgwọ-ọrụn a.”

¹⁹ Wẹ kinghosi i ihien ọwụlẹ banyeni onye-isi, egikwọlẹ ẹ dọn, mmanị madu ẹbuọ mọbu ẹtọ puha osheri. ²⁰ Nke ndi hụn e mesonmẹ njo, jugho wẹ id'anya ihian ile, keni egun hụn ụzọ tuma ndi hoduni.

²¹ M rị a gba i mkpinsi-eka id'anya Osolobue lẹ Kraistị wụ Jizosi lẹ ndi mmon-ozini nso: e donmẹ iwu ndini; egbeyekwọlẹ ni onye ọwụlẹ; elekwọlẹ ihian enya ihun.

²² Ahuhukwọlẹ bu ẹka kwasị onye ọwụlẹ tume ẹ onye ọrụn-uka, bu y'e leban n'a enya ọhụnma. Kpachanfu enya amangbe y'e bi ẹka ye njo ndi ozọ mẹ; donmẹ enwen i ọchan.

²³ Arazilẹ mirin suo, kama, a rari ẹkerẹ manya makẹ ufiri ẹfọ i lẹ makẹ emu hụn a ku n'i mbu-le-ẹbuọ.

²⁴ O nwẹ ndi njo wẹ a puhachanrin ifon, a ma wẹ ikpe wẹ kebe kinmẹ wẹ ikpe, kanị nke ndi ozọ, njo wẹ a ra fuha ifon ẹgwa, kanị ọ hụ e sọn wẹ, wẹ kinguu wẹ ikpe ọ puha ifon. ²⁵ Eriira ke ọrụn oma donzikwo a puhachanrin ifon. Osođen'a n'o ke puhachanrin ifon, o zueriko jennin ejen.

Isi Nke Isin

¹ Ndi ile wụ igbon mọbu odibo ẹka ihian wẹ weri ndi wẹ rị okpuru wẹ ni e rugho wẹ ogo mgbaye, a gbayechanrin wẹ—makẹ ihian gha e kutọ ẹfan Osolobue lẹ ihien enyi rị a kuzi. ² Emeni ihian rị e fe onye kwerini, y'e benukwọlẹ mgbaye o ye ẹ makeni wẹ wụ umune ime okukwe. Kama, ya fedẹ ẹ kari, makeni onye rị e rị erere ọrụn a wụ onye kwerini lẹ onye rị Osolobue obi.

A kuzi wẹ ihien ndini, e nu wẹ e mẹ wẹ.

Eje-nkuzi Lẹ Ihien E Buhẹ'e

³ Onye ọwụlẹ hụn a kuzisonmẹ ihien ozọ wuleni ezioku, onye hụn ghaleni e kweye ni oku ndi hụ z oke Onye-nweni-enyi wụ Jizos' Kraistị ku lẹ nkuzi furu ofufe Osolobue, ⁴ rihu a pache; o nwonni ihien ọ marin. Adudu ido-ndondo lẹ iru-uka mkpuru-oku wụ nsongbu ẹ. Eje-aduduni e buhẹ iwe-enya, ikpe, nkuto, inyonsomẹ-ihian onyinyon rileni mma ⁵ lẹ idosomẹ ndondo—hụn o meni o nwẹ ndi e men'e. Uche ndi no erira ari mma; ezioku a nahingwo wẹ. Wẹ rị e ro ni ife Osolobue wụ uzọ wẹ gi e nwẹ erere. [Esonkwọlẹ ndi no erira a kpa.]

Ezigo Aku-lẹ-uba

⁶ Ifedẹ Osolobue wụ erere hi-ogbe nke-esi omeni ihian a ni ihien o nwẹ jun ẹ ẹfọ. ⁷ Makeni, o nwonni ihien enyi wehe ime ụwa, o nwonzikwoni ihien ọwụlẹ enyi jenkọ d'e weri ime ẹ enyi pukoni. ⁸ Ya wụ, o mēhụ ni enyi e nwongho ihien-oriri lẹ ẹkwa*, ya jun enyi ẹfọ. ⁹ Kanị, ndi rị a cho ni wẹ hi odafin a danbansomẹ ime onwunwan; egun rị ichen-ichen nwonlani isi a nwundon wẹ ke onyan—egun rị ichen-ichen hụn a ru ihian ehụ, a do ihian e ye ime iwi lẹ ntikpo. ¹⁰ Makeni, ẹkpiri-egho wụ mkpogun ụdi eje-ihien ile gha a suepuha. O nwegho ndi ghaguu

* **Isi Nke Isin:8** lẹ ebe enyi e buche isi

ime okukwe kpahu ebe ihi-odafin n'a du we, mesonme ihien bu oda obi gi e gbusonme we mgbu.

Ndunmodun Rini Onye-orun Osolobue

¹¹ Kani, iyu wu onye nke Osolobue, na ihien ndini ile to. Chuma ezi-omume Osolobue cho, ife-Chuku ohunma, okukwe, ihien-osusuo, ndidi le ime-juu. ¹² Lu ezigbo ogun ahun okukwe enyi cho, y'e kwonkenme ndun itebite hun Osolobue gi ufiri e kpo i, hun i gizi ifiri e no id'anya ndi bu oda ku e n'i kwerichanrin ni Jizosi. ¹³ Ihun enya Osolobue hun e ye ihien ile ndun le Jizos' Kraisti hun no id'anya Pontus' Palleti ku ezioku, kwerichanrin n'o wu Onye o wu†, m si i ¹⁴ donmehanchanrin iwuni; enwonkwole ntupo mobu nkoriani ebe i n'e donme e d'e ru obibia Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Obibia Jesu, hun Osolobue jenk o d'e me n'o mezu ogen furuni. Osolobue, Onye hun richanrin mma, Onye ya suo wu Eze nke-esi, Eze ndi-nze le Nna ndi-nna; ¹⁶ Iya suo wu onye ghaleni a nwun; Onye hun bi ime ukpe we ghaleni a saeka a nokunme; Onye ihian leghatuleni bu asako we eka legha a! Mgbaye le okiki itebite ya rin!a! Isee.

Ihien We K'a Kuzi Ndi-idafin

¹⁷ Nke ndi wu odafin ime ndunni, gba we mkpinsin eka, si we a pachele mobu gi aku-le-uba don enya, aku-le-uba hun ghaleni a to. Ka we gi Osolobue don enya, iya wu onye hun e yesonme enyi ihien ile, e yekwasi, keni efo hun uzo a suo enyi usuo. ¹⁸ Si we mesonme mma, a wu odafin ebe irun orun-oma ri; we a ha-eka, we wuru ndi a cho ni we yebeye ndi ozo ihien— ¹⁹ e gi uzoni e donmetoni enwen we aku-le-uba wu aku-le-uba nke-esi, e gi e e gbetoni enwen we ezigbo iyeto make ogen hu lalani, keni we hun uzo kwondon ndun hu wu ndun nke-esi.

²⁰ Euu, Timoti, kwonkenmekwo ihien we buche i eka-o; latokwo oku ndi ahun nweni erere o ban ebe ihien Osolobue ri le oku rijunleni efo we ri a kpo, "Amamihien" bu ele ya. ²¹ Makeni, o nwegu ndi ghagu ime okukwe-Kraisti kpapu, ebe we n'e son ya wu ihien.

Efoma Osolobue ya ri ni unu ile.

Ekwkwọ-Ozi Nke Ebuọ Polu Dejenni Timoti Timoti, Nke Ebuọ

¹ Mmē wu Polu de ekwkwọ-ozini. M wu onyẹ-ozì pụ-ichèn Kraịstì wu Jizọsì makèni uche Osolobuẹ rọ. Wẹ tumẹ m onyẹ-ozì pụ-ichèn d'a rụn orụn w'e gi mē nkwa Osolobuẹ gha—nkwa ahụn o kwe n'o k'e ye ndụn imẹ Kraịstì wu Jizọsì. ² M rị e dejenni ezi nwa m wu Timoti: ẹfoma, omikèn lẹ udọn, hụn gha ẹka Chuku Nẹdi lẹ Kraịstì wu Jizọsì Di-nwọnni-ẹnyi bịa ya rịn ì.

Polu E Kele Osolobuẹ, O Gba Timoti Umẹ

³ M rị a kpanmìn Osolobuẹ, hụn m gi obi rị ọchan e fe noke ke ndị nedi m kanị dọn gi obi rị ọchan fe ẹ. M'a kpanmìn a m gha a nyanhan ì oge n ile imẹ ekpere m—kẹ uhinhin ke ẹfinnai.

⁴ M gha a nyanhan ẹnya-mirin ì, ọ hụ a rị m nị m hụn ì, keni ighoghọ jun m obi. ⁵ M rị a nyanhan okukwe ì hụn gha akpakali obi ì pụha; okukwe ohu hụ hụn bu ụzọ rị imẹ nne-i-kanị wu Lọisì lẹ nne ì wu Yunisi, hụn m marin n'ọ rịzikwọ nwan imẹ ì. ⁶ Ufiri ẹ, m rị a nyanhan n'ì n'ì funwun oyiye Osolobuẹ hụn rị imẹ ì, hụn Osolobuẹ ye ì oge n m gi bu ẹka kwasi ì. ⁷ Makèni, Osolobuẹ eyeni ẹnyi mmọn egun, kama, mmọn ikèn lẹ ihien-ọsusuọ lẹ ikwondọn-enwẹn-ihian k'o ye ẹnyi. ⁸ Ya wu, emekwọle nwan ifenren iku oku Onyẹ-nwọnni-ẹnyi, emezikwọle ifenren mmẹ nwen hụn gi ifiri ẹ rị imẹ ngan. Kama, gi ikèn Osolobuẹ ye ì tari afunfun nke ì hụn ozioma e gi gha ihun.

⁹ Osolobuẹ wu onyẹ zuopuha nì ẹnyi, kpọ ẹnyi oku rị nsọ. Elẹ orụn-oma ẹnyi rụn hain o gi kpọ ẹnyi, kanị makèni ẹrira k'ọ cho n'o mē ẹ lẹzi makẹ ifiri ẹfoma a hụn o mē nì ẹnyi imẹ Kraịstì wu Jizọs' nì uwa d'e bidọn—¹⁰ ọ nọ nwan mē ẹ n'ọ pụha ifon ogenni ghahani ọbija Onyẹ-nzuofuha ẹnyi wu Kraịst' Jizọsì bịa imẹ uwa. Kraịstì wu Jizọsì e meriguọ onwun, napu a ikèn. O giguọ Ozioma wepuha ndun lẹ ibi-jenrin-ejen ifon.

¹¹ Ufiri oziomanị k'o gi tumẹ m onyẹ e zisonmẹ ozi, onyẹ-ozì pụ-ichèn lẹ onyẹ-nkuzi, keni m d'e zisonmẹ ẹ, a rụn orụn rịn'a; ¹² ifiri ẹ ke m gizikwọ rị a ta afunfun ẹnina. Kanị ifenren ari e mē m, makèni a maringhọ m onyẹ m gi dọn ẹnya; a maringhọzi m n'o k'a saeka chedon ihien hụn m buche ẹ ẹka, d'e ru Uhuohin hụ.

¹³ Sọnmẹ ụdi nkuzi ahụn zu oke ì nụ onu m; e gi okukwe lẹ ihien-ọsusuọ hụn rị imẹ Jesu Kristi e sọn ẹ. ¹⁴ Chedon ihien-oma ahụn wẹ buche ì ẹka; mē ẹ ghahani eyemeka Mmọn-nsọ hụn bi imẹ ẹnyi.

¹⁵ Y'a maringhọ nì ndị ile rị Azuun Eshia a gbakitoguo m azuun; Figelosi lẹ Homojini a gbagozide m to.

¹⁶ Osolobuẹ ya mē nì ezi-lẹ-ulo Onesiforos' omikèn, makèni Onesiforos' a gbaka m umẹ! Ifenren ngan m e meden'ẹ. ¹⁷ Kama, o ruhụ Rom, ọ nọ chosonmede m d'e ru n'ọ hụn m. ¹⁸ Di-nwọnni-ẹnyi ya mē nì Onesiforosì nwẹhen omikèn ẹka a Uhuohin hụ! Iyụ lẹ enwẹn ì a maringhọ ẹka ile o yeni m imẹ ẹfesosi.

Isi Nke Ebuọ

Onyẹ-agha Kraịstì Furuni

1 O me nke i nwa m, gi efoma hu Osolobue meni enyi ime Kraistj wu Jizosj e zekenme. 2 Weri ihien ndi hu i nu onu m id'anya ndi bu oda kuzi ndi furu we gi e don enya, hun jenkọ d'a saeka kuzizi ndi ozọ ya.

3 Tarj afunfun nọke ezigbo onye-agma Jesu Kristi. 4 O nwonna onye-agma hun e kon eka e ye oku-elu; makeni onye-agma k'e meriri ihien a suo onye-isi agha o ri okpuru e usuo efo. 5 O nwonna onye a do-onu egumegu e merini mmani o songho iwu rin'a. 6 Onye-ugbo hun a runshi orun iken iya e bu'zo e ri erere ihien o runpuha. 7 Romi ihien m ri e ku; Di-nwonna-enyi k'e me i ghota ihien ile.

8 Nyanhan Jizosj wu Kraistj hun Osolobue gha ime onwun weli, hun we muye ikpun-ulo Defidi—ohun wu ozioma m ri e zi. 9 Ufiri e ke m gi a ta afunfun d'e ru nwan ebe we no kpoma m egan nọke onye-ohin—kani oku Osolobue ari egan.

10 Ya wu, m'e gi ufiri ndi Osolobue hori e dingbuchanrin ihien ile, keni we sazikwo eka nwonhen nzuopuha hun ri ime Kraistj wu Jizosj le ogho itebite rin'a. 11 Ihienni w'e ku wu ezioku:

“Omēni enyi e songuo a nwunhun,
enyi k'e sonzikwo a ri ndun;

12 omēni enyi e din ndidi,
enyi k'e sonzikwo a ki;

omēni enyi a ju a,

o k'a juzikwo enyi;

13 enyi wubehi ndi we gi e don-nya,
ya le enwen e k'a wusunme onye we gi e don-nya,
makeni o sako eka ju enwen e.”

14 Nyanhan ni we ihienni; gi efan Osolobue gbakenme we mkpinsi-eka. Si we adozile akpuru-oku, ni ara ye eka, kama, o wiwihu ndi a nun'a.

Onye-orun Hun A Suo Osolobue

15 A lilima ni y'a ghosi ni wu onye Osolobue kwadon; onye-orun nweleni ihien owule ifenren e gi me e, hun marin enya oku-Osolobue, oku ahun hun wu ezioku, a kuzi e ohunma. 16 Latọ oku nwonleni-isi hun ghaleni e yeni ihian eka fe Osolobue, makeni o me ihian a latokenme ihien Osolobue. 17 Ihien ndi ri ime e ri a kuzi a bagbama nọke ete ri a bani. Himenosi le Filetosj ri ime ndi no erira. 18 Madu ebuoni a ghaguo ime ezioku pu, makeni we ri e ku ni Osolobue e weliwole ndi nwunni. O nwe ndi we gi ihienni e wiwi okukwe we. 19 Kani iyeto Osolobue turukwo ebe o ri; ihien we deye e wu: “Di-nwonna-enyi a maringuo ndi wu nke e” le “Onye owule hun a kpoku efan Di-nwonna-enyi ya la njo to.”

20 Ime ulo hi-ogbe, w'a hun udi arja ichen-ichen—ele arja we gi goru le hun we gi ola kpọ suo, kani ke hun we gi osisi tu le hun we gi urua kpọ rizikwo ari. O nwe arja we gi e me ihien ogho, nwezikwo ndi we gi e me ihien-mmaka. 21 Erirazikwo, ke we hanle chanchanpu eje-ihien ndini m rutu eka ime obibi we k'a wuru arja nwe ogho; wuru arja we donme ichen, hun onye nwe uno gi e me ihien, arja w'e gi me ihien ile ri mma.

22 La ihien ndi ahun a nasonme ikorobia enya to; y'a chusunme ezi-omume, okukwe, ihien-osusuo le udon, yu le ndi hun gi obi ri-ochan a kpoku Di-nwonna-enyi. 23 Adole ndondo nwonleni isi hun ndi marinleni ihien we ri e ku a do—y'a maringho ni ikpe k'o buhe— 24 bu odibo Di-nwonna-enyi awuko onye-ikpe; kama, o siko d'e giriri efoma e son onye owule, wuru onye a saeka a kuzi, e nwon ndidi, 25 e gi nwayo a kowa ni ndi ghaleni e kweye n'e ebe we no ghotafe.

Osolobue nwon iken me we gbehuto, bia d'a marin ezioku, ²⁶ [meme uche Osolobue:] wanahin onya Ekwensu te gi kwondon we, hun we gi e me uche Ekwensu.

Isi Nke Eto

Ogen Ikpazuun, O K'a Fu Orun Ife Osolobue

¹ Kanj, ghota onwan ohunma-ohunma, ni ogen ikpazuun, ogen ihien gi e zekenme k'a bia. ² Makeni ihian k'a wu ndi enwen we ka we a suo, ndi egbo a suo, ndi a nyan isi, ndi mpache, ndi-mkpari, ndi e nufu isi okpuru ndi mu ni we, ndi ohunma-ogodan, ndi e me ihien runi. ³ We k'a wu ndi efo-njo, ndi oku ghaleni a guu efo, ndi-nkuto, ndi ghaleni e kwondon enwen we, ndi obi we ri azuun, ndi ihien ri mma ghaleni a suo; ⁴ We k'a wu ndi hun e bu ihian mbu-azuun, ndi a si "ihien cho n'o me ya me", ndi e ro enwen we kari ihien we wu, ndi ihien a suo usuo ka mkpa kari Osolobue. ⁵ We k'a wu ndi e mezucharin omenali ri ime ofufe Osolobue, kanj iken w'e gi bi obibi rin'a a ri ime ndun we. La ndi no erira to. ⁶ Ndi hu ime we wu ndi e gi ero a rubansonme ikpun-ulo d'e dufie ikpoho obi we zeleni, ikpoho obi ri e gbu mgbu make njo ndi we me, ikpoho egun ihien ri ichen-ichen ri e buhunme, ⁷ Ikpoho w'a to a kuzi, kanj w'a ra saeka munrun ezioku. ⁸ Ke Janesi le Jambresi don papu oku Mozizi, erira ke ndin uche we rileni mma, danpuguu ime okukwe-Kraisti, don a papu ezioku. ⁹ Kanj, o bieko a kusj we we, makeni nzuzu we k'a puha ihun ihian ile noko nke madu ebuo hu wu Janesi le Jambresi.

Ndunmodun Ikpazuun

¹⁰ Nke i, ya hunguo nwan nkuzi m, obibi m, ihien m ri a chu, okukwe m, ndidi m, ihien-osusuo m, ke m don wuzo, ¹¹ ukpokpo ile we gi ifiri okukwe m kpoko m le afunfun ile m ri a ta. Ya maringho ihien ile m hun ime Antiochu, ime Ikoniom le ime ali Listra. Y'a maringho oken ukpokpo hun m din; kanj Di-nwonn-enyi no gbapuhacharin m ime we ile. ¹² Ezie, we k'e kpokporiri ke we han cho ni we bi obibi ndi e fe Osolobue ime Kraisti wu Jizosi. ¹³ Kanj ndi eje-ihian le ndi ndufie jenk'o d'a gha a jowaye njo; we k'a gha e dufie ndi ozo, ndi ozo hu e dufie we.

¹⁴ Kanj iyu nwen, mesonme ihien hun i mu, hun i kwerikenme, makeni y'a maringho onye i munarin a; ¹⁵ y'a maringhozi Ekukwo-nsu-gha ehụ nwa-ndu i lala, Ekukwo-nsu hun k'a saeka kuzi i ihien y'e gi nwon nzuopuha ghahani ikwerini Kraisti wu Jizosi. ¹⁶ Ihien ile ri ime Ekukwo-nsu gha onu Osolobue puha; we e gi e a kuzi, a jugbo, e wekinhen ihian ebe o no fie uzo, a zun ihian ozunzun we gi e me ihien Osolobue cho. ¹⁷ keni onye nke Osolobue wuru onye we zun ohunma, hun we kwademe to ni orun-oma ile.

Isi Nke Eno

¹ M ri a gbakenme i mkpinsin-eka idenya Osolobue le Kraisti wu Jizosi hun jenk'o d'e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe; m rizi a gba i ya make ifiri obibia Kraisti le Ali-eze e, a si i, ² e ku oku-Chuku; e kusonme e ogen ile-ke onodi ri mma ke onodi jo-njo; a gwapu ihian eje-ihien we me, a jugbo, a kasj obi, e gichanrin ndidi le nkuzi e me e. ³ Makeni ogen lala hun ihian jenk'ozileni d'e gi kweri din ndidi nusunme ezigbo nkuzi. Ebe ntin we n'a chosonme n'o nu ihien a suoni we, we k'a chorisonme ndi nkuzi k'a kuzi we ihien we cho ni we nu. ⁴ We k'a gbakito ezioku azuun, sonme ilu. ⁵ Kanj, iyu nwen, donrin enya

e leban ihien ile ẹnya; e dingbu afunfun; a run orun onye e zisonme ozioma. Mecharin ihien ile orun i cho.

⁶ O me nke m, we ri nwan e hupu m nọke manya we gi a chu ejan; ogen m'e gi lama e ruguo. ⁷ A lugo m ezigbo ogun hu! A gbaguo m oso hu! E songuo m uzo okukwe hu! ⁸ Gha kikenni jenne, ihien hoduni nwan wu okpu onye me ihien Chuku cho hun ri e che ni m, hun Onye-nwonna-enyi, Oka-ikpe ahun ghaleni a tu ntu, jenko d'e ye m Uhuohin hu, gi tu m ugon. Ele mme suo k'o k'e ye e, kanj ndi ile bucharin obi we che obibia a.

Polu E Ku Oku Enwen E

⁹ Nwankemne ni bia d'e kunrun m egwa, ¹⁰ ni Demas' a lugo m to shi Tesalonika—makeni ihien uwanj ri a suo a; Kresens' e shiguo Galeshia; Taitos' e jenneguo Damashia. ¹¹ Luku suo son m nodi. Cho Makj ni wehe e i lalanj, makeni o wu onye e yekemne ni m aka oda.

¹² E ziguo m Tajikos' shi Efesosj. ¹³ I lalanj, wehe ewuru hu w'e yiye elu e hun m lato aka Kaposj ime Trasi; wehezi ekukwo ndi hu, tumadu ndi hun we gi akpukpo-anu mema.

¹⁴ Alezanda hun a kpu uzun kopa mekenne m eje-ihien. Nna enyi jenko d'a ku a ugo ihien o me. ¹⁵ Iyule enwen i k'a kpachanpukwo n'a enya make ogun ile hun o luson ozi enyi.

¹⁶ Ogen we gi kpo m ikpe ibuzo, o nwonna onye puha d'e kuye ni m, ihanj ile la m to. W'e gile e ma we ikpe! ¹⁷ Kanj Di-nwonna-enyi noyeni m anoyeni; o no ye m iken, keni m hun uzo ziru ozioma ali, zi e n'o rucharin ndi anj ndi ozo ile wulenj ndi Ju ntin; m no hun isi wanahin onu eworo. ¹⁸ Di-nwonna-enyi jenko d'a gbafuha m make eje-ihien owule gha a ru m ehj, o zuo m, keni m hun uzo banye Ali-eze e hun ri elu-igwee. Ogho ya rin'a jenrin ejen! Isee.

Ekele Ikpaunun

¹⁹ Kele Priska le Akwila le ikpun-ulo Onesiforosj. ²⁰ Erastosj esonna ndi ozo, o nodi Korentj; m la Trofimosj to ime Miletusu makeni emu ri a ku a. ²¹ Nwankemne ni bia ogen oyi gini d'e ru. Yubulosj le Pudensj le Lainosj le Klodiosj le umune enyi ile e zigho ekele.

²² Di-nwonna-enyi ya noyeni mmn i. Efoa Osolobue ya noyeni onu.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Taitōsì

¹ Mmē wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue; m wuzikwo onye-ozì pù-ichèn Jizos' Kraistì. Orun m wu ikwadon okukwe ndi hu Osolobue hori, ken'o gha ihun, le ime ihian marin ezioku ahun k'e me we femē Osolobue k'o furu. ² M ri a run keni we nwehen ihien ahun enyi ri e lee enya a: ndun itebite ahun Osolobue ghaleni a tu ntu kwe nkwa a ni ogen d'e bidonde, ³ o ru nwan ogen o tume, o no nwan wepuha ihien o ku ifon ghahani ozini ya wu Osolobue Onye-nzuopuha-enyi ye m zisonme.

⁴ M ri e dejenni Taitōsì, hun wu ezigbo nwa m ime okukwe enyi. Efo ma le udon, hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Kraistì wu Jizosì Onye-nzuopuha enyi a bia, ya rin'i.

Orun Taitōsì K'a Run

⁵ Ihien ha m gi na i to ali Kriti wu n'i hun uzọ donkwama ihien ndi hoduni le n'i hun uzọ tumesonme ndi-ndu uka ime obodo owule ke m don gwa i.

Ndi-isi Uka

⁶ Onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwonye ohu suo; onye umu a wu ndi kwerini—ndi hun o me ni o nwonna onye k'a s'eka kpo we ndi e me ihien-ifenren le ndi isi-iken.

⁷ Ebe o me ni onye-isi uka e lefu orun Osolobue enya, o furuni n'o nwon nkoriani. O wuko onye ghaleni a ni ndi ozo e kuye mobu onye e bukenrin olulu mobu onye-manyanya mobu onye eka-iken mobu onye e gi enya-nai a cho egbo.

⁸ Kama, o k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ihien ri mma a suo; onye e leban ihien enya, e gi uche e me ihien; onye kuma enwen e oto; onye ri nsọ, onye e kwodon enwen e.

⁹ O k'a marinriri enya nkuzi ahun furu w'a tukwasi obi hun ri okukwe enyi, marin ke we don a kuzi e, keni o saeka gi nkuzi zu oke a kpasu obi ndi ozo, e gi e a ghozikwo ndi hun a papu nkuzi ahun ni we ri e mefie.

¹⁰ Makeni ndi ri a gba isi-akwanran ebe ezigbo-nkuzi ri le ndi e ku mpu le ndi-ndufie bu oda, tumadu ndi hun a kwadon ikwa-ugun.

¹¹ O furu ni we kpukin we onu! Makeni, we ri e gi ihien ahun furuleni we gi ifiri egbo a kuzi a sukposonme ikpun-unu.

¹² Onye Kriti ibe we hun e deni e kuguod'a, si, "Ndi Kriti wu ndi-ntu; ezigbo eje-anu ke we wu, ndi oken ihien-oriri, ndi ghaleni e ri-eka a run ihien owule."

¹³ Ihienni o ku wu ezioku. Gi ifiri e a jugbo we ohunma-ohunma, keni we hun uzọ turu ohunma ime okukwe, ¹⁴ gonbehi ilu ndi Ju ntin, mebehi ihien ndi gbakitoguu ezioku azun si we e me.

¹⁵ Ndi ruleni e weri e ni ihien ile ri uchan, kanj, nke ndi runi, hun kwerileni, ihien ile ru-aru ebe we ri: ke uche we ke ihori we rucharinde aru. ¹⁶ We si n'a maringho we Osolobue, kanj we e gi ihien w'e me a ghosj n'a marin w'a. We wu ihien izize; we a gba isi-akwanran; o nwonna orun-oma we furu irunni.

Isi Nke Ebuo

Ihien We K'a Kuzi Ndi Ri Ichen-ichèn

¹ Kanj iyu nwen, i k'a kuziriri ihien ya le nkuzi kuru-oto wu ohu.

² Kuzi ikennyẹ-oba w'e bukenrinle olulu; wẹ wuru ndi ghaleni e gi ihien wẹ buche wẹ ẹka e gu egu, ndi e kwondon enwen wẹ, ndi zeni ime okukwe le ihien-osusuo le ndidi.

³ Kuzizikwo ikpoho-oba ni wẹ e bi obibi furu ndi ri nsọ e bi; wẹ e mele ndi-nkuto, w'e mele igbon manya; kama, wẹ wuru ndi a kuzi ndi ozo ihien ri mma— ⁴ keni wẹ s'eka e me ikpoho ri wẹ ebe alí munrun ke w'a don nwe ihien-osusuo di wẹ le umu wẹ, ⁵ wuru ndi e kwondon enwen wẹ, ndi e donme enwen wẹ, ndi ma bi obi-ulo, ndi efoma, ndi e we enwen wẹ e che okpuru di wẹ—amangbe ihian e kutọ oku Osolobue.

⁶ Ẹrirazikwo, kuzi ikorobia ni wẹ wuru ndi e kwondon enwen wẹ.

⁷ Gi enwen i henrin ihien wẹ e leri ebe orun-oma owule ri. Ebe nkuzi i ri, wuru onye ezioku le onye ghaleni e gi nkuzi e gu egu. ⁸ E gi oku kuru-oto nwonleni nkorjani a kuzi, keni ifenren me ndi inenren makeni ahunni wẹ eje-ihien wẹ e gi kuja oku enyi.

⁹ Kuzi ndi-idibo le ndi ri okpuru ihian wẹ e humeni ndi wẹ ri okpuru wẹ isi; si wẹ a lili ma ni wẹ e me ihien a suo ndi hu wẹ ri okpuru wẹ. W'a shiagwarile wẹ oku. ¹⁰ W'e zunle wẹ ohin. Kama, wẹ ghosichanrin ni wẹ wu ndi furu wẹ gi e don-nya ogen ile, keni wẹ gi obibi wẹ e me nkuzi Osolobue Onye-nzuofuha enyi a wuru ihien a la enya.

¹¹ Makeni, efoma Osolobue hun e wehe nzuopuha a puhagunni ihian ile.

¹² Efoma hu a kuzi enyi iju obibi rileni mma enya Osolobue le ihien-olila-nya unani, igi uche e bi, ibi obibi kuru-oto le itu egun Osolobue—hunni enyi ri eluni, ¹³ ke enyi don ri e che oken-ngozi ahun enyi ri e lee enya a, hun wu obibia Osolobue uku enyi wu Jizosi Kraisti Onye-nzuopuha enyi jenko d'e gi ogho bia.

¹⁴ Jizosi Kraisti gi ifiri enyi we enwen e ye, n'o gbafuha enyi ime njo ile, keni o gi e chanchanpuhani enwen e ndi k'a wu nke e, don wẹ nsọ, a wuruchanrin wẹ ndi ihien ri mma a du omume.

¹⁵ Ya wu, ihien ndini ke i k'a gha a kuzi wẹ, a gba wẹ umẹ, a jugbo wẹ. E mechanrin wẹ ile rike onye oku richanrin ẹka. Anikwole onye owule legberi i.

Isi Nke Ẹ̀tọ̀

Obibi Onye Itu-Kraisti

¹ Nyanhan ni wẹ ni wẹ e we enwen wẹ e che okpuru ndi-ndu le ndi-okiki, wẹ e hume isi; wẹ kwademe ni wẹ e me ihien owule ri mma. ² Gwa wẹ ekutole onye owule, wẹ e mele oku, wẹ wuru ndi e me juu le ndi e ye onye owule mgbaye. ³ Makeni, enyi nwen te wuzikwo ndi-nzuzu, ndi nnupu-isi; eje-ihien ndi a gunni enyi le ihien a suo usuo ri ichen-ichen te dufezikwo enyi, kwondon enyi ke igbon. Enyi e te e me ibe enyi eje-ihien, e we iwe-nya, ize enyi hu e ze ihian, enyi hu e zetari izeze ibe enyi. ⁴ Kaní, ogen efoma le ihien-osusuo Osolobue Onye-nzuopuha enyi gi bia, ⁵ o no zuopuha enyi, ele ifiri ihien ri mma enyi mesonme, kaní, make omiken e. O no chanchan enyi ghahani imudonzi ni enyi le ime enyi wuru ndi ohun ghahani Mmon-nsọ ⁶ hun o ghaha ẹka Jesu Kristi Onye-nzuofuha enyi hukpu enyi ohunma-ohunma. ⁷ Ya wu, hunni o giguu nwan efoma a kuni enyi ohunma, enyi e henringuo umu a hun nwe olile-nya ghaleni e me ntu: n'o k'e keye enyi ndun itebe. ⁸ Onwan wu ezioku. M cho ni y'e ku ihien ndini, e kushi wẹ iken, keni ndi hun kweriguu ni Osolobue donrin enya e mesonme ihien ri mma.

Ihien ndini a rika mma, w'a ban ni ihian ile erere.

⁹ Kanj, latò ndòndò nzuzu lè itu-mpupu ihien hun w'e tusonmè lè ndòndò lè ikpe banyeni Iwu Mozizi, makèni oku ndi hù wù ihien la iwi, o nwonni erere ri ime wè.

¹⁰ O mè nke onyè e kebeni, dọ a ẹka-ntin nke ibuzọ, y'a dọzi a ya nke ẹbuọ; ọ tokwọ e mè ihien ahun o mè, y'a la a tọ—'yù lè iya enwezilè mmẹkọ, ¹¹ makèni ya maringhọ ni uche onyè nọ ẹrira a ruguọ, ni ome-njọ k'ọ wù; o giguọ njọ ọ ri e mè ma enwèn ẹ ikpe.

Mmekin

¹² Ozigbo m zihè n'i Atemasị mọbụ Tajkikọsị, y'a nwan ikèn i ile n'i bja Nìkopolisi d'e kunrun m, makèni a kwademẹguọ m obi m ni m k'a nọdị ebèhù oge oyini lalani.

¹³ Mè ihien ile i k'a s'ẹka mè n'i yeni Oka-iwu wù Zenasị lè Apolọsị ẹka wè jenkonị ijèn wè; hun a n'o nwonni ihien koni wè. ¹⁴ Ndi nke ẹnyi wè munrun imesonmè ihien ri mma, keni wè saẹka e ye ẹka oge ọwulè ezigbo mkpa gi pùha; w'e bilè obibi ghaleni a ban erere.

¹⁵ Ndi ile mmè lè wè ri ebeni e zi ekele. Kele ndi ile ihien ẹnyi a sọọ makè okukwe ẹnyi.

Efoma Osolobue ya rinị onu!

Ehuhuo-Ozi Polu Dejen Filemonu

1 Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-ngan makẹ ufiri Jizos Kraisti. Mmẹ lẹ Timoti nwenẹ-enyi gba de e. Iyü wu Filemonu ezi onye-orun ibe enyi ke enyi ri e dejen'e—iyü ² lẹ uka hun a no iwe i e zu lẹ Afia nwenẹ-enyi-okpoho lẹ Akiposi onye-agma ibe enyi. ³ Efo ma lẹ udon hun gha eka Chuku Nedi enyi lẹ Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi bia ya rinu onu.

Ihien-osusuo Lẹ Okukwe Filemonu Nwe

⁴ Filemonu, m'a kpanmın Osolobue m ogen ile m gi a nyanhan i ime ekpere m. ⁵ Makeni, m hu a nu n'i nwe ihien-osusuo jenni ndi nsọ ile lẹ ni i kwerichanrin ni Di-nwonni-enyi wu Jizosi. ⁶ Ekpere m wu ni okweri enyi lẹ 'yu kweri ni Jesu jenkọ d'e duzi i ni y'a ghotawaye ihien ile wu nke enyi ime Kristi.

⁷ Ezigbo nwenẹ m, ihien-osusuo i nwon e meguo m ghoghọ oda-oda, o gbaguozu m umẹ oda-oda—makeni Osolobue e gigu o gba ndi nsọ umẹ.

Polu A Riodonni Onesimosi

⁸ Makẹ ufiri onwan, osuon'a ni ime Kraisti ni m nwon iken ye i iwu ni me ihien furu n'i me, ⁹ o ka m mma ni m gi ufiri ihien-osusuo riu i a riu. Mmẹ wu Polu, hun wu egedi, hun ri a nokin enya Jizos' Kraisti, hun rizikwo ime ngan makẹ ifiri Jizos' Kraisti, ri nwan a riu i. ¹⁰ M ri a riu i makẹ nwa m wu Onesimosi, hun m wuru nedi e ime nganni m ri.

¹¹ O nwonni erere o ban n'i mbu. Kanu o banguo nwan erere nke-esi—ban n'i, banzikwo ni m.

¹² M zikinla ni ya azuun—ya wu, mkpuru obi m ke m zila n'i. ¹³ O te ri m ni m si a nodi ebeni m ri, keni o nokin enya unu, e jenni m ozi hunni m ri ngan makẹ ufiri ozioma. ¹⁴ Kanu, achoni m ni m me ihien owule bu a gwani m'i—keni ohunma i wuru ihien gha akpakali obi i puha, ele ni we wa a ye i olu.

¹⁵ Ikenkwọ we napu i ya ekere keni i nwehenzi e, o wuru nke i jenin ejen—¹⁶ elezi noke igbon, kanu noke nwenẹ i, hun ri i obi—hun ka igbon. Ohun k'o wu, tumadu ebe m ri; kanu, ebe i ri k'o kad'a wu—ke ebe anu-ehu ri ke ime Di-nwonni-enyi.

¹⁷ Ya wu, omeni y'e werigho m noke onye 'yu lẹ iya gba a run, nabanhan a noke si mmẹ ro.

¹⁸ Omeni o nwe eje-ihien o me i mobu n'o gi i ihien owule, gun a yeni m—m k'a ku a. ¹⁹ Mmẹ wu Polu gi eka m e de onwan: *eghe, gun a yeni m; m k'a ku a*. Ele mmẹ nwon gwazi i ni i gi m ugwo enwen i.

²⁰ Eghẹ nwenẹ m, ni m gidẹ efan Di-nwonni-enyi ri oghoni eka i. Gi ifiri Kraisti gba m umẹ.

²¹ M ri e deni i ihienni makeni a manringho m n'i k'e hume-isi—a manringho m n'i k'e mekaride ihien m gwa i.

²² Ozuzi, kwademe ni m mmughe obia a nodi, makeni m ri a tu enya ni Osolobue k'a za ekpere onu, mmẹ lẹ unu a hun uzọ nodizi.

Ekele Ikpazuun

²³ Epafraşi e kele i. Mmẹ lẹ Epafraşi gba ri nwan nganni makẹ ifiri Kraist wu Jizosi. ²⁴ Ndi orun ibe m wu Maku lẹ Aristakosi lẹ Demasi lẹ Luku e kelezikwo i. ²⁵ Efo ma Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ya noyeni mmọn unu.

Ehuhuo-Ozi We Dejenni Ndi Hibru

Osolobue E Kuguo Nwan Oku Ghahani Nwa a

¹ Ogen mbu, Osolobue gi uzo ri ichen-ichen gwasonme ndi nedi enyi we oku ghahani ndi-amuma. ² Kani, ogen ikpazunni, o gwaole enyi oku ghahani Nwa a. Iya ke Osolobue yechanrin ihien ile. Eka Nwa a ni ke Osolobue gha ke uwa ile le ihien ile rin'a. ³ Iya ke we gi a hun ke ogho Osolobue no. Enya hun n'a a hunguo Osolobue*. O gi oku e hu hun nwon iken hi-ogbe e kwondon uwa ile. Ogen o gi chuguu ejan we gi a chanchanpu njo, o no nodi ali azuun ekanni Osolobue, Onye hun kachanrin ihien ile ogho e nwon, ⁴ make ni iya ka ndi mmon-ozu, ka we ohunma-ohunma; noke ke efan (nzere) o nwe don ka nke we.

Nwa Osolobue Ka Ndi Mmon-ozu

⁵ Eghere; make ni, elee mmom-ozu ke Osolobue situ,

“Nwa m ke i wu;

a ghosiguo m tanni ni wu nwa m” mabu siji,

“M k'a wuru nedi e,

o wuru nwa m.”?

⁶ Ogen Osolobue gide wehe Nwa-ibuzo a hu ime uwa, o si,

“Ndi mmom-ozu Osolobue ile, fe ne.”

⁷ Nke ndi mmom-ozu, ihien Osolobue ku wu ni

“Chuku me ndi mmom-ozu e e henrin ufere;

o me ndi idibo e e henrin okun ri e nwunni.”

⁸ Kani, nke Nwa a, ihien Osolobue ku wu,

“Euu, Osolobue!

Ukpo i no a ki

k'a to jenrin ejen;

ezi-omume wu okpo i

hun i gi a ki Ali-eze i.

⁹ Ihien furuni wu ihien a souni i;

njo e ze i ize.

Iya hain Osolobue—Osolobue i—

gi hukpu i uden-ighoghoh,

tume i,

ye i onodi

hun kachanrin nke ibe i.”

¹⁰ Osolobue siji Nwa a,

“Di-nwonn-enyi,

iyu ke uwanu ogen mbidon;

eka i memegwera

le ihien ndi ri n'a.

¹¹ We k'e wiwi,

kani i k'a riferi;

we k'a fafu rike ekwa.

¹² I k'a fuma we rike ekwa, wepu we;

gi ozo nokin enya we,

ke we don e yihuto ewuru.

Kani, yu nwen egbehutoko;

* **Isi Nke Ohu:3** Jon 14.9

ndun i enwonko ogugu.”

¹³ Elee mmọn-ozị ke Osolobue sịtu,
 “Nodj alị eka-nni m ebeni,
 d’e ru mgbe m giguu ndi inenren
 i memẹ n’i ihien i gi a zoma ukụ”?

¹⁴ Kịnị ke ndi mmọn-ozị wude? Ele mmọn ndi e jen ozị ke we wu; mmọn ndi Osolobue zihẹ d’a run orun make orinimma ndi jenko d’e nwon nzuofuha?

Isi Nke Ebuo

Nabanhankwo Nj Oken Nzuofuhani!

¹ Ya wu, enyi k’e kwonkenmeriri ihien enyi nu, amamgbe enyi a kpahu.
² Makeni, omeni ozị mbu hu, Iwu ahun, we gha eka ndi mmọn-ozị ye ndi nedi enyi ogen Mozizi wukemme ihien we gi don enya, nke wu ni onye owule nupu isi okpuru e mọbu dan iwu rin’a a narin afunfun furuni, ³ nani ke enyi k’a don nwan wanahin omeni enyi e lelia oken nzuofuhani no enina? Nzuofuhani Dinwonni-enyi le enwen e bu uzọ zime ozị e; hun ndi gha onu a nu a shia eri, ghosi enyi ni ezioku k’o wu, ⁴ Chuku le enwen e nozi shia eri ni ozị we wu ezioku, ghahani oken-ihien ri ichen-ichen o mesonme—ke ihien ahima o gi ghosi ni eka a k’o gha bia ke orun atumanya ke hun o gi ghosi iken e. O shiaghozikwo eri ghahani oyiye Mmọn-nsọ o yesonme k’o don cho.

Jesu Wu Onye-nzuofuha Zu-oke

⁵ Ele ndi mmọn-ozị ke Osolobue tume ni we k’a ki uwa hun lalani, hun enyi ri e ku oku e. Kaka! ⁶ O nwonghode ebe we no ku oku e ime Ehuwo-nsọ, si,
 “Kini ke ihian wude nwan
 i gi e ro e?”

Ki ihian mmaka wude
 i gi e lepu a enya?

⁷ Ye meole ndi mmọn-ozị kari a
 ekere ogen;

⁸ y’e giguọ ogho le mgbye kpume e.”

O me nwan ni Osolobue “e buguo ihien ile che e okpuru ukụ”, ya wu ni o nwonni ihien rileni okpuru ukụ a. Bu enyi hu a hun a ni ihien ile eke ri nwan okpuru ihian. ⁹ Mba. Ihien enyi ri a hun wu ni Jizosi, hun Osolobue me “ndi mmọn-ozị kari a ekere ogen,” “e kpuruguo nwan ogho le mgbye rike okpu-eze.” Osolobue me “ndi mmọn-ozị kari a ekere ogen” keni o nwundonni ihian ile onwun make ifiri efoma Osolobue: “O kpuruguo nwan ogho le mgbye rike okpu-eze” makeni o nwun ya wu onwun.

¹⁰ Osolobue me ihien furuni. Eka a ke ihien ile gha bia; ihien ile wuzikwo nke e. Makeni o cho n’o zuofuha ndi bu oda, webahan we ebe o ri, keni we wuru umu a, son e nwe ogho a, o no gi afunfun kwademẹ onye hun o gi bidon ya wu nzuofuha, me e ru ogo onye-nzuofuha.

¹¹ Ke onye hun e don we nsọ wu Jesu ke ndi o ri e don nsọ a wuruguo nwan umu onye ohu. Iya hain ifenren gileni e me e o gha a kpo we umune e. ¹² O si,
 “M siko d’a gwa umune m oku efan i;
 enyi gbakikome,

m siko d’a ja i mma.”

¹³ O siji,

“M k’e gi e don enya,” sizikwo,
 “E lee mme le umu Osolobue ye m.”

14 Ya wu, ebe o me ni umu a ndi hu wu ihian nwon ehu-le-edeke, ya le enwen no son we wuru ihien ohu hu, keni o nwunhun, gi onwun a tikpo iken onye hun gi iken onwun, ya wu Ekwensu. 15 O me e keni o gi uzoni topu ndi hun egun onwun ri a ki rike igbon kete w'a mule we. 16 Makeni, o wu ihien wechanrin enya ohunma-ohunma ni ele ndi mmom-ozu k'o bia d'e yeni eka, kani umu Ibrahim. 17 Ya hain Osolobue gi me e n'o rchanrin ke enyi wu umune e uzo ile, keni o hun uzo wuru onye-isi nchu-ejan hun nwe omiken le hun furu we gi e don enya ime on Osolobue, n'o hun uzo chuni ihian ejan w'e gi wepu njo we le afunfun njo te k'e buhe. 18 Makeni enya hun a ihien ogen we gi nwan a, o sa nwan eka e yeni ndi hun we ri a nwan eka.

Isi Nke Eto

Jizosi Ka Mozizi

(Ditoronomi 18.18-19; Luk 9.33-36)

1 Umune m ri nsọ we kpọ mmẹ le we oku elu-igwee, e rokwo ni nwan Jizosi, hun wu onye ozi pu-ichen Osolobue gi wehe okukweni enyi ri ime e, hun wuzikwo onye-isi nchu-ejan rin'a, 2 hun ghosi n'o furu onye we gi e don enya ebe Osolobue hun tume n'e ri, nọke ke Mozizi don ghosi ni iya wu Mozizi furu onye we gi e don enya ime ulo Osolobue ile. 3 Kani, o furu ni we ka Jesu ogho e ye kari Mozizi, nọke ke onye tun ulo don ka ulo ogho e nwon. 4 (Makeni ulo owule nwon onye run n'a, kani Osolobue ya run ihien ile). 5 Ezie, Mozizi run ohunma ime ulo Osolobue ile; kani o runhu ohunma ke odibo, hun we zi d'e ku oku ihien ndi Osolobue jenkọ d'e ku omegu. 6 Kani, Kraisti run ohunma nọke Nwa hun ulo Osolobue ri eka. Enyi wu ulo Osolobue—o mekwọ ni obi e rusonme enyi ali gisonme olile-enyani enyi nwon e don enya.

Y'e Kwerini, Ya wu ni Y'e Nupuwo Isi

7 Ya wu, nọke ke Mmon-nsọ don ku,
 "Unu nu olu Osolobue tanni,
 8 etikinkwole ni obi unu—
 ke ndi nedi unu don me
 ogen ahun we gi nupu isi;
 ke we don me
 uhuhin hu we cho ihien ri m onu ime atu.
 9 Ndi nedi unu no no ebeku cho ihien ri m onu,
 m no ghosi we iken m
 orogbo ahua ogunnai—
 10 makeni iwe agbo hu we m.
 M no si,
 'Ogen ile ke obi we gi a kpahu,
 w'e ke marin ke m'e me.'
 11 M no gi iwe kun enwen m, si,
 'Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe!' "

12 Umune m, kpachanpukwo ni nwan enya amangbe o gha e nwon onye owule ime unu hun nwon eje-obi, obi hun kwerileni, obi hun k'a gha ebe Chuku hun ri ndun ri pu. 13 Kani, e gi ni oku-Chuku a kpotien obi ibe unu uhuhin-uhuhin, hunni "tanni" ahun we ku oku e ime Ehuwo-nsọ keleni ghafe, amangbe o gha e nwon onye njo dufie, me e n'o kpokin obi e. 14 Makeni enyi le Kraisti k'a risonme omeni enyi e kwonkenme obi-erumali ahun enyi gi bidon d'e ru njendeme. 15 Nọke ke we don ku e ime Ehuwo-nsọ:
 "Unu nu olu Osolobue tanni,

e tikinkwọlẹ ni obi unu,
kẹ ndi nedi unu don me
uhuohin hu we nufu isi.”

16 Elee ndi wu ndi ahun nu olu e nupu isi? Eḷe ndi hu ile Mozizi gha ali Jijutu dupuḷa? 17 Elee ndi ke ize we ze Osolobue orogbo ahua ogunna? Eḷe ndi ahun me njo? Eḷe we nwuntosonme ime atu? 18 Elee ndi k'o kunni enwen e ni abanyeko we d'e zu iken ahun o kwademe? Eḷe ndi hu nupu isi? 19 Enyi a hnguo a nwan ni abanyeni we make ni ekwerini we.

Isi Nke Ẹnọ

Izu-iken Osolobue Kwademe Ni Ndi Nke E

1 Ya wu, hunni nkwa ahun o kwe—ni enyi jenko d'a banye d'e zu iken hu o kwademe—keleni gharị nwan, ni enyi gikwo ni egun kpachanpu enya, make o gha enwe onye ri ime unu hun furuleni n'o banye d'e zu iken ahun.

2 Make ni, enyi a nughọ ozioma ke we don nu a, kanj ozi we nu abanni ni we erere, make ni ari we ndi gi okukwe nabanhan a. 3 Enyi ndi hun kwerini k'a banye d'e zu iken hu noke ke Osolobue don ku ime Ehuhuo-nsọ, si, “Noke ke m don gi iwe kun enwen m, ku,

‘Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe!’ ”

Osolobue ya kuzi oku izu-ikenni, osun'a n'o runchanringuo orun a kete o tunle iyeto uwa. 4 O nwongho ebe o no ku oku uhuohin nke esani ime Ekwkw-nsọ, si, “Hun me e akpu-uhuohin esa, Osolobue no zu iken orun ile o run.” 5 O nozi nwan ku hunni enyi ri e leban enya ebeni, si, “Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe.”

6 Ebe o me ni oghere ihian e gi banye d'e zu iken hu huzi a, bu ndi hu bu uzo nu ozioma abanyeni make ni we nupu isi, 7 Osolobue no kayezi uhuohin ozo, kpo a “**tanni.**” O no ku e ime Ehuhuo-nsọ ghahani Defidi—ebehu enyi rutu eka n'o si,

“Unu nu olu e **tanni,**
etikinkwọlẹ ni obi unu.”

8 Make ni, omeni Joshua e te dubanguo we d'e zuru iken ahun, Osolobue e ke kumezi oku uhuohin ozo.

9 Ya wu nwan ni izu-iken orun hukwo e che ndi nke Osolobue, 10 make ni, onye banye d'e son Osolobue zu iken, o zu iken orun a, noke ke Osolobue don zu iken orun a. 11 Ni enyi nwankenme ni nwan, keni enyi banye d'e zu iken hu, amangbe o gha e nwon onye danpunj ghahani inupu-isi—udi hun ndi mbu nupu.

12 Make ni, Oku Osolobue ri ndun; o run orun; o tu nko, tukari opia-agma onuna owule—o zubanchanrin ime d'e rude uwe-ndun le mmon, d'e rude oken-ehu le umi-okpukpu. O ru ime obi ihian d'e lele iroro e le ihien o bu obi—ku ke we hu mma ra ari we mma. 13 Ebe Osolobue ri, o nwonni ihien zuerini. Eghẹ, ihien ile gba otọ enya onye hu enyi jenko d'e ye mgbako, o hunchanrin ihien ile ke we no.

Jizosị Wu Oken Onye-isi Nchu-egan Enyi

14 Ebe o me ni enyi e nwongho oken onye-isi nchu-egan wu Jizosị Nwa Osolobue, hun ghafeguu elu-igwere, banye ebe Osolobue ri, ni enyi kwonkenme nwan ihien hu enyi si ni ya ke enyi kweri. 15 Make ni onye-isi nchu-egan enyi ele hun marjleni ni enyi e nwon iken, kanj hun we nwanuu uzo ile noke enyi, bu o meni njo. 16 Ni enyi wefu nwan egun, bia ukpo efoma Osolobue, keni enyi nwehen omiken, nwonhenzikwo eyemeka a—ogon o gi ri enyi mkpa.

Isi Nke Isen

¹ We a gha ime igunrun ihian a hori onye owule hun jenk'a wu onye-isi nchu-
 ejan, e tumę, keni o nokin enya we ebe ihien Osolobue ri, e ye Osolobue oyiye, e
 gi ifri njo a chu ejan. ² O maringwo ke we don e gi eka aluluwa e son ndi marinleni
 ihien le ndi-mmefie makeni o runahinzikwo ya le enwen e arunahin. ³ Iya hain o
 gi me ni o k'a gha a churiri ejan make njo ya le enwen e le njo ndi hu. ⁴ Ihian ara
 ye enwen e okwani le ogho rin'a. Osolobue suo ya a kpo ihian, e ye e ya. Eri
 k'o don kpo Eronu. ⁵ Eri razikwo, ele Kraisti ye enwen e okwa le ogho onye-isi
 nchu-ejan—Osolobue ya tumę e, Osolobue hun si a,

“Nwa m k'i wu;

a ghosigwo m tanni n'i wu nwa m.”

⁶ Ebe ozo ime Ehuhuo-nsọ, o siji,
 “Onye nchu-ejan k'i wu jenrin ejen—
 udi nke Mekizedeki.”

⁷ Ogen Jizosi gi ri elu uwani, o me ekpere, a rjo Osolobue arirjo; e gi
 okw-ekwan le enya-mirin a kpoku Osolobue hun k'a saeka zuopuha a ime
 onwun, Osolobue no nu ekpere e makeni o lachanrin enwen e toni Osolobue.
⁸ Osuon'a ni nwa a ro, afunfun ke Osolobue gi zun a, o ta afunfun, humechanrin
 isi. ⁹ O giguu a nwan zu oke, ruchanrin ogo, o no wuru onye hun nzuopuha
 itebite gha eka-a a biani onye owule k'e humen'e isi— ¹⁰ makeni Osolobue e
 tumęwo a onye-isi nchu-ejan, udi nke Mekizedeki.

Nkuzi Ibuso Ri Ime Ofufe Kraisti

¹¹ Ihien enyi cho ni enyi ku banyeni onwan bu oda, kani o fuka orun okwa,
 makeni unu arizi a s'eka a ghota. ¹² Eghę, makeni, o te furu nwan ni unu
 ri a kuzi ndi ozo, kani unu e henringwozi ndi we k'a kuzimezi ihien ibuzo ri
 oku Osolobue! Unu e henringwozi ndi we k'e ye mirin-eran ele ihien-oriri zeni!
¹³ Makeni onye owule ri a ra eran wuhu ogbori ebe oku ihien Osolobue cho ri,
 makeni nwata k'o wuhu. ¹⁴ Kani, ihien-oriri zeni wu nke ndi ka ehụ; nke ndi
 hun zunguu enwen we ghahani imesonme ihien we ri a mu d'e ru ni a marin
 we ihien ri ichen ime njo le mma.

Isi Nke Isin

Ni Enyi Jeshi Ni Ihun Ime Okukwe

¹ Ya wu, ni enyi la ni nwan nkuzi ibuzo ndini w'a kuzi banyeni Kraisti, hun
 enyi muguu to, jeshi ihun, keni enyi hun uzo ka ehụ ime okukwe. (Ele hun enyi
 e gi gbemezi iyeto, kuzimezi banyeni iroghari mebehi ihien ndi ahun ghaleni
 e ye ndun, le ikwerini Osolobue ² le nkuzi banyeni udi mirin-Chuku ri ichen-
 ichen le ibu eka kwasị ihian le igha onwun lihi le okinkin-ikpe itebite.) ³ Eghę,
 enyi siko d'e jeshi nwan ihun—emeni Osolobue e kwerigho. ⁴ Makeni, asako
 we eka me ndi hun latoguu okukwe we ni we gbewutozi obi we, kwerizi: ndi
 hun o me ni Osolobue e te shiapugwo we enya; a danmingwo we oyiye elu-
 igwee; Mmon-nsọ e ruguo we eka; ⁵ a damingwo we oku Osolobue, hun a n'o
 rika mma; a hunguo we iken ogen hu hun lalani— ⁶ bu a lazikwo we Osolobue
 to!

Asakozị we eka wekinhen we d'e gbewutozi obi we, makeni we ri a kpo gbuzi
 Nwa Osolobue elu obe, e gbe ifenren e ye e ihun ebe ihian ile ri, e gi e e me
 enwen we.

⁷ Ali hun a ra mirin hun e zueyesonmen'e, e gi e me ihien we kun e sue, a
 banni ndi kun n'a erere, ngozi k'o narin eka Osolobue. ⁸ Kani, o pume ogun le

ekiri, ọ bannị erere ọwụle, lehu nị Osolobue e d'a bu a ọnu, ọkụn wẹ k'e gi la iwi 'ya rị e che ẹ.

⁹ Kani, umunẹ ẹnị rị ẹnị obi, ọsụn'a nị ẹnị rị e ku ẹnina, obi ru ẹnị alị nị nke unu jenkọ d'a ka mma; nị nke unu k'a wu nzuofuha le ihien ndi rin'a.

¹⁰ Makeni, Osolobue ara mebu ihian; ọ zoko ọrun unu run le ihien-osisuo unu gi ifiri ẹfan a ghoji ghahani iyeni ndi nke e ẹka—hun unu rikwo nwan e me.

¹¹ Kani, ẹnị chokenme nị onye ọwụle ime unu kwonkenme adudu ohu hu d'e ru njendeme, keni ihien unu rị a tu ẹnya a hun ọzọ mezu; ¹² amangbe unu a lama nzunzun ime okukwe ọnu; kama, nị unu e son nzom'oku ndi hun gi okukwe le ndidi nwonhen ihien ndi hun Osolobue kwe nkwa a.

Osolobue K'e Mezuri Nkwa O Kwe

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim nkwa, ebe o me ni o nwonni onye ka Osolobue, Osolobue no kun enwen e, si, ¹⁴ “Ezioku-ezioku, m jenkọ d'a gozi i ohunma-ohunma, me umu i ba uba.” ¹⁵ Ebrahim no gichanrin ndidi cheri; o meguu, ọ no nwonhen ihien hu Osolobue kwe e nkwa. ¹⁶ Ihian e kun ihien kani we; ihian kunhu ihien we e kun gi ghoji nị k'o don ku e k'o rị, oku e bi.

¹⁷ Erirazi kwọ, ogen Osolobue gi cho n'ọ ghoji ndi o kwe nkwa n'ọ gbeturko ihien o bu obi, ọ no kun enwen e yen'e, gi e ghoji n'ọ siko d'e meriri a: ¹⁸ keni o gi ihien ebuo hun ghaleni e gbeturko—ya wu nkwa a le okunkun ahun o kun enwen e—, hun a ghoji nị Osolobue asaeka tu ntu, gbakenme ẹnị ndi ghabon ni n'e ume, keni ẹnị hun ọzọ kwonkenme olile-ẹnya hu ọ si ẹnị nwon. ¹⁹ Olile-ẹnyanị wu agbun zeni, hun furu we gi e don ẹnya, hun k'e kwodon ẹnị, che ẹnị—agbun hun we gi lime ume-ndun ẹnị. Olile-ẹnyanị e we ẹnị a ghafe ẹkwa mgbonbepu hu, e weban ẹnị ime-ime ebeku Osolobue rị; ²⁰ ebeku Jesu buruguu nị ẹnị ọzọ banye make ufiri ẹnị—makeni ọ wuruguo onye-isi nchu-egan jenin ejen, udi nke Mekizedeki.

Isi Nke Ɛsa

Kẹ Mekizedeki No (Jenesisi 14.17-20)

¹ Mekizedekini wu eze ali Salem; ọ wuzikwo onye nchu-egan Osolobue, Chuku Ahun Kachanrinni. O kunrun Ebrahim ke Ebrahim kinla, ogen Ebrahim gi meriguu ndi-nze hu agha, ọ no gozi Ebrahim. ² Ebrahim no kebe ihien ile o bulua agha ọzọ iri, we ọzọ ohu ye Mekizedeki. Nke ibuzo, ẹfanni wu Mekizedeki wu “Eze Ihien-Chuku-cho”. Ọzọ, Mekizedeki-ni wuzikwo eze ali Salem, ya wu “Eze Udon,” makeni Salem wu Udon. ³ O nwe nedị; o nwe nne; o nwonni ndi we si ni uwe mu a. O nwe mbidon; o nwe ogugu. O nohu ke nwa Osolobue. O wu onye nchu-egan jenin ejen. ⁴ Lee k'o mehan oken-ihian! Nke wu nị Ebrahim nedị-ẹnị kani le enwen e kebede ihien ile o bulua ime agha hu, ye e ọzọ ohu ime ọzọ iri!

⁵ Lee nwan: nke umu Livaị wu ndi nchu-egan, Iwu Mozizi si we a narin umu Izrelu ibe we ọzọ ohu ime ọzọ iri. Ya wu, we a narin ndi nke we ọzọ-ohu-ime-ọzọ-iri, ọsụn'a nị we ile wu umu Ebrahim. ⁶ Kani, okennyeni wu Mekizedeki ele onye ebon we, bu ọ narin Ebrahim' ọzọ ohu ime ọzọ iri, gozide e—ọ gozide onye nwan Osolobue le enwen e kwe nkwa! ⁷ Onye ọwule a maringuo nị onye kani ya nwe a gozi ibe e.

⁸ Nke umu Livaị, ndi hun a narin ọzọ-ohu-ime-ọzọ-iri wu ihian mmaka, hun o me ni, omegu a nwunhun we. Kani, udi nke Mekizedeki, onye hun a narin nị wu onye hun Ehuho-nsọ ku n'ọ hu ndun. ⁹ Ya wu, ẹnị k'a sazi ẹka si nị

Livai lẹ enwẹn ẹ, hụn ụmụ a a narin ụzọ-ohu-ime-ụzọ-iri ghaha ẹka Ebrahim ku Mekizedeki ụzọ-ohu-ime-ụzọ-iri, ¹⁰ makaṅi Livai rikwo ẹhụ nedi ẹ kanị wu Ebrahim ogeṅ hụ Mekizedeki gi bia d'e kunrun Ebrahim.

Jesu Wu Onye Nchụ-ẹjan, Udi Nke Mekizedeki

(Ebu-oma 110.4)

¹¹ Ya wu, omeni udi ẹjan ebọn Livai a chụ—ẹjan ahun ya lẹ Iwu hụ wẹ ye wẹ wi bia, te nwon iken o gi e me ihien n'o zu oke ke Osolobue don cho, ki haịn nwan o gi ri Osolobue mkpa ikumezi oku onye nchụ-ẹjan ozọ—udi nke Mekizedeki, elezide udi nke Eronu?

¹² Wẹ wepu udi ẹjan lẹ ndi nchụ-ẹjan rinị, ni e webanhan wẹ udi ozọ, wẹ k'e webanhanziriri iwu ohun hun ya lẹ udi ohun hụ wu ohu.

¹³ Jesuni, hun ihien ndini ri e zin ẹka, wu onye ebọn ozọ, bu o nwontuni onye ebọn hụ run orun rike onye nchụ-ẹjan. ¹⁴ Makaṅi, o we ẹnya ni Onye-nwonni-ẹnyi wu onye ebọn Juda, bu Mozizi a kponi ya wu ebọn ẹfan ogeṅ o gi ku oku ndi nchụ-ẹjan. ¹⁵ Ihien o gi wekenmede ẹnya wu ni, ezioku-ezioku, udi onye nchụ-ẹjan ozọ, hun no ke Mekizedeki a puhaguo nwan. ¹⁶ Ele ebọn hụ Iwu Mozizi kpo ẹfan ke Onye nchụ-ẹjan ozoni gha puha; ya wu, ele ebọn o gha bia k'o gi wuru onye-isi nchụ-ẹjan, kama, o wu a make iken o nwon hun o gi a ri ndun jenrin ejen. ¹⁷ Makaṅi ihien Ehuhuo-nso ku banyen'e wu,

“I wu onye nchụ-ẹjan jenrin ejen,
udi nke Mekizedeki.”

¹⁸ Ya wu, Osolobue a kagbuguo Iwu mbu, makaṅi ndun a ri Iwu hụ, makaṅi Iwu hụ asani ẹka me ihien hun ri mkpa—¹⁹ makaṅi Iwu mbu hụ e meni ihien owule n'o zu oke. Kama, Osolobue e webanhanguo nwan uzọ ohun, olile-ẹnya ohun, hun ka mma, hun ẹnyi e gi s'eka nokunme Osolobue.

²⁰ Osolobue kun enwẹn ẹ gi biye ihienni ẹka. O kunni ihien owule ogeṅ o gi tumẹ ndi nchụ-ẹjan mbu hụ ndi, ²¹ kanị o kun enwẹn ẹ tumẹ Jizosi onye nchụ-ẹjan. Makaṅi Osolobue si a,

“Di-nwonni-ẹnyi e kunguo enwẹn ẹ,
o gb hutoko obi ẹ.

O si,
“I wu onye nchụ-ẹjan jenrin ejen,
udi nke Mekizedeki!” ”

²² Ihien ichenni haịn nwan Jizosi gi wuru onye obi gi e ru ẹnyi ali ni nkwerigbama ohunni ka mma. ²³ Ihien ozọ ri ichen rizikwo: ndi nchụ-ẹjan mbu hụ bu oda makaṅi onwun a ninị onye owule ime wẹ runsonme ya wu orun.

²⁴ Kanị, ya nwen awubehiko onye nchụ-ẹjan makaṅi o ri a-ri jenrin ejen. ²⁵ Ya wu n'o k'a saeka zuopuhachanrin ndi hụ ghaha ẹka bia d'e kunrun Osolobue, zuopuhachanrin wẹ d'e ru njedeme, makaṅi o ri ndun jenrin ejen, a ri odonni wẹ ebe Osolobue ri. ²⁶ Onye-isi nchụ-ẹjan no enina e furugho ẹnyi: onye-isi nchụ-ẹjan hun ri nso, hun meleni njo, hun nwonleni ebe o no ru, hun ya lẹ ndi-njo wulen ohu, hun wẹ busiguu elu, ye ẹ onodi kachanrinni ime elu-igwee. ²⁷ O noni ke ndi-isi nchụ-ẹjan ozọ hụ; o rinị mkpa n'o k'a chusonme ẹjan uhuohin-uhuohin: o giguo ifiri njo a chụ ẹjan, o gi ifiri njo ndi ozọ chụ. O chuguo ẹjan mgbe ohu, chuchanrin a—ogeṅ hụ o gi we enwẹn ẹ ye. Iya wuzikwo ẹjan ikpazun.

²⁸ Iwu Mozizi e tumẹ ihian-mmaka zuleni oke ni wẹ wuru ndi-isi nchụ-ẹjan; kanị Osolobue e giguo oku o ku tumẹ Nwa Osolobue hun zu oke jenrin ejen n'o wuru onye-isi nchụ-ẹjan. Osolobue kun enwẹn ẹ yeni oku ahun o ku; o ku ya wu oku osun'a ni Iwu Mozizi a rigwole.

Isi Nke Ɛsatọ

*Onye Nchụ-ẹjan Ọhụn Lẹ Nkwerigbama Ọhụn
(Jerimaya 31.31-34; Mat 26.28)*

¹ Isi-oku ri ihienni ẹnyi ri e ku wu ni ẹnyi nwon nwan udi onye-isi nchụ-ẹjan hun ri oche ẹka-nni ukpo Osolobue ime elu-igwee, ebehu ogho kachanrinni ri— ² hun ri a run Ebehu Kachanrin Nso ime Odu-ofufe hu wu nke ezigbo e hun ri elu-igwee, Odu-ofufe hu hun Osolobue le enwen e memem, ele hun ihian gi ẹka memem.

³ Ihiẹn haịn wẹ gi e tumẹ onye-isi nchụ-ẹjan ọwule wu keni o yesonmẹ oyiye, a chusonmẹ ẹjan. Ya wu ni o k'e nweziri ri ihiẹn onye nchụ-ẹjanni ẹnyi ri e ku oku e ye. ⁴ Omeni elu-uwa k'o ri, o ke wu onye nchụ-ẹjan kaka—ebe o mę ni ndi nchụ-ẹjan hun a chụ ẹjan ke Iwu Mozizi don ku hu a.

⁵ Ebehu wẹ nọ e fe ofufe hun ri elu-uwa yihu nke ezigbo e hun ri elu-igwee eyi, onyinyon e ro. Makeni, ogen hu Mozizi gi jenkọ d'a run Odu-ofufe hu, Osolobue nọ gba a mkpinsi-ẹka, si a, “Hunkwo a ni i run ihiẹn ile n'o yi hun wẹ ghosi i elu-ugu.” ⁶ Kani, Jesu e nwehenguo orun ka nke wẹ mma, ebe o mę ni o wu onye e donzi ẹgbata ime nkwerigbama hun ka nke wẹ mma—nkwerigbama Osolobue tumẹ, kwesonmẹ nkwa ka mma.

⁷ Makeni, omeni ya wu nkwerigbama ibuzọ zuchanrin oke, o k'e nwon mkpa o ri ni Osolobue k'e webanhan nke ebuo. ⁸ Kani Osolobue hun ihiẹn rileni mma ime ndi nke e, makeni ya wu nkwerigbama ibuzọ ezuchanrinni oke, 'ya haịn o gi si,

“Di-nwonni-ẹnyi si,
'Lee e,
ogen lala,

hun m k'e gi tumẹ nkwerigbama oahun
egbata mme le ndi Izrelu le Juda;

⁹ o riko ke nkwerigbama hu
mme le ndi nedi wẹ kani nwon,
uhuhin hu m kwodon wẹ ẹka
gha ali Ijipu dupuha wẹ.

Makeni edonmeni wẹ
nkwerigbama m—

'ya haịn
m gi la wẹ to.'

Ya ke Di-nwonni-ẹnyi ku.

¹⁰ 'Di-nwonni-ẹnyi si, onwan wu nkwerigbama hu
hun m jenkọ d'e tumẹ
egbata mme le ndi Izrelu,
o meguu:

m jenkọ d'e bu iwu m ri ichen-ichen

che ime uche wẹ,
de wẹ ye ime obi wẹ.

M k'a wu Osolobue wẹ,
a wuru wẹ ndi nke m.

¹¹ Elezi hun ihian k'a kuzime ibe e,
mọbu gwama ibe e,

“Marinkwo Onye-nwonni-ẹnyi.” Kaka!

Makeni,

wẹ ile jenkọ d'a marin m;
gha onye kachanrin ntin ime wẹ
d'e ru onye kachanrinni.

¹² Makeni,
m k'e me ni we omiken,
gbaghari we eje-ihien ndi we me;
a nyanhankozu m njo ndi hun we mesonme.' "

¹³ Hunni o ri nwan e ku oku nkwerigbama ohun, ya wu n'o meguo nke mbu wuru nwan ihien-akan; bu omeni ihien wu ihien-akan bu o hu a kawaye egedi, ya wu ni ogen e e d'a guu.

Isi Nke Iteneji

Ke We E Fee Ofufe Mbu Ahun

¹ Nkwerigbama nke ibuzo hu nwon umu iwu ndi son n'e hun we gi e fe Osolobue, nwezikwo ebe w'a no e fe ofufe hun ri elu-uwani.

² Odu-ofufe ahun we run nwon mmughe ebuo. Ime mmughe nke ibuzo ke teburu le obu-ukpe ahun ri; ogbe bredi ndi ahun w'e donnye elu teburu ogen ile rizikwo ebehu. W'a kpo mmugheni "Ebe ri nsọ." We gi ekwa gbombepu mmugheni ihun le azuun. ³ We ghafe ekwa mgbompupu hun ebo—ya wu, hun ri egbata mmughe ebuoni, a banye we mmughe hun m'e ebuo, hun w'a kpo "Ebe Kacharin nsọ." ⁴ Ebeni ke ihien hu we gi goru meme, hun we no elu e a dun nsensi okun, ri. Ekpeta-nkwerigbama hu rizikwo ebeni. We gi osisi run a, gi goru nyankwama ehu a ile, ke ime e ke azuun a. Ime e ke mkpu goru hu we buche ihien ahun we risonme ime atu hun we kpo mana ri; okpo Eronu ahun gbopin le ibe omuma ebuo hu we kaye Iwu iri ahun Osolobue ye Mozizi rizikwo ebehu. ⁵ Elu ekpetini ke ndi mmon-ozu ebuo we kpu ri. Ihien w'a kpo ndi mmon-ozu ebuoni wu cherobim. Uwe a ghosi ni ogho Osolobue ri ebehu. We shiafu nku we elu ekpeti ahun. Ihien w'a kpo elu ekpeti ahun wu Ochemiken.

Kani, enyi a s'eka kuru ihien ndini ali kikenni.

⁶ Enina ke we donmesonme ihien ndini we. Ndi nchu-ejan a banyesonme mmughe nke ibuzo ogen ile d'a run orun rini ni we, hun we gi e mezu omenal ofufe. ⁷ Kani, onye-isi nchu-ejan suo a banye mmughe hu me e ebuo. Mgbe ohu suo k'o banye e ahua. O banyekoni, o k'e giriri edeke anu, hun o jenko d'e gi chu ejan. O chu ya wu ejan make njo ya le enwen e le njo ndi Izrelu kpachanpuleninya me. ⁸ Mmon-nsọ gi ihien ndini a ghosi ni omeni echen ke we rikwo e fe ofufe Odu-ofufe ibuzo hu, uzọ we gha a banye Ebe ahun ri nsọ nke-esi e ke puha. ⁹ We gi ihienni a kowa ogenni enyi ri ime e. Onwan ri a ghosi ni oyiye w'e yesonme le ejan ile w'a chuyeni Osolobue ime ofufe mbu ahun asaeka me obi ndi ri e fe ofufe hu ri ochan. ¹⁰ Makeni oyiye le ejan ndini we wuhu oku ihien-oriri le ihien-orira ichen-ichen le nchanchan ri ichen-ichen we gi e don ihien nsọ. Ihien ndini ile wuhu omenalinya e legha, hun Osolobue tumen ni we ni w'e mesonme d'e ru ogen o k'e gi tumen ihien ohun hun zu oke.

Ke We E Fee Ofufe Ohun

¹¹ Kani, Kraisti a biaguo nwan noke onye-isi nchu-ejan d'e wehe ihien oma ndi hu rituleni. O banyeguo Odu-ofufe hun kani, hun ka a oke e zu, hun we gileni eka meme, ya wu, hun we gileni ihien uwanj we ke eke meme. ¹² O giguu nwan mgbe ohu banyechanrin Ebe Kacharin Nso. Ekwokwo edeke ewu le nwa oken-efin k'o gi banye, kani, edeke ya le enwen e, gi e wehe nzuofuha itebite.

¹³ Makeni, omeni ifekpu we hu edeke ewu le oken-efin le ntun nwa-efin we dun okun ke onye rileni uchan (onye me ihien Iwu a so) gi a rizi uchan, a nabanhanzi w'a, ¹⁴ ya wu ni edeke Kraisti jenko d'a sa eka chanchan obi enyi ohunma-ohunma, chanchanpu ihien ndi ghalen e ye ndun hun enyi

e męsonmę, chanchanpuchanrın a, kęni ęnyi hun ızo fe Osolobue rı ndun makęni ndun Kraıstı hun nweleni ntupo ke Kraıstı gi chuyeni Osolobue ejan, ghahani Mmon-nsọ itebite. ¹⁵ Ya wu ni Jizosi wu onye e wegbamani ime nkwerigbama ohun. Iya k'o wu kęni ndi hu we kpo oku hun ızo nwonhen ihien hu k'a to jenrin ejen Osolobue kwe nkwa a. We k'e nwehen e, ebe o me ni o nwoguo onye nwunhunni hun we gi ndun a gbapuha we, make njo we męsonmę okpuru nkwerigbama ibuzo hu gha e ri isi we.

¹⁶ Makeni, ihian kuguu ke we k'a don ke uku e, we siko d'a ghosiguu ni onye hu a nwunhuguo, we kebe gi ihien o ku runma orun. ¹⁷ Ihian nwunhuguu suo ke uku e o ke no a pa ire. Egiko w'a run orun ebe o ri ndun.

¹⁸ Ya hain nkwerigbama mbu hu gileni bidonde bu edeke anu we gbu egbu ari a. ¹⁹ Makeni, ogen Mozizi gi gwachanringuu ndi hu ihien ile Iwu hu si we e me, ya o no weri edeke nwa-efin [le ewu] we gbu le mirin, gi enenren anu e nwun ufie-ufie le ukun efifia w'a kpo haisopu derisonme edeke le mirin hu, fekpusunme ke Ehuhuo-Iwu hu le enwen e ke ndi Izrelu ile— ²⁰ a si we, "Hunni wu edeke we ri e gi e tumę nkwerigbama hu hun Osolobue kwademę ni unu." ²¹ Erirazikwo ke Mozizi don fekpusunme Odu-ofufe hu le arija ile we gi e fe ofufe. ²² Ezioku-ezioku, okpuru Iwu Mozizi, o d'a wuru ni edeke ke we gi e don ihien ile nsọ: omęni egbuni we anu—omęni edeke arija, mgbaghari njo ariko.

Ejan Kraıstı E Wepu Njo

²³ O me nwan ni omęnali ndi hu ile ri mkpa igi don Odu-ofufe ri uwa nsọ—bu onyinyon mmakalaka ro, ya wu ni ejan ka ndi hu mma ke nke ezigbo e ri elu-igwee cho. ²⁴ Makeni, ele Ebehu we gi eka memę we no e fe ofufe—hun wuhu onyinyon nke ezigbo e ke Kraıstı banye, kama, o banyeguo nwan elu-igwee le enwen e, weri onodi ebe Osolobue ri make orinmma ęnyi. ²⁵ Elekwọ hun o k'e gi gi enwen e chusunme ejan, a chu, achudonzi rikę ke onye-isi nchu-ęjan ri elu-ıwa don e me, e gi edeke wuleni nke e a banye Ebehu Kachanrın Nso ahua-ahua. ²⁶ Omęni nke Jizosi ri erira, nke o hu a nwun anwundonzi kete w'e kele ıwa! Kani, ezioku wu n'o biaguo nwan mgbe ohuni suo ogugu-ogęni, d'e wepuchanrın njo ghahani igi enwen e chu-ęjan.

²⁷ K'o don wuru ni ihian a nwunhun mgbe ohu, ohun meguu, okinkin-ikpe e son e, ²⁸ erira k'o donzi wuru ni hunni Osolobue giguu Kraıstı chu ejan mgbe ohu suo chuchanrın a, hun Kraıstı gi buru njo ndi bu oda, Kraıstı lalazi hun me e mgbe ebuo—elezi oku njo k'o lalani, kama, o lala d'a zuopuha ndi hun ri e lekemę ęnya a.

Isi Nke Iri

Jizosi E Gıguo Ejan Ohu Hu O Chu Chuchanrın Ejan Ile

¹ Ebe o me ni ihien ri ime Iwu Mozizi wuhu onyinyon ihien ri mma lalani, ele ezigbo e; ya wu ni ejan hu w'a chusunme ahua-ahua asako nwan eka chanchanfu njo ndi a bia d'e fe Osolobue, me we zu oke. ² Omęni o te sa eka a chanchanpu njo, nke ndi hun e fe ofufe a chubehi ejan. Makeni, nke njo we a wuru ihien we chanchanpu mgbe ohu hu, chanchanpuchanrın a, obi e ke gha e gbuzi we mgbu. ³ Kani, ejan ndi hu w'a chu a nyanhansonme ni ndi ri a bia d'e fe ofufe njo we ahua-ahua, a nyanhan ni we ni w'e męsonmę njo, ⁴ makeni edeke okęn-efin le ewu asaęka wepu njo. ⁵ Ya hain ogen Kraıstı gi bia ime ıwa, o si,

"Ke ejan-o, ke oyie-o, o nwonni hun i cho;
kama, ehü k'i kwademęni m.

6 Kẹ oyiye wẹ dụn ọkụn-o kẹ oyiye w'e ye makẹ ifiri njo-o,
o nwonnị hụn a sụọ i usụọ.

7 Ya m nọ si 'Lee ẹ, Osolobue, a bịaọlẹ m d'e mẹ uche i—
nọkẹ kẹ wẹ dụn de banyeni m ime Ẹkukwo-nsọ.' "

8 Nke ibuzọ, ọ si, "Kẹ ejan-o, kẹ oyiye-o, kẹ oyiye wẹ dụn ọkụn-o, kẹ oyiye w'e
ye makẹ ifiri njo-o—o nwonnị hụn i chọ, o nwonnị hụn a sụọ i usụọ" (osụon'a ni
Iwu si w'e mesonme ihien ndini). 9 Ya ọ nozi si, "Lee ẹ, a bịaọlẹ m d'e mẹ **uche**
i."

Ya wu ni o buguọ nke ibuzọ che usụọ keni o tumẹ hụn m ẹ ẹbuọ. 10 Iya wu
uche Osolobue kẹ Kraistị mẹ nwan, hụn wẹ gi nwan dụn ẹnyi nsọ ghahani
ejan Kraistị gi ẹhu a chụ, chụ a mgbe ohu, chuchanrin a.

11 Onye nchụ-ejan ọwụlẹ a run ọrun a uhụọhin-uhụọhin, a chusonme udi ejan
ohu hu—ejan hụn ghaleni asaeka e wepu njo. 12 Kani, nke Kraistị wu ni ogen o
gi giguọ ifiri njo chụ ejan ohu hu o gi chuchanrin ejan ile, ọ nọ nodi alị ẹka-nni
Osolobue. 13 Kete mgbe hu, ọ ri e che mgbe Osolobue k'e gi gi ndi inenren ẹ
meme n'e ihien o gi a zoma uku a, 14 makeni o giguọ ejan ohu mẹ ndi hu o dụn
nsọ wuru ndi zu oke jenrin ejen. 15 Mmon-nsọ rizikwo a shia eri o gi a ghosi ẹnyi
ni ihienni wu ezioku. O bu ụzọ si,

16 "Di-nwonnị-ẹnyi si,

'Onwan wu nkwerigbama hụn m jenko e tumẹ
ẹgbata mẹ lẹ wẹ ogen hu:

m jenko e bu iwu m che ime obi wẹ,

m k'e de wẹ ye ime uche wẹ.' " 17 Ọ nọ sizi, "Anyanhankozị m njo wẹ lẹ
mmefie wẹ."

18 Ya wu, ebe wẹ nọ gbaghariguhu njo ndini wẹ, w'a ra chuzi ejan wẹ gi e
wepu njo.

Ni Ẹnyi Nokunme Osolobue

19 Umune m, ẹnyi e nwẹguọ nwan ihien obi gi e ru ẹnyi alị a banye Ebe
Osolobue ri makẹ ihien edeke Jizosi m. 20 Eghẹ, makeni Jizosi a kwaguọ ni
ẹnyi ụzọ ọhun hu ri ndun ghahani ẹhu a, ya wu onwun a, hụn o gi dọwapu ni
ẹnyi ẹkwa mgbonbepu hu. 21 Ozozị, ẹnyi nwon oken onye nchụ-ejan hụn ulọ
Osolobue ri ẹka a. 22 Ifiri ihien ndini wẹ, ni ẹnyi gi ni nwan obi ẹnyi ile lẹ obi
erumali ndi gi ya wu onye nchụ-ejan dụn ẹnya buruhe Osolobue. Ni ẹnyi bia
nwan makeni o giguọ edeke ẹ fekpu obi ẹnyi, chanchanfu ihien ile obi te gi a
ma ẹnyi ikpe, gi mirin nwunni wuchanpu ẹnyi ẹhu.

23 Ni ẹnyi kwonkenme ni nwan olile-ẹnya hu ẹnyi nwon—makeni Osolobue
hụn kwe ẹnyi nkwa furu onye wẹ gi e dụn ẹnya. O k'e mazu nkwa a.

24 Ni ẹnyi a chosonme ni ụzọ ẹnyi e gi e m ẹbe ẹnyi e nwẹ ihien-osusuo, a
runzikwo ọrun ri mma. 25 Ele hụn ẹnyi e gi a lato ison ibe ẹnyi a gbakikome kẹ
ndi hu ime ẹnyi dụn e m. Kama, ni ẹnyi a kasị ibe ẹnyi obi, tumadu hūmni ẹnyi
ri a hụn kẹ uhụọhin Di-nwonnị-ẹnyi ri a riwaye nsue.

26 Makeni, omeni ẹnyi a kpachanpu ẹnya to njo e m, ebe ẹnyi maringuu
ezioku, o nwonzini ejan ọwụlẹ hoduni hụn wẹ jenko d'a chụ gi wepu njo.

27 Kama, ihien k'a gha e che onye ahun wu ikpe-omuma hụn a tu egun lẹ oken
okun hụn jenko d'a dunpuchanrin ndi-inenren Osolobue. 28 Makeni, ebe o m ẹ
ni onye ọwule dar Iwu Mozizi, e gbu w'e, emeni wẹ omiken ẹ—madu ẹbuọ
mọbu ẹto shiahu eni n'o m ẹ ihien hu, 29 nani k'i ro ni afunfun furu wẹ k'e ye
ndi legberi Nwa Osolobue k'a johan njo—ndi lenia edeke nkwerigbama hu wẹ
gi dụn wẹ nsọ, kpasu Mmon-nsọ wẹ gha men'e efoma iwe? 30 Makeni ẹnyi a

maringhọ Osolobue, onye hụn sị, “Mmē nwē e megwari; m k'a kụkin ugwo;” sịzị, “Di-nwōnni-enyi jenkọ d'e kin ndi nke e ikpe.”³¹ Ihiēn a tū egun k'ọ wu nī ihian danye eka Osolobue hūn rī ndūn.

Nyanhan Nī Kē Unū Dōn Bidōn

³² Ka nyanhankwọ nī oruru-alī hū unū gi kweri, oge hū wē gi shiapugū unū enya; nyanhankwọ nī kē unū dōn dingbuchanrīn eje-afūnfūn bu oda bīanī nī unū; ³³ kē wē dōn kparisōnmē unū, kpokposōnmē unū, kē unū dōn sōndē ndi ozo wē rī e mē erira ta afūnfūn. ³⁴ Eghē, unū a tadē nī ndi rī ulō-ngan afūnfūn oge hū; oge wē gi napū unū ihien unū, unū e gidē ighoghō din ē, makēni unū a maringhọ nī unū lē enwēn unū nwōn hūn ka mma lē hūn k'a tō jēnrin ejēn.

³⁵ Etuhukwōlē nī obi-erumalī hū unū nwōn ime Di-nwōnni-enyi, makēni ugwo-orūn rīn'a e hīkēkwō ogbe. ³⁶ Makēni, o rīka mkpa nī unū dīn ndidi, kēni unū hūn uzō mēsōnmē uche Osolobue, gi e nwōnhēn ihien hū o kwe nkwa a.

³⁷ Nōkē kē Ekwkwō-nsọ dōn ku,

“O hōdū ekere,
onye hūn lalanī a bīa—
o biekō.

³⁸ Kanī,
okukwe kē onyē nke m hūn rī kē m cho
k'e gi e bi.

O gbakin azūn,
ihien ē asūōkō m.”

³⁹ Kanī, enyi a rī ndi hūn a gbakin-azūn, gi erira tuhu; kama, enyi rī ndi k'a gha e nwōn **okukwe**, Osolobue e gi ifiri ē zuōpūha wē.

Isi Nke Mmanaj

Okukwe

¹ Kī wū nwan **okukwe**? Okukwe wū igi ē dōn n'i k'e nwōnhēn ihien i rī a tū enya a; igi ihien dōn, bu y'a rīnī e legħan'a.

² Ufiri okukwe ndi mbū ahūn nwē kē Osolobue gi kunni wē oħunma.

³ Okukwe kē enyi gi a ghōta nī oku-ōnū kē Osolobue gi ke uwa, ya wū nī wē gha ihien enya għalēni a legħa mēmē ihien ndi hū enya e legħa. ⁴ Ebelū nwē okukwe: iya k'o gi chuyeni Osolobue ejan ka nke Keni mma. Iya hān Osolobue gi ku nī Ebelū oħunma, kpō a onyē rī kē Osolobue dōn cho, shīa n'a eri nī oyiye o ye rī mma. Makēni o nwē okukwe k'o gi wurū nī osūōn'a n'ō nwūnhūngūō o hūkwō e ku oku* . ⁵ Enoķū nwōn okukwe: iya hān Osolobue gi weri ē shi elu-igwee ebe o rī ndūn. O nwūnhūnni. A cho w'a, ahūnzīnī w'a, makēni Osolobue e werigūō a. Makēni, nī Osolobue d'e weri ē, Ekwkwō-nsọ e kuol'a nī “o mē ihien a sūō Osolobue.”

⁶ Bū ihian as'eka mē ihien a sūō Osolobue, mmanī o nwēghō okukwe. Makēni, onyē owūlē bīa d'e kunrun Osolobue k'e girirī a dōn n'ō rī arī, n'ō kuzīkwō ndi a choķēnmēn'ē ugwo. ⁷ Nūa nwōn okukwe. Ifiri ē, oge Osolobue gi gwato a nī ihien mētulēni jenkō d'e mē, o nō gi e dōn, gi egun Osolobue rūn ugbo-mirin pū-ichēn, hūn Osolobue gi nwan zuōpūha ezi-lē-ulo ya wū Nūa. Ihiēnni Nūa mē kē ikpe gi ma uwa. Nūa nō gi ē wurū onyē rī kē Osolobue dōn cho, wurū a makēni o nwē okukwe.

⁸ Ebraham nwōn okukwe. Iya hān o gi kweri oge Osolobue gi kpō a, sī a shi ebe o jenkō d'e ye ē, o nō jēmē bū o marīn ebe o jenkō. ⁹ Okukwe k'o gi kwashi

* **Isi Nke Mmanaj:4** Jenešisi 4.10

alì hụ Osolobue kwe ẹ nkwa d'e biri ke otunmuye—e bisonme ime odu. Erija ke Aziki le Jekopu, ndi rizi kwọ ndi Osolobue kwe ya wu nkwa, bisonme ime odu. ¹⁰ Ebrahim me erira makeni o bu obi le enya zinme obodo ahun nwon iyeto hun k'a toni, obodo ahun Osolobue gi eka a rofuha, tun.

¹¹ Okuwe ke Ebrahim gi saeka mu nwa, osuon'a n'o kaguo egedi oda-oda; osuon'a ni Sara le enwen ẹ wu agan. Makeni, Ebrahim gi ẹ don ni Chuku hun kwe nkwa, furu we gi e don enya, n'o jenko d'e mezu nkwa a. ¹² Ya okenye ohuni ehu a nwunhuguu ebe imu-nwa ri no mu umu bukenme oda—nọke kokise ri elu-igwere, nọke ejan ri mkpenren ohimin hun we ghaleni a saeka a gunguu.

¹³ Ndinì ile kwodon okuwe nwun, bu w'e ke nwonhen ihien ndi hu Osolobue kwe we nkwa, kani, e lecheguoni we ihien ndi hu, gi ighoghọ nabanhan we. We kwerizikwo ni we wu itumunye ime uwanì, e kuzikwo a.

¹⁴ Ndi e ku enina ri a ghosi n'o nwonguo ali enya we ri hun wu nke we. ¹⁵ Omeni ali hu we gha puha ke we te ri e ro, efe te hu a w'e gi kin-azuun. ¹⁶ Kani, we ri a cho ali hun ka mma, ya wu, nke elu-igwee. Ya hain ifenren gileni e me Osolobue iza Osolobue we, makeni, ezioku-ezioku, o nwegho obodo o kwademeni we.

¹⁷ Makeni Ebrahim nwon okukwe, ogen Osolobue gi lele ẹ, o no bia d'e gi Aziki chu ejan. Onye nwen we kwe nkwa ndi hu no mema n'o gi akpu nwa a ohu chu ejan! ¹⁸ Nwa nwen we gwa a oku e, si, “Eka Aziki ke umu we jenko d'a kpo nke i k'a gha bia.” ¹⁹ Ebrahim gi ẹ don ni Osolobue k'a saeka weli onye nwunni. Ke ihien ile don me, o richanrinhu ke ebe o no gha ime onwun nwehenzi Aziki nke-esi.

²⁰ Aziki nwon okukwe. Iya hain o gi gozi Jekopu le Iso—kusonme ihien k'e me ime ndun we ihun.

²¹ Jekopu nwon okukwe: o d'a nwun, o no gozi onye-onye ime umu Josefụ ebuo, gi okpo a wuzo, hulua isi, fe Osolobue. ²² Josefụ nwon okukwe: ogen o gi jenko d'a nwun, o no ku oku opupu umu Izrelu jenko d'a gha Ijiptu pu, gwa we ke we k'e me okpukpu a.

²³ Ndi mu Mozizi nwon okukwe. Ya hain we gi zueme Mozizi gha ogen we gi mu a d'e ru ifon eto, makeni we hun a ni o wu nwa pu mma oda-oda, atuni we egun iwu hu eze ye.

²⁴ Mozizi nwon okukwe: ogen o gi suepuha, o no ju w'a kpol'a nwa nwa-okpoho Fero, eze ali Ijiptu. ²⁵ O hanrin n'o ka mma ni ya le ndi nke Osolobue wiri ta afunfun kari ime Osolobue njo ebe o n'a cho n'o ri-uba, iri-uba hun ghaleni a to. ²⁶ O gi ẹ don ni mkpari le nlegberi hun gi ifiri Kraisti biani ihian wu aku-le-uba hun ka aku-le-uba ri Ijiptu. O me erira makeni o bu enya zinme ugwo-orun lalani. ²⁷ Makeni o nwe okukwe, o no gha Ijiptu pu; egun atun'a ni iwe jenko d'e we eze wu Fero. O leni enya azuun, kama, o dinsonme leke si o ri e legha Osolobue, onye ahun we ghaleni e legha enya. ²⁸ Okuwe k'o gi me Mmemme-Nghafe le Ifesonme edeke ye onumuzo, hun o gi me ni mmon-ozì hu ri e gbu umu ikennyè ibuzo ndi Ijiptu e gbuni umu ikennyè ibuzo ndi Izrelu.

²⁹ Okuwe ke ndi Izrelu gi ghafe Ohimin-Ufie leke si we ghako akpakali. Kani, ogen ndi Ijiptu gi cho ni we nwen ghafe, mirin no rukpumẹ we, we no ragbu enwen we.

³⁰ Okuwe ndi Izrelu nwe ke uga Jeriko gi dan ogen we gi jehunmeguu a akpu-uhuhin esa. ³¹ Okuwe igbaraja hu wu Rehabu nwen hain o gileni son ndi hun nufu isi la ntikpo—makeni o gi ifiri okuwe ẹ gi udon nabanhan ndi Izrelu hu gi nzuzue bia d'e lele ali we wu Jeriko.

³² Kị m k'e kuzi nwan? Oge arja, nke m'e te kume oku Gidionị le Barakị le Samsini le Jelta; oku Defidi le Samuelu le ndi-amuma mbu-mbu— ³³ ndini ile nwon okukwe—gi e meri ali ri ichen-ichen; gi e ki okiki zinrinni; gi e nwonhen ihien Osolobue kwe we nkwa a; gi e kpukinsonme eworo onu; ³⁴ gi e tinyun oken-okun; gi e wanahin ogbugbu we te k'e gi oia-agma gbu we; gi e nwonhen iken ebe ndun guguu we; gi e kpa iken agha; gi e chuziza ndi-agma ndi ali ozo. ³⁵ Ikpoho ndi hu ime we nwe okukwe, Osolobue no gi e welini we ndi nke we nwunhuguni.

Nke ndi ozo wu ni we gi ifiri okukwe we meshi we iken oda-oda, kanị a ju we w'a hatule we, hun nke w'e gi tuhu okukwe we, makeni we nwun, we k'e lihizi ri ndun ka mma.

³⁶ A kpa we ndi ozo ye emu make okukwe we, gbu we mkpinsi; e kende we ndi hu ime we egbun, tu we ye ulo-ngan—make okukwe we. ³⁷ E gi we omuma magbu ndi hu ime we; a kpowa we ndi hu ime we uzo ebuo; e gi we oia-agma gbu ndi hu ime we.

Akpokpo atunrun le akpokpo ewu soko ke w'a hun e yi, e nwe we ihien owule mobu ndi e yeni we eka; e kpokpo we we; e meja we we! ³⁸ Uwanị efuruni ndi no erira! W'a wahunme ime atu le elu-ugu le ime okporo le onu ndi risonme ali.

³⁹ Ezie, we ku oku ndini ile ohunma make okukwe we, kanị, o nwonni onye owule ime we hun nwonhen **ihien ahun** Osolobue kwe nkwa a. ⁴⁰ Makeni, Osolobue kwademeni enyi ihien ka mma, hun o gi me ni ezuko we oke bu enyi a ri a.

Isi Nke Mmēbuo

Ni Enyi Sonme Nzomuku Kraisi

(Mat 11.28-30)

¹ Ya wu, ebe o me nwan ni igunrun ndi osheri han enina fihunme enyi leke ogbo*, ni enyi lato nwan ihien owule hun a nyindanni enyi, natozikwo njo ahun e mesonme enyi uke. Ni enyi dikemne, gba osoni Osolobue ketoni enyi, ² bu enya zinme Jizosi, hun wu mbidon le ogugu okukwe enyi; hun gi ifiri ighogho hun ri e che n'e dingbu obe hu, legberi ifenren rin'a. O nodiguo nwan ali eka-nni ukpo Osolobue.

³ Rokpo ni onyeni dingbu ihien ahun ile eka ndi-njo—amangbe ndun a guu unu mobu unu e tuhu okukwe unu. ⁴ Ogunni unu ri e che njo, unu e ke cherude e ebe o no napu unu ndun unu. ⁵ Unu a zoguode oku nkasi-obini Osolobue ku, hun o gi a gba unu umenoke unu a ra? O si,

“Nwa m, elegberile afunfun Di-nwonni-enyi gi a zun i; anile ndun guu i ebe o ri a jugbo i;

⁶ makeni, afunfun ke Di-nwonni-enyi gi a zun onye o bu obi; onye hun o nabanhan nokenwa a k'o fian mkpinsi.”

⁷ E digbu ni nwan afunfun, e weri e noken ozunzun. Osolobue gi e a ghosi ni unu a ke unu wu nke-esi. Elee nwa ke nedi e ghaleni e ye afunfun ebe o n'a zun a? ⁸ Omeni eyeni we unu afunfun we gi a zun nwa ke we don e ye onye

* **Isi Nke Mmēbuo:1** Griki: orukpu

owule wu nwa nke-esi, ya wu ni unu ele umu nke-esi. ⁹ Ebe o me ni enyi a gbayegho ndi nedi enyi ri elu uwanj ogen we gi e ye enyi afunfun we gi zun enyi, o furuni ni enyi wepuha obi enyi bu enwen enyi che okpuru Nedi enyi nke ime Mmon wu Osolobue, keni enyi hun uzọ nwon ndun? ¹⁰ Ndi nedi enyi e yegho enyi afunfun ekere ogen ebe we n'a zun enyi ke we marinhan, kani ya le enwen e wu Osolobue gi afunfun a zun enyi keni o rinj enyi mma nke-esi, keni enyi son e ri nsọ. ¹¹ Afunfun w'e ye ihjan we gha a zun a ra suọ usuo ogen hu ihjan gi ri ime e, ufu k'o fu. Kani, omegu, o mipuha ni ndi we gi e zun mkpuru, hun wu udon le ibi ke Chuku cho.

Ndunmodun Le Eka-ntin

¹² Gbakenme ni nwan eka, unu a gbakenmezikwo mkpu-uku ndi ahun ri a ma nni. ¹³ Kwa ni ni nwan oku unu uzọ zinrinni, keni uku rileni iken hun uzọ dinhin, amamgbe o kwapu.

Ajukwole Ni Eyemeka Osolobue!

¹⁴ A lili ma ni ni udon a ri egbata unu le onye owule le ni unu a rizikwo nsọ, makeni onye rileni nsọ ahunko Onye-nwonna-enyi.

¹⁵ Hun n'a n'o nwonna onye efoma Osolobue fie; ni ize arinj ime igunrun unu, buhe nsongbu, meru ndi bu oda—erira mkpogun don e suepuha. ¹⁶ Hunzikwo n'a ni o nwonna onye ri a ghereni, mobu onye noke Iso—hun nwonna ihien o kpo ihien Osolobue, hun gi ifiri okwa ihien-oriri ohu repu onodi nwa-ibuzo o wu. ¹⁷ Unu a maringho ni omegu, o no cho ni o nwonhen ngozi hu, kani a ju w'a; o sani eka gbepu ihien, osuon'a n'o gi enya-mirin cho ngozi hu.

¹⁸ Makeni, ele ihien we a saeka e metu eka ke unu bia d'e kunrun—noke ke umu Izreli don bia Ugu Sainai; ele oken okun ri e nwnni le ishi le ebe we no a kwan “okokoko!”; ele oken ufere ri a kponi. ¹⁹ Ele olu opi ri a hannj le olu ri e ku ihien o me ni ndi nun'a no rioma ni asa we eka nuzi—²⁰ makeni obi we asanj eka bu iwu o ti: ni, “Ihien owule ehj a metu ugu hu, we magbu e, osuon'a ni anu ro!” ²¹ Ihien ile we ri a hun a wukemke ihien egun, nke wu ni, Mozizi le enwen e node si, “Egun ri a tu m, ehj ri a ma m nni!”

²² Mba! Ugu Zayonu ke unu bia, obodo uku Osolobue ri ndun, Jerusalem hun ri elu-igwee; unu bia d'e kunrun igunrun ndi mmon-ozu we ghaleni a sa eka a gun; unu bia d'e kunrun ndi ri e me mmemme, a ghoghọ. ²³ Unu a biaguọ d'e kunrun igunrun umu ibuzo Osolobue, hun we deye efan we elu-igwee. Unu a biaguọ d'e kunrun Osolobue hun wu oka-ikpe ihjan ile. Unu a biaguọ d'e kunrun ndi bi elu ke Osolobue don cho hun Osolobue megu nwan mmon we zu oke. ²⁴ Jizosi ke unu bia d'e kunrun, onye hun e wegbama Osolobue le ihjan ime nkwerigbama ohun. Unu a biaguọ d'e kunrun edeke-nfesomme ahun hun ri e ku ihien ka mma kari mmegwari ahun edeke Ebelu si we megwari, makeni onwan sj gbaghari.

²⁵ Hunkwo n'a nwan ni unu apani oku Osolobue, onye ahun ri a gwa unu oku ogenni. Makeni, omeni awanahinnj we ogen hu we gi pa oku Mozizi hun no elu-uwani ogen ahun a do we eka-ntin, enyi asakokwo eka wanahin kaka, omeni enyi a pa oku Osolobue hun gha elu-igwee a do enyi eka-ntin. ²⁶ Ogen hu, uwa ke olu e zinzin; kani, ogenni, o kweguọ nkwa, sj, “M k'e zinzinzi ihien ile: elezi uwa suọ ke m siko nwan d'e zinzin, m k'e zinzinzi oku elu-igwere ile le ihien rin'a.” ²⁷ Okuni o ku: “M k'e zinzinzi” ri a ghosi ni Osolobue siko d'e wepu ihien ndi hu we a sa eka e zinzinfu, ya wu ihien we ke eke, keni o hun uzọ hodu hun we ghaleni a saeka e mehunme. ²⁸ Ebe o me nwan ni enyi ri e nwonhen ali-eze hun we ghaleni a saeka e mehunme, ni enyi gi nwan ekele

lẹ egun lẹ ẹhụ-omuma-nni fe Osolobue ofufe furu hun o nabanhan; ²⁹ make ni ezioku-ezioku, Chuku enyi wu okun hun e bu ihien e ri.

Isi Nke Mmètò

Obibi Hun A Sọ Osolobue Usọ

¹ E nwe ni ihien-osusu umune unu ime Kraistị oge ile. ² Egikwole ni inabanhan ndi obia gu egu—make ni, o nwonguo ndi gi enina nabanhan ndi mmọn-ozì, lee we obia—bu a marin we ni ndi-mmọn ozi ro. ³ A nyanhan ni ndi ri ulo-ngan nọke si unu le we ri ulo-ngan; a nyanhan ni ndi we ri e meshi-iken nọke si unu ke we ri e meshi iken. ⁴ Gbayekenme ni olulu di-le-nwunye; ke di ke nwunye ewiwikwole enwen e, meru elu-ukpo we*—make ni Osolobue jenkọ d'a ma ndi ughere ikpe. ⁵ Anikwole ni egbo a sọ unu; a ni ni ihien unu nwon e jun unu efọ. Make ni, Osolobue e kuole, si, “Ahapuko m unu mọbu la unu to.” ⁶ Ya wu, enyi k'a saeka du eka obi, si, “Di-nwonni-enyi wu onye e yeni m eka, egun atuko m; ki ihian k'a saeka me m?”

⁷ Nyanhan ni ndi-ndu unu, hun gwa unu oku Osolobue; lekpo ni ihien ndun we runpuha; kinrin ni okukwe we. ⁸ Ke Jizosi Kraistị ri unyanhun k'o ri tanni; o k'a ri erira jenrin ejen. ⁹ Awukwole ni ndi we gi nkuzi ri ichen-ichen e dufie; make ni o rika mma ebe o no me ni eyemeka Osolobue ke obi gi ru ihian ali, ni ele idonmesonme iwu ihien-oriri—iwu ihien-oriri hun bantuleni ni ndi e donme ni we erere. ¹⁰ Ukpo nchu-ejan nke enyi wu udi hun o me ni ndi nchu-ejan hun a run ime Odu-ofufe akan hu efuruni ni we ri ihien ri n'a.

¹¹ Onye-isi nchu-ejan Ofufe-akan hu e webanhan edeke anu we gi chu-ejan njo ime Ebegu Kacharin Nso, kani w'e bu anu hu e shi ebe ihian bileni d'a dun okun. ¹² Ya hain Jizosi gileni no ime obodo nwunhun, kama we gha ime obodo wepu a d'e gbu, keni o hun uzọ gi edeke e don ndi ihian nso. ¹³ Ni enyi gha nwan ime obodo pu, buru e ebegu ihian bileni—d'e son e narin ihien ifenren we me e, ¹⁴ make ni enyi e nwon obodo owule hun k'a toni elu uwan enyi ri; kama, enyi ri a tu enya obodo hu lalan. ¹⁵ Ni enyi ghama ni nwan eka Kraistị a ja Osolobue mma oge ile, make ni ebe Osolobue ri, ohun wu ejan enyi ri a chuyen'e—mkpuru o ri a ghorị ugb'onu ndi ri e fen'e, a kpoku efan a.

¹⁶ Hun n'a ni unu hu e me mma le ni unu e keye ibe unu ihien unu nwon, make ni udi ejanni a sọ Osolobue usọ.

¹⁷ E hume ni ni ndi-ndu unu isi; e bu ni enwen unu e che okpuru we. Make ni, we ri e lepu umen-ndun unu enya. We jenkọ d'e ye Osolobue mgbakọ banyeni unu. Hun n'a ni we gi ighogho ye ya wu mgbakọ, ele enya-mirin, make o gha a jo unu njo.

¹⁸ E me ni ni enyi ekpere. Make ni, enyi a maringho ni obi enyi ri ochan, ni enyi a chozikwo ni enyi e bi obibi nwe ogho ime ihien ile enyi ri e me. ¹⁹ M ri a rikemwe unu, me ni ihieni, keni we hun uzọ wekinhen m ebe unu ri egwa.

Ekpere

²⁰ Osolobue e ye udon; iya gha onwun wekinhen Di-nwonni-enyi wu Jesu, oken onye-ndu atunrun ahun we gi edeke e (ya wu onwun a) biye nkwerigbama itebite hu Osolobue tume eka; ²¹ ya dodo yecharin unu ihien ile ri mma hun unu e gi me uche e. Ya dodo me e, keni ihien a sọn'a hun uzọ e me ime ndun enyi ghahan Jesu Kristi. Ogho ya rin Jizos' Kraistị oge ile jenrin ejen! Isee.

* **Isi Nke Mmètò:4** Di esonle okpoho ozo; nwunye esonle okennyè ozo.

Oku Ikpażuun

²² M ri a rię unu umunę m, dodo, nabanhan ni oku nkasi-obini m de ni unu, n'o suekeni.

²³ M cho ni unu mariin ni a hatuguę wę nweę enyi wu Timoti—n'o ghaguę ulo-ngan puha. Mmę le 'ya jenkę d'a wi m lalanę d'a hun unu, omęni o biaghę ęgwa.

²⁴ Kele ni ndi-ndu unu ile le ndi-nsọ ile. Ndi hun gha Itali bia ri ekele unu.

²⁵ Efo ma Osolobue ya rini unu ile. Iseę.

Ekwkwọ-Ozi Jemisi De

1 Mmē wu Jemisi de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi. M ri e dejenni ndi ikpun-ulo mmebu alı Izrelu, hun risonme alı ndi ozo ri ichen-ichen ya; e kele m onu!

Afunfun, Okukwe Le Amamihię

2 Umune m, ogen owule udi onwunwan ri ichen-ichen gi a biani unu, weri n'e ni ihien unu e gi ghoghoro—³ make ni unu a maringho ni we lele okukwe unu, o weheni unu ndidi. ⁴ Ni ni nwan ndidi runchanrin orun a, keni unu hun uzọ wuru ndi ka ehü, zu oke, nwonleni ebe we no a la azuun.

⁵ Onye owule ri ime unu hun marinleni ihien o k'e me, ya me ekpere rio Osolobue hun a shiapu efo e ye ihien—o k'e ye e amamihię. ⁶ Kanı, ya gikwo okukwe rio; y'e gikwole obi ebuo, kaka. Make ni, onye obi-ebuo nohu ke ebiri-mirin ohimin hun ufere ri e nu, e nuhunme. ⁷ Onye no erira y'e rokwole n'o k'e nwonhen ihien owule eka Di-nwonni-enyi, ⁸ make ni onye obi-ebuo k'o wu; ime ihien ile o me, a ra sa eka kwademe obi e, me ihien owule.

Egbeyele Ni Onye Owule

⁹ Onye owule kwerini bu o wu ogbenye, ya ghoghoma ni Osolobue e bushiguo a elu; ¹⁰ hun wu odafin ya ghoghoma ni e wetuguo w'a anı. Make ni, ndi-idafin jenko d'a ghafe ke obobo ofia: ¹¹ anwun wahu, effia ri ofia e shinwun, obobo e a danfu, mma a agu! Erira k'o rizi ni ndi-idafin, we k'e shinwun ebe we ri e bi elu we.

Onwunwan

¹² Onye owule gi ndidi son onwunwan k'a narin ngozi, make ni, o fuba ohunma, Osolobue e gi ndun ahun o kwe ndi ihien e a suo nkwa a tu onye ahun ugon mmeri.

¹³ Onwunwan bia ni ihian, y'a sikwole, "Osolobue ri a nwan m." Make ni, eje-ihien ara gun Osolobue egun omume; ya le enwen e ara nwanzikwo ihian. ¹⁴ Ni onwunwan biani ihian wu ni eje-ihien la a enya, gunma a. ¹⁵ Ihien oıla-enya kwonkenmeguu ihian, o mupuha njo; njo karaguu, o mu onwun.

¹⁶ Umune m, anikwole ni we dufie onu. ¹⁷ Make ni, ihien ile we shiapu-efo ye le ihien owule zu oke we e ye eye gha elu-igwee, eka Osolobue, bia. Osolobue wu Nedi hun e ye ukpe ile rinı hun ghaleni e bi ekanai—a ra gbehuto, ara yebe ukpe, yeme ishi. ¹⁸ Iya kwademe obi e, shiapu efo mudonzi enyi, ghahani oku e hun wu ezioku, keni enyi wurun'a mkpuru-ibuzo o gha ime ihien ile o ke ghori.

Inu Oku-Chuku Le Igi E Bi

¹⁹ Umune m ri m obi, marin ni onwan: onye owule ya a nukpo oku; y'e kukeririle oku; y'e bukeririle olulu—²⁰ make ni olulu ihian ara runpuha ihien Osolobue cho. ²¹ Wepu ni nwan ihien ile ru unyin le eje-ihien ile unu ri e gi e mekarı enwen onu; onu e welu enwen unu alı, nabanhan oku Osolobue we kunye ime obi unu, hun k'a s'eka zuopuha ume-ndun unu. ²² Kanı, e gikwo ni ya wu oku Osolobue e bi; awukwole ni ndi a nu onunu suo, hun ri e dufie enwen we. ²³ Make ni, onye owule hun a nu oku-Chuku bu ara gi e bi nohu ke onye gihu ughegbe lee enwen e. ²⁴ Eghęę. Make ni, o leghahu enwen e, gha

ebehụ wu, o zọ ke o nọ ozigbo. ²⁵ Kanị, nke ndi hụn e leban enya iwu hụ zu oke wu oku Osolobue, hụn e me ihian e nwonrin enwen e, omeni we dikenme, mesonme ihien o cho—ni emeni we ndi a nu, a zo ihien we nu, kanị ndi e gi e e bi, Osolobue k'a gozi we makeni we ri e gi e e bi.

²⁶ Onye hụn si n'ọ ri e fe Osolobue bu ara kwondon ire e, ri e dufie enwen e; ofufe e wu ihien-eti. ²⁷ Ezigbo ofufe zu oke, rufeni aru enya Osolobue Nedi enyi wu hūnī: ilepu ndi nwonleni nne mobu nedi le ndi di we nwun enya ebe we ri a ta afunfun—lezi idonme enwen ihian make uwa gha e meru a.

Isi Nke Ebuo

Egbeyeleni Ihian

¹ Umune m, ebe o me nwan ni unu kweri ni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, Di-nwonni-enyi nwe ogho, ni unu wuruzi ndi e gbeyeni ihian?

² Omeni onye yi ekwa-oma nanranni, yisonme ola-eka goru, a banhan ebe onu ri e zu, ni ogbenye yi ekwa rileni mma kaka a banhanzikwo ebeku, ³ onu a gbaye hūn ken ekiken ri mma, si a, “Dodo, nodi ali ocheni ri mma,” si hūn ogbenye, “Wuzo ebeku,” mobu “Nodi ebeni uku m ri”—⁴ ohun a ghosigoni ni unu e gbeyeni ihian ime igunrun unu, ni unu e gi obi zinrileni e me ihien unu? ⁵ Umune m ri m obi, gon ni ntin! Osolobue a horiguoni ndi-igbenye? Egehe, o horiguoni ndi-igbenye ime uwan ni we wuru ndi-idafin ime okukwe, wuruzikwo ndi k'a banye Ali-eze hu o kwe ndi nwe ihien-osusuo a nkwa. ⁶ Kanị, unu e legberi ndi-igbenye! Ele ndi-idafin a kpangbu unu? Ele we a dojen unu ogwa? ⁷ Ele we e kuto efan Onye hu richanrin mma hūn unu ri a za?

⁸ Omeni unu e donme iwu hu Eze ye ke we don de e ime Ekwkwo-nsu, iwu hu hūn si, “Ihien ibe i ya suo i ke i ihien i don a suo i”—unu e meguo ihien ri mma. ⁹ Kanị, omeni unu e gbeyeni ihian, unu ri e me njo, ikpe a maole unu makeni unu ri a dan iwu. ¹⁰ Makeni, onye donmechanrin iwu ile—dan ohu, ikpe a maol'a noke onye danchanrin iwu ile. ¹¹ Makeni, Osolobue ohu hu hūn si, “Agherele,” iya sizikwo, “Egbule ochu.” Ya wu, omeni y'e gbu ihian, y'a danchanringuo iwu hu ile—osun'a ni y'a ghereni.

¹² Ya wu, ke iku-oku ke omune, e mechanrin ni we ke ndi we k'e gi iwu hu e me ihian e nwonrin enwen e kin ikpe. ¹³ Makeni, onye owule meleni ebere, we jenkonj d'e kin e ikpe, emekoni w'a ebere. Ebere y'e meri ikpe-omuma.

Okukwe Le Orun

¹⁴ Umune, elee erere k'ọ ban ni si ni i nwon okukwe, omeni y'e gin'e run orun? Ni okukwe ahun saeka zuopuha i? ¹⁵ Omeni ekwa ezuni onye nke Kraisti ibe unu ukun mobu ni ihien o k'e ri uhuhin hu a ri a, ¹⁶ onye ohu ime unu a si a, “Ijen ewere-ol! Oyi atukwole-i-ol! Rijunkwo efu-ol!”—kanị, y'e yen'e ihien ehū a cho. Elee erere k'ọ ban?

¹⁷ Ya wu, okukwe nodini bu egin w'e run orun a nwunhūnguo.

¹⁸ Kanị, ihian k'a si, “Onye le nke e ro: nke i wu okukwe, nke m wu orun.” Aziza m wu, “Ghosidele m ke onye owule e gi saeka nwon okukwe nke-esi bu orun arj a. Mmē nwen, m jenko d'e gi orun m ghosi i okukwe m.”

¹⁹ Y'e nwongho okukwe nu—hūn i gi kweri ni Osolobue ohu suo ri, ele iya? Ye meke-ol! Kanị, eje-nmon kwerezikwo ekweri!—ya ke egun gi a tu we, ehū hu a ma we nni!

²⁰ Onye-nzuzu! I cho ni we ghosi i ni okukwe nodini bu y'e gin'e run orun a nwunhūnguo? ²¹ Ele ihien nedi enyi wu Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e

ohunma—oghen hu o gi wehe nwa a wu Aziki, n'o gi e chu-ajan elu ukpo nchu-ajan hu? ²² Y'a hun a? Okukwe e le orun a rungbama; ihien o me ke okukwe e gi zu oke. ²³ Erira ke ihien hu Ehuhuo—nsọ ku don mezu, ni, “Ebrahim kweye ni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpọ a onye ri ke Chuku cho, kpọ a owa a.”

²⁴ Y'a hun a nwan ni ihien onye run ke Osolobue gi e kun'e ohunma—ele okukwe suo!

²⁵ Ele erira ke Osolobue gizi gi ihien igbaraja hu wu Rehabu me kun'e ohunma—oghen hu o gi nabanhan ndi hun Joshua zi d'e gi nzuzue lele ali Jeriko, zueme we, yen'i we eka ghashi uzọ ozo wanahin? ²⁶ Ya wu, k'o don me ni ehụ ihian mmọn rileni a nwunguo, erira k'o donzi me ni okukwe orun rileni a nwunguo.

Isi Nke Eto

Izun Ire

¹ Umune m, emele ni ndi-nkuzi, ndi-nkuzi, make ni onu a maringho ni eka we k'e gi kin enyi ndi-nkuzi ikpe k'a ka e ze. ² O runahinsonme enyi ile arunahin. Onye owule oku-onu ghaleni arunahin e zugu oke, o k'a sazikwo eka kwondochanrin ehụ a ile.

³ Enyi kenme eshin onu keni o hume ni enyi isi, enyi k'a saeka ki ehụ a ile.

⁴ Lezide ugbo-mirin: osuon'a ni e hika we ogbe, osuon'a ni oken ufere suo nwon e bu we—sterin mehu ekerē ke onye a nyan n'a gi a fi a e shi ebe owule o cho.

⁵ Erira ke ire rizikwo—mkpamkpa-ehụ me ntin ro, kanj o kukari enwen e!

Lezide nwan ke okun me ekerē a dunfu egboko! ⁶ Ire wu okun nke-esi. Ire nohu ke ebe we no bu njo han ke uwa ile che enyi ehụ! O ruchanrin ehụ ile unyin! O bu ndun i ile e che ime okun! Okun ire gi a dun gha okun-mmọn a bia.

⁷ O nwonn'i udi anu owule hun a kpa anj, hun a ri ari, hun ri ime ohimin mobu nnuhu hun ihian keleni zun mobu hun o me ni ihian asako eka zun a.

⁸ Kanj, o nwonn'i onye owule wu ihian hun k'a sa eka zun ire. Eje-ihien ghaleni e zu iken k'o wu. Eje-nshi hun e gbu ihian ya jun ime e. ⁹ Ya ke enyi gi a ja Onye-nwonn'i-enyi le Nedi enyi mma; iya ke enyi gizikwo a bu ihian we ke udi Osolobue onu!

¹⁰ Onu ohu hu ojija-mma gha a puha ke ibu-onu ghazi a puha! Umune m, o furuni n'o ri enina. ¹¹ Ni isi-mirin ohu gha onu ohu a gbapuha mirin ri mma hun a suo usuo le hun e lu ilu? ¹² Umune m, ni osisi figi mi mkpuru olivu? Ni osisi grepu mi mkpuru figi? Mba! Ya wu ni mirin hun a suo nnu-nnu a s'eka wefuha hun a suo ohunma.

Amamihien Nke Osolobue Le Nke Ekwensu

¹³ Onye marin ihien nke-esi ime igunrun onu? Onye nwe nghota? Ya gi obibi ri mma o ri e bi le k'o don e welua enwen e ali ghosi ni ihien o ri e me gha ezigbo amamihien a bia. ¹⁴ Kanj, omeni eje enya-ufu le icho nke-i nke-i ri i obi, ezumekwole ezioke rin'a, a nyan isi ni y'a maringuo ihien, make ni ntu k'i ri a tu.

¹⁵ Elekwu enu-igwee ke udi amamihien hu gha bia! Nke uwa ro; nke ihian-mmaka ro, eka Mmon-nsọ aria; nke Ekwensu ro. ¹⁶ Make ni ebe owule enya-ufu le icho nke-i nke-i ri, ebeku ke we no a hunzi isusu le udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

¹⁷ Kanj, nke amamihien ahun gha elu-igwee bia—nke ibuzo wu ni o nwonn'i kaka eje-ihien owule rin'a; udon k'o cho, a ra me iken-iken; o lee k'o ri ndi ozo; ebere le mkpuru ri mma jun ime e; a ra gbeye ni ihian; ihunna arj a. ¹⁸ Ndi-udon marin ke we don e gi udon a kun mkpuru, o mipuha ezi-omume.

Isi Nke Ẹnọ

Awule Owu Uwa

¹ Elebe ke ikpe rişonme ime igunrun unu gha a bia? Elebe ke ogun rişonme ime igunrun onu gha a bia? Ele ihien ndi ahun a gungbuni unu ri ime unu a lu agha? ² Unu cho ihien ni unu enwonhenni ihien unu cho, unu e gbume ochu. Ihien na unu enya, ni unu asani aka nwehen e unu e kpeme ikpe, luma ogun.

Unu enwon make ni unu ara ri. ³ Unu ri unu ara nwonhen—make ni ihien unu bu obi ari mma: unu ri a ri hun unu e gi me ihien a suo ni unu. ⁴ Ndi obi we rileni uzo ohu! Unu amarin ni iwu owu uwa o henrin enenren Osolobue? Ya wu, onye cho n'o wuru owu uwa o henrin enenren Osolobue. ⁵ Ra unu ri e ro ni Ekwokwo-nsọ enwon ihien o ri e ku ogen o gi si ni “Enya a fu Mmon hun Osolobue we che ime enyi ufu omeni enya enyi ri uzo-ebu?”

⁶ Kanj Osolobue e yecheni aka, e yecheni iken; ya hain Ehuhuo-nsọ gi si, “Osolobue a nokin onye-mpache uzo, kanj, o yeni onye e welua enwen e ali aka.” ⁷ Ya wu, bu ni nwan enwen unu che okpuru Osolobue. Che ni Ekwensu ogun, o k'a gbanj unu oso. ⁸ Nokunme ni Osolobue keni Osolobue nokunme unu. Kwopu ni aka unu, ndi njo! Chanchanpu ni obi unu, ndi obi-ebu! ⁹ Goo ni! Kwan ni! Enya-mirin ya gba unu! Emu unu ya henrin ekwan, unu a na ighoghọ unu to, sukuru!

¹⁰ Wenya ni enwen unu ali ebe Di-nwonni-enyi ri keni o bushi unu enu.

Ekutole Ni Ibe Unu

¹¹ Umune m, ekujakwole ni oku onye Itu-Kraisti ibe unu, make ni onye owule kua oku onye Itu-Kraisti ibe e mobu kin e ikpe ri e kutu Iwu Osolobue ye, e kin Iwu Osolobue ikpe. I gha e kin Iwu ikpe, y'elezi onye e donme Iwu—y'a wuruguo aka-ikpe! ¹² Onye ohu suo ri hun e ye Iwu, onye ohu hu wuzikwo Oka-ikpe; iya a sa aka a zuopuha, iya a sazikwo aka e tikpo. Onye k'i wu nwan i gi e kin onye Itu-Kraisti ibe i ikpe?

Kpachanpu Ni Enya Banyeni Inyan-isi

¹³ Lee ni enya, unu ndi hun a si, “Tanni mobu ekile, enyi k'e jen alini mobu ani-nei; enyi k'a no ahua ebegu—zun afia, kpa egbo”— ¹⁴ bu unu amarin ihien eki k'a mu! Ki wu ndun i? O nohu ke igirigi hun a puha, o nohu ekere, o fopu! ¹⁵ Ihien furu unu k'e ku wu, “Omeni uche Di-nwonni-enyi ro, enyi k'a ri ndun, me ihienni mobu ihien-nei.” ¹⁶ Kanj, hun nke unu e gi e ku erira, unu hu a pache, a nyan isi. Udi inyan-isi ile no enina wu njo.

¹⁷ Ya wu nwan ni onye owule marin ihien furu o k'e me bu o men'e, e meole njo.

Isi Nke Isen

Ndi-idafin, Kpachanfu Ni Enya!

¹ Unu ndi-idafin, gon ni ntin: kwanmakwo ni ekwan; e gokwo ni—make nsongbu hun lala ni ni onu!

² Aku-le-uba onu e wiwiguo! Ekika e ripuguo ekwa unu! ³ Goru unu le ola onu a gbaguo nchara! Ncharani we gba k'a shiagbu unu eri; o jenko d'e ripu unu ri unu ehue ke okon don e ri ihien. Unu a kpatoguo aku-le-uba ime uwanj rugu njendeme. ⁴ Gon ni ntin! Egho-orun ndi sun ni unu ofia, hun onu gi mmegbu ju ni onu akuko ugwo ri nwan a kwan! Ekwan ndi ghoni unu ihien-ugbo e ruguozu Nna nwon iken ile ntin! ⁵ Unu e biguo obibi ehue-ufu le iri-uba elu uwanj. Unu a

zunguo akp'obi unu tonj uhuohin ogbugbu. ⁶Unu a maguo ndi nwonleni ihien we me ikpe, gbu we—bu o nwonni ihien we ju unu!

Din Ndidi

⁷Umune m, e nwon ni nwan ndidi d'e ru ni Di-nwonni-enyi a bia. Lee ni ke onye-ugbo e che mkpuru ihien o kunye alj hun rikenme e mkpa, e din ndidi ni mirin ibuzo le mirin ikpazuun zueyeguu a ohunma-ohunma. ⁸Unu nwen k'e nwonzikwo ndidi erira, kwonkenme obi unu—makeni obibia Di-nwonni-enyi a riguo nsue.

⁹Umune m, edenwinwinkwoleni ni ibe onu, make Osolobue gha a ma onu ikpe—makeni Oka-ikpe e ruguo onumuzo, o d'a banhan! ¹⁰Umune m, leri ni agungun ndi-amuma hun gi efan Di-nwonni-enyi ku oku ogen mbu, keni unu gi e marin ke unu a don dingbu afunfun. ¹¹Ezie, enyi a ja ndi din ndidi mma. Unu a nughok Jobu don din ndidi; unu a hunghozij udi obi Di-nwonni-enyi nwe, ni Di-nwonni-enyi e meke onye-efoma le onye-ebere.

Ekunle Iyi

(Mat 5.33-37)

¹²Hun ka mkpa umune m, ekunle ni ihien owule, kaka! Ke elu-igwee ke enu-awa ke ihien ozo owule—ekunle ni hun owule. Kama, omeni eghete ro, si ni hu “eghete;” omeni mba ro, si ni hu “mba” amangbe ikpe-omuma a rini unu.

Ekpere

¹³O nwe onye nwe nsongbu ime unu? Ya me ekpere. O nwegho onye ri a ghoghoni? Ya bu ebu ija-mma. ¹⁴O nwe onye emu ri a ku ime unu? Ya kpo ndi-isi uka ni we men'le ekpere, gi efan Di-nwonni-enyi hu uden kpu e. ¹⁵Ekpere we gi okukwe me k'a zuo onye emu hu, Di-nwonni-enyi e weli e; omeni onye hu me njo, o gbaghari a ya.

¹⁶A gwa ni nwan ibe onu njo onu me, e meni ni ibe unu ekpere—keni unu hun uzo dinhin. Ekpere onye ri e bi ke Chuku cho gi akpakali obi e me nwon iken, o runkenme orun.

¹⁷Elaija wu ihian hun no ke enyi. Kani, osuon'a n'og wu ihian, ogen o gi mekenme ekpere amangbe mirin gha e zue—mirin ezueni orogbo ahua eto le ifon isin, alj ahunni mirin! ¹⁸O no mezi ekpere, elu-igwere no ye mirin, alj no ni mkpuru a.

¹⁹Umune m, omeni o nwon onye owule ime unu gha ime ezioku kpahu, ni onye ozo e wekinhen e azuun; ²⁰hun wekinhen e azuun ya marin ni onye hu wekinhen onye-njo ri e huni azuun k'a zuopuha umen-dun onye njo hu eka onwun, kpume njo bu oda.

Ehuhuo-Ozi Ibuzo **Pita** **De** **Pita, Nke Ibuzo**

¹ Mmē wu Pita hun wu onye-ozī pu-ichen Jesu Kristi de ehuhuo-ozini jenni ndi nke Osolobue rileni ulo, hun risonme ali ichen-ichen ri Azuun Pontusu le Galeshia le Kapadosia le Eshia le Bitinia—² ndi Chuku Nedi hoto hun Mmonso don nso—keni we hun uzọ humeni Jizosi Kraisti isi, leni we wuru ndi we feku edeke e—a ri we ochan. Efoma le udon ya ri ni onu mmagi-mmagi.

Olile-nya Hu Ri Ndun

³ Ojja-mma ya ri ni Osolobue, hun wu Chuku le Nedi Onye-nwonna-nyeni wu Jizos' Kraisti! O gigu oken omiken e mudonzi nyeni, mu nyeni ye ime olile-nya ohun ri ndun. O me ihienni ebe o no gha onwun weni Jizosi. ⁴ O meguo nyeni wuru nwan ndi k'e nwehen ihien ndi hun o donmetoni nyeni, ihien ndi hun ghaleni e rehi mobu a ruhū mobu a fafu. O buguo ihien ndini toni unu ime elu-igwee. ⁵ O gi nwan iken o gi wuru Osolobue e chemu unu, ghahani okukwe onu, keni nzuofuha hu o kwademegu, hun lalani ogugu-ogen, hun uzọ ru onu eka.

Osolobue Gi Afunfun E Lele Okukwe

⁶ Ihienni Osolobue me ri nwan e me unu a ghoghō—osun'a ni we ri nwan e gi afunfun ri ichen-ichen e lele unu ekerē ogen, ⁷ igi ghosi ni okukwe unu wu nke ezigbo e. Eri ra ke we e gi okun e lele goru makeni o ri mkpa—goru hun e wiwini! Bu okukwe unu ka goru mkpa a ri, ka a ohunma-ohunma! Ya wu, o rika mkpa ni we lele okukwe unu, keni ogen Jizosi k'e gi bia, a ja we unu mma, yezikwo unu ogho le mgbaye; ⁸ Jizosi hun ihien e ri a suo unu—osun'a ni unu e ke leghatu e; unu kwerin'e—o sun'a ni unu ari nwan e legha a kikenni. Ohun e me unu a ghoghō oda-oda—oken ighoghō onu ghaleni a saeka a kowa! ⁹ Unu a ghoghō enina makeni unu hu e nwonhen erere ri okukwe unu—ya wu, we hu a zuofuha umē-ndun unu.

¹⁰ Nke nzuofuhani, ndi-amuma hun Osolobue gi ku oku efoma hun jenko d'e ru onu eka te chokenme ali a, donrin enya leban a enya ebe we n'a cho ni we ghoha a. ¹¹ We hu a ju enwen we ihien Mmon Kraisti ri ime we ri e ku oku e ogen o gi gwato we afunfun Kraisti k'a ta le ogho k'e son n'e—a ju enwen we onye o ri e ku le ogen o gi jenko d'e gi me. ¹² Osolobue no ghosi we ni ele ifiri we le enwen we ke we gi e ku ihien ndi ahun we ku, kani, ifiri unu. Unu a nuguo nwan ihien ndi hu. Onu ndi ahun weheni unu ozioma ke unu gha nu we. Iken Mmon-nso ahun Osolobue gha enu-igwee zihē ke we gi zi unu ya wu ozioma. Ndi mmon-ozī nke a chokade ni we leghade ihien ndini!

We Kpo Unu D'e Bi Obibi Ri Nso

¹³ Ya wu, konrin ni nwan onun ime obi unu, e donrin enya e bi; buchanrin ni olile-nya unu che ngozi hu Jesu jenko d'e gi efoma a weheni unu—ogen o k'e gi bia. ¹⁴ Leke ezigbo umu hun e hume isi, emezile ni ihien ndi hu te ri a gun unu ogen unu keleni marin Jizosi. ¹⁵ Kama, obibi unu ya richanrin nso uzọ ile noke ke Osolobue hun kpo unu don ri nso. ¹⁶ Makeni Ekukwo-nso si, "Ri ni nso, makeni mmē nwen ri nso."

¹⁷Ebe o me ni Osolobue hun ghaleni egbeyeni onye owule ke unu a kpo Nedi unu—Osolobue hun e gi ihien onye-onye me e kin e ikpe—gikwo ni nwan egun e bichanrin ogenni hodunji unu k'e bi elu-uwani unu wu itumunye.

Ké Wé Dọn Gbapuha Enyi

¹⁸Unu a maringwo ke Chuku don gbapuha unu ime obibi-eti hu unu gha eka ndi muni unu nwehen; ni ele ihien e wiwini rike egbo ona (siva) mbo goru—ke we gi gbari unu, ¹⁹kani, edeke hun rikem me mkpa—edeke Kraisti, hun ri ke nwa-ebulu ehu a zu oke nwonleni orusi. ²⁰Osolobue a hotogwo a ni Osolobue d'e ke uwa, o ru ogen ikpazuunni, o no nwan wepuha a ifonrin-ifon make orinimma unu.

²¹Unu a ghagwo nwan eka Kraisti bia d'e gi Osolobue don enya, Osolobue hun gha onwun weli Kraisti, ye Kraisti' ogho. Ya wu ni Osolobue ke unu kwerini; Osolobue ke unu ri e lee enya.

Onye Wé Gbafuha Nke-esi E Nwé Ezigbo Ihien-osuswo

²²Hunni unu chanchanguu nwan umen-ndun onu ghahani igbaye ezioku Osolobue, ihien onu ile kwerini k'a sa nwan eka a sọtari ibe onu. Ya wu, gi ni nwan akpakali-obi unu e nwe ihien-osuswo ibe unu. ²³Unu a wurugwo ndi we mudonzi. Ele mkpuru we gha a mu ihian hun a nwunni ke Osolobue gha mundonzi unu, kama, mkpuru ghaleni a nwun ke we gha mu unu. Mkpuru ahun wu oku Osolobue—oku ri ndun, hun a to jennin ejen. ²⁴Makeni, Ehuhuo-nsọ si,

“Ihian ile nohu ke efifia;
ogho ile ihian nwon nohu ke obobo efifia.
Efifia shinwun, obobo a danpu!

²⁵Kani, oku Onye-nwonni-enyi

jenko d'e turu jennin ejen!”

Oku hu wu ozoma hu we zi unu.

Isi Nke Ebuo

Omuma Hu Ri Ndun Le Ebon Hu Ri Nso

¹Ya wu, wepu ni nwan udi eje-ihien ile ihian gi e son ibe e, ero ile, ihunnai, iwe-enya le nkuto ile. ²Rike umu we mu nke ohun, a ni ni ekpiri mirin-eran ime-mmom hun ri ochan a do unu—keni unu hun uzo a ra a, e gi e e sue ime nzuopuha unu, d'e ru isi e. ³O me nwan ni ezioku ro ni unu a danmingwo efoma Di-nwonni-enyi, hun a ni Di-nwonni-enyi ri mma.

⁴Unu a biagwo nwan d'e kunrun e: omuma hun ri ndun—hun ihian ju; kani omuma we hori ahori, ri oken mkpa, k'o wu enya Osolobue. ⁵Ime e, onye-onye ime unu wuzikwo omuma ri ndun. Noke omuma ndi ri ndun, o hu e gi unu a tun ulo ime-mmom, keni unu hun uzo wuru ndi nchu-ejan ri nso, hun gha eka Jizosi Kraisti a chu ejan ime-mmom hun Osolobue a nabanhan. ⁶Makeni, Ehuhuo-nsọ e kuguu a, si,

“Lee n'e, m ri e buto omuma ime obodo Zayonu,
omuma gin'e;

omuma m hori ahori, rikem me mkpa.

Ifenren emeko onye hun kwerini n'e.”

⁷Ya wu, omuma hu ri unu mkpa oda-oda—unu ndi kwerini; kani nke ndi hun kwerileni—

“Omuma ndi ri a tun uno jutọ,
a wuruole hun gi ulo!”

8 *Q wuruqozị*

“Omuma w’a kpoqburu;
nkume a han we a dan.”

Makeni agbayeni we oku hu, ya hain we gi kpoqburu—ke we don deto ni we ya.

⁹ Kani, unu nwen wu agbo Chuku hori ahori; ndi nchu-ejan Eze; ebon ri nsq; ndi nke Osolobue—keni onu hun uzọ e me onye owule a marin oken orun ri ichen-ichen Osolobue runsomme, Osolobue hun kpopuha onu ime ishi bu unu che ime ukpe e rigbu enwen e mma. ¹⁰ Ogen mbu, unu “ele ndi nke Osolobue”, kani, unu a wuruole nwan ndi nke e; mbu, “omiken e eruni unu aka”, kani omiken e e ruguo nwan unu aka.

Enyi Wu Igbon Osolobue

¹¹ Ndi ri m obi, m ri a riq unu noke ndi obia le ndi rileni ani we, gbalala ni ni egun ndi hun a gunsomme ihian hun a luson ume-ndun unu agha. ¹² E bi ni obibi kuru-oto ime igunrun ndi ali ndi ozo ri ichen-ichen kwerileni; keni, osuon'a ni we e kuja oku unu noke si unu e me eje-ihien, we k'a gha a hun obibi-oma unu—e gi w'e ye Osolobue ogho ogen o k'e gi bia.

A Gbaye Ni Ndi Ri A Kini

¹³ Gi ni ifiri Di-nwonn-enyi e hume ni ndi ile ri a kini isi—ke eze, hun wu onye-isi ndi okiki, ¹⁴ ke ndi Govano ri Azuun ichen-ichen a ki—noke ndi eze zi d'e ye ndi e me eje-ihien afunfun, a ja ndi me ihien ri mma mma. ¹⁵ Makeni uche Osolobue wu ni unu gi ime ihien furuni kpuin ndi-nzuzu ri e ku ihien we marinleni onu; ¹⁶ e me n'e ke ndi wulen igbon makeni unu e nwenringuo enwen unu; ka egikwole ni inwonnin-enwen unu kpu enya, e me eje-ihien, ka bi ni ke ndi wu igbon okpuru Osolobue. ¹⁷ A gbaye ni ihian ile; e nwe ni ihien-osusuo ndi Itu-Kraist' ibe unu; a tu ni egun Osolobue; a gbaye ni eze.

E Leri Ni Afunfun Kraisti Ta

¹⁸ **Ndi wu idibo mobu igbon**, e weluacharin ni enwen unu ali ebe ndi unu ri okpuru we ri, a gbaye we uzọ ile—ele ndi-efoma le ndi aka-alulua suo, kani ke ndi aka-iken. ¹⁹ Makeni, ihien w'e gi ja i mma ro omeni y'e meni eje-ihien, e ye we i afunfun furuleni ni we ye i bu y'e gi ifiri Osolobue dingbu ufu a. ²⁰ Ki wu erere i n'i dingbu ili we gbu i, omeni eje-ihien i me ke we gi gbu i ya wu ili? Kani, omeni y'a ta afunfun makeni i me ihien ri mma, bu y'e digbu e, Osolobue k'e gi ifiri e gozi i. ²¹ Ya ke we kponi unu; makeni Kraisti tazikwo ni onu afunfun, lato ni onu ihien unu e leri, keni onu hun uzọ e son nzom'uku a.

²² O metuni njo;

oku-ndufie aghatun'e onu puha.

²³ Ogen we gi kpari e,
o kparigwarini we;

ogen o gi ta afunfun,
o nyanni isi n'o k'e me ihien owule.

Kama,

o no we enwen e
kwani Osolobue,
onye hun a han ezigo enen.

²⁴ Kraisti le enwen e gi ehụ a buru njo enyi, bu e shi elu obe osisi ahun, keni enyi gi ehụ a nwunnahin njo, gi ndun enyi mememe ihien Osolobue cho. Ehụ we rusomme e ke enyi gi nwe nzuori. ²⁵ Unu te ri a kpahu ke atunrun, kani onu e kinhenguo nwan, buru onye hun e du ume-ndun unu rike anu, e chem e e.

Isi Nke Eto

Di Le Nwunye

¹ **Nwunye**, mezikwo erira. E humeni di i isi, keni, osuon'a ni o nwegho ndi di kwerilenu oku Osolobue, e gi we omume nwunye we dobanhan we ime Osolobue—bu o nwonni oku we gwa we; ² makeni di i k'a ri a hun ke i don ri e bi ohunma, e gi egun Osolobue e bi.

³ Anile ni mma unu wuru nke ehụ—mma icho ntutu mma le iyi goru le iyi ekwa ma mma. ⁴ Ka ni ni mma unu wuru hun ri ime obi, mma ahun ghaleni a fapu—mma ime—juu le agungun omehen—hun rikem mka enya Osolobue. ⁵ Enina ke ikpoho ri nso hun gi Osolobue e don enya don cho enwen we mma mbu—mbu ghahani ihume ni ndi di we isi. ⁶ Erira ke Sara don gbaye Ebrahim, a kpo a “nna-m.” Unu wu unu a ikpoho o mekwu ni unu e mesonme ihien ri mma, ni unu anini egun ihien k'e meni unu kusu unu.

⁷ **Ndi di**, erira k'o rizikwo ebe onu ri. Di, gi uche e son nwunye i—nyanhan ni okpoho ka alula a ri; e ye e ogho makeni o nwezikwo ndun ohun hun Osolobue e ye ofe ke yu nwen don nwe. E me ni enina make odakin owule gha a ri ekpere unu.

Ita Afunfun Makeni I Me Ihien Ri Mma

⁸ Nke ikpazuun, **unu ile**, a wu ni ohu ime mmom; onodi ibe onu ya e metu unu; a ni ni ihien ibe unu a suo unu rike umune; e nwe ni obi alula; e wenua ni enwen unu ali ime obi unu. ⁹ Emegwarikwole ni ihian eje-ihien mobu kpogwari we iyi. Hun nke unu e gi megwari we, gi ni ngozi ku we ugwo, makeni ngozi ke Osolobue kpom onu, iya k'o cho eka unu. ¹⁰ Makeni Ehuhuo—nsi si,

“Onye cho ndun,
onye cho ni elu e ri mma,
ya wefu eje-ihien ire e;
ya wepuzikwo oku-ndufie ugb'onu a.

¹¹ Ya gbakito eje-ihien azuun—
mesonme ihien ri mma;
ya choma udon,
chusonme e.

¹² Makeni,
enya ri mma ke Di-nwonni-enyi e lee
ndi e me ihien o cho,
ntin a rizikwo ekpere we.
Kani,
eje-enya k'o lee
ndi e me eje-ihien.”

¹³ Onye k'a sa nwan eka me unu ihien owule omeni unu wu ndi e me ihien ri mma? ¹⁴ Kani, osuon'a ni unu ta afunfun makeni unu me ihien Osolobue cho, ya wu ni ndi Osolobue gozi ke unu wu. Atule ni nwan egun we; emehunmele ni. ¹⁵ Ka yechanrin ni Kraisti onodi run'e ime obi unu noke Di-nweni-unu, unu a kwademe ogen ile ni onu a kowan onye owule k'a ju unu ihien hain unu gi nwon olile-enya unu nwe. ¹⁶ Ka e gi ni nwayo le mgbaye e me e. E donme ni obi unu ochan, keni ifenren me ndi hun e kuto omume oma unu ri e me ime Kraisti.

¹⁷ Makeni o ka mma ni ihian gi ifiri ihien ri mma o me ta afunfun, omeni uche Osolobue ro, kari ni ihian gi ifiri eje-ihien o me ta afunfun. ¹⁸ Makeni, Kraisti gi ifiri njo tazikwo afunfun, nwun; mgbe ohu k'o nwun, o nwunkozi, Onye ri ochan hun nwunni ndi njo onwun—keni o hun uzọ wehe enyi ile ebe

Osolobue ri. We gbu e, o nwunhụn ke ihian don a nwun, kanị Chuku no me e ri ndun ime-mmọn. ¹⁹ Ogen o gi ri ime-mmọn, o no jen d'e zi ndi-mmọn ri ime ngan ozi oma— ²⁰ ndi hun gileni oku-Chuku we gwa we don ogen mbu, ogen mbu ahun Osolobue gi ri e din ndidi e che; ogen hu Nua gi ri a tun ugbo-mirin hu. Ndi we gi ya wu ugbo-mirin zuopuha ebuni oda, ya wu, we ri madu esato suo; mirin ahun ke we ghaha zuopuha we. ²¹ We gi onwan gwato enyi ke mirin-Chuku hun we gha nwan a zuopuha unu kiken ni no. Ele ni w'e gi mirin-Chuku a wupu yinyin ri ihian ehụ, kama, ihian gi e a ghosi Osolobue ni o gi obi e ile bja d'e kunrun e. O zuopuha unu make ni Jesu gha onwun lihi. ²² Jesu Kristi a lashiguo nwan elu-igwee; o nodi nwan eka-nni Osolobue; ndi mmọn-ozii ile le okiki ile le iken ile ri nwan okpuru e.

Isi Nke Eto

Obibi Ndi We Gbehutoquu

¹ Ebe o me ni Jizosi narin afunfun nọke ihian, gun ni nwan agungun ohu hu o gun, unu e konrin ime obi onu. Make ni, onye gi ifiri Kraisti kpachanpu enya narin afunfun ime ndunni a juguo njo— ² a ra bizi n'o me ihien ndi hun a gun ihian, kama, o bi ndun a hoduni enu-ua ke Chuku don cho.

³ Ogen unu tuhu ogen mbu ebe unu ri e mesonme ihien ndi hun a suo ndi ghaleni e fe Chuku usuo e higuo. Rike we, unu te ri e bi obibi ifenren ogen hu, eje-ihien a gunsomme unu; unu a ra manya a tu, e me eje-mmemme, e jen ogbo manya, onu a ru mmọn onu a marinzi hun unu ruako.

⁴ O tuka we nwan enya ni unu arizi e son we e bi obibi ahun na iwi—we hu e gi e e kuja oku unu. ⁵ Kanị we jenkọ d'e ye Osolobue mgbako—Osolobue hun ri nwan e che ni ogen ru n'o kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe.

⁶ Onwan haịn we gi zizikwo ke ndi nwunni ozioma, keni we hun uzọ ri ndun ime-mmọn rike Osolobue, osuon'a ni a naringuo we ikpe-omuma, nwun ke ihian.

Ke We Don A Run Orun Osolobue

⁷ Ihien ile e d'e ru njendeme; e kwondon ni nwan enwen unu, a wu ndi ghaleni e gi okukwe we e gu egu. E me n'e make odakin gha a ri ekpere unu. ⁸ Hun kachanrin mkpa, e nwe ni ihien-osusuo ndi Itu-Kraist' ibe unu ogen ile, make ni ihien-osusuo e kpume njo bu oda. ⁹ E gichanrin ni obi unu a nabanhan ibe unu iwe unu—e denwinwinle ni. ¹⁰ Rike ezigbo ndi-nlepu enya, hun Osolobue meni efoma yesonme oyiye ichen-ichen, onye-onye ime unu ya gi oyiye o nwehen eka Osolobue e yeni ibe e eka. ¹¹ Onye owule hun e kuni, ya ku ihien Osolobue ku—rike onye Osolobue gi e ku; onye owule hun a run orun owule ya gi iken Osolobue ye e run a, keni ogbo hun uzọ a bja ni Osolobue ime ihien ile ghahani Jesu Kristi. Ogbo le iken ile wu nke e jennin ejen. Isee.

Ita-afunfun Nọke Onye Nke Kraisti

¹² Ndi ri m obi, anikwole ni oken afunfunni unu ri a ta, hun we gi ri e lele unu, tu unu enya nọke si ahunlele ro. ¹³ Ka ghoghoma ni, make ni unu ri e son Kraist' a ta afunfun a—keni unu hun uzọ nwe ighogho, e yi oro-ighogho ogen ogbo a k'e gi puhachanrin ifon.

¹⁴ Omeni we gi ifiri Jesu Kristi kpari unu, onu a wuruole ndi Osolobue gozi, make ni ohun ghosi ni Mmọn ahun nwe ogbo hun wu Mmọn Osolobue nokwasị onu. ¹⁵ Ka emekwole ni ndi ri a ta afunfun make eje-ihien we me—make igbuochu mobu izu-ohin mobu make ni ihian wu eje-ihian le n'o me eje-ihien we gi a cho ihian mobu ni ihian a chosomme oku.

¹⁶ Kani, omeni y'a ta afunfun makeni i wu onye Itu-Kraisti, ewerile e ihien-ifenren, ka ja Osolobue mma n'i ri a za efan hu, n'i ri a za "Onye nke Kraisti."

¹⁷ Makeni, ogen e ruole hun okinkin-ikpe e gi bidon —bu o k'a gha ime ulo Osolobue bidon. O me nwan ni okinkin-ikpe k'a gha eka enyi ndi nke Osolobue bidon, kini ri e che ndi nupu ni ozioma Osolobue isi? ¹⁸ Ozoz, "Omeni nzuopuha fu ndi ezi-omume orun nani k'o k'a ri ni ndi-njo

le ndi ghaleni e fe Osolobue?!"

¹⁹ Ya wu, ndi hun ri a ta afunfun —udi afunfun hun wu uche Osolobue— we we nwan enwen we che eka Onye-okike hu hun furu w'e gi don enya; we mesonme mma.

Isi Nke Isen

Ndi-isi Uka Le Ndi We Keye We Lefu Enya

¹ M ri nwan a rjo ndi-isi ri ime unu—**m ri a rjo unu** noke onye-isi ibe unu le onye gi enya a hun afunfun Kraisti ta le onye ri ndi k'e nwehen ogbo ahun lalani: dodo ni, ² e lepu ni atunrun Osolobue hun we buche unu eka enya; e du ni we. Arunle ni noke si we wa a ye onu olu, ka shiapu ni efo run a—noke ke Osolobue don cho; egile ni ekpiri ihien unu k'e nwehen me e, ka me n'e makeni irun ni Osolobue orun ri a du onu. ³ Emele ni ndi we keye unu lepu enya noke si unu nwe we; kama, a wuru ni ni we ihien-neri, ⁴ keni, ogen Onye-isi ndi-ndu atunrun e gi bia, unu e nwehen okpu-eze ogbo ahun ghaleni a fapu hun o k'e gi tu unu ugon.

⁵ Erirazikwo, unu ndi ri ibe ali, ndi hoduni, e humeni ni ndi-isi isi.

Unu ile, e welua ni enwen unu ali ebe unu le ibe unu ri e me ihien. Makeni, Ehuhuo-nsọ si,

"Osolobue a nokin onye-mpache uzọ,

kani,

o me ni onye e welua enwen e ani efoma,
e yen'e eka."

⁶ Ya wu, wenua ni nwan enwen unu ali che okpuru Osolobue hun nwe iken hi-ogbe—keni ogen ru, o bushi unu elu— ⁷ unu e bu mkpa ile unu nwe kwasii a, makeni orinimma unu ri a obi.

⁸ E donrin ni enya; e che ni nche—makeni enenren onu wu Ekwensu ri aghahunme noke eworo ri e deni, a cho onye o k'a nwun ri. ⁹ Chekenme n'e nwan ogun! E turukenme ni ime okukwe onu—ebe o me ni unu a maringho ni ndi Itu-Kraisti ibe unu ile ri uwa ri a tazi udi afunfun ohu hu. ¹⁰ Kani, unu tagu afunfun ekere ogen, Osolobue hun e mehanrin efoma ile, hun kpọ unu d'e du e nwonrin ogbo-itēbite ahun ri ime Jizos' Kraisti, k'e donzichanrin ni unu ihien, me unu turu, me unu ze, me unu nodichanrin ohunma, obi e ruchanrin unu ali.

¹¹ Iken ile wu nke e jenrin ejen! Isee.

Ekele Ikpazun

¹² Sivanosi*, ya yeni m eka de ehuhuo-ozini me ekere; nwenen enyi m weri n'o furu onye we gi e don enya k'o wu. M de e keni m gi e gba unu ume, gizi e ku ni onwan wu ezigbo efoma ahun Osolobue me ni ihian; turukenme ni ime e.

¹³ Uka ahun ri Babilonu, hun we hori ke we don hori unu, e zigbo ekele unu. Nwa m wu Maki e keleghozikwo onu. ¹⁴ Dide ni ibe onu odide ihien-osusuo.

Udon ya ri ni unu ile hun ri ime Jizos' Kraisti.

* **Isi Nke Isen:12** Iya wu Sajlasi.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Pita De Pita, Nke Ebuo

¹ Mmē wu Simionu hun w'a kpọ Pita de ehuhuo-ozini. M wu igbon Jizos' Kraisti; m wuzikwo onye-ozii e pu-ichen. M ri e dejenni ndi Osolobue ye okukwe ohu hu rikememe mkpa hun enyi le enwen enyi nwon—okukwe hun we nwonhen makeni Jesu Kristi wu Osolobue enyi le Onye-nzuofuha enyi ri ochan. ² Efoma le udon ya rinj onu mmagi-mmagi—ebe unu n'a marin Jizos' Kraisti wu Onye-nweni-enyi le Osolobue enyi amarinwaye.

Ghosi Ni Ni Osolobue Kpo Unu

³ O giguon iken o gi wuru Chuku ye enyi ihien ile ri enyi mkpa hun enyi e gi bi elu le hun enyi e gi fe Osolobue; omarin enyi marin ya wu Jesu, onye hun kpọ enyi d'e son e nwe ogho a, son e ri ochan hu o ri, ke enyi gha nwehen ihien ndini; enyi gha a marinwaye e, enyi hu e nweyaye ihien ndini o ye enyi. ⁴ Ogho a ahun le ochan ahun o ri k'o gi nwan kwesonme enyi oken nkwa ndi hun o kwesonme enyi, nkwa ihien w'a cho acho ri ichen-ichen hun o cho ni enyi nwerin. O me e keni onu gi ihien ndi hu o kwe nkwa a bia d'a ri ke Osolobue, e bi ke iya, ebe unu no wanahinguu uru ri ime uwa le ihien ojila-enya hun e buhen'e.

⁵ Ufiri onwan, lilima ni nwan uzọ ile ni unu we iri-mma cheni okukwe unu; unu e we imarin-ihien che ni iri-mma unu. ⁶ Wezi ni ikwondon-enwen-ihian che ni imarin-ihien. E nwe ni ezigbo-ndidi e che ni ikwondon-enwen-ihian; unu e we itu-egun Osolobue e cheni ezigbo-ndidi. ⁷ E gi ni obi-nwene e son ibe unu ndi kwerini—unu e we ohun che ni itu-egun Osolobue. E nwezi ni ihien-osusuo hun ghalen e tu e cheni obi-nwene.

⁸ Makeni, omeni unu nwe ihien ndini ile ime ndun unu, e nweyaye we, unu awuko ndi marin Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi bu w'a ra mi n'a mkpuru, w'a ra runpuha n'a ihien owule. ⁹ Kani, o me nke onye hun nwonleni ihien ndini, o rinj e leghakememe uzọ, enya-mpin k'o wu. O zoguon ni a chanchanpuguo w'a njo mbu.

¹⁰ Lilima ni nwan uzọ ile, umune m, ni unu ghosi ni Osolobue kpọ unu nke-esi le ni o hori unu nke-esi. Makeni, unu me e, o nwonni ogen unu e gi dan! ¹¹ Unu siko d'e gi e ru ogo ndi we k'a nabanhan ohunma-ohunma ime Ali-eze itebite Jesu Kristi—Di-nwonni-enyi le Onye-nzuofuha-enyi.

Pita We Gi Enya Hun Ogho Kraisti

¹² Ya wu, m cho nwan ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini ogen ile—osun'anj unu a maringwole we; osun'a ni unu e turuguo ohunma ime ezioku hu we weheni unu. ¹³ E rogho m'a n'o hugho mma ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini we, hunni m rikwo ndun ime ehuni. ¹⁴ Makeni, a maringwo m ni ogen m'e gi nwunhun, gbupu ehuni, a riguo nsue, rike ke Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi don ghosi m. ¹⁵ Eghese, m k'a nwankememe uzọ ile gi hun a ni onu k'a sa eka a nyanhan ihien ndini we, m ghaguu ehuni pu—m nwunhuguu.

¹⁶ Makeni ele akiko ndi ma ko akiko memē ke enyi sonko ogen enyi gi gwa onu oku iken le obibia Nna enyi wu Jizos' Kraisti. Mba; enyi gi enya enyi hun ogho a. ¹⁷ Chuku-Nedi ye Jizos' ogho le ikpen ogen hu o gi gha elu-igwee gi olu e ku oku. Olu ahun le Ogho ahun Kachanrinni wi bia ebe Jizos' ri. Olu ahun

sị, “Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a sọka m!” ¹⁸ Enyi le enwen enyi gi ntin enyi nu ke oluni gha elu-igwee bia ogen ahun enyi le iya gi ri elu ugu-nsọ hu.

¹⁹ Enyi gi e nwan marin ni ihien ndi-amuma ku ime Ehuhuo-nsọ wu ezioku furu w'e gi don enya. Ya wu, o ka unu mma ni unu gi we e don—nọke ukpe-eka ri e nwun ime ishi—gi we don d'e ru mgbe eki e gi fon, hun ukpe Onye ahun wu Kokise-utuntun e gi time ime obi unu.

Ké Ihien Rị Imé Ekukwo-nsọ Dón Bía.

²⁰ Ka ghoha ni onwan rike ihien ibuzo: ni, o nwonna ihien owule we ku mobu de ime Ehuhuo-nsọ hun we gi uche ihian ku mobu hun we gi uche ihian a kowa; ²¹ makeni, o nwonna ihien owule ri ime Ehuhuo-nsọ hun gha uche ihian puha. Kama, Mmon-nsọ 'ya nu ndi hun kuni, we no ku ihien gha ebe Osolobue ri bia.

Isi Nke Ebuo

Ndi-amuma-ntu Le Ndi nkuzi-ntu

¹ Kanj ndi-amuma-ntu puhazikwo ime ndi Izrel' ogen mbu hu. Eri ra ke ndi nkuzi-ntu k'a donzi ri ime unu. We k'e gi nzuzue webanhansonme nkuzi-ntu hun e buhe ntikpo, judé Di-nwonna-we, hun nonni we—onwan ke we k'e gi buhekenrin ni enwen we ntikpo.

W'e Dufie Ihian, A Tunarın Ihian Ihien E

² Kanj, ndi bu oda k'e son we bime eje-obibi ifenren ahun we ri e bi. Ihian siko d'e gi ifiri we kutọ Uzo-ezioku. ³ Enya-uku we k'e me we e gi onu-oma e dufie unu, a tunarin onu ihien onu. Ikpe-omuma le afunfun we buto ni we ede hu a—o nodituni mmaka; ntikpo Osolobue jenkọ d'e tikpo we a ranhintuni uran!

Osolobue A Marınguo Ye Onye-onye Ihien We Cho

⁴ Ebe o me ni Osolobue ahaturu ndi mmon-ozı hu ogen ahun we gi me njo, kama, o tu we ye ime okun-mmön, kenmesonme we, busonme we che ime olu risonme ime ishi kachanrinni d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe—kini k'o k'e me ndi nkuzi-ntu ndini?

⁵ O me nwan ni Osolobue ahaturikwoni uwa mbu ye, ogen hu o gi zihę oken mirin d'e tikpo uwa ndi-njo hu; omeni o zuopuhaghö Nua, hun e zisonme we ozi keni we me ihien Chuku cho, ya le madu esa ndi ozo—k'o k'e me ndini we?

⁶ Omeni o magho ani Sodomu le ali Gomora ikpe, gi okun dunfu we, we no henrin ntun—nke wu ni arizi we, o no gi we ghosi ihien jenkọ d'e me ndi k'e nupu isi okpuru oku Osolobue—k'o k'e me ndi nkuzi-ntuni?

⁷ Di-nwonna-enyi zuopuha onye ri-ochan wu Lotu, hun ize eje-obibi we le obibi ifenren we ri e bi e ze oda-oda. ⁸ (Ezioku-ezioku, ogen ahun ile Lotu gi bi ali we, o hu a fugbu onye ezi-omumeni, obi e hu ri ochan hu a gbawa—makeni o hu e gi enya a hun eje-ihien ile we ri e me uhuohin-uhuohin, e gi ntin a nu a.)

⁹ Ya wu ni Di-nwonna-enyi marin k'o don a gbapuha ndi hun e fen'e ime onwunwan, marizikwo k'o don e bu ndi-njo e che ime afunfun d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe, ¹⁰ tumadu ndi hun e me ihien uru a gunni we le ndi e ledan okiki.

W'e Ledan Okiki, E Kutọ Ihien We Ghotaleni

Obi ndi nkuzi-ntu ndini e zeke, ihien owule obi we ye we ke w'e me; egun ikpari ndi nwon ogho ara tu we. ¹¹ Kanj, osun'a ni ndi mmon-ozı ka e ze, ka iken e nwe, w'a ra kpari ndi nwon ogho, w'a ra kutọ we ihun Di-nwonna-enyi. ¹² Kanj, ndini no ke anu-ofia nwonleni uche, anumanu hun ghaleni e leban ihien enya—hun we mhu ni we nwunrun gbu. W'e kutọ ihien we ghotaleni. We k'a la ntikpo ke anu-ofia don a la ntikpo— ¹³ eje-ihien e kunrun we make eje-ihien ndi we ri e me!

Ihiẹn Hụn A Gụn Ehu Wẹ Kẹ W'e Me

O sọọ wẹ ni wẹ e me ihiẹn-ifeñrẹn ebe eki ri enu. Unyin lẹ ntupọ kẹ wẹ wu ime igunrun unu. Iya kẹ wẹ wu makeni w'a nozide ebe wẹ n'e sọn unu e ri Oriri Ihiẹn-osusọ unu e me ihiẹn-ifeñrẹn lẹ ihiẹn-ndufie ndi ahun asuoni wẹ, e mepuha wẹ ifon. ¹⁴ Ughere jun wẹ ẹnya; efo ime-njo ara jun wẹ. W'e gi ero a dori ndi zeleni. E gigoọ wẹ ẹnya-uku zun obi wẹ. Ndi wẹ bu onu kẹ wẹ wu!

A Kpahuguo Wẹ

¹⁵ A laguo wẹ ezigbo Uzo hu zinrinni to, ghasonme uzo Balam' nwa Beo, hun eje-erere a sọo, a du—¹⁶ kanj Osolobue no jugbo a make njọ a: ebe jaki ghaleni e ku oku no gi olu ihian ku oku, hun wẹ gi jugbo era ahun ri a pu onye-amuma hu.

¹⁷ Ndi nkuzi-ntu ndini wu isi-mirin tahini; igirigi ufere buko; uwe kẹ wẹ donme ni ishi hun kachanri.

Oku-onu Wẹ Asuoka Kanj A Riziole Wẹ Egbun

¹⁸ I nu oku-onu wẹ, y'e gbu ni wẹ osekpui! Kanj oku wẹ enwen ani. W'e gi ihiẹn a na ẹnya a dori ndi ghahu ime ndi-mmefie gbafuha. ¹⁹ W'e kwesonme wẹ nkwa ni wẹ k'e weri enwen wẹ, kanj, uwe lẹ enwen wẹ wusonme igbon ihiẹn runi. Makeni, ihiẹn ri a ki ihian kẹ onye hu wu igbon e.

²⁰ Makeni, omeni wẹ wanahingui ihiẹn ndi e meru ihian hun ri ime uwa ghahani imarin Jesu Kristi hun wu Di-nweni-enyi lẹ Onye-nzuopuha enyi, anizi wẹ ihiẹn ndi hu nwundon wẹ, kari wẹ ẹka, onodi ikpazuun ndi no erira a kaguo njo kari nke ibuzo. ²¹ Makeni, o te ka wẹ mma ni amaritudeni wẹ Uzo hu ri ochan kari ni a maringui w'a, a gbakito wẹ oku lẹ iwu hu ri nso wẹ weye wẹ ẹka azuun. ²² Ilu hu wu ezioku e meguo nwan ebe wẹ ri, "Nkite e kin azuun buru egbo a." Ozoz, "Wẹ chanchanhu ezin n'o shi ime ikpotọ d'e gu."

Isi Nke Eto

Nkwa Obibia Di-nwonnienyi

¹ Ndi ri m obi, onwan me ekukwo-ozu nke ebuo m deheni unu. Ime wẹ ebuo, m ri a nwan ni m kpotien iroro zu oke ime unu ghahani inyanhan ni onu ihiẹn.

² M ri a si unu nyanhankwo oku hu ndi-amuma nso Osolobue ku ogen mbu lẹ iwu Onye-nzuopuha enyi ye ghahani ndi-ozu pu-ichen o ziheni unu.

Eleni Di-nwonnienyi Ri E Bi Mbie

³ Nke ibuzo, ghota ni onwan: ni ndi-emu k'a puha ogen ikpazuun, a mu emu, e bi k'o sọo wẹ. ⁴ Wẹ k'a si, "Elebe kẹ nkwa nwen o kwe n'o lala alala ri? O biaguo nwan? Ndi nedi enyi wẹ a ranhinguo uran (onwun) kete-ele-mgbe; ihiẹn ile nohu kẹ wẹ ri kete wẹ e kele uwa!"

⁵ A kpachanpuguo wẹ ẹnya zo ni oku-onu Osolobue k'o gi kẹ enu-igwee hu ri mbu-mbu; ni oku-onu k'o gizi gha mirin memẹ akpakali, gha ime mirin wefuha; ⁶ o no gizi oku-onu a me mirin, oken-mirin, tikpo uwa mbu hu la iwi. ⁷ Kanj, nke elu-igwee lẹ uwa ri ogenni, Osolobue e gigoọ ya wu oku-onu a bu wẹ donme n'o k'a dun wẹ okun; o ri e che Uhuohin ahun o k'e kin ndi-njo ikpe, tikpo wẹ.

Di-nwonnienyi Ri Eche Ni Ihian Wanahin

⁸ Kanj, nke unu ndi ri m obi, azokwole ni ihiẹn ohuni: ni ebe Di-nwonnienyi ri, akp'ohin ohu noke ahua nnu-uku (ahua ogun-iri kwasị nnuai); ahua nnu-uku rizi kẹ akpu-uhuhin ohu. ⁹ Eleni Di-nwonnienyi ri e bie mbie imezu nkwa

a ke ndi hu don a gho ha ibie-mbie; mba, o gi ndidi e son unu. O chonj ni onye owule la iwi, kama, o cho ni onye owule roghari.

Uhuohin Di-nwonni-enyi Lala

¹⁰ Kani Uhuohin Di-nwonni-enyi jenko d'a bia idemizi leke ohin. Ogen hu, igwere siko d'e gi oken uzun fopu, okun a rinranpu ihien ile ri igwere; uwa le ihien ile ihian no ime e me e kpufu, puha ifon.

¹¹ Ebe o me ni we k'e tikpopu ihien ndini ile enina, elee udi ihian k'o furu ni unu wuru? O furu ni onu e bi obibi ri nso, e gi egun Osolobue e bi; ¹² e che Uhuohin Osolobue, e me e n'o bikenrin, Uhuohin hu o k'e gi mu okun ye elu-igwere, denpu a, gi erira rinranpu ihien ile rin'a.

¹³ Kani, noka ke Osolobue don kwe nkwa, enyi ri a tu enya enu-igwee ohun le uwa ohun—ebehu wuchanrin ebe obibi ihien ile ri-ochan.

¹⁴ Ndi ri m obi, ebe o me ni onu ri a tu enya ihien ndini, liliima ni nwan ni udon hun uzu a ri egbata onu le iya, amangbe unu gha e nwon ntupo mobu nkoriani ogen unu k'e gi puha ihun Osolobue. ¹⁵ Bun'e obi ni ndidi Di-nwonni-enyi ri e nwon wu oghere nzuopuha.

Enina ke ezi nwene enyi wu Polu donzi deni unu ghahani amamihien Osolobue ye e. ¹⁶ O kusunme oku ihieni ime ekukwo-ozu e ile. O nwongho ihien ndi a fu orun oghota ime ihien ndi o de, hun ndi marinleni enya we le ndi wuzoleni ohunma a fihuto—ke we e mezi ihien ndi ozu ri Ehuohu-nsa, e gi e e seheni enwen we ntikpo.

¹⁷ Ndi ri m obi, a gwatoguwo we nwan unu ihien ndini. Donrin ni nwan enya, amangbe mmefie ndi e bi k'o soso we e dufie unu, me unu ewuzozile ke unu don nwan wuzo. ¹⁸ Ka gi ni efoma Jesu Kristi wu Di-nwonni-enyi le Onye-nzuopuha enyi me e suewaye ime okukwe; a marinwayezikwo ni Di-nwonni-enyi.

Ogho ya ri n'a ogenni, rizikwon'a d'e ru Uhuohin hu k'a to jenrin ejen! Isee.

Ehuhuo-Ozi Nke Ibuo Jónu De (Jónu, Nke Ibuo)

Oku Hun E Ye Ndun

¹ Hun ahun ri gha mbidon lala ke enyi ri a gwa onu oku e, Hun ahun enyi gi ntin nu, hun enyi gi enya enyi hun. Enyi e leguo a, enyi e metugho a eka. Oku hu e ye ndun wu Jizosi ke enyi ri e ku oku e. ² Ndun hu no puha hun w'e legha enya. Enyi a hungho a. Enyi hu e ku banyen'e, a gwa unu banyeni ndun itebite hu. Ndun itebite hu le Chuku-Nedi te ri, kanj o no puha ni enyi legha. ³ Enyi ri nwan a gwa unu ihien enyi hun le ihien enyi nu, keni unu hun uzo du enyi meko—makeni Nedi-enyi le Nwa a wu Jesu Kristi ke enyi le we ri e meko. ⁴ Enyi ri e de ihien ndini keni ighoghọ enyi hun uzo zu oke.

Ukpe Swo Ke Osolobue Wu

⁵ Onwan wu ozi hu enyi nu onu a, hun enyi ri nwan e zi unu: ni Osolobue wu ukpe, o nwonna ishi ri ime e—kaka. ⁶ Omeni enyi si ni enyi le iya ri e meko bu enyi a to ime ishi e bi, ya wu ni enyi ri a tu ntu, enyi a ri e gi ezioku e bi. ⁷ Kanj, omeni enyi hu e bi ime ukpe, noko ke ya nwen don ri ime ukpe, ya wu ni enyi le iya hu e meko nke-esi, edeke Nwa a wu Jizosi k'a ri a chanchanfu enyi njo owule enyi me.

⁸ Omeni enyi si ni enyi ara me njo, enyi ri e dufe enwen enyi, ezioku arj ime enyi. ⁹ Kanj, omeni enyi e kupuha njo enyi, onye we gi e don-enya le onye-ezioku k'o wu, o k'a gbagharj enyi njo enyi, chanchanpuchanrin enyi ihien ile rileni mma.

¹⁰ Omeni enyi si ni enyi e meni njo, ya wu ni enyi ri a si ni Osolobue wu onyentu, ya wu ni oku e a ri ime enyi.

Isi Nke Ebuo

Kraisti Ya E Donomie Enyi Uchan

¹ Umueka m, m ri e de ni unu ihien ndini amamgbe unu gha e me njo. Kanj, omeni ihian me njo, enyi nwon onye a riodon ni enyi ebe Chuku-Nedi ri—onye hu wu Jesu Kristi, onye hu ri ochan. ² Ya le enwen e wu ejan hun we gi wepu njo enyi le iwe-le-onuma-Osolobue; ele njo enyi swo, kanj, ke njo uwa ile.

³ Ihien o k'e gi nwan we enyi enya ni enyi a maringho Osolobue nke-esi wu ni enyi e mesonme ihien o si enyi me. ⁴ Onye owule hun si ni o maringho a bu a ra me ihien o si enyi me, onye hu wu onye-ntu, ezioku arj ime onye no enina. ⁵ Kanj, nke onye owule hun a gbaye oku Osolobue, ezioku-ezioku, onye ahun nwe ihien-osuswo zu oke jenni Osolobue.

Ihien enyi gi a marin ni enyi ri ime e wu onwan: ⁶ onye si n'o ri ime Osolobue ya bi obibi ke Jizos' Kraisti don bi.

Iwu Ohun

⁷ Ndi ri m obi, arj m e deni unu iwu ohun; kama, iwu ohu ahun we ye unu isi-ibuzo ro. Ozi hu unu nu, iya wu iwu mbu ahun m ri e ku oku e. ⁸ Kanj o wuzikwo iwu ohun. Iwu ohunni wu ezioku, o hu ime Kraisti, o huzikwo ime onu—makeni ishi hu a ghafe, ezigbo ukpe e nwunmeguo.

⁹ Onye owule si n'o ri ime ukpe bu ize onye Itu-Kraisti ibe e hu e ze e, echẹn ke onye hu rikwo ime ishi. ¹⁰ Onye owule nwe ihien-osusuo onye Itu-Kraisti ibe e bi ime ukpe—o nwonni ihien ri ime e hun e me ihian a kpo gburu. ¹¹ Kani, onye hun e ze ize onye Itu-Kraisti ibe e ri ime ishi; o ghako ime ishi, o marin ebe o jenkwo—makeni ishi hu a gbakingwo a enya.

¹² Umueka,
m ri e de ni onu ni m gi gwa onu
ni Osolobue e gigwo ifiri efan Jizosi
gbaghari unu njo.

¹³ Ndi nedi,
m ri e deni unu ni m gi e gwa unu
ni unu a maringwo onye hu rinj gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,
m ri e de ni unu ni m gi e gwa unu
ni unu e merigwo Eje-onye hu.

¹⁴ Umueka,
m de ni unu ihien ni m gi e gwa unu
ni unu a maringwo Chuku-Nedi enyi.

Ndi nedi,
m de ni unu ihien ni m gi e gwa unu
ni unu a maringwo onye hu ri gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,
m de ni unu ihien ni m gi e gwa unu
ni unu e zegho,
ni oku Osolobue ri ime unu
le ni unu e merigwo Eje-onye hu.

Ihien-owa Y'a Suokwole Unu!

¹⁵ Enwekwole ni ihien-osusuo uwa mobu ndi ri ime uwa, makeni ihien Chuku-Nedi-enyi ara suo onye ihien uwa a suo. ¹⁶ Makeni, ihien ile ri ime uwa, ke eje-ihien ndi a gunsomme ehụ ke ihien-onina-enya ke nhonron ihian a honron makeni o nwegho ihien-owa, aghani eka Nedi-enyi bia—uwa ke we ile gha a bia.

¹⁷ Uwa le ihien-olila-enya ile rin'a ghafeko aghafeko; kani, onye owule hun e me uche Osolobue k'a to jenrin ejen.

Enenren Kraisti Ahun W'a Kpo Anti-Kraisti

¹⁸ Umụ m, ogenni wu ogen ikpazuun! Ke onu don nu ni enenren Kraisti ahun w'a kpo anti-Kraisti lala, erira k'o ri nwan ni ndi bu oda wu ndi-inenren Kraisti a puhago. Iya ke enyi gi a marin ni ogenni wu ogen ikpazuun. ¹⁹ Ime igunrun enyi ke ndini gha pu nke-esi, kani, ele we ndi nke enyi. Makeni, omeni we te wu ndi nke enyi, nke e son we enyi nodi. Kani, opu wu we gha ime igunrun enyi pu k'o gi wechanrin enya ni ele we ndi nke enyi.

²⁰ Kani, onu ile marin ezioku makeni Onye-hu-ri-nso e hukupwo onu uden ime-mmom gi tume unu umu a. ²¹ Eleni unu amarin ezioku hain m gi e deni unu, kani, makeni unu a maringwo a—unu a maringho n'o nwonni ntu a gha ime ezioku a fuha. ²² Onye wu nwan onye ntu emeni ele onye kwerileni ni Jizosi wu Kraisti, Onye-nzuopuha hu Osolobue tume. Onye no erira wu enenren Kraisti hu—hun w'a kpo Anti-Kraisti; a ra kwerini Chuku-Nedi le Nwa a. ²³ Eghę! Makeni, onye owule ju Nwa a ekwerini ni Chuku-Nedi; onye owule kwerini Nwa a nwonzikwo Chuku-Nedi.

²⁴ Nị nị ozi hụ unu nụ isi-ibuzo risonme ime ndun unu. Omeni ihien unu nụ isi-ibuzo hụ a risonme ime ndun unu, unu k'a risonme ime Nwa Chuku le ime Chuku-Nedi. ²⁵ Ihien o kwe enyi nkwa n'o k'e ye enyi wu ndun itebite.

²⁶ Ifiri ndi ri a cho ni we dufie unu ke m gi ri e deni unu ihien ndini. ²⁷ Kani, o me nke unu, uden ime-mmom hu o hukpu unu, hun o gi tumu unu umu a hu ime ndun unu a kuzi unu ihien ile. Ya wu, o nwonzini nwan mkpa o ri ni onye owule k'a kuzi unu. Ihien uden ahun o gi tumu unu a kuzi unu wu ezioku—ntu ari a. Noke ke o don kuzi onu—nodi ni ime Kraisti. ²⁸ Eghere umu m, nodi ni ime e, keni obi ru enyi ile ali ogen o k'e gi puha; amamgbe enyi e gi ifenren warị Uhuohin hu.

Ké W'a Dọn Marin Umụ Osolobue

²⁹ Omeni onu a maringho n'o ri ochan, onu k'e gi e marin ni ya mu onye owule hun e bi obibi onye ri-ochan.

Isi Nke Eto

¹ Lee ni nwan ke Chuku-Nedi nwehan ihien-osusuo enyi—nke wu ni w'a kpo enyi umu Osolobue! Ezioku-ezioku, iya ke enyi wu! Ihien hain uwa gileni marin enyi wu ni uwa amarin n'a. ² Ndi ri m obi, enyi wu nwan umu Osolobue. Kani, ihien enyi jenkọ d'a wuru e ke puha ifon—bu enyi a maringho ni ogen o k'e gi bia, enyi k'a no ke iya, makeni enyi k'a huncharin a k'o no. ³ Ndi ile nwon olile-nyani ime we e donme enwen we ochan noke ke ya le enwen e don ri ochan.

⁴ Onye owule hun e me njo ri a dan iwu makeni ime-njo wu idan-iwu. ⁵ Unu a maringho ni Kraisti bia d'e wefu njo, unu a maringhozi ni o nwonni njo ri ime e. ⁶ O nwonni onye ri ime e hun e me njo; onye owule hun e me njo e ke huntu e mobu marin a.

⁷ Umueka, anile ni onye owule dufie unu! Onye hun e bi obibi onye ri-ochan ri ochan ke Kraisti don ri ochan. ⁸ Onye owule e me njo wu nke Ekwensu—makeni Ekwensu gha ali mela njo. Iya hain Nwa Osolobue gi bia—keni o tikpo orun Ekwensu.

⁹ O nwonni onye hun Osolobue mu hun e me njo. Makeni, mkpuru Osolobue ri ime onye ahun. O s'eka me njo, makeni Osolobue mu a. ¹⁰ Onwan ke we gi a marin ndi wu umu Osolobue le ndi wu umu Ekwensu: onye owule ghaleni e me ihien ri mma mobu hun ihien ndi Itu-Kraisti ibe e ghaleni a suo ele nwa Osolobue.

E Nwe Ni Ihien-osusuo Ibe Unu

¹¹ Makeni ozi hun unu nụ isi-ibuzo wu ni enyi k'a gha e nwe ihien-osusuo ibe enyi. ¹² Enyi anokokwo ni ke Keni—o wu nke Eje-onye hu, o gbupu nwene e. Ki hain Keni gi gbu e? Makeni Keni le enwen e me eje-ihien kani nwene e me ihien ri mma.

¹³ Umune m, y'a tulu unu enya ni ize unu ri e ze uwa. ¹⁴ Ihien enyi gi marin ni enyi a ghaguo onwun fuha, banye ndun, wu ni enyi nwe ihien-osusuo ibe enyi. Onye nweleni ihien-osusuo ibe e a nwunhunguo.

¹⁵ Onye owule ize nwene e e ze wu izighe—bu unu a maringho n'o nwonni izighe ndun itebite ri ime e. ¹⁶ Ihien enyi gi a marin ihien-osusuo nke-esi wu onwan: ni Kraisti gi ifiri enyi we ndun a ye. O furu nwan ni enyi gizikwo ifiri ibe enyi we ndun enyi ye. ¹⁷ Nani ke ihien-osusuo Osolobue gi ri ime ihien, omeni ihian e nwongho ihien uwan, kani o hun nwene e ihien ri a ko, o ju n'o yekon'a eka? ¹⁸ Umueka, ni enyi e nwon ni ihien-osusuo nke-esi—elekwu hun we gi onu suo e ku, kani, hun we gi eka e me.

¹⁹ Ohun ke ẹnyi e gi marin ni ẹnyi wu nke ezioku, iya ke ẹnyi gi e me obi e ru ẹnyi anị ebe Osolobue ri—²⁰ omeni obi e gbume ẹnyi mgbu. Makeni, Osolobue ka obi ẹnyi, o maringhozikwo ihien ile.

²¹ Ndi ri m obi, omeni ihori ẹnyi hu a gho ni ẹnyi, obi e rucharin ẹnyi ali ebe Osolobue ri, ²² ẹnyi e nwehenzikwo ihien owule ẹnyi ri o a—makeni ẹnyi hu e donme iwu e, e me ihien a suo a usuo efo.

²³ Iwu e wu huni: ni ẹnyi k'e kweri ni efan Nwa a wu Jesu Kristi le ni ẹnyi k'e nwe ihien-osisuo ibe ẹnyi—noke k'o don gwa ẹnyi. ²⁴ Ke we han hun e donme iwu e ri ime e, iya nwen rizikwo ime ndun we. Ihien ẹnyi gi a marin n'o hu ime ẹnyi wu onwan: n'o yeole ẹnyi Mmon-nsọ.

Isi Nke Ẹnọ

Mmon Osolobue Le Mmon Ehenren-Kraisti

¹ Ndi ri m obi, ele mmon ile gi ihian ku ke unu k'e kweyeni, ka e lele ni we, keni unu marin ke mmon ndi hu gha eka Osolobue bia nke-esi. Makeni, ndi-amuma-ntu bu oda a puhago ime uwa. ² Ke onu k'a don marin ni Mmon Osolobue ro wu onwan: mmon owule gi e don ni Jizosi hun wu Kraisti, Onye ahun Osolobue tume, henrin ihian bia, e ku e—mmon hu gha eka Osolobue bia, ³ kanj, mmon owule hun kwerele ni Jizosi hun wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume, henrin ihian bia, mmon ahun aghanj eka Osolobue bia. Ohun wu mmon Ehenren-Kraisti, ya wu, mmon Anti-Kraisti—hun onu nu n'o lala alala; o rigule nwan ime uwa.

⁴ Umeka, unu wu nke Osolobue—onu e meriguo we, makeni onye hu ri ime unu ka onye hu ri ime uwa. ⁵ Ndi-amuma-ntu ndini wu nke uwa—ya wu, ihien w'e ku wu nke uwa, uwa e gon we ntin. ⁶ Ẹnyi nwen wu nke Osolobue. Onye owule hun marin Osolobue e gon ẹnyi ntin. Onye owule hun wule ni nke Osolobue ara gon ẹnyi ntin. Onwan ke ẹnyi gi a marin mmon hun wu nke ezioku le mmon hun wu nke ndufie.

Ime Osolobue Ke Ihien-osisuo Ri

⁷ Ndi ri m obi, ni ẹnyi e nwe ni ihien-osisuo ibe ẹnyi, makeni ihien-osisuo gha eka Osolobue a bia. Onye owule hun nwon ihien-osisuo, Osolobue mu a, onye hu marin Osolobue. ⁸ Onye hun nwonle ni ihien-osisuo amarin Osolobue, makeni Osolobue wu ihien-osisuo. ⁹ Osolobue a ghosiguo ihien-osisuo o nwe ebe ẹnyi ri; enina k'o don me e: o zihę akpu Nwa a ohu ime uwa, keni ẹnyi hun uzọ ri ndun ghahan'a. ¹⁰ Onwan wu ihien-osisuo: ele ni ẹnyi nwe ihien-osisuo Osolobue, kama, ni Osolobue nwe ihien-osisuo ẹnyi, gi e zihę Nwa a n'o wuru ejan we gi wepu njo ẹnyi le iwe-le-onuma Osolobue hun njo e buhe.

¹¹ Ndi ri m obi, ebe o me ezie ni Osolobue nwehan ihien-osisuo ẹnyi enina, o furu ni ẹnyi nwen nwezikwo ihien-osisuo ibe ẹnyi. ¹² O nwontuni onye gi enya a hun Osolobue—kanj, omeni ẹnyi e nwegho ihien-osisuo ibe ẹnyi, ya wu ni Osolobue bi ime ẹnyi; ya wuzi ni ihien-osisuo a zu oke ime ẹnyi.

¹³ Ihien ẹnyi gi marin ni ẹnyi ri ime e le ni ya nwen ri ime ẹnyi wu n'o yeguo ẹnyi Mmon-nsọ a.

¹⁴ Ẹnyi a hunguo a, ku e, ni Chuku-Nedi e zihęguo Nwa a d'a wu Onye-nzupuha uwa. ¹⁵ Osolobue bi ime ndi ile gi e don, e ku e, ni Jesu wu Nwa Osolobue—uwe le enwen we bi ime Osolobue. ¹⁶ Ẹnyi a maringho nwan, ẹnyi e girole e nwan don, ni Osolobue nwe ihien-osisuo ẹnyi.

Osolobue wu ihien-osisuo. Onye hun gi ihien-osisuo e bi ri ime Osolobue, Osolobue le enwen e ri ime onye hu. ¹⁷ Erira ke ihien-osisuo e gi zu oke ime ndun enyi, keni obi ru enyi ali Uhuohin Okinkin-ikpe—makeni ke Jesu no, erira ke enyi no ime uwanj. ¹⁸ Egun ara tu onye gi ihien-osisuo e bi; ihien-osisuo zu oke a chupu egun. Onye ri a tu egun ri a tu egun afunfun o jenko d'a ta—ihien-osisuo onye ri a tu egun ezuni oke.

¹⁹ Ihien-osisuo o bu uzo nwon jenni enyi hain enyi gi a saeka e nwon ihien-osisuo. ²⁰ Omeni ihian si, “M nwe ihien-osisuo jenni Osolobue,” bu ize nwen e ri e ze e, onye-ntu k'o wu. Makeni, omeni ihian e nwonni ihien-osisuo nwen e—nwen e o ri e legha, o sako eka nwe ihien-osisuo Osolobue—Osolobue o leghatuleni. ²¹ Iwu o ye enyi wu onwan: ni, onye nwe ihien-osisuo Osolobue k'e nwezikwo ihien-osisuo nwen e.

Isi Nke Isen

Ke Enyi Dön E Meri Uwa

¹ Onye owule hun gi e dön ni Jesu wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume, onye hu wu nwa Osolobue; onye owule nwe ihien-osisuo onye mu ihian, nwezikwo ihien-osisuo nwa a. ² Ihien enyi gi a marin ni enyi nwe ihien-osisuo umu Osolobue wu ni enyi nwe ihien-osisuo Osolobue, e mesonme ihien ndi o si enyi e me. ³ Ke we dön e nwe Osolobue ihien-osisuo wu: imesonme ihien o si enyi me—bu ihien o si enyi me ele ibu, ⁴ makeni onye owule Osolobue mu e meri uwa. Iken hun enyi gi e meri uwa wu okukwe enyi nwon. ⁵ Onye a sa nwan eka e meri uwa? Onye hun gi e dön ni Jesu wu Nwa Osolobue ro.

Ihien Ndi Hun A Ghosi Ni Jesu Wu Nwa Osolobue

⁶ Jizos' Kraisti-ni wu onye hu hun bia ghahani mirin le edeke. Ele ghahani mirin suo, kani ghahani mirin le edeke. Mmon-nso le enwen e wu hun a shia eri, makeni Mmon-nso wu Onye ezioku. ⁷ Ya wu ni we ri eto hun ri a shia eri [elu-igwee: we wu Chuku-Nedi le Oku hu le Mmon-nso; we rizikwo eto hun a shia eri elu-uwa:] we wu ⁸ Mmon-nso le mirin ahun le edeke ahun. We eto kuye onu ohu. ⁹ Omeni enyi a nabanhan eri ihian shia, hun Osolobue shia kade ezioku a wu, bu Osolobue a shiaguoni Nwa a eri. ¹⁰ Ya wu, onye owule kwerini Nwa Osolobue nwon erini ime obi e; kani onye hun kwerileni a kpogu Osolobue onye-ntu, makeni o gini eri Osolobue shia ni Nwa a dön. ¹¹ Onwan wu eri hu: Osolobue e yegu enyi ndun itebite—ime Nwa a ke ndun itebite hu ri. ¹² Onye owule nwon Nwa a hu nwon ndun, kani onye hun nwonlani Nwa Osolobue enwon ndun.

Ndun Itebite

¹³ M ri e deni unu ihien ndini, unu ndi hun kwerini efan Nwa Osolobue, keni onu marin ni onu e nwongho ndun itebite.

¹⁴ Ihien obi gi e ru enyi ali ebe Osolobue ri wu onwan: ni omeni enyi rijo a ihien owule k'o dön ri a obi, o nu ekpere enyi. ¹⁵ O me nwan ni enyi a maringho ni ihien owule enyi rjol'a, ni o nu ekpere enyi anu, ya wu enyi a maringhozi ni enyi e nwehenguo ihien enyi rijo a.

¹⁶ Onye hun nwen e k'o ri e me njo—udi njo hun ghaleni e buhe onwan, ya me ekpere, Chuku k'e ye nwen e hu ndun—onwan wu nke ndi hun me udi njo hun ghaleni e buhe onwan. Njo hun e buhe onwan ri ari: asini m unu memekpere banyeni ohun. ¹⁷ Eje-omume ile wu njo, kani o nwon njo hun ghaleni e buhe onwan.

¹⁸ Ẹnyi a maringhọ nị onyẹ ọwụlẹ Osolobue mụ ara mę njọ, makęni Jesu, Onyẹ hụ Osolobue mụ, e che ẹ nche—Eje-onyẹ hụ ara metụ a ẹka.

¹⁹ Ẹnyi a maringhọ nị ẹnyi wụ nke Osolobue; ẹnyi a maringhọzikwọ nị ụwa ile rị okpuru Eje-onyẹ hụ.

²⁰ Ẹnyi a maringhọ nị Nwa Osolobue a biaguọ, n'o yeguọ ẹnyi nghota hụn ẹnyi e gi marin onyẹ ahun wụ onyẹ-ezioku. Ẹnyi rị nwan ime onyẹ ahun wụ onyẹ-ezioku lẹ Nwa a wụ Jesu Kristi.

Iya wụ Osolobue nke-esi lẹ ndun-itẹbitẹ.

²¹ Ụmụ m, gba nị nị ife mmọn mọbụ ife ihien ọzọ ọwụlẹ ọsọ!

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Jonu De Jonu, Nke Ebuo

Ekele

¹ Mmē wu onye-isi de ehuhuo-ozini. M ri e dejenni okpoho hu Osolobue hori le umu a. Ndi m nwe ihien-osusuo we ebe Ezioku ri ke we wu. Elede mme suo nwe ihien-osusuo we, kama, ndi ile marin Ezioku nwezikwo ihien-osusuo we. ² Enyi nwe ihien-osusuo we make Ezioku ahun ri ime ndun enyi—hun k'a risonmekwo ime ndun enyi jennin ejen.

³ Efo ma le omiken le udon, hun gha aka Chuku-Nedi le Nwa a wu Jizos' Kraist' a bia, ya risonme ni enyi, ke enyi don ri e bisonme ime ezioku le ihien-osusuo.

Ezioku Le Ihien-osusuo

⁴ Efo a suokenmeka m usuo ogen m gi hun a ni o nwegho umu i ndi ri e bi ime Ezioku noka ke Nedi enyi don gwa enyi.

⁵ M ri nwan a rfo i, ezi okpoho, ni enyi ile e nwe ihien-osusuo ibe enyi. Ele ni m ri e de n'i iwu ohun, kama, iwu ohu ahun o ye enyi gha ani lala ke m ri e de n'i. ⁶ Thien-osusuo wu ni enyi ri e mesonme ihien o si enyi e me; iya wu iwu hu—noka ke unu don nu a gha ali lala—onu k'e giriri a e bi.

Enenren-Kraisti Ahun W'a Kpo Anti-Kraisti

⁷ Ndi-ndufie bu oda a banguo ime uwa. Ndinj ara kwere ni Jesu Kristi gi ehun ihian bia—n'o wuchanrin ihian k'o bia. Onye owule no enina, iya wu onye-ndufie hu le Enenren-Kraisti hu wu anti-Kraisti!

⁸ Kpachanfu ni nwan enya, amangbe onu e tuhu ihien enyi rungguu, ka turusonme ni keni enyi nwonhen ugwo orun zu oke.

⁹ Onye owule hun sonsomeleni nkuzi Kraisti, kanj ele hun m k'e de ede. M nwon Osolobue. Onye hun sonsomme nkuzi hu k'o ri e nwongho ke Chuku-Nedi ke Nwa. ¹⁰ Onye bia iwe i d'a kuzi, bu ele hun Kraisti kuzi k'o gi bia, anabanhal'a mobu kele e ohunma. ¹¹ Make ni, onye hun kele e ohunma ri e son e a run eje-orun o ri a run.

Oku Mmekin

¹² M nwon ihien bu oda hun nke m'e deni onu, kanj ele hun m k'e de ede. M ri a tu enya ni m k'a bia d'a hundu unu, enyi e kutari, elee-m, elee-i, keni ighoghoh enyi ile hun uzozu oke.

¹³ Umụ nwene-i-okpoho-Osolobue-hori e zi ekele unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Eto Jonu De Jonu, Nke Eto

¹ Mmē wu onyē-isi de ẹkukwo-ozini. M ri e dejenni ezi nwene enyi wu Gayosi, hun ihien e a suo m ime Ezioku.

² Ezi nwene m, ekpere m wu ni ihien ile rin'i mma le ni ehuru ri i iken, nọke ke i don nwan ri iken ime mmọni.

³ Ighoghọ jun m obi oge ndi hu ime umune enyi gi bja d'e ku n'i wu onyē wē gi e don enya ebe Ezioku ri—ya wu n'i ri e bi ime ezioku. ⁴ O nwonnị ihien e mē m a ghoghọ rikē ebe m nọ nū nī umu m ri e bi ime Ezioku.

Jonu A Ja Gayosi Mma

⁵ Nwene-onye, y'e meke onyē wē gi e don enya ime orun i ri a run ni umune-enyi ime Jesu, osuon'a ni y'a marin ndi wē wu. ⁶ A nọguo wē ihun uka ri ebeni ku oku ihien-osisuo i nwē. Dodo, yeni wē udi ẹka hun a suo Osolobue usuo, keni wē jenduru. ⁷ Makeni, oge wē gi gi ifiri Efan ahun jenko ijenni, anini wē ndi kwerileni ni Jesu yeni wē ẹka. ⁸ O furu nwan ni enyi kwandon ndi nọ ẹri, keni o hun uzọ mē ni enyi le wē wu ohu, e son Ezioku a rungbama orun.

Diotrefesi Le Demetriosi

⁹ E dejenguo ni m uka ehuhuo; kani Diotrefesi hun a cho n'o ki a nabanhanni okiki enyi, o gini ihien enyi ku don. ¹⁰ Ya wu, m bja nwan, m k'e wepuhachanrin ihien ile o ri e mē, le onu o ri e buokinsonme enyi! Ohun ehiden'e, o judē n'o nabanhankọ umune enyi ndi hu; o nideni ndi ozo nabanhann wē—o chupude ndi hun ri ime uka hun cho ni wē nabanhann wē.

¹¹ Nwene-onye, a kinrinkwole ihien rileni mma, ka kinrin ihien ri mma. Onyē owule hun e mē ihien ri mma wu nke Osolobue. Kani, onyē owule hun e mē eje-ihien e ke huntu Osolobue.

¹² Ihian ile e ku oku Demetriosi ohunma; Ezioku le enwen e e ku oku e ohunma. Enyi nwen nke ri a shiazikwon'a eri—bu y'a maringho ni eri enyi a shia wu ezioku.

Ekele Ikpazuun

¹³ Ihien m cho ni m gwa i e buke, kani, edeko m'a e de. ¹⁴ M ri a tu enya ni m jenko d'a hun i ẹgwa, keni enyi kutari elee-m, elee-i.

¹⁵ Udon y'a ri n'i.

Ndi owu enyi ile e zi ekele i. Hi ndi owu enyi ri ebefu efan ohu-ohu, y'e kele wē.

Ekukwo-Ozi Judu De

¹ Mmē wu Judu de ehuhuo-ozini. M wu igbon Jesu Kristi. M wuzikwo nwenē Jemisi. M rī e de jenni ndi ahun wē kpō, hun rī Chuku-Nēdi obi, hun Jesu Kristi dōnmē: ² omikēn, udōn lē ihien-osisuō ya rinī onu mmagi-mmagi.

Lunī Nī Uzō-Jesu Ogun

³ Ndi rī m obi, o te duka m nī m de ni unu banyeni nzuofuha hun enyi ile nwōn, kanī a hun m'a nwan n'ō rī mkpa nī m deni unu hun m'e gi kasī onu obi, nī onu shikēnmē onwun chedōn Uzō nke okukwe hu hun Osolobue wegūu che ēka ndi nke ē.

Ndi A Kuzi Ntu A Banhanguo

⁴ Makēni, o nwegho ndi ghalēni a tu egun Osolobue hun gigūu nzuzue banhan imē enyi. Ndinī e gbehutoguo ozi efoma Osolobue, kēni wē gi ē kpumē eje-obibi wē. O tekemēkē wē detō ikpe-omuma hun rinī nī wē imē Ehuhuo-nsō. Ndinī ara gbayedē Jizos' Kraistī hun iya suō wu Di-nwōnni-enyi lē Onyē-nwōnni-enyi.

Osolobue A Maringuo Ye Ndi Njo Afunfun

⁵ M cho nī m nyanhan nī unu ihien ndinī, osuon'a nī unu a maringuo wē ohunma-ohunma. M cho nī m nyanhan nī unu kē Di-nwōnni-enyi dōn gha alī Ijiptu zuopuha ndi Izrelū, kanī, omēguu, o nō tikpō ndi hun kwerilēni.

⁶ Nyanhanzikwo nī ihien mē ndi mmōn-ozī hu te rī nsō hun nodilēni ebe wē sī wē nodī, hun la onodī wē tō: nyanhan nī nī Osolobue e kenguo wē nwan egbun itēbitē tō imē eje ishi, e che okinkin-ikpe hun jenkō d'a rī okēn Uhuohin hu.

⁷ Nyanhan nī ihien mē eje-alī ndi ahun wu Sodomu lē Gomora lē obodo ndi ozo hun nokunmē ni wē. Ndi rī imē alī ndi hu mē kē ndi mmōn-ozī hu—bu enwēn wē che imē ughere lē uru, ya wē nō narin afunfun okun-itēbitē. Wē nō wurū ihien wē gi a dō ihian ēka-ntin.

Enwēn Wē Kē W'e E Lee, E Ledan Okiki

⁸ Bu erira kē ndi nkuzi-ughani gi nwan a hunsōnmē ohun a han wē e mē ihien ehū wē gi a ruhū, e legberi okiki, e kutō ndi ogho rī ehū.

⁹ Kanī, Majkelū hun wu onyē-isi ndi mmōn-ozī e medēni enina ogēn o gi sōn Ekwensu zuo ozun Mozizi: egun Osolobue anin'a kutō Ekwensu—ihien o gwa Ekwensu wu, “Di-nwōnni-enyi a jugbo i!”

¹⁰ Kanī ndinī e kutō ihien owulē wē ghotalēni. Wē nohū kē anu-ofia nwōnlēni uche, w'a ra leban ihien enya—bu hun wē ghotahu wē lebanlēni enya, iya e tikpō wē.

A Riziole Wē Eje-onodi

¹¹ Okēn nsongbu rinī wē! E sōnmēguo wē uzō Keni ogbu ochū; e giguo wē ifiri erere la enwēn wē tōnī mmēfie Balam egħo a suō; e nupuguo wē isi kē Kora; a na wē ntikpō kē iya, makēni Osolobue k'e tikpō wē. ¹² Ntupo kē ndinī wu ebe unu n'e rigbama Oriri ihien-osisuō unu; egun arizī wē enya ebe wē n'e sōn unu e rī—ndi-ndu rī e lepū enwēn wē suō enya kē wē wu! Orukpu ufere bukō ghalēni e zue mirin kē wē wu; osisi ghalēni a mī mkpurū ogēn wē gi a ghō

mkpuru, osisi we huepu, hun nwunhuni, nwunhunchanrin! ¹³ We nolu ke eje ebiri-ohimin, ihien ifenren we ri a gboshi elu ke ufofo ebiri-ohimin; kokise uzo ohu ghaleni e ru ke we wu, hun Osolobue kwademetonu eje-ishi itebite!

Ikpe-omuma Hun Ri E Cheni We

¹⁴ Enoku, hun ri agbo nke esa—we gha aka Adam gunma—e bugu amuma toni we: o si,

“Lee e,

Di-nwonn-enyi lala

ya le ndi nsọ a nnu ole-le-ole.

¹⁵ O lala

d'e kin onye owule ikpe,

d'a ma we ile ikpe—

ikpe eje-ihien ile we gi eje-agungun we me

le eje-oku ile jogbu enwen e,

hun ndi-njo ghaleni a gbaye Osolobue

gi kuja oku e!”

Eje-Agunun We

¹⁶ Ogen ile ke ndini gi e denwinwin; w'a ra kinbehi ikpe; w'e mesonme eje-ihien ndi ri a gunni we; w'e kukari enwen we, e gi onu-oma a tunarin ihian ihien we.

Mkpinsin-eka Le Ndunmodun

¹⁷ Kani, o me nke unu umune m, nyanhankwo ni ihien ndi-ozu ahun pu-ichen Nna-enyi wu Jizos' Kraisti tume gwato onu. ¹⁸ We gwa unu ni “Ndi-emu k'a puha ogen ikpazuun, ndi k'e mesonme eje-ihien ri a gunni we.” ¹⁹ Uwe wu ndini ihien-owa ri enya, hun nwonleni Mmon-nsọ, ndi hun e buhe nkebe.

²⁰ Kani, nke onu umune m, e me ni ni unu e sue ime Okukwe ahun rchanrin nsọ onu ri e son, e sue ke ulo we n'a tun; e me ni ekpere ke Mmon-nsọ don cho.

²¹ E donme ni enwen unu hun unu e gi risonme ndi ihien we a suo Osolobue, ke unu don ri e che omiken Di-nwonn-enyi wu Jizos' Kraisti, hun k'e wehe ni onu ndun itebite.

²² E me ni ni ndi obi-ebu omiken, ²³ onu a dokpunpuha ndi ozo ime okun hu keni unu gi e zuofuha we. Nke ndi ozo, e gi ni egun e me ni we omiken—ka zede ni izize ewuru we yi hun ehụ we meruguu.

Ekpere Ija-mma

²⁴ Nke Osolobue, onye hu hun k'e ri-eka kwodon unu make onu gha a dan, me onu wuru ndi nwonleni ntupo, unu e gi ighoghọ turu ihun e ebeku Ogho ri, ²⁵ Onye hu iya suo wu Chuku, Onye nzuopuha enyi, ogho ya rin'a ghahani Jizos' Kraisti Di-nwonn-enyi—oghọ le ikpen le ikpen le okiki; k'o rin'a ni ogen d'e bidon, ya rin'a kikenni le jennin ejen! Isee.

Ihiẹn Jizos' Kraịstị Ghosị Jonu Nghosị

¹ Ihiẹn Jizosị Kraịstị ghosị igbon ẹ wu Jonu ya rị ime ẹhuhụonị. Osolobue we ihiẹn ndịni ye Jizosị, keni o we we ghosị ndi igbon e—ni we hụn ụzọ marin ihiẹn ndi jenkọ d'e me ẹgwa. Kraịstị nọ zi mmọn-ozị ẹ jenni odibo ẹ wu Jonu d'a ghosị a ya, keni o gha ẹka Jonu ghosị ndi igbon ẹ ya. ² Jonu a shiaguọ nwan ẹri banyeni oku Osolobue le ihiẹn Jizos' Kraịstị ku; o shiaguọ ẹri ihiẹn ile o hụn.

³ Ngozi ya rinị onye owule k'a gunpuhani ibe ẹ ihiẹn ndi rị ime amumanị; ngozi ya rizi kwọ ni ndi hụn k'a nụn'a le ndi hụn k'e me ihiẹn we de ime ẹ—makeni ogen ihiẹn ndini ẹ gi me a rigo nsue.

Jonu E Kele Uka Esa Ndi Hu Ri Azuun Eshia

⁴ Jonu de ẹhuhụonị jenni uka esa ndi hu ri Azuun Eshia.

Efoma le udon hụn gha ẹka Osolobue, onye ahun ri kikenni, hụn ri mbu, hụn lalanị bia ya rinị onu—efoma le udon hụn gha ẹka ya le Mmọn esa hụn ri ihun ukpo ẹ ⁵ le Jizos' Kraịstị bia.

Jizosị Kraịstị, hụn wu osheri ahun furu we gi e don ẹnya, onye ibuzo gha onwun lihi, onye hụn a ki ndi-nze ri elu-ụwa.

Ogho le okiki ya wuru nke Jizosị Kraịstị, onye hụn nwe ihiẹn-osisuọ ẹnyi, gi ẹdeke ẹ gbapuha ẹnyi ẹka njo ẹnyi; ⁶ o nọ nwan me ẹnyi wuru anị-eze, me ẹnyi wuru ndi nchu-ẹjan Osolobue ẹ hụn wu Nedi ẹ. Ogho le okiki ya wuru nke ẹ jenrin ejen! Iseẹ.

⁷ Lee ẹ!

O gi orukpu lala;

ẹnya ile jenkọ d'a hụn a—

ke ndi hu dun a ihiẹn.

Ndi anị ile ri ụwa

jenko d'a kwan ẹkwan

make ufiri ẹ.

Erira k'o jenkọ d'a ri! Iseẹ!

⁸ “Mme wu Ibuzo le Ikpazun!”

Ya ke Di-nwonnị-ẹnyi wu Osolobue ku—onye hu hụn ri kikenni, hụn ri mbu, hụn lalanị; Onye hụn nwon iken ile.

Jonu A Hun Jizosi

⁹ Mme wu Jonu nwe ẹ unu, hụn we ri e gi ifiri Kraịstị e kpokpo ke we don ri e gi ifiri ẹ e kpokpo onu; m wuzikwo onye Ali-eze Kraịstị ke unu don wu; m wetuzikwo obi ali e din ndidi rike unu.

We dupu m shi ali Patimosi, ali hu mirin nonunme, makeni m'e ku oku Osolobue le ni m'a shia ni Jizos' ẹri. ¹⁰ Ogen m gi ri ebahun, o ru uhuhin ohu, Uhuhin Di-nwonnị-ẹnyi, ebe m ri ime mmọn, m nọ nu oken olu ri e ku oku azuhun m. Olu hu nọ ke opi ri a hannị. ¹¹ O si, “Detu ihiẹn i ri a hụn ye ime ẹhuhuọ, y'e zijenni uka esani ya:

uka ri Efesosị,

uka ri Sumena,

uka ri Pegamom,

uka ri Tiatira,

uka ri Sadisi,

uka ri Filadefia

lezi uka ri Laodishia.”

¹² Ya m nọ gbehuto, ni m hun onye nwe olu ahun ri a gwa m oku. E gbehuto m, m nọ hun obu-ukpe esa we gi goru mememe, ¹³ hunzi onye nọ ke Nwa nke Ihian etintinna obu-ukpe esani. O yi ewuru tueru ali, gi ihien goru kenhunme obi e. ¹⁴ Isi e le ntutu e hu a chan uchan leke oruru ochan, leke okpukpu mirin-oyi ochan wu s'no. Enya a ebuo hu e nwun ke okun ri e nwunni; ¹⁵ ukp-ali a nọ ke igwe w'a kpo bronzu, hun we finchan ohunma-ohunma, e gbuke nọke si we gi okun dunchanpuchanrin unyin ri n'a. Olu e nọzi ke uzun oken mirin ri e huni. ¹⁶ O gi kokise esa eka-nni. O pia-agma onunai tu nko gha a onu suefuha. Ihun e hu e ti oda-oda ke enya-anwun don e ti efinnai.

¹⁷ Ogen m gi hun a, m nọ dan ani ukp a nọke onye nwunni. Kani, o nọ bu eka-nni e kwasi m, si, “Atule egun. Mmeme wu Ibuzo le Ikpazuun. ¹⁸ Mmeme wuzi onye hu ri ndun! M te nwunhun anwunhun, kani, lee e, m ri nwan ndun jennin ejen. Mmeme gizikwo isanhan Onwun le Ali-mmmon.”

¹⁹ “Detu nwan ihien i ri a hun—ihien ri ogenni le ihien jenko d'e me ihun.”

²⁰ “O me nke kokishia esa ahun i hun eka-nni m le obu-ukpe esa hu: kokishia esa hu wu mmmon-ozu esa ndi hu hun a nokin enya uka esa hu. Obu-ukpe esa hu wu uka esa hu.”

Isi Nke Ebuo

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Efesosj

¹ “Dejenni onye-ozu hun a nokin enya uka ri Efesosj, si a,

Lee ihien onye hu gi kpakpando esa hu eka-nni e, hun e jenhunme ime obu-ukpe esa hu we gi goru mememe, a hunchanrin ke we nọ, ku: ² A maringho m ihien ile onu ri e me: ke unu don ri a gbakenme le ke unu don ri e wetu obi ali e dingbu ihien ile. A maringho m ni onu ara ye ndi e me eje-ihien efe; ni onu e lelego ndi hu kpo enwen we ndi-ozu pu-ichen, hun a ni ele we ndi-ozu pu-ichen kaka. ³ A maringhozi m ni unu gi ufiri efan m e wetu obi e dingbu ihien ile, a narin afunfun—bu ndun e k'e gukwo nwan unu.

⁴ Kani, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu a latogu o ihien-osusuo ahun unu nwe isi-ibuzo. ⁵ Nyanhan ni nwan ebe unu te ri ni onu d'a dan, unu e gbehuto, mememe ihien ndi hu unu te ri e me isi-ibuzo. Unu emen'e, a bia m d'e wepu obu-ukpe unu onodi a—mmanj unu bihuto eka.

⁶ Kani, o nwegho ihien ri mma unu ri e me: ihien ndi itu Njokotia e me, hun e ze mmeme le enwen m ize, e zezikwo onu nwen ize. ⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nso ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onye hun merini ke m k'e ye iken n'o gi ri mkpuru-osisi ahun e ye ndun, hun ri Paradaisi, Ali Izu-iken Osolobue.”

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Sumena

⁸ “Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Sumena, dejenni'e, si a,

Lee ihien onye hu wu Ibuzo le Ikpazuun ku, onye ahun te nwunhunni kani o huzi nwan ndun: o si, ⁹ A maringho m afunfun onu ri a ta, marinzikwo ke onu mehan ogbennye (kani odafin ke unu wu nke-esi). A maringho m mkpari unu ri a narin eka ndi hun a kpo enwen we ndi Ju, bu ele we ndi Ju, kani ndi ulo-ofufe Ekwensu ke we wu! ¹⁰ Atule ni egun afunfun unu jenko d'a ta. Lee e, Ekwensu e d'a tu ndi hu ime unu ye unu-ngan keni we gi e lele unu. Unu k'a ta afunfun akp'ohin iri. Kwondon ni okukwe unu d'e ru onwan. Unu kwondon e, e ye m unu ndun—gi e tu unu ugon nọke okpu-eze. ¹¹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nso ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onwan nke ebuo eruko onye hun merini ehụ, o ruko onye hu ehụ.”

Ozi Jesu Sị Wẹ Zi Ndị Uka Rị Pẹgamom

12 “Nke onye-ozị hụn a nọkin ọnya uka rị Pẹgamom, dejenn'e, sị a,

Lee ihien onye hụ gi ọpia-agma ọnụnai hụ tu nko ku: 13 A maringho m ebe unu bi, ebefu ukpo Ekwensu rị. Bu unu kwondonhukwo efan m. Unu a ghorini, sị ni onu ekwerini ni m, ke ogen we gi gbude osheri m we gi e don ọnya wu Antipasi, hụn we gbu ime igunrun onu, ime obodo hụ Ekwensu bi.

14 Kani, o nwegho ihien ndi ri e ze m ize ebe unu ri: o nwongho ndi ri ime unu ebefu hūn e sōn nkuzi Balam, hūn kuzi Balakị ihien o gi bu uke cheni umu Izrelu, me we ri ihien-oriri we gi ru mmom, mezikwo we ghere. 15 O nwonghozikwo ndi e sōn nkuzi ndi itu-Nikolitia. 16 Gbehuto ni nwan. Omeni unu egbehuto ni, m k'a bja egra d'e gi ọpia-agma rị m onu luson ndi hụ agha.

17 Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ rị a gwa uka rị ichen-ichen! Onye hụ merini ke m jenko d'e yebey **mana** hụ zuerini. M k'e yezikwo a omuma ochan hụ we deye efan ohun, efan ohun hūn o me ni o nwonni onye marin n'a, wezuka onye hụ we ye ya wu omuma.”

Ozi Jizosi Sị Wẹ Zi Ndị Uka Rị Tiatira

18 “Nke onye-ozị hụn a nọkin ọnya uka rị Tiatira, dejenn'e, sị a,

Lee ihien Nwa Osolobue ku, onye ahun ọnya a e nwun ke okun; onye ahun uku-ali a no ke igwe bronzu we finchanchanrin ri e gbukeni: o si, 19 A maringho m ihien ile unu ri e me—ke ihien-osusuọ onu nwe ke okukwe onu ke ozi unu ri e jen ke ihien ile unu wetu obi ali e dingbuchanrin. A maringho m ni ihien unu ri e me kikenni ka ihien unu me isi ibuzo. 20 Kani, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu e ye okpoho hụ wu Jezibelu efe, okpoho hụ hūn a kpọ enwen e onye-amuma, hūn gi ihien o rị a kuzi e dufie ndi-idibo m, e me we a ghere, e ri ihien-oriri we gi ru mmom.

21 E yeole m'a efe n'o gbehuto, kani o jugwo n'o gbehutoko gherebehi. 22 Lee e nwan, m k'a tu a ye bedi emu; m k'e me ndi ya le we gba a ghere ta eje-afunfun —sukpan ni we gbehuto, mebehi eje-ihien ndi hū o ri e me. 23 M k'e gbu umu a. Uka ile k'e gi e marin ni mme wu onye hū e legha uche le obi onye owule; m k'a kuzikwo onye owule ime unu ugwo-orun furu ihien o ri e me.

24 Kani, nke ndi hoduni ime unu ndi ri Tiatira, hūn ghaleni e sōn nkuzini, hūn keleni munrun ihien ndi hū w'a kpọ 'Oken ihien-nzuzue Ekwensu,' m si onu ni ebuyeko m onu ibu ozọ— 25 ka kwonkenme ni ihien unu gi d'e ru ni a bja m.

26 Onye hūn merini, hūn k'a gha e mesonme uche m d'e ru isi-njendeme, ke m k'e we ndi ali ichen-ichen che okpuru e kima,

27 o k'e gi okpo-igwe ki we,

o k'e tikpochanrin we
leke ite we gi uru kpu,

28 nọke ke Nedi m don ye m iken m gi a ki. M k'e yezikwo onye merini kokise utuntun hū. 29 Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ rị a gwa uka rị ichen-ichen!”

Isi Nke Eto

Ozi Jesu Sị Wẹ Zi Ndị Uka Rị Sadisi

1 “Nke onye-ozị hụn a nọkin ọnya uka rị Sadisi, dejenn'e, sị a,

Lee ihien onye hụ gi Mmon ọsa Osolobue le kokise ọsa hū ku: a maringho m ihien ile unu ri e me. W'e weri unu ke ndi ri ndun, kani unu a nwunhunguo!

2 Tenhin ni nwan, unu e donzi ihien hoduni, hūn hodu ekere n'o nwunfu—makeni a hunguo m'a ni orun onu ezuni oke ọnya Chuku m. 3 Nyanhan ni

nwan ihien we kuzi unu le ihien onu nu, unu e gi e don, gbehuto. Omeni unu etenhinni, m k'a bja noko ohin, unu amarinko ogen m'e gi banhan ebe unu ri, kaka!

⁴ Kani, o nwegho ndi buleni oda ri Sadisi hun keleni ru ekwa we unyin. We jenk' d'e yiri ekwa ochan, son m e jehunme, make ni we furu efuru. ⁵ Onye hun merini k'e son we yiri ekwa ochan. Efichanpuke m efan onye ahun ime ehuhuo nke ndun, kaka! M k'a no id' enya Nedi m le ndi mmon-ozu e kp'o efan onye hu, ku e ni a maringho m onye o wu. ⁶ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nso ri a gwa uka ri ichen-ichen!"

Ozi Jizosj Si We Zi Ndi Uka Ri Filadefia

⁷ "Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Filadefia, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu ri nso ku, onye hu wu ihien o si ni ya k'o wu; onye hu gi isanhan Defidi; onye hu we ghaleni a saeka a gunma uz'o o gunpu mobu gunpu uz'o o gunma: o si,

⁸ A maringho m ihien ile unu ri e me. Lee e, a gunpuguo ni m onu uz'o, hun o me ni o nwonni onye k'a saeka gunman'a. A maringho m ni onu enwekeni iken bu unu hukwo e me ihien m ku, unu aghorini ni unu a maringho efan m.

⁹ Lee e! M k'e wehe ndi uno-ofufe Ekwensu hu we si n'o wu Ulo-ofufe ndi Ju, ndi ahun a kp'o enwen we ndi Ju bu ntu ro, ele we ndi Ju, a bja we uku unu d'a kp'oni unu isi ali, keni we hun uz'o marin ni ihien unu suo m. ¹⁰ Make ni unu e wetuguo obi ali dingbuchanrin ihien ile ke m don gwa unu, aniko m afunfun hun lalani we jenk' d'e gi lele ndi ile ri ime uwa ru unu eh'u. ¹¹ M lala egwa, kwonkenme ni ihien unu gi, amangbe w'a narin onu okpu eze we k'e gi tu unu ugon. ¹² Onye owule merini ke m k'e gi henrin iden* ime Ulo-nso Osolobue m, o ghakozu ebenu pu, kaka! M k'e de efan Osolobue m le efan Jerusalem ohun hu ye e eh'u. Jerusalem ohun hu wu obodo-uku Osolobue m. Ya wu Jerusalem k'a gha enu-igwee le eka Osolobue m hidan; m k'e dezikwo efan ohun m ye onye ahun eh'u ¹³ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nso ri a gwa uka ri ichen-ichen!"

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Laodishia

¹⁴ "Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Laodishia, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu wu 'Isee' hun oku Osolobue gha a bun ku—onye ahun wu Osheri we gi e don enya; Osheri ahun wu onye ezioku; Onye hu ihien ile Osolobue ke gha eka bja: o si, ¹⁵ A maringho m ihien ile unu ri e me: unu anuni okun, unu ajuni oyi. K'o ri m, unu a nu okun mobu ju oyi! ¹⁶ Ebe o me nwan ni unu me nan: unu anuni okun, unu ajuni oyi, m'e d'a gha onu m jupu unu!

¹⁷ Unu ri a si, 'M wu odafin, a baole m uba, o nwonzini ihien a ko ni m.' Kani, unu a marin n'o nwonni ke o han unu kaka, ni onu e ruguo ihien a gba enya-mirin, ni ogbenye ke onu wu, ni onu wu enya-mpin, ni unu gba oto! ¹⁸ M ri nwan a dun unu odun: nonnarin ni m goru we gwalen, hun we gi okun dunchanpu unyin ile rin'a, keni unu hun uz'o wuru idafin; unu e nonnarinzj m ekwa ochan yiri, gi e kpume oto unu hun e me ifenren, amangbe w'a hun a; nonnarinzikwo ni m ogun-enya tuye enya, keni unu leghama uz'o.

¹⁹ Ndi m nwe ihien-osusuo we ke m'a jugbo, uwu ke m'e ye afunfun keni we nwonrin uche. Wepuhakwo ni nwan obi, unu e bihuto eka. ²⁰ Gon ni ntin! M turu nwan onumuzo, a du eka, onye nu olu m gunfu uz'o, a banhan m d'e kunrun e, e son m'e ri, o son m ri. ²¹ M k'e ye onye merini onodi n'o son m nodi

* Isi Nke Eto:12 Pila

elu ukpo-eze m, nọkẹ kẹ mmẹ nwẹn dọn m̄eri, sọn N̄edi m n̄odị elu ukpo-eze ẹ. ²² Onyẹ nwọn ntịn ya nụ ihien Mm̄on-nso rị a gwa ụka rị ichen-ichen!”

Isi Nke Eno

Kẹ W'e Fee Osolobue Ime Elu-igwee

¹ Onwan e meguu, m nọ lee enya, hun onumuzo we gunpu elu-igwee. Olu hu gwa m oku mbu hun nọ kẹ oken opi nọ si m, “Bia enu ebeni, ni m ghosi i ihien jenko d'e meni ihien ndini meguu.” ² Ozigbo, m nọ rị ime-mm̄on. M nọ hun ukpo-eze ime enu-igwee ebegu, hunzi onye ohu nodi ali elu ẹ! ³ Onyẹ hun nodi ali ebegu hu e gbuke kẹ omuma w'a cho acho w'a kpo jasper le hun w'a kpo kaneliani. Eken-le-ogugu hun e nwun kẹ omuma w'a cho acho wu emaradi fihunme ukpo-eze hu ohi-ohi. ⁴ Ukpo eno-kwasị-ogun fihunme ukpo-eze hu ohi-ohi. Ndi-isi eno-kwasị-ogun nodisonme ukpo ndi hu. We ile yisonme ewuru ochan, kpusonme okpu-eze goru.

⁵ Amuma hu a gha ukpo-eze hu e bepaha; uzun mirin rị e deni le akpabo huzi a gha ukpo-eze hu a hanpuha. Ukpẹ esa rị ihun ukpo hu e nwun—ukpẹ esani wu Mm̄on esa Osolobue.

⁶ Ihien rike ohimin we gi ughegbe memẹ rị ihun ukpo hu; o behu nwanran-nwanran, e nwun zai.

Ihien eno rị ndun enya junsomme ihun le azun nonunmezikwo ukpo-eze hu:

⁷ nke ibuzo rị kẹ eworo; nke ebuo rị kẹ oken-efin; ihun nke eto rị kẹ ihun ihian; nke eno rị kẹ ugon rị e feni. ⁸ Ihien eno ndini rị ndun nwesonme nku isin-isin. Enya jun we uzọ ile—kẹ ime we kẹ azun we. W'a ra bubehi ebu—kẹ uhinhin kẹ efinnai—ihien we a busonme wu,

“Nso, nso, nso—kẹ
Osolobue hun wu Di-nwonna-enyi rị!

Osolobue hun nwon iken ile—

Onye hun rị mbu,
hun rị kikenni,
hun lalani.”

⁹ Ogen owule, ihien eno hu rị ndun gihu yegu onye hu rị ndun jenrin ejen hun nodi ani ukpo hu ogho le mgbaye le ekele enina, ¹⁰ ndi-isi eno-kwasị-ogun ahun a dan ali ihun Onyẹ hu nodi ali elu ukpo-eze ahun, Onyẹ rị ndun jenrin ejen, fe ẹ, taha okpu-eze we ye ali ihun ukpo hu, a si,

¹¹ “Chuku-Nna enyi!

Y'e furugho onye we a ja mma—
y'e furugho ni w'e ku ẹ ni
oghọ le mgbaye le iken
wu nke i.

Makeni, iyu ke ihien ile.

Makeni y'a choghọ,
i no me we rị;
makeni y'a choghọ,
i no ke we.”

Isi Nke Isen

Nwa-ebulu Osolobue Hu Sọ Ru Ogo Ihien Ie

¹ M nọ hun ehuhuo we fifima eka-nni onye hu nodi ani enu ukpo-eze hu. We dejun ehuhuo hu ihien, kẹ ime ẹ kẹ azun a, gi eriri esa kenme ẹ. ² M nọ hunzi mm̄on-ozị ohu kin-akwanran k'o gi oken olu e yi oro, a si, “Onyẹ furu hun k'a

topu eriri ndi hu, fifipu ekukwo hu?" ³ Kani, o nwonna onye owule ri elu-igwee mobu enu-uwa mobu okpuru-uwa hun saeka fifipu ehuhuo hu mobu lee enya ime e. ⁴ M no kwanma ekwa oda-oda, make ni o nwonna onye we hun furuni, hun k'a fifipu ehuhuo hu mobu lee enya ime e. ⁵ Ya ke onye ohu ime ndi-isi hu no si m, "Akwanzile! Lee e, Eworo ebun Juda, Mkpogun Defidi, e meriguo—o k'a saeka tofu eriri esa ndi hu, fifipu ekukwo hu."

⁶ Ya m no hun Nwa-ebulu hun noka si we te gbu e egbu k'o turu egbata ukpo-eze hu le ihien eno hu ri ndun le ndi-isi eno-kwasi-ogun hu hun we ile fihunme ya wu ukpo-eze. Nwa-ebuluni nwon mpin esa le enya esa—hun wu Mmon esa Osolobue, hun Osolobue zijen elu-uwa ile. ⁷ Nwa-ebulu hu no jen d'e weri ehuhuo hu we fifima, hun ri eka-nni onye hun nodi enu ukpo-eze hu. ⁸ Ogen o gi weriguo ehuhuo hu, ihien eno hu ri ndun le ndi-isi eno-kwasi-ogun hu no dan ali ihun Nwa-ebulu hu; onye owule ime we gi ubo le aferu nsensi we gi goru mema hun nsensi jun ime e. Nsensini wu ekpere ndi nke Osolobue. ⁹ Ya we no bu ebun ohun, si,
"Iyuru

hun k'e weri ehuhuo hu,
hun k'a topu eriri ndi hu
we gi kenme e;

make ni we gbu i,

i no gi edeke i

gbapuhani Osolobue ihian
ime ebun owule,
ime asusu owule,
ime ali owule
le ime ndi owule.

¹⁰ Y'e meguo we wuru

ali-eze le ndi nchu-ejan
ebe Osolobue enyi ri;

we k'a ki elu-uwa."

¹¹ E lezi m enya, m no nu olu ndi mmon-ozu bu oda hun fihunme ukpo hu ohi-ohi le ihien ndi hu ri ndun le ndi-isi hu. Ndi mmon-ozini e bukenmeko oda, we ri nnu-uku ole-le-ole le ijeri ole-le-ole. ¹² We hu e gi oken olu a bu ebun, a si,
"Nwa-ebulu hu we gbu

e furugho hun w'e tuchan,

ni iken le aku-le-uba

le amamihien le akwanran

le mgbaye le ogho le ojija-mma

wu nke e!"

¹³ M no nuzi ke ihien ile we ke eke ri a bu ebun—ke hun ri enu-igwee ke hun ri elu-uwa ke hun ri okpuru uwa ke hun ri ime ohimin. Ihien we ri a bu wu:

"Ojija-mma le mgbaye

le ogho le okiki

ya wusonme nke onye hu

hun nodi ani elu ukpo-eze—

le Nwa-ebulu hu—

jenrin ejen!"

¹⁴ Ihien eno hu ri ndun no si, "Ise!" Ndi-isi hu no dan ali, fe Nwa-ebulu hu.

Isi Nke Isin

Nwa-ebulu Hu A Topu Eriri Ndi Hu

Eriri Nke Ibuṛo

¹ Ya m nọ hụn kẹ Nwa-ebulu hụ toṛu eriri ohu ime eriri ẹsa ahun wẹ gi kẹnme ẹhuhuo hụ, m nọ nọ kẹ ohu ime ihien ẹnọ hụ rị ndun gi oken olu hankenme kẹ akpabo, si, “Bia!”

² M nọ lee ẹnya, e lee ẹshin ochan! Onye rị e nyinn'e gi utaa. Wẹ nọ ye ẹ okpu-eze, o nọ nyinrin ẹshin ẹ pu d'e merisonme agha.

Eriri Nke Ebuo

³ Ogen Nwa-ebulu gi toṛu eriri hun me we ebuo, m nọ nọ kẹ hun me ebuo ime ihien ẹnọ hụ rị ndun si, “Bia!” ⁴ Ya ẹshin ozo nọ fuha. Onwan e nwun ubiefufe. Wẹ nọ ye onye rị e nyinn'e iken n'o wepu udon elu-uwu, keni ihian gbume ibe we. Wẹ nozi we opia-agma hi-ogbe ye ẹ.

Eriri Nke Eto

⁵ Ogen Nwa-ebulu hụ gi toṛu eriri hun me we eto, m nọ nọ kẹ nke eto ime ihien ndi hụ rị ndun si, “Bia!” M nọ lee ẹnya, e lee ẹshin ogi! Onye rị e nyinn'e gi ihien wẹ gi a ma ihien. ⁶ M nọ nọ ihien noke olu rị e ku oku k'o gha etintinnai ihien ẹnọ hụ rị ndun hanpuha, a si, “Okọ jenko d'a kogbu enwen ẹ: mkpu okọ-witi ẹnọ k'a wude egbo-orun akpu-uhuhin! Mkpu okọ-bali mmakalaka mmebuọ k'a wude egbo-orun akp'ohin! Ka e wiwikwole ofungbon-olivu le manya!”

Eriri Nke Eno

⁷ Ogen Nwa-ebulu hụ gi toṛu eriri nke eno, m nọ nọ olu hun me we eno ime ihien ndi hụ rị ndun, k'o si, “Bia!” ⁸ E lee m ẹnya, e lee ẹshin e nwun ehuhuo-ndun, ehuhuo-ndun, kani o hụ e nwun nanhin! Efan onye rị e nyin n'e wu Onwan; Ali-mmom sokọ a. Wẹ nọ kebe uwa uzo eno, ye wẹ iken igi opia-agma le unwan le emu le eje-anu ndi rị elu uwa gbupu uzo ohu rin'a.

Eriri Nke Isen

⁹ Ogen Nwa-ebulu hụ gi toṛu eriri nke isen, m nọ lee ẹnya okpuru ukpo nchu-egan, m nọ hun umen-ndun ndi hun wẹ gbu make oku Osolobue le eri wẹ shian Jizosi. ¹⁰ Wẹ nọ weshi olu wẹ enu, e yi, “Euu Di-nwonni-enyi, Onye hun ihien ile rị ẹka a, onye rị nsọ, onye ezioku! Nani kẹ y'e biehan d'e kin ndi rị enu-uwu ikpe, gbugwari wẹ kẹ wẹ don gbu enyi?” ¹¹ Ya wẹ nọ ye onye-onye ime wẹ ewuru ochan tueni, si wẹ zuzi iken ekerẹ ni umunẹ wẹ le ndi-idibo ibe wẹ zuguu onu, ndi ahun ihian k'e gbu kẹ wẹ don gbu wẹ.

Eriri nke Isin

¹² Ogen Nwa-ebulu hụ gi toṛu eriri nke isin, ali nọ mahihie oda-oda, anwan nọ gimẹ ngi kẹ ekwa-ogi, ifon hun shiaguni nọ nwunhuto, nwunme edeke-edeke. ¹³ Kokishia nọ gha elu-igwere danyesonme ani-noke ebe oken ufere nọ nutusonme ogbe figi chanleni. ¹⁴ Igwere nọ fori noke ebe wẹ nọ fifima ehuhuo, wepu. Wẹ nọ wepu ugu ile le ali ile mirin nohunme onodi wẹ. ¹⁵ Ya ndi-nze uwa le ndi uku le ndi-ndu-agma uku, le ndi idafin, le ndi ile wẹ gi oku wẹ e don le ndi ozo ile—kẹ igbon kẹ ndi nwe enwen wẹ—nọ shisonme ime okporo le ebe omuma risonme elu ugu d'a wari, ¹⁶ a si ugu le omuma ndi hụ, “Dodo ni, dankwasị ni ẹnyi! Ni unu zueme ẹnyi make Onye hun nodi elu ukpo-eze hụ gha e legha ẹnyi; make omuma Nwa-ebulu hụ ghazikwo e kunrun ẹnyi—¹⁷ make ni oken uhuhin wẹ gi a kpọ omuma a biaguo! Onye wu nwan onye ahun jenko d'a sa ẹka wuzo!”

Isi Nke Eṣa

Madu Nnu Ogun-mmesato Hu

¹ Onwan e meguu, m no hun mmon-ozì eno ke we turusonme ebamin eno uwa. We turusonme ebegu e gbondon ufere eno hun e fe ime uwa, amangbe ufere e fezi uwa mobu ohimin mobu osisi owule. ² Ya m no hun mmon-ozì ozo k'o gha azuun owuwa-anya-anwun puha, shiko elu; o gi ihien Osolobue ri ndun gi e ye ahima. O no gi oken olu gwa mmon-ozì eno hu we ye iken ni we gi wiwi uwa le ohimin oku, ³ si we, "Ekewiwile ni uwa mobu ohimin mobu osisi owule; cheri ni ni enyi yegu ndi idibo Osolobue enyi ahima ezimezi-ihun we." ⁴ M no nwan nu madu ole we ye ahima ahun. Madu nnu ogun-mmesato ke we ye ahima hu ime ikpun-ulo ile ri Izrelu:

⁵ nnu iri-kwasì-ogun wu ndi ikpun-ulo Juda;
 nnu iri-kwasì-ogun wu ndi ikpun-ulo Rubeni;
 nnu iri-kwasì-ogun wu ndi ikpun-ulo Gad;
⁶ nnu iri-kwasì-ogun wu ndi ikpun-ulo Asha;
 nnu iri-kwasì-ogun wu ndi ikpun-ulo Naf'tali;
 nnu iri-kwasì-ogun wu ndi ikpun-ulo Manase;
⁷ nnu iri-kwasì-ogun wu ndi ikpun-ulo Simionu;
 nnu iri-kwasì-ogun wu ndi ikpun-ulo Livai;
 nnu iri-kwasì-ogun wu ndi ikpun-ulo Isaka;
⁸ nnu iri-kwasì-ogun wu ndi ikpun-ulo Zebulon;
 nnu iri-kwasì-ogun wu ndi ikpun-ulo Josefù;
 nnu iri-kwasì-ogun wu ndi ikpun-ulo Benjamini.

Igunrun Ihian Gha Ali Ile Ri Ichèn-ichèn Pùha

⁹ Onwan e meguu, m no lee enya, hun igunrun hi-ogbe, hun o me ni o nwonni onye saeka gun we. We gha ali ile, ebun ile, ndi ile, le asusu ile puha. Igunrunni turu ihun ukpo-eze hu le ihun Nwa-ebulu hu. We yisonme ewuru ochan tueru anì. Onye-onye ime we gisonme iguru eka. ¹⁰ We hu e gi oken olu e yi oro, a si,

"Nzuofuha gha eka Chuku enyi
 hun nodi enu ukpo-eze
 le Nwa-ebulu hu a bja"

¹¹ Ndi mmon-ozì ile turusonme ebegu, fihunme ukpo hu le ndi-isi hu le ihien eno hu ri ndun; we no dan ali ihun ukpo hu, ke isi ali, fe Osolobue, ¹² a bu ebuni:
 "Ise!

Ija-mma le ogho
 le amamihien le ekele
 le mgbaye le iken le akwanran
 wu nke Chuku enyi
 jenin ejen! Ise!"

¹³ Ya onye ohu ime ndi-isi hu no si m, "Elee ndi wu ndini yi ekwa ochan tueru ali? Elebe ke we gha bja?" ¹⁴ M no si a, "Di-okpa, iyu marin ndi we wu." Ya o no si m, "Ndin wu ndi hun gha oken ukpokpo hu puha. E gigu we edeke Nwa-ebulu hu su ewuru we, ewuru we e henrinsonme nke ochan. ¹⁵ Ya hain we gi nwan ri ihun ukpo Osolobue e fe e uhinin le efinnai ime Ulo-nsò a. Osolobue, Onye hun nodi anì elu ukpo-eze, k'a noyeni we, chedon we. ¹⁶ Egun ihien-oriri le ihien-orira agunkozi we. Anwun mobu ihien owule a hun okun

amakoṣi wẹ. ¹⁷ Makeni Nwa-ebulu hu hun ri etintinna^{*} ebẹhu ukpo hu ri k'a wuru onye-ndu wẹ; o k'e du wẹ noke onye e du anu, shi isi-mirin ndi hu mirin e ye ndun gha a bia. Chuku jenkọ d'e finchanpu ɛnya mirin owole ri wẹ ɛnya."

Isi Nke Ɛsaṭo

Eriri Nke Ɛsa Hu Le Opi Esa

¹ Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke ɛsa, elu-igwee ile no me juu ihien noke nkirishi mgbahunme okuloku ohu. ² Ya m no hun ndi mmọn-ozu ɛsa hu hun e turu ihun Osolobue. Wẹ no ye wẹ opi ɛsa. ³ Mmọn-ozu ozo, hun gi mkpu goru w'a kpo Sensa wẹ gi a dunni Osolobue nsensi okun, no bia d'e turu ihun ukpo nchu-ẹjan hu. Wẹ no kpọnye ɛ nsensi oda-oda, n'o gi ya le ekpere ndi-nsọ ile e me chu ẹjan elu ukpo nchu-ẹjan hu wẹ gi goru memẹ hun ri ihun ukpo-eze hu. ⁴ Enwunruun nsensi hu ri a dunni le ekpere ndi-nsọ hu no gha ẹka mmọn-ozu hu a loshi elu ihun Osolobue. ⁵ Ya mmọn-ozu hu no weri Sensa hu wẹ gi a dun nsensi okun, gi okun ri ukpo nchu-ẹjan hu hujun ẹ, tu a ye enu-ɔwa. Ya ke apabọ no han, mirin e den, amuma e be, ali a mahihie.

Opi Enọ Ibuzọ

⁶ Ebẹhu ke ndi mmọn-ozu ɛsa hu gi opi ɛsa no kwademe ni wẹ gbu opi wẹ.

Opi Ibuzọ

⁷ Mmọn-ozu nke ibuzọ no gbu opi ẹ, ekwan-igwee le okun wẹ gwogbama ya le edeke no puha. Wẹ no ma wẹ ye ime ɔwa, o no dunpu uzọ ohu okun, natọ uzọ ẹbuo; ime osisi ile, o dunpuzi uzọ ohu, o hodụ uzọ ẹbuo; o dunpuchanrinzi ẹfifia-ndun ile.

Opi Nke Ebuo

⁸ Mmọn-ozu nke ẹbuo no gbu opi ẹ, wẹ no tu ihien noke ẹregede ugu ri a nwun okun ye ime ohimin—azuun ohu no henrin edeke, o hodụ azuun ẹbuo. ⁹ Uzọ ohu ime ihien ndi ri ndun ri ime ohimin no nwunhun, o hodụ uzọ ẹbuo. Ime ugbo-mirin ile, uzọ ohu no tikpofu, o hodụ uzọ ẹbuo.

Opi Nke Eto

¹⁰ Mmọn-ozu nke eto no gbu opi ẹ: kokise ohu hi-ogbe ri e nwun okun leke ɔwa no gha igwere dan. Ime iyi ile ri ɔwa, o danye uzọ ohu natọ uzọ ẹbuo—uwe le isi-mirin ri ichen-ichen k'o danye. ¹¹ Efan kokise hu wu "Elumilu." Ime mirin ile rinj, uzọ ohu no lumẹ ilu, o hodụ uzọ ẹbuo. Ndi bu oda no nwunhun, makeni mirin hu ri e lu ilu.

Opi Nke Enọ

¹² Mmọn-ozu nke enọ e gbu opi ẹ, ihien no fian ɛnya-anwun azuun ohu, fianzikwo ifon le kokise azuun ohu-ohu, latosonme wẹ azuun ẹbuo-ẹbuo. Ukpe wẹ no belu: wẹ kebe ke wẹ e nwunhan mbu uzọ eto, enwunkarizini wẹ uzọ ẹbuo. Anwun amuchanrinzini ke uhuohin han k'o don a mu mbu; ifon etibiehanzini k'o don e ti mbu. Wẹ kebe uhuohin uzọ eto, anwun amukarizini uzọ ẹbuo—erirazikwo ke ifon me uhinhin. ¹³ M no lee ɛnya enu, hun ugon ohu k'o feko ime elu, yiko, "Nsongbu! Nsongbu! Oken nsongbu jenkọ d'a rinj ndi ile bi elu-ɔwa ogen ndi mmọn-ozu eto hu k'e gi nwan gbusonme opi eto hun hoduni!"

Isi Nke Iteneji

Opi Eto Hoduni Le Eje-mgbugbu Ahun

* Isi Nke Ɛsa:17 Lee 5.6

¹ **Mmọ**n-ozị **nke isen** e gbu opi e, m nọ hụn kokisẹ ohu hụn gha elu-igwee danye ụwa. Wẹ nọ ye e isanhan oken-mgbugbu hụ migbu enwen e.

² O nọ gunpụ eje-mgbugbu hụ migbu enwen e, enwunrụn nọ gha ebẹhụ lophama ke enwunrụn oken okun wẹ gi a dunchanpụ unyin rị goru. Enyananwun lẹ ufere nọ gba ishi make ufiri enwunrụn okun hụ gha ebẹhụ a lofuha.

³ Ya igurube nọ gha ime enwunrụn hụ puhama, berisonme enu-ụwa. Wẹ nọ ye wẹ iken, ụdi iken hụ akpị rị elu-ụwa nwe. ⁴ Wẹ nọ si wẹ egbulẹ efifia rị enu-ụwa mọbụ ihien owule e nwun ehuhuo-ndun ehuhuo-ndun rị e sue ime ugbo mọbụ ime ofia mọbụ osisi owule, ka wẹ ru ndi hụ nwonleni ahima Osolobue ezimezi-ihun wẹ ehụ, uwe suo. ⁵ Wẹ nọ ye igurube ndi hụ efe ni wẹ ye ndi hụ ezigbo afunfun, orogbo ifon isen—kani anini wẹ wẹ gbu ndi hụ. Ufu wẹ nọke ebe akpị nọ gba ihian. ⁶ Ogẹn ihienni e gi me, ihian k'a cho onwun, ahunko wẹ onwun; wẹ jenkọ d'a chokenme ni wẹ nwun, kani, onwun k'a gba ni wẹ oso.

⁷ Igurube ndi hụ rị ke eshin wẹ kwademegu wẹ k'e gi jen agha. Ihien nọ ke okpu-eze goru risonme wẹ isi. Ihun wẹ nọ ke nke ihian. ⁸ Eñenren wẹ sue ke ntutu ikpoho. Eze rị wẹ onu nọ ke nke eworo. ⁹ Okpukpu rị wẹ ehụ rị ke igwe onye-agma gi e gbondon obi; nku wẹ hụ a zun uzun ke ebe eshin dokpunko ugbo-agma bu oda gbabanko ogbo agha. ¹⁰ Wẹ nweisonme odundun. Edide wa gba ihian risonme wẹ odundun—o nọ ke edide akpị. Odundun wẹ ke iken wẹ gi e ye ihian afunfun orogbo ifon isen rị.

¹¹ Eze a kị igurube ndini wẹ wụ mmọn-ozị oken-mgbugbu hụ migbu enwen e. Ndi Hibru a kpo mmọn-ozini Abadonu; ndi Griki a kpo a Apolionu: *efan ebunoni wu* “*Onye-ntikpo*.”

¹² Nsongbu nke ibuzọ a ghafegu, ebuzọ lalazi.

E Gbupu Wẹ Uzo Ohu Ime Ndi Ri Elu-ụwa Lato Uzo Ebuzo

¹³ **Mmọ**n-ozị **nke isin** nọ gbu opi e, m nọ nọ ke olu gha mpin eno rị ntin eno ukpo nchụ-egan goru hụ rị ihun Osolobue a hanpuha. ¹⁴ Olu hụ nọ si mmọn-ozị nke isin hụn gi opi, “Topu mmọn-ozị eno hụ wẹ kenmeto oken iyi Yufretisi!”

¹⁵ Ya wẹ nọ nwan topu mmọn-ozị eno hụ, hūn wẹ kwademegu, kenme wẹ to, e che ogenni, uhuhinni, ifonni lẹ ahuan; wẹ nọ nwan topu wẹ keni wẹ gbupu uzọ ohu ime ihian ile rị elu-ụwa, gbuhodu uzọ ebuzo. ¹⁶ Ndi-agma hūn nyiko eshin nọ puha, wẹ wụ ijeri-ohun ogun-iri (ya wụ nnu-iri, nnu-iri uzọ nnu isen-kwasigun-isin). A nughọ m ole wẹ rị.

¹⁷ Lee ke m don hūn eshin ndi hū ime ohun m: ndi rị e nyin ni wẹ yisonme ihien igwe wẹ gi e gbondon obi wẹ. Ihien igwe ndini e nwun ufe-ufie lekẹ okun, enwunrụn-enwunrụn lekẹ Safe, lezi unwanran-unwanran lekẹ nsin-enyananwun wụ sofo. Isi eshin ndi hū rị ke nke eworo. Okun lẹ enwunrụn lẹ nsin-enyananwun wụ sofo ghazị wẹ onu a puha. ¹⁸ Wẹ nọ gi eje-ihien eto ndi hū rị a gha eshin ndi hū onu a fuha—ya wụ okun lẹ enwunrụn lẹ nsin-enyananwun wụ sofo—gbufu uzọ ohu ime ihian ile rị elu-ụwa, gbuhodu uzọ ebuzo, ¹⁹ makeni onu eshin ndi ahun lẹ odundun wẹ ke iken eshin ndi hū risonme. Odundun wẹ nosonme ke agwo, nwonsonme isi ke agwo. Isi ndi hū risonme wẹ odundun ke wẹ gi a ru ihian ehụ. ²⁰ Ndi hū hodụ elu ụwa—ndi hū eje-ihien ndini gbuleni—egbehutonni obi mebehi eje-ihien wẹ rị e me; alatonni wẹ ife eje-mmọn lẹ ifesonme mmọn wẹ gi eka mēme—ke nke goru ke nke ona wū siva ke nke igwe bronzu ke nke omuma ke hūn wẹ gi osisi pin—keme ghaleni e ri-eke e legha uzọ mọbụ a nū ihien mọbụ e jen ijen! ²¹ Egbehutozikwoni wẹ mebehi njo ndini wẹ e me: igbuochu, irua-mmọn, ibu-nshi lẹ igi iken eje-mmọn a run, ughere, izu-ohin.

Isi Nke Iri

Mmọn ozi Hụ Gi Ẹhụhụọ Wẹ Fifiṗu

¹ Ya m nọ hụn mmọn-ozị ọzọ kin-akwanran k'ọ gha elu-igwee hidanla. Orukpu fuhunmẹ ẹ; ẹkọn-ẹ-ogugu rị ibe isi ẹ, ya nwen rị a okpuru; ihun ẹ nọ ke ẹnya-anwun. Uku a rị ke polu ẹbuọ wẹ gi ọkun memẹ*.² O gi ẹhụhụọ mẹ ẹkẹrẹ wẹ fifiṗu ẹka a. O nọ bu uku ẹka-nni ẹ che elu ohimin, bu uku ẹka-ekpen ẹ tọ akpakali.³ O nọ gi ọkọn olu, hụn nọ ke nke ẹworo rị e demni, yi oro. Ogen o gi yi oro, akpabọ ẹsa ahun nọ han.⁴ Ogen akpabọ ẹsa ahun gi hanguu, m te cho ni m demẹ, kanị a nụ m olu gha elu-igwee si, “Zuemẹ ihien akpabọ ẹsa hụ ku, edetule ẹ!”

⁵ Ya mmọn-ozị hụ m hụn k'ọ turu elu ohimin ẹ akpakali nọ weshi ẹka-nni ẹ enu zime enu-igwee,⁶ kun ẹfan Onye hụ rị ndun jẹnrin ejen, hụn ke elu-igwee ẹ ihien ile rin'a, ụwa ẹ ihien ile rin'a ẹ ohimin ẹ ihien ile rin'a, si, “Ebiekozi wẹ, kaka!”⁷ Kama, hụn mmọn-ozị **nke ẹsa** gihụ gbu opi ẹ, ihien ahun mini Osolobue kwademẹ e mezuchanrin k'ọ don gwa ndi idibo ẹ ndi-amuma.”

⁸ Ya olu hụ gha elu-igwee gwa m oku nọ siji m, “Jen d'e weri ẹhụhụọ hụ fifiṗuni hūn rị ẹka mmọn-ozị hụ uku a ohu rị elu ohimin, uku a ohu hụ akpakali.”⁹ Ya m nọ jen d'e kunrun mmọn-ozị hụ, si a ye m ẹhụhụọ hụ mẹ ẹkẹrẹ. O nọ si m, “Weri ẹ ri. O k'a suo i usuo onu noke mirin-ewun, kanị, o k'e lu i ilu ẹfọ.”¹⁰ Ya m nọ narin mmọn-ozị hụ ẹhụhụọ hụ mẹ ẹkẹrẹ ri, o nọ suo m usuo onu noke mirin-ewun, kanị, ogen m gi riguu a, ẹfọ nọ lumẹ m ilu.¹¹ Ya wẹ nozi si m, “Ik'e buzi amuma banyeni ndi bu ọda, anị bu ọda, ndi asusu ichen-ichen bu ọda ẹ ndi-nze bu ọda.”

Isi Nke Mmanai

Ndi Osheri Ebuọ Hụ

¹ Ya wẹ no ye m mkpinsi wẹ gi a ma ihien. Mkpinsi hụ nọ ke okpo. Wẹ nọ si m, “Bia d'a ma Unọ-nso Osolobue ẹ ukpo nchụ-ẹjan, y'a gunzikwo ndi hūn rị ebẹhụ e fe ofufe.”² Ka amalẹ ihun-ezi Ulo-nso, hapu ohun—makeni e wegwo w'a ye ndi alị ndi ọzọ rị ichen-ichen. Wẹ k'a zọ obodo nso hụ uku ọrogbo ifon ẹbuọ kwasi ogunna.”

³ “M k'e ye ndi-osheri m ẹbuọ iken bu-amuma, ku oku-Chuku, ọrogbo akpu-uhuhin ogun ẹtọ kwasi nnu ẹtọ (ogun mmọtọ kwasi nnu-uku), wẹ k'e yisonmẹ ẹkwa ahio.”⁴ Ndi osherini wu osisi olivu ẹbuọ ẹ obu-ukpe ẹbuọ hụ rị ihun Onye-nwon-ụwa-ile.⁵ Omeni ihian cho n'ọ mẹ wẹ ihien ọwule, ọkun a gha wẹ onu puha, dungbu ndi inenren wẹ ahun cho ni wẹ mẹ wẹ ihien; erira ke onye ọwule cho n'ọ mẹ wẹ ihien ọwule k'a don nwun.⁶ Wẹ nwon iken wẹ gi a kpokin enu-igwere amangbe mirin e zue ogen hụ ile wẹ gi e bu amuma, e ku oku Chuku. Wẹ nwonzikwo iken wẹ gi e m mirin e henrin edeke—ke mirin rị iyi ke hūn rị ohimin, wẹ nwonzikwo iken wẹ e gi m ụdi eje-nsoṅbu ẹ afunfun ọwule biani ụwa ogen ọwule wẹ cho.

⁷ Wẹ shiaguu eri wẹ, eje-anu hū hūn k'a gha eje-mgbugbu hū migbu enwen ẹ puha k'a luson wẹ agha, meri wẹ, gbu wẹ.⁸ Ozun wẹ k'a rị ụzọ ụwaya kanị rị obodo uku hū wẹ gi ẹnya ime mmọn a kpọ Sodomu ẹ Ijiptu, obodo ohu hū wẹ nọ kpogbu Di-nwonni-wẹ.⁹ Ọrogbo akp'ohin ẹtọ ẹ mkipiki, ndi rị ichen-ichen ẹ ndi ebun ẹ asusu ẹ alị risonmẹ elu ụwa k'a gba ozun wẹ ilee; aniko wẹ onye ọwule l wẹ.¹⁰ Ndi bi ụwa k'a rị a ghogho ni madu ẹbuọ hū a nwunhūn, e mẹ

* **Isi Nke Iri:1** pila ẹbuọ wẹ gi ọkun memẹ

mmemme, e yetari ibe we ihien—makeni ndi-amuma ebuoni te bu afunfun toni ndi ile ri elu-ua.

¹¹ Kani, ogen o gi mefu akp'ohin eto le mkpikpi, ufere hun e ye ndun no gha ebe Osolobue ri bia, banye ime we, we no turu oto—oken egun no bia ndi hunni we. ¹² Ya we no nu oken olu gha elu-igwee si we, “Bia ni elu ebeni!” Ya we no gi orukpu shi enu-igwee, id'anya ndi-inenren we ri e lee we ile. ¹³ Ozigbo, ali no mahihie oda-oda, azuun ohu ime obodo hu no tikpo, o hodu azuun itenei. Ali hu mahihieni gbu madu ogun-iri kwasị nnu-mmesa (madu nnu-uku esa). Egun no tukemne ndi hoduni, we no kweri ni Osolobue hun ri elu-igwee e hike ogbe.

¹⁴ Nsongbu nke ebuo a ghafegu, lee e, nke eto lala egwa.

Opi Nke Esa

¹⁵ Ya mmon-ozu nke esa no gbu opi e, m no nu oken olu risomne elu-igwee, a si,

“Ali-eze uwa a wuruole nke Di-nwonna-enyi
le nke Kraisti a hun o tume;
o k'a ki jennin ejen!”

¹⁶ Ya ke ndi-isi eno kwasị ogun hu hun nodisomne ukpo we ihun Osolobue no dan ani, keni Osolobue isi-ali, fe e, ¹⁷ a bu ebuni:
“Enyi ri e ye i ekele,

Chuku Nna,
hun nwon iken o gi e me ihien ile,
onye hun ri kikenni, hun rizikwo mbu.
Makeni y'e gigu oken i hi-ogbe kima.

¹⁸ Ndi ali ile e te bughu olulu;
kani iwe-le-onuma i
a bjaole nwan.

Ogen y'e gi kin ndi nwunni ikpe
e ruguo.

Ogen hun y'e gi ku ndi-idibo i ugwo,
e ruguo nwan—
ndi idibo i ndi-amuma—

uwe le ndi-nsa
le ndi a tu egun i—
ke ndi uku ke ndi nta.

Ogen y'e gi tikpo ndi hun e tikpo uwa
e ruguozil!”

¹⁹ Ya we no gunpu Ulo-nsa ime enu-igwee, we no hun Ekpeti-nkwerigbama Osolobue ime ebegu. Amuma elu-igwee no besomne, mirin no densomne, akpabo no hansomne; ali no mahihie, ekwan igwere no dan oda-oda.

Isi Nke Mmēbuo

Okpoho Hu Le Dragonu

¹ Ya ke oken ahunlele pu-ichen no puha elu-igwee: okpoho yi enya-anwun ke ewuru no fuha; ifon ri a okpuru uku, okpu-eze kokise mmēbuo ri ri a isi. ² O ri ime. O hu a kwan ekwan makeni ime ri e me e. O hu a turu a oda-oda makeni omumu e ruguo a.

³ Ahunlele ozu no mezi ime enu-igwee: eje-anu hi-ogbe w'a kpō dragon' a puha; Dragonuni e hike ogbe; o nwun ufie-ufie. Isi esa le mpin iri k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu, risomne e isi esa ndi hu. ⁴ Odundun a no zari uzō ohu ime

kokisè rị elu-igwere, tū wẹ ye anị—ọ họtū ụzọ ebụọ. Dragonụ hụ nọ turu ihun okpoho hụ rị a chọ n'ọ mụ nwa, keni ọ ripụ nwa a hụn o gihụ mụpụha a.

⁵ Okpoho hụ nọ mụ nwa, nwata-okennyè, hụn jenko d'e gi okpo-igwe kị ndi anị ile. Kanị, hụn o gihụ mụpụha nwata-okennyè hụ, wẹ nọ juru ya wu nwata, we ẹ shi ebe Osolobue lẹ ukpo-eze Osolobue rị. ⁶ Ya okpoho hụ nọ gbashi ime atụ d'a nọdị ebèhụ Osolobue kwademe n'ẹ, ebe wẹ k'a nọ lepụ a ẹnya akp'ohin ogun-eto kwasị nnu-eto.

⁷ Ya wẹ nọ luma agha elu-igwee, mmọn-ozì wu Maikèlù lẹ ndi mmọn-ozì e sọn n'ẹ nọ lusun Dragonụ hụ agha. Dragonụ lẹ ndi mmọn-ozì ẹ nọ lusun gwari igwee. ⁸ Kanị wẹ nọ meri Dragonụ hụ. Anizì nì wẹ ya lẹ ndi mmọn-ozì ẹ nọdì enu-igwee. ⁹ Wẹ nọ tutu Dragonụ uku hụ, agwo mbụ-mbụ hụ w'a kpọ Ekwensu, a kpọzi a Setanị. Iya wu onye hụn e dufie ụwa ile. Wẹ nọ tutu ẹ ye elu-ụwa—iya lẹ ndi mmọn-ozì ẹ.

¹⁰ M nọ nwan nū olu ohu hannì ime elu-igwee, hụn rị a sị,
“Nzuofuha lẹ ikèn lẹ alì-eze Chuku ẹnyi
lẹ okiki Kraistì, onye hụ o tumẹ,
a bịaguo nwan.

Makèni a tutuguo wẹ onye ahun,
hụn e kpesonmẹ umunẹ ẹnyi,
ndi Itu-Kraistì ibe ẹnyi
eka Osolobue ẹnyi uhinhin lẹ efinnai.

¹¹ Kanị wẹ nọ gi edeke Nwa-ebulu hụ lẹ oku wẹ gi shian'a ẹri meri ẹ; egheni wẹ isi tuhu okukwe wẹ.

¹² Ya wu, enu-igwee ya ghoghoma nwan;
iya lẹ ndi bi ime ẹ!
Kanị, nsongbu jenko d'a rinì ụwa lẹ ohimin,
makèni Ekwensu e hidanguo d'e kunrun onu.
O gi oken olulu bìa—
makèni o maringuo nì oge ẹ họtū ẹkerè!”

Ekwensu E Buhezì Nsongbu Ẹ Elu-ụwa

¹³ Oge Dragonụ hụ gi hụn nì a tutuguo w'a ye elu-ụwa, ọ nọ chuma okpoho hụ mụ nwata-okennyè hụ. ¹⁴ Kanị, wẹ nọ ye okpoho hụ nku ebụọ, nku ugọn uku—n'o gi gha ebe agwo hụ rị fepu, shi ime atụ, ebe wẹ jenko d'a nọ lepụ a ẹnya [ihiẹn nọkẹ] ahụ ẹto lẹ ifon isin. ¹⁵ Ya agwo hụ, dragonụ hụ, nọ gha onu a hupụha mirin nọ kẹ iyi, n'o hukpu okpoho ahun, keni o huru ẹ, ¹⁶ kanị alì nọ yenì okpoho hụ eka: alì nọ shiapu onu, luefu mirin hụ Dragonụ hụ gha onu hupụha. ¹⁷ Ya ize okpoho hụ nọ ban Dragonụ hụ, ọ nọ pu, jenmẹ d'a lusun umu okpoho hụ agha, ya wu umu a ndi hoduni; ndi hụn e mesonmẹ ihien ndi hụ Osolobue ku; ndi hụn a shia nì Jesu ẹri; ndi hụn e kwonkenmẹ oku Jesu. ¹⁸ Dragonụ hụ nọ turu enu ejan rì mkpenren ohimin.

Isi Nke Mmètọ

Eje-anu Ebụọ Hu

¹ M nọ hụn eje-anu ohu k'ọ gha ime ohimin pụla. Mpin iri lẹ isi ẹsa k'ọ nwẹ. Okpu-eze ohu-ohu risonmẹ elu mpin ndi hụ. Efan rì ichen-ichen e kutọ Osolobue risonmẹ elu isi ẹsa hụ. ² Eje-anunì m hụn nọ kẹ Ubidon. Ụkụ alì a nọ kẹ nke eje-anu w'a kpọ Biẹ. Onu a nọ kẹ nke Eworo.

Ya Dragon' nọ wẹ ikèn ẹ lẹ ukpo-eze ẹ ye eje-anu hụ, tumẹ ẹ oken onye-okiki. ³ Isi eje-anu ahun ohu nọ kẹ isi anu wẹ gbugu, kanị ebèhụ wẹ gi gbu ẹ a laguo. Ihien rì eje-anunì ẹhụ a tükemkẹ ụwa ile ẹnya—nke wu nì wẹ ile hụ

e sọn ẹ. ⁴ Wẹ ile nọ femẹ Dragonụ hụ makeni iya ye eje-anụ hụ ikẹn ahụn o gi kị ọkiki. Wẹ nozi fe eje-anụ hụ, a si, “Onye nọ ke eje-anụ hụ? Onye k'a saeka lusun ẹ ogun?”

⁵ Wẹ ye eje-anụ hụ onụ o gi a nyan isi, e kusonme aru. Wẹ nọ ye ẹ oghere kpa ikẹn orogbo ifon ebuo kwasị ogunnai. ⁶ O nọ shiapu onụ kutosonme Osolobue, e kutọ efan a, e kutọ ebe o bi—ya wu, e kutọ ndi ile bi elu-igwee. ⁷ Wẹ nozi ni a lusun ndi-nsọ agha, meri wẹ; e wezikwo wẹ ebọn ile le ndi ile le asusu ile le ani ile che okpuru ẹ kima. ⁸ Ndi ile bi enu-owa k'e fe ẹ—ya wu onye owule wẹ deleni efan a ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hụ wẹ gbu ni wẹ d'e gbe iyeto uwa.

⁹ Onye nwon ntin, ya n'ọ nụ.

¹⁰ Onye owule Osolobue si ni wẹ k'a nwunrun a, wẹ k'a nwunrun a; onye owule Osolobue si ni wẹ k'e gi opia-agma gbu ẹ, wẹ k'e gi opia-agma gbu ẹ.

Onwan cho ndidi le okukwe eka ndi nke Osolobue.

¹¹ Ya m nọ hun eje-anụ ozo hun gha ime-owa pula. Mpin ebuo k'o nwe rike nwa-ebulu bu o ku ke Dragonu.

¹² Okiki Eje-anu hunni ri a kị wu nke eje-anu nke ibuzo, hun o ye ẹ kidonni'e. O wa a ye uwa le ndi hun bi ime e olu ni wẹ e fe eje-anu nke ibuzo hụ—hun ebe wẹ gi gbu ẹ lagu. ¹³ O gisonme oken orun-atumenya a kpa ikẹn; o megħode okun gha elu-igwee hidan id'anya ihian ile. ¹⁴ O nọ gi orun-atumenya ndini wẹ ye ẹ efe rondonni eje-anu nke ibuzo hụ dufie ndi bi elu-owa; o si wẹ kpụ ya wu eje-anu nke ibuzo—hun ahun wẹ be opia-agma isi ohu gbu ẹ—kani o huzi nwan ndun. ¹⁵ Wẹ nọ nizi eje-anu hun-eboni saeka me ihien o me hun ihien ahun wẹ kpụ gi ri ndun, kunme umenren—ihien hụ wẹ gi udi eje-anu nke ibuzo hụ kpụ, nke wu ni ya wu ihien wẹ kpụ nọde kume oku; ya wu ihien nọde me wẹ gbu ndi hụ ile ju ni efeko w'a.

¹⁶ Eje-anu hun-eboni nozi me wẹ ye ihian ile ahima eka-nni mobu ezimezi-ihun—ke ndi uku ke ndi nta, ke odafin ke ogbenye, ke igbon ke onye nwon enwen ẹ— ¹⁷ nke wu ni onye owule wẹ yeleni ahima hụ a saeka non mobu re ihien owule. Ahima hụ wu efan eje-anu ibuzo hụ mobu ahima hun a nokin enya efan a.

¹⁸ Onwan cho amamihien: onye owule nwon nghota ya gi ẹ gbako ahima eje-anu hụ, makeni ahima ihian ro. Ahima hụ wu isin kwasị ogun-mmeto kwasị nnu*.

Isi Nke Mmeto

Nwa-ebulu Hụ Lẹ ndi Nke E

¹ E lezi m enya, m nọ hun Nwa-ebulu hụ k'o turu elu Ugu Zayonu—ya le madu nnu ogun-mmesato wẹ deye efan a le efan Nedi ẹ ezimezi-ihun wẹ. ² M nọ nuzi olu gha enu-igwee bia. Oluni ri a han ke uzun oken-mirin ri e huni le uzun akpabo hankenmeni. Olu hụ m nū rizi ke ebe ndi a kpọ ubo ri a kpọ ubo wẹ. ³ Madu nnu ogun mmesato ahun hụ a bu ebu ohun ihun ukpo hụ le ihien eno hụ ri ndun le ndi-isi hụ. O nwonni onye ozo saeka munrun ebu hụ wezuka madu nnu ogun-mmesato hụ wẹ gha ime uwa gbapuha. ⁴ Ndin wu ndi hụ gileni ikpoho meru enwen wẹ; wẹ wu ikennyē marinleni ikpoho. W'e sọn Nwa-ebulu hụ ebe owule o jenko. Osolobue le Nwa-ebulu hụ a ghaguo ime ihian ile gbari ndini nọke mkpuru-ibuzo. ⁵ Anutun wẹ ntu onu wẹ; enwon wẹ ntupo.

* **Isi Nke Mmeto:18** “666” ke w'a kpọ a Onu-ebo.

Ndị Mmòno-ozì Ètò Hụ

⁶ M nòzì hụn mmòno-ozì ọzọ hụn fekọ ime enu, ime elu-igwee. O gi ozioma itebite hụn o k'e zi ndi ile bi elu-ụwa—ya wu, ndi ali ọwule le ebọn ọwule le ndi a su asusu ọwule le ndi ọwule.

⁷ O nọ gi oken olu si, “Tụ ni egun Osolobue, onu e ye e ogho, make ni ogen o k'e gi kin ikpe e ruguo. Eghẹ, fe ni Onye hụn ke enu-igwee le ụwa le ohimin le isi-mirin ri ichen-ichen!”

Babilon' A Daan!

⁸ Mmòno-ozì ọzọ, hụn me e ebuo, no fuba, a si, “O danguo! Babilonu uku hu a danguo! Okpoho hu hụn me ndi ali ile ra manya a, manya a hụn zeni, manya ughere e!”

Afunfun Ri E Che Ndị K'a Narin Ahima Eje-anu Hụ

⁹ Mmòno-ozì ọzọ, hụn me we eto, no puha, gi oken olu yiko, “Onye ọwule hụn fe eje-anu hụ le udi a we kpu, narin ahima a ezimezi-ihun mobu eka we, ¹⁰ jenko d'a razikwo manya hụ zeni, manya iwe-le-onuma Osolobue, hụn we gburoleni—hụn we huye ime mkpu iwe-le-onuma a. We k'e gi okun le nsin-nya-anwun ye we eje-afunfun id'nya ndi mmòno-ozì ri nsọ le id'nya Nwa-ebulu hụ. ¹¹ Enwunrun okun we gi ri e ye we eje-afunfun we k'a ri ime e k'a gha a loshi elu jenin ejen. Ke uhinhin ke efinnai, izu-iken arikonj ndi hu siko d'e fe eje-anu hụ le ihien we kpu ke iya, uwe le onye ọwule narin ahima efan a.”

¹² Onwan cho ndidi eka ndi nsọ, ndi hụn e mesonme ihien Osolobue ku, e kwerikenme ni Jizosi.

¹³ M no nu olu gha elu-igwee si, “De onwan: gha ogenni jenne, ngozi jenko d'a rinj ndi hụn k'a no ime Di-nwonni-nyi nwinhuni!”

“Eghẹ, ndi we gozi agozi ke we wu nke-esi! We k'e zu iken orun we, make ni ihien we runpuha ri e son we!” Iya ke Mmòno-nsọ ku.

A Ghorị We Mkpuru Uwa Mi

¹⁴ Ya m no lee nya, m no hūn orukpu ochan. Onye nodi ali elu orukpu hūn nọ ke Nwa nke Ihian. Okpu-eze goru ri a isi. Opia gorini tuni w'a kpo Siku, hūn we gi a gho mkpuru hū a eka. ¹⁵ Mmòno-ozì ọzọ nọ gha ime Unọ-nsọ puha, gi oken olu hijenni onye hū nodi elu orukpu, si a, “Gi nwan siku i ghorị mkpuru, ni ogen e ruguo w'e gi ghorị mkpuru, make ni mkpuru uwa mi a kachanringuo.”

¹⁶ Ya onye hū hūn nodi enu orukpu nọ fe opia-siku a ye elu uwa, ghorị mkpuru uwa mi.

¹⁷ Mmòno-ozì ọzọ nọ gha Ulo-nsọ hūn ri elu-igwee fuba, ya nwen gizikwo opia-siku tu-nko. ¹⁸ Ya Mmòno-ozì ọzọ nọ gha ukpo nchu-ejan puha. Onwan wu mmòno-ozì hū hūn Osolobue we oku ọwule gbashari okun che okpuru e. O nọ weshi olu elu, hijenni mmòno-ozì hū gi opia-siku tu-nko, si a, “Gi nwan opia-siku i tu-nko ghorị ohio-grepu hūn vaini uwa mi, make ni grepu e a changuo!” ¹⁹ Ya mmòno-ozì hū nọ fe opia-siku a ye elu-ụwa, ghorị grepu ri ụwa, tu a ye ebegu hi-ogbe hūn Osolobue nọ a ghozi iwe-le-onuma a—ebegu o nọ a pinpuha manya grepu e. ²⁰ We nọ gha ime obodo hū pu, shi ebegu d'a pinpuha manya grepu hū. Edeke nọ gha ebahūn we nọ a pinpuha manya e hupuha. O ru edeke ahun e ru ihian isi-uvun; eshin banye ime e, o ru e onu; o d'e huru ihien nọke mai! isen kwasị ogun-itenei.

Isi Nke Mmisen

Nsongbu Ikpaatun Esa E D'e Bidon

¹ Ya m nọ hunzi oken ahunlele ozo pu-ichen ime elu-igwee; onwan a tugenmeke enya: mmọn-ozị ęsa gi eje-afunfun ęsa! Eje-afunfun ęsanı wu ndi ikpazuun. Uwe ke iwe-le-onuma Osolobue k'e gi bi.

² M nọ hun ihien nọ ke ohimin ughegbe we gwagbama ya le okun, hunzi ndi hu meri eje-anu hu le ihien hu we kpu ke ya—le ahima nomba hu hun a nokin enya ęfan a. Ndinı we turu mkpenren ohimin ughegbe hu. We gisonme ubo Osolobue ya we. ³ We hu a bu ębu odibo Osolobue wu Mozizi le ębu Nwa-ebulu hu,

“Euu Chuku Nna,
Onye hun nwon iken ile!
Y'e meke oken ihien le ihien a tu enya!
Euu, Eze anı ile le agbo ile!
Iri-ochan le ezioku ke i gi e me ihien i.

⁴ Euu Nna,
onye k'a si n'o tukọ egun i,
n'o jako ęfan i mma?

Iyü suọ ri nsọ.
Ali ile k'a bia d'e fe i,
makeni y'a hanguo enen
hun ghosı n'i ri-ochan.”

⁵ Onwan e meguu, m nọ hun Ulo-nsọ (Odu-nkwerigbama ahun, Odu Ashia-eri ahun, we nọ e fe ofufe) hun ri elu-igwee. We gunpu a agunpu. ⁶ Ndi mmọn-ozị ęsa hu gi eje-afunfun ęsa hu nọ gha ime Ulo-nsọ puha. We yisonme ękwa line nwunni, hun ri e gbukeni. We ile gisonme ihien goru kenhunme obi we.

⁷ Ime ihien ęno hu ri ndun, ohu nọ ye mmọn-ozị ęsa hu afere ęsa we gi goru mememe. Ihien jun afere ndi hu wu iwe-le-onuma Osolobue, Onye hu ri ndun jennin ejen. ⁸ Enwunrun gha ogho Osolobue le iken e a lofuha nọ jun unọ-nsọ hu; o nwonzini onye saęka banye Ulo-nsọ hu d'e ru ni eje-afunfun ęsa hu mmọn-ozị ęsa hu gi e bi.

Isi Nke Mmisen

Eje-afunfun ęsa İkpazuun!

¹ Ya m nọ nu ke oken olu gha Ulo-nsọ gwa ndi mmọn-ozị ęsa hu oku, si we, “D'e hu ni iwe-le-onuma Osolobue ri ime afere ęsanı kpu elu-üwa.”

Ete Hun E Shinni, A Turu!

² Ya mmọn-ozị ibuzo nọ jen d'e hu ihien ri ime afere a ye enu-üwa, eje-ete hun e shinni, hun a turunı, nọ jun ndi hu ęhu, ndi ahun bu ahima eje-anu hu le ndi hu fee ihien we kpu ke iya.

Ihien İle Ri Ohimin A Nwunhun!

³ Mmọn-ozị nke ębuo nọ hu ihien ri ime afere a ye ime ohimin, mirin ri ime ohimin nọ ri ke edeke onye nwunni. Ihien owule ri ndun ime ohimin nọ nwunhun.

Iyi Le İsi-mirin E Hęnin Edeke!

⁴ Mmọn-ozị nke eto e hu ihien ri ime afere a ye ime iyi le isi-mirin risonme üwa, we nọ hęnin edeke.

Osolobue Ri E Ye Afunfun Furunı!

⁵ M nọ nu ke mmọn-ozị mirin ile ri ęka a si, “Euu Onye-nsọ,
onye hun ri kikenı, hun rizikwo mbu.
Ezigbo enen ke y'a han!

Y'a haịn
i gi e yesonmę wę afunfun ndini.

⁶ Makęni e gbuguọ wę
ndi-nsọ lę ndi-amuma,
y'e yeguọ wę ędeke ra!
Ihięn wę cho
kę wę ri nwan a hun!"

⁷ M nọ nụ kę ukpo nchụ-ęjan shiari, si,
"Egheę, Osolobue wu Di-nwonn-ęnyi,
Onye nwon ikęn ile,
ikpe i ma wę hu mma,
ezigbo enęn kę y'a han!"

Anwun E D'a Magbu We!

⁸ Mmọn-ozị nke ęnọ nọ hu ihien ri ime afeę a kpu ęnya-anwun, gi ę mę
anwun ma ihian ọda-ọda. ⁹ O makemkẹ wę—kanj, hun nkę w'e gi gbehuto,
mebehi njọ, wę nọ kpoma Osolobue hun ri e zihę afunfun ndini wę iyi. E yeni
w'e ọghọ.

Ishi E Kpumę We!

¹⁰ Mmọn-ozị nke isen nọ hu ihien ri ime afeę a ye ukpo-eze eje-anu hu, ali-
eze eje-anu hu nọ gba ishi, wę nọ tamade ire wę * makę oken-ufu wę ri ime ę;
¹¹ wę nọ kpoma Chuku ri elu-igwee iyi makę ufu lę ęte ri wę ęhu—egbehutonj
wę obi mębehi eje-ihien ndi wę ri e mę.

Iyi Yufretis' A Tahi, Hęrin Uwayal

¹² Mmọn-ozị nke isin e hu ihien ri ime afeę a ye iyi uku hu wu Yufretisi,
mirin ę nọ tahi, gi beyeni ndi-nze jęnkọ d'a gha azuun ọwuwa-ęnya-anwun bia
uzọ.

Eje-mmọn ęto Hun E Dufie Ndi-nze!

¹³ M nọ hun eje-mmọn ęto risonmę kę ęwọ kę wę gha ọnu Dragonu, ọnu
eje-anu hu, lę ọnu onye amuma-ntu hu puła. ¹⁴ Ndinj wu eje-mmọn ndi a
runsonmę ọrụn-atumęnya ri ichen-ichen, uwe e jęn d'a kpogbama ndi-nze ile ri
uwa makę agha wę jęnkọ d'a lu Uhuohin nke Osolobue, Onye hun nwon ikęn
ile.

¹⁵ (Jesu si, "Lee ę! M jęnkọ d'a bia idumuzi nọkę ohin. Ngozi jęnkọ d'a rinj
onye ọwule k'a munrun ęnya, e che, amangbe w'a tonarin a ękwa a, amangbe
ọ gba ọto a ghahunmę, a hun wę ihien ifenren ę")

¹⁶ Eje-mmọn ęto hu nọ kpokwama ndi-nze, wę ile nọ zu ebęhu w'a kpọ
'Amagidonu. 'Amagidonu kę w'a kpọ a ọnu Hibru†.

Ali-omahie Jogbu Enwen E!

¹⁷ Mmọn-ozị nke ęsa e hu ihien ri ime afeę a ye ime ufere, oken olu nọ gha
ukpo-eze hu, ime Ulo-nsọ, si,
"O guguo!"

¹⁸ Amuma nọ besonmę, mirin nọ densonmę, akpabo nọ hansonmę, ali
nọ mahie ọda-ọda. Udi ali omahiehieni e metuni kete w'e bimele uwa; ọ
mahihiekemkẹ! ¹⁹ Obodo uku hu nọ kebe uzọ ęto; obodo shia ęfo hun
risonmę ali ile nọ tikpochanrin. Osolobue a nyanhan Babilon' uku hu, ọ nọ
we mkpu-manyia iwe-lę-ọnuma a ye ę ra. ²⁰ Ali ile mirin nọhunmę e fopu;
ahunzikwonj wę ugu ọwule. ²¹ ęregede ękwan-igwee nyinhan kę ękpa simęnti hu

* **Isi Nke Mmisin:10** "tama nkwenren-eze" † **Isi Nke Mmisin:16** I kpochanrin a, "Ha-magidonu"
ro, hun wu "Ugu Magidonu".

a gha elu igwere a dankwasị ihian—d'e ru nị a buma wẹ Osolobue onu make afunfun hun ekwan-igwee hu ri a dannị ri e buhe ni we. Afunfun hu a jokemkeke njo!

Isi Nke Mmēsa

Oken Igbaraja Hu Le Eje-anu Hu

¹ Ya mmōn-ozī ohu ime wẹ ẹsa hu gi afere nọ bia d'e kunrun m, si m, “Bia, nị m ghosị i ikpe-omuma le afunfun jenko d'a rinị oken igbaraja hu hun nodi ali enu iyi bu oda; ² oken igbaraja hu ya le ndi-nze uwa wi me mgba, hun mgba a wẹ me tugbariguu ndi bi elu-uwa leke manya.” ³ Ya mmōn-ozī hu nọ buru m ime mmōn shi ime atu, m nọ hun okpoho nodi ani elu eje-anu e nwun ufie-ufie. Wẹ dejun eje-anu hu efan ichen-ichen hun e kutọ Osolobue ehu. Isi ẹsa le mpin iri ke eje-anu hu nwe.

⁴ Okpoho hu yi ewuru nanran oda-oda hun e nwun ufie-rōnị, ufie-rōnị le ufie-ufie. O yi ihien-mma ri ichen-ichen: ke goru ke ejije le ihien-mma ndi ozọ—ke ihien mma wẹ gi omuma hun a koni mēme. O gizi mkpu wẹ gi goru mēme ẹka. Ihien runi le ihien ru unyin ya le igbaraja wi jun mkpu hu. ⁵ O nwe efan wẹ de ye ezimezi-ihun e. Ali efan ahun e mīke. Efan hu wu:

“Babilon' Uku, Nne Ndi-igbaraja Le Ihien Ile Runi Ri Ime Uwa.”

⁶ M nọ hun a nị edeke okpoho hu ra, edeke ndi-nso le ndi wẹ gbu make eri we shia nị Jizosị, ri a tu a ke manya.

Ogen m gi hun a, o tukemme m enya!

⁷ Kani, mmōn-ozī hu nọ si m, “K'o ri a tuni i enya? M k'a kowa n'i ihien okpohoni le eje-anu isi ẹsa le mpin iri hu bu n'e wu.

⁸ Eje-anu hu i hun te ri ari mbu, bu o rizi a nwan—kani, o d'a gha ime eje-mgbugbu hu migbu enwen e puha. O puhaguu, o k'a la ntikpo. Mgbe ndi hodu enu-uwa—ndi ahun ile wẹ deyeleni efan wẹ ime ehuhuo nke ndun nị Osolobue d'e gbe iyeto uwa—k'e gi hun ke eje-anu hu puhazi, o k'a tu wẹ enya, makeni o te ri ari, bu o rizi a nwan, kani o lalazi alala.

⁹ Onwan cho amamihiēn le nghota.

Isi ẹsa hu wu ugu ẹsa okpoho hu nodi elu wẹ; wẹ wuzikwo ndi-nze ẹsa. ¹⁰ Ime ndi-nze ẹsa hu, isen a dango; ohu ri nwan a ki; ozọ ri n'a e ke bia. Kani, o bia, o k'a tohu ekere suo.

¹¹ O me nke eje-anu hu hun ri mbu bu o rizi a nwan, iya wu eze hun k'e me wẹ ndi-nze ẹsatọ, bu onye ohu ime wẹ ẹsa ro—makeni o k'a kizi. Kani, ogen o k'e gi fuhazi, o k'a lazikwo ntikpo.

¹² Mpin iri hu i hun wu ndi-nze iri hun wẹ keleni kin eze. Kani wẹ k'e kin wẹ eze, a ki wẹ ekere suo, mgbahunme okuloku ohu, uwe le eje-anu hu. ¹³ Ihien ohu ke wẹ iri bu obi—wẹ iri k'e kweregbama, wẹ okiki wẹ ye eje-anu hu n'o kima. ¹⁴ Wẹ k'a luson Nwa-ebulu hu agha, kani, Nwa-ebulu hu k'e meri wẹ, makeni iya wu Nna ndi-nna le Eze ndi-nze, makeni ndi ya le wẹ wi wuzikwo ndi Chuku kpo, ndi o hori ahori, ndi wẹ gi e don enya.”

¹⁵ Mmōn-ozī hu nozi si m, “Miri ndi hu i hun, hun igbaraja hu nodi ali elu wẹ wu ndi ri ichen-ichen, igunrun ihian ri ichen-ichen, ali ri ichen-ichen le asusu ri ichen-ichen.”

¹⁶ “Nke mpin iri hu i hun, ize igbaraja hu k'a ban uwe le eje-anu hu; wẹ k'e ti e iwi—napuchanrin a ihien owule—gbari a oto, ripu uru-ehu a, kpo a okun. ¹⁷ Makeni, Osolobue e buguo ihien o cho n'o me che wẹ ime obi, keni wẹ me e, ghahani ikweregbama wechanrin ani-eze wẹ le okiki wẹ ye eje-anu kima, d'e ru ogen oku Osolobue e gi mezuchanrin.”

18 “Nke Okpoho hụ ị hụn, ịya wụ obodo uku hụ hụn a kịchanrịn ndị-nze rị ụwa.”

Isi Nke Mmēsatọ

Babilon' A Daan!

1 Onwan e meguu, m nọ hụn mmọn-ozị ozo k'ọ gha elu-igwee hidanla. Mmọn-ozị hụ nwọn ikẹn o gi e me ihien bu oda; ọ banhan, ụwa ile nọ nwun make ogho rị a ehu hụn rị e ti ke ukpe. 2 O nọ gi oken olu si,

“O danguo! Babilonu uku a danguo! O wuruole ebe eje-mmọn rị ichen-ichen bi; ebe mmọn owule runi bi; ebe nnunu owule runi bi; [ebe anu owule runi, hụn e ze ze bi]. 3 Make ni, ndi ani ile a raole manya a; ọ tugbuguo we—manya a hụn wu ughere le ihien-olila-enya. Ndi-nze rị ụwa e meguo mgba a. Ndi-afia ụwa e giguọ akụ-le-uba a gha obibi ehu-ufu le eje-obibi e henrinsomme ndi-idafin.”

4 Ya m nọ nu ke olu ozo gha elu-igwee si,

“Ndi nke m, gha ni ime e puha, amamgbe unu e bu eka che ime njo a, amamgbe unu e son e narin afunfun rini n'a; 5 make ni, enumenu njo a e ruguo enu-igwee; Osolobue a nyanhanguo njo a.”

6 “Me e ihien o me ndi-ozo! Megwari a ya uzo ebuo! Gbaye e manya k'o don gbaye ndi ozo—y'a gbayede e ya uzo ebuo! 7 Ye e afunfun le ekwan hūn han ke ogho o ye enwen e le obibi ehu-ufu o bi.

Ebe o me ni o si enwen e, ‘Mme rị a kị, mme wu eze-okpoho; di anwunnahinni m, ihien-ekwan emeko m!’ 8 Ya wu, afunfun ile rini n'a k'e gi enya-anwun akp'ohin ohu bichanrin—ke onwun, ke ihien-ekwan, ke unwun. We k'a kpo a okun. Eghere, make ni Chuku-Nna, hūn rị a ma a ikpe wu diken.”

9 Ndi-nze rị ụwa hūn meguu mgba a, son e bi obibi ehu-ufu, k'a kwan n'a ekwan, gon'e—ogen w'e gi hūn enwunrun okun we kpo a. 10 Egun afunfun o rị ime e aniko we nokunme e. We k'e turu ebe teni, a si,
“Lee o! Lee o!

Lede obodo uku hū-o!

Obodo uku wu Babilonu!

Afunfun we ye e e gi ekerere ogen suo,

mgbahunme okuloku ohu,
bichanrin!”

11 Ndi-afia ụwa k'a gha a kwan n'a ekwan, sukuru, make ni o nwonzini onye e nonnarin we ibu-afia we— 12 goru, oia (siva), ejije le ihien-mma ndi ozo le omuma ndi akoni w'a cho a cho we gizi a cho ihien mma; ekwa line, ekwa popu nanranni, ekwa Siki le ekwa ufi; udi osisi ile e shin ohunma le ihien ile rị ichen-ichen we gi aivri wu eze-enyi mememe; udi ihien owule we gi osisi sitron hūn a nanranni le igwe bronzu le igwe mmaka le mabulu mememe; 13 sinamonu le ihien ndi ozo ihien-oriri gi a suo; nsensi le maa le Frankisensi; manya, ude-olivu, oka we gwe nanranni le oka-witi; efin, atunrun, eshin le ugbo-anyinyan; igbon le ume-ndun ihian.

14 Ndi-afia hū k'a si a,

“Ihien ile rị mma rị a nagbu i enya a nahinguo i! Ihien ile ehu gi e fu i le ogho i ile e hunahinguo i! Y'a hunkozi we jenrin ejen!”

15 Ndi hūn a zu afia ihien ndini, hūn gi afia uwe le ya a zu hi odafin k'e turu ebe teni a kwan ekwan—egun afunfun o rị ime e aniko we nokunme e—we k'a kwan ekwan, e goo, a si,

16 “Lee o! Lee o! Lee obodo uku hū, hūn yi ekwa line nanranni le ekwa popu nanranni le ekwa ufi, hūn yi ihien-mma nanranni jun ehu—ke goru ke ejije le

ihien mma ndi ozo we gi omuma a koni mememe! ¹⁷ Aku-lee-uba hu ile e gigo nwan ekere ogen suo, mgbahunme okuloku ohu, lachanrin iwi!”

Ndi-isi ugbo-mirin ile le ndi ile e gi ugbo-mirin e jen le ndi a run ime ugbo-mirin le ndi owule e gi ugbo-mirin a zu afia, no turu ebe teni, ¹⁸ e yi oro—ogen we gi hun enwunrun we gi kpo a okun—a si,

“Elee obodo no ke obodo ukuni?”

¹⁹ A buo we uzunzun ye isi, a kwan, e goo—a si,

“Lee-o! Lee-o! Ledo Obodo uku hu ndi ile nwon ugbo-mirin ime ohimin gi aku-lee-uba a hi odafin! E gi we nwan ekere ogen, mgbahunme okuloku ohu, tikpofu a!”

²⁰ Ewu elu-igwee, ghoghoma no dango! Unu ndi-nsog le ndi-ozu pu-ichen le ndi-amuma, ghoghoma ni no dango! Makeni, Osolobue e gigo ufiri onu ma a ikpe!

²¹ Ya mmon-ozu ohu kin-akwanran oda-oda no buru olo hi-ogbe, tu a ye ime ohimin, si,

“Enina ke we jenko d'e gi gi eka-iken tu obodo uku hu wu Babilonu ye ali; ahunkozu wa!”

²² “Anukozu we olu ndi-ubo le olu ndi oku-ebu le oku-ekpiri le oku-opi ime i; ahunkozu we onye orun-nka owule ime i;

anukozu we ukwere olo ime i;

²³ ukpe-eka enwunkozu ime i;

anukozu we olu ighoghon ndi ri a gba ehuhuo ime i.

Onwan k'e me makeni ndi-afia i gi ndi-uku uwa we wu wiwi ihien, o k'e me makeni y'e gigo eje-iken i me ndi ali ile ke i me we, dufiechanrin we.

²⁴ Eka a ke we nozi hun edeke ndi-amuma le ndi-nsog le ndi ile we gbu ime uwa.”

Isi Nke Mmiteneji

A Ghoghoma We Elu-igwee

¹ Onwan e megwu, m no nu oken uzun ime elu-igwee, hun no ke olu igunrun hi-ogbe; we hu a si, “Ija-mma ya rini Osolobue! Nzuopuha le ogho le icken wu nke Osolobue enyi!—² makeni ezioku k'o gi a han enen; o han ezigbo enen. O maguo oken igbaraja hu ikpe, igbaraja hu gi ughere e meru uwa. Osolobue e yeguo a afunfun make edeke ndi idibo Osolobue o gbu, gi megwarj a ihien o me we.” ³ We no siji, “Ija-mma ya rini Osolobue! Enwunrun okun we kpo igbaraja ahun hu a loshi enu jenrin ejen!”

⁴ Ndi-isi eno kwasj ogun hu le ihien eno hu ri ndun no dan ali, fe Osolobue hun nodi ani elu ukpo-eze hu, si, “Isee! Ja ni Osolobue mma (Aliluya*).”

Oriri-agbamehuhuo Nwa-ebulu Hu

⁵ Olu no gha ukpo hu si, “Ja ni Chuku enyi mma, unu ndi idibo e le ndi ile a tu egun e—ke ndi uku ke ndi nta!”

⁶ Ya m no nu oken olu hun no ke olu igunrun hi-ogbe mobu oken mirin ri e huni le oken akpabo. Olu hu ri a si,

“Ija-mma ya ri ni Osolobue—

Aliluya! Makeni Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi, onye hun nwe icken ile, ri a ki!

* Isi Nke Mmiteneji:4 “Aliluya” wuzi “Ja ni Osolobue mma!”

⁷ Nì ẹn̄yị ghoghoma n̄i, n̄i ẹn̄yị ñanma n̄i; n̄i ẹn̄yị yeme ẹ ọgho, makeni agbamehuhuo Nwa-ebulu hu e ruguo; nwa-agboo o k'a lu a kwademeguo enwen ẹ.

⁸ A ñiguo we nwa-agboo hu yiri ekwa line ñanranni, hun ri e gbukeni, hun nwonleni nkaru—"makeni ekwa line hu ri a ghosi orun oma ndi nke Osolobue run.

⁹ Mmon-ozì hu no si m detu onwan:

"Ngozi a rikakwo ni ndi hu we kpo oriri agbamehuhuo Nwa-ebulu hu."

O nozi si m, "Ihienni wu oku Osolobue nke-esi."

¹⁰ Ya m no dan ali uku a, keni m fe ẹ, kani o no si m, "Emekwole a! M wuhu odibo rike yu le umune i ndi kwondon oku Jesu. Fee Osolobue! Makeni, ihien Jesu ku, iya wu ali ihien ile ndi-amuma ku."

Onye Hun Nyinko Eshin Ochan

¹¹ Ya m no hun ke elu-igwee kpupu, a hun m eshin ochan ebefu; efan onye ri e nyinn'e wu "Onye-we-gi-don-nya le Ezioku."

O han enen zinrinni, a lu agha zinrinni.

¹² Enya a hu e nwun ke ire-okun. Okpu-eze bu oda ri a isi. O nwonzikwo efan we de ede hun o me ni o nwonni onye marin n'a wezuka ya le enwen ẹ. ¹³ O yi ewuru we yoye ime edeke. Efan we gi marin a wu Oku Osolobue. ¹⁴ Ndi-agma enu-igwee ile nyinko eshin ochan sonko a. Ewuru we wu ezigbo line ochan, hun nwonleni nkaru. ¹⁵ Opia-agma tuni gha a onu suepuha, hun o jenko d'e gi meri ndi ali ile. O jenko d'e gi okpo-igwe ki we. O k'a zokpukpo we ke ihian don a zo akpuru vaiji: ebefu Onye ahun nwon iken ile wu Osolobue no a ghosi oken iwe-le-onuma-a k'o k'a no zo we. ¹⁶ Nzere we deye elu ewuru ẹ le ogbodogbo a wu

"Eze ndi-nze le Nna ndi-nna."

Jizosi E Meri Eje-anu Hu Le Onye Amuma-ntu Hu

¹⁷ Ya m no hun mmon-ozì ohu k'o turu enya-anwun, o no gi oken olu kpo nnunu ile e fe elu-igwere oku, si we, "Bia ni-o! Gbakikome ni d'e ri oriri uku Osolobue kpo-o! ¹⁸ D'e ri ni anu ndi-nze le ndi-ndu-agma uku le ndi-uku; anu eshin le ndi te ri e nyinni we; anu ihian ile-ke ndi nwon enwen we-o ke igbon-o; ke ndi uku-o ke ndi nta-o!"

¹⁹ M no nwan hun eje-anu hu le ndi-nze uwa le ndi-agma we ebe we gbakikome ni we d'a luson onye hun ri e nyin eshin hu le ndi-agma a ogun.

²⁰ Kani we no nwundon eje-anu hu, ya le onye amuma-ntu ahun te ri a rundon ni eje-anu hu orun-atumanya—hun gi orun-atumanya ndi hu dufie ndi hun narin ahima eje-anu hu le ndi hun fe ihien we gi udi a kpu. We no tu we ebuo ebe we ri ndun ye ime omi ahun okun ri, hun okun a gi nsin-nya-anwun a dun.

²¹ We no gi opia-agma onye hun ri e nyin eshin ochan gbupu ndi hoduni—opia-agma hu gha onu a apuha; nnunu ile no gi anu we rijunchanrin efu, righafe oken.

Isi Nke Ogun

Ahua Ogun-iri Kwasi Nnunaì Hu

¹ Ya m no hun mmon-ozì ohu k'o gha elu-igwee hidanla, o gi ishanhan eje-mgbugbu hu migbu enwen ẹ le egan hi-ogbe. ² O no nwundon dragonu hu, agwo mbu-mbu hu wu Ekwensu, hun wuzikwo Setani, ken ẹ egbun jenko d'a to ahua ogun-iri kwasi nnunaì, hun wu ahua nnu-uku; ³ o no tu a ye ime eje-mgbugbu hu migbu enwen ẹ, kpokin eje-mgbugbu hu, fidon ẹ—amamge o

dufiezi ndị anị rị ichen-ichen. Wę k'e dõnmę ę ebęhu d'e ru ni ahụa ogun-iri kwasị nnunai hụ e zu. Ohun meguu, wę k'a hatuziriri ę ekere ogen.

⁴ Ya m nọ hunsõnmę ukpo-eze; wę nọ tumę ndi hũn nõdisonmę anı enu wę ndi k'a han enen. M nọ hunzikwõ umę-ndũn ndi hũ wę gi ifiri eri wę shia ni Jizosı le ifiri oku Osolobue befũ isi. Ndinı ju ni efeko wę eje-anũ hũ mobũ ihien hũ wę gi udi a kpu, juzi ni anarinkõ wę ahima eje-anũ hũ ezimezi-ihun wę mobũ eka wę. Wę nọ nwan gha õnwũn lihi, rizi ndũn, sõn Kraıstı ki ahũa ogun-iri kwası nnunai hũ, ahũa nnũ-uku. ⁵ (Ndi ozõ nwũnni aghanı õnwũn lihi d'e ru mgbe ahũa ogun-iri kwası nnunai ahũn gi zugũ.) Oñwan wũ igha-õnwũn-lihi nke ibuzõ.

⁶ Onye wę gozi agozi le onye rı nsõ ke onye owule k'a rı ndi k'a gha õnwũn lihi nke ibuzõni wũ. Oñwũn nke ebũõ enwõn iken ebe ndini rı—anwũnkõ wę õnwũn nke ebũõ. Kama, wę k'a wũ ndi nchũ-ęjan Osolobue le Kraıstı. Wę k'e sõn Kraıstı ki ahũa ogun-iri kwası nnunai.

Nke Ekwensũ A Guu!

⁷ Ahũa ogun-iri kwası nnunai hũ zugũ, a topũ wę Ekwensũ, gha ime ngan õ rı wepũha a. ⁸ O k'a pũ d'e dufie anı ndi risõnmę ebamin-ęnõ uwa, Gõgu le Magõgu ke w'a kpõ wę. O k'e wegbama wę d'a lũ agha. E bukenmekę wę õda: wę nõ ke ęjan rı ohimin. ⁹ Wę nõ ghakwõri ebe wę rı fetu alı ichen-ichen rı elu-uwã * bĩa d'e fihunmę ebe ahũn ndi nke Osolobue rı (ago wę) le obodo ahũn rı Osolobue obi; kanı, okun nõ gha enu-igwee hidan, bu wę ile ri.

¹⁰ Wę nõ tũ Ekwensũ hũn dufieni wę ye omi okun le nsin-ęnya-anwũn hũ—ebęhu eje-anũ hũ le onye amũma-ntũ hũ rı. Wę k'e ye wę afũnfũn uhinhin le efinnai jęnri ejen.

Okinkin-ikpe İkpazũn

¹¹ Ya m nõ hũn ukpo õchan ohu hi-ogbe le onye hũn nõdi alı elu ę. Uwa le elu-igwere nõ gha ebe õ rı gbfũ, õ nwõnzini ebe wę k'a nõdi. ¹² M nõ hũn ndi nwũnni ke wę turu ihun ukpo-eze hũ—ke ndi-uku ke ndi-nta. E kpupusõnmę wę ehũhũõ bu õda; ya wę nõzi kpupũ ehũhũõ ozo, hũn wũ ekukwõ nke ndũn. Wę nõ gi ihien onye-onye mę kin ndi hũn nwũnni ikpe—ke wę dõn detõsõnmę wę ime ehũhũõ ndi hũ.

¹³ Ohimin nõ wepũha ndi-nwũnni rı ime ę, Oñwũn le Alı-mmõn nõ wepũhazikwõ ndi-nwũnni rı ime wę. Wę nõ gi ihien onye-onye mę kin ę ikpe.

¹⁴ Ya wę nõ tũ Oñwũn le Alı-mmõn ye ime omi-okun hũ.

Omi okunni wũ õnwũn nke ebũõ. ¹⁵ Onye owule wę hũnlęni ęfan a ime ekukwõ nke ndũn, a tũ wę onye hũ ye ime omi-okun hũ.

Isi Nke Ohu-kwası-ogun

Elu-igwee Ohun Le Elu-uwã Ohun

¹ Ya m nõ hũn elu-igwee ohun le enu-uwã ohun, makęni elu-igwee ibuzõ le elu-uwã ibuzõ a laguõ. Ohimin arizi a.

Jerusalem' Ohun

² M nõ hũn obodo-nsõ hũ, Jerusalem' ohun hũ, k'õ gha enu-igwee hidanla, Osolobue zihę ę. O rı ke nwa-agbõõ wę chõguũ mma, hũn rı ę che di ę. ³ M nõ nũ oken olu gha ebe ukpo-eze hũ rı a sı,

"Lee ę, ebe-obibi Osolobue a biagũõ ime igunrun ihian; õ k'e bi ime igunrun wę. Wę k'e fee ę ni uwe wũ ndi nke ę; [Osolobue k'e mę wę ni ya wũ Osolobue

* **Isi Nke Ogun:9** ledele Habakũkũ 1.6

wẹ]—Osolobue lẹ enwẹn ẹ k'a nọyeni wẹ. ⁴ O k'e finchanpuchanrịn wẹ ẹnya-mirin ọwulẹ rị wẹ ẹnya. Ọnwun arikọzi; kẹ ihien ẹnya-mirin kẹ ẹkwan kẹ ufụ arikọzi—makẹni ihien akan a ghafeguo.”

⁵ Onye hụ nọdị anị elu ukpo-eze hụ nọ si,
“Lee ẹ! M rị e kedonzi ihien ile!”

O nọ sịzi, “Detu ihienni, makẹni oku ndinị wụ ezioku lẹ oku furu wẹ gi e dọn ẹnya.”

⁶ Ya ọ nọ sị m, “O meguo! Mmẹ wụ Ibufo lẹ Ikpazuun, Mbidon lẹ Ogugu. Onye ọwulẹ egun-mirin rị a gun, m k'a gha isi-mirin hụ mirin e ye ndun gha e hupuha ye e mirin ofe. ⁷ Ndi hụn merini k'e nwehen ihien ndinị m k'e ye. M k'a wuru Osolobue wẹ, a wuru wẹ umu m.

⁸ Kanị, nke ndi a tu egun lẹ ndi-kwerileni lẹ ndi runi; ndi-izighe lẹ ndi-ughere; ndi ile e bu-nshin lẹ ndi gi iken eje-mmọn a run; ndi a ru a mmọn lẹ ndi-ntu ile—wẹ ile shiko d'a rị ime omi okun lẹ nsin-ẹnya-anwun hụ, hụn wụ ọnwun nke ẹbuo.”

Jerusalem Ohun Hu

⁹ Ya mmọn-ozì ohu ime wẹ ẹsa hụ te bu afẹre afunfun ikpazuun ẹsa nọ bịa d'a sị m, “Bia, m k'a ghosì i onye hụ ya lẹ Nwa-ebulu hụ jenko d'a gba ehuhuo, nwnye Nwa-ebulu hụ.” ¹⁰ O nọ buru m ime-mmọn shi enu ugu ohu, oken-ugu, hụn jen elu oda-oda; ọ nọ ghosì m obodo-nso hụ wụ Jerusalem k'o gha elu-igwee hidanla, Osolobue zihẹ e. ¹¹ Ogho Osolobue rị a ehụ, ọ hụ e be nwanran-nwanran kẹ ihien-mma ndi ahun a kokenmeni, lẹkẹ akpuru Jaspā; ọ hụ e nwun zaj. ¹² Mgbon ẹ hi-ogbe, jen elu oda-oda. Onu-mgbon mmẹbuo k'o nwe; mmọn-ozì ohu-ohu turusomme onu-mgbon ndi hụ. Wẹ deye ẹfan ikpun-ulo mmẹbuo rị Izrelu ohu-ohu onu-mgbon ndi hụ. ¹³ Onu-mgbon eto-eto risomme ẹ ẹbamịn ẹnọ—eto rị ibeka ọwuwa-ẹnya-anwun, eto rị ibeka ugu, eto rị ibeka ndidan-mirin, eto rị ibeka ndidan ẹnya-anwun. ¹⁴ Mgbon anị hụ nwon omuma mmẹbuo gin'e nọkẹ iyeto. Wẹ deyesomme ẹfan ndi-ozì pu-ichen mmẹbuo Nwa-ebulu hụ enu wẹ.

¹⁵ Mmọn-ozì hụ gwa m oku gi mkpịnsin goru wẹ gi a ma ihien, hụn o k'e gi ma obodo hụ lẹ onu-mgbon ndi rin'a lẹ mgbon ẹ. ¹⁶ Obodo hụ nwe azuun ẹnọ. Azuun ẹnọ ahun wuchanrịn ahanmahan—ya wụ, k'o suehan k'o shijahan.

O nọ gi mkpịnsin a ma obodo hụ. *stadijon* nnu-uku mmẹbuo ro (ya wụ ihien nọkẹ maiji ogun-mmitemeni kwasì nnu-eto). K'o suehan lẹ k'o shijahan lẹ k'o jehnan elu wuchanrịn ahanmahan. ¹⁷ O nozi ma kẹ mgbon ẹ shijahan: gha mkpo-eka d'e ru onu-eka mmẹbuo-uzo-mmẹbuo (kubiti ẹnọ kwasì ogun-esa) k'o wu—kẹ ihian dọn a ma ihien. Ihien mmọn-ozì hụ gi ma a hanhụ kẹ hụn ihian gi a ma ihien.

¹⁸ Omuma a koni w'a kpo Jaspā kẹ wẹ gi tun mgbon hụ; goru wẹ gwagbameleni ya lẹ ihien ọwulẹ kẹ wẹ gi tun obodo hụ; o nwun zaj kẹ ughegbe.

¹⁹ Wẹ gi udi ihien-mma ile rị ichen-ichen rị mkpa chosomme omuma ndi hụ gi mgbon hụ nọkẹ iyeto mma. Nke ibuzo wụ Jaspā; hụn me ẹ ẹbuo wụ Safẹ; hụn me wẹ eto wụ ageti. Hụn me wẹ ẹnọ wụ ẹmaradi; ²⁰ hụn me wẹ isen wụ onisi; hụn me wẹ isin wụ kaneliani. Hụn me wẹ ẹsa wụ kraisolaiti; hụn me wẹ ẹsatọ wụ berilu; hụn me wẹ itenei wụ topazi. Hụn me wẹ iri wụ kraiosopresi; hụn me wẹ mmanai wụ jasinti; hụn me wẹ mmẹbuo wụ ametisi. ²¹ Omuma pu-ichen a koni hụn wẹ gi tusomme onu-mgbon mmẹbuo hụ risomme udi ichen-ichen. Onu-mgbon ọwulẹ ime wẹ wụ ogbe omuma pu-ichen ohu—omuma ndi hụ w'a cho acho wẹ gi a cho ihien mma. Goru wẹ gwaleni kẹ wẹ gi memẹ uzo uwaya-kanị hụn rị ime obodo hụ: o nwunchanrịn zaj kẹ ughegbe!

²² Ahunni m uno-nso owule ime obodo hu—makeni Osolobue hun wu Di-nwonni-enyi, Onye hun nwon iken ile, le Nwa-ebulu hu wu Ulo-nso obodo hu.

²³ Obodo hu achodeni enya-anwun mobu ifon hun k'e ye e ukpe, makeni ogho Osolobue wu ukpe e, Nwa-ebulu hu wu ukpe-eka a.

²⁴ Ukpe obodo hu ke ndi ani ichen-ichen k'e gi bi. Ndi-nze uwa k'e webanhan ogho we ime Obodo hu.

²⁵ Agunmakọ we onu-mgbon obodo hu ebe eki ri elu, bu uhinhin ariko ebehu. Ya wu, agunmakọ w'a ke uhuhin han.

²⁶ We k'e webanhan ogho ali ichen-ichen le aku-le-uba we ime e. ²⁷ Kani, o nwonni ihien owule rileni ochan mobu onye owule hun e me ihien runi enya Osolobue mobu ihien owule ya le ntu wi k'a banyen'e. Ndi we de efan we ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hu, uwe suo k'a banye e.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

Iyi Hu Hun Mirin E E Ye Ndun

¹ Mmon-ozì hu no ghosj m iyi ahun mirin e e ye ndun; o gha ukpo Osolobue le Nwa-ebulu hu hula; o nwun zai ke ughegbe. ² O hukọ ahanmahan uzo uwaya-kani ri ime obodo hu. Osisi ahun hun e ye ndun risonme iyi hu azunni le azunni. Osisi hu a mi udi mkpuru mmebuo ahua. Ifon-ifon ke o gi a mi mkpuru. We gi ehuhua a a zuo ndi ani ile oria.

³ Ahunkozì we ihien we bu onu. Kama, ukpo-eze Osolobue le Nwa-ebulu hu k'a ri ime e, ndi-idibo e k'a ri e fe e. ⁴ We k'a gha a hun ihun e; efan a k'a ri we ezimezi-ihun. ⁵ Ohiji agbakozì; achokozì we ukpe-eka mobu ukpe enya-anwun w'e gi legha uzo, makeni Osolobue hun wu Di-nwonni-enyi jenko d'a wu ukpe we. We k'a ki jenrin ejen.

Obibia Jesu

⁶ Mmon-ozì hu no si m, "Oku ndini wu ezioku, we furu w'e gi don enya—makeni Onye-nwonni-enyi, Chuku hun a gwa mmon ri ime ndi-amuma ihien hu ndi-amuma e ku, iya zihè nwan mmon-ozì e d'a ghosj ndi-idibo e ihien ndi hun o meni we k'e meriri egwa."

⁷ Jesu si,

"Lee e, m lala egwa!

Ngosi rini onye k'e me

ihien amuma ri ime ehuhoni ku!"

⁸ Mme wu Jonu, mme gi ntin m nu ihien ndini, gi enya hun we. Ogen m gi nugwu we, hungwu we, m no dannì mmon-ozì hu ghosj ni m we ali—ni m fe e.

⁹ Kani o si m, "Emekwole a! M wu odibo ibe i—iyu le umune i ndi-amuma le ndi hun e mesonme ihien ndi hu ehuhoni ku. Fee Osolobue!"

¹⁰ O nozi si m, "Ezumele ihien ndi we ku ime amuma ri ehuhoni, makeni, ogen we k'e gi me ri nsue. ¹¹ Onye e me njo ya mesonme; onye e bi obibi ru unyin ya bisonme; onye ri ochan ya risonme; onye ri nso ya risonme."

¹² Jesu si, "Gon ni ntin, m lala egwa! Ugwo-orun m jenko a ku ri m eka. M k'a ku onye owule ugwo k'o don run. ¹³ Mme wu Afa le Omega, Ibuo le Ikpazun, Mbidon le Ogugu."

¹⁴ Ngozi rini ndi hu k'a a su ekwa we, keni we ni we d'e ri mkpuru osisi ahun e ye ndun, keni we ni we gha onu-mgbon hu banye ime obodo hu. ¹⁵ Makeni, ndi e bi ke nkite, ndi a ru-a-mmon, ndi e bu nshi le ndi gi iken eje-mmon a run, ndi-ughere, ndi-izighe, ndi a ru-a mmon le onye owule ntu a suo le onye owule e me ihien ya le ntu wi abanyeko obodo hu.

16 “Mmẹ wu Jesu zi mmọn-ozị m ozini d'e zi unu, keni o rusonmẹ uka ichen-ichen eka. Mmẹ wu mkpogun ahun Defidi gha suepuha; m ghazikwo ehụ Defidi puha. Mmẹ wu kokise utuntun hu hun e keni.”

17 Mmọn-nsọ le okpoho hu 'ya le Jesu jenko d'a gba ehuhuo ri a si,
 “Bia!”

Onye owule hun nuni ya sizi,
 “Bia!”

Onye owule egun-mirin ri a gun ya bia! Onye owule choni, ya weri mirin hun e ye ndun, ya weri e ofe ra.

Eka-ntin!

18 M ri a gwakwo onye owule nu ihien ndi we ku ime amuma ri ekukwoni ni onye owule becheni ni we, Osolobue k'e beche n'e afunfun ndi hu we ku oku we ime ehuhoni; 19 onye owule wepu ihien ime we, Osolobue k'e wefu ihien run'e ime osisi hu e ye ndun le obodo-nsọ hu we kusonmẹ oku we ime ehuhoni.

Mmekin

20 Onye hun ku ihien ndini, hun gi we shia eri, si,
 “Eghe, m lala egwal!”

Isee! Onye-nwonna-enyi wu Jesu, bia!

21 Efo ma Onye-nwonna-enyi wu Jesu ya rini ihian ile.